PREMIUL NOBEL
PENTRU LITERATURĂ

MARIO VARGAS LLOSA

ORAŞUL ŞI CÂINII

HUMANITAS

MARIO VARGAS LLOSA

ORAŞUL ŞI CÂINII

Traducere din spaniolă de
COMAN LUPU

Ediţia a III-a

HUMANITAS
BUCUREŞTI

Prima parte

KEAN: *On joue les héros parce qu'on est lache et les saints parce qu'on est méchant; on joue les assassins parce qu'on meurt d'envíe de tuer son prochain, on joue parce qu'on est menteur de naissance.*

Jean-Paul Sartre

(*Ne jucăm de-a eroii, fiindcă suntem laşi, şi de-a sfinţii, fiindcă suntem răi; ne jucăm de-a asasinii, fiindcă murim de dorinţa de a ne omorî aproapele, ne jucăm fiindcă suntem mincinoşi din naştere.*)

I

— Patru, a spus Jaguarul.

Feţele li s-au destins în lumina plăpândă pe care becul o arunca în încăpere prin sticla murdară a globului: pericolul trecuse pentru toţi, în afară de Porfirio Cava. Nemişcate, zarurile arătau trei şi unu, iar albul lor contrasta cu mizeria de pe jos.

— Patru, a repetat Jaguarul. Cine-i?!

— Eu, a murmurat Cava. Eu am zis patru.

— Grăbeşte-te, i-a răspuns Jaguarul. Ştii doar, al doilea pe stânga.

Pe Cava l-a luat cu frig. Spălătoarele, lipsite de ferestre, se aflau în fundul dormitoarelor, de care erau despărţite printr-o uşă subţire de lemn. În anii precedenţi, iarna nu ajungea în dormitorul cadeţilor decât strecurându-se prin geamurile sparte şi prin crăpături; dar în acest an devenise agresivă şi aproape niciun ungher al colegiului nu mai era ferit de vântul care, noaptea, reuşea să pătrundă până şi în spălătoare, împrăştiind duhoarea adunată peste zi şi aerul mai călduţ de acolo. Dar Cava se născuse şi trăise la munte, era obişnuit cu iarna; nu de frig, ci de frică i se făcuse lui pielea ca de găină.

— Gata? Pot să mă duc la culcare? a întrebat Boa – un trup de uriaş şi un glas pe măsură, o claie de păr unsuros încoronând un cap cât o baniţă, o faţă mică, cu ochii înfundaţi de nesomn. Ţinea gura deschisă, iar de buza de jos – ieşită în afară – îi atârna un fir de tutun. Jaguarul s-a întors spre el să-l privească.

— Intru de planton la unu, a spus Boa. Aş vrea să dorm şi eu puţin.

— Duceţi-vă, a zis Jaguarul. O să vă scol la cinci.

Boa şi Creţul au ieşit. Unul dintre ei s-a împiedicat de prag şi a înjurat.

— Cum te întorci, mă trezeşti, a ordonat Jaguarul. Să nu întârzii prea mult. Trebuie să fie miezul nopţii.

— Bine, a zis Cava. Chipul lui, de obicei de nepătruns, părea obosit. Mă duc să mă îmbrac.

Au ieşit din spălător. Dormitorul era cufundat în întuneric, dar lui Cava nu-i trebuia lumină ca să se orienteze printre cele două şiruri de paturi; cunoştea încăperea lungă şi înaltă ca pe propriul buzunar. Acum peste ea domnea o linişte senină, tulburată din când în când de murmure şi sforăituri. Ajunse lângă patul lui, al doilea pe dreapta, rândul de jos, la un metru de uşa de intrare.

În timp ce-şi scotea din dulap pe dibuite pantalonii, cămaşa kaki şi ghetele, simţi în obraz răsuflarea, duhnind a tutun, a lui Vallano, care dormea în patul de deasupra. Zări în întuneric dublul şir de dinţi mari şi albi ai negrului şi se gândi la un rozător. Fără zgomot, îşi scoase pijamaua de flanel albastru şi se îmbrăcă. Îşi aruncă pe umeri vestonul de postav. Apoi, călcând uşurel, fiindcă îi scârţâiau ghetele, se îndreptă spre patul Jaguarului, aflat în celălalt capăt al dormitorului, lângă spălător.

— Jaguarule!

— Da. Na-ţi!

Cava întinse mâna şi atinse două obiecte reci, dintre care unul era aspru. Păstră lanterna în mână, iar pila o puse în buzunarul de la veston.

— Cine-i de planton? a întrebat Cava.

— Poetul şi cu mine.

— Tu?!

— Îmi ţine Sclavul locul.

— Şi în celelalte sectoare?

— Ţi-e frică?

Cava nu i-a răspuns. S-a strecurat în vârful picioarelor spre uşă. A deschis unul dintre batante cu mare grijă, dar n-a putut evita scârţâitul.

— Un hoţ! a strigat cineva, în întuneric. Pe el, planton!

Cava n-a recunoscut vocea. Se uită afară: curtea era pustie, slab luminată de becurile de pe platoul de defilare, care despărţea dormitoarele de un câmp acoperit cu iarbă. Ceaţa estompa conturul celor trei blocuri de ciment care îi adăposteau pe cadeţii din anul V şi le dădea un aspect ireal. Ieşi. Cu spatele lipit de zidul dormitorului, rămase câteva clipe nemişcat, fără să se gândească la nimic. De acum nu se mai putea bizui pe nimeni; Jaguarul se afla şi el la adăpost. Îi invidie pe cadeţii care dormeau, pe subofiţeri, pe soldaţii amorţiţi în barăcile de pe cealaltă latură a stadionului. Înţelese că dacă nu trece la acţiune o să paralizeze de frică. Socoti distanţa: trebuia să traverseze curtea şi platoul de defilare; apoi, adăpostit de umbrele terenului viran, să ocolească sala de mese, birourile, dormitoarele ofiţerilor şi să mai traverseze o curte, de data asta mai mică şi cimentată, care se sfârşea lângă clădirea cu sălile de curs, unde se termina şi primejdia: patrula nu ajungea până acolo. Apoi, întoarcerea. În mod nedesluşit, dorea să-şi adoarmă

închipuirea şi voinţa, să execute planul orbeşte, ca un robot. Petrecea zile întregi pradă rutinei, care hotăra în locul lui, lăsându-se cu uşurinţă împins la acţiuni de care de-abia îşi dădea seama; acum însă era altceva, pe el căzuseră sorţii pentru treaba din noaptea asta şi se simţea neobişnuit de lucid.

Începu să înainteze lipit de zid. În loc să traverseze curtea, făcu un ocol, mergând de-a lungul zidului curbat al dormitoarelor anului V. Ajuns la capăt, privi cu nelinişte: străjuit de globuri dispuse simetric, în jurul cărora se aglomera ceaţa, platoul părea fără sfârşit şi avea un aer misterios. Ferit de bătaia luminii, ghici în umbra deasă maidanul acoperit de iarbă. Când nu era frig, cadeţii care făceau de planton aveau obiceiul să se întindă aici, ca să doarmă sau să stea de vorbă în şoaptă. Spera ca jocul de cărţi să-i fi reţinut în noaptea asta în vreun spălător. Merse cu paşi repezi, cufundat în umbra clădirilor din stânga, păzindu-se de petele de lumină. Loviturile valurilor şi resacul mării care se întindea dincolo de colegiu, în josul ţărmului abrupt, îi acopereau zgomotul ghetelor. Lângă clădirea ofiţerilor, îl luă cu fiori şi grăbi pasul. Apoi o tăie peste platou şi dispăru în întunericul de pe terenul viran. În apropiere, o mişcare neaşteptată îl făcu să simtă, ca o lovitură de pumn, cum îl invadează teama pe care tocmai începuse să o învingă. Şovăi o clipă: la un metru distanţă, strălucitori ca nişte licurici, blânzi şi sfioşi, îl priveau ochii vigoniei. „Cară-te!”, strigă înnebunit. Animalul nu reacţionă nicicum. „Blestemata asta n-o fi dormind niciodată?”, se gândi Cava. „Nici nu mănâncă. Cum de n-o fi crăpat?” Se îndepărtă. Cu doi ani şi jumătate în urmă, când venise la Lima să-şi termine studiile, se mirase văzând cum acest animal tipic montan înaintează nestingherit printre zidurile cenuşii şi roase de umiditate ale Colegiului militar „Leoncio Prado”. Cine o fi adus vigonia la colegiu şi din ce parte a Anzilor? Cadeţii făceau pariuri, luând-o la ţintă: vigonia de-abia tresărea sub loviturile pietrelor. Se îndepărta încet de trăgători, cu o expresie neutră. „Seamănă cu indienii”, se gândi Cava. Urca scara de la sălile de curs. Acum nu mai era preocupat de zgomotul ghetelor; acolo nu era nimeni, doar bănci, pupitre, vânt şi umbre. Străbătu cu paşi mari coridorul de la etaj. Se opri. Fasciculul plăpând al lanternei îi arătă fereastra. „Al doilea pe stânga”, îi spusese Jaguarul. Într-adevăr, nu era bine prins! Cu ajutorul pilei, îndepărtă chitul, adunându-l în cealaltă mână. Îl

simţi moale. Scoase geamul cu grijă şi-l puse jos. Pipăi rama ferestrei până găsi foraibărul. Fereastra se deschise larg. Ajuns înăuntru, mişcă lanterna în toate direcţiile; pe una dintre mese, lângă multiplicator, erau trei teancuri de foi. Citi: „Examen bimestrial la Chimie. Anul V. Durata probei: patruzeci de minute.” Foile fuseseră imprimate de cu seară, cerneala era încă proaspătă. Copie întrebările în grabă pe un carnet, fără a le înţelege sensul. Stinse lanterna şi se întoarse la fereastră. Se căţără şi sări: geamul se făcu ţăndări sub ghetele lui, cu mii de zgomote. „Drace!”, gemu. Rămase pe vine, îngrozit. Şi totuşi urechile lui nu percepeau zarva sălbatică la care se aştepta, strigătele ca nişte lovituri de bici ale ofiţerilor: doar propria-i respiraţie, gâfâită de teamă. Mai aşteptă câteva clipe. Apoi, uitând de lanternă, adună pe întuneric cioburile împrăştiate pe ciment şi le îndesă în veston. Se întoarse în dormitor fără a-şi mai lua măsuri de precauţie. Dorea să ajungă mai repede, să se bage în pat, să închidă ochii. Pe terenul viran, aruncând cioburile, şi-a rănit mâinile. S-a oprit la uşa dormitorului; se simţea sfârşit. O siluetă i-a ieşit în întâmpinare.

— Gata? i-a zis Jaguarul.

— Da.

— Hai la spălător.

Jaguarul o luă înainte şi intră în spălător împingând uşa cu amândouă mâinile. La lumina gălbuie dinăuntru, Cava văzu că Jaguarul e desculţ; avea picioare lungi, foarte albe, cu unghii mari şi murdare; miroseau urât.

— Am spart un geam, a spus, fără să ridice glasul.

Mâinile Jaguarului se năpustiră asupra lui ca doi bolizi şi se înfipseră în reverele vestonului, care s-au mototolit. Cava s-a clătinat, dar n-a coborât privirea sub ochii Jaguarului, ficşi şi mânioşi sub genele curbate.

— Mocan împuţit! a murmurat Jaguarul, încet. Nu se putea să nu te porţi ca un muntean! Dacă ne înhaţă, jur că…

Îl mai ţinea încă de revere. Cava îşi puse mâinile peste ale Jaguarului. Încercă să le îndepărteze, fără violenţă.

— la mâna! a zis Jaguarul. Cava simţi pe faţă o ploaie invizibilă. Mocanule!

Cava îşi lăsă mâinile să cadă.

— Nu era nimeni în curte, a şoptit. N-am fost văzut.

Jaguarul i-a dat drumul; îşi muşca pumnul mâinii drepte.

— Nu-s ticălos, Jaguarule, a murmurat Cava. Dacă ne prind, plătesc eu şi gata.

Jaguarul îl măsură din cap până în picioare. Începu să râdă.

— Muntean fricos! Ai făcut pe tine de frică. Uită-te la pantalonii tăi!

A uitat casa de pe bulevardul Salaverry, din cartierul Magdalena Nueva, unde a locuit din noaptea în care a sosit pentru prima oară la Lima, şi călătoria de optsprezece ore cu maşina, defilarea satelor în paragină, a întinderilor nisipoase, a văioagelor, uneori a mării, a câmpurilor de bumbac, a satelor şi iar a întinderilor nisipoase. Sta cu faţa lipită de fereastră, pradă excitaţiei: „O să văd Lima.” Din când în când, mamă-sa îl trăgea spre ea, murmurând: „Richi, Ricardito.” El se gândea: „De ce-o fi plângând?” Ceilalţi pasageri moţăiau sau citeau, iar şoferul îngâna vesel un refren, mereu acelaşi.

Ricardo a rezistat de dimineaţă până la căderea serii, fără a-şi lua privirea de la linia orizontului, aşteptând să se ivească brusc luminile oraşului, ca o procesiune cu torţe. Încetul cu încetul, oboseala i-a amorţit membrele, i-a tocit simţurile; în stare de somnolenţă, îşi tot repeta cu dinţii strânşi: „N-o să adorm/’ Şi deodată, cineva l-a scuturat cu blândeţe: „Scoală-te, Richi, am ajuns.” Sta pe genunchii mamei, cu capul sprijinit de umărul ei; îi era frig. Nişte buze familiare i-au atins uşor gura, iar el a avut impresia că, în somn, devenise pisică. Acum maşina mergea mai încet: vedea case neclar conturate, lumini, copaci şi un bulevard mai lung decât strada principală din Chiclayo. I-au trebuit câteva clipe până să-şi dea seama că ceilalţi călători coborâseră. Şoferul continua să fredoneze, dar fără entuziasm. „Cum o să fie?” se gândi. Şi simţi din nou o nelinişte cumplită, pe care o mai trăise cu trei zile în urmă, când mamă-sa, luându-l deoparte, ca să nu-i audă mătuşa Adelina, i-a zis: „Tată-tu n-a murit, a fost o minciună. S-a întors de curând dintr-o călătorie mai lungă şi ne aşteaptă la Lima.” „Am ajuns”, i-a zis mamă-sa. „Bulevardul Salaverry, dacă nu mă-nşel?” cântă şoferul. „Da, numărul treizeci şi opt”, a răspuns mama. El a închis ochii şi s-a făcut că doarme. Mama l-a sărutat. „De ce m-o fi sărutând pe gură?” se gândea Ricardo, ţinându-se cu mâna dreaptă de scaun. Într-un târziu, maşina se opri după mai multe ocoluri. Rămase cu ochii închişi şi se lipi de trupul pe care se sprijinea.

Deodată, trupul mamei deveni rigid. „Beatriz”, a spus un glas. Cineva a deschis portiera. A simţit că-i luat în braţe, apoi pus jos, pe picioarele lui, şi a deschis ochii: bărbatul şi mamă-sa se sărutau pe gură, îmbrăţişaţi. Şoferul se oprise din cântat. Strada era pustie şi liniştită. Îi fixă cu privirea; buzele lui măsurau timpul, şoptind cifrele. Apoi mamă-sa se desprinse din braţele bărbatului, se întoarse spre el şi-i spuse: „E tatăl tău, Richi. Sărută-l!” Fu iarăşi ridicat de două braţe bărbăteşti şi necunoscute; un chip de adult s-a apropiat de al lui, un glas i-a murmurat numele, nişte buze uscate îi apăsau obrazul. Iar el a rămas ţeapăn.

A uitat şi restul acelei nopţi, cearşafurile reci dintr-un pat ostil, singurătatea pe care se străduia s-o risipească sforţându-se să smulgă cu privirea un obiect din întuneric, o străfulgerare şi neliniştea care îl răscolea pe dinăuntru ca un cui. „La venirea nopţii, vulpile din deşertul Sechura urlă ca nişte diavoli; şi ştii de ce? Ca să spargă liniştea care le îngrozeşte”, îi spusese cândva mătuşa Adelina. Şi lui îi venea să urle, ca viaţa să răsară în acea cameră în care totul părea mort. S-a sculat din pat: desculţ, aproape dezbrăcat, tremurând de ruşine şi de umilinţă la gândul că ar putea intra cineva şi l-ar găsi în picioare, s-a îndreptat spre uşă, de care şi-a lipit urechea. N-a auzit nimic. S-a întors în pat, şi a plâns, astupându-şi gura cu amândouă mâinile. Când lumina a pătruns în odaie, iar strada s-a umplut de zgomote, el era tot cu ochii deschişi şi cu urechile ciulite. Mult după aceea i-a auzit. Vorbeau în şoaptă, până la el nu răzbătea decât un murmur de neînţeles. A auzit apoi râsete, mişcare. Ceva mai târziu, a simţit uşa deschizându-se, paşi, prezenţa cuiva, nişte mâini cunoscute care îl înveleau cu cearşaful până la gât, o răsuflare caldă pe obraji. A deschis ochii: mamă-sa zâmbea. „Bună dimineaţa, i-a zis ea cu duioşie. N-o pupi pe mama?” „Nu”, a spus el.

„Aş putea să mă duc şi să-i spun dă-mi douăzeci de soli şi parcă-l văd cum i se umplu ochii de lacrimi şi-o să-mi dea patruzeci sau cincizeci, dar ar fi ca şi cum i-aş spune te iert pentru ceea ce i-ai făcut mamei şi n-ai decât să te destrăbălezi, numai dă-mi biştari din gros.” Sub fularul de lână, dăruit de mamă-sa cu luni de zile în urmă, buzele lui Alberto se mişcă fără zgomot. Vestonul şi chipiul – înfundat până la urechi – îl apără de frig. Trupul i s-a obişnuit cu greutatea puştii, pe care acum

aproape că n-o mai simte. „Să mă duc să-i spun ce câştigăm neacceptând câteva parale?” Lasă-l să ne trimită lunar un cec, până s-o căi de păcatele lui şi s-o-ntoarce el acasă, dar parcă văd, o să se pună pe bocit şi-o să-mi spună că fiecare trebuie să-şi poarte crucea, ca Domnul nostru Iisus Hristos, şi chiar dacă o să fie de acord, tot o să treacă ceva timp până s-or împăca, iar eu o să rămân mâine fără cei douăzeci de soli.” Potrivit regulamentului, cadeţii de planton trebuie să patruleze prin curtea anului respectiv şi pe platou, dar el îşi face rondul mergând prin spatele dormitoarelor, pe lângă gardul înalt şi decolorat care protejează faţada principală a colegiului. De aici, vede prin grilaj, dungată ca spinarea unei zebre, şoseaua asfaltată care şerpuieşte la picioarele gardului şi linia ţărmului abrupt, ascultă zbuciumul mării şi, dacă ceaţa nu-i prea deasă, distinge în depărtare, ca o navă luminată, faleza cu staţiunea balneară din La Punta, pătrunzând în mare asemenea unui dig, iar în celălalt capăt, închizând golful nevăzut, evantaiul strălucitor al cartierului său, Miraflores. Ofiţerul de serviciu trece în revistă plantoanele din două în două ceasuri: la ora unu, o să-l găsească în post. Între timp, Alberto îşi face planuri în legătură cu învoirea de sâmbătă. „S-ar putea ca vreo zece ţipi să viseze după filmul ăsta şi, văzând atâtea cucoane în slip, atâtea picioare, atâtea pântece şi alte alea, să-mi comande istorioare, dar ei nu prea plătesc dinainte şi când să le mai fac şi pe astea, că mâine avem examen şi trebuie să-i plătesc Jaguarului pentru subiecte, numai dacă Vallano n-o să-mi sufle cumva în schimbul scrisorilor, dar cine se poate bizui pe un negru! S-ar putea să-mi ceară scrisori, dar cine mai plăteşte cu bani gheaţă spre sfârşitul săptămânii, dacă încă de miercuri toată lumea şi-a păpat şi ultimul sfanţ la «Perlita» sau la cărţi? Aş putea cheltui douăzeci de soli dacă tipii consemnaţi mi-ar cere să le cumpăr ţigări, iar eu le-aş plăti cu scrisorele şi istorioare, şi ce scandal ar ieşi, sau să găsesc douăzeci de soli într-un portofel pierdut prin sala de mese ori prin clase ori la closete sau să fac acum o descindere printr-un dormitor al câinilor şi să deschid dulapuri până-mi adun ăi douăzeci de soli sau mai bine să iau cincizeci de bănuţi de la fiecare, ca să nu se prea observe, numai că aşa va trebui să cotrobăi prin patruzeci de dulapuri fără să trezesc pe cineva, socotind c-o să găsesc în fiecare dintre ele cincizeci de centime, sau aş putea să mă duc la un subofiţer ori la un locotenent,

împrumutaţi-mi douăzeci de soli, că vreau să merg şi eu la Picioare-de-Aur, sunt deja bărbat şi cine dracu' strigă acolo?.. ."

Aducându-şi aminte că-i de planton şi că şi-a părăsit postul, lui Alberto îi trebuiesc câteva clipe până să identifice glasul. Aude din nou vocea, mai tare, „ce-i cu cadetul ăsta?" de data asta îi intră în funcţiune şi trupul şi mintea, ridică privirea şi distinge, într-un vălmăşag, zidurile corpului de gardă, mai mulţi soldaţi aşezaţi pe o bancă, statuia eroului care, cu spada scoasă din teacă, ameninţă ceaţa şi umbrele, îşi închipuie numele scris pe lista celor consemnaţi, inima îi bate nebuneşte, îl cuprinde panica, limba şi buzele i se mişcă imperceptibil, între eroul de bronz şi el, la mai puţin de cinci metri, îl vede pe locotenentul Remigio Huarina, care se uită la el ţinându-şi mâinile la centură.

— Ce faci aici?

Locotenentul înaintează spre Alberto, iar el observă, în spatele ofiţerului, pata de muşchi ce întunecă blocul de piatră pe care se sprijină eroul, sau mai bine zis o ghiceşte, fiindcă luminile din clădirea corpului de gardă sunt opace şi îndepărtate, ori poate o inventează: e posibil ca soldaţii din gardă să fi frecat şi spălat piedestalul chiar în acea zi.

— Hei! zice locotenentul, aflat în faţa lui. Ce se petrece aici?

Imobil, cu mâna dreaptă înţepenită pe chipiu, încordat, cu toate simţurile la pândă, Alberto rămâne mut în faţa omuleţului cu siluetă vag conturată care aşteaptă tot nemişcat, fără a-şi dezlipi mâinile de centură.

— Vreau să vă cer o consultaţie, domnule locotenent, spune Alberto. „Aş putea să mă jur că mor de durere de burtă, că aş vrea o aspirină sau altceva, mama e grav bolnavă, vigonia a fost omorâtă, aş putea să-l rog..." Voiam să zic... o consultaţie morală, adică...

— Ce spui?

— Am o problemă, zice Alberto, rigid, „... să-i spun că tata e general, contraamiral, mareşal şi jur că pentru fiecare punct în fişa de consemnări o să pierdeţi câte un an la avansare, aş putea..." E vorba de ceva personal. Se opreşte, şovăie o clipă, apoi minte: Domnul colonel ne-a zis odată că am putea cere sfaturi ofiţerilor noştri. În chestiuni personale, voiam să zic.

— Numele şi secţia, spune locotenentul. A coborât mâinile de la centură; acum pare mai fragil şi mai mic. Face un pas înainte şi Alberto îi vede, foarte aproape şi jos, botul, ridurile din jurul

ochilor inexpresivi, de batracian, faţa rotundă, contractată într-o grimasă care se vrea implacabilă, dar care e doar patetică, aceeaşi pe care o adoptă când ordonă tragerea la sorţi a aplicării consemnului, o invenţie a lui: „Brigadieri, marcaţi câte şase puncte la toţi cu numărul trei şi multiplii lui trei.”

— Alberto Fernández, anul V, secţia întâi.

— La obiect! spune locotenentul. La obiect!

— Cred că-s bolnav, domnule locotenent. Vorbesc de cap, nu de trup. În fiecare noapte am coşmaruri. Alberto şi-a coborât pleoapele, făcând pe umilul, vorbeşte foarte rar, fără să aibă nimic în minte, lăsându-şi buzele şi limba să se descurce singure, să ţească un păienjeniş, să născocească un labirint care să năucească broasca râioasă. Nişte lucruri îngrozitoare, domnule locotenent. Uneori visez că ucid, că sunt urmărit de nişte animale cu chip de om. Mă trezesc lac de transpiraţie şi tremurând. Ceva îngrozitor, domnule locotenent, vă jur.

Ofiţerul se uită atent la chipul cadetului. Alberto descoperă că ochii broaştei râioase au căpătat viaţă; neîncrederea şi surpriza scapără în pupilele sale ca două stele muribunde. „Aş putea să râd, aş putea să plâng, să ţip, aş putea s-o iau la fugă.” Locotenentul Huarina şi-a terminat examenul. Brusc, face un pas înapoi şi exclamă:

— Dar ce dracu’, doar nu-s popă! Pentru consultaţii morale, du-te la mă-ta sau la tat-tu!

— N-am vrut să vă supăr, domnule locotenent, bâiguie Alberto.

— Ia spune, şi cu brasarda asta ce-i? zice ofiţerul, apropiindu-şi botul, cu ochii dilataţi. Eşti de planton?

— Da, domnule locotenent.

— Nu ştii că postul nu se părăseşte niciodată, numai mort?!

— Ba da, domnule locotenent.

— Consultaţii morale! Eşti un tarat. Alberto îşi ţine respiraţia: grimasa a dispărut de pe chipul locotenentului Remigio Huarina, gura i s-a deschis, i s-au mărit ochii, pe frunte i-au apărut cute. Râde. Să fiu al dracului dacă nu eşti un tarat! Du-te şi-ţi fă plantonul la dormitor. Şi zi mersi că nu te consemnez.

— Am înţeles, domnule locotenent.

Alberto salută, se întoarce şi timp de o fracţiune de secundă îi vede pe soldaţii din corpul de gardă aplecaţi pe bancă. În spatele lui se aude: „Ce dracul doar nu suntem popi!” în faţa lui,

spre stânga, se înalţă trei clădiri de ciment: anul V, apoi anul IV, iar mai în spate, anul III, dormitoarele câinilor. Ceva mai încolo lâncezeşte stadionul: terenul de fotbal invadat de buruieni, pista de atletism plină de găuri şi de cuibare, tribunele de lemn roase de umezeală. De cealaltă parte a stadionului, după o construcţie părăginită – baracamentul soldaţilor –, se află un zid cenuşiu unde se sfârşeşte lumea Colegiului militar „Leoncio Prado" şi încep întinsele maidane ale cartierului La Perla. „Şi dacă Huarina şi-ar fi coborât privirea şi mi-ar fi văzut ghetele şi dacă Jaguarul n-are întrebările de la chimie şi dacă e în posesia lor şi nu are încredere în mine şi dacă mă înfiinţez la Picioare-de-Aur şi-i zic sunt de la «Leoncio Prado» şi vin pentru prima oară, o să-ţi port noroc, şi dacă mă întorc în Miraflores şi-i cer douăzeci de soli unuia dintre prieteni, îi las ceasul amanet, şi dacă nu trec la chimie şi dacă n-am şireturi la inspecţia de mâine, sunt un om terminat, da, dom'le." Alberto înaintează încet, târându-şi uşor picioarele; la fiecare pas, ghetele lui, fără şireturi de o săptămână, dau să-i iasă. A parcurs jumătate din distanţa care separă anul V de statuia eroului. Până acum doi ani, repartizarea dormitoarelor era diferită; cadeţii din anul V ocupau dormitoarele dinspre stadion, iar câinii pe cele din apropierea corpului de gardă; anul IV a stat dintotdeauna la mijloc, între duşmani. Când a fost schimbat directorul colegiului, noul colonel a hotărât actuala repartizare. Şi a dat explicaţii într-un discurs: „Dreptul de a dormi în apropierea eroului nostru eponim trebuie câştigat. De acum înainte, cadeţii din anul III vor ocupa dormitoarele din fund. Apoi, cu fiecare an, se vor apropia de statuia lui Leoncio Prado. Şi sper ca la terminarea colegiului să şi semene cât de cât cu el, care a luptat pentru libertatea unei ţări care nu era încă Peru. Cadeţi, la dracu', în armată trebuie respectate simbolurile."

Şi dacă îi fur şireturile lui Arróspide, ar trebui să fiu un ticălos să-i fac o figură ca asta unui băiat din Miraflores, când sunt în secţie o grămadă de mocani care-şi petrec anul închişi de parcă le-ar fi frică de stradă, ceea ce nu-i imposibil, să căutăm pe altcineva. Şi dacă le fur de la unul din Cerc, de la Creţul sau de la bestia de Boa, dar ce mă fac cu examenul, n-aş vrea să mă mai pice o dată la chimie. Sau de la Sclav, ce idee, asta i-am zis-o şi lui Vallano şi chiar aşa e, te crezi foarte curajos când dai într-un mort, numai dacă n-oi fi cumva vreun disperat. Se vede

clar în ochii lui că-i un fricos ca toţi negrii, ce ochi făcuse, mamă-mamă, ce speriat era şi cum mai ţopăia, îl omor pe ăl de mi-a furat pijamaua, îl omor, şase, locotenentul, şase, subofiţerii, daţi-mi pijamaua, că săptămâna asta trebuie să ies, şi nu zic să-l provoci, nici să-l bagi în mă-sa, adică să-l înjuri, dar să-i zici măcar ce te-a apucat, bă, sau ceva acolo, nu să te trezeşti aşa, cu pijamaua smulsă din mâini în plină inspecţie, fără să deschizi gura, zău, asta nu! Pe Sclav trebuie să-l iei la pumni ca să scoţi frica din el, o să-i fur şireturile lui Vallano."

A ajuns la aleea care duce spre curtea anului V. În noaptea umedă, străbătută de murmurele mării, Alberto ghiceşte, pe după zidurile de ciment, întunericul de nepătruns din dormitoare, trupurile ghemuite în paturi. „O fi în dormitor, o fi la spălător, o fi prin bălării, o fi mort, unde te-ai ascuns, Jaguarule?" Curtea pustie, slab luminată de felinarele de pe platou, seamănă cu o piaţă sătească. Nu se vede niciun planton. „Trebuie să se fi înjghebat pe undeva vreo partidă de cărţi, dar eu n-am un chior, de-aş avea măcar un bănuţ, aş putea câştiga cei douăzeci de soli, poate chiar mai mult. Probabil că joacă, sper să se încreadă în mine, îţi ofer scrisori şi istorioare, e adevărat că-n ăştia trei ani nu mi-a cerut niciodată vreuna, fugi de-aici, lasă-mă-n pace, mă şi văd picat la chimie." Străbate tot coridorul fără a întâlni pe careva. Intră în dormitoarele secţiei întâi şi a doua, spălătoarele sunt goale, unul dintre ele miroase groaznic. Inspectează spălătoarele celorlalte dormitoare, traversează zgomotos încăperile, dinadins, dar nicăieri nu tulbură respiraţia liniştită sau agitată a cadeţilor. În secţia a cincea, se opreşte cu puţin înainte de a ajunge la uşa spălătorului. Cineva vorbeşte în somn. Dintr-un flux de cuvinte confuze, distinge cu greu un nume de femeie. „Lidia. Lidia? Parcă aşa o cheamă pe tipa ăluia din Arequipa, care îmi arăta scrisorile şi fotografiile pe care le primea şi-mi povestea necazurile lui, scrie-i frumos că o iubesc mult, dar ce dracu', doar nu-s popă, eşti un tarat. Lidia?"

În secţia a şaptea, lângă pisoare, câteva mogâldeţe stau în cerc: ghemuiţi sub vestoanele verzi, toţi par nişte cocoşaţi. Opt puşti zac aruncate pe jos, alta stă sprijinită de perete. Uşa de la spălător e deschisă şi Alberto îi zăreşte de departe, din pragul dormitorului. Înaintează, o umbră îi iese în cale.

— Ce-i? Cine-i?

— Colonelul. Partida e autorizată? Postul nu se părăseşte niciodată, doar mort.

Alberto intră în spălător. Mai multe chipuri răvăşite de oboseală îşi ridică privirea spre el; fumul acoperă încăperea ca un fel de boltă deasupra capetelor cadeţilor de planton. Niciun cunoscut: feţe asemănătoare, întunecate, aspre.

— Nu l-aţi văzut cumva pe Jaguar?

— N-a trecut pe-aici.

— Ce jucaţi?

— Pocher. Intri în joc? Dar mai întâi trebuie să stai de şase un sfert de ceas.

— Nu joc cu mocanii, spune Alberto, în timp ce-şi duce mâna la sex şi ocheşte în jucători. Pe ăştia doar îi execut.

— Cară-te, Poetule, spune unul dintre ei. Şi nu ne călca pe bătătură.

— O să-i raportez căpitanului, spune Alberto, întorcându-le spatele. Că muntenii îşi joacă păduchii la pocher în timpul serviciului.

Îi aude cum îl înjură. Şi iată-l din nou în curte. Şovăie câteva clipe, apoi o apucă înspre terenul viran. „Şi dacă s-o fi culcat în iarbă şi dacă o fi furând subiectele de la examenul de chimie, în timpul serviciului meu, fir-ar să fie, şi dacă o fi sărit zidul şi dacă…” Traversează terenul buruienos până la zidul din spatele colegiului. Pe aici se sărea zidul când plecai fără învoire, fiindcă de cealaltă parte terenul e plat şi nu e pericol să-ţi rupi vreun picior la aterizare. Cândva, se zăreau umbre trecând zidul pe aici în fiecare noapte şi înapoindu-se în zori. Dar noul director a exmatriculat patru cadeţi din anul IV, surprinşi la plecare, şi de atunci doi soldaţi patrulează toată noaptea pe partea din exterior. Evadările nocturne s-au împuţinat şi nu se mai practică pe aici. Alberto face stânga împrejur; în fund, curtea anului V, pustie şi cufundată în întuneric. Pe terenul din apropiere zăreşte o luminiţă albastră. Se duce într-acolo.

— Tu eşti, Jaguarule?

Nu primeşte niciun răspuns. Alberto îşi scoate lanterna – în afară de puşcă, plantoanele poartă o lanternă şi o brasardă violetă – şi o aprinde. În fasciculul de lumină se iveşte un chip slab şi imberb, cu tenul fraged, cu ochii pe jumătate închişi şi privind cu sfială.

— Ce faci tu aici?!

Sclavul ridică o mână ca să se apere de lumină. Alberto stinge lanterna.

— Sunt de planton.

Alberto râde (oare?). Zgomotul vibrează în întuneric ca un acces de râgâială, încetează pentru câteva clipe, apoi jetul de dispreţ pur, insistent şi lipsit de veselie, ţâşneşte iarăşi.

— Îi ţii locul Jaguarului, spune Alberto. Îmi faci rău.

— Iar tu îi imiţi râsul, spune Sclavul, cu blândeţe; asta ar trebui să te doară şi mai tare.

— Eu n-o imit decât pe mă-ta, zice Alberto. Îşi scoate puşca, o pune jos, pe iarbă, îşi ridică gulerul de la veston, îşi freacă mâinile şi se aşază lângă Sclav. N-ai o ţigară?

O mână transpirată se atinge de a lui şi se îndepărtează imediat, lăsându-i o ţigară scuturată, fără tutun la capete. Alberto aprinde un chibrit. „Fii atent! şopteşte Sclavul. Să nu ne vadă patrula.” „Fir-ar să fie, zice Alberto. M-am ars.” în faţa lor se întinde platoul, luminat ca un mare bulevard dintr-un oraş acoperit de ceaţă.

— Cum faci de ai ţigări atâta vreme? spune Alberto. Mie dacă-mi ajung până miercuri.

— Fumez puţin.

— De ce eşti aşa de fraier? spune Alberto. Nu ţi-e ruşine să-i ţii locul Jaguarului?

— Fac ce vreau, răspunde Sclavul. Ce te priveşte pe tine?

— Te tratează ca pe un sclav, zice Alberto. Ce naiba, toţi te tratează ca pe un sclav. De ce ţi-e aşa de frică?

— De tine nu mi-e frică.

Alberto râde, dar se opreşte repede din râs.

— Aşa-i, spune. Râd ca Jaguarul. De ce oare l-or fi imitând toţi?

— Eu nu-l imit, spune Sclavul.

— Tu eşti ca un câine, zice Alberto. A făcut un nimic din tine.

Alberto aruncă chiştocul. Jarul agonizează o clipă între picioarele lui, în iarbă, apoi se stinge. Curtea anului V e tot pustie.

— Da, spune Alberto. A făcut din tine un nimic. Deschide gura, apoi o închide. Îşi duce mâna la vârful limbii, culege cu două degete un fir de tutun, îl rupe între unghii, pune pe buze cele două corpuri minuscule şi le scuipă. Tu nu te-ai bătut niciodată cu nimeni, aşa-i?

— Doar o dată.

— Aici?

— Nu. Mai demult.

— De-aia înghiţi atâtea, spune Alberto. Toată lumea ştie că ţi-e frică. Din când în când trebuie să mai dai şi cu pumnul, ca să te faci respectat. Altfel, o să-ţi fie greu în viaţă.

— N-o să fiu militar.

— Nici eu. Dar aici eşti militar, chiar dacă nu vrei. Şi ceea ce contează în armată este să fii un adevărat mascul, să ai testicule de oţel, înţelegi? Sau înghiţi, sau eşti înghiţit, altă cale nu-i. Iar mie nu-mi place să fiu înghiţit.

— Nu-mi place să mă bat, spune Sclavul. Mai bine zis, nu ştiu.

— Asta nu se învaţă, zice Alberto. E o chestiune de viaţă.

— Asta a zis-o locotenentul Gamboa, cândva.

— Şi nu-i aşa? Eu nu vreau să mă fac militar, dar aici devii mai bărbat. Înveţi să te aperi şi să cunoşti viaţa.

— Dar nici tu nu te prea omori cu bătaia, spune Sclavul. Şi totuşi eşti lăsat în pace.

— Eu fac pe nebunul, mai precis pe şmecherul. Şi asta te ajută, că nu ţi se mai urcă nimeni în cap. Dacă nu te aperi cu dinţii şi cu unghiile, te trezeşti călărit.

— Tu o să te faci poet? întreabă Sclavul.

— Eşti într-o ureche? O să mă fac inginer. Tata o să mă trimită la studii în Statele Unite. Scriu scrisori şi istorioare ca să am cu ce-mi cumpăra ţigări. Dar asta nu înseamnă nimic. Iar tu, ce-o să te faci?

— Voiam să fiu marinar, spune Sclavul. Dar acum nu mai vreau. Nu-mi place viaţa militară. Poate tot inginer.

Ceaţa a devenit mai deasă; felinarele de pe platou par mai mici, iar lumina lor e mai slabă. Alberto se caută în buzunare. De două zile nu mai are ţigări, dar mâinile repetă gestul, automat, de fiecare dată când vrea să fumeze.

— Mai ai ţigări?

Sclavul nu răspunde, dar după câteva secunde Alberto simte un braţ lângă stomac. Dă de o mână care ţine un pachet aproape plin. Scoate o ţigară, o pune între buze, iar cu vârful limbii atinge suprafaţa îndesată şi cam iute la gust. Aprinde un chibrit şi apropie de faţa Sclavului flăcăruia care se agită uşor între mâinile făcute căuş.

— De ce dracu’ plângi? spune Alberto, în timp ce-şi desface mâinile şi dă drumul la chibrit. Iar m-am ars, fir-ar să fie.

Mai scoate un băţ de chibrit şi-şi aprinde ţigara. Aspiră fumul şi-l aruncă apoi pe gură şi pe nas.

— Ce-i cu tine? întreabă.

— Nimic.

Alberto trage iar din ţigară; jarul licăreşte, fumul devine una cu ceaţa, care a coborât foarte mult, aproape de pământ. Curtea anului V a dispărut. Clădirea în care se află dormitoarele pare o pată mare, nemişcată.

— Ce ţi-au mai făcut? spune Alberto. Nu trebuie să plângi niciodată, băiete.

— Vestonul, spune Sclavul. Mi s-a dus învoirea.

Alberto întoarce capul. Peste cămaşa kaki, Sclavul poartă un pulover maro, fără mâneci.

— Trebuia să ies mâine, spune Sclavul. M-au terminat!

— Ştii cine ţi-a făcut-o?

— Nu. Mi l-au luat din dulap.

— Or să-ţi impute o sută de soli. Poate chiar mai mult.

— Nu asta-i problema. Mâine e inspecţie şi Gamboa o să mă consemneze. Şi sunt deja două săptămâni de când n-am mai ieşit.

— Cât e ceasul?

— Unu fără un sfert, spune Sclavul. Ne putem întoarce la dormitor.

— Stai, zice Alberto, ridicându-se. Mai avem timp. Hai să şterpelim un veston.

Sclavul se ridică în picioare ca un arc, dar rămâne pe loc, fără să facă măcar un pas, aşteptând parcă ceva iminent şi iremediabil.

— Grăbeşte-te! spune Alberto.

— Plantoanele… şopteşte Sclavul.

— Pe naiba, zice Alberto. Tu nu vezi că-mi primejduiesc învoirea ca să-ţi fac rost de un veston? Pe mine fricoşii mă bagă-n boale. Plantoanele sunt în spălătorul de la a şaptea. Joacă pocher.

Sclavul îl urmează. Prin ceaţa tot mai deasă, se îndreaptă spre dormitoarele invizibile. Ţintele de la ghete rup iarba umedă, iar zgomotul regulat al mării se amestecă acum cu

şuierul vântului care pătrunde în încăperile fără uşi şi fără ferestre ale clădirii situate între colegiu şi dormitoarele ofiţerilor.

— Hai la a zecea şi la a noua, spune Sclavul. Piticii dorm buştean.

— Îţi trebuie un veston sau o vestă? întreabă Alberto. Hai la a treia.

Acum sunt pe coridorul anului lor. Mâna lui Alberto împinge uşor uşa, care cedează fără zgomot. Îşi vâră capul înăuntru, ca un animal care adulmecă o vizuină: în întunericul din dormitor domneşte o rumoare calmă. Uşa se închide în urma lor. „Şi dacă o rupe la fugă, cum mai tremură, şi dacă începe să plângă, cum mai fuge, şi dacă e-adevărat că Jaguarul îşi bate joc de el, cum mai transpiră, şi dacă acuşi s-aprinde lumina, cum mai dispar?” „în fund, şopteşte Alberto, atingând cu buzele obrazul Sclavului. Acolo-i un dulap mai departe de paturi.” „Ce?” întreabă Sclavul, fără să se mişte. „Pe dracu’! spune Alberto. Hai!” Târându-şi picioarele, traversează dormitorul cu grijă, cu mâinile întinse ca să evite obstacolele. „Dacă aş fi orb, mi-aş scoate ochii de sticlă, i-aş spune, Picioare-de-Aur, îţi dau ochii mei, dar ai încredere în mine, tată, gata cu târfele, gata cu serviciul care nu se părăseşte niciodată, doar mort.” Se opresc lângă dulap, degetele lui Alberto pipăie lemnul. Bagă mâna în buzunar, scoate şperaclul, iar cu cealaltă mână încearcă să dea de lacăt, închide ochii, strânge din dinţi. „Şi dacă zic vă jur, domnule locotenent, am venit să iau o carte de chimie ca să învăţ, că mâine mă pică, jur că n-o să-ţi iert niciodată lacrimile mamei mele, Sclavule, nici că m-ai nenorocit pentru un veston.” Şperaclul zgârie metalul, pătrunde în deschizătură, se agaţă, se mişcă înapoi şi înainte, la dreapta şi la stânga, mai intră puţin, se înţepeneşte, se aude un clinchet scurt şi lacătul cedează. Alberto forţează ca să-şi recupereze şperaclul. Uşa dulapului începe să se deschidă. Undeva, în dormitor, cineva începe să vorbească mânios prin somn. Mâna Sclavului se încleştează pe braţul lui Alberto. „Stai cuminte, sau te omor.” „Ce?” spune celălalt. Mâna lui Alberto explorează interiorul, cu grijă, la numai câţiva milimetri de suprafaţa aspră a vestonului, de parcă ar mângâia faţa sau părul unei fiinţe iubite şi ar savura plăcerea iminentă a contactului, atingând doar aerul, răsuflarea ei. „Trage şireturile de la o pereche de ghete, spune Alberto. Îmi trebuie.” Sclavul îi dă drumul, se apleacă şi se îndepărtează în

vârful picioarelor. Alberto scoate vestonul de pe umeraş, bagă lacătul printre belciuge şi-l strânge în mână, pentru a înăbuşi zgomotul. Apoi o porneşte spre uşă. Când îl ajunge din urmă, Sclavul îl atinge iar, de data asta pe umăr. Ies.

— Are vreun semn?

Sclavul cercetează atent vestonul la lumina lanternei.

— Nu.

— Du-te la spălător şi vezi dacă n-are vreo pată. Fii atent şi la nasturi, să nu fie de altă culoare.

— E aproape ora unu, spune Sclavul.

Alberto dă din cap în semn că da. Când ajunge în dreptul uşii de la secţia întâi, se întoarce spre tovarăşul său:

— Şireturile?!

— N-am putut lua decât unul, spune Sclavul. Şovăie o clipă: Iartă-mă!

Alberto îl priveşte fix, dar nu-l insultă, nici nu râde de el. Se mulţumeşte să dea din umeri.

— Îţi mulţumesc, spune Sclavul. Şi-a pus din nou mâna pe braţul lui Alberto, pe care îl priveşte în ochi cu faţa lui de timid resemnat, iluminată acum de un zâmbet.

— O fac ca să mă amuz, zice Alberto. Şi îndată adaugă: Ai întrebările de la examen? Nu ştiu boabă la chimie.

— Nu, spune Sclavul. Dar Cercul trebuie să le aibă. Acum câteva clipe a ieşit Cava şi a luat-o spre sălile de clasă. Probabil că acum pregătesc răspunsurile.

— N-am bani. Jaguarul e un hoţ.

— Vrei să-ţi împrumut? spune Sclavul.

— Ai?

— Am ceva.

— Poţi să mă împrumuţi cu douăzeci de soli?

— Douăzeci de soli, da.

Alberto îl loveşte cu palma pe umăr. Spune:

— Nemaipomenit, nemaipomenit! Eram lefter. Dacă vrei, ţi-i dau înapoi sub formă de istorioare.

— Nu, zice Sclavul. Şi-a coborât ochii: Mai bine scrisori.

— Scrisori? Ai o iubită? Tu?

— N-am încă, spune Sclavul. Dar poate c-o să am.

— Bine, bătrâne. O să-ţi scriu douăzeci. Dar trebuie să mi le arăţi pe ale ei. Ca să-i văd stilul.

S-ar părea că dormitoarele s-au trezit la viaţă. Din diferitele sectoare ale anului răzbat până la ei zgomote de dulapuri, de paşi şi chiar câteva înjurături.

— Se schimbă plantoanele, spune Alberto. Hai!

Intră în dormitor. Alberto se duce la patul lui Vallano, se apleacă şi trage şiretul de la una dintre ghete. Apoi îl scutură pe negru cu amândouă mâinile.

— Pe mă-ta, pe mă-ta! exclamă Vallano, dezlănţuit.

— E ora unu, spune Alberto. E tura ta.

— Dacă m-ai trezit mai devreme, îţi dau borşul.

În celălalt capăt al dormitorului, Boa îl beşteleşte pe Sclav, care tocmai l-a trezit din somn.

— Uite puşca şi lanterna, zice Alberto. Dacă vrei, dormi mai departe. Dar te anunţ că patrula este la secţia a doua.

— Zău? spune Vallano, sculându-se.

Alberto se duce la patul lui şi se dezbracă.

— Pe-aici toţi fac pe deştepţii, zice Vallano. Nişte tâmpiţi!

— Ce te-a apucat? întreabă Alberto.

— Mi-au şutit un şiret.

— Linişte, strigă cineva. Planton, fă-i pe poponarii ăia să-şi închidă pliscul.

Alberto îşi dă seama că Vallano merge pe vârfuri. Aude un zgomot semnificativ.

— Cineva subtilizează un şiret, strigă el.

— O să-ţi pocesc eu mutra într-o bună zi, Poetule, spune Vallano, căscând.

Câteva minute mai târziu, fluierul ofiţerului de serviciu sfâşie noaptea. Alberto nu-l mai aude: doarme dus.

Strada Diego Ferré are mai puţin de trei sute de metri lungime şi orice trecător neprevenit ar lua-o drept o fundătură. Într-adevăr, de unde începe, de la colţul cu bulevardul Larco, se vede, două sute cincizeci de metri mai încolo, închizând celălalt capăt, faţada unei case cu două etaje, cu o grădină protejată de un gard verde. Dar casa care de departe pare să înfunde strada Diego Ferré aparţine îngustei străzi Porta, care o traversează pe prima, o întrerupe şi n-o mai lasă să continue. Între strada Porta şi bulevardul Larco, alte două străzi paralele, Colón şi Ocharán, fragmentează strada Diego Ferré. După ce au traversat Diego Ferré se termină brusc, la două sute de metri spre vest, pe

faleza la Reserva, o serpentină care înconjoară cartierul Miraflores cu o centură de cărămizi roşii şi care reprezintă marginea oraşului, ridicat chiar pe buza ţărmului abrupt, deasupra golfului Lima al mării zgomotoase, cenuşii şi limpezi.

Între bulevardul Larco, faleză şi strada Porta sunt câteva pâlcuri de case: circa o sută de locuinţe, două sau trei băcănii, o farmacie, un chioşc cu răcoritoare, un atelier de cizmărie (pe jumătate ascuns de un garaj şi de o ieşitură de zid) şi un teren închis unde funcţionează o spălătorie clandestină. Străzile transversale sunt străjuite de copaci de fiecare parte a carosabilului; Diego Ferré, nu. Tot acest sector constituie cartierul. Cartierul n-are nume. Când s-a format o echipă de fotbal pentru a participa la campionatul anual al Clubului Terrazas, băieţii s-au prezentat sub numele de „Barrio Alegre", „Cartierul Vesel". Dar o dată terminat campionatul, numele a fost dat uitării. În plus, în rapoartele poliţieneşti, prin „Barrio Alegre" era desemnată Huatica de la Victoria, strada târfelor, ceea ce constituia o apropiere jenantă. De aceea băieţii se mulţumesc să vorbească pur şi simplu de cartier. Şi când cineva întreabă despre ce cartier e vorba, pentru a-l deosebi de alte cartiere din Miraflores, cum ar fi 28 Iulie, Reducto, strada Francia sau Alcanfores, ei spun: „cartierul Diego Ferré".

Casa lui Alberto este a treia din al doilea grup de case de pe Diego ferré, pe trotuarul din stânga. A făcut cunoştinţă cu ea într-o noapte, când aproape toate mobilele din casa anterioară, situată în cartierul San Isidro, fuseseră deja mutate în cea de pe Diego ferré. I s-a părut mai mare decât cealaltă şi cu două avantaje evidente: dormitorul lui va fi plasat ceva mai departe de cel al părinţilor şi, cum această casă are o grădină interioară, va fi lăsat probabil să crească un câine. Dar noul domiciliu prezenta şi inconveniente. În San Isidro, tatăl unui coleg îi ducea pe amândoi în fiecare dimineaţă până la Colegiul „La Salle". De acum înainte va trebui să ia omnibuzul, să coboare la staţia de la bulevardul Wilson şi de aici să mai traverseze vreo zece străzi până la bulevardul Arica, fiindcă „La Salle", deşi e un colegiu pentru copiii de familii bune, se află tocmai în inima cartierului Breña, unde mişună mulatrii şi muncitorii. Va trebui să se scoale mai devreme, iar la prânz s-o pornească la drum îndată ce a terminat de mâncat. În faţa casei din San Isidro era o librărie al cărei stăpân îi îngăduia să citească Penecas şi Billiken în spatele

tejghelei, iar uneori i le şi împrumuta pentru o zi, recomandându-i să nu le mototolească sau murdărească. În plus, schimbarea de domiciliu îl priva de o distracţie excitantă: aceea de a se urca pe terasă şi de a priva casa familiei Nájar, unde dimineaţa se juca tenis, iar când vremea era însorită, se mânca afară în grădină, sub umbrele colorate, noaptea se dansa, iar el putea spiona cuplurile care, pe ascuns, se duceau pe terenul de tenis să se sărute.

În ziua mutării s-a sculat devreme şi s-a dus la colegiu bine dispus. La prânz s-a întors direct la noua adresă. A coborât din omnibuz la staţia de la parcul Salazar-nu cunoştea încă numele esplanadei cu gazon, suspendată deasupra mării –, a urcat pe Diego Ferré, o stradă pustie, şi a intrat în casă: mamă-sa o ameninţa pe servitoare că o dă afară dacă şi aici se înhăitează cu bucătăresele şi şoferii din împrejurimi.

După masă, tatăl a zis: „Trebuie să plec. Am o treabă urgentă.” Mama a izbucnit: „Te duci să mă-nşeli, cum de mă mai poţi privi în ochi?” Şi apoi, escortată de majordom şi de servitoare, a început să facă un inventar detaliat pentru a verifica dacă nu s-a rătăcit sau deteriorat ceva în timpul mutatului. Alberto a urcat în camera lui, s-a trântit pe pat, făcând amuzat desene pe copertele cărţilor. Puţin după aceea a auzit glasuri de băieţi care răzbăteau până la el prin fereastră. Glasurile se întrerupeau, înlocuite de sunetul sec al şuturilor într-o minge, de şuierul ei prin aer şi de zgomotul făcut când se izbea de o poartă; glasurile renăşteau îndată. A sărit din pat şi a ieşit pe balcon. Unul dintre băieţi purta o cămaşă incendiară, cu dungi roşii şi galbene, iar celălalt, o cămaşă de mătase albă, descheiată. Primul era mai înalt, blond şi avea glasul, privirea şi gesturile insolente; celălalt, scund şi gras, cu părul negru şi cârlionţat, era foarte agil. Blondul făcea pe portarul în faţa intrării unui garaj; brunetul trăgea cu o minge de fotbal nouă. „Apăr-o pe-asta, Pluto”, spunea brunetul. Pluto, ghemuit şi cu o expresie dramatică pe chip, gesticula, îşi ştergea fruntea şi nasul cu amândouă mâinile, se făcea că plonjează şi râdea zgomotos când apăra o lovitură. „Eşti un tăntălău, Tico, spunea. Ca să-ţi apăr şuturile, îmi ajunge nasul.” îndemânatic, brunetul stopa mingea cu piciorul, o aşeza, măsura distanţa, trăgea şi aproape fiecare lovitură era gol. „Ai mâini de cârpă, spunea el, luându-l peste picior, eşti ca o fetiţă; pe-asta ţi-o trimit cu

adresă; în dreapta şi cu boltă.” La început, Alberto i-a privit cu răceală, iar ei se făceau că nu-l văd. Apoi a manifestat un interes strict sportiv; când Tico înscria un gol sau Pluto prindea mingea, aproba fără a zâmbi, ca un cunoscător. Pe urmă a început să fie mai atent la glumele celor doi băieţi; îşi potrivea expresia după a lor, iar jucătorii dădeau uneori semne că i-au remarcat prezenţa: întorceau capul spre el, luându-l parcă drept arbitru. Curând, s-a înfiripat o strânsă complicitate de priviri, zâmbete şi mişcări din cap. La un moment dat, Pluto a respins cu piciorul o lovitură a lui Tico, iar mingea a fost proiectată departe. Tico s-a dus fuga după ea. Pluto a ridicat privirea spre Alberto.

— Bună, a zis.

— Bună, a răspuns Alberto.

Pluto îşi ţinea mâinile în buzunare. Sărea pe loc, ca jucătorii profesionişti înainte de meci, ca să-şi facă încălzirea.

— O să locuieşti aici? a întrebat Pluto.

— Da. Azi ne-am mutat.

Pluto dădu din cap. Tico se apropiase. Ţinea mingea pe umăr, sprijinind-o cu o mână. S-a uitat la Alberto. Şi-au zâmbit. Pluto şi-a întors privirea spre Tico:

— S-a mutat, a zis. O să stea aici.

— Mda! a spus Tico.

— Voi locuiţi aici? a întrebat Alberto.

— El, pe Diego Ferré, a spus Pluto, ceva mai încolo. Eu, după colţ, pe Ocharán.

— Încă unul pentru cartierul nostru, a zis Tico.

— Pe mine mă cheamă Pluto. Iar el e Tico. E o catastrofă când trage la poartă.

— Tatăl tău e cumsecade? a întrebat Tico.

— Aşa şi aşa, a spus Alberto. Dar de ce?

— Toţi de pe stradă ne iau la goană, a spus Pluto. Ne iau mingea, nu ne lasă să ne jucăm.

Tico a început să bată mingea cu mâna, ca la baschet.

— Hai, coboară, a spus Pluto. Tragem la poartă. Când apar şi ceilalţi, facem o miuţă.

— Okey, a spus Alberto. Dar să ştiţi că nu-s prea grozav la fotbal.

Cava ne-a zis: în spatele baracamentului soldaţilor sunt nişte găini. Minţi, muntene, nu se poate. Jur că le-am văzut. Aşa că după masă ne-am dus acolo, făcând un ocol ca să nu trecem pe lângă dormitoare şi târându-ne pe burtă, ca la aplicaţie. Vezi? Vedeţi? zicea blestematul, un coteţ alb, cu găini de toate culorile, ce mai vreţi, nu v-ajunge? O abordăm p-a neagră sau p-a gălbioară? A galbenă e mai grasă. Ce mai stai, prostule?! Eu o prind şi-i mănânc aripile. Ţine-o de cioc, Boa, de parcă ar fi chiar aşa de uşor de făcut. Nu putea; nu fugi, bleguţo, hai, vino, vino încoa! I-e frică, se uită urât şi-i arată coada, uitaţi-vă! zicea ticălosul. Adevărul era însă că-mi ciugulea degetele. Haideţi pe stadion şi astupaţi-i o dată ciocul ăsteia. Şi ce-o să fie dacă Creţul se dă la băiat? Cel mai bine ar fi, a zis Jaguarul, să-i legăm picioarele şi pliscul. Şi aripile, că dacă-l lasă pă vrunul fără moştenitori cu o bătaie de aripă, ce-aţi zice, hai? Boa, asta nici nu vrea să ştie de tine. Eşti sigur, muntene, şi tu? Nu, dar l-am văzut cu ochii mei. Cu ce-o leg? Ce animale, ce animale, o găină cel puţin e mică, parc-ar fi o joacă, dar o lamă! Şi ce se-ntâmplă dacă Creţul se dă la băiat? Fumam la closetele de lângă clase, şobolanilor, aveţi grijă să nu vi se vadă licuricii! Jaguarul trage cu putere, de-ai zice că vrea s-o mănânce. Gata, Jaguarule, a ieşit? Linişte, nu mă-ntrerupeţi, trebuie să mă concentrez. Atunci, gata, merge? Şi ce-ar fi dac-am încerca la grăsunelu'? a zis Creţul. Ăla dintr-a noua, grăsunul. Tu nu l-ai pişcat niciodată?! Uf! Ideea nu-i rea, dar el se lasă au ba? Eu am aflat că Lañas îl foloseşte când e de planton. Of, în sfârşit! Gata, a ieşit? a zis blestematul. Cine trece primul? Fiindcă mie, cu zgomotul pe care-l face, mi-a trecut cheful. Uite o sfoară pentru cioc. N-o lăsa, mocane, că asta-i în stare să zboare. Nu-i niciun voluntar? Cava o ţinea de aripi, Creţul o ruga nu-ţi mai mişca pliscul, că oricum ţi-l astupăm, iar eu îi legam picioarele. Atunci cel mai bine e să tragem la sorţi, cine are nişte chibrituri? Rupe capul unui băţ şi arată-mi-le pe alelalte, îs prea bătrân să mă mai las dus cu preşu'. Sorţii au căzut pe Creţul. Ia spune, crezi c-o să meargă? Nu prea cred. Un râs ca o înţepătură. Sunt de acord, Creţule, dar numai ca să mă distrez. Şi dacă nu merge? Linişte, că ne-aude tablagiul ăla, bine că era departe, că-s pornit rău. Şi dacă-l încercăm pă tablagiu? Boa se are bine cu o căţea, a zis blestematul, de ce n-am încerca cu grăsunelu', care barem e-o făptură umană?! E consemnat, adineauri l-am văzut în sala

de mese, se grozăvea în faţa celor opt câini de la masa lui. Poate că nu se lasă. Cine vorbeşte de frică? A zis cineva ceva de frică? Călăresc o întreagă secţie de grăsuni, unul după altul, şi rămân tot proaspăt ca un trandafiraş. Hai să ne facem un plan, a spus Jaguarul, aşa o să ne fie mai uşor. La cine a ieşit băţul de chibrit fără capăt? Găina era pe jos, sta cu ciocul deschis. La munteanul de Cava, nu vedeţi că-l are în mână? E de plăcere, e moartă, mai bine ar trece Boa, că tot i se scoală lui şi când merge. Dar am tras la sorţi, nu mai e nimic de făcut, sau o iei în primire, sau te călărim, aşa cum faci tu cu lamele din satul tău. N-aveţi nicio istorioară? Ce-ar fi să-l aducem pe Poet să ne zică una din poveştile alea care o scoală şi morţilor? Aiurea, mie mi se scoală doar dacă mă concentrez, asta-i chestie de voinţă. Ia spune, şi dacă fac vreo boală? Ce-i cu tine, dragule, ce-ai păţit, muntene, de tot dai înapoi? Nu ştii că Boa e mai sănătos decât mă-ta de când se iubeşte cu Labărăsfăţată? Ce-i cu prostiile astea, javră nenorocită, nu ţi s-a spus niciodată până acum că găinile îs mai curate decât căţelele, mai igienice? De acord, o facem chiar dacă ne prinde careva. Şi patrula? Tembelul de Huarina-i de serviciu, dar sâmbăta patrula e ca şi cum n-ar fi. Şi dacă ne pârăşte? Şedinţa Cercului: cadet clefăitor şi turnător, dar ce, o să spui tu că ţi s-a făcut vreo bucurie?! Hai să plecăm, c-or să sune stingerea. Şi acoperiţi-vă licuricii, fir-ar să fie. Uite, a zis blestematul, s-a ridicat singură: dă-mi-o! Ia-o tu! Cine, eu? Da, tu. Eşti sigur că găinile au găuri? Doar dacă zăpăcita asta nu-i cumva fată mare. Uite, se mişcă, poate-i un cocoş pederast. Nu râdeţi, vă rog, nici nu mai vorbiţi. Vă rog! E enervant râsul ăsta. Nu vedeţi? Aţi văzut ce mână are munteanu’ ăsta? Ce-o tot cauţi, banditule. Caut să nu mă mai deranjaţi că am găsit-o. Ce-ai spus, domnule? Are orificiu, linişte, vă rog, pentru Dumnezeu, nu mai râdeţi, că mi-adormiti elefantul. Ce animal! îmi zicea frate-meu că muntenii sunt ceva de groază, ce poate fi mai rău pe lume. Turnători şi fricoşi, până şi sufletul le e strâmb. Ţine-i pliscul, dobitocule! Domnule locotenent Gamboa, e unul aici care îşi face treaba cu o găină. E zece sau aproape, a zis Creţul, trecut de zece şi un sfert. Aţi văzut vreun planton? Vreau să-ncerc şi pe unul din ăştia. După cum se vede, tu te dai la orice, ai o poftă nebună, jură barem că pe mă-ta o laşi în pace. În dormitor nu mai erau alţi consemnaţi, dar mai erau în secţia a doua, aşa că am ieşit fără papuci în picioare. Mor de frig şi-i

posibil să răcesc. Mărturisesc că dacă aud vreun fluierat, o şterg. Ne-am aplecat ca să urcăm pe scara care se vede din clădirea corpului de gardă. Chiar aşa? Intrăm uşurel în dormitor, iar Jaguarul, care-i măgarul de-a zis că nu-s decât doi consemnaţi? Aici sforăie cel puţin zece pitici. Ce, daţi înapoi? Cine? Tu ia-o înainte, că ştii care-i patul lui, să nu nimerim la altul. E al treilea, nu vedeţi ce mai miroase a grăsunei ispititor? îi cad fulgii, cred că dă în primire. Gata? Spune! Mereu merge aşa de repede sau numai când e vorba de găini? Uitaţi-vă la şuleandra asta, cred că munteanul a lăsat-o fără suflare. Eu? Nu mai respiră, cu toate găurile astupate!... Ba se mişcă, jur că face pe moarta. Credeţi că animalele simt ceva? Ce să simtă, ce, ele au suflet?! Voiam să spun plăcere, ca femeile. Labărăsfăţată, da, ca femeile. Tu, Boa, îmi faci greaţă. Se şi vede. Uite, pupezoaica s-a ridicat în picioare. I-a plăcut şi mai vrea, ca să vezi! Hai, puicuţă, vino, puicuţă! Şi-acuma o mâncăm de-adevăratelea sau ce? Poate rămâne vreunul greu, nu uitaţi că munteanul şi-a lăsat proiectilul înăuntru. Eu habar n-am cum se omoară o găină. Taci, că focul omoară microbii. O iei de gât şi i-l răsuceşti în aer. Ţine-o bine, Boa, îi trag un şut, ce zici? Da, domnule, bine plasată lovitura, ai expediat-o cu voltă. Acuma chiar că-i moartă, e toată numai bucăţi, ce dracu'. Zău, ce dracu', e toată numai bucăţi, şi cine-o s-o mănânce aşa, mirosind a sămânţă şi praf! Jură că focul omoară microbii. Haideţi să facem un foc, dar colo, mai sus, în spatele zidului, că-i mai ferit. Gura, sau te fac bucăţele. Dar suie-te o dată deasupra, că eu îl ţin bine, ce dracu'. Ce se mai zbate piticul, cum mai dădea din picioruşe, ce dracu' mai aştepţi ca să te urci, nu vezi că-i gol ca o focă? Ascultă, Boa, nu-l ţine prea strâns, că se poate înăbuşi. Acuşica m-azvârle pe jos, iar eu de-abia l-am atins, zicea Creţul, nu mai mişca, praf te fac, te omor, ce-i fi vrând mai mult, te bombardez, cârtitorule! Hai s-o ştergem, că se scoală piticii, ce-ţi spuneam eu, Doamne, uite, toţi piticii s-au trezit, or să curgă valuri de sânge. Ăla de-a aprins lumina e-un ticălos. Ăla de-a strigat la luptă, băieţi, că ne chinuiesc colegul, e tot un ticălos. Pe mine m-au dat gata cu chestia cu lumina. Oare fiindcă nu i-am mai strâns cu putere botul? Fraţilor, ajutor! Aşa strigăt n-am mai auzit decât când mama a căzut cu scaunul pe piciorul lui frate-meu. Iar pe voi, piticilor, cine v-a invitat să vă ridicaţi în picioare, mă rog, cine v-a zis să aprindeţi lumina?!

Ce, era cumva brigadierul?! Poponarilor, n-o să vă lăsăm să faceţi ce vreţi voi cu băiatul. Cred c-am înnebunit, probabil că visez, de când se vorbeşte aşa cu cadeţii?! Drepţi! Iar tu de ce ţipi, nu vezi că-i o glumă?! Staţi o clipă, să potolesc nişte pitici. Iar Jaguarul tot mai râdea, îmi aduc aminte de râsul lui când eu îi cafteam pe pitici. Acum ne cărăm, dar, vă rog, fiţi atenţi la ce vă spun şi ţineţi minte: dacă deschide vreunul pliscul, vă luăm pe toţi din dormitor la rând. Nu trebuie să ai de-a face cu piticii ăştia, sunt toţi nişte complexaţi care nu înţeleg de glumă. Ca să coborâm scara, ne mai aplecăm? Uf! zicea Creţul, sugând un os, carnea asta-i arsă toată şi cu puf pe ea.

II

Când vântul dimineţii se dezlănţuie peste La Perla, împingând ceaţa spre mare şi împrăştiind-o, iar curtea Colegiului militar „Leoncio Prado” se luminează ca o încăpere plină de fum, ale cărei ferestre tocmai au fost deschise, un soldat ca oricare altul apare căscând în pragul baracamentului şi, frecându-se la ochi, se îndreaptă spre dormitoarele cadeţilor. Goarna pe care o ţine în mână se leagănă însoţindu-i mişcările trupului şi străluceşte în lumina difuză. Ajungând în dreptul anului III, se opreşte în mijlocul curţii, la distantă egală de cele patru unghiuri ale clădirii care o înconjoară. Îmbrăcat în uniforma verzuie şi cam mare, soldatul – o siluetă neclară printre ultimele rămăşiţe de ceaţă – pare o nălucă. Încetul cu încetul iese din starea de imobilitate, se însufleţeşte, îşi freacă mâinile, scuipă. Apoi sună. Ascultă ecoul propriei goarne şi, după câteva clipe, înjurăturile câinilor care-şi descarcă asupra lui mânia produsă de sfârşitul nopţii. Escortat de drăcuieli, gornistul se îndreaptă spre dormitoarele anului IV. Avertizaţi de deşteptarea câinilor că va sosi, câţiva cadeţi de planton în ultimul schimb au ieşit în pragul uşilor: îl iau peste picior, îl insultă şi uneori îl ochesc cu pietre. Soldatul se duce apoi spre dormitoarele anului V. Acum e treaz de-a binelea, iar mersul îi este mai sprinten. Aici, nicio reacţie; veteranii ştiu că de când se dă deşteptarea şi până se sună adunarea în formaţie mai au cincisprezece minute, din care jumătate le pot petrece în pat. Soldatul se întoarce la baracament, frecându-şi mâinile şi scuipând. Nu-l sperie indignarea câinilor, nici proasta dispoziţie a cadeţilor din IV: de-abia le înregistrează. În afară de sâmbătă. Cum în program sunt puse exerciţii de campanie, sâmbăta se sună deşteptarea cu o oră mai devreme, iar soldaţilor de serviciu le este teamă. La orele cinci e încă întuneric beznă, iar cadeţii, beţi de nesomn şi de furie, îl bombardează pe gornist de la ferestre cu tot felul de proiectile. De aceea, sâmbăta, gorniştii încalcă regulamentul: sună deşteptarea departe de curţi, de pe platou, şi cât se poate de repede.

Sâmbăta, cei din anul V mai pot zăbovi în pat doar două sau trei minute, fiindcă în loc de cincisprezece minute nu au la dispoziţie decât opt ca să se spele, să se îmbrace, să-şi facă paturile şi să se încoloneze. Dar sâmbăta aceasta este o zi de excepţie. Exerciţiile de campanie au fost suspendate din cauza

examenului de chimie; când veteranii aud deşteptarea, la ora şase, câinii şi cadeţii din IV ies în pas de defilare pe poarta colegiului, îndreptându-se spre maidanele dintre La Peria şi Callao.

La câteva clipe după ce s-a sunat deşteptarea, Alberto, fără să fi deschis încă ochii, se gândeşte: „Azi e zi de învoire”. Cineva zice: „E şase fără un sfert. Trebuia să dăm cu pietre în blestematul ăla.” Dormitorul se cufundă din nou în linişte. Deschide ochii: prin ferestre se strecoară o lumină nesigură, cenuşie. „Sâmbăta ar trebui să fie soare.” Se deschide uşa de la spălător. Alberto zăreşte chipul palid al Sclavului: pe măsură ce înaintează, din cauza paturilor, se mai vede din el doar capul. E proaspăt ras şi pieptănat. „Se scoală înainte de a se da deşteptarea, ca să fie primul în formaţie”, se gândeşte Alberto. Închide ochii. Simte că Sclavul se opreşte lângă patul lui şi că-i pune uşor mâna pe umăr. Întredeschide ochii: capul Sclavului încununează un trup scheletic, devorat de o pijama albastră.

— E de serviciu locotenentul Gamboa.

— Ştiu, răspunde Alberto. Am timp.

— Bine, a zis Sclavul. Credeam că dormi.

Schiţează un zâmbet şi se îndepărtează. „Vrea să-mi fie prieten”, se gândeşte Alberto. Închide iarăşi ochii şi rămâne încordat: pavajul de pe strada Diego Ferré străluceşte din cauza umezelii; trotuarele străzilor Porta şi Ocharán sunt acoperite de frunzele smulse din copaci de vântul de peste noapte; un tânăr elegant trece pe aici fumând un Chesterfield. „Jur că azi mă duc la dame.”

— Şapte minute! strigă Vallano din uşa dormitorului, cu o voce dogită.

Se produce agitaţie. Paturile sunt ruginite şi scârţâie; uşile de la dulapuri scârţâie şi ele; tocurile de la ghete lovesc gresia de pe jos; atingându-se sau ciocnindu-se unul de altul, trupurile fac un zgomot surd; dar invectivele şi înjurăturile se ridică în curând deasupra oricărui alt zgomot, ca limbile de foc deasupra fumului. Succesive, mitraliate de un glas colectiv, insultele nu au totuşi o adresă anume: ochesc în ţinte abstracte, ca Dumnezeu, ofiţerul, mama, iar cadeţii apelează la ele mai mult pentru sonoritate decât pentru semnificaţia lor.

Alberto sare din pat, îşi pune ciorapii şi ghetele, tot fără şireturi. Înjură. Când reuşeşte să şi le pună, majoritatea cadeţilor au deja patul făcut şi încep să se îmbrace. „Sclavule! strigă Vallano. Cântă-mi ceva. Îmi place să te-aud când mă spăl.” „Planton, urlă Arróspide. Mi s-a furat un şiret. Tu răspunzi.” „O să fii consemnat, încornoratule.” „Sclavul a fost, zice cineva. Jur! Eu l-am văzut.” „Trebuie raportat la căpitan, propune Vallano. Nu vrem hoţi în dormitor.” „Vai! spune o voce spartă. Negrului i-e frică de hoţi.” „Vai, vai”, cântă mai mulţi. „Vai, vai, vai”, urlă tot dormitorul. „Sunteţi cu toţii nişte fii de căţea!” afirmă Vallano. Şi iese trântind uşa. Alberto e îmbrăcat. Se duce fuga în spălător. La chiuveta de alături, Jaguarul se piaptănă.

— Am nevoie de cincizeci de puncte la chimie, spune Alberto, cu gura plină de pastă de dinţi. Cât?

— Or să te pice, Poetule. Jaguarul se priveşte în oglindă şi încearcă fără succes să-şi aranjeze părul; moţul din frunte, blond şi încăpăţânat, se tot ridică în urma pieptenelui: Nu avem subiectele. N-am mai fost.

— N-aţi făcut rost de subiecte?!

— Nu. Nici măcar n-am încercat.

Se sună adunarea. Zumzetul clocotitor care vine dinspre spălător şi dormitoare se amplifică, apoi dispare dintr-o dată. Vocea locotenentului Gamboa răzbate dinspre curte, ca un tunet:

— Brigadieri, notaţi-i pe ultimii trei.

Zumzetul izbucneşte din nou, înăbuşit. Alberto o ia la fugă: îşi îndeasă periuţa de dinţi şi pieptenele în buzunar şi se înfăşoară cu prosopul, ca o faşă, între cămaşă şi veston. Coloana e pe jumătate formată. Se prăbuşeşte peste cel din faţa lui, cineva îl apucă din spate. Alberto se ţine de centura lui Vallano şi sare uşor pentru a evita loviturile de picior cu care ultimii sosiţi încearcă să desfacă ciorchinii de cadeţi, ca să-şi facă loc. „Nu mă pipăi, încornoratule”, strigă Vallano. Încetul cu încetul, în capul coloanei se stabileşte ordinea, iar brigadierii încep să-şi numere efectivele. În coadă, dezordinea şi violenţa continuă, ultimii se străduiesc – dând din coate şi ameninţând – să obţină un loc mai în faţă. Locotenentul Gamboa priveşte formaţia de pe marginea platoului. E înalt, masiv. Poartă şapca într-o parte, cu

insolenţă. Îşi mişcă foarte încet capul, privind de la un flanc la celălalt, şi zâmbeşte ironic.

— Linişte! strigă el.

Cadeţii amuţesc. Locotenentul îşi pune mâinile în şolduri; îşi coboară apoi braţele care, înainte de a rămâne nemişcate, se leagănă câteva clipe pe lângă trup. Se îndreaptă spre batalion; chipul uscat, oacheş, a devenit aspru. La trei paşi în urma lui, subofiţerii Vama, Morte şi Pezoa. Gamboa se opreşte. Se uită la ceas.

— Trei minute, spune el. Îşi plimbă privirea de la un capăt la celălalt, ca un păstor care îşi contemplă turma: Câinii se încolonează în două minute şi jumătate.

Un val de râsete înăbuşite zguduie batalionul. Gamboa ridică uşor capul şi-şi arcuieşte sprâncenele: liniştea s-a restabilit imediat.

— Cadeţii din III, voiam să spun.

Alt val de râsete, de data aceasta mai curajoase. Chipurile cadeţilor rămân grave, râsul se naşte în stomac şi se stinge pe buze, fără a le schimba privirea sau trăsăturile. Cu un gest rapid, Gamboa îşi duce mâna la centură: din nou linişte, instantanee ca o lovitură de cuţit. Subofiţerii se uită la Gamboa hipnotizaţi. „E bine dispus”, şopteşte Vallano.

— Brigadieri, spune Gamboa. Raportul pe secţii!

Apasă pe ultimul cuvânt, zăboveşte o clipă asupra lui, în timp ce pleoapele i se închid uşurel. Un suspin de uşurare însufleţeşte coada batalionului. Gamboa face imediat un pas înainte; privirea lui străpunge rândurile de cadeţi nemişcaţi.

— Şi raport despre ultimii trei, adaugă el.

Din spatele batalionului se ridică un murmur abia perceptibil. Cu foi de hârtie şi cu creioane în mâini, brigadierii pătrund printre rândurile secţiilor lor. Murmurul vibrează ca o armată de gângănii care se zbat să scape de pe o pânză lipicioasă. Cu coada ochiului, Alberto reperează victimele de la prima secţie: Urioste, Núñez, Revilla. Vocea ultimului dintre ei, şoptită, îi ajunge până la ureche: „Maimuţoiule, eşti consemnat pentru o lună, ce mai contează şase puncte? Dă-mi locul tău.” „Zece soli”, spune Maimuţoiul. „N-am bani; dacă vrei, pe datorie.” „Nu, mai bine du-te dracului.”

— Cine vorbeşte acolo? strigă locotenentul.

Murmurul continuă să plutească, mai încet, muribund.

— Linişte! urlă Gamboa. Linişte, ce dracu'!

I se dă ascultare. Brigadierii ies dintre rânduri, iau poziţie de drepţi la doi metri de subofiţeri, îşi pocnesc călcâiele, salută. După ce-au înmânat hârtiile, şoptesc: „Permiteţi să intrăm în formaţie, domnule subofiţer?" Acesta dă din cap sau răspunde: „Da." Cadeţii se întorc la secţiile lor, în pas de voie. Apoi subofiţerii îi înmânează hârtiile lui Gamboa. Acesta îşi pocneşte călcâiele spectaculos; are un mod propriu de a saluta: nu-şi ţine mâna la tâmplă, ci la frunte, încât palma îi acoperă aproape tot ochiul drept. Cadeţii asistă, nemişcaţi, la înmânarea rapoartelor. În mâinile lui Gamboa, hârtiile se leagănă ca un evantai. De ce nu dă ordin de plecare? Ochii lui, veseli, cercetează batalionul. Deodată, zâmbeşte.

— Şase puncte sau un unghi drept? spune.

Izbucneşte o salvă de aplauze. Unii chiar strigă: „Trăiască Gamboa!"

— Sunt eu nebun sau vorbeşte cineva în formaţie? întreabă locotenentul. Cadeţii amuţesc. Gamboa se plimbă prin faţa brigadierilor, cu mâinile la centură.

— Ultimii trei să vină aici! strigă. Repede. Pe secţii.

Urioste, Núñez şi Revilla îşi părăsesc locul în fugă. Când trec pe lângă el, Vallano le zice: „îngeraşilor, aveţi noroc că-i Gamboa de serviciu." Cei trei iau poziţie de drepţi în faţa locotenentului.

— Cum preferaţi, spune Gamboa. Unghi drept sau şase puncte. Sunteţi liberi să alegeţi.

Cei trei răspund: „Unghi drept." Locotenentul se învoieşte şi dă din umeri. „Îi cunosc de parcă eu i-aş fi făcut", şoptesc buzele sale, iar Núñez, Urioste şi Revilla îi zâmbesc cu recunoştinţă. Gamboa ordonă:

— În poziţie de unghi drept!

Cele trei trupuri s-au aplecat ca nişte balamale şi rămân cu partea superioară paralelă cu solul. Gamboa îi priveşte; cu cotul, coboară puţin capul lui Revilla.

— Ţineţi-vă ouăle, indică el. Cu amândouă mâinile.

Apoi face un semn subofiţerului Pezoa, un metis mic de statură, musculos şi fălcos. Joacă foarte bine fotbal, iar loviturile lui de picior sunt violente. Pezoa se dă câţiva paşi înapoi. Se apleacă uşor înainte: o scânteie zboară de jos şi Pezoa loveşte.

Revilla scapă un geamăt. Gamboa îi arată cadetului cu degetul că poate să se întoarcă în formaţie.

— Pfii! spune apoi. Azi nu eşti în formă, Pezoa. Nici măcar nu l-ai clintit din loc.

Subofiţerul se îngălbeneşte la faţă. Ochii lui piezişi îl ţintuiesc pe Núñez. De data aceasta, luându-şi elan, loveşte cu vârful pantofului. Când se simte proiectat, cadetul începe să zbiere; se clatină vreo doi metri şi se prăbuşeşte. Pezoa caută neliniştit chipul lui Gamboa. Acesta zâmbeşte. Cadeţii zâmbesc. Núñez, care s-a ridicat de jos şi-şi freacă şezutul cu amândouă mâinile, zâmbeşte şi el. Pezoa îşi ia din nou avânt. Urioste este cadetul cel mai puternic din prima secţie şi poate chiar din colegiu. Şi-a depărtat puţin picioarele ca să-şi păstreze mai bine echilibrul. Lovitura de picior de-abia îl clatină.

— Secţia a doua, ordonă Gamboa. Ultimii trei.

Apoi defilează cei din secţiile următoare. Pe cei dintr-a opta, a noua şi a zecea, care sunt mici de statură, loviturile subofiţerilor îi expediază cocoloş până la marginea platoului. Gamboa nu uită să-l întrebe pe fiecare dacă preferă unghiul drept sau cele şase puncte. Le spune tuturor: „Sunteţi liberi să alegeţi.”

Alberto a fost atent numai la primele unghiuri drepte. Apoi a încercat să-şi amintească ultimele lecţii de chimie. În mintea lui plutesc câteva formule vagi, denumiri dezlânate.

„Vallano o fi învăţat?” Jaguarul e lângă el, a dat pe cineva la o parte. „Jaguarule, şopteşte Alberto, dă-mi măcar douăzeci de puncte. Cât mă costă?” „Eşti tâmpit? răspunde Jaguarul. Ţi-am spus că n-avem subiectele. Să nu mai vorbeşti despre asta. E spre binele tău.”

— În pas de defilare, pe secţii, înainte, marş! ordonă Gamboa.

Formaţia se desface pe măsură ce se intră în sala de mese; cadeţii îşi scot chipiele şi se îndreaptă spre locurile lor vorbind tare. Fiecare masă are câte zece locuri; cei din anul V ocupă mesele din faţă. Când au intrat toţi cadeţii din cei trei ani, ofiţerul de serviciu fluieră prima oară; cadeţii stau drepţi în faţa scaunelor. Se aşază la al doilea fluier. În timpul meselor, din amplificatoare se revarsă în sala enormă marşuri militare sau muzică peruană, valsuri, marineras de pe coastă sau hrnynos mocăneşti. La micul dejun nu se aud decât glasurile cadeţilor, un interminabil haos. „Eu zic că se schimbă lucrurile, fiindcă

altfel, domnule cadet, chiar mâncaţi tot biftecul ăsta? Lăsaţi-ne şi nouă măcar o bucăţică, un zgârci, ceva acolo. Eu cred că pătimeau alături de noi. Ascultă, Fernández, de ce-mi pui atât de puţin orez, atât de puţină carne, atât de puţin sos? Ia spune, nu scuipaţi în mâncare, ia spuneţi, aţi văzut ce blestemăţie de bot am, câine, nu vă jucaţi cu mine. Ziceam că dacă vreun câine de-al meu şi-ar lăsa balele în supă, Arróspide şi cu mine l-am pune să facă broasca, dezbrăcat, până îi ies bojocii. Câini respectuoşi, vreau să zic, domnule cadet, mai vreţi biftec, cine-mi face azi patul, eu, domnule cadet, cine îmi oferă azi o ţigară, eu, domnule cadet, cine mă invită la o Inca Cola la «Perlita», eu, domnule cadet, cine-mi linge balele de la gură, zic, cine."

Anul V intră şi ia loc. Trei pătrimi dintre mese sunt goale, iar sala de mese pare mai mare. Prima secţie ocupă trei mese. Prin ferestre se zăreşte strălucind terenul viran. Vigonia stă liniştită printre buruieni, cu urechile nemişcate, cu ochii umezi şi privirea pierdută în gol. „Tu-ţi-nchipui că nu, dar te-am văzut dând bărbăteşte din coate ca să te-aşezi lângă mine; tu-ţi închipui că nu, dar când Vallano a zis cine serveşte şi toţi au strigat Sclavul, eu am zis de ce nu mamele voastre, să vedem de ce, iar ei au cântat, vai, vai, vai, te-am văzut lăsându-ţi o mână în jos şi aproape că mi-ai atins genunchiul." Opt glasuri de tenor intonează vaiuri feminine; unii, mai excitaţi, îşi împreunează degetul mare cu cel arătător şi le plimbă sub formă de inel pe sub nasul lui Alberto. „Eu pederast? spune acesta. Şi dacă-mi dau jos pantalonii?" „Vai, vai, vai." Sclavul se ridică în picioare şi umple ceştile. Corul îl ameninţă: „Te jugănim dacă ne furi din lapte." Alberto se întoarce spre Vallano:

— Negrule, ai învăţat la chimie?

— Nu.

— Îmi sufli? Cât?

Ochii vioi şi bulbucaţi ai lui Vallano aruncă în jur o privire neîncrezătoare. Coboară glasul:

— Cinci scrisori.

— Şi mă-ta? întreabă Alberto. Ce mai face?

— Cum vrei, zice Vallano. Dacă-ţi convine, anunţă-mă.

Sclavul tocmai s-a aşezat. Întinde mâna ca să ia o felie de pâine. Arróspide îl loveşte cu palma: pâinea sare pe masă şi apoi cade jos. Râzând în hohote, Arróspide se apleacă s-o ridice. Râsul încetează. Când chipul lui apare din nou, e foarte serios.

Se scoală în picioare, întinde un braţ, mâna se închide în jurul gâtului lui Vallano. „Trebuie să fii un mare animal ca să vezi şi să nu distingi culorile la lumina asta. Sau să fii un om fără noroc, cu o soartă de câine. Ca să furi trebuie să fii deştept, chiar dacă-i vorba doar de un şiret sau de o pereche de târlici, ce-ar fi dacă Arróspide l-ar coase pe ăl negru de ăl alb, ţinând un capăt în gură, ce-ar fi?" „Nici nu mi-am dat seama că-i negru", spune Vallano, scoţând şiretul de la gheată. Arróspide îl primeşte, deja liniştit. „Dacă nu mi-l dădeai, îţi dădeam borşul, negrule", spune el. Corul izbucneşte în ritm sacadat, cu glasuri mieroase şi false: vai, vai, vai! „Bine, zice Vallano. Jur că înainte de sfârşitul anului o să-ţi golesc tot dulapul. Acum am nevoie de un şiret. Cava, vinde-mi unul, că doar eşti negustor. Ascultă, nu vezi că eu cu tine vorbesc, ce-i cu tine, păduchiosule?" Cava ridică brusc ochii din ceaşca goală şi se uită la Vallano îngrozit. „Ce? spune. Ce?" Alberto se apleacă înspre Sclav.

— Sigur l-ai văzut pe Cava azi-noapte?

— Da, spune Sclavul. Sunt sigur că el era.

— E mai bine să nu spui la nimeni că l-ai văzut. S-a întâmplat ceva. Jaguarul zice că n-au făcut rost de subiecte. Dar uită-te la faţa munteanului.

Auzind fluierul, toţi se ridică în picioare şi ies în fugă, îndreptându-se spre maidanul unde îi aşteaptă Gamboa, cu braţele încrucişate peste piept şi cu fluierul în gură. Vigonia o rupe la fugă, speriată de invazie. „O să-i spun, nu vezi că m-au picat la chimie din pricina ta, nu vezi că-s bolnav după tine, nu vezi, Picioare-de-Aur? Ia-ţi cei douăzeci de soli pe care mi i-a împrumutat Sclavul şi dacă vrei, o să-ţi scriu scrisori, dar nu fi rea, nu mă băga în sperieţi, nu mă face să pierd iar examenul de chimie, nu vezi că Jaguarul nu vrea să-mi vândă niciun punct, nu vezi că-s mai sărac decât Labărăsfăţată!" Brigadierii îşi numără din nou efectivele şi dau raportul subofiţerilor, iar aceştia locotenentului Gamboa. A început să cadă o burniţă fină. Alberto atinge cu piciorul gamba lui Vallano. Acesta îl priveşte cu coada ochiului.

— Negrule, trei scrisori.

— Patru.

— Fie, patru.

Vallano parafează pactul, trecându-şi limba peste buze, în căutarea ultimelor firimituri de pâine.

Clasa primei secţii se află la etajul al doilea din clădirea nouă – decolorată însă şi pătată de umezeală –, care se ridică lângă sala de festivităţi, un fel de şopron uriaş cu bănci rustice, în care se proiectează filme pentru cadeţi, o dată pe săptămână. Burniţa a transformat platoul într-o oglindă care nu oferă perspectivă. Ghetele se sprijină pe suprafaţă lucitoare, cad şi se ridică în ritmul fluierului. Marşul devine trap când formaţia ajunge în faţa scării; ghetele alunecă, subofiţerii înjură. Din sălile de clasă se vede, într-o parte, curtea acoperită de ciment, unde, în zilele următoare, cadeţii din IV şi câinii din III vor continua să defileze spre pavilioanele lor sub ploaia de proiectile şi scuipat a cadeţilor din anul V. Negrul Vallano a aruncat odată cu o bucată de lemn. S-a auzit un ţipăt şi apoi un câine a traversat curtea ca o furtună, astupându-şi urechea cu ambele mâini: printre degete i se prelingea un fir de sânge, absorbit de vestonul pe care se formase o pată de culoare închisă. Toată secţia a fost consemnată pentru două săptămâni, dar vinovatul n-a fost descoperit. La prima învoire, Vallano a adus câte două pachete de ţigări pentru fiecare dintre cei treizeci de cadeţi. „E prea mult, ce dracu', protesta negrul. Ajunge câte unul de căciulă." Jaguarul şi ai lui l-au avertizat: „Două sau Cercul se adună în şedinţă."

— Doar douăzeci de puncte, spune Vallano. Niciunul în plus. Nu-mi risc capul pentru câteva scrisorele amărâte.

— Nu, răspunde Alberto. Cel puţin treizeci. Iar eu îţi arăt întrebările cu degetul. Să nu-mi sufli. Îmi arăţi teza.

— Îţi suflu.

Băncile au câte două locuri. În faţa lui Alberto şi Vallano, care stau în ultimul rând, s-au aşezat Boa şi Cava, amândoi laţi în spate, paravane minunate pentru a scăpa de supraveghere.

— Ca data trecută? Mi-ai suflat greşit dinadins.

Vallano râde.

— Patru scrisori, spune. De două pagini.

Subofiţerul Pezoa apare în uşă cu un teanc de foi pentru examen. Îi priveşte cu ochii lui mici şi suspicioşi; din când în când îşi umezeşte mustaţa rară cu vârful limbii.

— Celui care-şi scoate cartea sau se uită la vecin i se anulează teza, spune el. Şi, în plus, şase puncte penalizare. Brigadier, împarte foile.

— Şobolanule!

Subofiţerul tresare, se înroşeşte; ochii lui par două cicatrice. Cu mâna-i de copil îşi şifonează cămaşa.

— Pactul cade, spune Alberto. Nu ştiam că vine Şobolanul să ne supravegheze. Prefer să copiez direct din carte.

Arróspide împarte foile. Subofiţerul se uită la ceas.

— E opt, spune. Aveţi la dispoziţie patruzeci de minute.

— Şobolanule!

— Aici nu-i un bărbat măcar, răcneşte Pezoa. Vreau să-l văd pe îndrăzneţul care tot pomeneşte de şobolan.

Pupitrele încep să se însufleţească; sunt ridicate câţiva centimetri deasupra podelei şi apoi lăsate să cadă, la început în dezordine, apoi la unison, acompaniate de glasuri: „Şobolanule! Şobolanule!”

— Linişte, lepădăturilor! strigă subofiţerul.

În uşa clasei apare locotenentul Gamboa şi profesorul de chimie, un bărbat timorat, palid. Lângă Gamboa, care e înalt şi atletic, pare un pipernicit în hainele civile, prea largi pentru trupul lui.

— Ce se întâmplă aici, Pezoa?

Subofiţerul salută.

— Fac pe deştepţii, domnule locotenent.

Toţi stau nemişcaţi. Domneşte o linişte absolută.

— Aşa, carevasăzică? spune Gamboa. Du-te la a doua, Pezoa. O să am eu grijă de tinereii ăştia.

Pezoa salută şi iese, urmat de profesorul de chimie, care pare speriat de atâtea uniforme.

— Vallano, şopteşte Alberto. Pactul rămâne valabil.

Fără să-l privească, negrul dă din cap şi-şi plimbă degetul pe gât, ca o ghilotină. Arróspide a terminat de împărţit colile. Cadeţii se apleacă peste foi. „Cincisprezece plus cinci, plus trei, plus cinci, aici teza e în alb, plus trei, în alb, pe dracu’, în alb, plus trei, nu, în alb fac… cât? treizeci şi unu, până-n gât. Să plece pe la jumătatea orei, să-l cheme cineva, să se întâmple ceva care să-l oblige să plece în pas alergător, Picioare-de-Aur.” Alberto îşi scrie răspunsurile la întrebări încet, cu litere de tipar. Tocurile lui Gamboa răsună pe plăcile de gresie. Când un cadet îşi ridică ochii din foaie, întâlneşte privirea batjocoritoare a locotenentului şi aude:

— Vrei să-ţi suflu? Capul în jos! La mine nu se uită decât nevastă-mea şi servitoarea.

După ce a terminat de scris ceea ce ştia, Alberto se uită la Vallano: negrul scrie de zor, muşcându-şi limba. Cercetează clasa, luându-şi nenumărate măsuri de precauţie; unii se fac că scriu, plimbându-şi peniţa la câţiva milimetri deasupra foii. Îşi reciteşte teza, răspunde la alte două întrebări, mai mult din intuiţie decât din ştiinţă. Începe să se audă un zgomot distant şi subteran; neliniştiţi, cadeţii se mişcă pe locurile lor. Atmosfera devine apăsătoare; ceva invizibil pluteşte peste capetele aplecate, un val călduţ, de neînţeles, o nebuloasă, un sentiment aerian, o atingere. Cum să scapi măcar câteva secunde de supravegherea locotenentului, de prezenţa lui?

Gamboa râde. Se opreşte din mers în mijlocul clasei. Îşi ţine braţele încrucişate, pe sub cămaşa crem i se ghicesc muşchii, iar ochii lui cuprind dintr-o privire întregul ansamblu, ca la manevre, când îşi lansează compania prin noroaie, îi ordonă să se târască prin iarbă sau printre pietre cu un simplu gest sau cu un fluier scurt: cadeţii de sub comanda lui sunt mândri să-l vadă scoţându-i din minţi pe ofiţerii şi pe cadeţii de la celelalte companii, care întotdeauna sunt încercuiţi, prinşi în capcană, pulverizaţi. Când Gamboa, cu casca strălucind în lumina dimineţii, arată cu degetul creasta unui zid de chirpici şi strigă (senin, curajos în faţa inamicului nevăzut care ocupă culmile şi trecătorile vecine şi chiar şi bucata de plajă de la marginea falezei): „Săriţi-l, «zmeilor»!”, cadeţii din compania întâi pornesc ca nişte bolizi, cu baionetele în sus, ochind cerul, şi, cu inimile pline de un curaj nesecat, trec peste câmpuri, călcând în picioare semănăturile – ah! dacă astea ar fi capete de chilieni sau de ecuadorieni, ah! dacă de sub pingelele ghetelor lor ar ţâşni sânge, ah! dacă ar muri! –, ajung lângă zid transpirând şi înjurând, îşi pun puşca în bandulieră şi îşi întind mâinile umflate, îşi înfig unghiile în crăpături, se lipesc de zid şi se caţără pe verticală, cu ochii aţintiţi la marginea care se apropie, apoi sar, se ghemuiesc în aer şi cad, nemaiauzind altceva decât propriile lor înjurături şi sângele înfierbântat care vrea să-şi facă drum spre lumină prin tâmple şi piepturi. Dar Gamboa e deja în faţă, sus pe o stâncă, doar cu vreo zgârietură uşoară, adulmecând vântul dinspre mare, făcând socoteli. Pe vine sau întinşi, cadeţii îl cercetează atenţi: viaţa şi moartea depind de buzele lui.

Privirea locotenentului se abate brusc, plină de mânie, zmeii devin larve. „Depărtaţi-vă. V-aţi adunat grămadă, unii peste alţii, ca nişte păianjeni.” Larvele se ridică în picioare, se desfăşoară, vechile uniforme de campanie cârpite de mii de ori se umflă în vânt, peticele şi cârpiturile par coji şi răni, se întorc în noroaie, se topesc printre buruieni, dar ochii îl urmăresc pe Gamboa, supuşi, rugători, ca în acea noapte odioasă în care locotenentul le-a distrus Cercul.

Cercul se născuse o dată cu viaţa lor de cadeţi, după patruzeci şi opt de ore de la părăsirea hainelor de civilie; maşinile frizerilor din colegiu îi făcuseră pe toţi să semene între ei, tunzându-i la zero. De-abia îmbrăcaseră uniformele kaki, pe atunci nou-nouţe şi se adunaseră pentru prima oară în formaţie, pe stadion, la chemarea fluierului şi a vocilor ca de plumb. Era ultima zi de vară şi cerul de deasupra Limei se acoperise, după ce arsese timp de trei luni ca un rug pe plajă, pregătindu-se parcă pentru un lung somn cenuşiu. Veniseră din toate colţurile Perului; nu se mai văzuseră înainte, iar acum formau o masă compactă, aşteptând în faţa blocurilor de ciment, al căror interior le era necunoscut. Glasul căpitanului Garrido i-a anunţat că pentru ei viaţa de civili luase sfârşit pentru o perioadă de trei ani, că aici vor deveni bărbaţi, că spiritul militar se compune din trei elemente simple: supunere, muncă şi curaj. Dar povestea aceea n-a început decât după, la terminarea primei mese de prânz luate în colegiu, când au scăpat în cele din urmă de tutela ofiţerilor şi a subofiţerilor şi au ieşit din sala de mese, amestecându-se printre cadeţii din anii IV şi V, la care se uitau cu neîncredere, dar şi curiozitate şi chiar simpatie.

Sclavul era singur şi cobora scările de la sala de mese, îndreptându-se spre terenul viran, când îşi simţi braţele prinse între doi cleşti şi auzi un glas şoptindu-i la ureche: „Hai cu noi, câine!” El le-a zâmbit şi i-a urmat docil. În jurul lui, mulţi dintre colegii pe care îi cunoscuse în acea dimineaţă erau abordaţi la fel şi duşi cu forţa peste terenul acoperit de iarbă, spre dormitoarele anului IV. În acea zi nu s-au ţinut ore. Câinii au rămas pe mâinile celor din IV de la prânz până la masa de seară, adică vreo opt ceasuri. Sclavul nu-şi aminteşte la ce secţie a fost dus, nici de cine. Dar dormitorul era plin de fum şi de uniforme şi se auzeau râsete şi strigăte. De-abia a trecut pragul, cu

zâmbetul încă pe buze, când a simţit lovituri în spate. A căzut, s-a rostogolit şi a rămas întins, cu faţa în sus. A încercat să se ridice, dar n-a putut: un picior îl apăsa pe stomac. Zece feţe indiferente îl cercetau ca pe o insectă, împiedicându-l să vadă tavanul. Un glas a zis:

— Pentru început, cântă de o sută de ori „sunt un câine”, pe ritm de corrido mexican.

N-a putut. Era uimit şi-i ieşiseră ochii din orbite. Îl ardea în gât. Piciorul apăsa uşor pe stomac.

— Nu vrea, a zis glasul. Câinele nu vrea să cânte.

Şi atunci, chipurile şi-au deschis gurile şi l-au scuipat, dar nu o dată, ci de mai multe ori, până a trebuit să-şi închidă ochii.

Când salva s-a potolit, aceeaşi voce anonimă, care îl străpungea ca un sfredel, a repetat:

— Cântă de o sută de ori „sunt un câine”, pe ritm de corrido mexican.

De data aceasta s-a supus; gâtul lui a intonat răguşit propoziţia comandată, pe melodia cântecului „Acolo, în acel mare rancho”; era greu; văduvit de textul original, cântecul devenea uneori o suită de chelălăituri. Dar se pare că pe ei nu-i interesa; îl ascultau cu atenţie.

— Ajunge, a zis glasul. Acum, pe ritm de bolero. Apoi pe muzică mambo şi de vals creol.

Pe urmă i-au poruncit:

— Scoală-te în picioare!

S-a ridicat şi şi-a frecat faţa cu palma. S-a şters pe turul pantalonilor. Glasul l-a întrebat:

— Ţi-a zis cineva să-ţi ştergi botul? Nu ţi-a zis nimeni.

Gurile s-au deschis iarăşi, iar el a închis ochii, automat, ţinându-i aşa până s-au oprit. Glasul i-a zis:

— Ceea ce ai de o parte şi de alta, câine, sunt doi cadeţi. Drepţi! Aşa, foarte bine. Aceşti cadeţi au făcut o prinsoare, iar tu ai să fii martorul.

Cel din dreapta a lovit primul, iar Sclavul a crezut că i-a luat foc antebraţul. Cel din stânga l-a imitat imediat.

— Bine, a zis glasul. Care a lovit mai tare?

— Cel din stânga.

— Aşa deci? a replicat glasul schimbător. Carevasăzică, eu mi-s un amărât. Hai să vedem, mai încercăm o dată, fii atent.

Sclavul s-a clătinat sub lovitură, dar n-a căzut: mâinile cadeţilor care îl înconjurau l-au sprijinit şi l-au adus în poziţia iniţială.

— Şi acum, ce crezi? Care dă mai tare?

— Amândoi la fel.

— Vrei să spui c-au făcut remiză, a precizat glasul. Atunci trebuie să-i departajăm.

După câteva clipe, neobositul glas a întrebat:

— la spune, câine, te dor braţele?

— Nu, a răspuns Sclavul.

Şi aşa şi era; îşi pierduse noţiunea de trup şi de timp. Spiritul lui contempla beat marea fără valuri de la Puerto Eten şi-şi asculta mama, care-i spunea: „Ai grijă, Ricardito” şi întindea spre el braţele ei lungi, protectoare, sub un soare necruţător.

— Minţi, a zis glasul. Dacă nu te dor, de ce plângi, câine?

El se gândi: „Gata, au terminat.” Dar de-abia începuseră.

— Tu eşti câine sau făptură umană? l-a întrebat glasul.

— Câine, domnule cadet.

— Atunci, ce faci în picioare? Câinii merg în patru labe.

S-a aplecat şi când şi-a pus mâinile pe jos, s-a descătuşat tot pârjolul din braţe, intens. Lângă el, a mai descoperit un băiat, tot în patru labe.

— Bine, a zis glasul. Când doi câini se întâlnesc pe stradă, ce fac? Răspunde, cadet. Cu tine vorbesc.

Sclavul a primit o lovitură în fund şi imediat a răspuns:

— Nu ştiu, domnule cadet.

— Se încaieră, a zis glasul. Latră şi se năpustesc unul la altul. Şi se muşcă.

Sclavul nu-şi aminteşte chipul băiatului care a fost botezat o dată cu el. Trebuie să fi fost unul de prin ultimele secţii, fiindcă era mic de statură. Avea faţa desfigurată de teamă şi, îndată ce glasul a tăcut, a venit spre el lătrând şi scoţând spume pe gură; deodată, Sclavul a simţit în umăr o muşcătură de câine turbat şi de-abia atunci întregul său trup a reacţionat. În timp ce lătra şi muşca, avea certitudinea că tot corpul i se acoperise cu o blană aspră, că gura lui e de fapt un bot ascuţit şi că pe spinare coada îi pocnea ca un bici.

— Gata, ajunge, a zis glasul. Ai câştigat. În schimb piticul ne-a păcălit. Nu-i câine, ci căţea. Ştiţi ce se întâmplă când se întâlnesc pe stradă un câine şi o căţea?

— Nu, domnule cadet, a spus Sclavul.

— Se ling. Mai întâi se miros cu tandreţe, apoi se ling.

Şi pe urmă l-au scos din dormitor şi l-au dus pe stadion; nu-şi mai poate aminti dacă era zi sau noapte. Aici l-au dezbrăcat şi glasul i-a ordonat să înoate pe spate în jurul terenului de fotbal, pe pista de atletism. Apoi l-au dus într-un dormitor al anului IV şi a fost pus să facă mai multe paturi, să cânte şi să danseze pe un dulap, a imitat diferiţi actori de film, a dat cu cremă şi a lustruit mai multe perechi de ghete, a şters cu limba dalele de pe jos, a făcut dragoste cu o pernă, a băut urină, dar toate astea într-o stare febrilă, de vertij; şi brusc, s-a pomenit în secţie, întins în patul lui, gândindu-se: „Jur c-o să scap eu de-aici. Chiar mâine.” Dormitorul era cufundat în linişte. Băieţii se uitau unii la alţii şi, cu toate că fuseseră bătuţi, scuipaţi, mânjiţi cu vopsea şi urină, se ţineau serioşi şi ceremonioşi. Chiar în acea noapte, după ce s-a sunat stingerea, s-a născut Cercul.

Stăteau culcaţi, dar nimeni nu dormea. Gornistul tocmai părăsise curtea, când o siluetă s-a ridicat dintr-un pat, a traversat dormitorul şi a intrat în spălător; în urma lui, au rămas uşile batante în mişcare. După puţin timp, s-a pornit greaţa, apoi s-a auzit icnind şi vomând zgomotos, spectaculos. Aproape toţi au sărit din paturi şi s-au dus repede la spălător, cu picioarele goale: înalt şi slab, Vallano sta în mijlocul încăperii, palid, frecându-şi stomacul. Nu s-au apropiat de el, îi cercetau chipul congestionat, în timp ce negrul zvârlea din el. În cele din urmă, Vallano s-a dus la chiuvetă şi şi-a clătit gura. Atunci au început să vorbească toţi o dată, agitându-se pătimaş, blestemându-i cu cele mai cumplite cuvinte pe cadeţii din IV.

— Nu se poate să ne lăsăm aşa. Trebuie să facem ceva, a spus Arróspide. Chipul lui alb se distingea printre băieţii arămii şi cu feţe colţuroase. Era furios şi-şi agita pumnul în aer.

— Să-l chemăm pe ăla de i se zice Jaguarul, a propus Cava.

Era pentru prima oară când i se menţiona numele. „Pe cine?” întrebară unii. „E din secţia noastră?”

— Da, a spus Cava. A rămas în pat. E primul de lângă spălător.

— De ce Jaguarul? a întrebat Arróspide. Nu suntem oare destui?

— Nu, a zis Cava. Nu e vorba de asta. El e altfel. Pe el nu l-au botezat. L-am văzut eu. Nici măcar nu le-a lăsat răgazul. L-au

dus pe stadion împreună cu mine, acolo, în spatele dormitoarelor. Şi le râdea în nas. „Aşa, carevasăzică, o să mă botezaţi? Să vedem, să vedem!” Le râdea în nas. Şi ei erau vreo zece.

— Şi? a întrebat Arróspide.

— Se uitau la el cam uimiţi, a spus Cava. Erau vreo zece, reţineţi. Dar numai când ne duceau pe stadion. Acolo, au mai venit şi alţii, vreo douăzeci sau poate mai bine, o grămadă de cadeţi din IV. Iar el le tot râdea în nas. „Aşa, carevasăzică, o să mă botezaţi?” Le spunea: „Foarte bine, foarte bine.”

— Şi? a spus Alberto.

— „Faci pe grozavul, câine?” l-au întrebat. Şi atunci, fiţi atenţi, s-a repezit la ei. Râzând. V-am spus că erau acolo nu ştiu câţi, zece sau douăzeci sau poate chiar mai mulţi. Şi nu puteau să-l prindă. Unii şi-au scos centurile şi-l plesneau de departe, dar vă jur că nu s-a apropiat niciunul de el. Şi pe Sfânta Fecioară că la toţi le era frică şi că i-am văzut pe mai mulţi la pământ, ţinându-se cu mâinile de testicule sau cu faţa pocită, notaţi bine. Iar el râdea şi le striga: „Aşa, carevasăzică, o să mă botezaţi? Foarte bine, foarte bine.”

— Şi de ce-i zici Jaguarul? a întrebat Arróspide.

— Nu eu, a spus Cava. Chiar el. Îl înconjuraseră şi uitaseră cu totul de mine. Îl ameninţau cu centurile, iar el a început să-i înjure, pe ei, pe mamele lor, pe toată lumea. Şi atunci unul a zis: „Pentru bestia asta trebuie să-l aducem pe Gambarina.” Şi l-au chemat pe un cadet spătos, cu faţă de bou şi despre care ziceau că face haltere.

— De ce l-au adus? a întrebat Alberto.

— Dar de ce i se zice Jaguarul? a insistat Arróspide.

— Ca să se bată, a spus Cava. I-au zis: „Uite, câine, fiindcă eşti aşa de curajos, ai în faţa ta unul pe măsură.” Iar el le-a răspuns: „Mă cheamă Jaguarul. Şi să nu-mi mai ziceţi câine.”

— Au râs? a întrebat cineva.

— Nu, a spus Cava. Le-au făcut loc. Doar el rânjea tot timpul. Chiar şi când se băteau.

— Şi? a spus Arróspide.

— Nu s-au bătut cine ştie cât, a spus Cava. Şi mi-am dat seama de ce i se spune Jaguarul. E foarte iute, fenomenal de iute. Să nu-l credeţi prea puternic, dar parcă-i o gelatină, lui Gambarina îi ieşiseră ochii din cap de disperare, nu putea să-l

agate. Şi Jaguarul, dă-i cu capul, dă-i cu picioarele, şi dă-i, şi dă-i, iar el, nimic. Până ce Gambarina a zis: „Ca sport, merge, dar m-am săturat”, însă noi toţi am văzut că era dărâmat.

— Şi? a spus Alberto.

— Asta-i tot, a zis Cava. L-au lăsat să plece şi-au început să mă boteze pe mine.

— Cheamă-l, a spus Arróspide.

Stăteau pe vine, în cerc. S-au aprins mai multe ţigări, care treceau din mână în mână. Încăperea a început să se umple de fum. Când Jaguarul a intrat în spălător, precedat de Cava, toţi au înţeles că acesta minţise: pometii obrajilor, bărbia şi până şi nasu-i lat, de buldog, păstrau urmele loviturilor. S-a înfipt în mijlocul cercului şi-i privea pe sub genele lungi, blonde, cu nişte ochi violenţi, de un albastru straniu. Gura făcea o grimasă forţată, după cum era şi postura insolentă şi încetineala calculată cu care îi studia rând pe rând. Şi tot aşa şi râsul ofensator şi neaşteptat care a răsunat între cele patru ziduri. Dar nimeni nu l-a întrerupt. Au aşteptat nemişcaţi să-şi termine cercetarea şi râsul.

— Cică botezul durează o lună, a afirmat Cava. Nu putem sta cu mâinile în sân aşteptând ca toate celelalte zile să fie ca azi.

Jaguarul a dat din cap.

— Da, a spus el. Trebuie să ne apărăm. O să ne răzbunăm pe tipii din IV, o să-i facem să-şi plătească scump glumele. Principalul e să le ţineţi minte feţele şi, dacă-i posibil, secţia şi numele. Trebuie să mergem tot timpul numai în grup. Ne adunăm noaptea, după ce se dă stingerea. Ah! şi să căutăm un nume pentru banda noastră.

— Şoimii? a sugerat cineva cu timiditate.

— Nu, a spus Jaguarul, pare un joc. Să-i zicem „Cercul”.

Orele au început a doua zi dimineaţa. În pauze, cei din

IV se năpusteau asupra câinilor şi organizau întreceri de broaşte: zece sau cincisprezece băieţi, unul lângă altul, cu mâinile în şolduri şi cu picioarele îndoite, înaintau la comandă imitând mişcările unui batracian şi orăcăind. Ultimii sosiţi erau pedepsiţi cu unghiuri drepte. Pe lângă faptul că le scotoceau buzunarele, luându-le câinilor banii şi ţigările, cadeţii din IV pregăteau aperitive cu unsoare de puşcă, ulei şi săpun, pe care victimele trebuiau să le bea dintr-o înghiţitură, ţinând paharul între dinţi. Cercul a început să funcţioneze două zile mai târziu,

puţin după micul dejun. Cadeţii din cei trei ani ieşeau în dezordine din sala de mese şi se răspândeau ca o pată pe maidan. Deodată, o ploaie de pietre căzu peste capetele descoperite, iar un cadet din IV se prăbuşi pe jos, urlând. Când erau deja în formaţie, l-au văzut pe rănit dus pe umeri de colegii lui la infirmerie. În noaptea următoare, un planton din IV, care dormea în iarbă, a fost atacat de umbre mascate: în zori, gornistul l-a găsit gol, legat şi cu vânătăi mari pe trupul înţepenit de frig. Alţii au fost luaţi la ţintă cu pietre sau aruncaţi în sus cu pătura; dar lovitura cea mai îndrăzneaţă, o incursiune la bucătărie – unde au fost golite pungi pline cu fecale în oalele cu supă ale anului IV –, i-a expediat pe mai mulţi la infirmerie, cu colici. Exasperaţi de represaliile anonime, cei din IV au continuat botezul cu înverşunare. Cercul se reunea în fiecare noapte, discuta diversele proiecte, Jaguarul alegea unul, îi aducea îmbunătăţiri şi distribuia sarcinile. Luna de recluziune obligatorie trecea repede, într-un climat de exaltare nemărginită. La tensiunea provocată de botez şi la acţiunile Cercului s-a adăugat curând o nouă agitaţie: se apropia prima permisie şi începuseră să li se facă şi lor uniforme albastre. Ofiţerii le ţineau zilnic lecţii de o oră despre comportarea pe stradă a unui cadet îmbrăcat în uniformă.

— Uniforma, spunea Vallano, rotindu-şi cu lăcomie ochii în orbite, le atrage pe porumbiţe ca mierea pe muşte.

„N-a fost chiar aşa de rău, după cum se spunea, nici cum mi s-a părut atunci, fără a lua în discuţie ceea ce s-a întâmplat când Gamboa a intrat în spălător după stingere, luna asta nu se poate compara nici cu celelalte duminici de consemn, nici vorbă!” Duminica, stăpânul colegiului era anul III. La prânz, li se proiecta un film, iar după-amiaza primeau vizite din partea familiei: câinii se plimbau pe platou, pe terenul viran, pe stadion, prin curţi, înconjuraţi de persoane pline de afecţiune. Cu o săptămână înainte de prima ieşire, au probat uniformele din postav: pantaloni de un albastru indigo, vestoane negre cu nasturi aurii, chipiu alb. Părul creştea încet pe capetele în care ispita străzii devenea tot mai mare. În secţie, după şedinţele Cercului, cadeţii îşi comunicau proiectele făcute pentru prima permisie. „Dar cum o fi aflat oare, întâmplarea sau vreun turnător, dar dacă ar fi fost de serviciu Huarina sau locotenentul Cobos? Da, nu aşa de repede, da’ cred că dacă n-ar fi fost

descoperit Cercul, secţia noastră n-ar fi devenit o porcărie, am fi fost stăpâni pe situaţie, nu aşa de repede, nu prea repede, dar.. Jaguarul stătea în picioare şi descria un cadet din IV, un brigadier. Ceilalţi îl ascultau pe vine, ca de obicei; chiştoacele treceau din mână în mână. Fumul urca, se izbea de tavan, cobora până la podea şi apoi se învârtea prin încăpere, ca un monstru translucid şi schimbător. „Dar ce-a făcut ăsta? N-are rost să ne încărcăm conştiinţa cu un mort, Jaguarule, spunea Vallano, e bine să ne răzbunăm, dar nici chiar aşa, spunea Urioste, ce mă deranjează în afacerea asta e că poate rămâne chior, spunea Pallasta, cine o caută o găseşte, zicea Jaguarul, iese mai la fix dacă-i avariem portretul, ce-a făcut, dar ce-a fost mai întâi, trântitul uşii sau strigătul?" Probabil că locotenentul Gamboa a deschis uşa împingând-o cu ambele mâini sau lovind-o cu piciorul; cadeţii au încremenit, nu când au auzit trântindu-se uşa, nici la strigătul lui Arróspide, ci când au văzut că fumul reţinut în spălător se strecura în deschizătura întunecoasă a dormitorului, învăluindu-l aproape complet pe locotenentul Gamboa, care ţinea batantele cu amândouă mâinile. Chiştoacele au căzut pe jos, fumegând. Erau cu picioarele goale şi nu se încumetau să le stingă. Toţi priveau fix în faţă, exagerând cu atitudinea lor marţială. Gamboa călcă peste ţigări, apoi numără cadeţii.

— Treizeci şi doi, a spus. Toată secţia în păr. Cine e brigadierul?

Arróspide a făcut un pas înainte.

— Explică-mi jocul ăsta, cu detalii, a spus Gamboa calm. De la început. Şi nu uita niciun amănunt.

Arróspide trăgea cu coada ochiului la colegi, iar locotenentul Gamboa aştepta, nepăsător ca un copac. „Şi când a început să i se plângă! Şi apoi noi toţi eram copiii lui, când am început să ne plângem, ce ruşine, domnule locotenent, dumneavoastră nu ştiţi cum ne botează, dar nu-i normal ca un bărbat să se apere? şi ce ruşine, ne bat, domnule locotenent, ne chinuiesc, ne înjură de mamă, uitaţi-vă, domnule locotenent, ce i-au făcut lui Montesinos la fund cu atâtea unghiuri drepte câte i-au dat, iar el nimic, ce ruşine, nu ne spunea nimic, doar şi mai ce, fapte concrete, lăsaţi comentariile, vorbiţi pe rând, nu faceţi gălăgie, că-i deranjaţi pe cei din alte secţii, şi ce ruşine, regulamentul, a început să-l recite, ar trebui să vă exmatriculez pe toţi, dar

armata e îngăduitoare şi-i înţelege pe răcani, care nu cunosc încă viaţa militară, respectul faţă de superiori şi camaraderia, jocul ăsta s-a terminat, da, domnule locotenent, şi e pentru prima şi ultima oară când nu fac raport, bine, domnule locotenent, o să mă mulţumesc să vă lipsesc de prima voastră învoire, am înţeles, domnule locotenent, să vedem dacă aşa o să deveniţi mai bărbaţi, am înţeles, domnule locotenent, la cea mai mică abatere vă duc în faţa Consiliului ofiţerilor, am înţeles, domnule locotenent, şi învăţaţi regulamentul pe de rost dacă vreţi să ieşiţi sâmbăta următoare, şi acum la culcare, iar plantoanele la posturi, îmi daţi raportul peste cinci minute, am înţeles, domnule locotenent."

Cercul nu s-a mai întrunit, cu toate că mai târziu Jaguarul a pus acelaşi nume grupului său. În prima sâmbătă din iunie, cadeţii din secţie, înşiraţi de-a lungul balustradei ruginite, i-au văzut pe câinii din celelalte secţii, ţanţoşi şi aroganţi ca un torent, luând cu asalt bulevardul Costanera, colorându-l cu uniformele lor noi, cu chipiuri de un alb imaculat şi cu genţi din piele lucioasă; i-au văzut îngrămădindu-se pe refugiul din staţie, cu marea în spate, în aşteptarea omnibuzului de pe linia Miraflores-Callao, sau înaintând prin mijlocul şoselei, spre bulevardul Las Palmeras, ca să ajungă în bulevardul Progreso (care trece printre grădinile de zarzavaturi şi pătrunde în Lima prin Breña sau, în sens opus, continuă să coboare făcând o curbă lină şi mare până în Bellavista şi Callao); i-au văzut dispărând şi, când asfaltul a rămas iarăşi pustiu şi umed din cauza ceţii, încă mai stăteau cu nasul lipit de barele metalice; apoi au auzit goarna care îi chema la masă şi s-au dus încet şi tăcuţi spre dormitoare, îndepărtându-se de eroul care contemplase cu pupilele oarbe explozia de bucurie a absenţilor şi amărăciunea celor consemnaţi, care dispăreau printre clădirile plumburii.

Chiar în acea după-amiază, la ieşirea din sala de mese, sub privirea indiferentă a vigoniei, a izbucnit şi primul scandal din secţie. „Eu nu m-aş fi lăsat, Vallano nu s-ar fi lăsat, Cava nu s-ar fi lăsat, Arróspide nu, cine s-ar fi lăsat? Nimeni, în afară de el, că doar Jaguarul nu e zeu, şi atunci totul ar fi fost altfel dacă i-ar fi răspuns, ar fi fost altfel dacă s-ar fi întors sau dacă ar fi pus mâna pe o piatră ori pe un ciomag, altceva era dacă o rupea la fugă, dar să tremure! amice, asta nu se face!" Erau încă pe

scară, înghesuindu-se unii într-alţii, şi deodată se produce agitaţie şi doi dintre ei cad, alunecând pe iarbă. Cei căzuţi s-au sculat în picioare; treizeci de perechi de ochi se uitau la ei de pe trepte ca dintr-o tribună. N-au avut timp să intervină, nici măcar să înţeleagă cele întâmplate, fiindcă Jaguarul s-a întors ca o felină atacată şi l-a lovit pe celălalt, drept în faţă şi pe neaşteptate, apoi s-a prăbuşit peste el şi l-a tot lovit în cap, în faţă şi în spate; cadeţii priveau cei doi pumni care cădeau cu regularitate, fără să înregistreze strigătele celuilalt, „iartă-mă, Jaguarule, n-am vrut să te-mping, jur că n-am vrut”. Ceea ce nu trebuia să facă era să nu îngenuncheze în faţa lui, asta nu. Şi pe deasupra, să-şi mai împreuneze şi mâinile, parcă ar fi fost mama rugându-se în biserică, un copil primind prima împărtăşanie, ca şi când Jaguarul ar fi fost episcop, iar el la spovedanie, eu îmi aduc aminte, spunea Rospigliosi, mi se face şi-acum pielea găinii când mi-aduc aminte, dragă. Jaguarul, stând în picioare, se uita cu dispreţ la băiatul îngenuncheat şi-şi mai ţinea încă pumnul în sus, pregătit parcă să-l expedieze din nou în chipul livid. Ceilalţi nu s-au mişcat din loc. „Îmi faci greaţă, a zis Jaguarul. Nu ai demnitate, nimic nu ai. Eşti un sclav.”

— Opt şi treizeci, spune locotenentul Gamboa. Mai aveţi zece minute.

În clasă se aude deodată ceva asemănător unui sforăit, cadeţii se mişcă în bănci. „Mă duc să fumez o ţigară la closet”, se gândeşte Alberto, în timp ce-şi semnează teza. Chiar atunci cade pe bancă un cocoloş de hârtie, se rostogoleşte câţiva centimetri sub ochii lui şi se opreşte lângă braţ. Înainte de a-l lua, se uită în jur, apoi îşi ridică privirea: locotenentul Gamboa îi zâmbeşte. „Şi-o fi dat seama?” se gândeşte Alberto, coborându-şi ochii în momentul în care locotenentul spune:

— Cadet, vrei să-mi dai ceea ce a aterizat pe banca dumitale? Ceilalţi, linişte!

Alberto se ridică în picioare. Gamboa primeşte cocoloşul, fără a se uita la ei. Îl desface şi-l ridică în sus, punându-l în contralumină. În timp ce-l citeşte, ochii lui sunt ca două lăcuste care sar de la hârtie la bănci.

— Cadet, ştii ce e aici? întreabă Gamboa.

— Nu, domnule locotenent.

— Formulele de la teză, atâta tot! Ce părere ai? Ştii cine ţi-a făcut cadoul ăsta?

— Nu, domnule locotenent.

— Îngerul dumitale păzitor, spune Gamboa. Ştii care e?

— Nu, domnule locotenent.

— Ia loc şi dă-mi teza. Gamboa rupe foaia şi pune bucăţelele albe pe o bancă: îngerul păzitor are treizeci de secunde, adaugă el, ca să se ridice în picioare.

Cadeţii se uită unii la alţii.

— Au trecut deja cincisprezece secunde, spune Gamboa. Am zis treizeci.

— Eu, domnule locotenent, spune o voce stinsă.

Alberto se întoarce: Sclavul stă în picioare, e foarte palid şi pare să nu audă râsetele celorlalţi.

— Numele, spune Gamboa.

— Ricardo Arana.

— Nu ştiai că examenele sunt individuale?

— Ba da, domnule locotenent.

— Bine, spune Gamboa. Înseamnă că ştii că trebuie să te consemnez pe sâmbătă şi duminică. Aşa-i viaţa de militar, mereu singur, nici măcar îngeri n-ai. Se uită la ceas şi adaugă: A trecut timpul. Daţi-mi tezele.

III

Eu învăţam la Colegiul „Sáenz Peña” şi la ieşire mă întorceam în Bellavista pe jos. Uneori mă întâlneam cu Higueras, un prieten al fratelui meu, de dinainte ca Perico să fie luat la armată. Mereu mă întreba: „Ce mai ştii despre el?” „Nimic, de când l-au trimis în selvă nu ne-a mai scris.” „Unde te duci aşa de grăbit? Hai o clipă, să mai stăm şi noi de vorbă.” Eu aş fi vrut să ajung cât mai repede în Bellavista, dar Higueras era mai mare decât mine şi-mi făcea o favoare tratându-mă ca pe unul de seama lui. Mă ducea la o cârciumă şi-mi spunea: „Ce iei?” „Nu ştiu, orice, ca şi tine.” „Bine, spunea slăbănogul de Higueras; chinezule, două cinzeci!” Apoi mă bătea cu palma pe umăr: „Ai grijă să nu te îmbeţi.” Rachiul îmi ardea gâtul şi mă făcea să-mi dea lacrimile. El spunea: „Ia o gură de limonadă, aşa nu mai e tare. Şi fumează o ţigară.” Vorbeam despre fotbal, despre colegiu, despre fratele meu. Mi-a povestit multe lucruri despre Perico, pe care eu îl credeam un băiat cuminte, dar s-a dovedit a fi un cocoş de luptă, într-o noapte s-a bătut cu cuţitul pentru o femeie. În plus, cine-ar fi crezut, era veşnic îndrăgostit. Când Higueras mi-a spus că a lăsat-o grea pe o fată şi că era cât pe-aci să fie obligat să se însoare, am rămas mut de uimire. „Da, mi-a zis, ai un nepot care trebuie să meargă pe patru ani. Nu te simţi mai bătrân?” Dar nu mă reţinea decât puţin, la primul prilej căutam un pretext ca să plec. Când intram în casă, eram foarte nervos, ruşinat că mama ar putea bănui ceva. Scoteam cărţile şi-i spuneam „mă duc să învăţ alături”, iar ea nici măcar nu-mi răspundea, de-abia dădea din cap, uneori nici atât. Casa de alături era mai mare decât a noastră, dar la fel de veche. Înainte de a bate la uşă, îmi frecam mâinile până se înroşeau, dar şi aşa transpirau. Uneori îmi deschidea Tere. Când o vedeam, îmi recăpătăm curajul. Dar de obicei ieşea mătuşă-sa. Era prietenă cu mama; pe mine nu mă iubea, cică o sâcâiam tot timpul, când eram mic. Îmi dădea drumul mormăind, „învăţaţi în bucătărie, acolo e mai multă lumină”. Noi ne puneam pe învăţat, în vreme ce mătuşa făcea mâncare, iar încăperea se umplea de miros de ceapă şi usturoi. Tere era foarte ordonată, să te tot minunezi văzându-i cărţile şi caietele, frumos îmbrăcate, scrisul mărunt şi regulat; nu-şi păta niciodată caietul, titlurile le sublinia cu două culori. Eu îi spuneam „o să fii pictoriţă”, ca s-o fac să râdă. Râdea ori de câte ori deschideam gura şi o făcea într-un

fel care nu se poate uita. Râdea sincer, din toată inima şi aplaudând. Uneori ne întâlneam la întoarcerea de la colegiu şi oricine şi-ar fi dat seama că e deosebită de celelalte fete, niciodată nu umbla nepieptănată, n-avea pete de cerneală pe degete. Mie cel mai mult îmi plăcea chipul fetei. Avea picioare subţiri şi nu i se ghiceau încă sânii sau poate că da, dar cred că nu m-am gândit niciodată la picioarele sau la sânii ei, numai la faţă. Noaptea, dacă mă răsuceam în pat şi-mi aduceam brusc aminte de ea, mă cuprindea ruşinea şi mă duceam să fac pipi. În schimb, mă gândeam tot timpul s-o sărut. De cum închideam ochii, o vedeam şi ne vedeam pe amândoi, deja mari şi căsătoriţi, învăţam în fiecare seară cam două ore, uneori mai mult, iar eu totdeauna minţeam „am o mulţime de teme", ca să mai zăbovim câteva clipe în bucătărie. Deşi îi spuneam „dacă eşti obosită mă duc acasă", ea nu era niciodată obosită. În acel an am primit note foarte bune la colegiu, profesorii mă apreciau, mă scoteau la tablă, uneori mă puneau monitor, iar băieţii din Sáenz Peña îmi ziceau tocilar. Nu-mi vizitam colegii, vorbeam cu ei numai la şcoală, iar la plecare ne despărţeam. Mă vedeam doar cu Higueras. Îl întâlneam la un colţ în piaţa Bellavista şi de cum mă vedea venind, îmi ieşea în cale. Pe atunci nu mă gândeam decât să se facă ora când şi uram duminicile. Noi învăţam şi sâmbăta, duminica însă Tere pleca împreună cu mătuşă-sa la Lima, la nişte rude, iar eu îmi petreceam ziua închis în casă sau mă duceam la Potao să văd jucând echipe din divizia a doua. Mama nu-mi dădea niciodată bani şi se plângea mereu de pensia care i-a rămas de la tata când a murit. „Cel mai rău e, spunea ea, că a servit guvernul treizeci de ani. Nu e nimic mai ingrat decât guvernul." Pensia de-abia ajungea pentru chirie şi mâncare. Eu mă mai dusesem la film de câteva ori, cu colegii, dar cred că în acel an nu-mi călcase piciorul prin vreun cinematograf, nici la fotbal nu m-am mai dus, n-am ieşit nicăieri. În schimb, în anul următor, deşi aveam bard, mereu mă cuprindea tristeţea când îmi aminteam cum studiam cu Tere în fiecare seară.

Dar mai bună decât aia cu găina şi piticul e povestea de la film. Lasă-mă-n pace, Labărăsfăţată, că ţi-ai înfipt dinţii în mine. Mult mai bună. Eram în IV şi deşi trecuse un an de când Gamboa ne desfiinţase Cercul cel mare, Jaguarul continua să ne spună:

„într-o bună zi turma o să se întoarcă, iar noi patru o să fim şefii.” Şi era chiar mai bine ca înainte, fiindcă pe vremea când eram câini, Cercul se confunda cu secţia, dar de data asta s-ar putea spune că tot anul intrase în Cerc, iar noi eram cei care comandam, avându-l pe Jaguar drept şef. În povestea cu câinele care şi-a rupt degetul s-a văzut că secţia este de partea noastră şi ne sprijină. „Urcă scara, câine, zicea Creţul, şi mai repede, că mă enervez.” Ce mutră avea tipu’ ăla când se uita la noi, ce mutră! „Domnilor cadeţi, înălţimea îmi face rău.” Jaguarul se prăpădea de râs, iar Cava se înfuriase: „Câine, ştii de cine-ţi baţi joc?” S-a urcat într-un ceas rău, dar probabil că-i era şi foarte frică. „Suie, suie, băiatu’!” zicea Creţul. „Şi acum cântă, i-a zis Jaguarul, dar ca un artist, dând din mâini.” Se ţinea ca o maimuţă, iar scara făcea poc-poc pe ciment. „Domnilor cadeţi, şi dacă o să cad?” „Cazi!” i-am zis. S-a oprit din urcat şi a început să cânte tremurând. „Acuma-şi rupe botul”, spunea Cava, iar Jaguarul se tăvălea de râs. Dar căzătura a fost o nimica toată, eu am sărit mult mai de sus la exerciţiile de campanie. De ce s-a apucat de chiuvetă? „Cred că şi-a smuls un deget”, a zis Jaguarul, văzându-i o mână şiroind de sânge. „Sunteţi consemnaţi pe o lună sau mai mult, zicea căpitanul în fiecare seară, până ies la iveală vinovaţii.” Secţia s-a purtat frumos, iar Jaguarul le zicea: „De ce nu vreţi să intraţi iar în Cerc, dacă sunteţi nişte băieţi aşa de hotărâţi?” Câinii erau paşnici, ăsta era păcatul lor. Mai ceva decât botezul erau bătăile cu tipii din V, n-o să uit nici mort anul ăla, mai ales ceea ce s-a petrecut la film. Totul a pornit de la Jaguar, care stătea lângă mine şi numai printr-o minune nu s-au prăvălit peste spinarea mea. Câinii au avut noroc, aproape că nici nu ne-am atins de ei de data asta, aşa de ocupaţi eram cu ăia din V. Răzbunarea e dulce, niciodată n-am gustat din ea ca în ziua aia pe stadion, când am văzut că-mi apare înainte unul dintr-ăia care m-au botezat când eram câine. De-abia am scăpat să nu ne dea afară, dar merita, jur că da. Povestea dintre anii IV şi III e un joc, adevărata rivalitate e între IV şi V Cine poate uita botezul pe care ni l-au făcut? Şi să fim plasaţi la film între cei din V şi câini! ... înseamnă că a fost dinadins, ca să iasă scandal. Trucul cu chipiele a fost tot invenţia Jaguarului. Când văd că vine unul din V, îl las să se apropie şi când e la un metru, duc mâna la cap de parcă aş vrea să-l salut, el salută, dar de fapt eu îmi scot chipiul.

„Îţi baţi joc de mine?” „Nu, domnule cadet, mă scarpin la ceafă, că am mătreaţă.” Era război, s-a văzut limpede din povestea cu frânghia, dar şi mai înainte, la film. Era chiar cald, şi când te gândeşti că era iarnă, da’ nu-i de mirare, cu acoperişul de calamină şi cu peste o mie de suflete înghesuite la un loc, ce mai, ne sufocam! Eu nu i-am văzut faţa când am intrat, îmi amintesc însă că i-am auzit glasul şi fac pariu că e muntean. „Ce înghesuială, eu am fundul cam mare pentru locul ăsta”, a zis Jaguarul, care stătea la margine, pe rândul anului IV, iar Poetul împingea probabil pe vreunul, „ascultă, doar nu crezi că eu muncesc aici pe degeaba sau de dragul ochilor tăi frumoşi?”, se stinsese lumina şi i-au zis: „Taci sau se lasă cu scărmăneală.” Jaguarul n-a pus cărămizile ca să-l deranjeze, ci ca să vadă mai bine. Eu stăteam aplecat, am aprins un chibrit şi când l-am auzit p-ăla din V, am scăpat ţigara din mână şi m-am apucat s-o caut pe jos, în genunchi, şi atunci au început toţi să se agite. „Ascultă, cadet, trage cărămizile alea de sub tine, că vreau să văd filmul.” „Cu mine vorbeşti, cadet?” l-am întrebat. „Nu, cu ăla de lângă tine.” „Cu mine?” i-a zis Jaguarul. „Dar cu cine, dacă nu cu tine?” „Te rog, fă-mi un hatâr, a zis Jaguarul; taci şi lasă-mă să-i văd pe cow-boy.” „Deci nu-ţi iei cărămizile?” „Cred că nu”, a spus Jaguarul. Şi atunci eu m-am aşezat, fără să mai caut ţigara, norocul cui o găsi-o. Aici miroase a scandal, mai bine-mi strâng niţel centura.

„Nu vrei s-asculţi?” a zis ăla din V. „Nu, de ce?”, a spus Jaguarul, care îl lua peste picior după bunul lui plac. Şi atunci cei din spate au început să fluiere. Poetul s-a apucat să cânte „vai, vai, vai”, urmat apoi de toată secţia. „Vă bateţi joc de mine?” a întrebat ăla din V. „Se pare că da, domnule cadet” i-a zis Jaguarul. Şi s-a pornit scandalul, pe întuneric, o chelfăneală de pomină, pe care s-o tot povesteşti pe străzi şi prin pieţe, s-a pornit pe întuneric şi tocmai în sala de festivităţi, lucru nemaivăzut vreodată. Jaguarul zice că el a fost primul, dar memoria nu mă-nşală. Celălalt a fost. Sau vreun prieten care şi-a pus obrazul în joc pentru el. Probabil că era tare furios, de s-a aruncat asupra Jaguarului ca un animal şi urlând aşa de tare, că şi-acum mă mai dor urechile. Toată lumea s-a ridicat în picioare, eu vedeam numai umbre deasupra mea când s-au apucat să-mi care la pumni. Din film nu mai ţin minte nimic, doar că de-abia începuse. Iar Poetul, l-or fi cotonogit de-adevăratelea sau urla

numai ca să facă pe nebunu? îl auzeam răcnind şi pe locotenentul Huarina, „lumina, subofiţer, lumina, ai surzit?” S-au pus şi câinii pe strigat, „lumina, lumina”, nu ştiau ce se întâmplă şi-or fi crezut că, profitând de întuneric, or să se năpustească acum asupra lor şi anul IV şi anul V. Ţigările zburau, toţi voiau să scape de ele, nu puteai să te laşi surprins fumând, mare minune că n-a fost niciun incendiu. Ce încăierare, băieţi, niciunul să nu scape zdravăn, ziua revanşei a sosit. Naiba să mă ia dacă ştiu cum de a scăpat viu Jaguarul. Umbrele tot treceau pe lângă mine, mă dureau mâinile şi picioarele de cât le căram ălora în spate, sunt sigur c-am zgâlţâit şi pe câţiva din IV, dar cine mai putea să-i deosebească pe întunericul ăla? „Subofiţer Vama, ce-i cu blestemata aia de lumină, striga Huarina, nu vezi că animalele astea se omoară?” Ploua din toate părţile, ăsta-i adevărul, noroc că n-a fost niciunul scos din funcţiune. Iar când s-a aprins lumina, nu se auzeau decât fluierături. Pe Huarina nu-l vedeam nicăieri, în schimb se vedeau locotenenţii de la V şi III şi subofiţerii. „Faceţi loc, pentru Dumnezeu, faceţi loc”, da’ zău dacă s-a urnit vreunul. Şi ce mai animale, în cele din urmă şi-au ieşit din pepeni şi au început să împartă pumni în dreapta şi în stânga, n-am să-l uit pe Şobolan, care mi-a trimis o directă în piept de mi-a tăiat respiraţia. Eu îl căutam cu privirea şi-mi ziceam că dacă mi l-au stâlcit cumva, mi-o vor plăti scump, dar el era acolo, mai proaspăt ca un trandafiraş, împărţind lovituri cu pumnul şi prăpădindu-se de râs, are mai multe vieţi decât pisicile. Şi-apoi ce tupeu aveau să se prefacă, toţi sunt fenomenali când e vorba să-i bage-n boală pe locotenenţi şi pe subofiţeri, aici nu s-a-ntâmplat nimic, toţi suntem prieteni, habar n-am ce s-a petrecut, dar trebuie să fim drepţi, la fel au procedat şi cei din V. Apoi i-au scos afară pe câini, care nu-şi mai reveneau din năuceală, pe urmă pe cei din V. Noi am rămas singuri în sala de festivităţi şi am început să cântăm „vai, vai, vai”. „Cred că l-am făcut să înghită cele două cărămizi care-l deranjau atâta”, a zis Jaguarul. Şi toţi s-au apucat să spună: „Cei din V fierb de furie, i-am făcut de băşcălie în faţa câinilor, la noapte or să ne ia cu asalt în dormitoare.” Ofiţerii bântuiau peste tot, ca nişte ameţiţi, întrebând „cum a început harababura asta?” „spuneţi sau vă bag la bulău”. Nici măcar nu-i auzeam. Or să vină precis, or să vină, nu ne putem lăsa surprinşi în dormitoare, îi aşteptăm pe terenul viran. Jaguarul sta lângă

dulapuri şi toţi îl ascultau ca pe vremea când eram câini şi Cercul se întrunea în spălător ca să pună la cale tot felul de răzbunări. Trebuie să ne apărăm, un om pregătit face cât doi, plantoanele să meargă pe platou şi să supravegheze orice mişcare. Cum se apropie, să strige, ca să ieşim. Pregătiţi proiectile, răsuciţi hârtie igienică în jurul pumnului, aşa loviturile sunt ca nişte copite de măgar, puneţi-vă lame de ras în vârful pantofului, ca şi cum aţi fi nişte cocoşi de pe Coliseu, umpleţi-vă buzunarele cu pietre, nu uitaţi de suspensoare, un bărbat trebuie să se îngrijească mai mult de moştenitori decât de suflet. Toţi îl ascultau, Creţul sărea prin paturi, ca pe vremea Cercului, numai că acum tot anul nostru era băgat în chestia asta, auziţi, şi cei din alelalte dormitoare se pregătesc pentru marele meci. „Nu avem pietre de ajuns, ce dracu', zicea Poetul, hai să scoatem nişte dale." Şi toţi îşi ofereau ţigări şi se îmbrăţişau. Ne-am băgat în pat îmbrăcaţi cu uniformele, iar unii chiar încălţaţi. Vin deja, vin? Stai cuminte, Labărăsfăţată, nu-ţi mai înfige dinţii, blestemata. Până şi căţeaua era agitată, umbla de colo până colo lătrând şi sărind, tocmai ea, care-i de obicei liniştită, Labărăsfăţată, va trebui să te duci afară, să dormi cu vigonia, eu trebuie să am grijă de ăştia, să nu-i scarmene tipii din V.

Casa de la colţul străzii Diego Ferré cu Ocharán are pe fiecare latură un zid alb, de un metru înălţime şi zece lungime. Exact în dreptul unghiului unde se întâlnesc cele două ziduri se află un felinar, la marginea trotuarului. Stâlpul felinarului şi zidul paralel marcau poarta echipei care câştiga tragerea la sorţi; cealaltă echipă trebuia să-şi facă poarta, cincizeci de metri mai încolo, pe strada Ocharán, aşezând o piatră pe marginea trotuarului sau punând grămadă mai multe pulovere şi veste. Cu toate că porţile aveau doar dimensiunea trotuarului, terenul cuprindea toată strada. Jucau miuţă. Îşi puneau în picioare bascheţi, ca pe terenul de la Clubul Terrazas, şi căutau ca mingea să nu fie prea umflată, ca să nu sară. În general jucau pe jos, cu pase scurte, trăgând la poartă din apropiere şi slab. Tuşele se marcau cu creta, dar după câteva minute de joc, tot trecând cu bascheţii şi cu mingea peste ele, liniile se ştergeau şi se iscau mereu discuţii aprinse dacă golul e sau nu valabil. Partida se desfăşura într-un climat de suspiciune şi teamă. Uneori, în ciuda măsurilor de

precauţie, Pluto sau altul dintre ei cuprins de euforie nu putea fi împiedicat să tragă cu sete sau să lovească mingea cu capul şi atunci aceasta zbura pe deasupra zidului uneia dintre casele situate în preajma terenului, cădea în grădină, culca la pământ nişte muşcate şi, dacă venea cu putere, bubuia în vreo uşă sau fereastră, situaţie critică, şi o zguduia sau făcea ţăndări geamul. Atunci, uitând cu totul de minge, jucătorii scoteau un urlet şi o luau la fugă. Alergau şi, în goană, Pluto striga „vin după noi, vin după noi”. Nimeni nu întorcea capul să verifice dacă era adevărat, dar toţi măreau pasul şi repetau „repede, vin după noi, au anunţat poliţia”. În acea clipă, Alberto, aflat în fruntea plutonului, sfârşit de efort, urla: „La râpă, să mergem la râpă.” Şi-l urmau toţi, spunând „da, da, la râpă”, iar el simţea în jur respiraţia gâfâitoare a colegilor, pe a lui Pluto, excesivă şi animalică, pe a lui Tico, scurtă şi regulată, pe a lui Bebe, tot mai îndepărtată, pentru că era cel mai încet, pe a lui Emilio, o respiraţie calmă, de atlet care-şi dozează ştiinţific efortul şi procedează cum trebuie: trage aerul pe nas şi-l aruncă pe gură; iar lângă el, pe a lui Paco, pe a lui Sorbino, pe a tuturor celorlalţi, un zgomot surd, vital, care îl învăluia şi totodată îi dădea curaj să sporească ritmul la următorul grup de case de pe Diego Ferré şi să ajungă la intersecţia cu strada Colón, să dea colţul, lipindu-se de zid pentru a profita de curbă. Drumul era apoi mai uşor, strada Colón e în pantă şi în plus se vedeau, nu departe, cărămizile roşii de pe faleză, iar deasupra lor, confundându-se cu orizontul, marea cenuşie la al cărei ţărm aveau să ajungă imediat. Băieţii din cartier râdeau de Alberto, fiindcă ori de câte ori se întindeau pe gazonul din curtea casei lui Pluto ca să-şi facă un program, se grăbea să propună: „Haideţi la râpă.” Excursiile la râpă erau lungi şi anevoioase. Escaladau zidul de cărămizi din dreptul străzii Colón şi, pe o mică esplanadă, alegeau itinerarul de coborâre. Priveau cu un aer serios şi de cunoscători dantelura verticală a falezei şi discutau în detaliu despre obstacolele de pe terenul care îi separa de plaja plină de pietre. Alberto era strategul cel mai pasionat. Fără a-şi lua ochii de la râpă, descria traseul în fraze scurte, imitând mimica şi gesturile eroilor din filme: „Mai întâi pe acolo, pe stânca aia unde se văd penele, e mai masivă; de acolo sărim, desigur, e numai un metru până jos, apoi o luăm pe pietrele negre şi plate şi pe urmă e mai uşor, de partea cealaltă

e muşchi şi am putea să alunecăm, ştiţi că drumul duce la plaja mică unde n-am mai fost.” Dacă vreunul făcea observaţii (Emilio, de exemplu, care avea vocaţie de şef), Alberto îşi apăra pianul cu înverşunare; cartierul era împărţit în două grupuri. Se purtau discuţii aprinse, care încălzeau dimineţile umede din Miraflores. În spatele lor, deasupra falezei, trecea un şir neîntrerupt de maşini; uneori, câte un pasager mai curios scotea capul pe fereastră ca să-i cerceteze; dacă era vorba de vreun băiat, ochii i se umpleau de invidie. În general, se impunea punctul de vedere al lui Alberto, fiindcă în timpul dezbaterilor stăruia cu atâta convingere, încât îi obosea pe ceilalţi. Orice urmă de polemică dispărând, coborau uşurel, uniţi printr-o fraternitate totală, care răzbătea în priviri, în zâmbete, în cuvintele de încurajare pe care le schimbau între ei. De fiecare dată când unul trecea de un obstacol sau îi reuşea un salt periculos, ceilalţi aplaudau. Timpul trecea încet, încărcat de tensiune. Pe măsură ce se apropiau de obiectiv, deveneau mai curajoşi; desluşeau mai de aproape zgomotul care ajungea noaptea până în paturile lor miraflorine şi care acum era un bubuit de ape şi pietre, simţeau în nas mirosul de sare şi scoici imaculate şi curând atingeau plaja, o panglică îngustă între deal şi apă, unde se rezemau unii de alţii, glumind, făcând haz de obstacolele coborârii, prefăcându-se că se împing, cuprinşi de o veselie gălăgioasă. Când dimineaţa nu era prea rece sau, uneori, după-amiaza, când pe cerul cenuşiu apărea pe neaşteptate un soare călduţ, Alberto îşi scotea pantofii şi ciorapii şi, încurajat de strigătele celorlalţi, cu pantalonii sumeşi până deasupra genunchilor, sărea în apa rece, simţind sub picioare pietrele şlefuite dinspre mal şi, de aici, ţinându-şi pantalonii cu o mână, cu cealaltă îi stropea pe băieţi, care se adăposteau unul în spatele celuilalt până se descălţau şi ei, se postau în faţa lui, îl udau şi gata bătaia. Mai târziu, pătrunşi de apă până la oase, se întorceau pe plajă şi, stând întinşi pe pietre, discutau despre urcuş. Ascensiunea era dificilă şi obositoare. Ajunşi în cartier, se trânteau pe gazonul din grădina lui Pluto şi fumau Viceroy, ţigări pe care le cumpărau de la băcănia din colţ o dată cu pastilele de mentă care îndepărtau mirosul de tutun.

Când nu jucau fotbal, nu coborau în râpă sau nu se întreceau în turul cartierului pe biciclete, se duceau la film. De obicei

sâmbăta mergeau în grup la matineul de la „Excelsior” sau de la „Ricardo Palma”, mai ales la balcon. Se aşezau în primul rând, făceau zarvă, aruncau chibrituri aprinse la parter şi comentau cu voce tare întâmplările din film. Duminica era altceva. Dimineaţa trebuiau să meargă la mesă la Colegiul Champagnat din Miraflores; numai Emilio şi Alberto învăţau la Lima. În general, se întâlneau la zece dimineaţa în Parcul Central, îmbrăcaţi încă în uniforme şi aşezaţi pe o bancă, treceau în revistă lumea care intra în biserică sau angajau dueluri verbale cu băieţii din alte cartiere. După-amiaza mergeau la cinema, de data aceasta la parter, îmbrăcaţi frumos şi pieptănaţi, aproape sufocaţi de gulerul tare de la cămaşă şi de cravata pe care o purtau obligaţi de familie. Unii trebuiau să-şi însoţească surorile; ceilalţi îi urmau pe bulevardul Larco, numindu-i doici şi fetiţe. Fetele din cartier, la fel de multe ca şi băieţii, formau şi ele un grup compact, furioase şi ostile, între cele două grupuri se ducea o luptă continuă. Când băieţii erau împreună şi vedeau o fată, se apropiau în fugă şi o trăgeau de păr până o făceau să plângă, luându-l peste picior pe fratele care protesta: „Acum o să-i spună tatei şi el o să mă pedepsească fiindcă n-am apărat-o.” Şi invers, când unul dintre ei apărea singur, fetele scoteau limba la el şi-i puneau tot felul de porecle, iar el trebuia să suporte ocara, roşu de ruşine, dar fără a grăbi pasul, ca să le arate că nu-i un laş care se teme de femei.

Dar n-au venit, din vina ofiţerilor, normal. Credeam că sunt ei şi săream din pat, dar plantoanele ne linişteau: „Staţi calm, că ăştia sunt soldaţi.” Mocanii fuseseră treziţi la miezul nopţii şi ţinuţi pe platou, înarmaţi până-n dinţi, ca la război, la fel şi locotenenţii şi subofiţerii, trebuie să recunosc că mirosiseră ei ceva. Ei au vrut să vină, am aflat pe urmă că şi-au petrecut noaptea cu pregătirile, se pare că aveau chiar praştii şi cocteiluri cu amoniac. Soldaţii, înjuraţi şi batjocoriţi, erau furioşi şi ne ameninţau cu baionetele. Serviciul din tura asta n-o să-l uite uşor, cică era cât pe ce să-l ia la palme colonelul, poate chiar l-o fi pălmuit, „Huarina, eşti o cârpă”, l-am făcut de baftă în faţa ministrului, a ambasadorilor, se pare că era gata să plângă. Totul s-ar fi terminat aici, dacă a doua zi n-ar fi fost sărbătoarea aia, foarte bine, domnule colonel, ce-i obiceiul ăsta de a ne exhiba ca nişte maimuţe, evoluţii cu arma în faţa

arhiepiscopului şi masă festivă, gimnastică, salturi în faţa generalilor şi masă festivă, defilare în uniforme de paradă, discursuri şi masă festivă în prezenţa ambasadorilor, foarte bine, foarte bine. Toţi ştiau că o să se întâmple ceva, plutea în aer, Jaguarul spunea: „Acum trebuie să câştigăm toate probele pe stadion, nu ne putem permite să pierdem niciuna, trebuie să-i batem la zero, la alergările în saci şi la atletism, la toate.” Dar până la proba cu frânghia nu s-a petrecut mai nimic, încă mă mai dor braţele de atâta tras şi toţi strigau „haide, Boa”, „trage, Boa”, „tare, tare”, „hei, rup, hei, rup!” Iar dimineaţa, înainte de masă, au venit la Urioste, la Jaguar şi la mine să ne zică „trageţi până vă iese sufletul, dar nu cedaţi, faceţi-o pentru secţie”. Singurul care n-a mirosit nimic a fost Huarina, mare păpălău. În schimb Şobolanul are nas, fiţi atenţi, să nu care cumva să faceţi vreo măgărie în faţa colonelului şi să mă băgaţi în bucluc, nu-s eu prea falnic, dar am câştigat destule campionate de judo. Căţeluşă, căţeluşă, lasă-mă-n pace cu dinţii ăia ai tăi, Labărăsfăţată. Şi era la lume! Soldaţii aduseseră scaune din sala de mese, sau asta o fi fost altă dată, da’ să zicem că n-aveai loc de atâta lume, era imposibil să-l distingi pe generalul Mendoza printre atâtea uniforme. Ăla, de are mai multe medalii pe piept; şi să mor de râs când îmi aduc aminte de microfon, culmea ghinionului, ce ne-am mai distrat, să fac pe mine de atâta râs nu alta, îmi tai gâtul că dacă-i Gamboa… mă prăpădesc de râs când mă gândesc la microfon. Cine ar fi crezut c-o să fie aşa de serios, dar uită-te la ăia din V, au ochii pironiţi asupra noastră şi deschid gura de parcă ne-ar înjura de mamă. Şi noi am început să-i înjurăm de mamă, Labărăsfăţată, uşurel, frumuşel. Gata, cadeţi? Atenţie la fluier. „Evoluţii fără comandă”, zicea microfonul, „cu schimbări de direcţie şi de pas”, „înainte, marş!” Şi acum la paralele, sper că v-aţi spălat ca lumea, mocofanilor. Unu, doi, trei, mergeţi în pas alergător şi salutaţi. Piticu’ ăla se descurcă bine la paralele, aproape că n-are muşchi şi ce sprinten e! Nici pe colonel nu-l vedeam, dar ce mai conta, doar îl ştim pe dinafară, la ce şi-o mai fi dat părul cu fixativ când are aşa o claie, să nu-mi ziceţi mie de ţinută militară când mă gândesc la colonel, dacă-şi dă drumul la centură, i se revarsă burta până jos, mureai de râs dacă-l vedeai ce faţă are! Cred că singurul lucru pe gustul lui sunt ceremoniile şi defilările. Uitaţi-vă la băieţii mei, tot unul şi unul, bum, bum, bum-bum, începe

circul, şi acum dresuri de câini, purici, elefanţi echilibrişti, bum, bum, bum-bum. Cu glăsciorul ăla… ăsta nu-i glas de militar, eu aş fi fumat tot timpul ca să răguşesc. Nu l-am văzut niciodată la manevre şi nu mi-l pot închipui în tranşee, dar la ceremonii e un as, rândul trei nu-i drept, cadeţi, fiţi mai atenţi, domnilor ofiţeri, ceva mai multă armonie în mişcări, cu ţinută şi seriozitate, păpălău'! şi ce mutră a făcut la povestea cu frânghia. Se spune că ministrul era tot o apă de transpiraţie şi că i-a zis colonelului „imbecilii ăştia au înnebunit sau ce?" Eram chiar faţă-n faţă, anul V şi anul IV, şi între noi e terenul de fotbal. Ei stăteau jos şi se mişcau pe scaunele lor ca nişte reptile, iar de partea cealaltă, câinii, privind fără să priceapă nimic, dar aşteptaţi o clipă şi-o să vedeţi ceva de pomină. Huarina se învârtea în jurul nostru şi zicea „credeţi c-or să ne ia?" „Puteţi să mă consemnaţi pentru un an dacă nu câştigăm", i-a zis Jaguarul. Dar eu nu eram chiar aşa de sigur, că aveau animale zdravene, Crevete, Zâmbici, Păpălăul, nişte zdrahoni de groaza lumii. Mă dureau braţele dinainte de a începe şi asta numai din cauza nervilor. „Jaguarul să treacă în faţă", strigau din tribune, sau „Boa, eşti speranţa noastră". Cei din secţie au început să cânte „vai, vai, vai", iar Huarina tot râdea, până şi-a dat seama că-şi băteau joc de ăia din V şi-a început să-şi smulgă părul din cap, ce faceţi, sălbaticilor? Sunt aici generalul Mendoza, ambasadorul, colonelul, ce faceţi? Şi avea spume la gură. Îmi vine să râd când îmi aduc aminte ce zicea colonelul, „să nu vă-nchipuiţi că pentru frânghie e nevoie numai de muşchi, ci şi de inteligenţă şi de viclenie, de strategie comună, nu-i chiar aşa de uşor să armonizezi efortul", să mori de râs, zău aşa! Băieţii ne-au aplaudat cum n-am mai auzit vreodată, de piatră să fi fost şi tot te-ar fi mişcat. Cei din V erau deja pe teren, îmbrăcaţi pe deasupra cu salopete negre, iar ai lor îi aplaudau puternic. Un locotenent trasa linia şi ai fi zis, după ţipetele de pe margine, că întrecerea e în plină desfăşurare: „patru, patru", „vă convine au ba, noi vom câştiga", „vă place sau nu vă place, patru praf pe toţi vă face". Dar tu de ce strigi? mi-a zis Jaguarul, nu vezi că te consumi? însă era foarte emoţionat. „Haide, trageţi-i, aici, tra-la-la, tra-la-la-plid, haideţi, trageţi-i încoa, tra-la-li şi tra-la-la; tra-la-li şi tra-la-la, tot patru va câştiga." Gata, a zis Huarina, v-a venit rândul. Faceţi-vă datoria, băieţi, şi anul vostru îşi va câştiga un bun renume, nici măcar nu bănuia ce urmează. Hai, băieţi,

Jaguarul în faţă, uraaa! uraaa! Urioste, uraaa! uraaa! haide, Boa, haide, Boa! cu-raj, Rojas! cu-raj, Rojas! trage, Torres! trage, Torres! Riofrio, Pallasta, Pestaña, Cuevas, Zapata, uraa! uraaa! mai bine morţi decât să cedaţi un milimetru. Hai, alergaţi cu gura închisă, tribunele sunt foarte aproape, să vedem dacă zărim faţa generalului Mendoza, nu uitaţi să ridicaţi braţele când Torres va zice „trei”. E mai multă lume decât se credea, ce de militari! Trebuie să fie adjuncţii ministrului, mi-ar fi plăcut să văd faţa ambasadorilor, ce de aplauze şi noi nici n-am început încă. Asta-i, acum întoarceţi-vă, locotenentul trebuie să aibă frânghia gata, Tatăl nostru, Carele eşti în ceruri, numai să-i fi făcut nodurile bine, ce mutre de împăiaţi au ăia din V, nu mă mai speriaţi, domnilor, că şi aşa mi-e frică, curaj! „Tra-la-li, tra-la-la!” Şi atunci, fără să ţină cont de prezenţa locotenentului, care întindea frânghia şi număra nodurile, Crevete s-a apropiat şi a zis: „Faceţi pe nebunii, dar aveţi grijă să nu vă rămână bilele pe-aici.” „Pe mă-ta!” i-a întors-o Jaguarul. „Noi doi discutăm pe urmă”, a spus Crevete. „Gata cu glumele, a zis locotenentul, să vină la mine căpitanii, aliniaţi-vă şi începeţi să trageţi la fluierul meu; când unul din voi trece linia, fluier şi vă opriţi. Câştigă cine face două puncte primul. Şi să nu-mi veniţi cu contestaţii, că eu mi-s om drept.” Culturism, culturism, sărituri pe loc cu gura închisă, drace, galeria strigă Boa, Boa, Boa se aude mai tare decât numele Jaguarului sau am înnebunit, ce-o mai fi aşteptând de nu dă semnalul? „Gata, băieţi, şi daţi şi sufletul din voi, dacă trebuie.” Crevete a dat drumul la frânghie şi ne-a arătat pumnul, erau cu totul răvăşiţi, cum naiba să nu piardă. Dar ceea ce ne încuraja cel mai tare erau băieţii, te pătrundeau până la creier strigătele alea, în braţe, şi mă întăreau, fraţilor, unu, doi, trei, nu, Doamne Dumnezeule şi toţi sfinţii tăi, patru, cinci, frânghia seamănă cu un şarpe, ştiam eu că nodurile nu-s prea groase, mâinile ne, cinci, şase, alunecă, şapte, să mor dacă nu înaintăm, nu-mi mai vedeam pieptul, aşa transpiră bărbaţii, nouă, uraa! uraaa! încă o secundă, băieţi, hei, rup! fluierul, nu mai pot. Cei din V au început să urle, „nu-i cinstit, domnule locotenent”, „n-am trecut linia, domnule locotenent”, tra-la-li, cei din IV s-au ridicat în picioare, şi-au scos chipiele, parc-ar fi o mare de chipie, oare strigă Boa? cântă, plâng, strigă, trăiască Peru, băieţi, să moară cinciul, nu mai faceţi mutrele astea de înmormântare că mor de râs, tra-la-li, tra-la-la. „Nu mai cârtiţi”,

a zis locotenentul, „unu la zero pentru IV. Şi pregătiţi-vă pentru următoarea.” Uraaa pentru IV! ce galerie la IV, asta înseamnă să ragi, te văd, muntene Cava, Creţule, strigaţi, că aşa ne încălziţi mușchii, transpir ca o stropitoare, să nu scapi şarpele din mână, stai cuminţică şi nu-ţi mai înfige dinţii, Labărăsfăţată. Picioarele, asta-i rău, alunecă pe iarbă ca patinele pe gheaţă, cred că se rupe ceva în mine, mi-au ieşit vinele de la gât, cine slăbeşte? nu te apleca, dar cine-i trădătorul care-i dă drumul, ţine strâns şarpele, gândiţi-vă la anul nostru, patru, trei, hei, rup! ce-i cu galeria? pe naiba, Jaguarule, ne-au egalat. Dar i-a costat scump, au căzut în genunchi, s-au trântit pe jos cu braţele desfăcute, respiră ca animalele şi transpiră. „Unu la unu”, a zis locotenentul, „şi nu vă mai izmeniţi atâta, de parcă aţi fi nişte muieri.” Şi atunci au început să ne insulte, ca să ne coboare moralul. „Când se termină, o să cadeţi jos morţi”, „dacă-i adevărat că e un Dumnezeu în ceruri, tot aşa de adevărat e c-o să vă strivim”, „tacă-vă fleanca sau vă pocim chiar acum”. „Mitocani nenorociţi”, spunea locotenentul, „nu vedeţi că grosolăniile voastre se aud până în tribune? V-o plătesc eu!” Parcă ar ploua, pe mă-ta, aici, tra-la-li, ba pe mă-ta, tra-la-la. De data asta mai repede şi mai caraghios, toţi au început să răcnească din rărunchi, cu gâtul umflat şi cu venele albăstrii. „Patru, patru, fluieraţi, fiuuuuu! bum! patru!”, „de vă convine au ba, tot patru va câştiga!” trageţi o dată şi hop! la pământ cu ei, să muşte iarba. Iar Jaguarul ne-a spus: „Or să se repeadă la noi, n-o să le pese că tribunele-s pline de generali. Să vedeţi atunci meciul secolului. Ia uitaţi-vă ce priviri îmi aruncă Crevete.” Strigătele neruşinate ale tribunei zburau pe deasupra terenului, în depărtare se vedea Huarina care sărea dintr-o parte într-alta, colonelul şi ministrul auzeau totul, brigadieri, notaţi-mi câte patru, cinci, zece din fiecare secţie şi consemnaţi-i pe o lună, două. Trageţi, băieţi, e ultimul efort, hai să vedem care-s adevăraţii leoncipradini, cu păr pe piept şi cu ouă de taur. Trăgeam când am văzut pata, o pată mare, cenuşie, cu puncte roşii, care cobora de la tribunele anului V, o pată care tot creştea, o pată enormă, „vin cei din V, a început să strige Jaguarul, trebuie să ne apărăm, băieţi”, când Crevete a dat drumul la şarpe, iar ceilalţi din V care trăgeau au căzut pe burtă şi au trecut linia, am câştigat, am strigat, Jaguarul şi Crevete se bumbăceau deja pe jos, iar Urioste şi Zapata au venit lângă

mine, cu limbile scoase, şi-au început să-i împărtăşească cu pumnii pe ăia din V, pata creştea, lua proporţii, şi atunci Pallasta şi-a scos bluza de la salopetă şi făcea semn spre tribunele celor din IV, veniţi, băieţi, că ăştia vor să ne linşeze, locotenentul încerca să-i despartă pe Jaguar şi pe Crevete fără să bage de seamă mareea din spatele lui, blestemaţilor, nu vedeţi că-i colonelul aici? şi o altă pată începe să coboare, ăştia-s ai noştri, tot anul IV forma Cercul, unde-mi eşti, metisule, unde eşti, Cava, unde-i fratele Creţu', să ne batem spate la spate, s-au întors toţi la stână, iar noi suntem şefii. Şi deodată, din toate părţile, se auzi glăsciorul colonelului, ofiţeri, ofiţeri, puneţi capăt acestui scandal, ce ruşine pentru colegiu, şi tocmai atunci zăresc mutra tipului de m-a botezat, privindu-mă cu rătul lui vânăt, stai, tăticu', că noi avem o socoteală de aranjat, dacă frate-miu m-ar fi văzut, el care nu-i înghite pe munteni, cu botul ăla căscat şi cu frica aia muntenească, şi pe neaşteptate a început să plouă cu lovituri de centură, ofiţerii şi subofiţerii şi-au scos curelele şi se pare c-au mai venit şi alţi ofiţeri, care erau în tribune ca invitaţi, şi-au scos şi ăştia centurile, trebuie să ai un tupeu nemaipomenit, ca nefăcând parte din colegiu să, cred însă că pe mine nu m-au caftit cu cureaua, ci cu catarama, spatele mi-e brăzdat de răni cumplite. „E un complot, domnule general, dar voi fi necruţător", „ce complot, mă faci să râd, fă ceva ca diavolii ăştia să înceteze cu bătaia", „domnule colonel, lăsaţi butonul jos, că microfonul e deschis", fluiere şi biciuială, atâţia locotenenţi şi nici măcar nu-i zăresc, loviturile îmi ardeau spatele, iar Jaguarul şi Gambarina înlănţuiţi în iarbă, ca nişte caracatiţe. Dar am avut noroc, Labărăsfăţată, ia-ţi dinţii, râioaso. În formaţie, mă ardea tot trupul şi mă cuprinsese oboseala, îmi venea să mă întind pe teren ca să mă odihnesc. Nimeni nu scotea o vorbă, nu-ţi venea să crezi că se făcuse linişte, piepturile se ridicau şi coborau, cine să se mai gândească la plecare, jur că singurul lucru pe care-l doreau era să se bage în pat şi să doarmă toată după-amiaza. Acum chiar c-am încurcat-o, ministrul va ordona să fim consemnaţi până la sfârşitul anului, cel mai nostim era să vezi mutrele câinilor, dacă nu făcuseră nimic, de ce erau aşa de speriaţi? mergeţi acasă şi nu uitaţi ce-aţi văzut, dar mai frică le era locotenenţilor, Huarina, eşti galben, uită-te într-o oglindă, o să-ţi vină rău, ce faţă ai, iar Creţul, lângă mine, zicea: „Generalul Mendoza o fi

grasul ăla care stă lângă cucoana în albastru? Eu credeam că-i infanterist, dar încornoratul are petliţe roşii, o fi artilerist.” Iar colonelul, care stă parcă să înghită microfonul, nu ştia de unde să înceapă şi urla „cadeţi”, se întrerupea, mai zicea o dată „cadeţi”, cu glasul spart, să mori de râs, căţeluşă dragă, şi toţi ţepeni şi muţi, tremurând de frică. Ce-a zis, Labărăsfăţată? vreau să spun că în afară de „cadeţi, cadeţi, cadeţi”, o să analizăm în familie cele întâmplate, doar câteva cuvinte pentru a cere scuze în numele tuturor, al dumneavoastră, al ofiţerilor, al meu personal, cele mai umile scuze, iar pe cucoana aplaudată cinci minute, se pare că o apucase plânsul de emoţie văzând că ne rupem mâinile aplaudând-o şi a început să facă bezele tuturor, păcat că era aşa departe, n-am putut vedea dacă era tânără sau bătrână, drăguţă sau urâtă. Pe tine nu te-ar fi trecut toţi fiorii, Labărăsfăţată, când a zis „cei din III să-şi îmbrace uniformele, cei din IV şi V rămân înăuntru?” Căţeluşă dragă, ştii de ce nu s-a mişcat nimeni, nici ofiţerii, nici brigadierii, nici invitaţii, nici câinii? pentru că există diavol. Şi atunci ea a sărit, „domnule colonel”, „prea scumpă doamnă”, toată lumea se agita, dar ce se mai întâmplă, „vă rog, domnule colonel”, „distinsă doamnă ambasadoare, nu găsesc cuvinte”, „închideţi microfonul”, „vă implor, domnule colonel”, cât a durat asta, Labărăsfăţată? O nimica toată, toţi se uitau la grăsan, la microfon şi la cucoană, vorbeau în acelaşi timp şi ne-am dat seama că-i o yankee, „o faceţi pentru mine, domnule colonel?” O linişte mormântală plutea peste teren şi toată lumea în poziţie de drepţi. „Cadeţi, cadeţi, să uităm acest scandal, dar niciodată să nu se mai repete, infinita bunătate a doamnei ambasadoare”, se zice că Gamboa ar fi spus după aceea „ce ruşine, mai rău ca-ntr-un colegiu de maici, uite că muierile dau ordine în cazărmi”, şi mulţumiţi distinsei doamne, mă întreb cine o fi inventat aplauzele în colegiu, o locomotivă care o porneşte uşurel, pam, unu doi trei patru cinci, pam, unu doi trei patru, pam, unu doi trei, pam, unu doi, pam, unu, pam, pam, pampampam, şi iar de la capăt, apoi pam-pam-pam, şi iar, cei din Guadalupe îşi smulgeau părul din cap de furie împotriva galeriei noastre, la campionatul de atletism, iar noi pampam-pam, a trebuit să-i facem şi ambasadoarei un cor, trala~li, tra-la-la, până ce câinii au început să aplaude, iar subofiţerii şi locotenenţii, nu vă opriţi, continuaţi, pam-pam-pam, nu-l scăpaţi din ochi pe colonel,

ambasadoarea şi ministrul se cărăbănesc, iar el o să întoarcă foaia şi-o să zică vă credeţi şmecheri, însă dau eu cu voi de pământ, dar l-a pufnit râsul, la fel şi pe generalul Mendoza, şi pe ambasadori, şi pe ofiţeri, şi pe invitaţi, pam-pam-pam, uf, ce drăguţi suntem toţi, of, tăticule, vai, mămico, pam-pam-pam, toţi suntem nişte leonciopradini sută la sută, trăiască Peru, cadeţi, într-o bună zi patria ne va chema şi vom răspunde prezent cu inima sus, mereu gata, „unde-i Crevete, să-i dau un pupic pe gură? zicea Jaguarul, în fine, dacă a mai rămas ceva din el după loviturile pe care i le-am aplicat”, la aplauzele noastre, cucoana se puse pe plâns, Labărăsfăţată, viaţa în colegiu e dură şi austeră, dar oferă şi compensaţii, păcat că Cercul n-o să mai fie ce-a fost, îmi creştea inima-n piept când ne adunam toţi treizeci în spălător, dar dracul se bagă peste tot cu coamele lui păroase, ce-ar fi dacă am păţi-o pentru munteanul Cava, să-l dea afară, să ne exmatriculeze pe toţi pentru o porcărie de geam, fir-ai să fii, Labărăsfăţată, nu mă mai muşca, nebuno!

A uitat şi de zilele care au urmat, monotone şi pline de umilinţă. Se scula devreme, cu dureri în tot corpul din cauza nesomnului şi rătăcea prin încăperile – pe jumătate mobilate – din acea casă străină. Într-un fel de mansardă ridicată pe terasă, a găsit teancuri de ziare şi reviste pe care le răsfoia, distrat, aproape toată ziua. Îşi evita părinţii, cărora le vorbea monosilabic. „Cum ţi se pare tata?” l-a întrebat mamă-sa într-o zi. „În niciun fel, nu mi se pare în niciun fel.” Iar altă dată: „Eşti mulţumit, Richi?” „Nu.” A doua zi după sosirea la Lima, tatăl a venit până la patul lui şi i-a întins obrazul zâmbind. „Bună dimineaţa”, a spus Ricardo, fără să se mişte. O umbră întunecă privirea tatălui. Chiar în acea zi s-a declanşat războiul invizibil. Ricardo nu-şi părăsea patul până nu-l auzea pe tată-su trăgând după el uşa dinspre stradă. Când îl zărea la ora mesei, spunea repede „bună ziua” şi fugea la mansardă. Uneori îl scoteau la plimbare după-amiaza. Singur pe bancheta din spate a maşinii, simula un interes enorm pentru parcuri, bulevarde şi pieţe. Nu deschidea gura, dar trăgea cu urechea la tot ce-şi spuneau părinţii lui. Uneori îi scăpa înţelesul anumitor aluzii: în acea noapte insomnia lui era febrilă. Nu se lăsa surprins. Dacă i se adresau pe neaşteptate, răspundea: „Poftim? Ce?” într-o noapte

i-a auzit vorbind despre el în camera de alături. „N-are decât opt ani, spunea mamă-sa; o să se obişnuiască.” „A avut destul timp”, a răspuns tatăl, iar glasul îi era altul, aspru şi tăios. „Nu te-a mai văzut înainte, insista mama; e o problemă de timp.” „L-ai educat prost, a spus el; tu eşti vinovată că-i aşa. Parc-ar fi o fetiţă.” Apoi glasurile s-au pierdut într-un murmur. Câteva zile mai târziu parcă-i spunea inima ceva: părinţii adoptaseră o atitudine misterioasă, discuţiile lor erau enigmatice. Activitatea de spionaj a devenit mai intensă; nu-i scăpa nici cel mai mic gest, fapt sau privire. Totuşi n-a găsit cheia singur. Într-o dimineaţă, mama i-a zis în timp ce-l îmbrăţişa: „Şi dacă ai avea o surioară?” El s-a gândit: „Dacă mă omor, o să fie din vina lor şi-or să ajungă în infern.” Erau ultimele zile ale verii. Inima îi era plină de nerăbdare; în aprilie urmau să-l dea la colegiu, iar el avea să stea departe de casă o bună parte din zi. Într-o seară, după îndelungi meditaţii în mansardă, s-a dus la mamă-sa şi i-a spus: „N-aţi putea să mă daţi la internat?” Vorbise pe un ton pe care îl credea firesc, dar mamă-sa se uita la el cu ochii în lacrimi. El şi-a băgat mâinile în buzunar şi a adăugat: „Mie nu-mi prea place să învăţ, adu-ţi aminte ce spunea mătuşa Adelina la Chiclayo. Şi asta n-o să-l încânte pe tata. La internat te pun cu forţa să înveţi.” Mama îl sorbea din priviri, iar el se simţea stânjenit. „Şi cine-o să mai stea atunci cu mama?” „Ea, a răspuns Ricardo, fără să şovăie; surioara mea.” Neliniştea dispăru de pe chipul mamei, ochii îi erau acum plini de tristeţe. „Nu vei mai avea nicio surioară, a spus; am uitat să-ţi zic.” S-a gândit toată ziua că nu procedase bine; îl frământa ideea că se trădase, în acea noapte, în pat, cu ochii larg deschişi, a cercetat posibilităţile de a-şi corecta greşeala: va reduce la minimum cuvintele pe care le va schimba cu ei, va petrece mai mult timp în mansardă, când, deodată, atenţia îi fu reţinută de un zgomot care creştea şi brusc încăperea fu inundată de un glas tunător şi de un vocabular nemaiauzit vreodată. I s-a făcut frică şi nu s-a mai gândit la nimic. Insultele ajungeau până la el înspăimântător de clare şi, din când în când, distingea vocea mamei, slabă, rugătoare, pierzându-se printre urlete şi injurii masculine. Pe urmă zgomotul a dispărut câteva clipe, s-a auzit şuierând o plesnitură şi, înainte ca mamă-sa să strige „Richi!”, el se şi ridicase din pat şi alerga spre uşă, pe care a deschis-o şi a năvălit în cealaltă cameră, strigând: „N-o bate pe mama!” A

reuşit să-şi vadă mama, în cămaşă de noapte, cu chipul deformat de lumina indirectă de la lampă şi s-o audă murmurându-i ceva, dar tocmai atunci îi apăru în faţa ochilor o mare siluetă albă. S-a gândit: „E dezbrăcat” şi l-a cuprins groaza. Tată-su l-a lovit cu palma, iar el s-a prăbuşit fără să ţipe. S-a ridicat imediat, însă totul a început să se învârtească în jurul lui. Voia să spună că pe el nu-l bătuse nimeni niciodată, că nu e cu putinţă, dar înainte de a apuca s-o facă, tată-su l-a mai lovit o dată, iar el a căzut din nou pe podea. De aici, într-o stare de ciudată buimăceală, a zărit-o pe mamă-sa sărind din pat, iar pe tată-su oprind-o la jumătatea drumului şi împingând-o uşor spre pat, apoi l-a văzut întorcându-se şi venind spre el, vociferând, s-a simţit ridicat în braţe şi s-a pomenit brusc în camera lui, pe întuneric, iar bărbatul al cărui trup se ghicea în bezna din încăpere l-a mai plesnit o dată peste faţă; şi a mai reuşit să vadă cum bărbatul s-a interpus între el şi mama care tocmai trecea pragul, a luat-o de un braţ şi a târât-o ca pe o cârpă, apoi uşa s-a închis, iar el s-a cufundat într-un coşmar ameţitor.

IV

A coborât din autobuz la staţia Alcanfores şi a străbătut cu paşi mari distanţa care îl despărţea de casă. Traversând o stradă, a văzut un grup de copii. În spatele lui, o voce ironică a întrebat: „Vinzi ciocolată?” Ceilalţi au izbucnit în râs. Cu câţiva ani mai înainte, el şi băieţii din cartier strigau tot aşa după cadeţii de la Colegiul militar: „Ciocolagiilor!” Cerul era plumburiu, dar nu era frig. Casa de la nr. 5 de pe Alcanfores părea nelocuită. Mamă-sa i-a deschis uşa. L-a sărutat.

— Ai ajuns târziu, i-a zis. De ce, Alberto?

— Tramvaiele din Callao, mamă, sunt mereu aglomerate şi vin la jumate de oră.

Mama îi luase valijoara din mână şi chipiul şi apoi s-a dus după el în cameră. Casa era mică, cu un singur cat, şi strălucea de curăţenie. Alberto şi-a scos vestonul şi cravata; le-a aruncat pe un scaun. Mama le-a ridicat şi le-a împăturit cu grijă.

— Vrei să mănânci acum?

— Mai întâi să fac o baie.

— N-ai nimic să-mi spui?

— Ba multe, mamă.

Alberto şi-a dezbrăcat cămaşa. Înainte de a-şi scoate pantalonii, şi-a pus halatul: mamă-sa nu-l mai văzuse gol de când devenise cadet.

— O să-ţi calc uniforma. E plină de praf.

— Da, a zis Alberto.

Şi-a pus papucii. A tras sertarul de la comodă, şi-a scos o cămaşă cu guler, lenjerie de corp, ciorapi. Apoi, dintr-o noptieră, o pereche de pantofi negri care luceau.

— I-am lustruit azi-dimineaţă, a spus mamă-sa.

— O să-ţi strici mâinile. Nu trebuia, mamă.

— Cui îi pasă de mâinile mele? a spus ea, suspinând. Sunt o biată femeie singură.

— În dimineaţa asta am dat un examen foarte greu, a întrerupt-o Alberto. N-am făcut bine.

— Ah! a răspuns mama. Vrei să-ţi umplu cada?

— Nu. Prefer să fac duş.

— Bine. Mă duc să pregătesc masa.

S-a întors şi s-a îndreptat spre uşă.

— Mamă!

S-a oprit în prag. Era mică, cu pielea foarte albă, cu ochii trişti şi adânciţi în orbite. Era nemachiată şi cu părul nepieptănat. Peste fustă avea un şorţ şifonat. Alberto îşi aminti de o vreme nu prea îndepărtată: mamă-sa petrecea ceasuri întregi în faţa oglinzii, ascunzându-şi ridurile sub farduri, făcându-şi ochii, pudrându-se; se ducea în fiecare după-amiază la coafor, iar când se pregătea de plecare, alegerea rochiei îi provoca adevărate crize de nervi. De când tată-su a plecat, devenise alta.

— Nu l-ai văzut pe tata?

Ea a mai scos un suspin, iar obrajii i s-au împurpurat.

— Închipuie-ţi că a venit marţi. I-am deschis uşa pentru că nu ştiam cine este. Nu mai are niciun scrupul, Alberto, n-ai idee cum e. Voia să te duci să-l vezi. Mi-a oferit iar bani. Şi-a propus să mă omoare cu atâtea chinuri. Şi-a întredeschis pleoapele şi a adăugat: Trebuie să te resemnezi, fiule.

— Mă duc să fac un duş, a spus el. Sunt murdar.

A trecut prin faţa mamei şi a mângâiat-o pe păr, gândindu-se: „Aşa n-o să mai avem nici o para chioară.” A stat îndelung sub duş; după ce s-a săpunit bine, şi-a frecat trupul cu ambele mâini, alternând de mai multe ori apa caldă cu rece. „Ca şi cum aş fi beat”, şi-a spus. S-a îmbrăcat. La fel ca în alte sâmbete, hainele civile îi păreau ciudate, prea moi; avea senzaţia că-i dezbrăcat: pielea ducea dorul contactului cu asprimea docului. Mama îl aştepta în sufragerie. A mâncat în linişte. Când termina o bucată de pâine, mamă-sa îi întindea neliniştită coşul cu pâine.

— Pleci?

— Da, mamă. Ca să fac un comision unui coleg consemnat. Mă întorc repede.

Mama a deschis şi a închis ochii de mai multe ori; lui Alberto îi era teamă să nu izbucnească în plâns.

— Niciodată n-am parte să te văd, a spus. Când ieşi, îţi petreci ziua pe stradă. Nu ţi-e milă de mama ta?

— N-o să lipsesc decât o oră, mamă, a spus Alberto, jenat. Poate chiar mai puţin.

Când se aşezase la masă, îi era foame, însă acum mâncarea i se părea fără gust, parcă nu se mai termina. Toată săptămâna se gândea numai la ieşire, dar cum intra în casă se simţea iritat: înnebunitoarea smerenie a mamei îl mâhnea ca o

înmormântare. În plus, era vorba de ceva nou, îi era greu să se obişnuiască. Cândva, ea însăşi îl trimitea pe stradă, sub orice pretext, ca să se bucure în voie de nenumăratele prietene care veneau în fiecare după-amiază să joace canastă. Acum se agăţa de el, îi cerea să-i consacre tot timpul lui liber şi să o asculte ceasuri întregi plângându-se de soarta ei nemiloasă. Deseori cădea în transă: îl invoca pe Dumnezeu şi se ruga cu glas tare. Şi în privinţa asta se schimbase. Înainte uita de obicei de mesă; Alberto a surprins-o de multe ori vorbindu-i de rău cu prietenele ei pe popi şi pe habotnici. Acum se ducea la biserică aproape zilnic, avea un confesor, un iezuit pe care-l numea „un sfânt”, asista la toate novenele, iar într-o sâmbătă Alberto a găsit pe noptiera ei o biografie a Sfintei Rosa din Lima. Mama strângea farfuriile şi aduna cu mâna firimiturile de pâine risipite pe masă.

— Mă întorc înainte de cinci, a zis el.

— Să nu întârzii, băiete, a răspuns ea. O să cumpăr nişte biscuiţi pentru ceai.

Femeia era grasă, unsuroasă şi murdară; părul lins îi cădea mereu pe frunte; ea îl dădea la o parte cu mâna stângă, cu care apoi se scărpina în cap. În cealaltă mână avea o bucată de carton cu care aţâţa flacăra şovăitoare; cărbunele se umezea noaptea şi când era pus pe foc scotea fum; pereţii bucătăriei erau negri, iar faţa femeii, pătată de cenuşă. „O să rămân oarbă”, murmura ea. Fumul şi scânteile îi umpleau ochii de lacrimi; avea mai tot timpul pleoapele umflate.

— Poftim? a zis Teresa, din cealaltă odaie.

— Nimic, bombăni femeia, aplecându-se peste oală; supa asta nu mai fierbe o dată.

— Ce? a întrebat fata.

— Eşti surdă? ziceam c-o să rămân oarbă.

— Vrei să te ajut?

— Nu te pricepi, a spus femeia aspru; acum mesteca în oală cu o mână, iar cu cealaltă se scobea în nas. Nu ştii să faci nimic. Nici să găteşti, nici să coşi, nimic. Vai de tine!

Teresa n-a răspuns. De-abia se întorsese de la lucru şi se apucase să deretice prin casă, lucru pe care îl făcea mătuşa ei în timpul săptămânii, dar sâmbăta şi duminica era rândul ei. Nu era o muncă grea; în afară de bucătărie, casa mai avea două camere: un dormitor şi o încăpere care servea drept sufragerie,

cameră de zi şi atelier de croitorie. Era o casă veche şi prăpădită, sumar mobilată.

— În seara asta te duci la unchii tăi, a spus femeia. Să sperăm că n-or să fie la fel de meschini ca luna trecută.

Câteva bule au început să se agite la suprafaţa oalei; în pupilele femeii s-au aprins două luminiţe.

— O să mă duc mâine, a spus Teresa. Astăzi nu pot.

— Nu poţi?

Femeia agita frenetic cartonul care îi servea drept evantai.

— Nu. Am o întâlnire.

Cartonul s-a oprit din mişcare la jumătatea drumului, iar femeia şi-a ridicat privirea. Momentul de derută a fost scurt; şi-a dat seama şi a început să se ocupe iarăşi de foc.

— O întâlnire?

— Da. Fata s-a oprit din măturat şi ţinea mătura suspendată la câţiva milimetri de podea. Am fost invitată la film.

— La film? De cine?

Supa fierbea. Se părea că femeia uitase de ea. Întoarsă cu faţa spre camera de alături, neliniştită şi cu părul căzut pe frunte, aştepta răspunsul Teresei, fără să mai facă vreo mişcare.

— Cine te-a invitat? a repetat. Şi a început să-şi facă repede vânt, ca să-şi răcorească faţa.

— Băiatul care stă la colţ, a spus Teresa, punând mătura jos.

— Care colţ?

— Casa de cărămidă, cu două niveluri. Îl cheamă Arana.

— Aşa-i cheamă p-ăia? Arana?

— Da.

— Ăla care poartă uniformă? a insistat femeia.

— Da. E la Colegiul militar. Azi are permisie. O să vină să mă ia la şase.

Femeia s-a apropiat de Teresa. Ochii ei mari erau larg deschişi.

— Sunt oameni de treabă, i-a zis. Şi bine îmbrăcaţi. Au şi maşină.

— Da, a spus Teresa. Una albastră.

— Te-ai plimbat cu maşina lor? a întrebat femeia, repezită.

— Nu. N-am vorbit cu băiatul ăsta decât o dată, acum două săptămâni. Trebuia să vină duminica trecută, dar n-a putut. Mi-a trimis o scrisoare.

Femeia s-a întors iute la bucătărie. Focul se stinsese, dar supa continua să fiarbă.

— O să faci optsprezece ani, i-a zis femeia, reluându-şi lupta cu părul rebel. Dar tu nu-ţi dai seama. Eu o să orbesc şi-o să murim de foame, dacă nu faci ceva. Să nu-l scapi din mână pe băiatul ăsta. Ai noroc că te-a băgat în seamă. La vârsta ta, eu eram deja însărcinată. De ce mi-o mai fi dat Dumnezeu copii dacă pe urmă mi i-a luat? Of, of!

— Da, tanti, a zis Teresa.

În timp ce mătura, îşi privea pantofii gri cu tocuri înalte: erau murdari şi scâlciaţi. Şi dacă Arana o duce la un cinema de lux?

— E militar? a întrebat femeia.

— Nu. E la „Leoncio Prado”. Un colegiu ca toate celelalte, numai că-i condus de militari.

— La colegiu? a răspuns femeia, indignată. Eu am crezut că-i deja bărbat. Of, dar ce-ţi pasă ţie că eu îs bătrână. Tu nu vrei decât să crăp. Să crăp o dată pentru totdeauna.

Alberto îşi aranja nodul de la cravată. Ale lui sunt oare chipul ăsta ras, îngrijit, părul ăsta curat şi pieptănat, cămaşa asta albă, cravata asta de culoare deschisă, haina asta gri, batista asta care se vede ieşind din buzunarul de sus, făptura asta aseptică şi dichisită care se vede în oglinda din baie?

— Eşti tare chipeş, a spus mamă-sa din camera de zi. Şi a adăugat cu tristeţe: Semeni cu tatăl tău!

Alberto a ieşit din baie. S-a aplecat s-o sărute. Mamă-sa i-a întins fruntea; îi ajungea până la umăr şi Alberto a simţit-o foarte plăpândă. Aproape tot părul îi albise. „Nu-şi mai vopseşte părul, s-a gândit. Pare mult mai bătrână.”

— El e, a zis mama.

Într-adevăr, după o secundă s-a auzit soneria. „Nu-i deschide”, a spus mama când Alberto s-a dus la uşa dinspre stradă, dar n-a făcut niciun gest pentru a-l împiedica.

— Bună, tată, a zis Alberto.

Era un bărbat scund şi vânjos, cu un început de chelie. Se îmbrăca impecabil, în albastru, iar când l-a sărutat pe obraz, Alberto a simţit un miros pătrunzător de parfum. Zâmbitor, tatăl l-a bătut de două ori cu palma pe umăr şi a aruncat o privire prin încăpere. Mama, stând în picioare pe holul dinspre baie, adoptase o atitudine de resemnare: cu capul plecat, cu

pleoapele întredeschise, cu mâinile împreunate peste fustă, cu gâtul întins puţin înainte, pentru a uşura parcă sarcina călăului.

— Bună ziua, Carmela.

— De ce-ai venit? a murmurat mama, fără să se clintească.

Fără a se lăsa intimidat, bărbatul a închis uşa, a trântit pe un fotoliu o geantă de piele şi, mereu zâmbitor şi dezinvolt, a luat loc, în timp ce-i făcea semn lui Alberto să se aşeze lângă el. Alberto se uita la mamă-sa: stătea nemişcată.

— Carmela, a zis tatăl, vesel. Hai, fată dragă, vino să discutăm câteva clipe. O putem face şi în faţa lui Alberto, e mare de-a cum.

Pe Alberto îl încerca un sentiment de satisfacţie. Tată-su, spre deosebire de mamă-sa, părea mai tânăr, mai sănătos, mai puternic. În gesturile lui, în glas, în întreaga-i expresie era ceva de nestăpânit care se străduia să se exteriorizeze.

O fi fericit?

— Nu, n-avem ce să mai vorbim, a spus mama. Niciun cuvânt.

— Calm, i-a răspuns tatăl. Suntem oameni civilizaţi. Totul se poate rezolva cu seninătate.

— Eşti un păcătos, un stricat, striga mama, schimbată subit. Îi arăta pumnii, iar faţa, care-şi pierduse supunerea, i se făcuse ca racul; ochii ei aruncau fulgere. Ieşi afară! Asta-i casa mea, pe care o plătesc din bănişorii mei.

Tatăl şi-a astupat urechile, amuzat. Alberto s-a uitat la ceas. Mama a început să plângă; trupul i se zguduia în ritmul suspinelor. Nu-şi ştergea lacrimile, care, coborând pe obraji, puneau în lumină puful blond.

— Carmela, a zis tatăl, linişteşte-te. Nu vreau să mă cert cu tine. Nu poţi continua aşa, e absurd. Trebuie să ieşi din căsuţa asta, să-ţi iei servitori, să trăieşti. Nu e posibil să te laşi pradă unei asemenea stări. Fă-o pentru fiul tău.

— Ieşi afară! a răcnit mama. Asta-i o casă curată, n-ai dreptul să vii s-o murdăreşti. Du-te la păcătoasele alea, nu vrem să mai auzim de tine; păstrează-ţi banii. Ceea ce am îmi ajunge ca să-mi cresc copilul.

— Trăieşti ca o cerşetoare, a spus tatăl. Sau nu mai ai nici un dram de demnitate? De ce dracu’ nu vrei să-ţi fac o pensie?

— Alberto, a strigat mama, exasperată. Nu-l lăsa să mă insulte. Nu-i ajunge că m-a umilit în faţa întregii Lime, mai vrea să mă şi omoare. Fă ceva, băiatule!

— Tată, te rog, a zis Alberto, fără entuziasm. Nu vă mai certaţi.

— Tu să taci! a spus tatăl. A luat o expresie solemnă şi superioară: Eşti foarte tânăr. Dar o să înţelegi şi tu într-o bună zi. Viaţa nu-i chiar aşa de simplă.

Lui Alberto îi venea să râdă. Îl văzuse o dată pe tată-su, în centrul Limei, cu o femeie blondă, foarte frumoasă. Îl văzuse şi tată-su, care şi-a întors privirea. Seara, a venit în camera lui Alberto, cu o figură identică celei de acum şi-i spusese aceleaşi cuvinte.

— Am venit să-ţi fac o propunere, a spus tatăl. Ascultă-mă o clipă.

Femeia părea iarăşi o mască tragică. Totuşi, Alberto a văzut că-l spiona pe tată-su printre pleoape, cu nişte ochi neîncrezători.

— Pe tine te preocupă doar aparenţele, a spus tatăl. Eu te înţeleg, trebuie respectate convenţiile sociale.

— Cinicule! a strigat mama, chircindu-se din nou.

— Nu mă întrerupe, dragă. Dacă vrei, putem să locuim iar împreună. Ne luăm o casă ca lumea, aici, în Miraflores, poate o obţinem tot pe cea din Diego Ferré sau una pe San Antonio. În fine, unde vrei tu. În schimb pretind o deplină libertate. Vreau să dispun de viaţa mea. (Vorbea calm, fără emfază, cu o lumină jucăuşă în privire, ceea ce l-a surprins pe Alberto.) Şi vom avea grijă să evităm scenele. Că doar suntem oameni bine crescuţi.

Mama plângea acum zgomotos; printre suspine, îl insulta, numindu-l „adulter, corupt, scârnăvie”. Alberto a zis:

— Iartă-mă, tată. Trebuie să fac un comision. Pot pleca?

Tatăl păru derutat, zâmbi însă amabil şi dădu din cap.

— Bine, băiete. O să încerc s-o conving eu pe mamă-ta. E cea mai bună soluţie. Şi nu-ţi face griji. Învaţă bine; te aşteaptă un mare viitor. Ştii că dacă-ţi iei examenele, anul viitor te trimit în Statele Unite.

— De viitorul copilului meu mă ocup eu, a strigat mama.

Alberto şi-a sărutat părinţii şi a plecat, închizând repede uşa în urma lui.

Teresa a spălat vasele; mătuşa se odihnea în camera de alături. Fata a luat un prosop şi un săpun şi a ieşit în stradă, mergând pe vârfuri. Lângă locuinţa lor era o casă mică, cu ziduri

galbene. A sunat la uşă. I-a deschis o fetiţă foarte slabă şi zâmbitoare.

— Bună, Tere.

— Bună, Rosa. Pot să fac o baie?

— Vino!

Au traversat un hol întunecos; pe pereţi erau lipite fotografii din ziare şi reviste, actori de film şi fotbalişti.

— Îl vezi pe ăsta? a spus Rosa. Azi-dimineaţă l-am primit. E Glenn Ford. Ai văzut vreun film cu el?

— Nu, dar mi-ar plăcea.

La capătul holului era sufrageria. Părinţii Rosei mâncau în linişte. Unul dintre scaune nu avea spătar, cel pe care stătea femeia. Bărbatul şi-a ridicat privirea din ziarul deschis lângă farfurie şi s-a uitat la Teresa.

— Teresita, a zis, ridicându-se.

— Bună ziua.

Bărbatul – în pragul bătrâneţii, pântecos, cu picioare strâmbe şi cu privirea adormită –, zâmbind, a întins o mână spre faţa fetei, într-un gest prietenos. Teresa s-a dat înapoi, iar mâna a rămas suspendată în gol.

— Aş vrea să fac un duş, doamnă, a spus Teresa. Se poate?

— Da, a zis femeia, scurt. Face un sol. Ai?

Teresa întinse mâna, moneda nu strălucea, era un sol decolorat, fără viaţă, îndelung folosit.

— Să nu stai prea mult, a zis femeia. E puţină apă.

Baia era o celulă întunecoasă, de un metru pătrat. Pe jos era un grătar de lemn putrezit. O ţeavă îngropată în perete, nu prea sus, servea drept duş. Teresa a încuiat uşa şi a pus prosopul pe mâner, ca să fie sigură că a astupat gaura cheii. S-a dezbrăcat. Era zveltă şi cu linii armonioase, cu pielea oacheşă. A deschis robinetul: apa era rece. În timp ce se săpunea, a auzit-o pe femeie strigând: „Pleacă de-acolo, bătrân scârbos.” Paşii bărbatului s-au îndepărtat şi i-a auzit apoi pe cei doi discutând. S-a îmbrăcat şi a ieşit din baie. Bărbatul sta lângă masă şi, văzând-o pe fată, i-a făcut cu ochiul. Femeia s-a încruntat şi a murmurat:

— Faci dâre de apă pe jos.

— Plec imediat, a spus Teresa. Mulţumesc mult, doamnă.

— Pe curând, Teresita, a spus bărbatul. Vino oricând vrei.

Rosa a condus-o până la uşă. În hol, Teresa i-a zis încetişor

— Rosita, fă-mi un serviciu. Împrumută-mi funda ta albastră, aia pe care o aveai sâmbătă. Ţi-o dau înapoi în seara asta.

Fata fu de acord şi-şi duse, misterios, un deget la gură. Apoi a dispărut în fundul coridorului, de unde s-a întors după puţin timp, mergând în vârful picioarelor.

— Ia-o, a zis. O privea complice: La ce-ţi trebuie? Unde te duci?

— Am o întâlnire, a spus Teresa. M-a invitat un băiat la film.

Ochii îi străluceau. Părea mulţumită.

O burniţă fină legăna frunzele copacilor de pe strada Alcanfores. Alberto a intrat în magazinul de la colţ, a cumpărat un pachet de ţigări şi s-a îndreptat spre bulevardul Larco: treceau maşini multe, unele de ultimul tip, cu capotele viu colorate, contrastând cu atmosfera cenuşie. Numeroşi erau şi trecătorii. S-a oprit să privească o fată în pantaloni negri, înaltă şi suplă, până a dispărut din raza lui vizuală. Omnibuzul întârzia. A zărit doi băieţi zâmbitori. Nu i-a recunoscut imediat. S-a înroşit, a murmurat un „salut”, băieţii s-au repezit la el cu braţele deschise.

— Unde-ai dispărut atâta amar de vreme? a zis unul dintre ei; purta un costum sport şi avea un moţ de păr ridicat pe creştetul capului ca o creastă de cocoş: Nu-mi vine să cred!

— Credeam că nu mai locuieşti în Miraflores, a spus celălalt; era scund şi grăsuţ; în picioare avea mocasini şi ciorapi coloraţi. N-ai mai trecut de-un veac prin cartier.

— Acuma stau pe Alcanfores, a spus Alberto. Sunt intern la „Leoncio Prado”. Nu ies decât sâmbăta.

— La Colegiul militar? a spus cel cu moţ. Dar ce-ai făcut de te-au dat la şcoala asta? Trebuie să fie cumplit.

— Nu prea. Te obişnuieşti. Nu-i chiar aşa de rău.

A venit omnibuzul. Era plin. Au stat în picioare, ţinându-se cu mâinile de bare. Alberto se gândea la lumea pe care o întâlneşte sâmbăta în autobuzele din La Perla sau în tramvaiele de pe linia Lima-Callao: cravate ţipător colorate, miros de transpiraţie şi murdărie; în omnibuz se vedeau îmbrăcăminte curată, chipuri discrete, zâmbete.

— Şi maşina ta? a întrebat Alberto.

— Maşina mea? a zis cel cu mocasini. A tatei! Nu mi-o mai dă. Am ciocnit-o.

— Cum, nu ştiai? a spus celălalt, excitat. N-ai aflat de cursa de pe faleză?

— Nu, habar n-am.

— Dar pe ce lume trăieşti, omule? Tico e un tip grozav – celălalt a început să zâmbească, satisfăcut. A făcut un pariu cu nebunul de Julio, ăla de pe strada Francia, ţi-l aminteşti?, care ajunge primul în Quebrada, pe faleză. Tocmai plouase, dar ăştia, nişte sălbatici. Eu eram copilotul lui Tico. Pe nebun l-au prins patrulele, noi am scăpat însă. Veneam de la o petrecere, aşa că-ţi închipui.

— Şi accidentul? a întrebat Alberto.

— S-a întâmplat după. Lui Tico i-a trăsnit prin cap să ia curbele din Atocongo în marşarier. S-a lovit de un stâlp. Vezi cicatricea asta? Iar el n-a păţit nimic, ceea ce nu-i drept. Are o baftăă!

Tico zâmbea cu toată faţa, fericit.

— Eşti zurliu rău, a spus Alberto. Ce mai fac băieţii din cartier?

— Bine, a spus Tico. Acum nu ne mai întâlnim în cursul săptămânii, fetele sunt în examene, nu ies decât sâmbăta şi duminica. Lucrurile s-au schimbat, acuma sunt lăsate să meargă la film, la petreceri. Bătrânii s-au civilizat, le îngăduie să aibă prieteni. Pluto e cu Helena, ştiai?

— Tu cu Helena? a întrebat Alberto.

— Mâine facem o lună, a zis cel cu moţ, înroşindu-se.

— Şi o lasă ai ei să iasă cu tine?

— Desigur, amice. Uneori mamă-sa mă invită la masă. Ascultă, de fapt şi ţie-ţi plăcea.

— Mie? a spus Alberto. Niciodată.

— Las-o baltă! a spus Pluto. Sigur că-ţi plăcea. Erai nebun după ea. Mai ţii minte când te-am învăţat să dansezi la Emilio acasă? Ţi-am zis şi cum trebuie să-i faci declaraţia.

— Ce vremuri! a spus Tico.

— Poveşti! a zis Alberto. Nu-i nimic adevărat.

— Ia te uită! a zis Pluto, atras de ceva din spatele omnibuzului. Dragii mei, voi vedeţi ce văd eu?

Şi-a croit drum spre locurile din fund. Tico şi Alberto l-au urmat. Fata, sesizând primejdia, şi-a întors privirea spre fereastră, ca să se uite la copacii de pe bulevard. Era frumuşică şi plinuţă; nasul ei fremăta ca boticul unui iepuraş, aproape lipit de geamul pe care îl aburea.

— Noroc, inimioară, îngână Pluto.

— Lasă-mi logodnica în pace, a spus Tico. Sau îţi trosnesc vreo două.

— Nu-mi pasă, a spus Pluto, pot să şi mor pentru ea. A deschis braţele ca un actor: O iubesc!

Tâco şi Pluto râdeau în hohote. Fata continua să se uite la copaci.

— Nu-l băga în seamă, iubito, a zis Tico. E un sălbatic. Pluto, cere-i scuze domnişoarei.

— Ai dreptate, a spus Pluto. Sunt un sălbatic şi-mi pare rău. Iartă-mă, te rog. Spune-mi că mă ierţi sau fac tărăboi.

— N-ai inimă? a întrebat Tico.

Alberto privea şi el pe fereastră: pomii erau umezi, asfaltul strălucea. Pe banda din sens opus defila o coloană de maşini. Omnibuzul trecuse de Orrantia şi de marile reşedinţe multicolore. Casele erau acum mici, cenuşii.

— Dar nu vă e ruşine? a spus o doamnă. Lăsaţi fata în pace!

Tico şi Pluto râdeau. Fata şi-a luat pentru o clipă ochii de la bulevard şi a aruncat repede în jur o privire vie, de veveriţă. Un zâmbet i-a străbătut chipul, apoi a dispărut.

— Cu multă plăcere, doamnă, a spus Tico. Şi întorcându-se spre fată: Vă rugăm să ne scuzaţi, domnişoară.

— Eu cobor aici, a spus Alberto, dându-le mâna. La revedere!

— Hai cu noi, i-a zis Tico. Mergem la film. Avem o fată pentru tine. Nu-i rea deloc.

— Nu pot, a spus Alberto. Am o întâlnire.

— În Lince?! a zis Pluto maliţios. Oh, domnul are gagicuţă vreo faţă palidă. Bună treabă! Vezi să nu te pierzi iar, mai treci prin cartier, că ne e dor de tine.

„Bănuiam eu că-i urâtă”, s-a gândit de cum a văzut-o pe prima treaptă a scării de la casă. Şi a zis, repede:

— Bună seara. Dumneavoastră sunteţi Teresa?

— Eu sunt.

— Am un comision din partea lui Arana. Ricardo Arana.

— Intraţi, a spus fata, încurcată. Luaţi loc.

Alberto s-a aşezat pe marginea scaunului, stând drept. O să-l ţină oare scaunul? Prin spaţiul neacoperit de perdeaua dintre cele două camere, a văzut capătul unui pat şi două picioare de femeie, mari şi închise la culoare. Fata se afla lângă el.

— Arana n-a putut ieşi, a spus Alberto. Nenorocul lui, l-au consemnat azi-dimineaţă. Mi-a zis că are întâlnire cu dumneavoastră şi-am venit să-l scuz.

— L-au consemnat? a spus Teresa. Pe chip i se citea dezamăgirea. Părul îi era strâns la ceafă cu o panglică albastră. „S-or fi sărutat pe gură?" s-a gândit Alberto.

— Asta i se poate întâmpla oricui, a spus el. E o chestie de noroc. O să vină să vă vadă sâmbăta viitoare.

— Cine-i acolo? a întrebat o voce prost dispusă.

Alberto îşi întoarse capul: picioarele dispăruseră. După câteva clipe, o faţă unsuroasă apăru de după perdea. Alberto s-a ridicat în picioare.

— E un prieten al lui Arana, a spus Teresa. Se numeşte…

Alberto şi-a spus numele. Simţi în mâna sa o mână grasă şi moale, transpirată, o moluscă. Femeia zâmbea teatral şi se lansase într-un monolog fără pauze. În iureşul vorbelor, formulele de politeţe pe care Alberto le auzise în copilărie luau o formă caricaturală, condimentate cu adjective neaşteptate; uneori înţelegea că femeia i se adresa cu „dumneavoastră" şi cu „don" şi-i punea întrebări la care nu mai aştepta răspunsul. Se pomeni învăluit într-o pastă verbală, într-un labirint sonor.

— Luaţi loc, luaţi loc, zicea femeia, arătându-i scaunul, cu corpul aplecat într-o reverenţă de mare mamifer. Nu vă jenaţi din cauza mea, simţiţi-vă ca acasă, o casă săracă, dar cinstită, ştiţi, toată viaţa mi-am câştigat pâinea în credinţa lui Dumnezeu, cu sudoarea frunţii, sunt croitoreasă şi i-am dat o educaţie aleasă Teresei, nepoţica mea, biata de ea a rămas orfană, închipuiţi-vă, îmi datorează totul, luaţi loc, domnule Alberto.

— Arana a fost consemnat, a spus Teresa, evitând privirea lui Alberto şi a mătuşă-sii. Domnul mi-a adus vestea.

„Domnul?" se gândi Alberto. Şi căută ochii fetei, dar aceasta privea în jos. Femeia se ridicase în picioare, ţinându-şi braţele deschise. Zâmbetul îi îngheţase pe buze, însă rămăsese intact pe pometii obrajilor, pe nasul lat, în ochii ascunşi sub pungile de carne.

— Sărăcuţul! spunea ea, bietul băiat, ce-o mai fi suferind mamă-sa! Şi eu am avut copii şi ştiu ce înseamnă durerea de mamă, fiindcă mi-au murit, aşa a fost voia lui Dumnezeu, şi cel mai bine e să nu căutăm să o înţelegem, dar or să-i dea drumul

săptămâna viitoare, viaţa-i grea pentru toată lumea, îmi dau bine seama, dumneavoastră care sunteţi tineri mai bine să nu vă gândiţi la asta, spuneţi-mi, unde vă duceţi cu Teresita?

— Tanti, a spus fata, revoltată. A venit să facă un comision, nu…

— Nu vă gândiţi la mine, a adăugat femeia, pe un ton blând, înţelegătoare şi resemnată. Tinerii se simt mai bine între ei, şi eu am fost tânără, dar acuma-s bătrână, aşa-i viaţa, or să v-ajungă şi pe dumneavoastră grijile, îmbătrâneşti ca să nu mai ai linişte, ştiţi că a început să mă lase vederea?

— Tanti, a repetat fata. Te rog…

— Dacă sunteţi de acord, a spus Alberto, ne-am putea duce la film. Dacă n-aveţi nimic împotrivă.

Fata şi-a coborât din nou ochii în podea; amuţise şi nu ştia ce să facă cu mâinile.

— Aduceţi-o devreme acasă, a spus mătuşa. Tinerii nu trebuie să stea până târziu departe de casă, don Alberto. S-a întors spre Teresa: Vino o clipă. Cu voia dumneavoastră, domnule!

A luat-o pe Teresa de braţ şi a dus-o în încăperea de alături. Cuvintele femeii ajungeau până la el aduse parcă de vânt şi, deşi înţelegea fiecare cuvânt în parte, nu reuşea să priceapă întregul. Pricepu totuşi, vag, că fata refuza să iasă cu el şi că femeia, fără a se osteni să-i dea replica, făcea un fel de mare tablou sinoptic al lui Alberto sau, mai bine spus, al unei făpturi ideale pe care el o încarna în ochii ei, şi se văzu bogat, frumos, elegant, de invidiat, un om din lumea bună.

Perdeaua s-a dat la o parte. Alberto zâmbea. Fata îşi freca mâinile, dezgustată şi mai încurcată decât înainte.

— Puteţi pleca, a spus femeia. Ştiţi, eu o supraveghez îndeaproape. N-o las să iasă cu oricine. E foarte harnică, deşi nu pare, aşa slăbuţă cum e. Mă bucur că vă duceţi să vă mai distraţi puţin.

Fata o luă înainte spre uşă şi apoi se retrase, ca Alberto să iasă primul. Burniţa încetase, dar aerul mirosea a umezeală, iar carosabilul şi trotuarele erau strălucitoare şi alunecoase. Alberto a trecut-o pe Teresa pe partea interioară a trotuarului. A scos ţigările, şi-a aprins una. S-a uitat la ea cu coada ochiului: tulburată, mergea cu paşi mici, privind drept înainte. Au ajuns la colţ, fără să-şi vorbească. Teresa s-a oprit.

— Eu rămân aici, a spus. Am o prietenă care locuieşte în apropiere. Mulţumesc pentru tot.

— Nu, nu, a spus Alberto. De ce?

— Trebuie s-o iertaţi pe mătuşă-mea, a spus Teresa; îl privea în ochi şi părea mai senină. E foarte bună, face orice, numai ca eu să mai ies din casă.

— Da, a spus Alberto. E foarte simpatică, foarte amabilă.

— Dar vorbeşte cam mult, a afirmat Teresa, izbucnind în râs.

„E tare urâtă, dar are dinţi frumoşi, se gândi Alberto; cum i-o fi făcut Sclavul declaraţii?”

— Arana o să se supere tare dacă ieşi cu mine în oraş?

— El nu înseamnă nimic pentru mine, a zis ea. E prima oară când trebuia să ieşim. Nu v-a povestit?

— De ce nu mă tutuieşti? a întrebat Alberto.

Stăteau la colţ. Pe străzile din jur se vedea lume în depărtare. A început din nou să plouă. O ceaţă fină cobora peste ei.

— Bine, a zis Teresa. Ne putem tutui.

— Da, a spus Alberto. E ciudat să ne vorbim cu „dumneavoastră”. Parc-am fi bătrâni.

Pentru câteva clipe între ei se aşternu tăcerea. Alberto îşi aruncă ţigara şi o stinse cu piciorul.

— Bine, a spus Teresa, întinzându-i mâna. La revedere!

— Nu, a spus Alberto. Poţi să-ţi vezi prietena şi-ntr-altă zi. Hai la film!

Chipul îi deveni grav:

— Nu trebuie să te simţi obligat, a spus. Zău, chiar n-ai nimic de făcut acum?

— Chiar dac-aş avea, a spus Alberto. Dar n-am nimic, pe cuvânt.

— Bine, a spus ea, ridicându-şi braţul, cu palma în sus. Privea cerul şi Alberto a constatat că are ochi luminoşi.

— Plouă.

— Aproape s-a oprit.

— Hai să luăm omnibuzul.

S-au îndreptat spre bulevardul Arequipa. Alberto şi-a mai aprins o ţigară.

— De-abia ai stins-o pe cealaltă, a zis Teresa. Fumezi mult?

— Nu. Numai în zilele de permisie.

— La colegiu vi se dă voie să fumaţi?

— E interzis. Dar fumăm pe ascuns.

Pe măsură ce se apropiau de bulevard, casele erau mai mari şi nu se mai vedeau străduţe. Se încrucişau cu grupuri de trecători. Nişte băieţi în cămaşă au strigat ceva după Teresa. Alberto a făcut o mişcare pentru a se întoarce la ei, dar ea l-a oprit.

— Nu-i băga în seamă, a spus. Tot timpul spun prostii.

— Nu te poţi lega de o fată când e însoţită, a zis Alberto. E o obrăznicie.

— Voi cei de la „Leoncio Prado” sunteţi cam bătăuşi.

El s-a înroşit de plăcere. Vallano avea dreptate: cadeţii le impresionau pe femeiuşti, nu pe cele din Miraflores, ci pe cele din Lince. A început să-i vorbească despre colegiu, despre rivalitatea dintre ani, de exerciţiile de manevră, de vigonie şi de Labărăsfăţată, căţeaua. Teresa îl asculta cu atenţie şi râdea la poantele lui. Apoi ea i-a povestit că lucrează într-un birou din centru şi că mai înainte învăţase stenografia şi dactilografia la o şcoală. S-au suit în omnibuz la staţia de la Colegiul Raimondi şi au coborât în Piaţa San Martin. Pluto şi Tico erau sub arcade. I-au cercetat cu privirea. Heo i-a zâmbit lui Alberto şi i-a făcut cu ochiul.

— Nu mai mergeţi la film?

— Ne-au dat plasă, a spus Pluto.

Şi-au luat rămas-bun. Alberto i-a auzit şoptind în urma lui. Brusc, a avut senzaţia că toate privirile răutăcioase din cartier se abat asupra lui, ca o ploaie.

— Ce-ai vrea să vezi?

— Nu ştiu, a spus ea. Orice.

Alberto a cumpărat un ziar şi a citit cu o voce afectată programul cinematografelor. Teresa râdea, iar lumea care trecea pe sub arcade se întorcea să se uite la ei. S-au decis pentru cinematograful „Metro”. Alberto a cumpărat două bilete la parter. „Dacă Arana ar şti la ce-mi servesc banii pe care mi i-a împrumutat, se gândea el. N-o să mă mai pot duce la Picioare-de-Aur.” I-a zâmbit Teresei, care i-a răspuns tot cu un zâmbet. Era încă devreme şi sala era aproape goală. Alberto s-a dovedit locvace, punea în practică, cu această fată care nu-l intimida, frazele ingenioase, obrăzniciile şi glumele pe care le auzise de atâtea ori în cartier.

— Cinematograful „Metro” e drăguţ, a spus ea. Foarte elegant.

— N-ai mai fost niciodată aici?

— Nu. Ştiu puţine cinematografe din centru. Ies târziu de la lucru, la şase şi jumătate.

— Nu-ţi plac filmele?

— Ba da, mult de tot. Mă duc în fiecare duminică, dar la cinematografele de pe lângă casă.

Filmul, în culori, avea numeroase secvenţe de dans. Dansatorul era şi comic; confunda numele oamenilor, se împiedica, făcea grimase, îşi dădea ochii peste cap. „Miroase a pederast de la o poştă”, se gândi Alberto şi întoarse capul: chipul Teresei era absorbit de ecran; gura întredeschisă şi ochii încăpăţânaţi îi trădau aviditatea. Mai târziu, după ce părăsiseră sala, ea vorbea despre film ca şi cum Alberto nu l-ar fi văzut. Descria însufleţită rochiile actriţelor, bijuteriile şi, amintindu-şi de situaţiile comice, râdea din toată inima.

— Ai o memorie formidabilă, a zis el. Cum de poţi ţine minte toate fleacurile astea?

— Ţi-am spus că-mi plac mult filmele. Când văd câte unul, uit de toate, am impresia că-s pe altă lume.

— Da, a zis el. Te-am văzut, parcă erai hipnotizată.

S-au urcat în omnibuz şi s-au aşezat alături. Piaţa San

Martin era plină de lume, care ieşise de la cinematografele de lux şi mergea pe sub felinare. O mare de maşini înconjura dreptunghiul central. Înainte de a sosi la staţia de la Colegiul Raimondi, Alberto a apăsat pe sonerie.

— Nu-i nevoie să mă conduci, a spus ea. Pot să mă duc şi singură. Ţi-am răpit deja o mulţime de timp.

El a protestat şi a insistat să o conducă. Pe strada care ducea spre inima cartierului Lince, aflată în penumbră, treceau perechi; altele, nemişcate în întuneric, se opreau din murmurat sau sărutat când îi vedeau.

— Chiar n-aveai nimic de făcut? a spus Teresa.

— Nimic, jur.

— Nu te cred.

— E-adevărat, de ce nu mă crezi?

Ea şovăia. În cele din urmă, s-a hotărât:

— N-ai prietenă?

— Nu, a spus el. N-am.

— Sigur mă minţi. Trebuie să fi avut o mulţime.

— Multe, nu, a zis Alberto. Doar câteva. Dar tu ai avut mulţi prieteni?

— Eu? Niciunul.

„Şi dacă-i fac o declaraţie chiar acum?” se gândi Alberto.

— Nu-i adevărat, a zis. Trebuie să fi avut foarte mulţi.

— Nu mă crezi? Să-ţi spun un lucru: e pentru prima oară când mă invită un băiat la film.

Bulevardul Arequipa şi dubla lui coloană perpetuă de maşini rămăsese în urmă; strada se îngusta, iar întunericul devenea tot mai dens. Din copaci cădeau pe trotuar stropi mici de apă, rămaşi pe frunze şi ramuri de la burniţa din cursul după-amiezii.

— Probabil fiindcă n-ai vrut.

— Ce să vreau?

— Să ai prieteni. Şovăi o clipă, apoi adăugă: Toate fetele drăguţe au prieteni câţi îşi doresc.

— Oh! a zis Teresa. Dar eu nu-s drăguţă. Crezi că nu-mi dau seama?

Alberto a protestat cu căldură şi a afirmat: „Eşti una dintre cele mai drăguţe fete pe care le-am văzut.” Teresa s-a întors spre el cu privirea.

— Mă iei peste picior? a bâiguit.

„Sunt foarte nepriceput!” se gândi Alberto. Auzea paşii mărunţi ai Teresei pe pavaj, doi pentru fiecare pas al lui, şi o vedea cu capul uşor plecat, cu braţele încrucişate la piept, cu gura închisă. Panglica albastră părea neagră şi se confunda cu părul, se distingea doar la trecerea pe sub felinare, apoi o înghiţea iar întunericul. Tăcuţi, au ajuns în faţa casei.

— Mulţumesc pentru tot, a spus Teresa. Mii de mulţumiri.

Şi-au dat mâna.

— La revedere.

Alberto a plecat şi, după câţiva paşi, s-a întors.

— Teresa!

Ea ridica mâna să sune. S-a întors, surprinsă.

— Mâine eşti liberă? a întrebat Alberto.

— Mâine? a zis ea.

— Da. Te invit la film. Vrei?

— Sunt liberă. Mulţumesc mult.

— Vin să te iau la cinci, a zis el.

Înainte de a intra în casă, Teresa a aşteptat ca Alberto să dispară în întuneric.

Când mamă-sa i-a deschis uşa, Alberto, înainte de a o saluta, a început să se scuze. Ea avea privirea încărcată de reproşuri şi suspina. S-au aşezat în salon. Mamă-sa nu zicea nimic şi-l privea înciudată. Pe Alberto îl încercă un sentiment de totală plictiseală.

— Iartă-mă, a mai repetat el o dată. Nu te supăra, mamă. Jur c-am făcut tot posibilul să plec, dar nu m-au lăsat. Sunt cam obosit. Aş putea să mă duc la culcare?

Mama nu i-a răspuns; îl urmărea cu un licăr de resentiment în privire, iar el se întreba „la ce oră începe?" N-a aşteptat prea mult: şi-a acoperit brusc faţa cu mâinile şi puţin după aceea plângea uşor. Alberto a mângâiat-o pe păr. Mama l-a întrebat de ce o face să sufere. El a jurat că o iubeşte mai mult decât orice, iar ea l-a făcut cinic, eşti fiul tatălui tău. Printre suspine şi invocări ale lui Dumnezeu, a vorbit de prăjiturile şi biscuiţii cumpăraţi de la prăvălia din colţ, alegându-i cu grijă, şi de ceaiul care s-a răcit pe masă, de singurătatea şi tragedia pe care Dumnezeu i le impusese ca să-i încerce puterea morală şi spiritul de sacrificiu. Alberto a mângâiat-o pe cap şi s-a aplecat s-o sărute pe frunte. Se gândea: „Altă săptămână care trece fără să mă duc la Picioare-de-Aur." Apoi mamă-sa s-a liniştit şi i-a cerut să guste mâncarea pe care o gătise chiar ea, cu mâinile ei. Alberto a acceptat şi în timp ce mânca supa de legume, mamă-sa îl îmbrăţişa şi îi spunea: „Eşti singurul sprijin pe care îl am pe lume." I-a povestit că, după plecarea lui, tată-su mai rămăsese cam o oră, făcându-i tot felul de propuneri – o călătorie în străinătate, o împăcare aparentă, divorţul, despărţirea prietenească — şi că ea le-a respins pe toate, fără să stea pe gânduri.

Apoi s-au întors în salon, unde Alberto i-a cerut voie să fumeze. Ea a consimţit, dar când l-a văzut aprinzându-şi o ţigară, a izbucnit în plâns şi a vorbit despre timp, despre copiii care devin bărbaţi, despre viaţa trecătoare. Şi-a amintit de copilărie, de călătoriile în Europa, de prietenele din colegiu, de tinereţea ei strălucitoare, de pretendenţi, de marile partide pe care le-a respins pentru omul care acum se încăpăţânează s-o distrugă. Atunci, coborând glasul şi adoptând o expresie melancolică, a început să vorbească despre el. Repeta invariabil „când era tânăr era altfel" şi evoca spiritul lui sportiv, victoriile

la campionatele de tenis, eleganţa lui, călătoria de nuntă în Brazilia şi plimbările pe care, ţinându-se de mână, le făceau la miezul nopţii pe plaja de la Ipanema: „Prietenii l-au dus la pierzanie, exclama. Lima e oraşul cel mai corupt din lume. Dar rugăciunile mele îl vor salva!” Alberto o asculta în tăcere, gândindu-se la Picioare-de-Aur, pe care n-avea s-o vadă nici în sâmbăta asta, la reacţia Sclavului când o să afle că se dusese la film cu Teresa, la Pluto, care era cu Helena, la Colegiul militar, la cartierul pe care îl părăsise de trei ani. Apoi, mama a căscat. El s-a ridicat în picioare şi i-a zis noapte bună. S-a dus în camera lui. Începuse să se dezbrace când a văzut pe noptieră un plic cu numele lui scris cu litere de tipar. L-a deschis şi a scos o bancnotă de cincizeci de soli.

— Ţi-a lăsat asta, i-a zis mama, din uşă. A suspinat: E singurul lucru pe care l-am acceptat. Bietul meu copil, nu-i drept să te sacrifici şi tu.

El şi-a îmbrăţişat mama, a ridicat-o, s-a răsucit cu ea în braţe prin cameră şi i-a zis: „Totul se va aranja într-o bună zi, măicuţa mea, o să fac tot ce vrei tu.” Ea zâmbea încântată şi afirma: „N-avem nevoie de nimeni”. În mijlocul unui vârtej de mângâieri, el i-a cerut voie să plece.

— Numai câteva minute, i-a spus. Să iau o gură de aer.

Chipul i s-a întunecat, dar n-a zis nu. Alberto şi-a pus iar cravata şi haina, şi-a trecut pieptenele prin păr şi a ieşit. De la fereastră, mama i-a reamintit:

— Să nu uiţi să-ţi faci rugăciunea înainte de culcare.

Cel care a comunicat întregului dormitor porecla sub care era cunoscută în branşă a fost Vallano. Într-o duminică la miezul nopţii, când cadeţii îşi lepădau de pe ei uniformele de oraş şi îşi scoteau din chipie pachetele de ţigări pe care le camuflaseră ca să poată trece prin faţa ofiţerului de serviciu, Vallano s-a apucat să vorbească de unul singur, dar tare, ca să fie auzit de toată lumea, despre o femeie din cvartalul nr. 4 de pe Huatica. Ochii lui bulbucaţi se roteau în orbite ca o bilă de oţel într-un cerc magnetizat. Cuvintele şi tonul îi erau pline de foc.

— Taci, măscăriciule, a zis Jaguarul. Lasă-ne în pace.

Dar el a continuat să vorbească în timp ce-şi făcea patul.

Cava, din patul lui, l-a întrebat.

— Cum zici c-o cheamă?

— Picioare-de-Aur.

— Probabil că-i nouă, a spus Arróspide. Cunosc tot cvartalul, dar numele ăsta nu-mi spune nimic.

În duminica următoare, vorbeau despre ea şi Cava, şi Jaguarul, şi Arróspide. Îşi dădeau coate şi jubilau. „V-am spus eu? zicea Vallano, mândru. Să aveţi mereu încredere în sfaturile mele.” După încă o săptămână, jumătate de secţie o cunoştea, iar numele de Picioare-de-Aur a început să sune în urechile lui Alberto ca o muzică familiară. Referinţele feroce, deşi vagi, pe care le auzea din gura cadeţilor, îi stimulau imaginaţia. În vise, numele apărea înzestrat cu atribute carnale, ciudate şi contradictorii, femeia era mereu aceeaşi şi totuşi alta, o prezenţă care se evapora când urma s-o atingă sau să-i ia vălul de pe chip, care trezea în el cele mai extravagante porniri sau îl cufunda într-o desăvârşită tandreţe şi atunci credea că o să moară de nerăbdare.

În secţie, Alberto era unul dintre cei care vorbeau cel mai mult despre Picioare-de-Aur. Nimeni nu bănuia că ştie doar din auzite strada Huatica şi împrejurimile, fiindcă el înflorea anecdotele şi inventa tot felul de poveşti. Dar acest lucru nu era de ajuns ca să scape de o stare de nemulţumire interioară; cu cât descria mai multe aventuri sexuale colegilor săi, care râdeau sau îşi băgau mâna în buzunare fără scrupule, cu atât devenea mai intensă certitudinea că n-o să se afle niciodată în pat cu vreo femeie, poate doar în vis, şi atunci se simţea copleşit şi jura că la următoarea ieşire se va duce în strada Huatica, chiar dacă va trebui să fure cei douăzeci de soli sau să ia vreun sifilis.

A coborât la staţia de la intersecţia bulevardului 28 Iulie cu bulevardul Wilson: „Am împlinit cincisprezece ani, dar par mai mare; n-am de ce să fiu nervos.” A aprins o ţigară, pe care a aruncat-o după ce a tras două fumuri. Pe măsură ce înainta pe 28 Iulie, bulevardul era tot mai animat. După ce a traversat şinele tramvaiului de pe linia Lima-Chorrillos, s-a pomenit într-o mulţime de muncitori şi servitoare, metişi cu părul lins, mulatri supli, care păreau că dansează când merg, indieni arămii, corcituri zâmbitoare. El ştia însă că se află în districtul Victoria după mirosul de mâncare şi băutură populară care impregna aerul din jur, un miros aproape vizibil de jumări şi pisco, de salam şi transpiraţie, de bere şi de picioare.

În timp ce traversa piaţa Victoria, enormă şi plină de lume, zărindu-l pe Inca, monumentul de piatră care arăta orizontul, şi-a adus aminte de erou şi de Vallano, care spunea: „Manco Cápac e un codoş, degetul lui arată drumul spre Huatica.” Aglomeraţia îl obliga să meargă încet; se sufoca. Becurile de pe bulevard păreau deliberat dispersate şi puţine, ca să accentueze profilul sinistru al oamenilor care se uitau pe ferestrele căsuţelor identice, aliniate de-a lungul trotuarelor. La intersecţia bulevardului 28 Iulie cu Huatica, într-o cârciumă ţinută de un japonez pipernicit, Alberto a ascultat o simfonie de înjurături. A privit înăuntru: un grup de bărbaţi şi de femei vorbeau cu patimă în jurul unei mese acoperite de sticle. A zăbovit câteva clipe la colţ. Cu mâinile în buzunare, cerceta feţele care îl înconjurau; unii bărbaţi aveau ochii sticloşi, alţii păreau veseli.

Şi-a aranjat haina şi a pătruns în al patrulea cvartal de pe stradă, cel mai bine cotat; chipul îi era luminat de un zâmbet de superioritate, dar privirea îi era plină de nelinişte. N-a trebuit să mai meargă decât câţiva metri, ştia pe dinafară că apartamentul căutat era al doilea. La uşă erau trei bărbaţi, unul în spatele celuilalt. Alberto s-a uitat pe fereastră: o mică anticameră de lemn, luminată de un bec roşu, un scaun, iar pe perete o fotografie decolorată şi de nedesluşit; lângă fereastră, o banchetă. „E micuţă”, s-a gândit el, decepţionat. O mână îi atinse umărul.

— Tinere, a spus un glas otrăvit de miros de ceapă, eşti orb sau te crezi şmecher?

Felinarele luminau doar mijlocul străzii, iar lumina roşie de-abia ajungea până la fereastră; Alberto nu putea vedea chipul necunoscutului. În acea clipă şi-a dat seama că mulţimea de bărbaţi care ocupau strada circulau lipiţi de ziduri, unde erau ocrotiţi de întuneric. Carosabilul era pustiu.

— Ei? a spus bărbatul. Cum rămâne?

— Ce-ţi veni? a întrebat Alberto.

— Nimic, a zis necunoscutul, numai că eu nu-s prostul nimănui. Nimeni nu-mi bagă degetul în ochi, nici în altă parte. Ca să ştii.

— Bine, a spus Alberto, dar ce doriţi?

— Treci la coadă şi nu mai face pe şmecherul.

— Trec, a spus Alberto, dar nu vă mai ambalaţi atâta!

S-a desprins de lângă fereastră, fără ca mâna bărbatului să încerce să-l reţină. S-a aşezat la sfârşitul cozii, sprijinindu-se de perete, şi a fumat, una după alta, patru ţigări. Bărbatul din faţa lui a intrat şi a ieşit repede. S-a îndepărtat bombănind ceva despre preţul vieţii. Un glas de femeie a zis, de cealaltă parte a uşii:

— Intră.

A traversat anticamera pustie. O uşă cu geam mat îl despărţea de cealaltă încăpere. „Nu mai mi-e teamă, se gândi. Sunt bărbat.” împinse uşa. Camera era la fel de neîncăpătoare ca şi anticamera. Lumina – tot roşie – părea mai intensă, mai crudă; încăperea era plină de obiecte, iar Alberto se simţi dezorientat câteva clipe, privirea îi rătăci fără să înregistreze nici un detaliu, numai pete de toate mărimile, şi trecu repede chiar peste femeia întinsă în pat, neoprindu-se nici măcar asupra chipului, reţinând din ea doar formele vagi care îi decorau halatul, nişte umbre care puteau fi flori sau animale. Apoi se simţi iarăşi senin. Femeia s-a ridicat. Într-adevăr, era scundă: picioarele de-abia atingeau podeaua. Părul vopsit lăsa să se vadă un fond negru sub o claie de bucle blonde. Avea faţa foarte fardată şi-i zâmbea. A coborât privirea şi a văzut doi peştişori de sidef, vii, pământeni, cămoşi, „să-i mănânci dintr-o îmbucătură şi fără unt”, după cum spunea Vallano, şi cu totul ciudaţi pentru acest trup plinuţ pe care îl prelungeau, pentru această gură insipidă şi fără contur şi pentru aceşti ochi morţi, care îl contemplau.

— Eşti de la „Leoncio Prado”, a zis ea.

— Da.

— Secţia întâi, anul V?

— Da, a spus Alberto.

Ea a izbucnit în râs.

— Opt, astăzi, a zis ea. Iar săptămâna trecută au venit nu ştiu câţi. Sunt mascota voastră.

— Vin pentru prima oară, a zis Alberto, înroşindu-se. Eu…

L-a întrerupt o altă salvă de hohote, mai zgomotoasă decât cealaltă.

— Nu sunt superstiţioasă, a spus ea, continuând să râdă. Nu muncesc pe degeaba şi-s prea bătrână ca să cred în poveşti.

În fiecare zi apare câte unul care vine pentru prima oară, ce tupeu!

— N-am vrut să spun asta, a zis Alberto. Am bani.

— Aşa-mi place, a zis ea. Pune-i pe noptieră. Şi grăbeşte-te, cadet!

Alberto s-a dezbrăcat, încet, punându-şi îmbrăcămintea în ordine, piesă cu piesă. Ea îl privea fără emoţie. Când Alberto nu mai avea nimic pe el, ea s-a trântit pe spate şi, cu un aer indiferent, şi-a desfăcut halatul. Era goală, păstrând doar un sutien roz, puţin cam lăsat, cât să i se vadă începutul sânilor. „Este într-adevăr blondă”, se gândi Alberto. S-a întins lângă ea; Picioare-de-Aur l-a luat repede în braţe, strângându-l. A simţit că sub pântecele lui, pântecele femeii se mişca în căutarea unei poziţii mai bune, a unei înlănţuiri potrivite. Apoi picioarele femeii se ridicară, se îndoiră în aer, iar el a simţit peştii aşezându-i-se uşor peste şolduri, oprindu-se o clipă, înaintând spre rinichi şi apoi coborând peste fese şi coapse, urcând şi coborând, încet, încetişor. Puţin după aceea, mâinile, care se sprijineau pe spatele lui, s-au alăturat acestei mişcări şi-i străbăteau trupul de la brâu la umeri, în acelaşi ritm cu al picioarelor. Gura femeii era lipită de urechea lui şi a auzit ceva, un murmur foarte scăzut, un susur, apoi o înjurătură. Mâinile şi peştii au încremenit.

— Tragem un pui de somn sau ce facem? a zis ea.

— Nu te supăra, a bâiguit Alberto. Nu ştiu ce-i cu mine.

— Eu da, a zis ea. Eşti un labagiu.

El a râs fără chef şi a scăpat o grosolănie. Femeia a dat iarăşi drumul hohotului vulgar şi s-a ridicat, împingându-l. S-a aşezat pe pat şi s-a uitat la el câteva clipe cu o privire răutăcioasă, pe care Alberto nu i-o remarcase până atunci.

— Se prea poate să fii într-adevăr un sfinţişor, a zis femeia. Întinde-te.

Alberto s-a lungit în pat. O vedea pe Picioare-de-Aur stând în genunchi lângă el, cu pielea deschisă la culoare, puţin înroşită, cu părul luminat din spate şi care părea închis şi se gândea la o figurină de muzeu, la o păpuşă de ceară, la o maimuţă pe care o văzuse la circ, neînţelegând ce făcea cu mâinile, ce anume manevrau ele, nu-i mai auzea nici vocea greţoasă care-i zicea că-i un pungaş şi un vicios. Apoi simbolurile şi obiectele au dispărut şi n-au mai rămas decât lumina roşie care îl învăluia şi o mare nelinişte.

Sub ceasul de pe Colmena, instalat în faţa pieţei San Martin, la capătul tramvaiului care merge spre Callao, se legăna o mare de chipie albe. De pe trotuarele hotelului „Bolívar” şi ale barului „Romano”, vânzători de ziare, şoferi, vagabonzi, jandarmi se uită la continua afluenţă de cadeţi: vin din toate direcţiile, în grupuri, adunându-se în jurul ceasului, în aşteptarea tramvaiului. Unii ies din barurile din jur. Au blocat circulaţia, răspund cu obrăznicie automobiliştilor care solicită cale liberă, acostează femeile care se încumetă să treacă pe acolo şi se mişcă dintr-o parte într-alta, insultându-se şi glumind. Tramvaiele sunt luate cu asalt de cadeţi; prudenţi, civilii îi lasă să le-o ia înainte. Cadeţii din III bombănesc printre dinţi de fiecare dată când, având un picior ridicat pentru a se urca în tramvai, simt o mână pe ceafă şi aud’un glas spunând: „întâi cadeţii, apoi câinii.”

— E zece şi jumătate, a zis Vallano. Sper să nu pierdem ultimul camion.

— Doar zece şi douăzeci, a spus Arróspide. O să ajungem la timp.

Tramvaiul era ticsit; amândoi stăteau în picioare. Camioanele colegiului veneau duminica până în Bellavista ca să-i ia pe cadeţi.

— Uite doi câini, a zis Vallano. Se ţin de gât ca să nu li se vadă însemnele. Ce şmecheri!

— Pardon! a zis Arróspide, făcându-şi loc până la scaunele ocupate de cei din anul III.

Aceştia, când l-au văzut venind, au început să discute între ei. Tramvaiul trecuse de piaţa Dos de Mayo, înaintând acum printre grădinile de zarzavaturi, invizibile la acea oră.

— Bună seara, cadeţi, a zis Vallano.

Băieţii s-au făcut că nu aud. Arróspide a atins capul unuia dintre ei.

— Suntem foarte obosiţi, a zis Vallano. Sculaţi-vă!

Cadeţii s-au supus.

— Ce-ai făcut ieri? a întrebat Arróspide.

— Mai nimic. Sâmbătă, am fost invitat la o petrecere, care la sfârşit s-a transformat în priveghi. Ziua cuiva, cred. Când am ajuns, era un tămbălău de groaza lumii. Bătrâna care mi-a deschis a strigat „du-te de adu un doctor şi-un popă” şi a trebuit

să plec ca din puşcă. Curat balamuc! Ah, pe urmă m-am dus în Huatica. Apropo, am ceva de povestit în secţie despre Poet.

— Ce? a întrebat Arróspide.

— Vă zic la toţi o dată. E o poveste de zile mari.

Dar n-a mai aşteptat să mai ajungă la dormitor. Ultimul camion al colegiului înainta pe bulevardul Las Palermas spre faleza din La Perla. Vallano, aşezat pe valiză, a spus:

— Auziţi, parcă ăsta ar fi camionul secţiei. Suntem aici aproape toţi.

— Da, negresă, a zis Jaguarul. Ai grijă, s-ar putea să te violăm.

— Vreţi să vă zic ceva? a spus Vallano.

— Ce? a întrebat Jaguarul. Că ai şi fost violat?

— Mai rău, a spus Vallano. E vorba de Poet.

— Ce-ţi veni? a întrebat Alberto, înghesuit lângă cabină.

— Aici erai? Cu-atât mai rău pentru tine. Sâmbătă a fost la Picioare-de-Aur, care mi-a zis c-ai plătit-o să-ţi facă când la unu.

— Uff! a zis Jaguarul. Eu ţi-aş fi făcut bucuria asta gratis.

Se auziră câteva râsete fără convingere, din politeţe.

— Picioare-de-Aur şi Vallano într-un pat trebuie să fie ca un fel de cafea cu lapte, a zis Arróspide.

— Iar cu Poetul deasupra lor, un sandviş cu negru, un hot-dog, a adăugat Jaguarul.

— Toată lumea jos! a răcnit subofiţerul Pezoa.

Camionul se oprise la poarta colegiului, iar cadeţii săreau jos. La intrare, Alberto şi-a adus aminte că nu ascunsese ţigările. A făcut un pas înapoi, dar chiar atunci şi-a dat seama uimit că la poartă nu făceau de gardă decât doi soldaţi. Nu se vedea niciun ofiţer. Era ceva neobişnuit.

— Or fi murit locotenenţii? a zis Vallano.

— Să te-audă Dumnezeu, a răspuns Arróspide.

Alberto a intrat în dormitor. Era cufundat în întuneric, dar prin uşa deschisă de la spălător se strecura o lumină plăpândă: cadeţii care se dezbrăcau lângă dulapuri păreau unşi cu ulei.

— Fernández, a zis cineva.

— Bună, a spus Alberto. Ce vrei?

Sclavul stătea lângă el, în pijama, cu faţa descompusă.

— Nu ştii?

— Nu. Ce s-a întâmplat?

— Au descoperit că s-au furat subiectele la examenul de chimie. Au spart un geam. A venit ieri colonelul. A urlat la ofiţeri în sala de mese. Iar cei care am fost de planton vineri...

— Bine, a zis Alberto. Şi?

— Suntem toţi consemnaţi până se află cine a fost.

— Fir-ar să fie, a zis Alberto. Blestemaţii!

V

La un moment dat mi-am zis: „N-am stat niciodată singuri, numai eu cu ea. Ce-ar fi s-o aştept la ieşirea de la colegiu?” Dar şovăiam. Ce să-i spun? Şi-apoi de unde să scot banii pentru autobuz? Tere urma să ia masa la nişte rude, aproape de colegiul ei, în Lima. Eu mă gândisem să mă duc la prânz, s-o însoţesc până la rudele ei şi aşa am fi mers împreună o vreme. În anul dinainte, un băiat îmi dăduse cincisprezece reali pentru o lucrare pe care i-o făcusem, dar în clasa a şasea lucrul manual nu mai figura în programă. Petreceam ceasuri întregi frământându-mă cum aş putea să fac rost de bani. Până într-o zi, când mi-a trecut prin minte să-i cer un sol împrumut slăbănogului de Higueras. El mă invita întotdeauna la o cafea cu lapte sau la un păhărel şi o ţigară, aşa că un sol nu însemna mare lucru. I l-am cerut chiar în acea după-amiază, când ne-am întâlnit în piaţa Bellavista. „Sigur, amice, mi-a răspuns, bineînţeles, doar suntem prieteni.” I-am promis că i-l dau înapoi de ziua mea, dar el a râs şi-a zis: „Nicio problemă, mi-l dai când poţi. Uite!” Când am avut solul în buzunar, m-am simţit fericit; în acea noapte n-am mai putut dormi, iar a doua zi am ţinut-o tot într-un căscat la ore. După trei zile, i-am zis mamei: „O să iau masa în Chucuito, la un prieten.” La colegiu, am cerut voie profesorului să plec cu jumătate de oră mai devreme şi, cum eram unul dintre cei mai silitori din clasă, mi-a zis că bine.

Tramvaiul era aproape gol, n-am putut să fac blatul, noroc că taxatorul mi-a dat un bilet cu preţ redus. Am coborât în piaţa Dos de Mayo. Odată, trecând pe bulevardul Alfonso Ugarte, în drum spre naşul meu, mama mi-a zis: „În căsoaia asta învaţă Teresita.” Am ţinut-o bine minte şi ştiam că am s-o recunosc de îndată ce-aveam s-o văd, dar nu găseam bulevardul Alfonso Ugarte, îmi amintesc că am mers pe Colmena şi când mi-am dat seama, m-am întors în fugă şi de-abia atunci am descoperit clădirea neagră, în apropiere de piaţa Bolognesi. Era chiar ora de ieşire, elevele erau multe, mari şi mici; iar mie mi-era ruşine. M-am întors şi m-am dus până la colţ, postându-mă în uşa unei băcănii, pe jumătate ascuns după o vitrină, de unde cercetam strada cu privirea. Era iarnă, iar eu transpirasem. Primul lucru pe care l-am făcut când am văzut-o de departe a fost să intru în prăvălie, cu moralul la pământ. Dar apoi am ieşit şi am văzut-o din spate, mergând spre piaţa Bolognesi. Era singură şi totuşi nu

m-am apropiat de ea. Când n-am mai văzut-o, m-am întors în Dos de Mayo şi am luat tramvaiul, furios. Colegiul era închis, sosisem prea devreme. Mai aveam cincizeci de centavos, dar n-am cumpărat nimic de mâncare. Tot restul zilei am fost prost dispus, iar seara, în timp ce învăţam împreună, aproape că n-am deschis gura. Ea m-a întrebat ce-i cu mine şi m-am îmbujorat.

A doua zi mi-a venit brusc ideea, în timpul orei, că trebuie să mă duc s-o aştept şi iar i-am cerut voie profesorului. „Bine, mi-a răspuns, dar spune-i maică-tii că dacă te scoate în fiecare zi mai devreme o să-ţi dăuneze.” Acum ştiam drumul, aşa că am sosit la colegiul ei înainte de a suna de ieşire. Când au apărut elevele, m-am simţit ca şi în ziua precedentă, dar îmi spuneam: „De data asta, o să mă apropii, o să mă apropii.” A ieşit printre ultimele, singură. Am aşteptat să se îndepărteze puţin şi am luat-o în urma ei. În piaţa Bolognesi am grăbit pasul şi m-am apropiat de ea. I-am zis: „Bună, Tere.”

A fost cam surprinsă, am citit asta în ochii ei, dar mi-a răspuns „Bună, ce cauţi pe-aici?” aşa de firesc, că n-am ştiut ce să inventez, am îngăimat doar: „Am ieşit mai devreme de la colegiu şi mi-a venit ideea să te aştept. Dar de ce?” „Aşa, a spus ea. Te-am întrebat doar, nimic altceva.” Am întrebat-o dacă se duce la rudele ei şi mi-a zis că da. „Dar tu?” a adăugat. „Nu ştiu, i-am zis. Dacă nu te deranjează, te conduc.” „Bine, a zis ea. Locuiesc în apropiere.” Unchii ei aveau locuinţa pe bulevardul Arica. Am vorbit puţin pe drum. Ea răspundea la tot ce-o întrebam, dar fără să mă privească. Când am ajuns la un colţ, mi-a zis: „Unchii mei stau aici aproape, aşa că-i mai bine să mă laşi aici.” Eu i-am zâmbit şi i-am întins mâna. „Ciao, i-am zis, diseară învăţăm împreună, da?” „Da, da, a spus ea, am o grămadă de lecţii de făcut.” Şi după o clipă a adăugat: „Mulţumesc c-ai venit.”

„La Perlita” se află la capătul terenului viran, între sala de mese şi clădirea şcolii, aproape de zidul din spate al colegiului. E o construcţie mică, din ciment, cu o fereastră mare care serveşte drept tejghea şi unde, zi şi noapte, se zăreşte faţa mirată a lui Paulino, zis Altoiul: ochi migdalaţi, de japonez, gura mare, de negru, pometi şi bărbie arămii, de indian, păr lins. Paulino vinde la tejghea coca-cola şi prăjituri, cafea şi ciocolată, caramele şi biscuiţi, iar în spatele prăvăliei lui, adică în spaţiul

dintre ziduri, lipsit de acoperiş şi care, înainte de înfiinţarea patrulelor, era locul ideal pentru a sări gardul, vinde ţigări şi ţuică, de două ori mai scump decât în oraş. Paulino doarme pe o saltea de paie, lângă zid, iar noaptea furnicile se plimbă pe trupul lui ca pe plajă. Sub saltea e o scândură care maschează o groapă, săpată de Paulino cu mâinile, pe care o foloseşte drept ascunzătoare pentru pachetele de „Nacional” şi pentru sticlele de pisco introduse clandestin în colegiu.

Cadeţii consemnaţi se duc la această redută sâmbăta şi duminica după prânz, în grupuri mici, ca să nu dea de bănuit. Se întind pe jos şi, în timp ce Paulino îşi deschide ascunzătoarea, ei strivesc furnicile cu pietre. Altoiul e generos şi viclean; dă pe credit, dar pretinde să fie mai întâi rugat şi apoi distrat. Reduta lui Paulino e mică, încap în ea cel mult douăzeci de cadeţi. Când nu mai e loc, ultimii sosiţi se întind pe maidan şi aşteaptă trăgând la ţintă în vigonie, până ce ies cei dinăuntru, cărora le iau apoi locul. Cadeţii din anul III nu prea au prilejul să asiste la asemenea şedinţe, fiindcă cei din IV şi V îi dau afară sau îi pun de pază. Şedinţele durează ceasuri întregi. Încep după masa de prânz şi ţin până seara. Consemnaţii suportă mai uşor pedeapsa duminica, se obişnuiesc mai repede cu ideea că nu ies, dar sâmbăta, mai păstrează încă o speranţă şi îşi storc creierii făcându-şi planuri în legătură cu învoirea, aşteptând o minune care să-l îmbuneze pe ofiţerul de serviciu sau gândindu-se că nu le mai rămâne decât curajul orb: saltul peste zid în plină zi ori plecarea pe poarta principală. Dar numai unul sau doi dintre zecile de consemnaţi reuşesc să iasă. Ceilalţi bântuie prin curţile pustii ale colegiului, se îngroapă în paturile din dormitoare şi stau cu ochii deschişi, încercând să suplinească prin imaginaţie plictiseala de moarte, iar dacă au ceva bani, se duc la reduta lui Paulino să fumeze, să bea pisco şi să se lase devoraţi de furnici.

Duminica dimineaţa, după micul dejun, e slujbă. Capelanul colegiului, un preot blond şi jovial, ţine predici patriotice în care povesteşte despre viaţa ireproşabilă a bărbaţilor de seamă ai neamului, despre dragostea lor faţă de Dumnezeu şi faţă de Peru şi exaltă disciplina şi ordinea, comparându-i pe militari cu misionarii, pe eroi cu martirii, armata cu biserica. Cadeţii îl stimează pe capelan, fiindcă se gândesc că-i un adevărat bărbat: l-au văzut deseori, îmbrăcat în civil, dând târcoale

viciului prin Callao, mirosind a alcool şi cu privirea sticlind de pofte.

A uitat şi de faptul că a doua zi a rămas mult timp cu ochii închişi după ce s-a trezit. Când s-a deschis uşa, a simţit din nou cum se cuibăreşte frica în trupul lui. Şi-a ţinut răsuflarea. Era sigur că-i el şi că vine să-l bată. Dar era mamă-sa. Avea un aer serios şi-l privea fix. „Şi el?" „A plecat, e trecut de zece." A respirat uşurat şi s-a sculat în picioare. Camera era inundată de lumină. De-abia acum a înregistrat viaţa străzii, tramvaiul zgomotos, claxoanele automobilelor. Se simţea slăbit, ca un convalescent după o boală lungă şi chinuitoare. A aşteptat ca mamă-sa să-i vorbească despre cele întâmplate. Dar n-a făcut-o; plimbându-se prin cameră, mişca un scaun, corecta poziţia perdelelor. „Să ne întoarcem la Chiclayo", a zis el. Mamă-sa s-a apropiat şi a început să-l mângâie. Degetele ei lungi îi alunecau pe cap, se strecurau uşor prin păr, coborau pe spate: era o senzaţie plăcută şi caldă, care îi aducea aminte de alte vremuri. Glasul care ajungea acum până la urechile lui ca o cascadă fină era glasul copilăriei lui. Nu era atent la ce-i spune mama, cuvintele erau de prisos, tandreţea lor venea din muzicalitate. Dar mamă-sa sfârşi prin a-i spune: „N-o să ne mai putem întoarce vreodată la Chiclayo. Va trebui să trăieşti mereu lângă tatăl tău." El s-a întors cu privirea spre ea, convins c-o să se prăbuşească sub povara remuşcărilor, dar mama era senină şi chiar zâmbitoare. „Prefer să stau cu tanti Adelina decât cu ei", a strigat. Mama, fără să se arate mişcată, încerca să-l calmeze. „Asta pentru că nu l-ai mai văzut până acum, îi spunea ea pe un ton grav; nici el nu te cunoştea. Dar totul o să se schimbe, o să vezi. Când doi oameni ajung să se cunoască, se iubesc mult, ca în orice familie." „Azi-noapte m-a bătut, a spus el, răguşit. Cu pumnul, ca şi când eu aş fi mare. Nu vreau să stau cu el." Mama continua să-şi plimbe mâna pe capul lui, dar această atingere nu mai era o mângâiere, ci o apăsare insuportabilă. „E cam supărăcios din fire, dar în fond e un om bun, spunea mama. Trebuie să ştii cum să-l iei. Ai şi tu o parte din vină, nu faci niciun efort să-l câştigi. E foarte supărat pe tine pentru azi-noapte. Eşti prea mic şi nu poţi înţelege. Dar o să vezi că am dreptate, o să-ţi dai seama mai târziu. Acum, când o să se întoarcă, cere-i iertare c-ai intrat în cameră. Trebuie să-i faci pe

plac. Este singurul mod de a-l îmbuna.” îşi simţea inima bătând nebuneşte, ca la broaştele râioase, enorme, care mişunau prin grădina casei din Chiclayo şi semănau cu un morman cu ochi, cu un balon care se umflă şi se dezumflă. Atunci a înţeles: „E de partea lui, îi e complice.” A hotărât să fie mai prudent, nu mai putea avea încredere în mamă-sa. Era singur. La amiază, când a simţit că se deschide uşa dinspre stradă, a coborât scara şi i-a ieşit tatălui în cale. Fără să-l privească în ochi, i-a zis: „Iartă-mă pentru azi-noapte.”

— Şi ce ţi-a mai zis? a întrebat Sclavul.

— Nimic altceva, a spus Alberto. Mi-ai pus întrebarea asta toată săptămâna. Nu poţi vorbi şi despre altceva?

— Iartă-mă, a răspuns Sclavul. Dar azi e sâmbătă şi probabil o să creadă că-s mincinos.

— De ce să creadă asta? Doar i-ai scris. Şi, în plus, te interesează ce crede ea?

— Sunt îndrăgostit de fata asta, a spus Sclavul. Nu vreau să-şi facă o părere proastă despre mine.

— Te sfătuiesc să te gândeşti la altceva, a zis Alberto. Cine ştie cât o să mai fim consemnaţi. Poate chiar câteva săptămâni. Nu-i bine să ne gândim la femei.

— Eu nu sunt ca tine, a spus Sclavul, umil. N-am tărie de caracter. Aş vrea să nu-mi mai amintesc de fata asta şi totuşi nu fac altceva decât să mă gândesc la ea. Dacă nici sâmbăta viitoare nu ies, cred c-o să înnebunesc. Spune-mi, te-a întrebat ceva despre mine?

— Fir-ar să fie, a răspuns Alberto. N-am văzut-o decât cinci minute, în uşa casei. De câte ori să-ţi repet că n-am vorbit nimic cu ea? Nici măcar n-am avut timp să-i văd bine faţa.

— Şi-atunci de ce nu vrei să-i scrii?

— Aşa, a spus Alberto, fiindcă n-am chef.

— Mi se pare ciudat, a zis Sclavul. La toţi le scrii scrisori, numai mie, nu.

— Pe celelalte nu le cunosc, a spus Alberto. În plus, nu mai am chef să scriu scrisori. Acum nu mai am nevoie de bani. La ce bun, dacă o să stau aici închis cine ştie câte săptămâni!

— Săptămâna viitoare o să ies, orice-ar fi, a zis Sclavul. Chiar dacă va trebui să fug.

— Bine, a spus Alberto. Dar acum hai la Paulino. Sunt sătul de toate şi vreau să mă-mbăt.

— Du-te tu, a zis Sclavul. Eu rămân în dormitor.

— Ţi-e frică?

— Nu, dar nu-mi place să se lege careva de mine.

— N-or să-ţi facă nimic, a spus Alberto. Hai să ne-mbătăm. Primului care se pune pe poante pe socoteala ta îi dai peste bot şi gata. Scoală-te şi hai!

Dormitorul se golise încetul cu încetul. După masa de prânz, cei zece consemnaţi din secţie s-au întins în paturi să fumeze; apoi Boa i-a stârnit pe câţiva să meargă la „Perlita”. Mai târziu, Vallano şi alţii s-au dus la o partidă de cărţi organizată de consemnaţii din secţia a doua. Alberto şi Sclavul s-au ridicat în picioare, şi-au închis dulapurile şi-au plecat. Curtea anului lor, platoul şi terenul viran erau pustii. S-au îndreptat spre „Periita”, cu mâinile în buzunare, fără să-şi vorbească. Era o după-amiază liniştită, fără vânt şi fără soare. Deodată au auzit pe cineva râzând. La câţiva metri, printre buruieni, au descoperit un cadet, cu boneta trasă peste ochi.

— Domnilor cadeţi, nu m-aţi văzut, nu v-am văzut, a spus el, zâmbind. Aş fi putut să vă omor!

— N-ai învăţat să-ţi saluţi superiorii? a spus Alberto. Drepţi, ce dracu’!

Băiatul s-a ridicat dintr-un salt şi a salutat. Devenise foarte serios.

— E multă lume la Paulino? a întrebat Alberto.

— Nu-s mulţi, domnule cadet. Vreo zece.

— Bine, poţi să te-ntinzi la loc, a zis Sclavul.

— Fumezi, câine? a spus Alberto.

— Da, domnule cadet, dar n-am ţigări. Căutaţi-mă, dacă doriţi. N-am mai ieşit de două săptămâni.

— Mititelul! a zis Alberto. Eu aş muri de ciudă. Na!

A scos un pachet de ţigări din buzunar şi i l-a arătat. Băiatul privea neîncrezător şi nu îndrăznea să întindă mâna.

— Ia două, a spus Alberto. Ca să vezi că-s un tip de treabă.

Sclavul îi privea amuzat. Cadetul a întins mâna cu timiditate, fără a-şi lua ochii de la Alberto. A luat două ţigări şi a zâmbit.

— Mulţumesc, domnule cadet, a spus. Chiar că sunteţi cumsecade.

— Pentru puţin, a zis Alberto. Serviciu contra serviciu. Vii diseară şi-mi faci patul. Eu sunt din secţia întâi.

— Am înţeles, domnule cadet.

— Hai o dată, a spus Sclavul.

Intrarea în reduta lui Paulino era o uşă de tablă, sprijinită de perete. Nefiind prinsă, era de ajuns un vânt mai tare ca s-o dărâme. Alberto şi Sclavul s-au apropiat numai după ce s-au asigurat că nu-i niciun ofiţer prin apropiere. Dinăuntru se auzeau râsete şi vocea tunătoare a lui Boa. Alberto s-a apropiat în vârful picioarelor, făcându-i semn Sclavului să evite zgomotele. Şi-a pus ambele mâini pe uşă şi a împins-o. În deschizătura care s-a căscat în faţa lor, după bubuitul metalic, au văzut vreo zece chipuri îngrozite.

— V-am prins pe toţi, a spus Alberto. Beţivi, pederaşti, degeneraţi, lăbari, cu toţii la bulău!

Stăteau în prag. Sclavul se ascunsese în spatele lui Alberto; faţa lui exprima acum docilitate şi umilinţă. O siluetă agilă, simiană, s-a ridicat dintre cadeţii înghesuiţi pe jos şi s-a postat în faţa lui Alberto.

— Intraţi, ce dracu’! a spus. Repede, repede, că puteţi fi văzuţi. Şi nu mai face glume din astea, Poetule, că într-o bună zi dăm de bucluc din pricina ta.

— Nu-mi prea place să mă tutuieşti, metis împuţit, a zis Alberto, trecând pragul.

Cadeţii şi-au întors privirea spre Paulino, care s-a încruntat; buzele lui mari şi tumefiate se deschideau ca valvele unei midii.

— Ce-i cu tine, bălanule? a zis. Vrei să te scarpin sau ce?

— Sau ce, a spus Alberto, trântindu-se pe jos.

Sclavul s-a întins lângă el. Paulino a râs cu poftă; buzele i se tot mişcau, descoperindu-i uneori dantura inegală, incompletă.

— Ţi-ai adus şi iubita? a spus. Ce te faci dacă ţi-o violăm?

— Excelentă idee, a strigat Boa. Să-l fericim pe Sclav!

— Şi de ce nu pe maimuţa asta de Paulino? a zis Alberto. E mai plinuţ.

— I-a căşunat pe mine, a spus Paulino, dând din umeri.

Apoi s-a întins lângă Boa. Cineva pusese uşa la locul ei.

Alberto a descoperit, printre trupurile îngrămădite, o sticlă de pisco. A întins mâna, dar Paulino l-a oprit.

— Cinci reali înghiţitura.

— Hoţule! a zis Alberto.

Şi-a scos portmoneul şi i-a dat o bancnotă de cinci soli.

— Zece guri, a zis.

— Numai pentru tine sau şi pentru femela ta? a întrebat Paulino.

— Pentru amândoi.

Boa a râs zgomotos. Sticla circula de la un cadet la altul. Paulino socotea înghiţiturile; dacă vreunul bea mai mult decât se cuvenea, îi smulgea sticla din mână. Sclavul, după ce a băut, a tuşit şi i-au dat lacrimile.

— De o săptămână, ăştia doi nu se mai despart nicio clipă, a zis Boa, arătând înspre Alberto şi Sclav. Mi-ar plăcea să ştiu ce-i între ei.

— Bun, a zis un cadet care se sprijinea cu capul de spatele lui Boa. Şi pariul?

Paulino a intrat într-o stare de frenetică agitaţie. Râdea, dădea cu mâna în toţi spunând „chiar aşa, chiar aşa”, iar cadeţii, profitând de salturile lui, trăgeau câte o duşcă pe cinste din sticla de pisco. Sticla s-a golit în câteva minute. Alberto, cu capul sprijinit pe braţele încrucişate, s-a uitat la Sclav: o mică furnică roşie îi străbătea obrazul, dar el parcă n-o simţea. Ochii lui aveau o strălucire lichidă; pielea îi era lividă. „Iar acum o să scoată o bancnotă sau o sticlă sau un pachet de ţigări şi pe urmă o să se facă o duhoare, mamă, mamă! o băltoacă de rahat, iar eu o să-mi desfac şliţul, tu o să-ţi desfaci şliţul, el o să-şi desfacă şliţul, Altoiul o să înceapă să tremure, toţi or să înceapă să tremure, mi-ar plăcea să apară capul lui Gamboa şi să miroasă putoarea care se va produce.” Paulino, pe vine, scormonea pământul. Puţin după aceea s-a ridicat în picioare, cu o sacoşă în mâini. Scuturând-o, s-a auzit un sunet de monede. Chipul i se însufleţise, i se umflaseră nările, iar buzele vineţii, larg deschise, înaintau în căutarea unei prăzi, tâmplele îi zvâcneau. Sudoarea îi scălda faţa încordată. „Şi acum o să se aşeze, o să înceapă să fornăie ca un cal sau ca un câine, balele or să i se prelingă pe gât, mâinile or să înnebunească, o să-şi piardă graiul, ia mâna, scârbă! o să dea din picioare prin aer, o să fluiere cu limba printre dinţi, o să cânte, o să strige, o să se tăvălească peste furnici, claia de păr o să-i cadă pe frunte, ia mâna sau te scopim, o să se întindă pe jos, o să-şi vâre capul în iarbă şi în nisip, o să plângă, mâinile şi trupul o să-i rămână nemişcate, vor muri.”

— Sunt vreo zece soli, în monede de cincizeci, a zis Paulino. Iar aici jos, mai e o sticlă de pisco pentru locul doi. Dar câştigătorul ei va trebui să-i cinstească pe toţi.

Alberto îşi înfundase capul între braţe: ochii lui explorau un minuscul univers cufundat în beznă. Urechile lui percepeau o excitaţie zbuciumată: trupuri care se ghemuiesc sau se întind, râsete înfundate, răsuflarea precipitată a lui Paulino. S-a răsucit şi a pus capul pe pământ: deasupra se vedeau o bucată de calamină şi alta de cer plumburiu, amândouă de aceeaşi mărime. Sclavul s-a aplecat peste el. Paloarea îi cuprinsese nu numai chipul, ci şi gâtul şi mâinile: sub piele se distingeau nişte firişoare albăstrii.

— Hai, Fernández, i-a susurat Sclavul. Hai să plecăm.

— Nu, a zis Alberto. Vreau să câştig sacoşa asta.

Râsul lui Boa era acum furios. Lăsându-şi puţin capul într-o parte, Alberto a putut să-i vadă ghetele mari, picioarele groase, pântecele apărând prin cămaşa kaki descheiată şi pantalonul desfăcut, gâtul gros, ochii lipsiţi de lumină. Unii îşi dădeau pantalonii jos, alţii se descheiau numai la nasturi. Paulino, cu buzele umede, se învârtea în jurul evantaiului de trupuri; de una dintre mâini, atârna sacoşa sonoră, iar în cealaltă ţinea sticla de pisco. „Boa vrea să i-o aduceţi pe Labărăsfăţată”, a zis cineva, dar nimeni n-a râs. Alberto îşi desfăcea nasturii încet, cu ochii întredeschişi, încercând să evoce chipul, trupul şi părul pe care le are Picioare-de-Aur, însă imaginea era instabilă şi se estompa, pentru a face loc alteia, o fată brunetă, care dispărea şi ea şi revenea, îi arăta o mână, o gură fină, iar burniţa cădea peste ea, umezindu-i îmbrăcămintea, lumina roşie din Huatica strălucea pe fundalul acestor ochi întunecoşi, el zicea „drace” şi se ivea coapsa albă şi cărnoasă a femeii din Huatica, iarăşi dispărea, bulevardul Arequipa era ticsit de maşini care treceau pe lângă staţia Raimondi unde aşteptau el şi fata.

— Şi tu, ce aştepţi? a zis Paulino, indignat.

Sclavul se întinsese şi sta nemişcat, cu capul între mâini. Altoiul, în picioare, părea enorm. „Ia-l în primire, Paulino, a strigat Boa. Fă-i felul! Jur că dacă Poetul face vreo mişcare să-şi apere logodnica, îi crăp ţeasta.” Alberto s-a uitat în jos: câteva puncte negre brăzdau pământul maroniu, dar nu era nicio piatră la îndemână. Şi-a încordat trupul şi a strâns pumnii. Paulino se

aplecase, cu genunchii depărtaţi: picioarele Sclavului se întindeau pe sub trupul lui.

— Îţi sfărâm botul dacă te-atingi de el, a spus Alberto.

— S-a îndrăgostit de Sclav, a zis Boa, dar glasul lui arăta că nu-l mai interesează nici Paulino, nici Alberto; era un glas stins şi congestionat, venind de departe. Altoiul a zâmbit şi a deschis gura: limba ţâra după ea o masă de salivă care i-a umezit buzele.

— Nu-i fac nimic, a zis. Numai că-i blegit şi vreau să-l ajut.

Sclavul sta ţeapăn şi, în timp ce Paulino îi desfăcea cureaua şi-l descheia la pantaloni, continua să privească în sus. Alberto şi-a întors capul; calamina era albă, cerul era cenuşiu, în urechea lui suna o muzică, dialogul furnicilor roşii din labirintul lor subteran, labirint cu lumini colorate, o strălucire roşiatică în care obiectele păreau întunecate, iar pielea femeii, de la vârful adorabilelor ei picioruşe şi până la rădăcina părului vopsit, era devorată de foc, pe perete era o pată mare, balansul ritmic al acestui băiat marca timpul ca o pendulă, fixa deruta de pământ, împiedica ridicarea în aer şi căderea în spirala roşiatică din Huatica, peste coapsa de miere şi lapte, fata mergea prin burniţă, uşoară, graţioasă, zveltă, dar de data asta şuvoiul vulcanic era aici, definitiv instalat într-un anumit punct din sufletul lui, şi începea să crească, îşi lansa tentaculele prin culoarele secrete ale trupului său, expulzând-o pe fată din memoria şi din sângele său, secretând un parfum, o licoare, o formă, sub pântecele său pe care mâinile îl mângâie acum şi deodată ceva năvalnic şi suveran urcă, iar el poate să vadă, să audă, să simtă plăcerea care înainta, fumegând, desfăşurându-se printr-un hăţiş de oase, muşchi şi tendoane spre infinit, spre paradisul unde niciodată n-or să între furnicile roşii, dar atunci şi-a abătut atenţia pentru o clipă, fiindcă Paulino gâfâia şi căzuse în apropiere, iar Boa spunea cuvinte fără noimă. A simţit din nou pământul sub spinare şi s-a răsucit să privească, ochii îi ardeau de parcă ar fi fost înţepaţi cu acul. Paulino sta lângă Boa, iar acesta, indiferent, îl lăsa să-i pipăie trupul. Altoiul sufla din greu şi scotea sunete dezarticulate. Boa închisese ochii şi se zvârcolea. „Şi acum o să înceapă să duhnească, sticla se va goli în câteva clipe şi-o să cântăm, iar cineva va spune bancuri, Altoiul o să se întristeze, o să-mi simt gura uscată, ţigările or să mă facă să vomit şi-o să vreau să dorm, într-o bună zi o să dau

în oftică, doctorul Guerra spunea că asta-i ca şi cum te-ai culca de şapte ori, una după alta, cu o femeie.”

Când a auzit strigătul lui Boa nu s-a mişcat: era o mică făptură adormită, înăuntrul unei cochilii roz, nici vântul, nici apa, nici focul n-ar fi putut să-i invadeze refugiul. Apoi a revenit la realitate: Boa îl ţintuise pe Paulino la pământ şi-l pălmuia, strigând „m-ai muşcat, metis păcătos, mocane, o să te omor”. Câţiva se ridicaseră în picioare şi urmăreau scena cu un aer indiferent. Paulino nu se apăra şi după câteva clipe Boa i-a dat drumul. Altoiul s-a ridicat cu greu, şi-a şters gura, a cules sacoşa cu bani de pe jos şi sticla de pisco. I-a dat banii lui Boa.

— Eu am terminat al doilea, a zis Cárdenas.

Paulino s-a îndreptat cu sticla spre el. Dar l-a oprit şchiopul de Villa, care se afla lângă Alberto.

— Aiurea, a zis. Nu el.

— Atunci cine? a întrebat Paulino.

— Sclavul.

Boa s-a oprit din număratul monedelor şi a aruncat ochii mici spre Sclav. Acesta rămăsese întins pe spate, cu mâinile de-a lungul trupului.

— Cine-ar fi crezut, a spus Boa. Are stâlp de bărbat.

— Şi tu de măgar, a zis Alberto. Încheie-ţi pantalonii, fenomenule.

Boa râdea în hohote şi fugea prin redută, sărind peste trupuri cu sexul în mână şi strigând „mă piş pe voi toţi şi vă iau la rând pe toţi, că de-aia mi se zice Boa, pot omorî o femeie dintr-un clei”. Ceilalţi îşi scuturau şi-şi aranjau îmbrăcămintea. Sclavul destupase sticla de pisco şi, după ce a luat o gură şi a scuipat, i-a trecut-o lui Alberto. Toţi fumau şi beau. Paulino se retrăsese într-un colţ, obosit şi melancolic. „Şi-acum o să plecăm să ne spălăm pe mâini, apoi va suna adunarea, ne încolonăm şi ne ducem la masă, unu, doi, unu, doi, o să mâncăm şi-o să ieşim de la masă şi intrăm în dormitoare, cineva o să propună un concurs, altcineva o să răspundă c-am fost deja la Altoi şi că a câştigat Boa, iar Boa o să spună că a fost şi Sclavul, l-a dus Poetul, care nu ne-a lăsat să-i facem de petrecanie, şi că a ieşit al doilea la concurs, pe urmă va suna stingerea şi-o să dormim şi-apoi vine mâine şi-apoi luni şi pe urmă câte alte săptămâni!”

Emilio l-a bătut cu palma pe umăr şi i-a zis: „Uite-o!” Alberto şi-a ridicat capul. Helena, cu jumătate de trup aplecată peste balustrada de la galerie, îl privea zâmbind. Emilio i-a dat un cot şi a repetat: „Uite-o. Hai, du-te, du-te!” Alberto a şoptit: „Taci, domnule. Nu vezi că e cu Ana?” Alături de capul blond, deasupra balustradei, mai apăruse unul, brunet Ana, sora lui Emilio. „N-avea grijă, a zis Emilio. Mă ocup eu de ea. Haide.” Alberto s-a supus. Au urcat scara de la clubul Terrazas. Galeria era plină de tineri; din cealaltă parte a clubului, dinspre saloane, se auzea o muzică veselă. „Dar pentru nimic în lume’să nu te apropii, murmura Alberto în timp ce urcau scara. Să n-o laşi pe soră-ta să ne întrerupă. Dacă vrei, vino în urma noastră, dar la distanţă.” Când s-au apropiat de ele, cele două fete râdeau. Helena părea mai mare. Subţire, dulce, transparentă, nimic nu-i vădea la prima vedere curajul. Dar cei din cartier o ştiau. În vreme ce alte fete, când erau acostate în plină stradă, începeau să plângă, îşi coborau ochii, se simţeau jenate sau le apuca frica, Helena îşi înfrunta asediatorii, îi sfida ca o fiară cu ochii în flăcări, şi cu glasu-i energic dădea replica la sarcasme sau lua iniţiativa şi-i striga pe băieţi cu poreclele cele mai jignitoare, îi ameninţa şi putea fi văzută, cu trupul drept, într-o atitudine hotărâtă, cu o expresie de mândrie pe chip, cum biciuia aerul cu pumnii, rezistând încercuirii, străpungând-o şi îndepărtându-se triumfătoare. Dar asta era înainte. De câtăva vreme, nimeni nu ştie exact în ce anotimp anume, nici în ce lună (poate în timpul vacanţei din iulie, când părinţii lui Tico, de ziua lui, au dat o petrecere mixtă), climatul de ostilitate dintre fete şi băieţi a început să se estompeze. Băieţii nu mai aşteptau trecerea fetelor ca să le sperie şi să se amuze pe socoteala lor. Dimpotrivă, apariţia uneia dintre ele îi bucura şi trezea în ei o cordialitate timidă şi şovăielnică. Şi invers, când fetele, din balconul de la casa Laurei sau a Anei, vedeau pe vreunul dintre ei trecând, încetau să mai vorbească cu glas tare, schimbau cuvinte misterioase la ureche, îl salutau şi-i ziceau pe nume, iar el putea simţi, pe lângă mândria intimă care îl invada, excitaţia stârnită în balcon de prezenţa sa. Lungiţi în grădina casei lui Emilio, discuţiile lor luau alte direcţii. Cine să-şi mai aducă aminte de miuţe, de întrecerile la fugă, de coborârile pe plajă, printre râpele de pe faleză? Fumând neîncetat (de-acum nimeni nu se mai îneca din cauza fumului), cercetau posibilităţile de a

se strecura la filmele interzise celor sub cincisprezece ani, socoteau viitoarele petreceri probabile: or să le permită părinţii să pună pick-up-ul şi să danseze? o să dureze ca şi ultima, până la miezul nopţii? Şi fiecare îşi povestea întâlnirile, discuţiile cu fetele din cartier. Părinţii dobândiseră o importanţă excepţională; unii, ca tatăl Anei şi mama Laurei, se bucurau de o preţuire unanimă, fiindcă îi salutau pe băieţi, le dădeau voie să stea de vorbă cu fiicele lor, îi întrebau despre şcoală; alţii, ca tatăl lui Tico şi mama Helenei (stricţi, foarte neîncrezători), îi terorizau şi-i alungau.

— Te duci la matineu? a întrebat Alberto.

Mergeau pe faleză, singuri. Simţea în spatele lui paşii lui Emilio şi ai Anei. Helena a dat din cap şi-a zis: „La cinematograful Leuro.” Alberto s-a decis să aştepte: pe întuneric îi va fi mai uşor. Tico sondase terenul cu câteva zile mai înainte, iar Helena îi spusese: „Nu se poate şti niciodată, dar dacă vorbeşte frumos, poate că-l accept.” Era o dimineaţă luminoasă de vară, soarele strălucea pe cerul albastru, peste oceanul din apropiere, iar el se simţea în formă: semnele erau favorabile. Cu fetele din cartier se arăta întotdeauna sigur de el, făcea glume ingenioase sau purta cu ele discuţii serioase. Dar Helena nu facilita dialogul, discuta orice, chiar şi afirmaţiile mai inocente, ea niciodată nu vorbea doar ca să se afle în treabă, iar părerile ei erau tăioase. Alberto i-a povestit odată că el sosise la biserică după slujbă. „E ca şi cum nu te-ai fi dus, a răspuns Helena cu răceală. Dacă mori în noaptea asta, o să ajungi în infern.” Altă dată, Ana şi Helena se uitau din balcon la o miuţă. Alberto a întrebat-o: „Ei, ce zici, cum joc?” Iar ea a răspuns: „Joci foarte prost.” Totuşi, cu o săptămână înainte, în parcul din Miraflores se adunase un grup de băieţi şi fete din cartier şi s-au plimbat o vreme în jurul statuii lui Ricardo Palma. Alberto mergea lângă Helena, iar ea s-a arătat cordială; ceilalţi se întorceau să-i privească şi spuneau: „Ce pereche frumoasă!”

Trecuseră de faleză şi înaintau pe Juan Fanning, spre casa Helenei. Alberto nu mai auzea paşii lui Emilio şi ai Anei. „Ne vedem la film?” i-a zis. „Şi tu mergi tot la Leuro?” a întrebat Helena, cu o infinită inocenţă. „Da, a spus el, tot acolo.” „Bine, atunci poate ne vedem.” La colţul casei, Helena i-a întins mâna. Strada Colón, la intersecţia cu Diego Ferré, inima cartierului, era pustie; băieţii erau la plajă sau poate la piscina de la Terrazas.

„Oricum, mergi la Leuro, nu?” „Da, a spus ea. Doar dacă nu se întâmplă ceva.” „Ce se poate întâmpla?” „Nu ştiu, a spus ea foarte serioasă; un cutremur sau ceva asemănător.” „Am ceva să-ţi spun la film”, a zis Alberto. A privit-o în ochi; ea a clipit şi a părut foarte surprinsă. „Ai ceva să-mi spui? Ce anume?” „O să-ţi spun la film.” „De ce nu acum? a zis ea; nu lăsa pe mâine ce poţi face azi.” El făcu eforturi ca să nu se înroşească. „Dar ştii deja ce vreau să-ţi spun”, a zis. „Nu, a răspuns ea, şi mai uimită. Nici măcar nu-mi trece prin minte despre ce poate fi vorba.” „Dacă vrei, îţi spun pe loc”, a zis Alberto. „Cum să nu, a spus ea. Curaj!”

„Şi-acum o să plecăm, apoi va suna adunarea, ne încolonăm şi ne ducem la masă, unu, doi, unu, doi, o să mâncăm înconjuraţi de mese goale şi-o să ieşim în curtea pustie şi-o să intrăm în dormitoarele goale, cineva va propune un concurs, iar eu voi spune c-am fost deja la Altoi şi că a câştigat Boa, mereu câştigă Boa, sâmbăta viitoare va câştiga tot Boa şi vor da stingerea şi-o să dormim şi-apoi vine duminica şi luni or să vină ceilalţi din învoire şi o să cumpărăm de la ei ţigări şi eu voi plăti cu scrisori sau istorioare.” Alberto şi Sclavul stau întinşi pe două paturi vecine în dormitorul pustiu. Boa şi ceilalţi cadeţi consemnaţi tocmai plecaseră spre „La Perlita”. Alberto fuma un chiştoc.

— Asta poate dura până la sfârşitul anului, a spus Sclavul

— Ce anume?

— Consemnarea.

— De ce dracu’ tot pomeneşti de consemnare? Taci sau dormi. Nu eşti singurul consemnat.

— Ştiu, dar poate c-o să rămânem închişi aici până la sfârşitul anului.

— Da, a zis Alberto. Exceptând cazul când or să-l descopere pe Cava. Dar cum să mai dea acum de el!

— Nu e drept, a spus Sclavul. Mocanul iese în fiecare sâmbătă, liniştit. Iar noi stăm aici, înăuntru, din vina lui.

— Ce porcărie e viaţa! a zis Alberto. Nu e dreptate pe lume!

— Azi e o lună de când n-am mai ieşit, a spus Sclavul. Niciodată n-am fost consemnat atâta timp.

— Ai fi putut să te obişnuieşti.

— Teresa nu-mi răspunde, a zis Sclavul. I-am scris două scrisori.

— Şi la ce naiba te interesează atâta? a spus Alberto. Lumea e plină de femei.

— Dar mie îmi place asta! Celelalte nu mă interesează. Nu-ţi dai seama?

— Ba-mi dau. Înseamnă că eşti un om terminat.

— Ştii cum am cunoscut-o?

— Nu. De unde să ştiu?

— O vedeam trecând în fiecare zi prin faţa casei mele. Şi o priveam de la fereastră, uneori o salutam.

— Te masturbai uitându-te la ea?

— Nu. Îmi făcea plăcere s-o văd.

— Ce romantic!

— Într-o zi am coborât înaintea ei. Şi am aşteptat-o la colţ.

— Ai ciupit-o?

— M-am apropiat şi i-am dat mâna.

— Şi ce i-ai zis?

— Numele meu. Şi-am întrebat-o cum o cheamă. Şi i-am zis: „încântat de cunoştinţă."

— Eşti un tâmpit. Şi ea ce-a zis?

— Mi-a spus şi ea cum o cheamă.

— Ai sărutat-o?

— Nu. Nici măcar n-am ieşit cu ea.

— Eşti un mincinos de zile mari. Hai, jură că n-ai sărutat-o.

— Ce-ţi veni?

— Nimic. Nu-mi place să fiu minţit.

— De ce să te mint? Crezi că n-aveam chef s-o sărut? Dar n-am stat cu ea decât puţin, de trei sau patru ori, pe stradă. Dar din cauza acestui blestemat de colegiu n-am mai putut s-o văd. Şi se prea poate ca între timp să-şi fi găsit pe altcineva.

— Pe cine?

— Ştiu eu? Pe oricine. E tare drăguţă.

— Să nu exagerăm. Eu aş zice chiar că-i urâţică.

— Pentru mine e drăguţă.

— Eşti copil. Mie-mi plac femeile ca să mă culc cu ele.

— Dar eu cred că pe fata asta o iubesc.

— Mă faci să plâng de emoţie.

— Dacă m-aşteaptă până-mi termin studiile, mă însor cu ea.

— Am impresia c-o să-ţi pună coarne. Dar nu contează, dacă vrei, o să fiu martor la căsătorie.

— De ce vorbeşti aşa?

— Ai faţă de încornorat.

— Poate că n-a primit cele două scrisori ale mele.

— Poate.

— De ce n-ai vrut să-mi scrii o scrisoare? Săptămâna asta ai scris mai multe.

— Fiindcă n-am avut chef.

— Ce ai cu mine? De ce eşti furios?

— Consemnul mă indispune. Sau crezi că eşti singurul care s-a săturat de stat aici?

— De ce-ai intrat la „Leoncio Prado”?

Alberto a râs:

— Ca să salvez onoarea familiei.

— Nu poţi vorbi niciodată serios?

— Vorbesc serios, Sclavule. Tata spunea că încalc tradiţia familiei. Şi ca să mă îndrepte, m-a înscris aici.

— De ce n-ai făcut în aşa fel încât să pici la examenul de admitere?

— Din cauza unei fete. Dintr-o decepţie, înţelegi? Am intrat în cocina asta din pricina unei deziluzii şi a familiei.

— Erai îndrăgostit de fata aia?

— Îmi plăcea.

— Era drăguţă?

— Da.

— Cum o chema? Spune-mi ce s-a-ntâmplat.

— Helena. Şi nu s-a întâmplat nimic. În plus, nu-mi face plăcere să-mi povestesc viaţa.

— Dar eu îţi povestesc tot.

— Fiindcă aşa-ţi place. Dacă nu vrei, nu-mi povesti nimic.

— Ai ţigări?

— Nu. Dar facem rost îndată.

— N-am nicio leţcaie.

— Eu am doi soli. Scoală şi hai la Paulino.

— Sunt sătul de „La Perii ta”. Boa şi Altoiul îmi fac greaţă.

— Atunci culcă-te. Eu prefer să mă duc acolo.

Alberto s-a ridicat în picioare. Sclavul l-a văzut punându-şi chipiul şi aranjându-şi cravata.

— Vrei să-ţi spun un lucru? a zis Sclavul. Ştiu c-o să râzi de mine, dar nu mă interesează.

— Ce?

— Eşti singurul prieten pe care-l am. Înainte n-aveam prieteni, doar cunoscuţi. Vreau să spun pe stradă, aici nici măcar atât. Eşti singurul om cu care-mi place să stau.

— Asta seamănă cu declaraţia de dragoste a unui poponar, a zis Alberto.

Sclavul a zâmbit.

— Eşti al dracului, a spus. Dar de treabă.

Alberto a plecat. Din uşă, i-a zis:

— Dacă fac rost de ţigări, ţi-aduc una.

Curtea era udă. Alberto nu-şi dăduse seama că plouă în timp ce stăteau de vorbă în dormitor. De departe, a zărit un cadet întins pe iarbă. O fi tot ăla care stătea de pază sâmbăta trecută? „Şi-acum o să intru la Altoi şi-o să facem un concurs, iar Boa va câştiga şi se va porni duhoarea şi-apoi vom ieşi în curtea pustie şi intrăm în dormitoare, cineva va propune un concurs, iar eu voi spune c-am fost deja la Paulino şi că a câştigat Boa, sâmbăta viitoare va câştiga tot Boa şi vor da stingerea şi-o să dormim şi-apoi va veni duminica şi lunea şi pe urmă câte alte săptămâni.”

VI

Putea îndura singurătatea şi umilinţele, pe care le cunoscuse încă din copilărie şi care nu-i răneau decât sufletul: îngrozitor era să fie închis, îngrozitoare era marea singurătate interioară, pe care n-o alesese el, cu care cineva îl încătuşa ca într-o cămaşă de forţă. Se afla în faţa camerei locotenentului, nu ridicase încă mâna ca să bată la uşă. Ştia c-o s-o facă totuşi, îi trebuiseră trei săptămâni ca să se hotărască, iar acum nu-i mai era teamă, nu-l mai încerca neliniştea. Dar mâna îl trăda: stătea nemişcată, moale, lipită de pantaloni, moartă. Nu i se întâmpla pentru prima oară. La Colegiul Salesiano i se zicea „Păpuşa”; era timid şi se speria din orice. „Plângi, plângi, Păpuşico!” strigau colegii în recreaţii, adunaţi în jurul lui. El se retrăgea până simţea peretele în spatele lui. Chipurile se apropiau, glasurile deveneau tot mai puternice, gurile copiilor păreau boturi gata să-l muşte. Începea să plângă. La un moment dat şi-a zis: „Trebuie să fac ceva.” În timpul unei ore l-a înfruntat pe cel mai tare din an: i-a uitat numele şi chipul, răsuflarea şi pumnii care loveau necruţător. Când s-a aflat în faţa lui, pe un maidan cu gunoaie, închis într-un cerc de spectatori curioşi, nu i-a fost frică, nici cuprins de panică n-a fost; n-a simţit decât o stare de totală deznădejde, de descumpănire. Trupul lui nu răspundea la lovituri, nici nu le evita; a trebuit să aştepte până când celălalt a obosit bătându-l. A făcut-o ca să se răzbune pe trupul netrebnic şi ca să-l schimbe într-un fel, de aceea îşi dăduse osteneala să ia examenul de admitere la „Leondo Prado”; de aceea suportase aceste douăzeci şi patru de luni nesfârşite. Acum nu mai avea nici o speranţă, n-o să fie niciodată ca Jaguarul, care se impunea prin violenţă, nici măcar ca Alberto, care putea să se dedubleze şi să disimuleze încât ceilalţi să nu facă din el o victimă. Pe el îl ghiceau de îndată, aşa cum era, lipsit de apărare, slab, un sclav. Acum nu-l interesa decât libertatea de a dispune în voie de singurătatea sa, să şi-o ducă la vreun film, să se închidă cu ea oriunde. Ridică mâna şi ciocăni de trei ori în uşă.

Oare locotenentul Huarina dormea? Ochii umflaţi păreau plăgi enorme pe faţa rotundă: avea părul ciufulit şi-l privea ca prin ceaţă.

— Domnule locotenent, aş vrea să vă vorbesc.

Locotenentul Remigio Huarina era în lumea ofiţerilor ceea ce el era într-a cadeţilor: un intrus. Scund, slăbănog, comenzile lui

stârneau râsul, furia lui nu speria pe nimeni, subofiţerii îi dădeau raportul fără a lua poziţie de drepţi şi-l priveau cu dispreţ; compania lui mergea cel mai prost, căpitanul Garrido îl certa în public, cadeţii îl desenau pe ziduri în pantaloni scurţi şi cu mâna pe sex. Se spunea că are un magazin în Barrios Altos, unde nevastă-sa vinde biscuiţi şi prăjituri. De ce-o fi intrat la Şcoala Militară?

— Ce s-a întâmplat?

— Pot intra? E vorba de ceva grav, domnule locotenent.

— Vrei o audienţă? Trebuie să mergi pe cale ierarhică.

Nu numai cadeţii îl imitau pe locotenentul Gamboa: asemenea lui, Huarina luase poziţie de drepţi pentru a cita din regulament. Dar cu mâinile delicate şi cu mustaţa aceea ridicolă, o pată neagră atârnându-i sub nas, putea el oare să înşele pe cineva?

— Domnule locotenent, n-aş vrea să mai afle nimeni. E vorba de o chestiune foarte gravă.

Locotenentul s-a dat la o parte, el a intrat. Patul era desfăcut, iar Sclavul s-a gândit imediat la o chilie de mănăstire: aşa ar trebui să arate, goală, cam sinistră. Pe jos era o scrumieră plină de chiştoace; unul dintre ele mai fumega încă.

— Despre ce e vorba?

— Despre geamul spart.

— Numele şi secţia, a spus locotenentul, precipitat.

— Cadet Ricardo Arana, anul V, secţia întâi.

— Ce s-a întâmplat cu geamul?

Acum limba era ticăloasă: refuza să se mişte, era uscată, o simţea ca pe o piatră aspră. Îi era teamă? Cercul se înverşunase împotriva lui. După Jaguar, Cava era cel mai rău; îi lua ţigările, banii, o dată urinase pe el în timp ce dormea, într-o oarecare măsură, era dreptul lui: toţi din colegiu respectau răzbunarea. Şi totuşi, în străfundul inimii sale, ceva îl acuza. „N-o să trădez doar Cercul, se gândi, ci întregul an, pe toţi cadeţii.”

— Ce se întâmplă? a spus locotenentul Huarina, iritat. Ai venit să-mi vezi faţa? Nu mă cunoşti?

— Cava a făcut-o, a spus Sclavul. Şi-a coborât privirea: Aş putea ieşi sâmbăta asta?

— Poftim? a spus locotenentul. Nu înţelesese, cadetul ar mai fi putut încă să inventeze ceva şi să plece.

— Cava a spart geamul, a spus. El a furat şi subiectele de la examenul de chimie. L-am văzut trecând spre sălile de cursuri. Se va suspenda consemnarea?

— Nu, a spus locotenentul. O să vedem. Mai întâi repetă ceea ce ai spus.

Faţa lui Huarina se rotunjise, iar la colţul buzelor, întredeschise şi uşor tremurânde, îi apăruseră riduri. În ochi i se citea mulţumirea. Sclavul s-a liniştit. Nu-l mai interesau colegiul, învoirea, viitorul. Îşi spuse că locotenentul Huarina nu pare mulţumit. La urma urmei, era şi firesc, nu făceau parte din aceeaşi lume, poate îl dispreţuia.

— Scrie, a spus Huarina. Chiar acum. Uite hârtie şi stilou.

— Ce să scriu, domnule locotenent?

— Îţi dictez eu. „L-am văzut pe cadetul, cum îl cheamă? Cava, din secţia cutare, în ziua cutare, la ora cutare, trecând spre sălile de cursuri pentru a-şi însuşi ilegal subiectele de la examenul de chimie.” Scrie citeţ. „Fac această declaraţie la cererea locotenentului Remigio Huarina, care a descoperit făptaşul şi de asemenea participarea mea…”

— Domnule locotenent, dar eu nu…

— „… participarea mea involuntară la această acţiune, ca martor.” Semnează, şi scrie-ţi numele cu litere mari de tipar.

— Eu n-am văzut furtul, a spus Sclavul. Doar că se îndrepta spre sălile de cursuri. Domnule locotenent, n-am mai ieşit de patru săptămâni.

— Nu-ţi face probleme. Am eu grijă de toate. Nu-ţi fie teamă.

— Nu mi-e teamă, a strigat Sclavul, iar locotenentul şi-a ridicat privirea, surprins. Domnule locotenent, n-am mai ieşit de patru săptămâni. Iar sâmbătă se împlinesc cinci.

Huarina a dat din cap.

— Semnează foaia asta, a spus el. Te învoiesc pentru azi, după ore. Te întorci la unsprezece.

Sclavul a semnat. Locotenentul a citit hârtia; ochii îi jucau în orbite; în timp ce citea, i se mişcau buzele.

— Ce-or să-i facă? a zis Sclavul. Întrebarea era stupidă şi el ştia asta; dar trebuia să spună ceva.

Locotenentul ţinea foaia cu grijă între vârfurile degetelor; nu voia s-o mototolească.

— Ai vorbit despre asta cu locotenentul Gamboa?

Însufleţirea de pe chipul spân şi lipsit de unghiuri dispăru pentru o clipă; aştepta alarmat răspunsul Sclavului. Ar fi fost uşor să stingă bucuria lui Huarina, să-i spulbere aerele de învingător: era de ajuns să spună da.

— Nu, domnule locotenent. Cu nimeni.

— Bine! Şi nici să nu sufli o vorbă, a spus locotenentul. Aşteaptă instrucţiunile mele. Caută-mă după ore, în uniforma de oraş. O să te conduc la corpul de gardă.

— Am înţeles, domnule locotenent. Sclavul a şovăit înainte de a adăuga: N-aş vrea să afle cadeţii…

— Un bărbat, a spus Huarina, din nou în poziţie de drepţi, trebuie să ştie să-şi asume răspunderea faptelor sale. Este primul lucru care se învaţă în armată.

— Am înţeles, domnule locotenent. Dar dacă se află că eu l-am denunţat…

— Ştiu, a spus Huarina apropiindu-şi ochii de hârtie pentru a patra oară. Te-ar face zob. Dar nu-ţi fie teamă. Consiliile ofiţerilor sunt întotdeauna secrete.

„Probabil c-or să mă exmatriculeze şi pe mine”, se gândi Sclavul. Părăsi camera lui Huarina. Nimeni nu-l putea vedea, după masa de prânz cadeţii se întindeau în paturi sau pe iarba de pe stadion. Pe terenul viran, a remarcat doar prezenţa vigoniei: zveltă, nemişcată, adulmeca aerul. „E un animal trist”, s-a gândit. Era uimit: ar fi trebuit să se simtă iritat sau dărâmat, poate chiar îngrozit, ar fi trebuit ca o oarecare tulburare fizică să-i amintească de delaţiune. Îşi închipuia că, după ce au comis un asasinat, criminalii se cufundă într-o stare de ameţeală şi rămân ca hipnotizaţi. Iar el simţea doar indiferenţă. S-a gândit: „O să umblu şase ore pe stradă. O să mă duc s-o văd, dar n-o să-i pot spune nimic din ce s-a întâmplat.” Dacă ar avea pe cineva cu care să vorbească, cineva care să-l poată înţelege sau cel puţin să-l asculte! Cum să se încreadă în Alberto? Nu numai că refuzase să-i scrie Teresei în numele lui, dar în ultimele zile îl provoca în mod constant – când erau doar ei doi, e-adevărat, fiindcă în faţa celorlalţi îi lua apărarea –, de parcă ar avea ceva să-i reproşeze. „Nu pot avea încredere în nimeni, se gândea. De ce toţi îmi sunt duşmani?”

Un uşor tremur al mâinilor: a fost singura reacţie a trupului său când a împins batantele de la dormitor şi l-a văzut pe Cava,

stând în picioare lângă dulapuri. „Dacă se uită la mine, o să-şi dea seama că i-am făcut-o”, s-a gândit.

— Ce-ai păţit? a zis Alberto.

— Nimic. De ce?

— Eşti palid. Du-te la infirmerie, sigur or să te interneze.

— N-am nimic.

— Nu contează, a spus Alberto. Ce-ţi poţi dori mai mult decât să te interneze, dacă tot eşti consemnat? De ce nu dă Domnul să fiu eu aşa de palid! La infirmerie se mănâncă bine şi te odihneşti.

— Da, dar adio învoire.

— Ce învoire? Mai avem încă destul de stat aici înăuntru. Deşi se spune că e posibil ca duminica viitoare să fie învoire generală. E ziua de naştere a colonelului. Cel puţin aşa se zice. De ce râzi?

— Aşa!

Cum de putea Alberto să vorbească cu atâta indiferenţă despre consemn, cum de putea să se obişnuiască cu ideea că nu iese?

— Doar dacă o zbugheşti peste zid, a spus Alberto. Dar de la infirmerie e mai uşor. Noaptea nu-s controale. Trebuie să cobori pe partea dinspre Costanera, dar cu gratiile alea rişti să rămâi înţepenit între ele şi să ajungi ca o frigăruie.

— Acuma trec zidul foarte puţini, a zis Sclavul. De când s-au pus patrule.

— Înainte era mai uşor, a spus Alberto. Dar mai ies încă destui. Corcitura de Urioste a şters-o luni şi s-a întors pe la patru dimineaţa.

La urma urmei, de ce să nu se ducă la infirmerie? Ce să caute afară, pe stradă? Domnule doctor, mi se înceţoşează privirea, mă doare capul, am palpitaţii, mă ia cu frig, sunt un netrebnic. Când erau consemnaţi, cadeţii încercau să ajungă la infirmerie. Aici îşi petreceau ziua fără să facă nimic, în pijama, aveau mâncare din belşug. Dar infirmierii şi medicul colegiului deveniseră tot mai afurisiţi. Febra nu era de ajuns; se ştia că punându-şi câteva ore coji de banană pe frunte, temperatura urcă la treizeci şi nouă de grade. Nici cu gonoreea nu mai mergea, de când descoperiseră stratagema Jaguarului şi a Creţului, care s-au prezentat la infirmerie cu falusul dat cu lapte condensat. Tot Jaguarul inventase sufocările. Oprindu-şi

respiraţia până îi dădeau lacrimile, de mai multe ori la rând, înainte de consultaţie, inima îşi accelerează bătăile şi începe să bubuie ca o bombă. Infirmierii decretau: „Internare pentru simptome de tahicardie.”

— Eu n-am sărit niciodată zidul, a spus Sclavul.

— Nu mă miră, a zis Alberto. În schimb eu, da, de mai multe ori, anul trecut. O dată am fost la o petrecere în Punta cu Arróspide şi ne-am întors cu puţin înainte de deşteptare, în IV, viaţa era mai uşoară.

— Poetule, strigă Vallano, tu ai fost la colegiul „La Salle”?

— Da, a spus Alberto. De ce?

— Creţul zice că toţi de acolo îs nişte poponari, aşa-i?

— Nu, a spus Alberto. La colegiul „La Salle” nu erau negri.

Creţul râde.

— Te-a avut, i-a zis lui Vallano. Poetul e mai tare ca tine.

— Negru, negru, dar mai bărbat decât oricare dintre voi, o întoarce Vallano. Cine vrea să verifice n-are decât să vină.

— Vai, ce frică mi-e! a zis unul. Vai, mămico!

„Vai, vai, vai”, a cântat Creţul.

— Sclavule! a strigat Jaguarul. Du-te şi verifică. Pe urmă ne spui şi nouă dacă negrul e chiar aşa de bărbat cum zice.

— Pe Sclav îl rup în două, a spus Vallano.

— Vai, mămico!

— Şi pe tine, a strigat Vallano. Scoală-te şi vino. Sunt în formă.

— Ce se întâmplă? a zis vocea groasă a lui Boa, care tocmai se trezise din somn.

— Boa, negrul zice că eşti poponar, a venit răspunsul lui Alberto.

— A zis că-i sigur că tu eşti poponar.

— Aşa a zis.

— De mai bine de o oră tot râde de tine.

— Minciună gogonată, frăţioare, a spus Vallano. Crezi că eu vorbesc lumea pe la spate?

S-au auzit din nou râsete.

— Îşi bate joc de tine, a adăugat Vallano. Nu-ţi dai seama? A ridicat glasul: Dacă-mi mai faci o figură din asta, îţi dau botul la lustruit, Poetule. Te anunţ! Cât p-aci să mă bagi în bucluc cu băiatul!

— Vai, a zis Alberto, l-ai auzit, Boa? Ţi-a zis băiat!

— Ai ceva cu mine, negrule? a zis glasul cel gros.
— Nimic, frăţioare, a răspuns Vallano. Tu eşti prietenul meu.
— Atunci nu-mi mai zice băiat.
— Poete, jur c-o să te iau la scărmănat.
— Negrul care latră nu muşcă, a zis Jaguarul.

Sclavul s-a gândit: „De fapt, ei toţi sunt prieteni. Se insultă şi-i dau cu gura, dar în fond nu fac decât să se distreze împreună. Numai la mine se uită ca la un străin.”

„Avea picioarele groase, albe şi fără păr. Erau apetisante şi-ţi venea să-ţi înfigi dinţii în ele.” Alberto a cercetat o clipă fraza, încercând să-i evalueze efectele erotice şi i s-a părut că sună bine aşa. Soarele trecea prin geamurile murdare ale chioşcului şi cădea peste el; Alberto se întinsese pe jos, cu capul sprijinit într-o mână, iar în cealaltă ţinea un creion suspendat la câţiva centimetri de foaia pe jumătate scrisă. Pe podeaua acoperită de praf, de chiştoace şi de beţe de chibrituri carbonizate mai erau şi alte foi, unele scrise. Chioşcul fusese ridicat o dată cu colegiul, în părculeţul unde se afla şi piscina, veşnic goală şi invadată de muşchi, pe deasupra căreia planau nori de ţânţari. Nimeni, în mod sigur nici măcar colonelul, nu ştia la ce putea servi acest chioşc, suspendat la doi metri deasupra pământului pe patru stâlpi de ciment şi unde se ajungea pe o scăriţă îngustă şi în spirală. Probabil că niciun ofiţer sau cadet nu pătrunsese în chioşc înainte ca Jaguarul să reuşească să-i deschidă uşa ferecată, servindu-se de un şperaclu la a cărui fabricare a participat întreaga secţie. Tot secţia a găsit şi o destinaţie pentru chioşcul solitar: ascunzătoare pentru cei care în loc să se ducă la ore voiau să tragă un pui de somn. „Încăperea vibra de parcă era zguduită de cutremur; femeia gemea, se trăgea de păr şi zicea «gata, gata», dar bărbatul nu-i dădea drumul; cu mâna-i nervoasă, continua să-i exploreze trupul, zgâriind-o, străpungând-o. Când femeia amuţi, ca moartă, bărbatul începu să râdă, iar râsul lui te trimitea cu gândul la un animal.” îşi vârî creionul în gură şi reciti întreaga pagină. Mai adăugă o ultimă frază: „Femeia se gândi că muşcăturile din final fuseseră cel mai reuşit lucru şi se bucură amintindu-şi că bărbatul urma să revină a doua zi.” Alberto aruncă o privire peste foile acoperite cu cuvinte albastre; în mai puţin de două ore, scrisese patru istorioare. Se simţea bine. Îi mai rămâneau câteva minute până

să sune clopoţelul, anunţând sfârşitul orelor. S-a răsucit, şi-a sprijinit capul de podea, întinzându-se cu totul; relaxat, cu trupul destins, soarele îi mângâia faţa, dar nu-l obliga să închidă ochii: era prea slab.

Răsărise la ora prânzului. Sala de mese s-a luminat pe neaşteptate, iar murmurul înnebunitor a dispărut dintr-o dată: o mie cinci sute de capete s-au întors spre terenul viran; într-adevăr, iarba părea de aur, iar clădirilor din apropiere le crescuse umbra. Era pentru prima oară când apărea soarele în octombrie de când Alberto se afla în colegiu. Imediat s-a gândit: „O să mă duc în chioşc să scriu.” în coloană, i-a şoptit Sclavului: „Dacă fac apelul, răspunde şi pentru mine” şi când au ajuns lângă sala de cursuri, profitând de un moment de neatenţie al ofiţerului, s-a furişat în W.C. Când cadeţii au intrat în clasă, s-a îndreptat repede spre chioşc. Scrisese fără întrerupere istorioare de câte patru pagini fiecare; de-abia la ultima a început să simtă că piroteala îi cuprinde trupul şi că se cuibăreşte ispita de a abandona creionul şi de a-şi lăsa gândurile în voie. Ţigările i se terminaseră cu zile în urmă şi încercă să fumeze chiştoacele amărâte pe care le-a găsit în chioşc, dar cum trăgea două fumuri, tutunul întărit de trecerea timpului şi praful pe care îl înghiţea îl făceau să tuşească.

„Repetă, Vallano, mai repetă ce-ai zis la urmă, repetă, negrişorule, şi biata maică-mea, părăsită şi gândindu-se la fiul ei înconjurat de atâtea corcituri, dar pe atunci nici măcar nu s-ar fi speriat, dacă ar fi fost aici, ascultând Plăcerile Eleodorei, repetă, Vallano, s-a terminat cu botezul, am ieşit pe stradă, ne-am şi întors, tu ai fost cel mai hazliu, ţi-ai adus-o pe Eleodora în valiză, eu n-am adus decât pachete cu mâncare, dacă aş fi ştiut...” Băieţii stau în paturi sau pe lângă dulapuri, absorbiţi, urmărind buzele lui Vallano, care citeşte cu o voce caldă. Face pauze din când în când şi, fără să-şi ridice ochii din carte, aşteaptă: larma se porneşte imediat, corul protestelor se declanşează. „Repetă, Vallano, mi-a venit o idee bună, cum să-mi petrec timpul şi să mai câştig câţiva bănuţi şi maică-mea rugându-se la Dumnezeu şi la toţi sfinţii, sâmbăta şi duminica, toţi o s-o apucăm pe căi rele, taică-meu e vrăjit de Eleodore.” După ce a citit de trei sau de patru ori cartea liliput cu pagini îngălbenite, Vallano o pune în buzunarul de la veston şi le aruncă o privire vanitoasă colegilor, care se uită la el cu invidie. Unul dintre ei se încumetă

să spună: „împrumută-mi-o!” Când, zece, cincisprezece îl asaltează strigând: „împrumută-mi-o, negrişorule, frăţioare.” Vallano zâmbeşte, deschide larg gura, ochii neastâmpăraţi îi joacă în cap, exultă, nasul îi freamătă, a adoptat o atitudine triumfală, tot dormitorul e în jurul lui, îl solicită, îl adulează. El îi insultă: „Slujitori ai lui Onan, scârbelor, de ce nu citiţi Biblia sau Don Quijote, ei?” îl aclamă, îl bat cu palma pe umăr, îi spun: „Ah, negrule, cât eşti de isteţ, ah, ce mare eşti, băiete!” Deodată, Vallano are revelaţia posibilităţilor pe care i le oferă acest moment. Spune: „O închiriez.” Atunci încep să-l îmbrâncească şi să-l ameninţe, unul îl scuipă, altul îi strigă: „Afaceristule, râiosule!” El râde în hohote, se aruncă în pat, scoate din buzunar Plăcerile Eleodorei, o flutură prin faţa ochilor care strălucesc răutăcios, se face că citeşte mişcându-şi buzele ca două ventuze lascive. „Când ţigări, zece ţigări, negrule Vallano, împrumută-mi căr-ti-ci-ca-să-mi-fac-treaba-a-cu-şi-ca, eu ştiam, mamă, că primul o să fie Boa, după modul în care o scărpina pe Labărăsfăţată în vreme ce negrul citea, urlă, da’ stai cuminte, mi-a venit ceva în minte, ce idee bună ca să-mi petrec timpul şi să mai câştig ceva bănuţi şi aveam o mulţime de idei, numai că nu se ivea ocazia.” Alberto îl vede pe subofiţer venind drept spre rândul lor şi cu coada ochiului îl zăreşte pe Creţul cufundat în lectură: are cartea lipită de vestonul cadetului din faţă; fără îndoială că face un mare efort ca să citească, fiindcă literele sunt mici.

Alberto nu-l poate avertiza că se apropie subofiţerul: acesta nu-şi ia ochii de pe el şi înaintează prudent, ca o felină spre prada sa; imposibil să mişti piciorul sau cotul. Subofiţerul se încordează şi sare: cade asupra Creţului, care scoate un scheunat, şi-i smulge Plăcerile Eleodorei. „Dar nu trebuia s-o calce în picioare şi s-o pună pe foc, nu trebuia s-o părăsească pe mama ca să umble cu limba scoasă după fuste, nu trebuia să renunţăm la casa cu grădină din Diego Ferré, nu trebuia să cunosc cartierul, nici pe Helena, nu trebuia să-l consemneze pe Creţ pentru două săptămâni, nu trebuia să mă apuc niciodată de scris istorioare, nu trebuia să plec din Miraflores, nu trebuia s-o cunosc pe Teresa, nici să mă îndrăgostesc de ea.” Vallano râde, dar nu-şi poate ascunde ciuda, nostalgia, amărăciunea. Uneori devine serios şi zice: „Fir-ar să fie, mă îndrăgostisem de Eleodora. Creţule, din cauza ta mi-am pierdut femeia iubită.”

Cadeţii cântă „vai, vai, vai” şi se mişcă în pas de rumba, îl ciupesc pe Vallano de obraji şi de fese, Jaguarul se năpusteşte dezlănţuit asupra Sclavului, îl ia pe sus, toată lumea tace şi se uită, şi-l aruncă peste Vallano. Îi spune: „îţi dăruiesc târfa asta.” Sclavul se scoală, îşi aranjează îmbrăcămintea şi se îndepărtează. Boa îl prinde pe la spate, îl ridică, din cauza efortului i se congestionează faţa şi gâtul; îl ţine în aer doar câteva secunde şi-i dă drumul ca unui balot. Sclavul se retrage încet, şchiopătând. „Fir-ar să fie, zice Vallano, vă jur că mor de ciudă.” „Şi atunci eu i-am zis că pentru o juma de pachet de ţigări îţi scriu o poveste mai bună decât Plăcerile Eleodorei şi chiar în dimineaţa aia am aflat ce se petrecuse, transmiterea gândurilor sau mâna lui Dumnezeu, am aflat şi i-am zis, mamă, ce se întâmplă cu tata, şi Vallano a zis zău?, na hârtie şi creion şi să te inspire îngerii, şi atunci ea a zis, curaj, fiule, o mare nenorocire s-a abătut asupra noastră, a luat-o pe calea pierzaniei, ne-a părăsit, şi atunci am început să scriu, aşezat pe un dulap şi înconjurat de toată secţia, ca pe vremea când negrul citea.” Alberto scrie o frază cu un scris nervos; mai multe capete încearcă să citească peste umerii lui. Se opreşte îşi ridică creionul şi capul şi citeşte: toţi îl aclamă, unii îi fac sugestii cu care el nu este de acord. Pe măsură ce înaintează, devine tot mai curajos: cuvintele vulgare iau locul marilor alegorii erotice, dar faptele sunt puţine şi ciclice: mângâierile preliminare, împreunarea obişnuită şi perversiuni, extaz, convulsii, bătăi necruţătoare printre organe zbârlite şi, iarăşi, mângâieri preliminare etc. Când a terminat de redactat-zece foi de caiet, pe ambele feţe –, Alberto, subit inspirat, a anunţat şi titlul: Viciile cărnii şi îşi citeşte opera, cu entuziasm în glas. Dormitorul îl ascultă cu respect; din când în când, se aud manifestaţii de bună dispoziţie. Apoi este aplaudat şi îmbrăţişat. Cineva spune: „Fernández, eşti un poet.” „Da, spun alţii, un poet.” „Şi chiar în acea zi, în timp ce ne spălam, s-a apropiat de mine Boa, cu un aer misterios pe chip, şi mi-a zis fă-mi o istorioară ca asta şi ţi-o cumpăr, băiat bun, mare slujitor al lui Onan, ai fost primul meu client şi-o să-mi aduc mereu aminte de tine, ai protestat când am zis cincizeci de centavos pe foaie, fără spaţii goale pe rând, dar ţi-ai acceptat destinul şi ne-am mutat din casă şi atunci a fost când m-am îndepărtat cu adevărat de cartier şi de prieteni

şi de autenticul Miraflores şi mi-am început cariera de prozator, am câştigat bani frumoşi, în ciuda şarlatanilor."

E o duminică de la jumătatea lui iunie; Alberto, aşezat în iarbă, se uită la cadeţii care se plimbă pe platoul de defilare, înconjuraţi de rude. Câţiva metri mai încolo se află un băiat, tot din anul III, dar din altă secţie. Ţine în mână o scrisoare pe care o citeşte şi răsciteşte, cu un aer de îngrijorare. „De planton?" întreabă Alberto. Băiatul dă din cap şi-i arată banderola purpurie, pe care e brodată litera P. „E mai rău decât să fii consemnat", afirmă Alberto. „Da", spune celălalt. „Apoi ne-am dus la secţia a şasea şi ne-am pus pe fumat ţigări Inca şi mi-a zis sunt din Inca şi tata m-a trimis la colegiul militar fiindcă mă îndrăgostisem de o fată dintr-o familie de condiţie proastă şi mi-a arătat fotografia ei şi mi-a zis cum ies din colegiu mă însor cu ea şi din acea zi nu s-a mai smăcuit şi nu şi-a mai pus nicio bijuterie şi nu şi-a mai văzut prietenele şi n-a mai jucat canastă şi în fiecare sâmbătă când ieşeam mă gândeam că a îmbătrânit şi mai mult."

— Nu-ţi mai place? spune Alberto. De ce faci mutra asta când vorbeşti de ea?

Băiatul coboară glasul şi răspunde, parcă pentru sine:

— Nu ştiu să-i scriu.

— De ce? întreabă Alberto.

— Cum de ce? Aşa! Ea e foarte inteligentă. Îmi scrie scrisori foarte frumoase.

— Dar e foarte uşor să scrii o scrisoare, zice Alberto. Cel mai uşor lucru din lume.

— Nu. E uşor să ştii ce vrei să spui, dar nu şi să spui.

— Aş! spune Alberto. Pot scrie zece scrisori de dragoste într-o oră.

— Chiar aşa? întreabă băiatul fixându-l cu privirea.

„Şi i-am scris scrisoare după scrisoare şi fata îmi răspundea şi plantonul îmi oferea ţigări şi coca-cola la «Perlita» şi într-o zi mi-a adus un metis din secţia a opta şi mi-a zis poţi să-i scrii o scrisoare prietenei lui din Iquitos şi eu i-am zis vrei să mă duc să-l văd şi să vorbesc cu el? şi ea mi-a zis nu mai e nimic de făcut decât să ne rugăm la Dumnezeu şi a început să se ducă la biserică şi să-mi dea sfaturi, Alberto, trebuie să fii milos şi să-l iubeşti pe Domnul ca atunci când vei fi mare să nu te laşi dus în ispită ca tatăl tău şi eu i-am zis okey, dar contra cost."

Alberto se gândeşte: „Au trecut mai bine de doi ani. Cum se mai scurge vremea!” A închis ochii: îşi aminteşte chipul Teresei şi se simte tulburat. Era pentru prima oară când suporta consemnarea în linişte. Nici măcar cele două scrisori pe care le primise de la fată nu-i stârneau dorinţa de a ieşi. Se gândeşte: „îmi scrie pe hârtie ieftină şi are un scris urât. Am citit scrisori mai frumoase decât ale ei.” Le citise de mai multe ori, întotdeauna pe ascuns. (Le păstra în căptuşeala chipiului, ca ţigările pe care le aducea la colegiu duminica.) în prima săptămână, când a primit o scrisoare de la Teresa, s-a apucat imediat să-i răspundă, dar după ce a pus data, s-a simţit dezgustat, tulburat şi n-a mai ştiut ce să zică. Cuvintele i se păreau false şi inutile. A rupt mai multe ciorne, ca în cele din urmă să se hotărască să-i răspundă doar câteva rânduri neutre: „Suntem consemnaţi din cauza unui bucluc. Nu ştiu când ne-or da drumul. M-am bucurat foarte tare când am primit scrisoarea ta. Mă gândesc mereu la tine şi primul lucru pe care îl voi face când voi ieşi în învoire va fi să vin să te văd.” Sclavul îl urmărea, îi oferea ţigări, fructe, sandvişuri, îi făcea confidenţe; în sala de mese, în formaţie şi la film, făcea tot posibilul să stea lângă el. Îşi aminteşte de faţa lui palidă, de expresia de supunere, de zâmbetul lui fericit şi simte că-l urăşte. De câte ori se apropia Sclavul de el, trăia un sentiment de jenă. Într-un fel sau altul, discuţiile ajungeau mereu la Teresa, iar Alberto trebuia să disimuleze, făcând pe cinicul; alteori se purta prietenos şi-i da Sclavului sfaturi sibilinice: „N-are rost să-ţi faci declaraţia în scris. Lucrurile astea se fac direct ca să-i vezi reacţia. La prima învoire, te duci la ea acasă şi rezolvi problema.” Chipul palid asculta cu seriozitate, accepta fără să se revolte. Alberto se gândeşte: „O să-i spun în prima zi când ieşim, îndată ce trecem de poarta colegiului. E destul de bătut de soartă cu faţa aia a lui de prost, ca să-i mai fac şi eu viaţa amară. O să-i zic: îmi pare foarte rău, dar fata asta îmi place şi dac-ai s-o mai vezi, te pocesc. Pe lume sunt femei câte vrei. Şi pe urmă mă duc s-o văd şi-o iau la plimbare în Parcul Necochea” (care se află în capătul falezei Reserva, deasupra malului abrupt şi ocru în care marea din Miraflores bate zgomotos; de pe margine, iarna, se poate vedea prin ceaţă un spectacol fantomatic: plaja cu pietre, pustie şi joasă). Se gândeşte: „O să mă aşez pe ultima bancă, lângă balustrada din trunchiuri albe.” Soarele îi încălzise faţa şi trupul;

nu voia să deschidă ochii, de teamă ca nu cumva imaginea să dispară.

Când s-a trezit, soarele dispăruse; era scăldat într-o lumină cenuşie. S-a mişcat pe loc şi a simţit dureri în spate; capul îi era greu: nu e prea comod să dormi pe scânduri. Mintea îi amorţise, nu izbutea să se ridice în picioare, a clipit de mai multe ori, îi era poftă de o ţigară. Apoi a făcut un efort ca să se scoale şi a trecut la pândă. În grădină nu era nimeni, iar blocurile de beton care adăposteau sălile de cursuri păreau pustii. Cât o fi ceasul? Pentru masa de seară, se sună adunarea la şapte şi jumătate. A inspectat cu atenţie împrejurimile. Colegiul părea mort. A coborât din chioşc, a traversat repede grădina şi a trecut de clădiri fără a zări pe cineva. De-abia când a ajuns pe platou a desluşit un grup de cadeţi alergând după vigonie. La capătul pistei, un kilometru mai departe, ghicea prezenţa altor cadeţi în vestoane verzi, mergând doi câte doi prin curte, şi rumoarea intensă a dormitoarelor. Avea un chef nebun să fumeze.

S-a oprit în curtea anului V. În loc s-o traverseze, s-a întors spre clădirea corpului de gardă. Era miercuri, poate că avea vreo scrisoare. Mai mulţi cadeţi se înghesuiau în faţa uşii.

— Pardon! M-a chemat ofiţerul de serviciu.

Nimeni nu s-a urnit din loc.

— Stai la coadă, i-a zis unul.

— N-am venit după scrisori, a afirmat Alberto. M-a chemat ofiţerul.

— Las-o baltă! Aici toţi stăm la coadă.

A aşteptat. Când ieşea un cadet, coada se agita; toţi se împingeau, încercând să treacă în faţă. Distrat, Alberto citea ordinul de zi, agăţat de uşă: „Anul V. Ofiţer de serviciu: locotenent Pedro Pitaluga. Subofiţer: Joaquín Morte. Efectivul anului. Disponibili: 360. Internaţi la infirmerie: 8. Dispoziţie specială: se suspendă consemnarea plantoanelor din 13 septembrie. Semnătura: comandantul anului.” A recitit ultima parte de două, de trei ori. A slobozit o înjurătură cu glas tare, iar dinăuntru, glasul subofiţerului Pezoa a protestat.

— Cine-şi permite să vorbească aşa pe aici?

Alberto alerga spre dormitor. Îi bătea inima de nerăbdare.

În uşă, a dat de Arróspide.

— Au anulat consemnarea, a strigat Alberto. Căpitanul a înnebunit.

— Nu, a zis Arróspide. Oare chiar nu ştii? Cineva a ciripit. Cava e la bulău.

— Ce? a spus Alberto. A fost denunţat? De cine?

— Ohoo, a zis Arróspide. Asta se află întotdeauna.

Alberto a intrat în dormitor. Ca în alte mari momente, atmosfera se schimbase. Zgomotul ghetelor părea neobişnuit în dormitorul cufundat în linişte. Mai mulţi ochi îl urmăreau din paturi. Alberto s-a dus la patul lui. A căutat cu privirea: nici Jaguarul, nici Creţul, nici Boa nu erau prezenţi. În patul de alături, Vallano frunzărea nişte notiţe.

— S-a aflat cine a făcut-o? l-a întrebat Alberto.

— O să se afle, a spus Vallano. Trebuie să se afle înainte de exmatricularea lui Cava.

— Unde sunt ceilalţi?

Vallano arată cu capul înspre spălător.

— Ce fac?

— S-au adunat. Habar n-am ce fac.

Alberto s-a ridicat şi s-a dus la patul Sclavului. Era gol. A împins batantele de la spălător; simţea în spate ochii întregii secţii. Stăteau pe vine, într-un colţ, cu Jaguarul la mijloc. Se uitau la el.

— Ce vrei? a zis Jaguarul.

— Să fac pipi, a răspuns Alberto. Presupun că am voie.

— Nu, a zis Jaguarul. Şterge-o!

Alberto s-a întors în dormitor şi s-a îndreptat spre patul Sclavului.

— Unde-i?

— Cine? a spus Vallano, fără a-şi ridica privirea din notiţe.

— Sclavul.

— A plecat.

— Poftim?

— A plecat, după ore.

— În oraş? Eşti sigur?

— Dar unde să fie? Mă-sa e bolnavă, cred.

„Turnător şi mincinos, ştiam eu, cu faţa aia a lui… de ce-o fi plecat? poate că mă-sa e într-adevăr pe moarte, dacă intru acum în spălător şi-i spun Jaguarului că turnătorul este Sclavul, degeaba vă frământaţi, a plecat în oraş, i-a făcut pe toţi să creadă că mă-sa e bolnavă, nu disperaţi, că orele trec repede, lăsaţi-mă să intru în Cerc, că şi eu vreau să-l răzbun pe mocanul

de Cava.” Dar chipul lui Cava a dispărut într-o nebuloasă în care s-au topit şi Cercul şi ceilalţi cadeţi din dormitor şi-i diluează revolta şi dispreţul de care fierbea până mai adineauri, dar şi nebuloasa se dizolvă la rându-i şi în spiritul său îşi face loc un chip abătut care simulează zâmbetul. Alberto se duce la patul lui şi se întinde. Caută prin buzunare, dar nu dă decât de fire de tutun. Înjură. Vallano îşi ridică ochii din notiţe şi-l priveşte pentru o clipă. Alberto îşi lasă braţul să cadă peste faţă. Îşi simte inima bătând mai repede, nervii încordându-i-se sub piele. Se gândeşte în treacăt că, într-un fel anume, cineva poate descoperi că infernul s-a instalat în trupul lui şi, ca să disimuleze, cască zgomotos. Se gândeşte: „Sunt un idiot. În noaptea asta o să vină să mă trezească, iar eu ştiu dinainte ce faţă o să aibă, îl văd de parcă ar fi şi venit, de parcă mi-ar fi zis deja nemernicule, aşadar ai invitat-o la film şi-i scrii, iar ea îţi scrie şi nu mi-ai zis niciodată nimic şi mă lăsai să-ţi vorbesc tot timpul despre ea, deci de aceea tot amânai, nu voiai, îmi spuneai că aşa şi pe dincolo, dar n-o să aibă răgazul să deschidă gura, nici să mă trezească, fiindcă înainte de a mă atinge sau chiar de a ajunge la patul meu, o să mă reped la el şi-l trântesc la pământ şi-o să dau în el fără milă şi-o să urlu sculaţi-vă că l-am prins de gât pe rahatul de turnător care l-a dat în gât pe Cava.” Dar senzaţiile astea se amestecă cu altele şi nu-i nicio plăcere ca dormitorul să rămână în continuare cufundat în tăcere. Dacă deschide ochii, poate vedea – printr-o deschizătură între mâneca de ia cămaşă şi trupul său – o parte din ferestrele de la dormitor, tavanul, cerul aproape negru, strălucirea luminilor de pe platou. „Şi acum poate că-i deja acolo, poate coboară din omnibuz, merge pe străzile din Lince, poate că-i cu ea, poate că-i şi face declaraţia, cu botul ăla al lui, dar-ar Domnul să nu se mai întoarcă niciodată, maică, măiculiţă, şi-o să rămâi singură în casa ta din Alcanfores, o să te părăsesc şi eu şi-o să plec în călătorie, în Statele Unite, nimeni n-o să mai audă de mine, dar mai înainte jur să-i turtesc faţa aia de gânganie şi să-l calc în picioare şi-o să zic la toată lumea uitaţi-vă ce-a mai rămas din turnătorul ăsta, mirosiţi, puneţi mâna, pipăiţi, şi-o să mă duc în Lince şi-o să-i spun eşti o amărâtă, nu faci nici măcar două parale, taman bună pentru turnătorul pe care am avut grijă să-l aranjez.” Stă încordat în patul îngust care scârţâie, cu ochii aţintiţi în salteaua patului de deasupra, care pare gata să

se reverse printre lamele metalice dispuse în formă de romb şi să cadă peste el şi să-l strivească.

— Cât e ceasul? îl întreabă pe Vallano.

— Şapte.

Se ridică şi iese. Arróspide e tot la uşă, cu mâinile în buzunare; urmăreşte cu interes doi cadeţi care discută ţipând în mijlocul curţii.

— Arróspide!

— Ce-i?

— Plec.

— Şi?

— Sar zidul.

— Treaba ta, spune Arróspide. Vorbeşte cu plantoanele.

— Nu la noapte, răspunde Alberto. Vreau să plec acum. În timp ce voi mergeţi la masă.

De data asta, Arróspide îl priveşte cu atenţie.

— Trebuie să plec, spune Alberto. Am ceva foarte important.

— Ai vreo întâlnire sau te duci la vreun chef?

— O să mă dai absent?

— Nu ştiu, spune Arróspide. Dacă te prind, dau şi eu de bucluc.

— Nu-i decât un apel, insistă Alberto. N-ai decât să zici la raport „efectiv complet”.

— Bine, spune Arróspide. Dar dacă mai e vreun apel, nu te dau prezent!…

— Mulţumesc.

— Ia-o mai bine pe la stadion, spune Arróspide. Du-te repede şi te ascunde, trebuie să sune adunarea.

— Da, spune Alberto, ştiu.

Se întoarce în dormitor. Deschide dulapul. Avea doi soli, de-ajuns pentru autobuz.

— Cine-i de planton în primele schimburi? l-a întrebat pe Vallano.

— Baena şi Creţul.

A vorbit cu Baena, iar acesta a fost de acord să-l treacă prezent. Apoi s-a dus la spălător. Cei trei stăteau tot pe vine; văzându-l, Jaguarul s-a ridicat.

— Nu m-ai auzit?

— Am două vorbe să-i spun Creţului.

— Du-te de vorbeşte cu mă-ta. Ieşi afară de-aici!

— O să sar zidul chiar acum. Creţul să mă dea prezent.

— Chiar acum? a spus Jaguarul.

— Da.

— Bine, a zis Jaguarul. Ştii istoria cu Cava? Cine a turnat?

— Dacă aş fi ştiut, l-aş fi nimicit. Drept cine mă iei? Presupun că nu mă crezi turnător.

— Sper că nu, a spus Jaguarul. Spre binele tău.

— De ăsta nu s-atinge nimeni. Pe ăla mi-l lăsaţi mie.

— Gura! a zis Jaguarul.

— Adu-mi un pachet de „Inca” şi te trec prezent, a spus Creţul.

Alberto s-a învoit. Când a intrat în dormitor, a auzit fluierul şi glasul subofiţerului, chemându-i la apel. A rupt-o la fugă şi a trecut ca fulgerul prin curte, printre rândurile în formare. A traversat platoul, ţinându-şi mâinile peste epoleţii roşii, în eventualitatea că s-ar fi întâlnit cu vreun ofiţer de la alt an. În curtea anului III, batalionul era deja încolonat şi Alberto s-a oprit din fugă; a mers repede, cu un aer firesc. A trecut prin faţa ofiţerului şi l-a salutat: locotenentul i-a răspuns automat. Pe stadion, departe de dormitoare, s-a simţit în deplină siguranţă. Ocolind baracamentul soldaţilor, a auzit glasuri şi grosolănii. A luat-o la fugă lipindu-se de balustrada colegiului, până la capăt, unde zidurile se întâlnesc, formând un unghi drept. Cărămizile şi chirpicii folosiţi cu alte ocazii erau tot acolo, grămadă. S-a aruncat la pământ şi a privit îndelung spre dormitoare, despărţite de el de pata verde şi dreptunghiulară a terenului de fotbal. Nu vedea mai nimic, dar auzea fluierele; batalioanele defilau spre sala de mese. Nici înspre baracament nu se vedea nimeni. Fără a se ridica, a târât câteva cărămizi şi le-a îngrămădit la poalele zidului. Şi dacă n-o să aibă putere să se ridice? întotdeauna sărise zidul prin partea cealaltă, pe lângă „Perlita”. A aruncat o ultimă privire în jur, şi-a luat avânt dintr-o săritură, s-a căţărat pe cărămizi şi a înălţat mâinile.

Suprafaţa zidului e aspră. Alberto se încovoaie şi reuşeşte să se ridice până ajunge cu privirea deasupra zidului; vede câmpul pustiu, aproape ascuns în întuneric, iar în depărtare, linia armonioasă a palmierilor care străjuiesc bulevardul Progreso. După câteva secunde, nu mai vede decât zidul, dar mâinile lui rămân încă agăţate de margine. „Da, jur în faţa lui Dumnezeu c-o să-mi plăteşti pentru asta, Sclavule, o să mi-o plăteşti chiar în

prezenţa ei, dacă alunec şi-mi rup piciorul, or să sune acasă şi dacă vine tata, o să-i spun în sfârşit ce se petrece, pe mine m-au exmatriculat fiindcă am sărit zidul, dar tu ai fugit de acasă ca să te duci după târfe, ceea ce-i mai grav.” Picioarele şi genunchii se agaţă de asperităţile zidului, se sprijină în crăpături şi pe ieşituri, se caţără. Sus, Alberto se ghemuieşte ca o maimuţă, însă doar cât îi trebuie pentru a alege o porţiune de teren neted. Apoi sare: se loveşte şi se rostogoleşte, închide ochii, îşi freacă genunchii şi capul cu furie, pe urmă se aşază; se mişcă pe loc, se ridică. Fuge, traversează câmpul, călcând peste semănături. Picioarele i se afundă în pământul reavăn; în gleznă simte înţepăturile buruienilor. Nişte tulpini uscate se rup sub ghetele lui. „Şi ce tâmpit, oricine m-ar putea vedea şi m-ar spune, şi chipiul şi epoleţii, e un cadet care fuge, ca tatăl meu, şi dacă m-aş duce la Picioare-de-Aur şi i-aş spune, mamă, gata, te rog, resemnează-te, la urma urmei eşti bătrână, iar biserica îţi ajunge, dar mi-o vor plăti amândoi şi baba vrăjitoare, mătuşă-sa, codoaşa, croitoreasa, blestemata.” În staţia de autobuz nu mai era nimeni. Maşina soseşte o dată cu el şi trebuie să se urce din mers. Simte din nou o linişte adâncă; e înghesuit în mijlocul unei mase de oameni, iar afară, de cealaltă parte a ferestrelor, nu se vede nimic, noaptea s-a lăsat în câteva clipe, dar el ştie că vehiculul trece pe lângă terenuri virane şi grădini de zarzavaturi, fabrici şi cartiere cu case din şipcă şi carton, apoi pe lângă arena unde se ţin coridele. „El a intrat şi i-a zis bună, cu zâmbetul lui de prefăcut, ea i-a spus bună, stai jos, vrăjitoarea a ieşit şi a început să vorbească şi i-a zis domnule şi a plecat pe stradă şi i-a lăsat singuri şi el i-a zis am venit fiindcă, pentru că, închipuie-ţi, îţi dai seama, ţi-am transmis prin, ah, Alberto, da, m-a dus la film, dar nimic altceva şi i-am scris, ah, sunt nebun după tine, şi s-au sărutat, se sărută, se vor săruta. Doamne, de s-ar săruta exact când ajung şi eu, pe gură, să dau de ei goi, Doamne.” Coboară la bulevardul Alfonso Ugarte şi o ia spre piaţa Bolognesi, printre slujbaşi şi funcţionari care ies din cafenele sau stau pe la colţuri, formând grupuri gălăgioase; traversează cele patru benzi paralele brăzdate de şiruri de maşini şi ajunge în piaţă, unde, în mijloc, în vârful unei coloane, un alt erou de bronz, în semiobscuritate, departe de scânteierile luminilor, se prăbuşeşte ciuruit de gloanţele chiliene. Juraţi pe steagul sfânt al patriei, pe sângele eroilor noştri, coboram spre

mica plajă de la poalele falezei când Pluto mi-a zis ia uită-te în sus şi acolo era Helena, jurăm şi defilăm şi ministrul îşi şterge nasul, se scarpină şi biata mama, s-a terminat cu canasta, adio chefuri, mese, călătorii, tată, du-mă la meci, fotbalul e un sport pentru negri, băiete, anul viitor o să te înscriu la regate, o să fii canotor, şi pe urmă el s-a dus după fripturiste ca Teresa." Merge pe Paseo Colón, pustiu ca o stradă de pe altă lume, anacronic cu casele lui cubice din secolul al XIX-lea care acum adăpostesc doar simulacre de familii bune, cu faţadele devorate de inscripţii, cu carosabilul fără maşini, cu bănci deteriorate şi cu statui. Se urcă apoi în omnibuzul de Miraflores, luminat şi strălucitor ca un frigider; e înconjurat de oameni care nu râd, nici nu vorbesc; coboară la colegiul „Raimondi" şi o apucă pe străzile sinistre din Lince. Câteva prăvălii, felinare muribunde, case cufundate în întuneric. „Carevasăzică nu mai ieşiseşi niciodată cu un băiat, ce gogoşi îmi mai turnai, cu capul ăsta pe care ţi l-a pus Dumnezeu pe umeri, aşa deci, cinematograful «Metro» e foarte drăguţ, oh! te rog, să vedem dacă Sclavul o să te invite la matineele din centru, dacă te duce în vreun parc, la plajă, în Statele Unite, la Chosica duminica, aşa că din ăştia suntem, mamă, trebuie să-ţi spun ceva, m-am îndrăgostit de o neisprăvită care mi-a pus coame, ca tatăl meu ţie, dar înainte de a ne căsători, înainte de a-mi face declaraţia, înainte de orice, ce spui?" A ajuns la colţul casei Teresei şi stă lipit de perete, ascuns în întuneric. Se uită în toate părţile, pe străzi nici ţipenie. În spate, înăuntrul casei, aude zgomot de obiecte, cineva face ordine într-un dulap sau îl răvăşeşte, fără grabă, metodic. Îşi trece mâna prin păr, îl netezeşte, caută cărarea cu degetul şi constată că se menţine dreaptă. Îşi scoate batista, îşi şterge fruntea şi gura, îşi aranjează cămaşa, ridică un picior şi îşi freacă vârful ghetei de manşeta pantalonilor; face acelaşi lucru şi cu celălalt picior. „O să intru zâmbind, îi dau mâna, iartă-mă, Teresa, am venit doar pentru o clipă, te rog, cele două scrisori ale mele, uite-le pe ale tale, tu, Sclavule, stai cuminte, o să vorbim mai târziu asta-i treabă între bărbaţi, de ce să facem scandal în faţa ei? spune-mi, tu eşti bărbat?" Alberto stă în faţa uşii, n-a urcat cele trei trepte de ciment. Încearcă să tragă cu urechea, dar degeaba. Totuşi ei sunt acolo: o dâră de lumină marchează conturul uşii, iar cu câteva clipe mai înainte a simţit un fel de atingere, aproape aeriană, poate o mână căutând ceva

de care să se sprijine. „O să trec cu maşina mea decapotabilă, cu pantofi americani, cămaşă de mătase, ţigări de lux, haină de piele, pălărie cu pană roşie, o să claxonez, o să le zic urcaţi, ieri am sosit din Statele Unite, să facem o plimbare, haideţi pe la mine, în Orrantia, aş vrea s-o cunoaşteţi pe soţia mea, o americancă, a fost actriţă de film, ne-am căsătorit la Hollywood chiar în anul în care mi-am terminat studiile, haideţi, urcă, Sclavule, urcă, Teresa, vreţi să ascultaţi radioul pe drum?”

Alberto bate la uşă de două ori, a doua oară ceva mai tare. Câteva clipe mai târziu vede în prag conturul unei femei, o siluetă lipsită de detalii, fără glas. Lumina care vine dinăuntru de-abia luminează umerii fetei şi rădăcina gâtului. „Cine-i?” spune ea. Alberto nu răspunde. Teresa se retrage puţin în stânga, iar pe chipul lui Alberto se revarsă o lumină plăpândă.

— Bună, spune Alberto. Aş vrea să vorbesc o clipă cu el. E ceva foarte urgent. Cheamă-l, te rog.

— Bună, Alberto, spune ea. Nu te-am recunoscut. Vino, intră! M-ai speriat.

Intră, iar chipul lui capătă o expresie tot mai dură, în timp ce-şi plimbă privirea peste tot prin camera pustie. Perdeaua care desparte cele două încăperi se mişcă şi el poate vedea un pat lat, în dezordine, iar alături altul, mai mic. Îşi îndulceşte expresia şi se întoarce: cu spatele la el, Teresa închide uşa. Alberto vede cum, înainte de a se întoarce, îşi trece mâna peste păr şi apoi îşi aranjează cutele fustei. Acum stă în faţa lui. Deodată, Alberto îşi dă seama că figura evocată de atâtea ori la colegiu în ultimele săptămâni avea o fermitate absentă de pe figura pe care o vede lângă sine, aceeaşi pe care o văzuse şi la cinematograful „Metro” sau dincolo de această uşă, când şi-au luat rămas-bun; un chip cu o expresie de jenă, nişte ochi timizi care îi evită pe ai lui, se închid şi se deschid de parcă s-ar feri de soarele de vară. Teresa zâmbeşte şi pare tulburată: îşi frământă mâinile, care apoi îi cad pe lângă şolduri, se sprijină de perete.

— Am şters-o de la colegiu, spune el. Se înroşeşte şi coboară privirea.

— Ai şters-o? Teresa a deschis gura, dar nu mai spune nimic, se uită la el cu oarecare nelinişte; mâinile s-au împreunat din nou şi rămân suspendate la câţiva centimetri de

Alberto. Ce s-a întâmplat? Spune-mi! Dar ia loc, nu e nimeni acasă, mătuşă-mea e plecată.

El îşi ridică privirea şi spune:

— Te-ai văzut cu Sclavul?

Ea îl priveşte cu ochii larg deschişi:

— Cu cine?

— Vreau să spun cu Ricardo Arana.

— Ah! spune ea, liniştită parcă; zâmbeşte din nou: Băiatul care stă la colţ.

— A venit să te vadă? insistă el.

— Pe mine? spune ea. De ce?!

— Spune-mi adevărul, zice el, cu glas tare. De ce mă minţi? Adică…

Se întrerupe, bâiguie ceva, tace. Teresa îl priveşte foarte serioasă, dând încetişor din cap, cu mâinile nemişcate, întinse pe lângă trup, dar în ochi se iveşte un element nou, încă neclar, o lumină răutăcioasă.

— De ce mă întrebi?

Glasul ei şoptit e blând şi vag ironic.

— Sclavul s-a învoit în după-amiaza asta, spune Alberto. Credeam că a venit să te vadă. Zicea că mamă-sa e bolnavă.

— De ce trebuia să vină? spune ea.

— Pentru că e îndrăgostit de tine.

De astă dată, chipul Teresei e inundat de lumină, obrajii, buzele şi chiar şi fruntea, foarte netedă, acoperită de cârlionţi.

— Nu ştiam, spune ea. N-am stat de vorbă cu el decât o clipă. Dar…

— De aia am şters-o, spune Alberto; rămâne mut o clipă, cu gura deschisă. La sfârşit, adaugă: Eram gelos. Şi eu sunt îndrăgostit de tine.

VII

Părea întotdeauna atât de curată şi de elegantă, încât mă tot gândeam: cum de nu sunt la fel şi celelalte? Şi nu-şi schimba prea des rochiile, dimpotrivă, nu prea avea cu ce să se îmbrace. Când învăţam împreună şi îşi păta mâinile cu cerneală, îşi lăsa cărţile pe jos şi se ducea să se spele. Dacă se întâmpla să cadă cerneală pe caiet, fie şi numai o picăturică, rupea foaia şi o rescria. „Dar pierzi mult timp aşa, îi spuneam eu. Mai bine o ştergi. Dă-mi o lamă şi-o să vezi, nu se cunoaşte deloc.” Ea nu accepta însă aşa ceva. Era singurul lucru care o înfuria. Tâmplele începeau să-i zvâcnească – se zbăteau încet, ca o inimă, sub părul negru –, iar gura i se încreţea. Dar când se întorcea de la chiuvetă era iarăşi zâmbitoare. Uniforma colegiului consta dintr-o fustă albastră şi o bluză albă. Uneori o vedeam sosind de la şcoală şi-mi ziceam: „nicio cută, nicio pată.” Mai avea o rochie în carouri care îi acoperea umerii şi se încheia la gât cu o panglică. N-avea mâneci, dar ea îşi punea pe deasupra un pulover de culoarea scorţişoarei. Se încheia numai la ultimul nasture şi, când mergea, cele două părţi ale puloverului zburau prin aer: era o încântare să o vezi. Asta era rochia de duminică, cu care se ducea să-şi vadă rudele. Duminica era cea mai cumplită zi. Mă sculam devreme şi mă duceam în piaţa Bellavista; mă aşezam pe o bancă sau mă uitam la fotografiile din vitrinele cinematografului, fără a scăpa casa din vedere, de teamă să nu plece şi eu să nu-mi dau seama, în celelalte zile, Tere se ducea să cumpere pâine de la brutăria chinezului Tilau, care se află lângă cinematograf. Eu îi ziceam: „Ce întâmplare, mereu ne întâlnim!” Dacă era coadă mare, Tere rămânea afară, iar eu îmi făceam loc şi chinezul Tilau, un bun prieten, mă servea înaintea celorlalţi. Odată, Tilau a zis cum ne-a văzut intrând: „Aaa, au sosit logodnicii! Tot aşa? Câte două chancay calde pentru fiecare?” Cei care aşteptau la coadă au început să râdă, ea s-a înroşit şi eu am zis: „Hei, Tilau, lasă-te de glume şi serveşte-ţi clienţii.” Dar duminica brutăria era închisă. Eu mă uitam la ele de pe bancă sau din holul cinematografului Bellavista. Aşteptau maşina care merge spre Costanera. Uneori mă prefăceam; cu mâinile în buzunare, fluierând şi lovind cu piciorul vreo piatră sau un dop de sticlă, treceam pe lângă ele şi, fără a mă opri din mers, le salutam:

„Bună ziua, doamnă; bună, Tere” şi-mi continuam astfel drumul spre casă sau spre Sáenz Peña.

Îşi mai punea rochia în carouri şi puloverul luni seara, când mătuşă-sa o ducea la cinematograful Bellavista. Eu îi spuneam mamei că trebuie să iau un caiet de la Teresa şi mă duceam în piaţă să aştept terminarea spectacolului şi o vedeam trecând cu mătuşă-sa, comentând filmul.

În celelalte zile purta o fustă maro, veche şi cam decolorată. Uneori o găseam pe mătuşă cârpind fusta, şi o făcea bine, peticele aproape că nu se observau, nu degeaba era croitoreasă. Dar dacă Teresa cârpea fusta, după ce se întorcea de la colegiu, ea rămânea în uniformă şi, ca să n-o murdărească, punea un ziar pe scaun. Cu fusta maro purta o bluză albă, cu trei nasturi, dar nu se încheia decât la primii doi, astfel că i se vedea gâtul, un gât oacheş şi lung. Iarna îşi punea peste bluza albă puloverul de culoarea scorţişoarei şi nu se încheia la niciun nasture. Mă gândeam: „Ce îndemânatică e când se dichiseşte!”

Pantofi avea doar două perechi, dar în această problemă priceperea nu-i mai era de folos decât în foarte mică măsură. La colegiu purta nişte pantofi negri cu şireturi, care păreau bărbăteşti, dar cum ea avea picioare mici, nu se prea observa, îi avea mereu lustruiţi, fără urme de praf sau pete. Când se întorcea acasă, sigur şi-i scotea ca să-i lustruiască, fiindcă o vedeam intrând încălţată cu pantofii negri şi puţin mai târziu, când veneam la ea să ne facem temele, era încălţată cu pantofii albi, iar cei negri se aflau lângă uşa de la bucătărie, strălucind ca o oglindă. Nu cred că-i dădea cu cremă în fiecare zi, dar sigur îi ştergea cu o cârpă.

Pantofii albi erau vechi. Când era distrată, îşi încrucişa picioarele, ţinând unul în aer, şi eu puteam vedea că pingelele sunt tocite. Odată, când s-a lovit de masă, a scos un ţipăt şi a venit mătuşă-sa, care i-a scos pantoful şi a început să-i maseze piciorul; atunci am văzut că înăuntru avea o bucată de carton îndoit, aşa că m-am gândit: „Talpa are găuri.” Am văzut-o o dată făcându-şi pantofii albi. Îi dădea cu cretă pe toate părţile, cu aceeaşi grijă cu care îşi făcea şi temele pentru şcoală. Aşa păreau noi, dar numai pentru o clipă, fiindcă de cum îi atingea de ceva, creta cădea, iar pantofii se umpleau de pete. La un moment dat, mi-am zis: „Dacă ar avea mai multă cretă, ar purta

pantofii curaţi tot timpul. Ar putea ţine o cretă în buzunar şi cum s-ar şterge albul pe o parte, ar scoate creta imediat să dea pe pantof.” în faţa colegiului meu era o librărie unde m-am dus într-o după-amiază ca să întreb cât costă o cutie de cretă. Cea mare făcea şase soli, iar cea mică patru şi cincizeci. Nu ştiam că-i aşa de scumpă. Mi-era ruşine să-i cer slăbănogului de Higueras, nici măcar nu-i înapoiasem celălalt sol împrumutat. Acum eram mai prieteni, deşi ne vedeam rareori, în aceeaşi cârciumă. Îmi spunea anecdote, mă întreba de şcoală, îmi oferea ţigări, mă învăţa să fac rotocoale, să ţin fumul şi să-l arunc pe nas. Într-o zi mi-am luat inima în dinţi şi i-am cerut împrumut patru soli şi jumătate. „Desigur, amice, mi-a zis, orice vrei” şi mi i-a dat fără să mă întrebe la ce-mi trebuiau. Am dat fuga la librărie şi i-am cumpărat cutia. Mă gândisem să-i spun: „Tere, ţi-am adus un dar” şi intrând în casă la ea, încă mă mai gândeam să procedez astfel, însă de cum am văzut-o, m-am răzgândit şi i-am zis doar atât: „Mi-au dăruit asta la colegiu, iar mie creta nu mi-e de folos la nimic. N-o vrei tu?” Şi ea mi-a spus: „Cum să nu, dă-mi-o.”

Nu cred în existenţa diavolului, însă Jaguarul mă pune pe gânduri. El spune că nu crede, dar e o minciună, pur şi simplu poză. S-a văzut când l-a plesnit pe Arróspide fiindcă zicea lucruri urâte despre sfânta Rosa. „Maică-mea credea în sfânta Rosa şi să vorbeşti urât despre ea înseamnă să o vorbeşti de rău pe mama”, simplă poză. Dracul trebuie să aibă faţa ca Jaguarul, acelaşi râs şi, în plus, coarne ascuţite. Au venit să-l ia pe Cava, a zis, au aflat totul. Şi a început să râdă, în timp ce eu şi Creţul am amuţit, ni s-a tăiat respiraţia. Cum de a ghicit? Mereu visez că mă apropii de el pe la spate, îl cnocautez, dau cu el de pământ şi buf! poc! bum! Să vedem ce face când îşi revine. Probabil că şi Creţul se gândeşte la asta. Jaguarul e o bestie, Boa, o brută fără pereche, mi-a zis în seara asta, ai văzut cum a mirosit povestea cu munteanul şi cum mai râdea? Dacă eu aş fi fost cel dat în gât, desigur că tot aşa s-ar fi tăvălit de râs. Dar pe urmă parcă înnebunise, dar nu din cauza munteanului, ci de teamă pentru el. „Asta numai mie mi-au făcut-o, dar nu ştiu cu cine au de-a face”, dar cel care-i la răcoare e Cava. Şi dacă zarurile cădeau pe mine? Mi se face părul măciucă! Mi-ar plăcea să i se înfunde o dată şi Jaguarului, să-l văd atunci ce mutră face, nimeni nu se leagă niciodată de el, ceea ce-l face mai sigur pe

el, ghiceşte orice. Se zice că animalele pricep lucrurile după miros; miros şi gata, prin nas trece tot ceea ce urmează să se întâmple. Maică-mea spunea: în ziua cutremurului din ’40 am ştiut că se va petrece ceva, câinii din cartier parcă turbaseră dintr-o dată, fugeau şi urlau de parcă îl văzuseră pe Satana cu coame şi cu părul zbârlit. Ceva mai târziu a început zguduiala. La fel şi cu Jaguarul. A luat o faţă de groază şi a zis „cineva a ciripit”, „jur pe sfânta Fecioară că aşa-i”, iar Huarina şi Morte nu se arătaseră încă, nici măcar paşii nu li se auzeau, nimic! Ce ruşine, nu l-a văzut niciun ofiţer, niciun subofiţer, altfel l-ar fi închis de mult, de acum trei săptămâni ar fi fost azvârlit în stradă, ce scârbă, trebuie să fi fost vreun cadet. Poate un câine sau vreun tip din IV. Şi cei din IV sunt nişte câini, mai mari, mai deştepţi, dar la urma urmei tot câini. Noi n-am fost niciodată câini cu adevărat, şi asta datorită Cercului, ne-am făcut respectaţi, dar asta ne-a costat, nu glumă. Când eram în IV, i-ar fi trecut prin minte vreunuia din V să ne ducă să-i facem patul?! Dau cu el de pământ, îl scuip, Jaguarule, Creţule, muntene Cava, vreţi să mă ajutaţi? Mă ard mâinile de când îl fardez pe fricosul ăsta. Nu se băgau nici măcar peste piticii din secţia a zecea, tot datorită Jaguarului, el a fost singurul care nu s-a lăsat botezat, a dat exemplu, un adevărat mascul, ce mai! Am petrecut nişte zile grozave, mai bune decât cele care au urmat, dar n-aş vrea ca timpul să se întoarcă înapoi, dimpotrivă, mi-ar fi plăcut ca acum să fi terminat deja, dacă n-o să se dărâme şandramaua o dată cu întâmplarea cu munteanul, îl omor dacă se sperie şi ne bagă pe toţi la apă. Pun mâna în foc pentru el, a zis Creţul, n-o să deschidă gura nici de-ar fi să-l ardă cu fierul roşu. Ar fi mare ghinion să ne pârlim tocmai acum, la sfârşit, înainte de examene, pentru un nenorocit de geam. Nu mi-ar conveni să fiu iar câine, e o adevărată pacoste să petreci alţi trei ani aici, ştiind ce înseamnă, având deja experienţă. Sunt câini care spun o să mă fac militar, o să mă fac aviator, o să mă fac marinar, toţi neisprăviţii vor să devină marinari. Aşteaptă câteva luni şi pe urmă mai discutăm!

Salonul dădea spre o grădină plină de flori, mare, multicoloră. Fereastra era larg deschisă şi un miros de iarbă umedă ajungea până la ei. Bebe a pus a patra oară acelaşi disc şi a ordonat: „Scoală-te şi nu mai fi plouat, e spre binele tău.” Alberto se prăbuşise într-un fotoliu, răpus de oboseală. Pluto şi Emilio erau

spectatori la lecţie şi făceau tot timpul glume, lansau fel de fel de insinuări, o pomeneau încontinuu pe Helena. În curând se va vedea iarăşi în oglinda mare din încăpere, legănându-se, cu un aer foarte serios, în braţele lui Bebe, rigiditatea va pune stăpânire pe trupul lui, iar Pluto va afirma: „Gata, iar dansezi ca un robot.”

S-a ridicat în picioare. Emilio aprinsese o ţigară, din care trăgea, alternativ, împreună cu Pluto. Alberto i-a văzut aşezaţi pe sofa şi discutând despre superioritatea tutunului american sau englez. Nu erau atenţi la el. „Bun, a zis Bebe, acuma mă conduci tu.” A început să danseze, întâi foarte lent, străduindu-se să respecte cu sfinţenie mişcările valsului peruan, un pas la dreapta un pas la stânga, o întoarcere aşa, o răsucire aşa. „Acum e mai bine, zicea Bebe, dar trebuie să te mişti ceva mai repede, după muzică. Ascultă, tam-tam, tam-tam, învârteşte-te, tam-tam, tam-tam, învârteşte-te.” într-adevăr, Alberto se simţea mai dezinvolt, mai liber, nu se mai gândea la dans, iar picioarele lui nu se mai încurcau printre cele ale lui Bebe.

„Merge bine, spunea Bebe, dar nu mai sta aşa ţeapăn, nu trebuie să-ţi mişti doar picioarele. Când te învârteşti, trebuie să-ţi apleci şi trupul, aşa, aşa, fii atent! (Bebe se înclina, pe chipul lui cu ten de culoarea laptelui flutura un zâmbet convenţional, se răsucea pe un călcâi, ca apoi, recăpătându-şi poziţia anterioară, zâmbetul să se estompeze.) Există şi trucuri, cum ar fi schimbarea pasului sau să faci figuri, dar astea se învaţă cu timpul. Acuma trebuie să te obişnuieşti să-ţi conduci partenera cum se cuvine. Să nu-ţi fie teamă, că ea o să-şi dea seama imediat. Pui mâna aici, ferm, cu siguranţă. Lasă-mă să te conduc puţin, ca să vezi. Ai înţeles? îi strângi mâna cu stânga şi în mijlocul dansului, dacă îţi dai seama că merge, îţi strecori degetele printre ale ei şi încetişor o apropii de tine, apăsând-o în spate, împingând-o, dar încet, uşurel. Pentru asta trebuie să ai mâna bine plasată de la început, nu doar vârful degetelor, toată mâna, toată palma lipită aproape de umăr. Apoi o laşi să coboare puţin câte puţin, de parcă ar fi o simplă întâmplare, ca şi cum la fiecare răsucire mâna ar cădea singură. Dacă fata dă semne de împotrivire sau se trage înapoi, începi şi vorbeşti despre orice, şi vorbeşti, şi vorbeşti, râzi, dar nu slăbeşti strânsoarea mâinii. Apeşi şi o apropii din nou. Pentru asta, trebuie să te învârteşti de mai multe ori şi numai în acelaşi sens.

Cel care se învârteşte spre dreapta nu ameţeşte, suportă şi cincizeci de răsuciri la rând, dar cum ea se răsuceşte spre stânga, o s-o apuce repede ameţeala. O să vezi că îndată ce se învârteşte de câteva ori, se lipeşte singură de tine, ca să aibă mai multă siguranţă. Atunci poţi coborî mâna până la mijloc şi să-i prinzi degetele fără teamă şi chiar să-ţi mai apropii faţa de a ei. Ai înţeles?”

Valsul s-a terminat, iar pick-up-ul scrâşneşte monoton. Bebe îl opreşte.

— Ăsta ştie toate dedesubturile, zice Emilio, arătând înspre Bebe. Ce individ!

— Şi acuma, gata! spune Pluto. Alberto a învăţat să danseze. Ce-ar fi să facem o partidă de cărţi, un casinito cartierul vesel?

Numele primitiv al cartierului, căzut în desuetudine, fiindcă desemna şi strada Huatica, a reînviat o dată cu adaptarea de către Tico a jocului casino, făcută cu câteva luni în urmă, într-una din sălile clubului Terrazas. Se împart toate cărţile între patru jucători; cel care are banca hotărăşte atuurile. Se joacă perechi. De la apariţia lui, este singurul joc de cărţi practicat în cartier.

— Dar n-a învăţat decât vals şi bolero, spune Bebe. Mai are şi mambo.

— Acum, nu mai pot, zice Alberto. Continuăm altă dată.

Când au intrat în casa lui Emilio, la orele două ale după-amiezii, Alberto era în mare formă şi răspundea la glumele celorlalţi. Dar patru ore de lecţii îl epuizaseră. Doar Bebe îşi păstrase entuziasmul. Ceilalţi se plictiseau.

— Cum vrei, a zis Bebe. Dar petrecerea are loc mâine.

Alberto a tresărit. „Aşa-i, îşi spuse. Şi pe deasupra, chiar la Ana acasă. Or să pună mambo toată noaptea.” Ca şi Bebe, Ana era o stea a dansului: făcea figuri, inventa paşi, ochii îi străluceau de fericire dacă se făcea cerc în jurul ei. „O să-mi petrec toată noaptea aşezat într-un colţ, în timp ce alţii vor dansa cu Helena? Barem de-ar fi numai cei din cartier!”

Într-adevăr, de câtăva vreme, cartierul nu mai era o insulă, o citadelă. Nou-veniţi de tot felul – miraflorini de pe 28 Iulie, din Reducto, de pe strada Francia sau Quebrada, băieţi din San Isidro şi chiar din Barranco-au apărut deodată pe străzile care constituiau domeniul cartierului. Urmăreau fetele, stăteau de vorbă cu ele la poartă, dispreţuiau ostilitatea băieţilor sau o

sfidau. Erau mai mari decât băieţii din cartier, pe care uneori îi provocau. Fetele erau de vină: ele îi ispiteau, păreau încântate de aceste incursiuni. Sara, verişoara lui Pluto, îl acceptase pe un băiat din San Isidro, care mai venea câteodată şi însoţit de unul sau doi prieteni, iar Ana şi Laura stăteau cu ei la taifas. Intruşii apăreau mai ales în zilele cu petreceri. Apăreau ca prin farmec. Pe la prânz, începeau să dea târcoale casei unde urma să aibă loc petrecerea, glumeau cu gazda, o flatau. Dacă nu erau invitaţi, se iveau noaptea, cu feţele lipite de geamuri, privind cu jind la perechile care dansau. Făceau tot felul de gesturi, grimase, glume, foloseau o întreagă gamă de trucuri pentru a atrage atenţia fetelor şi a le stârni compasiunea. Uneori, una dintre ele (cea care dansa mai puţin) intervenea pe lângă gazdă în favoarea intrusului. Era suficient: îndată încăperea se umplea de străini, care ajungeau să-i îndepărteze pe băieţii din cartier, să pună stăpânire pe pick-up şi pe fete. Iar Ana, tocmai ea, nu se distingea prin zel, spiritul ei de clan era foarte slab, aproape inexistent. Nou-veniţii o interesau mai mult decât băieţii din cartier. O să-i poftească înăuntru pe invitaţi, dacă nu cumva i-o fi şi invitat deja.

— Da, a zis Alberto, ai dreptate. Învaţă-mă mambo.

— Bine, a spus Bebe. Dar lasă-mă să fumez o ţigară. Între timp, dansează cu Pluto.

Emilio căscă şi-i dădu un cot lui Pluto., Mamberot du-te de te afirmă!” i-a zis. Pluto a izbucnit în râs. Avea un râs extraordinar, total, care îi zguduia trupul.

— Da au ba? a zis Alberto, prost dispus.

— Nu te supăra, a spus Pluto. Vin!

S-a sculat în picioare şi s-a dus să aleagă un disc. Bebe îşi aprinsese o ţigară şi bătea cu piciorul ritmul unei melodii de care-şi adusese aminte.

— Ascultă, a zis Emilio. E ceva ce nu înţeleg. Tu ai fost primul care s-a apucat de dansat, vreau să spun la primele petreceri din cartier, când am început să ne întâlnim cu fetele. Mai ţii minte?

— Dar ăla nu era dans, a zis Alberto, ci ţopăială curată.

— Toţi am început prin a ţopăi, a afirmat Emilio. Dar pe urmă am învăţat.

— Dar ăsta n-a mai venit la petreceri nu ştiu câtă vreme. Aţi uitat?!

— Aşa-i, a spus Alberto. Asta m-a dat peste cap.

— S-ar fi zis că vrei să te faci popă, a spus Pluto; alesese un disc şi-l învârtea în mână. Aproape că nu mai ieşeai din casă.

— Of, a zis Alberto. Nu din vina mea. Maică-mea nu-mi dădea voie.

— Şi-acum?

— Acum, da. Se înţelege mai bine cu tata.

— Eu unul nu pricep, a spus Bebe. Ce are una cu alta?

— Tată-su e un don Juan, a zis Pluto. Nu ştiai? N-ai văzut cum îşi mai şterge gura cu batista înainte de a intra în casă, când vine noaptea târziu?

— Ba da, a spus Emilio. L-am văzut o dată în Herradura. Era cu maşina, lângă o femeie trăsnet. Mare crai!

— Are farmec, a zis Pluto. Şi e şi foarte elegant.

Flatat, Alberto dădea din cap.

— Dar ce legătură e între asta şi a-i da voie să vină la petreceri? a spus Bebe.

— Când tata îşi face de cap, a zis Alberto, mama începe să se ocupe serios de mine, ca să nu fiu ca el când m-oi face mare. I-e frică să nu ajung un muieratic, un depravat ca el.

— Formidabil, a spus Bebe. Grozavă chestie!

— Şi tata-i mare fustangiu, a spus Emilio. Uneori nici măcar nu doarme acasă, iar batista lui are mereu urme de ruj. Dar pe mama n-o interesează. Râde şi-i zice: „Crai bătrân!” Doar Ana îl mai ceartă.

— Hei, a spus Pluto, la ce oră începem să dansăm?

— Aşteaptă, dragă, a replicat Emilio. Mai stăm şi noi puţin de vorbă. O să dansăm pe săturate la petrecere.

— De câte ori vorbim de petrecere, Alberto se face palid, a zis Bebe. Dragul meu, nu fi tâmpit! De data asta Helena o să te accepte. Pun pariu pe ce vrei tu.

— Crezi? a spus Alberto.

— E îndrăgostit lulea, a zis Emilio. N-am văzut niciodată pe nimeni mai cocoloş ca el. Eu n-aş putea face ce face ăsta.

— Dar ce fac eu? a spus Alberto.

— I-ai făcut declaraţii de douăzeci de ori.

— Doar de trei ori, a spus Alberto. De ce le îngroşi?

— Eu cred că face bine, a afirmat Bebe. Dacă-i place, să se ţină de capul ei până-l acceptă. Şi după aia, s-o facă să sufere.

— Dar asta înseamnă să nu mai aibă mândrie, a spus Emilio. Dacă una nu mă vrea, găsesc eu alta pe loc.

— De data asta o să te asculte, i-a zis Bebe lui Alberto. Ieri, când stăteam de vorbă acasă la Laura, Helena a întrebat de tine şi s-a înroşit toată când Heo a întrebat-o: „Ce, îi simţi lipsa?”

— Zău? a întrebat Alberto.

— Îndrăgostit lulea, a spus Emilio. Uitaţi-vă cum îi mai strălucesc ochii.

— Poate, a spus Bebe, că nu-i faci declaraţia cum trebuie, încearcă s-o impresionezi. Barem ştii ce vrei să-i spui?

— Mai mult sau mai puţin, a spus Alberto. Am o idee.

— Asta-i important, a afirmat Bebe. Trebuie să-ţi pregăteşti ceea ce vrei să-i spui.

— Depinde, a spus Pluto. Mie-mi place să improvizez. De câte ori mă opresc la o fată, devin foarte nervos, dar cum încep să-i vorbesc, îmi vin în minte o mulţime de lucruri. Mă simt inspirat.

— Nu, a spus Emilio. Bebe are dreptate. Şi eu îmi pregătesc detaliile. Aşa, în momentul respectiv ai grijă doar de modul în care îi vorbeşti, o priveşti, o ţii de mână.

— Trebuie să ai totul întipărit în minte, a spus Bebe. Şi dacă poţi, fă repetiţii în faţa oglinzii.

— Da, a afirmat Alberto. Şovăie o clipă: Tu ce-i spui?

— Depinde, a răspuns Bebe. În funcţie de fată. (Emilio îl aprobă cu suficienţă.) Pe Helena n-o poţi întreba direct dacă vrea să fie prietena ta. Mai întâi trebuie să pregăteşti bine terenul.

— Poate tocmai de aceea m-a refuzat, a mărturisit Alberto. Data trecută am întrebat-o deschis dacă vrea să fie prietena mea.

— Ai fost un mare bleg, a spus Emilio. Şi în plus, i-ai făcut declaraţia dimineaţa. Şi pe stradă. Eşti nebun!

— Eu mi-am făcut declaraţia o dată la biserică, a spus Pluto. Şi mi-a mers de minune.

— Nu, nu, l-a întrerupt Emilio, care s-a întors spre Alberto. Uite, mâine o inviţi la dans. Aştepţi să se cânte un bolero. Nu-i faci declaraţia pe mambo. Trebuie să fie o muzică romantică.

— N-avea grijă de asta, a zis Bebe. Când te hotărăşti, îmi faci un semn, iar eu o să pun discul cu îmi placi de Leo Marini.

— Ăsta-i boleroul meu! a exclamat Pluto. De câte ori fac declaraţia dansând pe îmi placi îmi reuşeşte. N-am dat greş niciodată.

— Bine, a zis Alberto. O să-ţi fac un semn.

— O inviţi la dans şi o strângi bine în braţe, a spus Emilio. O conduci pe neobservate spre un colţ, ca să nu te audă ceilalţi. Şi-i spui la ureche: „Helenita, mor de dorul tău!”

— Prostule! a strigat Pluto. Vrei să-l refuze iar?

— De ce? a întrebat Emilio. Eu aşa mi-am făcut întotdeauna declaraţia.

— Nu, a zis Bebe. Înseamnă să procedezi fără artă, fără meşteşug. Iei mai întâi un aer grav şi-i spui: „Helena, trebuie să-ţi spun ceva foarte important. Îmi placi. Sunt îndrăgostit de tine. Vrei să fii prietena mea?”

— Şi dacă tace, a adăugat Pluto, îi zici: „Helenita, tu nu simţi nimic pentru mine?”

— Şi atunci o strângi de mână, a spus Bebe. Încetişor, cu multă tandreţe.

— Şi ţine-ţi firea, dragă, a zis Emilio, lovindu-l cu palma. Nu-ţi face griji! De data asta o să fie de acord.

— Aşa-i, a spus Bebe. O să vezi că aşa va fi.

— După ce-ţi termini declaraţia, facem o horă în jurul vostru, a zis Pluto. Şi-o să vă cântăm Aici sunt doi îndrăgostiţi. Mă ocup eu de asta. Pe cuvânt!

Alberto zâmbea.

— Dar acum trebuie să înveţi mambo, a zis Bebe. Hai, du-te, te aşteaptă partenera.

Pluto îşi deschisese braţele teatral.

Cava zicea c-o să fie un militar adevărat, nu infanterist, ci artilerist. În ultima vreme nu mai vorbea despre asta, dar sigur gândea tot aşa. Muntenii sunt nişte căpoşi, când le intră ceva în scăfârlie acolo rămâne. Aproape toţi militarii sunt munteni. Nu cred că unuia de pe coastă i-ar da prin minte să se facă militar. Cava are faţă de muntean şi de militar, şi uite că praful s-a ales de toate, şi de colegiu, şi de vocaţie, asta îl roade probabil cel mai tare. Muntenii nu prea au noroc, mereu li se întâmplă câte ceva. Din cauza limbii de şarpe a câte unui turnător, pe care se prea poate să nu-l descoperim, or să-i smulgă însemnele în faţa tuturor, văd asta de pe acum şi mi se face pielea găinii, dacă în

noaptea aia sorţii cădeau pe mine, la ora asta eu aş fi fost cel închis. Numai că eu n-aş fi spart geamul, trebuie să fii tâmpit ca să spargi geamul. Muntenii sunt niţel cam tâmpiţi. Sunt convins că i-a fost frică, deşi munteanul Cava nu-i fricos. Dar de data asta s-a speriat, altfel nu-mi explic. Şi n-a avut noroc. Muntenii au ghinion, li se întâmplă cele mai rele lucruri. Noroc că nu m-am născut muntean. Şi ce-i mai rău că nu se aştepta la asta, nimeni nu se aştepta, era foarte mulţumit să-l sâcâie pe fătălăul de Fontana, la orele de franceză te distrezi fantastic, zău că Fontana ăsta e-un tip ciudat. Munteanul zice: Fontana le are pe toate la jumătate: e pe jumătate scund, pe jumătate blond, pe jumătate bărbat. Are ochii mai albaştri decât Jaguarul, dar se uită cu ei astfel, pe jumătate în glumă, pe jumătate în serios. Se zice că n-ar fi francez, ci peruan, dar el se dă drept franţuz, ceea ce înseamnă că-i un pui de căţea. Nu cunosc laşitate mai mare decât să-ţi renegi patria. Dar poate că-i minciună, de unde or fi venind atâtea câte se povestesc pe socoteala lui Fontana? în fiecare zi apare câte ceva nou. Acum se zvoneşte că n-ar fi pederast, dar atunci ce-i cu glăsciorul ăsta şi cu gesturile care te îndeamnă să-l ciupeşti de fund? Dacă-i adevărat că se dă drept francez, mă bucur că i-am făcut tărăboi. Îmi pare bine că-i hărmălaie la orele lui. Şi-o să-i fac tărăboi până în ultima zi de şcoală. Domnule profesor Fontana, cum se zice în franceză „cornet cu rahat”? Uneori ne e milă de el, nu-i om rău, doar puţin cam ciudat. Într-o zi a început să plângă, cred că din cauza lamelor „Gillette”, zum! zum! zum! Aduceţi toţi câte o lamă de ras şi fixaţi-o într-o deschizătură de la pupitru, ca s-o faceţi să vibreze, o scuturaţi cu degetul, a zis Jaguarul. Fontana dădea din gură, dar nu se auzea decât zum! zum! zum! zum! Să nu râdeţi, ca să nu pierdeţi ritmul, fătălăul îşi tot mişca guriţa, zum, zum! zum, zum! de fiecare dată tot mai tare, mai cadenţat, să vedem cine oboseşte mai întâi. Şi am ţinut-o aşa trei sferturi de oră, poate mai mult. Să vedem care pe care, cine se predă primul. Iar Fontana, parcă nu se întâmpla nimic, un mut care-şi mişcă buzele, şi simfonia devenea tot mai frumoasă, mai ritmată. Şi atunci a închis ochii, iar când i-a deschis, plângea. E-un fătălău. Dar continua să-şi mişte gura, ce rezistenţă la tip! Zum, zum! zum, zum! A ieşit din clasă şi toţi au zis: „S-a dus să-l cheme pe locotenent, am încurcat-o”, dar poanta cea mai dură a fost c-a cerut să fie transferat. În fiecare zi i se face tărăboi,

dar niciodată nu-i cheamă pe ofiţeri. I-o fi teamă să nu fie luat la cafteală, deşi nu pare un fricos. Uneori ai impresia că-i place gălăgia. Pederaştii sunt foarte ciudaţi. E un tip de treabă, niciodată nu pică la examene. El e de vină că-i gălăgie la ore. Ce caută într-un colegiu de băieţi cu glasul şi cu mersul ăla? Munteanul îl sâcâie tot timpul, îl urăşte de-a binelea. Îndată ce-l vede intrând, şi începe, cum se zice „fătălău” în franceză? Domnule profesor, vă place catch-ul? Cred că sunteţi un mare artist, de ce nu ne cântaţi ceva în franceză cu glasul ăsta dulce pe care-l aveţi? Domnule profesor Fontana, ochii dumneavoastră seamănă cu ai Ritei Hayworth. Iar fătălăul nu tace niciodată, mereu răspunde, numai că o face în franceză. Staţi, domnule profesor, nu vă înfuriaţi, nu mai vorbiţi urât, vă provoc la un meci de box, cu mănuşi, Jaguarule, nu fi prost crescut. Adevărul este că i-am venit destul de repede de hac, îl intimidam. O dată l-am scuipat în timp ce scria la tablă, era tot acoperit de spută, ce scârboşenie! spunea Cava, ar fi trebuit să vă spălaţi înainte de a intra în clasă. Oh, de data asta l-a chemat pe locotenent, singura dată, ce ridicol, de atunci nu i-a mai chemat niciodată pe ofiţeri, Gamboa e nemaipomenit, atunci ne-am dat seama cât de grozav e Gamboa. L-a privit de sus în jos, un adevărat suspans, nimeni nu mai respira. Ce doriţi să fac, domnule profesor? Dumneavoastră comandaţi în clasă. E foarte uşor să vă faceţi respectat. Uitaţi-vă! Ne-a privit o clipă şi a zis: Atenţiune! Doamne, în mai puţin de o secundă eram toţi în poziţie de drepţi. În genunchi! Doamne, în mai puţin de o secundă eram toţi pe jos. „Mersul raţei pe loc!” şi chiar acolo am început să sărim cu picioarele desfăcute. Mai bine de zece minute, cred. Parcă mi se tăbăciseră genunchii cu un retevei, unu, doi, unu, doi, foarte serioşi, ca nişte raţe, până ce Gamboa a zis: „Sus”! şi a întrebat vrea cineva să discutăm ca de la bărbat la bărbat? Nu se auzea nici musca. Fontana se uita la el şi nu-i venea să creadă. Domnule profesor, trebuie să vă faceţi respectat dumneavoastră singur, ăstora nu le plac bunele maniere, ei ştiu numai de baston şi de bătaie. Vreţi să-i consemnez pe toţi? Nu e cazul, a zis Fontana, grozav răspuns, nu e cazul, domnule locotenent. Şi am început să zicem toţi pe-de-rast, din burtă, tocmai asta făcea Cava azi după-amiază, fiindcă e pe jumătate ventriloc. Nimic nu i se mişcă, nici botul lui de muntean, nici ochii, iar dinăuntru iese cu glas limpede, să

vezi şi să nu crezi. Şi chiar atunci îl aud pe Jaguar spunând: „Vin să-l ia pe Cava, au descoperit totul.” Şi a început să râdă, iar Cava se uita în toate părţile, iar Creţul şi cu mine, ce te-a apucat, frăţioare, şi-a apărut Huarina în uşă şi a zis, Cava, urmează-ne, scuzaţi, domnule profesor Fontana, e o chestiune importantă. Curajos ca nimeni altul, munteanul s-a ridicat şi a ieşit fără să ne privească, iar Jaguarul, „ei nu ştiu cu cine au de-a face”, s-a apucat să-l suduie pe Cava, mocan nenorocit, s-a pârlit de tâmpit ce-i, el şi toţi muntenii lui, ca şi cum el ar fi vinovat c-o să fie exmatriculat.

A uitat faptele mărunte, identice, care constituiau viaţa lui, zilele care au urmat după ce a descoperit că nu mai putea avea încredere nici în maică-sa, dar n-a uitat descurajarea, amărăciunea, ciuda, teama care-i stăpâneau sufletul şi-i umpleau nopţile. Cel mai greu era să se prefacă. Înainte, ca să se scoale, aştepta plecarea lui. Dar într-o dimineaţă, cineva a tras cearşaful de pe el înainte de a se fi trezit; i s-a făcut frig, lumina proaspătă a dimineţii l-a obligat să deschidă ochii. Bătăile inimii s-au oprit: tată-su era lângă el şi avea pupilele înroşite, ca în noaptea aia. A auzit:

— Câţi ani ai?

— Zece ani, a spus.

— Eşti bărbat? Răspunde!

— Da, a bâiguit el.

— Atunci, dă-te jos din pat, a zis glasul. Numai femeile zac în pat, fiindcă-s leneşe şi au dreptul să fie aşa, că d-aia-s femei. Te-au crescut ca pe o fetiţă, dar eu o să fac din tine un bărbat adevărat.

Se dăduse jos din pat şi se îmbrăca, dar graba i-a fost potrivnică: şi-a pus pantofii greşit, a îmbrăcat cămaşa pe dos, a încheiat-o aiurea, nu-şi găsea cureaua, mâinile îi tremurau, nu-şi putea lega şireturile.

— În fiecare zi, când cobor să iau micul dejun, vreau să te văd aşteptându-mă la masă. Spălat şi pieptănat. M-ai înţeles?

Dimineaţa mânca o dată cu el şi adopta diferite atitudini, în funcţie de dispoziţia tatălui. Dacă îl vedea zâmbitor, cu fruntea senină şi privirea odihnită, îi punea întrebări care îl puteau măguli, îl asculta cu mare atenţie, dădea din cap, deschidea larg ochii şi-l întreba dacă vrea să-i spele maşina, în schimb, dacă

observa că are o expresie gravă pe chip şi nu-i răspunde la salut, nu deschidea gura şi-i asculta ameninţările cu capul plecat, căindu-se parcă. La prânz, încordarea era mai scăzută, mamă-sa servind drept element de diversiune. Părinţii discutau între ei, putea trece neobservat. Seara, supliciul lua sfârşit. Tată-su se întorcea târziu. El îşi lua cina devreme. De pe la ora şapte se învârtea în jurul mamei, mărturisindu-i că-i mort de oboseală, de somn, că-l doare capul. Mânca repede şi se retrăgea fuga în camera lui. Uneori, în timp ce se dezbrăca, auzea maşina frânând. Stingea lumina şi se băga în pat. După o oră, se scula în vârful picioarelor, îşi termina dezbrăcatul şi-şi punea pijamaua.

În anumite dimineţi, ieşea să dea o raită prin împrejurimi. La zece, bulevardul Salaverry era pustiu, din când în când trecea câte un tramvai zgomotos, pe jumătate plin. Cobora până la bulevardul Brasil şi se oprea la colţ. Mamă-sa îi interzicea să traverseze şoseaua largă, strălucitoare. Se uita la maşinile care dispăreau în depărtare, înspre centru, amintindu-şi de piaţa Bolognesi, la capătul bulevardului, aşa cum o vedea când părinţii îl duceau la plimbare: animată, ticsită de maşini şi tramvaie, o mulţime de lume pe trotuare, capotele automobilelor asemenea unor oglinzi, absorbind reclamele luminoase, cu figuri şi litere viu colorate şi de neînţeles. Lima îi provoca spaime, era foarte mare, te puteai pierde fără să-ţi mai găseşti casa vreodată, lumea de pe stradă îi era necunoscută. În Chiclayo ieşea singur la plimbare; trecătorii îl mângâiau pe cap, îi spuneau pe nume, iar el le zâmbea: îi văzuse de mai multe ori, la el acasă sau în piaţa mare, în zilele cu parade militare, duminica la biserică, pe plaja Eten.

Cobora apoi până la capătul bulevardului Brasil şi se aşeza pe una din băncile micului parc semicircular, unde se termina bulevardul, la marginea falezei, deasupra mării cenuşii de la Magdalena. Şi parcurile din Chiclayo-puţine la număr, le ţinea minte pe toate – erau vechi, ca ăsta, dar băncile n-aveau atâta rugină, nici muşchi şi nici tristeţea pe care le impuneau singurătatea, atmosfera cenuşie, murmurul melancolic al oceanului. Uneori, aşezat cu spatele la mare, în timp ce privea bulevardul Brasil desfăşurându-se în faţa lui ca şoseaua din Nord, când se mutase la Lima, îi venea să plângă în hohote. Îşi aducea aminte de mătuşa Adela întorcându-se de la

cumpărături, apropiindu-se de el cu o privire jucăuşă ca să-l întrebe: „Pe ce punem pariu că nu ghiceşti ce-am găsit?” şi scoţând din geantă o pungă cu caramele sau o ciocolată, pe care el i le smulgea din mână. Îşi amintea de soarele şi de lumina albă care scălda străzile oraşului tot timpul anului, păstrându-le calde şi primitoare, de agitaţia din zilele de duminică, de plimbările la Eten, de nisipul galben care frigea, de cerul senin. Îşi ridica privirea: peste tot, doar nori cenuşii, niciun petic luminos. Se întorcea acasă, mergând încet, târându-şi picioarele ca un bătrân. Se gândea: „Când mă fac mare, o să mă întorc la Chiclayo. Şi niciodată n-o să mai vin la Lima.”

VIII

Locotenentul Gamboa a deschis ochii: pe fereastră se vedea doar lumina nesigură a felinarelor îndepărtate de pe platoul de defilare; cerul era negru. Câteva clipe mai târziu suna deşteptătorul. S-a ridicat, s-a frecat la ochi şi pe dibuite şi-a căutat prosopul, săpunul, maşina de ras şi periuţa de dinţi. Culoarul şi spălătorul erau cufundate încă în întuneric. Din camerele vecine nu se auzea niciun zgomot; ca întotdeauna, se sculase primul. Un sfert de oră mai târziu, întorcându-se în cameră, pieptănat şi ras, a auzit ţârâitul altor deşteptătoare. Începea să se crape de ziuă; în depărtare, dincolo de lumina gălbuie a felinarelor, îşi croia drum o lumină albastră, nesigură încă. Fără grabă, şi-a pus uniforma de campanie. Apoi a ieşit. În loc să traverseze curtea spre dormitoarele cadeţilor, s-a îndreptat spre corpul de gardă, luând-o peste maidan. Era cam frig şi nu-şi pusese vestonul. Văzându-l, soldaţii de gardă l-au salutat, iar el le-a răspuns. Locotenentul de serviciu, Pedro Pitaluga, se odihnea ghemuit pe un scaun, cu capul între mâini.

— Atenţiune! a strigat Gamboa.

Ofiţerul s-a ridicat dintr-un salt, cu ochii încă închişi. Gamboa a râs.

— Nu te mai ţine de poante, amice, a zis Pitaluga, luând loc. Se scărpina în cap: Am crezut că-i Piraña. Sunt dărâmat. Cât e ceasul?

— Aproape cinci. Mai ai patruzeci de minute. E devreme. De ce încerci să dormi? E cum nu se poate mai rău.

— Ştiu, a zis Pitaluga, căscând. Am încălcat regulamentul.

— Da, a spus Gamboa, zâmbind. Dar nu asta voiam să-ţi zic. Dacă dormi aşezat aşa, îţi chinuieşti tot trupul. Mai bine-i să faci ceva, astfel timpul trece fără să-ţi dai seama.

— Ce să fac? Să stau de vorbă cu soldaţii? Da, domnule locotenent, nu, domnule locotenent. Sunt foarte amuzanţi. E de ajuns să intri în vorbă cu ei, că-ţi şi cer o permisie.

— Când sunt de serviciu, eu învăţ, a spus Gamboa. Noaptea e cei mai bun moment pentru studiu. Ziua nu-s în stare.

— Păi sigur, a zis Pitaluga. Tu eşti un ofiţer model. Apropo, de ce te-ai sculat?

— Azi e sâmbătă. Ai uitat?

— Ah! aplicaţiile, şi-a amintit Pitaluga. I-a oferit o ţigară, pe care Gamboa a refuzat-o. Cu serviciul ăsta, bine c-am scăpat de ele.

Gamboa şi-a adus aminte de Şcoala Militară. Pitaluga fusese colegul lui de secţie; nu învăţa cine ştie ce, dar era un excelent trăgător. Odată, în timpul manevrelor anuale, s-a aruncat în râu cu calul. Apa îi ajungea până la umeri; animalul necheza de spaimă, iar cadeţii îl îndemnau să se întoarcă. Pitaluga a izbutit să învingă curentul şi să ajungă pe malul celălalt, ud ciuciulete şi fericit. Comandantul anului l-a felicitat în faţa cadeţilor şi i-a zis: „Eşti foarte curajos.” Acum, Pitaluga se plânge de serviciu, de aplicaţii. Ca soldaţii sau cadeţii, nu se gândeşte decât la plecare. Cel puţin ăştia au o scuză: se află la armată în trecere. Unii dintre ei fuseseră smulşi cu forţa din satele lor şi încorporaţi; ceilalţi au fost trimişi de familie la colegiu, ca să scape de ei. Dar Pitaluga îşi alesese profesia. Şi nu era singurul: din două în două săptămâni, Huarina inventa boli de-ale nevestii ca să poată ieşi în oraş. Martínez bea pe ascuns în timpul serviciului şi toată lumea ştia că termosul lui de cafea e plin cu pisco. De ce nu-şi cereau trecerea în rezervă? Pitaluga se îngrăşase, nu mai studia deloc şi se întorcea beat din oraş. „O să rămână mulţi ani locotenent, se gândi Gamboa. Dar se corectă: Numai dacă nu are relaţii.” Lui îi plăcea viaţa militară tocmai pentru ceea ce alţii urau: disciplina, ierarhia, exerciţiile de campanie.

— Vreau să dau un telefon.

— La ora asta?

— Da, a zis Gamboa. Nevastă-mea trebuie să se fi sculat. La şase pleacă la drum.

Pitaluga a făcut un gest vag. Apoi şi-a băgat capul între mâini ca o broască ţestoasă care se retrage în carapacea ei. La telefon, Gamboa vorbea cu glas aproape şoptit şi blând, punea întrebări, făcea aluzii la nişte pastile contra greţurilor şi la frig, insista să i se trimită o telegramă, a repetat de mai multe ori ţi-e bine? şi apoi şi-a luat repede rămas-bun cu o frază scurtă. Pitaluga şi-a desfăcut automat braţele, iar capul îi atârna ca un clopot. A clipit înainte de a deschide ochii. A zâmbit fără entuziasm, apoi a zis:

— Parc-ai fi în luna de miere. Vorbeşti cu nevastă-ta de parcă ai fi proaspăt însurăţel.

— M-am căsătorit acum trei luni, a spus Gamboa.

— Iar eu acum un an. Şi să fiu al dracului dacă am vreun chef să vorbesc cu ea. E o apucată, ca mă-sa. Dacă aş suna-o la ora asta, s-ar pune pe urlat şi m-ar face albie de porci.

Gamboa a zâmbit.

— Nevastă-mea e foarte tânără, a zis. Are doar optsprezece ani. O să avem un copil.

— Scuză-mă, a spus Pitaluga. Nu ştiam. Trebuie să iei măsuri.

— Eu vreau să am un copil.

— Ah, desigur, a răspuns Pitaluga. Acum înţeleg. Ca să-l faci militar.

Gamboa părea uimit.

— Nu ştiu dacă mi-ar plăcea să fie militar, a murmurat el. L-a măsurat pe Pitaluga din cap până-n picioare: în orice caz, n-aş vrea să fie un militar ca tine.

Pitaluga s-a ridicat în picioare.

— Ce glumă mai e şi asta? a zis el cu o voce acră.

— Hei, a spus Gamboa, las-o baltă!

S-a întors şi a ieşit din clădirea corpului de gardă. Santinelele l-au salutat din nou. Unul îşi ţinea boneta pe o ureche şi Gamboa era gata să-i atragă atenţia, dar s-a stăpânit; nu voia să-l supere pe Pitaluga. Acesta şi-a îngropat iarăşi capul în mâini, dar acum îl părăsise somnul. Înjura şi striga la un soldat să-i aducă o ceaşcă de cafea.

Când Gamboa a ajuns în curtea anului V, gornistul dăduse deşteptarea la III şi IV şi se pregătea s-o facă şi în faţa dormitoarelor ultimului an. L-a văzut pe Gamboa, a coborât goarna de la gură, a luat poziţie de drepţi şi l-a salutat. Soldaţii şi cadeţii din colegiu remarcaseră că Gamboa este singurul ofiţer din „Leoncio Prado” care răspunde regulamentar la salutul inferiorilor. Ceilalţi se mărgineau să dea din cap şi uneori nici atât. Gamboa şi-a încrucişat braţele pe piept şi aştepta ca soldatul să sune deşteptarea. Se uita la ceas. La uşile dormitoarelor erau câteva plantoane. I-a cercetat pe rând: pe măsură ce îl vedeau, deveneau grijulii şi îşi aranjau boneta, pantalonii şi cravata înainte de a-şi duce mâna la tâmplă. Apoi făceau stânga împrejur şi dispăreau în dormitoare. Murmurul obişnuit începuse. Câteva clipe mai târziu a apărut şi subofiţerul Pezoa. Venea în fugă.

— Bună dimineaţa, domnule locotenent.

— Bună dimineaţa. Ce s-a întâmplat?

— Nimic, domnule locotenent. Dar de ce, domnule locotenent?

— Dumneata trebuia să fii în curte, cu gornistul. Obligaţia dumitale este să mergi din dormitor în dormitor şi să grăbeşti lumea. Nu ştiai?

— Ba da, domnule locotenent.

— Atunci, ce cauţi aici? Ia-o în zbor spre dormitoare. Dacă în şapte minute anul nu e încolonat, dumneata răspunzi.

— Am înţeles, domnule locotenent.

Pezoa a rupt-o la fugă spre primele secţii. Gamboa continua să stea în mijlocul curţii; se uita din când în când la ceas, înregistra rumoarea crescândă a vieţii care se revărsa din jurul curţii şi ajungea la el ca filamentele unui cort de circ spre stâlpul central. Nu trebuia să meargă la dormitoare ca să ia pulsul furiei cadeţilor din cauza somnului întrerupt, al exasperării din pricina puţinului răgaz pe care îl aveau pentru a-şi face paturile şi a se îmbrăca, al nerăbdării şi excitaţiei acelora cărora le plăcea să tragă şi să se joace de-a războiul şi al repulsiei pe care o simţeau leneşii, care urmau să se tăvălească pe câmp fără entuziasm, din obligaţie, al bucuriei ascunse a acelora care, o dată terminate aplicaţiile, aveau să traverseze stadionul pentru a face un duş la spălătoare, să-şi pună uniforma din postav albastru şi negru şi să plece în oraş.

La cinci şi şapte minute, Gamboa a fluierat îndelung. Imediat s-au auzit proteste şi înjurături, dar aproape în acelaşi timp uşile de la dormitoare s-au dat în lături şi deschizăturile întunecoase au început să arunce o masă verzuie de cadeţi care se împingeau unii într-alţii, îşi aranjau uniforma în fugă şi cu o singură mână, fiindcă în cealaltă ţineau sus puşca; în plină harababură şi printre înjurături, rândurile se formau în jurul lui, zgomotos, iar dimineaţa celei de a doua sâmbete din octombrie se mai bâlbâia încă la fel cu alte dimineţi de până atunci, cu alte sâmbete, cu alte zile de aplicaţii. Deodată se auzi o puternică bufnitură metalică şi o înjurătură.

— Să vină la mine cel care a scăpat puşca, a strigat.

Murmurul s-a stins pe loc. Toţi priveau înainte şi-şi ţineau puştile lipite de trup. Subofiţerul Pezoa, mergând în vârful picioarelor, a ajuns la locotenent şi s-a postat alături.

— Am zis să vină aici cadetul care a scăpat puşca, a repetat Gamboa.

Liniştea a fost întreruptă de zgomotul unor ghete. Ochii întregului batalion s-au întors spre Gamboa. Locotenentul s-a uitat în ochii cadetului.

— Numele.

Băiatul îşi murmură numele, compania şi secţia.

— Pezoa, verifică-i puşca! a spus locotenentul.

Subofiţerul s-a îndreptat grăbit spre cadet şi i-a controlat arma cu ostentaţie: a plimbat-o încet pe sub ochi, a răsucit-o, a ridicat-o în lumină de parcă ar fi vrut să vadă prin ea, a desfăcut-o, a verificat poziţia înălţătorului, a încercat trăgaciul.

— Zgârieturi pe chiulasă, domnule locotenent, a zis; şi-i prost unsă.

— Cadet, de cât timp eşti în colegiu?

— De trei ani, domnule locotenent.

— Şi n-ai învăţat încă să ţii o puşcă? Arma nu trebuie să cadă niciodată pe jos. Mai degrabă rămâi fără cap decât să dai drumul la puşcă din mână. Pentru un soldat, puşca e la fel de importantă ca şi bărbăţia. Îţi fereşti testiculele, cadet?

— Da, domnule locotenent.

— Bine, a zis Gamboa. Tot aşa să-ţi îngrijeşti şi puşca. Întoarce-te în formaţie. Pezoa, marchează şase puncte în dreptul lui.

Subofiţerul a scos un carneţel şi l-a notat, înmuind vârful creionului cu limba.

Gamboa a comandat pas de defilare.

După ce ultima secţie a anului V a intrat în sala de mese, Gamboa s-a îndreptat spre popota ofiţerilor. Aici nu era nimeni. Câteva clipe mai târziu au început să sosească locotenenţii şi căpitanii. Şefii de companie de la anul V – Huarina, Pitaluga şi Calzada – s-au aşezat lângă Gamboa.

— Mai repede, indianule! a spus Pitaluga. Masa trebuie servită îndată ce intră ofiţerul.

Soldatul care servea a murmurat o scuză, pe care Gamboa n-a auzit-o: motorul unui avion zgâria dimineaţa, iar ochii locotenentului explorau cerul uniform, atmosfera umedă. Privirea i-a alunecat spre terenul viran. Perfect aliniate în grămezi de câte patru, sprijinindu-se reciproc de ţevi, cele o mie

cinci sute de puşti ale cadeţilor aşteptau în ceaţă; vigonia umbla printre piramidele paralele şi le mirosea.

— Consiliul ofiţerilor a luat vreo hotărâre? a întrebat Calzada. Era cel mai gras dintre cei patru. Muşca dintr-o bucată de pâine şi vorbea cu gura plină.

— Ieri, a zis Huarina. Am terminat târziu, după zece. Colonelul era furios.

— Mereu e furios, a spus Pitaluga. Şi pentru ce se află şi pentru ce nu se află. (I-a dat un cot lui Huarina.) Dar tu nu te poţi plânge. De data asta ai avut noroc. E ceva care merită să fie menţionat în dosarul de serviciu.

— Da, a zis Huarina. Dar n-a fost uşor.

— Când va fi degradat? a întrebat Calzada. E un moment amuzant.

— Luni la unsprezece.

— Sunt nişte delincvenţi înnăscuţi, a zis Pitaluga. Nimic nu-i învaţă minte, vă daţi seama? auzi dumneata, furt prin efracţie! De când sunt aici, au exmatriculat vreo şase.

— Nu vin la colegiu din proprie iniţiativă, a spus Gamboa. Aici e buba.

— Da, a zis Calzada. Au apucături de civili.

— Uneori ne confundă cu popii, a afirmat Huarina. Un cadet voia să mi se confeseze, dorea să-i dau sfaturi. Pare de necrezut.

— Jumătate dintre ei sunt trimişi de părinţi, ca să nu ajungă derbedei, a spus Gamboa. Iar cealaltă jumătate, ca să nu devină pederaşti.

— Îşi închipuie că aici e o şcoală de corecţie, a zis Pitaluga, lovind în masă. În Peru, totul se face cu jumătăţi de măsură, de aceea totul se iroseşte. Soldaţii care ajung în cazărmi sunt jegoşi, păduchioşi, hoţi. Dar dacă pui ciomagul pe ei, se civilizează. Un an de cazarmă, şi din indian mai rămâne doar părul. Dar aici lucrurile se petrec pe dos, ăştia se prostesc pe măsură ce cresc. Cei din V sunt mai răi decât câinii.

— Buchea cărţii se învaţă cu biciul, a zis Calzada. Mare păcat că pe copiii ăştia nu-i poţi atinge. Dacă ridici mâna la ei, se plâng şi gata scandalul.

— Uite-l pe Piraña, a murmurat Huarina.

Cei patru locotenenţi s-au ridicat în picioare. Căpitanul Garrido L-a salutat cu o înclinare a capului. Era un bărbat înalt,

cu tenul palid, cu pometii cam verzui. I se zicea Piraña fiindcă, asemenea peştilor carnivori din Amazonia, dublul şir de dinţi enormi şi foarte albi depăşea buzele, iar mandibulele sale se mişcau întruna. Le întinse fiecăruia câte o hârtie.

— Instrucţiunile pentru exerciţiile de campanie. Anul V merge lângă semănături, pe terenul necultivat din jurul dealului. Trebuie să vă grăbiţi. Avem de mers mai bine de trei sferturi de ceas.

— Domnule căpitan, îi încolonăm sau vă aşteptăm pe dumneavoastră? a întrebat Gamboa.

— Nu mă aşteptaţi, daţi-i drumul, a răspuns căpitanul. Vă ajung eu din urmă.

Cei patru locotenenţi au ieşit împreună din sala de mese şi, ajungând pe terenul viran, s-au depărtat în linie dreaptă, la distanţă egală unul de celălalt. Au fluierat. Rumoarea care venea din sala de mese a crescut şi, după câteva clipe, cadeţii au început să iasă în fugă. Ajungeau la locurile lor, îşi luau puştile, se îndreptau spre platou şi se încolonau pe secţii.

Ceva mai târziu, batalionul traversa poarta principală a colegiului, prin faţa santinelelor în poziţie de drepţi, şi invada Costanera. Asfaltul era curat şi strălucea. Cadeţii, câte trei în rând, lărgeau formaţia, încât şirurile laterale atingeau cele două extreme ale bulevardului, iar cel din centru mergea pe mijloc.

Batalionul înaintă până la bulevardul Las Palmeras, iar Gamboa îi dădu ordin să dea colţul spre Bellavista. Pe măsură ce coborau coasta, pe sub copacii cu frunze mari, curbate, cadeţii puteau vedea, la celălalt capăt, o aglomeraţie neclară: clădirile de la Arsenalul Naval şi din portul Callao. De fiecare parte, vechile case din La Perla, înalte, cu pereţii acoperiţi de plante agăţătoare, şi grilaje ruginite care protejau grădini de toate mărimile. Când batalionul s-a aflat în apropiere de bulevardul Progreso, dimineaţa a început să se însufleţească: de peste tot apăreau femei desculţe, ducând coşuri şi paporniţe pline cu verdeaţă, care se opreau să se uite la cadeţii zdrenţăroşi; o haită de câini asedia batalionul, sărind şi lătrând; copii slăbănogi şi murdari îl escortau, asemenea peştilor care însoţesc vapoarele în largul mării.

Pe bulevardul Progreso, batalionul s-a oprit automobilele şi autobuzele treceau în flux continuu. La un semn al lui Gamboa, subofiţerii Morte şi Pezoa s-au plasat în mijlocul şoselei şi au

stopat hemoragia de vehicule, în vreme ce batalionul traversa bulevardul. Unii şoferi, indignaţi, claxonau; cadeţii îi insultau. În fruntea batalionului, Gamboa indica, ridicându-şi mâna, ca în loc s-o ia spre port, s-o apuce peste câmp, pe lângă parcelele cultivate cu bumbac, încă necrescut. Când tot batalionul a ajuns pe pârloagă, Gamboa i-a chemat pe subofiţeri.

— Vedeţi dealul? Le arăta cu degetul o ridicătură întunecoasă, dincolo de semănături.

— Da, domnule locotenent, au răspuns în cor Morte şi Pezoa.

— Ăsta-i obiectivul. Pezoa, ia-o înainte cu câţiva cadeţi. Controlează terenul peste tot şi dacă e lume prin jur, îndepărtează-i pe toţi. Nu trebuie să mai rămână nimeni pe deal, nici prin apropiere. Ne-am înţeles?

Pezoa a dat din cap şi a făcut stânga împrejur. S-a postat în faţa secţiei întâi:

— Şase voluntari!

Nimeni nu s-a urnit; cadeţii priveau în toate părţile, numai înainte nu. Gamboa s-a apropiat.

— Primii şase să iasă din formaţie, a zis el. Mergeţi cu subofiţerul.

Ridicând şi coborând braţul drept, cu pumnul strâns, ca să indice cadeţilor că trebuie să meargă în pas alergător, Pezoa a început să fugă peste câmp. Gamboa a făcut câţiva paşi înapoi pentru a se alătura celorlalţi locotenenţi.

— I-am ordonat lui Pezoa să evacueze zona.

— Bine, a răspuns Calzada. Cred că nu-s probleme. Eu rămân cu oamenii mei pe partea asta.

— Eu atac prin nord, a zis Huarina. Ca întotdeauna, eu sunt cel mai oropsit, mai am patru kilometri de mers.

— O oră ca să ajungi pe culme nu-i mult, a zis Gamboa. Trebuie îndemnaţi să urce repede.

— Sper că ţintele sunt bine puse, a spus Calzada. Luna trecută, le-a smuls vântul şi am tras în nori.

— Nicio grijă, a zis Gamboa. Astea nu mai sunt ţinte de carton, ci pânze cu diametrul de un metru. Soldaţii le-au pus ieri. Să nu începeţi să trageţi de la mai mult de două sute de metri.

— Foarte bine, domnule general, a spus Calzada. Ne înveţi şi asta?

— De ce să risipim muniţia cu focuri de salvă? a zis Gamboa. Oricum, compania ta n-o să trimită niciun glonţ în ţintă.

— Facem pariu, domnule general? a zis Calzada.

— Pe cincizeci de soli.

— Eu ţin banii, a propus Huarina.

— De acord, a spus Calzada. Şi acum tăceţi, uite-l pe Piraña.

Căpitanul s-a apropiat.

— Ce aşteptaţi?

— Suntem gata, a zis Calzada. Pe dumneavoastră vă aşteptam, domnule căpitan.

— V-aţi identificat poziţiile?

— Da, domnule căpitan.

— Aţi trimis pe cineva să vadă dacă zona-i liberă?

— Da, domnule căpitan. Pe subofiţerul Pezoa.

— Bun! Să ne potrivim ceasurile, a spus căpitanul. Vom începe la nouă. Deschideţi focul la nouă şi jumătate. Tirul încetează îndată ce începe asaltul. Ne-am înţeles?

— Da, domnule căpitan.

— La zece, toată lumea pe culme; e loc pentru toţi. Vă conduceţi companiile la amplasamente în pas alergător, ca băieţii să se mai încălzească puţin.

Ofiţerii s-au îndepărtat. Căpitanul a rămas pe loc. A ascultat comenzile locotenenţilor; glasul lui Gamboa era mai puternic, mai energic. Ceva mai târziu, a rămas singur. Batalionul s-a scindat în trei grupuri, care se îndepărtau în direcţii opuse ca să înconjoare dealul. Cadeţii alergau şi vorbeau între ei: cu tot vacarmul, căpitanul putea auzi unele propoziţii disparate. Locotenenţii mergeau în fruntea companiilor, iar subofiţerii pe flancuri. Căpitanul Garrido şi-a dus binoclul la ochi. În mijlocul dealului, la o distanţă de patru sau cinci metri una de cealaltă se zăreau ţintele: nişte circumferinţe perfecte. Şi lui i-ar fi plăcut să tragă în ele. Dar n-o puteau face decât cadeţii; pentru el, aplicaţiile erau plicticoase, treaba lui era doar să observe. A desfăcut un pachet de ţigări tari şi a scos una. A scăpărat mai multe beţe de chibrit până a aprins-o, fiindcă bătea vântul. Apoi s-a dus în pas întins după compania întâi. Era amuzant să-l vezi acţionând pe Gamboa, care lua aplicaţiile în serios.

Ajungând la poalele dealului, Gamboa a constatat că, într-adevăr, cadeţii sunt obosiţi; unii alergau cu gura deschisă şi cu faţa palidă, dar toţi îşi ţineau privirea aţintită asupra lui; în ochii

lor, Gamboa citea neliniştea cu care aşteptau comanda „stai!”. Dar n-a dat acest ordin; se uita la circumferinţele albe, la pantele golaşe, de culoare ocru, care coborau până se pierdeau în câmpul cu bumbac, iar dincolo de ţinte, câţiva metri mai sus, creasta dealului, o curbură masivă, care îi aştepta. Îşi continua cursa, mai întâi la poalele dealului, apoi în câmp deschis, cu toată viteza de care era în stare, luptându-se să nu-şi desfacă buzele, deşi simţea şi el că inima şi plămânii îi cereau o gură mare de aer curat; venele de la gât i se umflaseră, iar pielea, de la cap până la picioare, se umezise de o transpiraţie rece. S-a mai răsucit o dată, ca să aprecieze dacă se îndepărtaseră circa o mie de metri de obiectiv, apoi, închizând ochii, a reuşit să-şi termine cursa, făcând salturi mai lungi şi bătând aerul cu braţele; astfel ajunseră până la tufişurile care năpădiseră terenul necultivat, în apropiere de semănături, lângă canalul indicat în instrucţiunile aplicaţiilor ca limită a amplasamentului primei companii. Acolo s-a oprit şi de-abia atunci a deschis gura şi a respirat, cu braţele întinse. Înainte de a se răsuci, şi-a şters transpiraţia de pe faţă, ca să nu-şi dea seama cadeţii că şi el e istovit. Primii care au ajuns la tufişuri au fost subofiţerii şi brigadierul Arróspide. Apoi au sosit ceilalţi, într-o totală dezordine: coloanele dispăruseră, mai rămăseseră doar ciorchini, grupuri dispersate. Ceva mai târziu, cele trei secţii s-au regrupat; formând o potcoavă în jurul lui Gamboa. Acesta asculta respiraţia animalică a celor o sută douăzeci de cadeţi, care îşi sprijiniseră puştile de pământ.

— Brigadierii să vină la mine, a spus Gamboa. (Arróspide şi alţi doi cadeţi au ieşit din rânduri.) Companie, pe loc repaus!

Locotenentul s-a îndepărtat câţiva paşi, urmat de subofiţeri şi de cei trei brigadieri. Apoi, trasând linii şi cruci pe pământ, le-a explicat în detaliu diferitele mişcări ale asaltului.

— Aţi înţeles cum se plasează secţiile în dispozitiv? a întrebat Gamboa, iar cei cinci ascultători au dat din cap în semn că da. Bine! Grupele de luptă vor începe să se desfăşoare în evantai îndată ce se dă comanda de plecare; desfăşurare nu înseamnă să mergeţi ca oile, ci separaţi, deşi pe aceeaşi linie. Ne-am înţeles? Bun! Companiei noastre îi revine atacul pe frontul de sud, cel care e în faţa noastră. L-aţi văzut?

Subofiţerii şi brigadierii s-au uitat la deal şi au zis: „Văzut!”

— Care sunt instrucţiunile pentru înaintare, domnule locotenent? a murmurat Morte.

Brigadierii s-au întors spre el să-l privească, iar subofiţerul s-a îmbujorat.

— Ajung şi la asta, a zis Gamboa. Salturi din zece în zece metri. O progresie intermitentă. Cadeţii parcurg distanţa asta în fugă, apoi se aruncă la pământ; îl rup în bătăi pe ăl de-l găsesc cu ţărână pe ţeava puştii! Când toţi din avangardă s-au întins pe jos, eu fluier, iar linia a doua trage. Un singur foc. ’nţeles? Trăgătorii sar şi înaintează zece metri, apoi se culcă la pământ. Linia a treia trage şi înaintează. Apoi o luăm de la capăt. Toate mişcările se fac la comanda mea. Astfel ajungem la o sută de metri de obiectiv. Acolo grupele se mai pot strânge puţin, ca să nu invadăm terenul unde operează celelalte companii. Asaltul final îl dau toate cele trei secţii în acelaşi timp, fiindcă dealul va fi atunci aproape curăţat, vor mai rămâne doar câteva cuiburi de rezistenţă inamică.

— Cât timp e prevăzut pentru ocuparea obiectivului? a întrebat Morte.

— O oră, a zis Gamboa. Dar asta nu-i treaba mea. Subofiţerii şi brigadierii trebuie să aibă grijă ca oamenii să nu se îndepărteze, nici să nu se apropie prea mult, ca nimeni să nu rămână în urmă; trebuie să rămâneţi permanent în contact cu mine, pentru cazul în care o să fie nevoie.

— Trecem înainte sau în ariergardă, domnule locotenent? a întrebat Arróspide.

— Voi, cu prima linie, iar subofiţerii la urmă. Alte întrebări? Bine, mergeţi şi explicaţi operaţia şefilor de grupe. Începem peste cincisprezece minute.

Subofiţerii şi brigadierii s-au îndepărtat în fugă. Gamboa l-a văzut pe căpitanul Garrido venind şi se pregătea să se ridice, dar Piraña i-a făcut semn cu mâna să stea cum se află, pe vine. Rămaseră amândoi privind la secţiile care se fărâmiţau în grupuri de câte doisprezece. Cadeţii îşi strângeau centurile, îşi înnodau şireturile de la ghete, îşi înfundau bonetele pe cap, ştergeau praful de pe puşti, verificau încărcătoarele.

— Asta chiar că le place, a zis căpitanul. Ah, derbedeii ăştia! Uită-te, parcă s-ar duce la bal.

— Da, a spus Gamboa. Se cred la război.

— Dacă realmente ar trebui ca într-o bună zi să se lupte, a spus căpitanul, ăştia ar fi ori dezertori, ori nişte fricoşi. Dar din fericire pentru ei, în ţara asta militarii nu trag decât la manevre. Nu cred ca Peru să trăiască vreodată un război adevărat.

— Dar, domnule căpitan, a răspuns Gamboa, suntem înconjuraţi de duşmani. Ştiţi bine că Ecuadorul şi Columbia aşteaptă momentul potrivit ca să înhaţe o parte din selva noastră. Iar de la chilieni n-am redobândit încă zonele Arica şi Tarapaca.

— Poveşti, a spus căpitanul, cu un aer sceptic. Acum toate le aranjează cei mari şi tari. În ’41 eu am participat la campania împotriva Ecuadorului. Am fi ajuns până la Quito, dar s-au băgat ăi mari şi au găsit o soluţie diplomatică; între noi fie zis, o porcărie. Civilii au ajuns să rezolve totul. În Peru te faci militar de amorul artei şi-atât.

— Înainte era altfel, a spus Gamboa.

Subofiţerul Pezoa şi cei şase cadeţi care îl însoţeau s-au întors în pas alergător. Căpitanul i-a chemat.

— Aţi controlat tot dealul?

— Da, domnule căpitan. E complet degajat.

— În curând va fi nouă, domnule căpitan, a spus Gamboa. Va trebui să încep.

— Du-te, a zis căpitanul. Şi a adăugat, într-un acces de proastă dispoziţie: Scoate untul din puturoşii ăştia.

Gamboa s-a apropiat de companie. A cercetat-o îndelung, de la o extremă la cealaltă, estimându-i parcă posibilităţile ascunse, limita rezistenţei, coeficientul de curaj. Îşi ţinea capul aruncat oarecum pe spate; vântul îi umfla cămaşa de camuflaj şi-i flutura părul negru care ieşise pe sub chipiu.

— Mai răsfiraţi, ce naiba! a strigat el. Vreţi să vă nimiciţi? între un ins şi altul trebuie să fie cel puţin cinci metri distanţă. Credeţi că mergeţi la biserică? Cele trei coloane s-au clătinat. Şefii de grupe, ieşind din formaţie, ordonau ţipând la cadeţi să se distanţeze. Cele trei şiruri s-au lungit elastic, au devenit mai puţin dense.

— Înaintarea se face progresiv şi în zigzag, a spus Gamboa; vorbea tare, ca să fie auzit şi de cei de pe flancuri. Acest lucru vă este cunoscut încă de acum trei ani, fiţi atenţi să nu înaintaţi unul în spatele celuilalt, ca la procesiune. Dacă rămâne vreunul în picioare, înaintează sau se retrage numai la ordinul meu,

altfel e un om mort. Iar morţii vor fi consemnaţi pentru sâmbătă şi duminică. Ne-am înţeles?

S-a întors spre căpitanul Garrido, dar acesta părea dus de gânduri. Privea orizontul, cu ochi rătăcitori. Gamboa a dus fluierul la buze. Coloanele au fost străbătute de un uşor freamăt.

— Prima linie de atac! Pregătiţi-vă pentru a intra în acţiune. Brigadierii în faţă, subofiţerii în ariergardă.

Şi-a privit ceasul. Era nouă fix. A fluierat lung. Sunetul pătrunzător a străpuns timpanele căpitanului, care a făcut un gest de surpriză. A înţeles că, timp de câteva clipe, uitase cu totul de manevre şi se simţea vinovat. A trecut repede pe lângă tufişuri, în spatele companiei, ca să urmărească operaţiunea.

Înainte ca sunetul metalic să înceteze, căpitanul Garrido a văzut că primul rând de atac, împărţit în trei corpuri, pornea proiectat de o mişcare simultană: cele trei grupe se deschideau în evantai, înaintau cu repeziciune desfăşurându-se înainte şi pe laturi, ca un păun care îşi ridică mândru penele.

Precedaţi de brigadieri, cadeţii alergau aplecaţi şi ţinându-şi în mâna dreaptă puştile, care atârnau perpendicular, cu ţeava îndreptată spre cer, cu patul puştii la câţiva centimetri de pământ. Apoi a auzit un al doilea fluierat, mai puţin lung, dar mai ascuţit decât primul şi mai îndepărtat – fiindcă locotenentul Gamboa alerga şi el, la mijloc, pentru a controla detaliile înaintării –, şi pe dată linia, pulverizată parcă de o rafală invizibilă, dispărea printre buruieni; căpitanul s-a gândit la soldaţii de alamă de la tombolele din bâlciuri când cad seceraţi de plumb. Şi imediat, răcnetele lui Gamboa umpleau dimineaţa ca nişte descărcări electrice – „de ce avansează grupa asta? Rospigliosi, măgar nenorocit, vrei să-ţi zboare creierii? atenţie, nu înfigeţi puşca în pământ!” –, şi iar s-a auzit fluierul, linia elastică ţâşnea dintre ierburi şi se îndepărta în fugă; ceva mai târziu, la comanda altui fluierat, dispărea din nou din raza sa vizuală, iar glasul lui Gamboa se distanţa şi se pierdea: căpitanul înregistra înjurături neobişnuite, nume necunoscute, vedea avangarda înaintând şi dispărând repede; s-a lăsat purtat de gânduri câteva clipe, în vreme ce coloanele din centru şi din ariergardă începeau să se agite. Cadeţii, uitând de prezenţa căpitanului, strigau şi-şi băteau joc de cei ce înaintau cu Gamboa: „negrul Vallano cade ca un sac, probabil că are oase

de cauciuc; uitaţi-vă la rahatul ăsta de Sclav, i-e frică să nu se zgârie.”

Pe neaşteptate, Gamboa a ţâşnit în faţa căpitanului Garrido, strigând: „Linia a doua de atac: pregătiţi-vă pentru a intra în acţiune.” Şefii de grupe au ridicat braţul drept, treizeci şi şase de cadeţi au rămas nemişcaţi. Căpitanul s-a uitat la Gamboa: avea chipul senin, pumnii strânşi, singurul lucru deosebit era privirea lui mobilă: sărea de la un punct la altul, se însufleţea, se enerva, zâmbea. A doua linie s-a răspândit pe teren. Cadeţii deveneau tot mai mici, locotenentul alerga din nou, cu fluierul în mână, cu faţa întoarsă spre formaţie.

Acum căpitanul vedea două linii, întinzându-se peste câmp, culcându-se la pământ şi ridicându-se alternativ, umplând de viaţă peisajul trist. Nu putea să ştie dacă toţi cadeţii executau salturile după cum le prescriau manualele, lăsându-se în cădere pe picior, pe coaste şi pe braţul stâng, aplecându-şi trupul în aşa fel încât puşca, înainte de a atinge pământul, să se lovească de coaste, nici dacă liniile de atac păstrau distanţa sau dacă grupele de luptă îşi menţineau coeziunea, nici dacă brigadierii rămăseseră tot în faţă, ca nişte vârfuri de lance şi fără a-şi lua privirea de la locotenent. Frontul avea circa o sută de metri şi o profunzime tot mai mare. Gamboa s-a ivit în faţa lui, iarăşi pe neaşteptate, cu chipul tot senin, cu ochii înfriguraţi; a fluierat şi ariergarda, încadrată de subofiţeri, a pornit înspre deal. Acum erau trei coloane care avansau, departe de el, rămas singur lângă tufişurile spinoase. A stat pe loc câteva minute, gândindu-se cât de înceţi, cât de stângaci sunt cadeţii, în comparaţie cu soldaţii sau cu elevii de la Şcoala Militară.

Apoi s-a luat după companie; din când în când, privea prin binoclu. De departe, progresia sugera o mişcare simultană de retragere şi înaintare: când linia din faţă era întinsă la pământ, a doua coloană înainta în fugă, depăşind poziţia primei linii şi trecând în avangardă; a treia coloană avansa până la amplasamentul abandonat de linia a doua. La următoarea înaintare, cele trei coloane reveneau la ordinea iniţială, ca după câteva clipe să se dezarticuleze şi iar să se refacă. Gamboa îşi agita braţele, dând impresia că ocheşte şi trage cu degetul în anumiţi cadeţi şi, deşi nu-l putea auzi, căpitanul Garrido îi ghicea uşor ordinele şi observaţiile.

Şi deodată a auzit focurile. S-a uitat la ceas. „La fix, s-a gândit. Exact la nouă şi jumătate.” A privit prin binoclu; într-adevăr, avangarda se afla la distanţa prevăzută. S-a uitat la ţinte, dar n-a reuşit să distingă câte muşte izbutiseră cadeţii să facă. A alergat vreo douăzeci de metri şi de data asta a putut să constate că circumferinţele erau străpunse de douăzeci de ori. „Soldaţii sunt mai buni, dar ăştia ies cu gradul de ofiţeri de rezervă. E scandalos!” A continuat să înainteze, privind aproape tot timpul prin binoclu. Salturile erau acum mai scurte: coloanele înaintau câte zece metri. A tras şi linia a doua şi de cum se stinse ecoul tirului, fluierul indica avansarea coloanelor din faţă şi din spate. Cadeţii se distingeau ca nişte puncte pe linia orizontului, dădeau impresia că sar pe loc şi apoi cad. Un nou fluier, iar linia întinsă la pământ a tras. După fiecare rafală, căpitanul cerceta ţintele şi calcula loviturile reuşite. Pe măsură ce compania se apropia de deal, tirul devenea mai bun: circumferinţele erau toate ciuruite. A examinat chipurile trăgătorilor: feţe congestionate, infantile, imberbe, cu un ochi închis, iar cu celălalt fixat pe înălţător. Reculul culasei zguduia trupurile tinere care, cu dureri încă la umăr, trebuiau să se ridice, să alerge aplecându-se şi să se arunce din nou la pământ ca să tragă, învăluite într-o atmosferă de violenţă, care era doar un simulacru. Căpitanul Garrido ştia că la război nu-i aşa.

În acea clipă a văzut silueta verde peste care ar fi putut călca dacă n-o zărea la timp, şi puşca cu ţeava adânc înfiptă în pământ, în ciuda tuturor instrucţiunilor privind întreţinerea armelor. Nu reuşea să priceapă ce puteau însemna acea puşcă şi trupul doborât. S-a aplecat. Băiatul avea chipul crispat de durere, iar gura şi ochii larg deschişi. Glonţul îl atinsese la cap: un fir de sânge curgea de-a lungul gâtului.

Căpitanul a scăpat binoclul din mână, l-a ridicat pe cadet, apucându-l cu un braţ de picioare, iar cu celălalt de spate, şi a început să fugă, uluit, înspre deal, strigând: „Locotenent Gamboa! locotenent Gamboa!” Dar a trebuit să alerge mai mulţi metri până a fost auzit. Prima companie – scarabei identici care escaladează panta în direcţia ţintelor-era probabil prea absorbită de strigătele lui Gamboa şi de efortul pe care îl cerea ascensiunea prin târâre, ca să mai privească şi înapoi. Căpitanul încerca să identifice uniforma de culoare deschisă a lui Gamboa sau pe subofiţeri. Deodată, scarabeii s-au oprit, s-au răsucit, iar

căpitanul se simţea scrutat de privirea a zeci de cadeţi. „Gamboa, subofiţeri, a răcnit el. Veniţi repede la mine!” Acum cadeţii se rostogoleau cu rapiditate pe coastă în jos, iar el se simţea ridicol cu băiatul acela în braţe. „Am un noroc de câine, se gândea. Colonelul mie o să-mi treacă asta la dosar.”

Primul care a sosit lângă el a fost Gamboa. S-a uitat uimit la cadet şi s-a aplecat pentru a-l cerceta, dar căpitanul a strigat

— Repede, la infirmerie. Fuga, marş!

Subofiţerii Morte şi Pezoa au luat băiatul şi s-au năpustit peste câmp, cu toată viteza, urmaţi de căpitan, de locotenent şi de cadeţi, care, din toate părţile, se uitau îngroziţi la chipul care se legăna sub efectul alergăturii: un chip palid, slăbit, pe care toţi îl cunoşteau.

— Repede, zicea căpitanul, mai repede!

Deodată Gamboa a smuls cadetul din braţele subofiţerilor, l-a aruncat peste umeri şi a grăbit pasul; în câteva secunde, a luat un avans de câţiva metri.

— Cadeţi, a strigat căpitanul, opriţi prima maşină care trece.

Cadeţii s-au îndepărtat de subofiţeri şi au luat-o pe un drum direct, tăind câmpul. Căpitanul rămăsese în urmă, împreună cu Morte şi Pezoa.

— E din compania întâi? a întrebat.

— Da, domnule căpitan. Din prima secţie.

— Cum îl cheamă?

— Ricardo Arana, domnule căpitan. A şovăit o clipă şi a adăugat: I se zice Sclavul.

Partea a doua

Y avais vingt ans. Je ne laisserai personne dire que c'est le plus bel âge de la vie.

Paul Nizan

(Aveam douăzeci de ani. N-o să îngădui nimănui să spună că aceasta e cea mai frumoasă vârstă.)

I

Mi-e milă de căţeluşa Labărăsfăţată, care a scheunat toată noaptea trecută. Eu o înfăşuram bine cu pledul, apoi o puneam sub pernă, dar şi aşa tot i se mai auzeau urletele prelungi. În fiecare clipă te puteai aştepta să se înăbuşe, să se înece şi era de groază, urletele deşteptau tot dormitorul. În alte vremuri, mai mergea. Dar acum toţi sunt nervoşi, începeau să înjure şi ziceau „scoate-o rapid afară sau te ia dracu’” şi a trebuit să-i tot reped, când pe unul, când pe altul, până la miezul nopţii, când n-a mai fost chip. Şi mie mi-era somn, iar Labărăsfăţată scheuna tot mai tare. S-au sculat mai mulţi şi au venit la patul meu cu ghetele în mână. Nu era să mă cert cu toată secţia tocmai acum, când suntem aşa de abătuţi. Atunci am luat-o şi am dus-o în curte, unde am lăsat-o, dar când m-am întors am simţit că vine după mine şi m-am răstit la ea: „Culcă-te, căţeluşă, stai unde te-am lăsat, ce să-ţi fac dacă plângi”, dar Labărăsfăţată se ţinea după mine, laba îndoită nu putea s-o pună în pământ, ţi se făcea milă văzând-o cum se chinuia să mă urmeze. Aşa că am luat-o şi am dus-o până la terenul viran, am pus-o în iarbă, am scărpinat-o niţel pe ceafă, după care m-am întors în dormitor; de data asta n-a mai venit după mine. Am dormit însă prost, mai bine zis n-am dormit. Mi-era somn, dar ochii mi se deschideau singuri şi mă gândeam la căţeluşă şi, colac peste pupăză, am început să strănut, pentru că nu mi-am pus pantofii când am ieşit în curte şi toată pijamaua e numai găuri şi ered că bătea vântul destul de tare şi poate chiar ploua. Biata Labărăsfăţată, o să îngheţe afară, ea, care-i aşa de friguroasă!

De câte ori n-am văzut-o noaptea înfuriindu-se pentru că eu mă mişc şi mă dezvelesc. Se încorda din cauza mâniei, se ridica mârâind şi trăgea cu dinţii de pled până se învelea din nou sau se ducea spre capătul patului să se adăpostească la căldura picioarelor mele. Câinii sunt foarte credincioşi, mai mult decât rudele, dar asta-i altă treabă. Labărăsfăţată e o corcitură, un amestec de tot felul de câini, dar are sufletul curat. Nu-mi mai aduc aminte de când e în colegiu. Sigur n-a adus-o nimeni, a intrat, a vrut să vadă ce-i aici, i-a plăcut şi a rămas. Am impresia că la venirea noastră era deja în colegiu. Poate că s-a născut aici şi e leondopradină. Era o pitică, mi-a atras atenţia, bântuia prin secţie tot timpul, încă din epoca botezului, se simţea ca acasă, de fiecare dată când intra unul din IV se năpustea la picioarele

lui şi lătra şi voia să-l muşte. Era înverşunată; deşi lovită cu piciorul, revenea lătrând şi arătându-şi dinţii, nişte dinţi micuţi, de căţeluşă tânără. Acum a crescut, probabil că are mai bine de trei ani, e deja bătrână pentru o căţea, animalele nu trăiesc mult, mai ales dacă sunt corcituri şi mănâncă puţin. Nu-mi aduc aminte să o fi văzut pe Labărăsfăţată mâncând mult. Uneori îi arunc coji, astea sunt însă mesele ei cele mai bune. Fiindcă iarba doar o mestecă: îi suge sucul şi o scuipă. Ia puţină iarbă în gură şi petrece ceasuri întregi mestecând-o, ca un indian frunze de coca. Stătea mai mult prin secţie, unii ziceau că are purici şi o dădeau afară, dar Labărăsfăţată se întorcea de fiecare dată, puteau ei s-o alunge de o mie de ori, că după o clipă uşa începea să scârţâie şi apărea din nou, aproape lipit de podea, botul căţeluşei, ne pufnea râsul văzând-o aşa de încăpăţânată şi uneori o lăsam să între şi ne jucam cu ea. Nu ştiu cui i-a venit ideea să-i zică Labărăsfăţată. Niciodată nu se ştie de unde vin poreclele. Când au început să-mi zică Boa, râdeam, dar pe urmă m-am enervat şi-i întrebam pe toţi cine a inventat numele ăsta şi toţi ziceau Cutare, iar acum nu mai am cum să scap de porecla asta, până şi cei din cartier îmi zic aşa. Cred totuşi că de la Vallano mi se trage. El îmi zicea mereu: „Fă-ne o demonstraţie. Urinează pe deasupra centurii, arată-mi păsăroiu’ ăla de-ţi ajunge pân’ la genunchi.” Dar nu-s prea sigur.

Alberto se simţi prins de braţ. Văzu un chip şters, de care nu-şi aducea aminte. Băiatul îi zâmbea totuşi, de parcă s-ar fi cunoscut. În spatele lui, alt cadet, mai scund, sta nemişcat. Nu putea să-i vadă bine; era de-abia ora şase, dar ceaţa se şi lăsase. Se aflau în curtea anului V, lângă platou. Grupuri de cadeţi se plimbau de colo până colo.

— Stai o clipă, Poetule, a zis băiatul. Spune tu, care eşti un savant, nu-i aşa că ovarul e acelaşi lucru cu oul, numai că-i la femei?

— Dă-mi drumul, a zis Poetul. Sunt grăbit.

— Ce te superi aşa, dom’le! a insistat celălalt. Doar o clipă. Am făcut un pariu.

— De la un cântec, a spus cel mai mic, apropiindu-se. Un cântec bolivian. Ăsta-i pe jumătate bolivian şi ştie cântece de pe-acolo. Cântă-l, mă, ca să vadă.

— Ţi-am zis să-mi dai drumul, a spus Alberto. Trebuie să plec.

În loc să-i dea drumul, cadetul i-a strâns braţul cu o putere sporită. Şi a cântat:

Simt pe la ovare
o durere mare;
ţâncul fără nume
vrea să vină-n lume.

Cel mai mic a râs.

— Îmi dai drumul?

— Nu. Spune-mi mai întâi dacă-i acelaşi lucru.

— Nu merge aşa! a zis cel mic. Îl influenţezi.

— Sigur că-i acelaşi lucru, a strigat Alberto, scăpând din strânsoare cu o smucitură.

S-a îndepărtat. Băieţii au rămas stând de vorbă. A mers repede până la clădirea ofiţerilor, iar acolo a dat colţul; se afla la numai zece metri de infirmerie, dar de-abia putea să distingă zidurile; ceaţa şterse uşile şi ferestrele. Pe culoar nu era nimeni; nici în mica încăpere unde se făcea de gardă. A luat-o spre etaj, urcând câte două trepte o dată. Lângă intrare era un bărbat în bluză albă. Avea în mână un ziar, da nu-l citea: se uita la perete cu un aer sinistru. Auzindu-l, se ridică.

— Cadet, pleacă de aici, a zis. E interzis.

— Vreau să văd pe cadetul Arana.

— Nu se poate, a spus bărbatul, cu răutate în glas. Du-te. Nimeni nu-l poate vedea pe cadetul Arana. E izolat.

— Trebuie neapărat să-l văd, a insistat Alberto. Vă rog! Lăsaţi-mă să vorbesc cu medicul de serviciu.

— Eu sunt medicul de serviciu.

— Nu-i adevărat! Dumneavoastră sunteţi infirmier. Vreau să vorbesc cu doctorul.

— Nu-mi plac glumele astea, a zis bărbatul. Lăsase ziarul să cadă jos.

— Dacă nu chemaţi doctorul, mă duc eu să-l caut, a spus Alberto. Şi-o să intru, chiar dacă vă opuneţi.

— Ce-i cu dumneata, cadet? Ai înnebunit?

— Chemaţi doctorul, ce dracu', a strigat Alberto. Fir-ar să fie, chemaţi doctorul.

— În colegiul ăsta, toţi sunt nişte sălbatici, a zis bărbatul.

S-a ridicat în picioare şi s-a îndepărtat pe culoar. Pereţii fuseseră zugrăviţi în alb, poate de curând, dar umezeala îi

impregnase deja cu pete cenuşii. După câteva clipe, infirmierul a apărut urmat de un bărbat înalt, cu ochelari.

— Ce doreşti, cadet?

— Domnule doctor, vreau să-l văd pe cadetul Arana.

— Nu se poate, a răspuns medicul, făcând un gest de neputinţă. Nu ţi-a spus soldatul că e interzis să urci aici? Poţi fi pedepsit, tinere.

— Ieri am venit de trei ori, a spus Alberto. Plantonul nu m-a lăsat să trec. Dar azi nu mai era la intrare. Vă rog, domnule doctor, aş vrea să-l văd, măcar un minut.

— Îmi pare tare rău. Dar nu depinde de mine. Ştii ce înseamnă regulamentul. Cadetul Arana e izolat. Nimeni nu-l poate vedea. Eşti rudă cu el?

— Nu, a zis Alberto. Dar trebuie să vorbesc cu el. E ceva urgent.

Medicul i-a pus o mână pe umăr şi l-a privit cu compasiune.

— Cadetul Arana nu poate vorbi cu nimeni, a spus. E inconştient. Dar o să se facă bine. Şi-acum, du-te de aici. Nu mă obliga să chem ofiţerul.

— Aş putea să-l văd dacă am acordul unui comandant?

— Nu, a zis doctorul. Numai cu ordin de la colonel.

Mă duceam s-o aştept de două sau de trei ori pe săptămână, dar n-o abordam întotdeauna. Mama se obişnuise să mănânce singură la prânz, deşi nu ştiu dacă m-o fi crezut vreodată că mă duc acasă la un prieten. Oricum, îi convenea că lipsesc, aşa cheltuia mai puţin cu mâncarea. Uneori, văzându-mă că mă întorc acasă la prânz, mă privea contrariată şi-mi zicea: „Azi nu te-ai dus în Chucuito?” Dacă ar fi fost după mine, m-aş fi dus în fiecare zi s-o caut la colegiu, dar la mine la şcoală nu-mi dădeau voie să plec înainte de sfârşitul orelor. Lunea era uşor, că aveam educaţie fizică; în pauze, mă ascundeam pe după stâlpi până când profesorul Zapata scotea clasa afară. Atunci ieşeam pe intrarea principală. Profesorul Zapata fusese campion la box, dar acum era bătrân şi nu-l mai interesa munca; niciodată nu făcea prezenţa. Ne ducea pe un maidan şi ne spunea: „Jucaţi fotbal, că-i un exerciţiu bun pentru picioare; dar nu vă îndepărtaţi prea tare.” Şi se aşeza pe iarbă, ca să-şi citească ziarul. Marţea era imposibil să plec mai devreme; profesorul de matematică cunoştea pe nume toată clasa. Miercurea, în

schimb, aveam desen şi muzică, cu profesorul Cigüeña, care era cu capul în nori; după recreaţia de la unsprezece, ieşeam de la garaj şi luam tramvaiul de la colţ.

Slăbănogul de Higueras continua să-mi dea bani. Mă aştepta întotdeauna în piaţa Bellavista ca să-mi ofere un păhărel, o ţigară şi să-mi vorbească de fratele meu, de femei şi de multe alte lucruri. „Acum te-ai făcut bărbat. Un bărbat adevărat.” Uneori îmi da bani fără ca eu să-i cer. Nu mulţi, un sol sau jumătate de sol de fiecare dată, dar era de ajuns pentru deplasările mele. Mergeam până în piaţa Dos de Mayo, o luam pe bulevardul Alfonso Ugarte până la colegiul ei şi mă opream întotdeauna la prăvălia din colţ. Câteodată, când mă apropiam de ea îmi zicea: „Bună, şi azi ai scăpat mai devreme?” Apoi îmi vorbea despre altceva, şi eu la fel. „E foarte inteligentă, mă gândeam eu; schimbă discuţia, ca să nu mă pună în încurcătură.” O luam spre casa unchilor ei, vreo opt străzi mai departe, iar eu încercam să mergem cât mai încet, cu paşi mici sau oprindu-mă în faţa vitrinelor, dar niciodată nu zăboveam mai mult de o jumătate de oră. Vorbeam despre aceleaşi lucruri, ea îmi povestea ce se mai întâmplă în colegiul ei, eu la fel, ce aveam de învăţat după-amiază, de examene şi dacă o să trecem anul. Eu le cunoşteam după nume pe toate fetele din clasa ei, iar ea ştia poreclele colegilor şi profesorilor mei şi poveştile care circulau pe seama celor mai buni elevi din Sáenz Peña. La un moment dat m-am gândit să-i zic: „Azi noapte am visat că suntem mari şi că ne-am căsătorit.” Eram sigur că o să-mi pună o mulţime de întrebări şi pregătisem mai multe răspunsuri, ca să nu stau ca mutul. A doua zi, în vreme ce mergeam pe bulevardul Arica, i-am zis pe neaşteptate: „Ascultă, azi-noapte am visat.. „Ce-ai visat? Ce-ai visat?” m-a întrebat ea. Iar eu i-am zis doar: „Că am trecut anul amândoi.” „Deie Domnul să se împlinească”, mi-a răspuns ea.

Când o însoţeam, ne întâlneam întotdeauna cu elevi de la colegiul La Salle, în uniforme de culoarea cafelei cu lapte, iar asta era alt subiect de conversaţie. „Sunt nişte nătăfleţi, îi spuneam; nu le ajung nici la degetul mic celor de la Sáenz Peña. Gălbejiţii ăştia seamănă cu ăia de la colegiul călugărilor din Callao, care joacă fotbal ca femeile; îi faultezi şi ei încep să strige după mamă; uită-te la faţa lor şi-ţi ajunge.” Ea râdea, iar eu continuam să trăncănesc despre acelaşi lucru, dar în cele din

urmă subiectul se epuiza şi mă gândeam: „Uite c-am şi ajuns!” Ce mă enerva cel mai tare era gândul că se plictiseşte tot auzind aceleaşi şi aceleaşi lucruri, dar mă consolam la ideea că şi ea îmi vorbea deseori despre aceleaşi întâmplări şi că niciodată nu mă simţeam plictisit. Îmi povestea de două sau chiar de trei ori filmul pe care îl vedea lunea cu mătuşa ei. Tocmai când vorbea de film, m-am încumetat o dată să-i spun ceva. Ea mă întrebase dacă văzusem nu ştiu ce film şi eu i-am zis că nu. „Nu te duci niciodată la film?” m-a întrebat ea. „Acum nu prea, i-am spus, dar anul trecut mă duceam. Împreună cu încă doi colegi de şcoală ne strecuram miercurea la spectacolul de la şase, la cinematograful «Sáenz Peña»; vărul unuia dintre prietenii mei lucra în poliţia municipală şi când era de serviciu, ne băga la balcon. Cum se stingea lumina, coboram la parter, despărţit de balcon doar printr-o scândură pe care oricine o poate sări.” „Şi nu v-au prins niciodată?” a zis ea, iar eu i-am spus: „Cine să ne prindă, dacă poliţistul e văr cu prietenul meu?” Iar ea a zis: „Şi de ce anul ăsta nu mai faceţi la fel?” „Acuma se duc joia, i-am spus, fiindcă s-a schimbat ziua de serviciu a poliţistului.” „Şi tu nu te dud?” m-a întrebat. Iar eu, fără să-mi dau seama, i-am răspuns: „Prefer să vin la tine acasă, ca să fim împreună.” Şi de cum mi-au ieşit vorbele din gură mi-am dat seama şi am amuţit. A fost şi mai rău, pentru că ea a început să se uite la mine foarte serioasă, iar eu m-am gândit: „Gata, s-a supărat.” Şi atunci am spus: „Dar poate că într-una din săptămânile astea o să mă duc cu ei. Cu toate că, la drept vorbind, nu-mi prea plac filmele.” Şi i-am vorbit despre altceva, dar mă tot gândeam la expresia ei, total diferită de cea obişnuită, de parcă auzindu-mă i-ar fi venit în minte lucruri pe care eu nu îndrăzneam să i le spun.

Odată, slăbănogul Higueras mi-a dăruit un sol şi jumătate. „Ca să-ţi cumperi ţigări, mi-a zis, sau să te îmbeţi, dacă ai necazuri în dragoste.” A doua zi mergeam pe bulevardul Arica, pe trotuarul cu cinematograful „Breña”, şi întâmplător ne-am oprit în faţa vitrinei unei brutării unde erau expuse nişte prăjituri cu ciocolată. Ea a zis: „Ce bune par!” Mi-am adus aminte de banii pe care îi aveam în buzunar; de puţine ori m-am simţit aşa de fericit. I-am spus: „Stai o clipă, am un sol, mă duc să cumpăr una.” Iar ea a spus: „Nu, nu risipi banii, a fost o glumă.” Eu am intrat, însă, şi i-am cerut chinezului o prăjitură. Eram aşa de

aiurit, că am plecat fără să mai aştept restul, dar chinezul, foarte cinstit, a venit după mine şi mi-a zis: „îţi datorez o pesetă. Ia-o!” I-am dat prăjitura, iar ea mi-a spus: „Doar n-o fi toată numai pentru mine! S-o împărţim.” Eu nu voiam şi am asigurat-o că nu mi-e poftă, dar ea a tot insistat şi în cele din urmă mi-a zis: „Muşcă măcar o dată.” A întins mâna şi mi-a dus prăjitura la gură. Am muşcat o bucată foarte mică, iar ea a izbucnit în râs. „Te-ai murdărit pe toată faţa, mi-a zis, ce proastă sunt, numai eu sunt de vină, stai să te şterg.” Şi atunci a ridicat cealaltă mână şi a apropiat-o de faţa mea. Eu am rămas nemişcat, zâmbetul mi-a îngheţat când am simţit că mă atinge, nu mai îndrăzneam nici măcar să respir când şi-a trecut degetele peste gura mea, ca să nu mişc buzele, şi-ar fi dat seama că îmi vine să-i sărut mâna. „Gata”, a spus ea după aceea şi am continuat să mergem spre La Salle, fără să mai scoatem o vorbă, eram copleşit de ceea ce tocmai se petrecuse şi eram sigur că zăbovise cu mâna peste gura mea şi că o plimbase de mai multe ori şi-mi ziceam „poate c-a făcut-o înadins”.

De altfel, nu Labărăsfăţată adusese puricii; eu cred că, dimpotrivă, colegiul a umplut căţeaua de purici, purici de la mocani. Biata de ea, Jaguarul şi Creţul au aruncat odată peste ea păduchi. Ce ticăloşi! Jaguarul şi-a băgat nasul cine ştie pe unde, în vreo casă deocheată din Huatica, cel puţin aşa-mi închipui eu, şi s-a pricopsit cu nişte păduchi enormi. Îi lăsa să fugă prin spălător şi se vedeau pe mozaic mari ca furnicile. Creţul i-a zis: „De ce să nu-i dăm cuiva?” Iar Labărăsfăţată se uita la ei. Pe ea a căzut ghinionul, Creţul o ţinea de gât, ea se zbătea, dând din labe, dar se încălziseră şi Jaguarul a strigat: „Mai am o tonă, pe cine mai botezăm?” Şi Creţul a urlat: „Pe Sclav.” Eu i-am însoţit. Sclavul dormea; îmi aduc aminte că l-am apucat de cap şi i-am astupat ochii, iar Creţul l-a prins de picioare. Jaguarul îi lipea gângăniile de păr, iar eu strigam: „Fii atent, ce dracu’, că mi-i bagi mie pe mânecă.” Dacă aş fi ştiut c-o să i se întâmple ce i s-a întâmplat, nu cred că l-aş fi ţinut atunci de cap, nici nu l-aş mai fi chinuit atâta. Dar nu cred să fi păţit ceva din cauza păduchilor, în schimb pe Labărăsfăţată au terminat-o. I-a căzut aproape tot părul şi mergea frecându-se de pereţi, parcă era un câine cerşetor, un câine lepros, trupul îi era tot o rană. Probabil o mânca îngrozitor, că se freca întruna, mai

ales de peretele din dormitor, care-i aspru. Spatele ei semăna cu steagul peruan, roşu şi alb, alb şi roşu, ghips şi sânge. Atunci Jaguarul a zis: „Dacă o dăm pe spate cu ardei iute, să vezi, ce-o să mai scheaune, aproape ca un om” şi mi-a poruncit: „Boa, du-te şi şterpeleşte niţel ardei iute de la bucătărie.” M-am dus şi bucătarul mi-a dăruit mai multe bucăţi. I-am măcinat cu o piatră, pe mozaic, iar munteanul Cava zicea: „Mai repede, mai repede.” Apoi Jaguarul a zis: „Prinde-o şi ţine-o, că de rest am eu grijă.” într-adevăr, făcea urât, sărea până la înălţimea dulapurilor, se răsucea ca un şarpe şi ce mai urlete scotea! Speriat de zgomot, a venit subofiţerul Morte, şi când a văzut-o pe Labărăsfăţată, a râs până la lacrimi şi a zis: „Ce mai ticăloşi, ce mai ticăloşi!” Dar nemaipomenit în chestia asta este că Labărăsfăţată s-a vindecat. I-a crescut părul, ba chiar aş zice că se îngrăşase. Sunt convins că a crezut că eu i-am pus ardeiul ca să se vindece, animalele nu-s inteligente, uite ce i-a intrat în cap! Şi din ziua aia se ţine scai după mine. În formaţie, mi se băga printre picioare şi nu mă lăsa să merg; în sala de mese se instala sub scaunul meu şi dădea din coadă ca să-i arunc o bucăţică; mă aştepta la uşa clasei, iar în pauze, când mă vedea ieşind din clasă, începea să se frece de mine cu botul şi cu urechile; noaptea se căţăra în patul meu şi voia să mă lingă cu limba pe faţă. Iar dacă o băteam, degeaba. Se îndepărta, dar întotdeauna se întorcea, mă măsura cu privirea, mă plesneşti sau nu, eu tot mă mai apropii oleacă şi apoi mă retrag, pe ce punem că nu mai dai în mine cu piciorul, e o şmecheră. Atunci au început toţi să mă ia peste picior şi să zică „îţi faci treaba cu ea, tâlharule”, dar nu-i adevărat, nici măcar nu mi-a trecut prin minte să mă dau la o căţea. La început mă enerva animalul ăsta de care nu mai scăpăm, chiar dacă din când în când, ca din întâmplare, o mai scărpinam pe cap: aşa am descoperit ce-i place. Noaptea se suia peste mine şi se tăvălea, nelăsându-mă să dorm până nu-i puneam degetele pe ceafă ca s-o scarpin puţin. De-abia atunci se liniştea. Noaptea se vădea cel mai bine şiretenia căţelei. Când o auzeau mişcându-se toţi se luau de mine, „gata, Boa, lasă animalul în pace, o să-l strangulezi”, ah, ştrengăriţe, asta-ţi place, nu? Vino încoace, să-ţi scarpin dovleacul şi burtica. Şi îndată rămânea nemişcată ca o stâncă, dar eu simţeam cum tremură de plăcere sub mâna mea, şi dacă mă opream o secundă din scărpinat, sărea şi apoi o vedeam în

întuneric cum stă cu botul deschis, arătându-şi dinţii albi. Nu ştiu de ce câinii au dinţii atât de albi, dar toţi îi au aşa, niciodată n-am văzut un câine cu un dinte negru, nici n-am văzut ca vreunui câine să-i fi căzut vreun dinte ori să i se fi cariat şi să fi trebuit să i-l scoată. Asta-i ciudat la câini şi tot ciudat este că nu dorm. Eu credeam că doar Labărăsfăţată nu doarme, dar mai târziu am aflat că toţi câinii sunt la fel, mereu stau treji. La început eram neîncrezător şi chiar mi-era puţin cam teamă. Era de ajuns să deschid ochii, că o şi vedeam acolo, uitându-se la mine, iar uneori nu puteam dormi la gândul că Labărăsfăţată îşi petrece noaptea lângă mine fără să-şi coboare pleoapele, asta scoate din sărite pe oricine, să te ştii pândit, chiar dacă-i vorba de o căţea, care nu înţelege cum stau lucrurile, cu toate că uneori dă impresia că înţelege.

Alberto s-a întors şi a coborât. Când a ajuns la primele trepte ale scării, s-a întâlnit cu un bărbat mai în vârstă. Era tras la faţă, cu ochii plini de nelinişte.

— Domnule, a zis Alberto.

Bărbatul urcase deja câteva trepte; s-a oprit şi s-a întors.

— Scuzaţi-mă, a spus Alberto. Sunteţi cumva rudă cu cadetul Ricardo Arana?

Bărbatul l-a privit cu atenţie, încercând parcă să-l recunoască.

— Sunt tatăl lui, a spus. De ce?

Alberto a urcat două trepte; ochii lor erau acum la aceeaşi înălţime. Tatăl lui Arana îl privea fix. Nişte pete albastre îi încercuiau pleoapele; pupilele vădeau alarmă, insomnie.

— Îmi puteţi spune cum se simte Arana? a întrebat Alberto.

— E izolat, a răspuns bărbatul, cu glas răguşit. Nu ne lasă să-l vedem. Nici măcar pe noi. N-au dreptul! Dumneata eşti prieten cu el?

— Suntem din aceeaşi secţie, a zis Alberto. Nici pe mine nu m-au lăsat să intru.

Bărbatul a dat din cap. Părea copleşit. O barbă rară îi umbrea obrajii şi bărbia; gulerul de la cămaşă era şifonat şi pătat, iar cravata, puţin cam lăsată, avea un nod ridicol de mic.

— De-abia am putut să-l văd o clipă, a spus bărbatul. Din uşă. Nu trebuiau să facă asta.

— Cum se simte? a întrebat Alberto. Ce v-a zis doctorul?

Bărbatul şi-a dus mâinile la frunte, apoi şi-a şters gura cu dosul palmei.

— Nu ştiu, a spus. L-au operat de două ori. Mamă-sa e pe jumătate nebună. Nu-mi explic cum s-a putut întâmpla un asemenea lucru. Tocmai când era gata să termine anul. Dar mai bine să nu mai vorbim despre asta, sunt gânduri prosteşti. Trebuie numai să ne rugăm. Dumnezeu trebuie să-l scoată sănătos şi întreg din încercarea asta. Mamă-sa e la capelă. Doctorul a zis că poate îl vedem la noapte.

— O să scape, a spus Alberto. Doctorii din colegiu sunt cei mai buni, domnule.

— Da, da, a zis bărbatul. Domnul căpitan ne-a dat multe speranţe. E un om foarte amabil. Căpitanul Garrido, cred. Ştii, ne-a transmis salutări din partea colonelului.

Bărbatul şi-a trecut din nou mâna peste faţă. A căutat în buzunar, de unde a scos un pachet de ţigări. I-a oferit una şi lui Alberto, dar acesta l-a refuzat. Bărbatul a băgat iar mâna în buzunar. Nu-şi găsea chibriturile.

— Aşteptaţi o clipă, a spus Alberto. Mă duc să caut un foc.

— Merg şi eu cu dumneata, a zis bărbatul. Ca să nu mai stau aici, pe culoar, fără să am cu cine schimba o vorbă. Aşa am petrecut două zile. Sunt cu nervii la pământ. Deie Domnul să nu se întâmple ceva iremediabil.

Au ieşit din infirmerie. În micul cabinet de la intrare se afla soldatul de gardă. S-a uitat surprins la Alberto şi a ridicat puţin capul, dar n-a zis nimic. Se întunecase. Alberto a luat-o peste terenul viran, înspre „La Perlita”. În depărtare se zăreau luminile de la dormitoare. Clădirea cu sălile de clasă era cufundată în întuneric. Nu se auzea niciun zgomot.

— Dumneata erai cu el când s-a întâmplat? a întrebat bărbatul.

— Da, a spus Alberto. Dar nu lângă el. Eu eram în celălalt capăt. Căpitanul l-a văzut, când noi eram deja pe deal.

— E nedrept, a zis bărbatul. O pedeapsă nedreaptă. Suntem o familie onorabilă. Mergem la biserică în fiecare duminică, n-am făcut rău nimănui. Mamă-sa se ocupă de opere de binefacere. De ce ne-o fi trimis Dumnezeu nenorocirea asta?

— Toţi din secţie suntem foarte îngrijoraţi, a spus Alberto. După un moment de tăcere, a adăugat: Noi îl preţuim mult, e un bun coleg.

— Da, a zis bărbatul. Nu-i un băiat rău. Ştii, el e opera mea. Uneori a trebuit să mă port cam dur cu el. Dar am făcut-o spre binele lui. M-am chinuit mult până să fac din el un bărbat. E singurul meu copil, tot ce fac este pentru binele lui.

Pentru viitorul lui. Vorbeşte-mi despre el, vrei? Despre viaţa lui la colegiu. Ricardo e foarte rezervat. Nu ne spunea nimic. Dar câteodată mi se părea nemulţumit.

— Viaţa militară e puţin cam aspră, a zis Alberto. E greu până te obişnuieşti. Nimeni nu-i mulţumit la început.

— Dar i-a făcut bine, a zis bărbatul, înflăcărându-se, l-a făcut să devină alt om. Nimeni nu poate nega asta, nimeni! Dumneata nu ştii cum era când era mic. Aici s-a călit, a devenit responsabil. Asta şi doream de fapt, să fie mai bărbătos, să aibă personalitate. Şi-apoi, dacă voia să plece de aici, n-avea decât să-mi spună. Eu i-am zis să dea examen aici, iar el a fost de acord. Nu-i vina mea. Eu am făcut totul gândindu-mă la viitorul lui.

— Domnule Arana, liniştiţi-vă, a spus Alberto. Nu vă mai faceţi griji. Sunt sigur că ce-a fost mai rău a trecut.

— Mamă-sa zice că eu sunt de vină, a spus bărbatul, de parcă l-ar fi auzit. Aşa-s femeile, nedrepte, nu înţeleg cum stau lucrurile. Dar eu am conştiinţa împăcată. L-am băgat aici ca să fac din el un om tare, un bărbat de nădejde. Eu nu-s ghicitor. Între noi fie zis, crezi că mi se poate reproşa ceva?

— Nu ştiu, a spus Alberto, fâstâcindu-se. Vreau să spun.. Sigur că nu. Important este ca Arana să se facă bine.

— Sunt foarte nervos, a zis bărbatul. Nu mă lua în seamă. Uneori îmi pierd controlul.

Au ajuns la „Perlita”. Paulino era la tejghea, cu faţa sprijinită între mâini. Se uita la Alberto de parcă îl vedea pentru prima oară.

— O cutie de chibrituri, a zis Alberto.

Paulino se uita neîncrezător la tatăl lui Arana.

— N-am, a spus el.

— Nu pentru mine, ci pentru domnul.

Fără să mai spună ceva, Paulino a scos o cutie de chibrituri de sub tejghea. Bărbatul a scăpărat trei beţe, încercând să-şi aprindă ţigara. La lumina lor, Alberto a văzut că-i tremură mâinile.

— Dă-mi o cafea, a spus tatăl lui Arana. Dumneata vrei să bei ceva?

— N-am cafea, a zis Paulino, cu un glas plictisit. O coca-cola, dacă vreţi.

— Bine a spus bărbatul. O coca-cola, orice.

A uitat de amiaza luminoasă, fără burniţă, fără soare. A coborât din tramvaiul de pe linia Lima-San Miguel la staţia de lângă cinematograful „Brasil”, prima înainte de casa lui. Mereu cobora aici, preferând să străbată pe jos această porţiune, chiar pe ploaie, ca să prelungească astfel distanţa care îl separa de inevitabila întâlnire. Era pentru ultima oară când mai străbătea acest traseu; examenele se terminaseră de o săptămână, tocmai primiseră carnetele, colegiul murise, dar avea să reînvie după trei luni de zile. Perspectiva vacanţei îi umplea de bucurie pe colegii lui; pe el, în schimb, îl cuprindea groaza. Colegiul constituia micul refugiu. Vara avea să-l cufunde într-o periculoasă inerţie, la cheremul părinţilor.

În loc să o ia spre bulevardul Salaverry, şi-a continuat drumul pe bulevardul Brasil, până la parc. S-a aşezat pe o bancă, şi-a băgat mâinile în buzunare, s-a ghemuit şi a rămas nemişcat. Se simţea bătrân; viaţa era monotonă, lipsită de atracţii, o povară cumplită. La ore, cum se întorcea profesorul cu spatele, colegii se apucau să se strâmbe unii la alţii, să arunce cocoloaşe de hârtie, să schimbe zâmbete. Îi privea, foarte serios şi nedumerit: de ce nu putea fi ca ei, să trăiască fără griji, să aibă prieteni, părinţi binevoitori? A închis ochii şi a stat aşa îndelung, gândindu-se la Chiclayo, la mătuşa Adelina, la fericita nerăbdare cu care aştepta în copilărie venirea verii. Apoi s-a ridicat în picioare şi s-a îndreptat încetişor spre casă. Cu puţin înainte de a ajunge, a avut o presimţire: maşina albastră era parcată la intrare. Pierduse oare noţiunea timpului? A întrebat un trecător cât e ceasul. Era unsprezece. Tată-su nu se întorcea niciodată înainte de unu. A grăbit pasul. În prag a auzit glasurile părinţilor. Stăteau de vorbă. „O să le spun că a deraiat un tramvai şi că a trebuit să vin pe jos din Magdalena Vieja”, se gândea, cu mâna pe sonerie.

I-a deschis tatăl. Era zâmbitor, iar în ochi nu citi nici urmă de mânie. Foarte ciudat, dar chiar l-a bătut cordial pe umăr şi i-a zis, vesel:

— În sfârşit iată-te! Tocmai vorbeam cu mamă-ta despre tine. Intră, intră.

El s-a liniştit imediat, iar faţa i s-a destins într-un zâmbet stupid, dezarmant şi impersonal: era cel mai bun scut al său de apărare. Mamă-sa era în salon. L-a îmbrăţişat tandră, dar pe el l-a cuprins neliniştea: aceste efuziuni puteau schimba buna dispoziţie a tatălui. În ultimele luni, acesta îl obligase să intervină ca arbitru sau martor în disputele de familie. Era umilitor, cumplit: trebuia să răspundă „da, da, da", la toate întrebările-afirmaţie ale tatălui şi care constituiau grave acuzaţii la adresa mamei: risipă, dezordine, nepricepere, prostituţie. La ce va trebui să fie martor de data asta?

— Uite, a spus tată-su, cu bunăvoinţă, aici pe masă e ceva pentru tine.

Şi-a întors privirea: pe copertă a văzut faţada ştearsă a unei clădiri mari, iar jos, o inscripţie cu majuscule: Colegiul „Leondo Prado" nu-i anticamera unei cariere militare. A întins mâna, a luat prospectul, l-a apropiat de ochi şi a început să-l răsfoiască emoţionat: a văzut terenuri de fotbal, o piscină strălucitoare, săli de mese, dormitoare pustii, curate şi ordonate. Pe cele două pagini de la mijloc, o fotografie în culori arăta o formaţie cu rânduri perfect aliniate defilând prin faţa unei tribune; cadeţii purtau puşti şi baionete. Chipiele erau albe, iar însemnele, aurite. În vârful unui catarg flutura un steag.

— Nu-i aşa că-i nemaipomenit? a spus tatăl. Glasul lui era întotdeauna cordial, dar el îl cunoştea destul de bine ca să-şi dea seama de uşoara modificare a intonaţiei, a vocalizării, care însemna o punere în gardă.

— Da, a zis el imediat. Pare grozav.

— Normal! a zis tatăl. A făcut o pauză şi s-a întors spre mamă: Vezi? Nu ţi-am spus eu că el va fi primul care se va bucura?

— Nu mi se pare, a răspuns mama, cu un glas stins şi fără să-l privească. Dacă tu vrei să între aici, fă cum crezi că-i mai bine. Dar mie să nu-mi ceri asentimentul. Eu nu sunt de acord să ajungă la internatul unui colegiu militar.

Băiatul şi-a ridicat ochii.

— Intern la un colegiu militar? Privirea îi strălucea: Dar o să fie grozav, mamă! O să-mi placă mult.

— Ah, femeile! a spus tatăl cu compasiune. Toate sunt la fel. Proaste şi sentimentale. Nu înţeleg niciodată nimic. Hai, băiete, explică-i acestei femei că la un colegiu militar îţi convine cel mai mult.

— Dar nici nu ştie bine ce înseamnă, a bâiguit mama.

— Ba ştiu, a răspuns el cu ardoare. Asta-mi convine cel mai mult. Mereu ţi-am zis că vreau să fiu intern. Tata are dreptate.

— Băiete, a spus tatăl, mamă-ta te crede un prost, incapabil să gândeşti. Înţelegi acum tot răul pe care ţi l-a făcut?

— Trebuie să fie minunat, a repetat el, minunat!

— Bine, a spus mama. Mă abţin de la orice comentariu, fiindcă văd că e inutil să mai discutăm. Dar reţineţi că eu nu-s de acord.

— Nici nu ţi-am cerut părerea, a spus tatăl. Eu rezolv asemenea lucruri. N-am făcut altceva decât să-ţi comunic.

Femeia s-a ridicat şi a ieşit din salon. Bărbatul s-a calmat imediat.

— Ai două luni la dispoziţie ca să te pregăteşti. Examenul trebuie să fie greu, dar tu nu eşti tâmpit, o să-l iei fără probleme. Nu-i aşa?

— O să învăţ mult, a promis el. O să fac tot posibilul să intru.

— Asta-i, a zis tatăl. O să te înscriu la nişte cursuri şi-o să-ţi fac rost de manualele din programă. Merită, chiar dacă o să mă uşureze mult la pungă. E spre binele tău. Acolo or să facă un bărbat din tine. Încă mai e vreme să te îndrepţi.

— Sunt sigur c-o să iau examenul, a spus el. Sigur!

— Bine, asta-i! Eşti mulţumit? în trei ani de viaţă militară o să devii alt om. Militarii ştiu să-şi facă treaba. Or să-ţi călească şi trupul şi mintea. Ah! De-aş fi avut şi eu pe cineva care să se ocupe de viitorul meu, cum fac eu cu tine!

— Da, mulţumesc. Mulţumesc mult, a spus el. Apoi, după o clipă de pauză, a adăugat: Tată!

— Astăzi te poţi duce la film, după ce mâncăm. O să-ţi dau zece soli, bani de buzunar.

Sâmbăta pe Labărăsfăţată o apucă tristeţea. Înainte nu era aşa. Dimpotrivă, venea cu noi la manevre, fugea de colo până colo şi sărea când auzea detunăturile şi gloanţele care-i treceau şuierând pe deasupra capului, o vedeai peste tot, era mai agitată decât în celelalte zile. Dar după ce-am devenit tovarăşi

s-a schimbat. Sâmbăta devine ciudată, se ţine scai de mine şi mi se lipeşte de picioare, lingându-mă şi privindu-mă cu ochii ei urduroşi. Mi-am dat seama de mai multă vreme că de fiecare dată când ne întoarcem de la exerciţiile de campanie şi ne ducem la duşuri sau după, când ne înapoiem în dormitor ca să ne punem uniforma de oraş, ea se bagă sub pat sau se strecoară în dulap şi începe să scheaune uşurel, de necaz că plec. Şi continuă să scâncească încetişor şi când ne încolonăm, se ia după mine, merge cu capul în jos, ca un suflet necăjit. Se opreşte la poarta colegiului, îşi ridică boticul şi începe să mă privească, iar eu o aud şi când sunt departe, chiar şi atunci când vin pe bulevardul Palmeras, simt că Labărăsfăţată e tot la intrarea în colegiu, mă aşteaptă în faţa clădirii corpului de gardă, uitându-se pe şoseaua pe care am plecat. Totuşi n-a încercat niciodată să mă urmeze în afara colegiului, deşi nimeni nu i-a zis să rămână înăuntru, s-ar părea că-i un lucru pe care şi l-a impus ea, un fel de penitenţă, e într-adevăr ciudat. Dar când mă întorc duminica noaptea, căţeaua e la poartă, foarte agitată, alergând printre picioarele cadeţilor care intră, adulmecând încontinuu, fuge şi miroase, iar eu ştiu că mă simte de departe, fiindcă o aud apropiindu-se, lătrând şi, cum mă vede, sare în sus, nu mai dă din coadă şi se ghemuieşte toată de mulţumire. E un animal credincios, îmi pare rău c-am bătut-o şi că nu m-am purtat întotdeauna frumos cu ea, deseori am scărmănat-o în joacă sau fiindcă eram supărat. Dar nu s-ar putea spune că Labărăsfăţată s-a supărat, se părea mai degrabă că-i place, sunt convins că ea credea că o mângâi. „Sari, Labărăsfăţată, nu-ţi fie teamă!” iar căţeaua, sus pe dulap! sforăind şi lătrând, se uita temătoare, ca un câine aflat în vârful scării. „Jos, Labărăsfăţată, jos!” dar nu se hotăra până ce nu mă apropiam pe la spate şi hop! un mic brânci, iar căţeaua cădea în picioare, rostogolindu-se apoi pe jos. Dar o făceam în glumă. Nu mă frământam din pricina ei, dar nici Labărăsfăţată nu se supăra, chiar dacă o durea. Dar azi a fost altceva, am lovit-o tare cu bună ştiinţă. Nu s-ar putea zice că eu sunt vinovat de toate.

Trebuie luate în consideraţie toate lucrurile care s-au petrecut. Amărâtul ăsta de Cava, ce mai corcitură, numai gândindu-te la el te lasă nervii, şi Sclavul, cu o bucată de plumb în cap, cum să nu fim răscoliţi cu toţii! De altfel mă tot întreb de ce dracu’ ne-or fi ordonat să ne îmbrăcăm cu uniforma albastră,

tocmai pe soarele ăsta de vară, toată lumea era lac de sudoare, parcă aveam toţi burta plină de draci. La ce oră or să-l aducă oare? Cum s-o fi simţind, s-o fi schimbat stând închis atâtea zile? Probabil c-a slăbit, poate că l-au ţinut numai cu pâine şi apă, toată ziua între patru pereţi, şi pe urmă maimuţele alea din consiliul ofiţerilor, să ieşi doar ca să stai drepţi în faţa colonelului şi a căpitanilor, îmi închipui cum e, urlete, probabil c-au scos untul din el. Totuşi, pentru un muntean, trebuie să recunoaştem, s-a purtat ca un adevărat bărbat, nici un cuvânt care să acuze pe careva, a înfruntat singur singurel furtuna, eu am făcut-o, eu am luat subiectele de la examenul de chimie, eu singur, nimeni nu mai ştia, am spart geamul şi m-am rănit la mâini, uitaţi zgârieturile. Şi din nou în camera de arest, aşteptând ca soldatul să-i dea mâncarea prin ferestruică – îmi închipui ce fel de mâncare, din aia pentru trupeţi –, şi când mă gândesc ce-o să-i facă tată-su când s-o întoarce la munte şi-o să-i zică: „M-au exmatriculat!” Tată-su trebuie să fie o brută, toţi mocanii sunt la fel, eu aveam un prieten la şcoală care era din Anzi şi pe care tată-su îl trimitea uneori la ore plin de urme groaznice de la loviturile de curea pe care i le dădea. Cred că munteanul Cava a petrecut nişte zile cumplite, mi-e milă de el. Sunt sigur că n-o să-l mai văd vreodată. Asta-i viaţa, am stat trei ani împreună şi-acum o să se întoarcă în munţi, n-o să mai poată învăţa, o să trăiască acolo, cu indienii şi cu lamele, o să ajungă un gospodar oarecare. Şi ce-i mai rău în colegiul ăsta este că anii promovaţi nu le sunt recunoscuţi celor exmatriculaţi, nemernicii ăştia s-au gândit bine cum să ne nenorocească. Trebuie să fi trecut prin clipe grele munteanul în toate zilele astea, toată secţia s-a gândit numai la asta, ca şi mine, în timp ce ne ţineau în uniformele albastre, stând în curte ca nişte caraghioşi, pe un soare puternic, aşteptând să-l aducă. Nu puteam să ridicăm capul, pentru că ne podidea plânsul. Şi a trebuit să aşteptăm o vreme fără să se întâmple ceva.

Apoi au sosit locotenenţii, îmbrăcaţi în uniforme de paradă, pe urmă comandantul adjunct al cazărmii şi pe neaşteptate a venit şi colonelul şi atunci am luat poziţie de drepţi. Locotenenţii s-au dus să-i dea raportul şi ne-a luat cu frig pe spinare. Când a vorbit colonelul, se făcuse o linişte de-ţi era teamă să şi tuşeşti. Dar nu eram numai speriaţi, ci şi trişti, mai ales noi, din prima secţie, şi pe drept cuvânt, când te gândeşti că peste câteva

clipe urmau să-l aducă în faţa noastră pe unul care a trăit atâta amar de vreme cu noi, un băiat pe care l-am văzut de atâtea şi atâtea ori în pielea goală, cu care am făcut atâtea lucruri împreună, trebuia să fii de piatră ca să nu simţi nimic mişcându-se în tine. Colonelul a început să ne vorbească cu glasul lui subţirel. Era alb de mânie şi zicea nişte lucruri groaznice împotriva munteanului, împotriva secţiei, a anului, a tuturor şi tocmai atunci mi-am dat seama că Labărăsfăţată îmi molfăie pantoful. Pleacă de aici, Labărăsfăţată, cară-te, căţea scârboasă, du-te şi muşcă şireturile colonelului, nu profita de ocazie ca să-mi pui răbdarea la încercare. Şi nu puteam să-i dau nici măcar o lovitură uşoară de picior ca să se care. Locotenentul Huarina şi subofiţerul Morte stau drepţi la mai puţin de un metru de mine, mă simt şi dacă respir, căţea, nu abuza. Încetează, animal fără minte, că fiul Domnului este stăpânul pământului şi al cerului. Oricum, n-o mai văzusem aşa de încăpăţânată şi a tot tras de şiret până l-a rupt; apoi am simţit parcă piciorul mai mic în gheată. Dar, mi-am zis, acum, că şi-a făcut cheful, o să se care, de ce n-ai şters-o, Labărăsfăţată, numai tu eşti de vină! în loc să stea cuminte, ea s-a mutat la cealaltă gheată, ca şi cum şi-ar fi dat seama că eu nu mă puteam mişca nici măcar un milimetru, nici măcar s-o privesc sau s-o bombănesc. Şi atunci l-au adus pe munteanul Cava. Venea între doi soldaţi, de parcă urmau să-l împuşte la zid. Era galben ca ceara. Am simţit că mi se umflă stomacul, că mi se pune un nod în gât, ceva foarte dureros. Munteanul, palid, mergea între doi soldaţi, şi ei de la munte, toţi trei aveau aceeaşi figură, de parcă erau fraţi de la aceeaşi mamă, numai că munteanul nostru era galben. Au înaintat pe platou şi toate privirile erau aţintite asupra lor. După ce au făcut un tur, băteau pasul pe loc în faţa batalionului, la câţiva metri de colonel şi de locotenenţi. Eu îmi ziceam: „dar de ce continuă să bată pasul” şi mi-am dat seama că nici el, nici soldaţii nu ştiau ce să facă în faţa ofiţerilor şi nimănui nu i-a dat prin minte să comande „pe loc, stai!” Până ce Gamboa a făcut un pas înainte şi la un gest de-al lui, cei trei au luat poziţie de drepţi. Soldaţii s-au retras câţiva paşi şi l-au lăsat singur pe butuc: el nu îndrăznea să se uite nicăieri, nu suferi, frăţioare, Cercul e cu tine din toată inima şi-o să te răzbunăm într-o bună zi. Mi-am zis „acum o să izbucnească în plâns”, să nu plângi, muntene, aşa o să le dai satisfacţie nemernicilor ăstora, ţine-te tare, stai drepţi

şi să nu tremuri, ca să le dai o lecţie. Fii calm şi cuminte, o să vezi că totul se va termina repede, dacă poţi, zâmbeşte puţin, o să vezi c-o să-i ardă la suflet. Simţeam că toată secţia clocoteşte ca un vulcan şi că suntem pe punctul de a exploda. Colonelul a început din nou să vorbească şi-i spunea munteanului lucruri care să-i coboare moralul, probabil că-i pervers, face să sufere un băiat pe care şi aşa l-au dat gata, după cum le-a fost cheful. Îi dădea sfaturi pe care le auzeam cu toţii, îi zicea să-i fie de învăţătură de minte, i-a povestit viaţa lui Leoncio Prado, care le-a zis chilienilor ce l-au împuşcat că „vreau să comand eu însumi plutonul de execuţie”, ce tâmpit. Apoi au sunat din goarnă, şi Piraña, tot mişcându-şi fălcile, s-a îndreptat spre munteanul Cava; şi eu mă gândeam „acum o să plâng de furie”, iar blestemata de căţea îmi rodea şi gheata şi manşeta de la pantaloni, o să mi-o plăteşti tu, nenorocito, o să te căieşti pentru ceea ce-mi faci. Rabdă, muntene, acum urmează ce-i mai greu, apoi o să pleci liniştit în oraş, gata cu militarii, adio consemn, gata cu plantoanele. Munteanul sta nemişcat, dar devenise şi mai palid, faţa lui de culoare închisă se albise cu totul, de departe se vedea că-i tremură bărbia. Dar s-a ţinut tare. N-a dat înapoi, nici n-a plâns, când Piraña i-a smuls însemnele de la chipiu şi de pe revere, apoi emblema de la buzunar, l-a lăsat cu zdrenţele atârnându-i, cu uniforma ruptă, şi iar au sunat din goarnă, soldaţii l-au flancat şi au pomit-o în pas de marş. Munteanul de-abia ridica picioarele. Au luat-o spre platoul de defilare. A trebuit să mă uit cu coada ochiului pentru a-l vedea îndepărtându-se. Bietul de el, nu putea ţine pasul cu soldaţii, se împiedica şi uneori îşi cobora capul ca să vadă, sunt sigur, cum i-au mai batjocorit uniforma! în schimb soldaţii ridicau bine piciorul, ca să-i vadă colonelul. Pe urmă au dispărut pe după ziduri şi m-am gândit, stai, Labărăsfăţată, roade-mi tu pantalonul, c-o să-ţi vină şi ţie rândul, mi-o plăteşti tu, dar nu ne-au zis încă să rupem rândurile, deoarece colonelul a reînceput să ne vorbească despre eroi. Acum probabil că eşti pe stradă, muntene, aşteptând omnibuzul şi uitându-te pentru ultima oară la corpul de gardă, să nu ne uiţi, şi chiar dacă tu ne uiţi, rămân aici prietenii tăi din Cerc, care vor avea grijă de revanşă. Nu mai eşti cadet, ci un civil oarecare, te poţi apropia de un locotenent sau de un căpitan fără să mai trebuiască să-l saluţi sau să-i cedezi locul. Labărăsfăţată, mai bine ai face un

salt să-mi aduci cravata sau să mă muşti de nas, fă ce vrei, de fapt eşti acasă la tine. Era o căldură de groază, iar colonelul continua să vorbească.

Când Alberto a ieşit din casă, începuse să se întunece; şi totuşi era de-abia şase. I-a trebuit mai bine de jumătate de oră ca să se aranjeze, să-şi lustruiască pantofii, să vină de hac năbădăiosului său păr, să-şi facă freza. Ba chiar s-a şi bărbierit cu briciul tatălui său, îndepărtând puful care se ivise deasupra buzei superioare şi sub favoriţi. S-a dus apoi până la colţul străzii Ocharán cu Juan Fanning şi a fluierat. După câteva clipe, Emilio a apărut la fereastră; şi el se ferchezuise.

— E şase, a zis Alberto. Dă-i zor.

— Două minute.

Alberto s-a uitat la ceas, şi-a potrivit dunga de la pantaloni, a mai tras cu doi milimetri batista din buzunarul de la haină şi s-a privit pe furiş în geamul unei ferestre: fixativul îşi făcea datoria, freza era intactă. Emilio a ieşit pe uşa de serviciu.

— Avem lume în salon, i-a spus el lui Alberto. Am avut musafiri la prânz. Of, ce greaţă mi-e! Toţi s-au făcut praştie, toată casa miroase a whisky, de sus până jos. Şi cum tata-i beat turtă, m-a potcovit bine. A făcut pe nebunul şi n-a vrut să-mi dea bani de buzunar.

— Am eu bani, a zis Alberto. Vrei să te împrumut?

— Da, dacă mergem undeva. Dar dacă rămânem în parcul Salazar, nu-i nevoie. Ascultă, cum ai făcut de-ai obţinut bani de buzunar? Tată-tu nu ţi-a văzut carnetul de note?

— Încă nu. Nu l-a văzut decât mama. Bătrânul o să crape de ciudă. E prima oară când pic la trei materii. Va trebui să învăţ toată vara. Abia dac-o să pot merge la plajă! Dar să nu ne mai gândim la asta. De fapt, s-ar putea să nu se supere. La mine acasă sunt nişte certuri!…

— De ce?

— Azi-noapte tata n-a dormit acasă. A apărut azi-dimineaţă, spălat şi pieptănat. E un neruşinat.

— Da, îşi cam face de cap, a recunoscut Emilio. Are o mulţime de femei. Şi ce i-a zis mamă-ta?

— A aruncat în el cu o scrumieră. Şi pe urmă a început să plângă şi să urle. Probabil c-au auzit-o toţi vecinii.

Mergeau spre bulevardul Larco, pe strada Juan Fanning. Văzându-i, japonezul de la chioşcul cu suc de fructe, unde se retrăgeau cu ani în urmă după meciurile de fotbal, i-a salutat cu mâna. Tocmai se aprinseseră luminile pe stradă, dar trotuarul rămăsese tot întunecos, frunzele şi ramurile copacilor opreau lumina. Traversând strada Colón, au aruncat o privire spre casa Laurei. Aici se adunau fetele din cartier înainte de a pleca spre parcul Salazar, dar nu veniseră încă: ferestrele de la salon erau întunecate.

— Cred că trebuiau să se întâlnească la Matilde, a spus Emilio. Bebe şi Pluto s-au dus acolo după prânz. (A izbucnit în râs.) Bebe e cam sărit. Să te duci în Quinta de los Pinos, şi mai ales duminica! Dacă părinţii Matildei nu l-au văzut la faţă înseamnă că l-au cotonogit băieţii. Şi pe Pluto, care n-are niciun amestec în povestea asta.

Alberto a început să râdă.

— E nebun după fata asta, a zis el. Îndrăgostit lulea!

Quinta de los Pinos se află departe de cartier, pe partea cealaltă a bulevardului Larco, dincolo de parcul Central, în apropiere de linia de tramvai care merge în Chorrillos. Până acum câţiva ani, Quinta aparţinea teritoriului inamic, dar vremurile s-au schimbat, cartierele nu mai sunt astăzi bariere de netrecut. „Străinii” bântuie pe străzile Colón, Ocharán şi Porta, fac vizite fetelor, participă la petrecerile lor, le fac curte, le invită la film. La rândul lor, băieţii au trebuit să emigreze. La început mergeau în grupuri de opt sau zece ca să străbată alte cartiere din Miraflores, cele mai apropiate, cum ar fi 28

Iulie şi strada Francia, apoi pe cele mai depărtate, ca Angamos sau bulevardul Grâu, unde stă Susuki, fata contraamiralului. Unii şi-au găsit iubite în aceste cartiere străine, în care s-au şi integrat, fără a renunţa totuşi la casa strămoşească din Diego Ferré. În anumite cartiere au întâmpinat rezistenţă: batjocura şi sarcasmul bărbaţilor, dispreţul femeilor. Dar în Quinta de los Pinos, ostilitatea băieţilor se traducea prin violenţă. Când Bebe a început să-i dea târcoale Matildei, l-au atacat într-o noapte şi au aruncat în el cu o căldare de apă. Totuşi, Bebe continuă să asedieze Quinta, fiind imitat şi de alţi băieţi din cartier, fiindcă aici locuiesc nu numai Matilde, ci şi Graciela şi Molly, care n-au iubiţi.

— Nu-s astea? a zis Emilio.

— Nu. Eşti orb? Sunt surorile García.

Erau pe bulevardul Larco, la douăzeci de metri de parcul Salazar. Pe carosabil înaintează încet un şarpe, se încolăceşte în faţa esplanadei, se pierde în pata de vehicule staţionate lângă parc, ca apoi să reapară în celălalt capăt, mai mic: face sensul giratoriu şi o ia din nou pe bulevardul Larco, în direcţie opusă. Unii automobilişti au radioul deschis. Alberto şi Emilio aud muzică de dans şi un torent de glasuri tinere, râsete. Spre deosebire de orice altă zi din săptămână, azi trotuarele bulevardului Larco din jurul parcului Salazar gem de lume. Dar nimic nu le reţine atenţia: magnetul care în fiecare duminică după-amiaza îi atrage în parcul Salazar pe miraflorinii sub douăzeci de ani îşi exercită puterea asupra lor de mai multă vreme. Nu sunt străini de această mulţime, ci parte din ea: sunt bine îmbrăcaţi, parfumaţi, cu cugetul liniştit; se simt în familie. Se uită în jur şi întâlnesc chipuri care le zâmbesc, glasuri care le vorbesc într-un limbaj care e al lor. Sunt aceleaşi chipuri pe care le-au văzut de o mie de ori la piscina clubului Terrazas, pe plaja din Miraflores, la Herradura, la clubul Regatas, la cinematograful „Ricardo Palma” sau „Leuro” ori „Monte-Carlo”, aceleaşi care îi întâmpină la petrecerile de sâmbătă. Dar Alberto şi Emilio nu cunosc numai trăsăturile, culoarea pielii, gesturile acestor tineri care se îndreaptă ca şi ei spre întâlnirea duminicală din parcul Salazar, ci sunt la curent şi cu viaţa lor, cu problemele şi ambiţiile lor; ei ştiu că Tony nu-i fericit, în ciuda maşinii sport pe care i-a dăruit-o tată-su de Crăciun, fiindcă Anita Mendizábal, fata pe care o iubeşte, e mândră şi cochetă: tot cartierul Miraflores s-a oglindit în ochii ei verzi, străjuiţi de nişte gene lungi, mătăsoase; ştiu că Vicky şi Manolo, care tocmai au trecut pe lângă ei, ţinându-se de mână, nu sunt decât de puţină vreme împreună şi că Paquito suferă, deoarece, cu furunculele şi cocoaşa lui, e măscăriciul întregului Miraflores; ştiu că Sonia va pleca a doua zi în străinătate, probabil pentru mai mult timp, fiindcă tatăl ei a fost numit ambasador, şi că ea e supărată la gândul că-şi părăseşte şcoala, prietenii şi lecţiile de călărie. Dar, în plus, Alberto şi Emilio mai ştiu că sunt legaţi de această mulţime prin sentimente reciproce: şi pe ei îi cunosc ceilalţi. În absenţa lor, li se menţionează isprăvile sau eşecurile sentimentale, li se comentează flirturile, sunt avuţi în vedere la întocmirea listelor de invitaţi pentru petreceri. Chiar în acest

moment, probabil că Vicky şi Manolo discută despre ei: „L-ai văzut pe Alberto? Helena se interesează de el, după ce l-a refuzat de vreo cinci ori. L-a acceptat săptămâna trecută, dar în curând o să-i dea iar papucii. Săracul!”

Parcul Salazar e plin de lume. Cum au trecut de zidul nu prea înalt care înconjoară patrulaterele acoperite cu gazon, dispuse în jurul unei fântâni cu bazin, în care se află peştişori roşii, şi al unui monument ocru, Alberto şi Emilio îşi schimbă expresia: gura li se întredeschide uşor, pometii le încremenesc, pupilele scânteiază, se agită, însoţite de un zâmbet identic cu cel care apare pe chipurile întâlnite în cale. Băieţii, grupuri-grupuri, stau nemişcaţi, sprijiniţi de zidul dinspre faleză, şi privesc fluxul uman care se învârteşte în jurul careurilor gazonate, împărţit în şiruri care circulă în direcţii opuse. Cuplurile se salută între ele, cu un semn cane nu alterează jumătatea de zâmbet îngheţat, ci doar poziţia genelor şi a sprâncenelor, o mişcare rapidă şi automată care încreţeşte fruntea, mai degrabă o recunoaştere decât un salut, ca un cuvânt aruncat în trecere. Alberto şi Emilio fac turul parcului de două ori, îşi recunosc prietenii, pe cei familiari, intruşii care vin din Lima, din Magdalena sau din Chorrillos ca să se uite la fetele astea, care le aduc aminte de actriţele de film. De la posturile lor de observaţie, intruşii lansează fraze spre fluxul uman, cârlige care plutesc o clipă printre băncile ocupate de fete.

— N-au venit, a spus Emilio. Cât e ceasul?

— Şapte. Dar poate că-s pe undeva pe aici şi nu le vedem noi. Laura mi-a zis azi-dimineaţă că vin fie ce-o fi. Urma să treacă s-o ia pe Helena.

— Ţi-a dat plasă. Şi n-ar fi de mirare. Helena îşi petrece viaţa făcând mişto de tine.

— Acum nu mai e cazul, a zis Alberto. Înainte, da, aşa era. Dar acum e altceva, e prietena mea.

Au mai înconjurat de câteva ori parcul, uitându-se neliniştiţi în toate părţile, fără să dea de ele. În schimb au zărit câteva perechi din cartier: Bebe şi Matilde, Tico şi Graciela, Pluto şi Molly.

— S-a întâmplat ceva, a spus Alberto. Ar fi trebuit să fie deja aici.

— Dacă vin, te duci singur la ele, a răspuns Emilio, prost dispus. Eu nu accept asemenea lucruri, sunt prea mândru.

— Poate că nu-i vina lor. Poate că-n ultimul moment nu le-au mai lăsat ai lor să iasă.

— Poveşti! Când o fată vrea să iasă, iese chiar dacă s-ar prăbuşi lumea din jurul ei.

Au continuat să se plimbe, fără să-şi vorbească, fumând. După o jumătate de oră, Pluto le-a făcut semn. „Sunt acolo, le-a zis, arătând spre un ungher. Ce mai aşteptaţi?" Alberto s-a năpustit într-acolo, lovindu-se de cupluri. Emilio l-a urmat, murmurând printre dinţi. Desigur, nu erau singure; le înconjurase un cerc de intruşi. „Permiteţi", a zis Alberto, iar asediatorii s-au retras, fără proteste. Câteva clipe mai târziu, Emilio şi Laura, Alberto şi Helena se învârteau şi ei, încet, ţinându-se de mână.

— Credeam că n-o să mai vii.

— N-am putut pleca mai devreme. Mama e singură şi a trebuit s-o aştept pe soră-mea, care se dusese la film. Nu pot sta prea mult, la opt trebuie să mă întorc acasă.

— Doar până la opt? Dar e aproape şapte şi jumătate.

— Încă nu. E de-abia şapte şi un sfert.

— Tot aia e.

— Ce-i cu tine? Eşti prost dispus?

— Nu, dar încearcă să-mi înţelegi situaţia, Helena. E groaznic!

— Ce-i groaznic? Nu înţeleg ce vrei să spui.

— Mă refer la situaţia noastră. Nu ne vedem mai deloc.

— Vezi?! Te-am prevenit că aşa o să se întâmple. De aceea nu voiam să te accept.

— Dar asta n-are nicio legătură. Dacă suntem împreună, cel mai firesc lucru e să ne mai vedem şi noi din când în când. Când nu erai prietena mea, te lăsau să ieşi ca pe toate celelalte fete. Dar acum te ţin închisă în casă, mai rău ca pe o fetiţă. Sunt sigur că numai Inés e de vină.

— Să n-o vorbeşti de rău pe soră-mea, nu-mi place să se bage nimeni în treburile noastre de familie.

— Nu mă bag în treburile de familie, dar soră-ta e antipatică. Nu mă poate suferi.

— Pe tine? Nici nu ştie cum te cheamă.

— Asta s-o crezi tu! O văd mereu la Terrazas, eu o salut, dar ea nu-mi răspunde. Am surprins-o însă de mai multe ori uitându-se la mine pe furiş.

— Poate că-i place de tine.

— N-ai vrea să nu mă mai iei peste picior? Ce-i cu tine?

— Nimic.

Alberto strânge uşor mâna Helenei şi o priveşte în ochi; ea e foarte serioasă.

— Încearcă să mă înţelegi, Helena. De ce eşti aşa?

— Cum sunt? răspunde ea, cu răceală.

— Nu ştiu, uneori am impresia că ţi-e jenă că eşti cu mine. Iar eu sunt tot mai îndrăgostit de tine. De aceea mă apucă desperarea când nu te văd.

— Eu te-am prevenit. Să nu mă găseşti vinovată.

— Umblu după tine de peste doi ani. Şi de fiecare dată când mă refuzai, mă gândeam: „Dar într-o bună zi tot o să se uite la mine şi-atunci n-o să-mi mai aduc aminte de momentele grele prin care trec.” Acum însă e mai rău ca înainte, când te vedeam mereu.

— Ştii ceva? Nu-mi place să-mi vorbeşti aşa!

— Cum îţi vorbesc?

— Nu-mi place să-mi spui toate astea. Trebuie să ai şi tu puţină mândrie, nu? Nu mă mai implora atâta!

— Dar nu te implor, îţi spun adevărul. Oare nu eşti tu prietena mea? De ce ţii morţiş să fiu mândru?

— N-o spun pentru mine, ci pentru tine. Nu-ţi stă bine!

— Dar eu sunt cum sunt.

— Treaba ta!

El îi strânge iar mâna şi încearcă să-i întâlnească privirea, dar de data asta ea îl evită. E mult mai serioasă şi gravă.

— Să nu ne certăm, spune Alberto. Suntem prea puţin timp împreună.

— Trebuie să vorbesc cu tine, spune ea, brusc.

— Da? Despre ce?

— M-am tot gândit.

— La ce te-ai gândit, Helena?

— La faptul că cel mai bine ar fi să rămânem doar simpli prieteni.

— Prieteni? Vrei să te certi cu mine? Pentru cele spuse adineauri? Nu fi proastă, nu le da importanţă.

— Nu, nu din pricina asta. M-am gândit dinainte. Cred că-i mai bine să fim ca înainte. Suntem foarte diferiţi unul de celălalt.

— Dar pe mine nu mă interesează asta. Eu sunt îndrăgostit de tine, oricum ai fi tu.

— Dar eu nu. M-am gândit bine, eu nu sunt îndrăgostită de tine.

— Aaa! spune Alberto. Ah, bine!

Continuă să meargă roată, înaintând încet, au uitat că se ţin de mână. Mai merg încă vreo douăzeci de metri, tăcuţi şi fără să se privească. În dreptul micului bazin, ea îşi mişcă uşor degetele, fără urmă de violenţă, sugerând parcă ceva anume, iar el înţelege şi îi dă drumul. Dar nu se opresc. Unul lângă celălalt şi tot tăcuţi, mai fac un tur prin parc, uitându-se la perechile care vin din sens opus, zâmbind cunoscuţilor. Când ajung la bulevardul Larco, se opresc şi se privesc.

— Te-ai gândit bine? spune Alberto.

— Da, răspunde ea. Cred că da.

— Bine. În cazul ăsta, nu mai avem ce discuta.

Ea dă din cap în semn că da şi zâmbeşte o secundă, apoi adoptă iarăşi o mină de circumstanţă. El îi întinde mâna. Helena i-o ia şi spune, cu o voce amabilă şi uşurată:

— Dar o să rămânem prieteni, nu?

— Desigur, răspunde el. Sigur că da.

Alberto se îndepărtează pe bulevard, prin labirintul de maşini parcate cu bara de protecţie aproape lipită de zidul parcului. Merge până în Diego Ferré şi se întoarce. Strada e pustie. O ia prin mijlocul carosabilului, mergând cu paşi mari. Înainte de a ajunge pe strada Colon aude paşi grăbiţi şi un glas care îl strigă pe nume. Se întoarce. E Bebe.

— Bună, spune Alberto. Ce faci aici? Şi Matilde?

— A plecat. Trebuia să se înapoieze mai devreme.

Bebe se apropie şi-l bate pe Alberto cu palma pe umăr.

Chipul lui are o strălucire prietenească, fraternă.

— Îmi pare rău pentru povestea cu Helena, îi spune. Dar cred că-i mai bine aşa. Fata asta nu se potriveşte cu tine.

— Cum ai aflat? De-abia ne-am certat.

— Eu ştiam de aseară. Toţi ştiam. Nu ţi-am spus nimic, ca să nu te amărâm.

— Bebe, nu înţeleg. Te rog, vorbeşte mai clar.

— N-o să te superi?

— Nu, dom’le, zi-mi o dată despre ce-i vorba.

— Helena e moartă după Richard.

— Richard?

— Da, ăla din San Isidro.

— Cine ţi-a zis asta?

— Nimeni, dar toţi ne-am dat seama. Aseară au fost împreună la Nati.

— Vrei să zici la petrecerea dată de Nati? Nu-i adevărat, Helena n-a fost acolo.

— Ba a fost, asta nu voiam să-ţi spunem.

— Mi-a zis că n-o să se ducă.

— De aceea ţi-am spus eu că fata asta nu ţi se potriveşte.

— Ai văzut-o tu?

— Da. Toată noaptea a dansat cu Richard. Iar Ana s-a apropiat de ea şi i-a zis: te-ai şi certat cu Alberto? Iar ea i-a zis nu, dar mâine o să mă cert oricum. Să nu te necăjeşti pentru ce ţi-am spus.

— Nu! spune Alberto. Puţin îmi pasă. Jur că mă săturasem de Helena.

— Bine, amice, zice Bebe şi-l mai bate o dată pe umăr. Aşa-mi placi! Aruncă-te la altă fată, asta-i cea mai grozavă răzbunare, cea mai dulce şi care arde cel mai tare. De ce nu schimbi direcţia spre Nati? E trăsnet. Iar acum e singură.

— Da, spune Alberto. Poate. Nu-i rea ideea.

Mai străbat împreună o parte din strada Diego Ferré, iar la uşa casei lui Alberto se despart. Bebe îl loveşte cu palma de două sau de trei ori, în semn de solidaritate. Alberto intră şi o ia pe scări, direct în camera lui. Lumina era aprinsă. Deschise uşa: tată-su, în picioare, ţinea carnetul de note în mână; mamă-sa, aşezată pe pat, avea un aer gânditor.

— Bună, a zis Alberto.

— Bună, tinere, a spus tatăl.

Era îmbrăcat în culori închise, ca de obicei, şi părea proaspăt ras. Părul îi sclipea. Avea o expresie aparent dură, dar ochii pierdeau uneori din gravitate şi, neliniştiţi, se proiectau pe pantofii strălucitori, pe cravata cu nodul gri, pe batista albă din buzunar, pe mâinile impecabile, pe manşetele de la cămaşă, pe dunga de la pantaloni. Se cerceta cu o privire ambiguă, tulbure şi nemulţumită, ca apoi ochii să-şi recupereze nefireasca duritate.

— Am venit mai devreme, a zis Alberto. Mă cam doare capul.

— Probabil că ai făcut gripă, a spus mama. Culcă-te, Alberto.

— Dar mai întâi stăm niţel de vorbă, tinere, a spus tatăl, agitând carnetul de note. Tocmai l-am citit.

— La câteva materii am mers cam prost, a zis Alberto. Important este însă că n-am pierdut anul.

— Taci, a zis tatăl. Nu mai vorbi prostii. (Mama îl privea contrariată.) Aşa ceva nu s-a mai întâmplat niciodată în familia mea. Îmi crapă obrazul de ruşine. Ştii de cât timp suntem pe primele locuri, la colegiu, la Universitate, peste tot? De două veacuri. Dacă bunicul tău ar fi văzut carnetul ăsta, ar fi făcut infarct.

— Şi familia mea, a protestat mama. Cine te crezi? Tatăl meu a fost ministru în două rânduri.

— Dar acum s-a terminat, a spus tatăl, fără a acorda atenţie mamei. E scandalos. N-o să te las să-mi târăşti numele în noroi. Mâine începi orele cu un profesor particular, ca să te pregăteşti de intrare.

— Ce intrare? a întrebat Alberto.

— La „Leoncio Prado”. Internatul o să-ţi prindă bine.

— Intern? Alberto îl privea uluit.

— Colegiul ăsta nu-mi spune nimic deosebit, a intervenit mama. Se poate îmbolnăvi. Clima din Perla e foarte umedă.

— Nu te interesează deloc faptul că mă duc la un colegiu de corcituri? a spus Alberto.

— Nu, dacă asta-i singura cale să te îndrepţi, a spus tatăl. Poţi să te joci cu popii, nu şi cu militarii. De altfel, toţi din familia mea am fost nişte democraţi. Şi, de fapt, cine-i om e om peste tot. Acuma culcă-te, şi de mâine te apuci de învăţat. Noapte bună!

— Unde te duci? exclamă mama.

— Am o întâlnire urgentă. Nu-ţi face griji. O să mă întorc devreme.

— Săraca de mine, suspină mama, plecându-şi capul.

Dar când am rupt rândurile, m-am purtat de parcă nu s-ar fi întâmplat nimic. Vino, Labărăsfăţată, căţeluşa mea dragă, vino, minune! Şi a venit. Totul a fost din vina ei, e prea încrezătoare, dacă atunci ar fi fugit, mai târziu ar fi fost altceva. Mi-e milă de ea. Dar pe când mă duceam spre sala de mese mai eram încă furios, ce mă interesa pe mine că Labărăsfăţată zace în iarbă cu laba ruptă. O să rămână şchioapă, sunt aproape sigur. Mai bine i-ar fi dat sângele, rănile astea se vindecă, pielea se închide şi rămâne doar o cicatrice. Dar nu i-a dat sângele, nici n-a lătrat.

Adevărul e că am prins-o de bot cu o mână, iar cu cealaltă i-am răsucit laba, cum i-a răsucit munteanul Cava, săraca, gâtul la găina de care s-a bucurat. O durea, ochii ziceau că o doare, aşa, căţea, să te înveţi minte să mă mai scoţi din răbdări când sunt în formaţie, să ţii minte, sunt prostul tău, dar nu şi sclavul tău, să nu mă mai musti niciodată în faţa ofiţerilor. Căţeaua tremura în tăcere, dar de-abia când am lăsat-o din mână mi-am dat seama că am schilodit-o, nu mai putea sta în picioare, cădea, laba i se chircise, se ridica şi cădea, iar se ridica şi iar cădea, şi a început să urle încetişor şi-mi venea s-o mai iau o dată şi s-o trântesc. Dar după-amiază m-a apucat mila de ea, când m-am întors de la ore am găsit-o stând cuminte în iarbă, în acelaşi loc unde o lăsasem dimineaţă. I-am zis: „Vino încoa, căţea afurisită, vino să-mi ceri iertare”. Ea s-a ridicat şi a căzut, de două sau de trei ori s-a ridicat şi a căzut, în cele din urmă s-a putut mişca, dar numai pe trei labe, şi, Doamne, cum mai urla, sunt sigur c-o durea foarte tare. Am schilodit-o, o să rămână şchioapă pentru totdeauna. Mi s-a făcut milă şi am luat-o în braţe, am vrut să-i frec laba, dar a scheunat, aşa că mi-am zis că i s-a rupt ceva, mai bine n-o mai ating. Labărăsfăţată nu-i ranchiunoasă, continua să-mi lângă mâna şi sta cu capul atârnând printre braţele mele, eu am început s-o scarpin pe gât şi pe burtă. Dar cum o puneam jos, ca s-o fac să meargă, cădea sau făcea un mic salt şi-i era foarte greu să-şi păstreze echilibrul ţinându-se doar pe trei labe şi urla, se vedea bine că la cel mai mic efort o doare laba pe care i-am răsucit-o. Munteanul Cava n-o avea la suflet pe Labărăsfăţată, n-o putea suferi. Deseori l-am surprins aruncând cu pietre în ea sau lovind-o cu piciorul, pe tăcute, când eu nu eram de faţă. Muntenii sunt toţi nişte prefăcuţi, iar în privinţa asta Cava e un muntean adevărat. Fratele meu îmi tot spunea: Când vrei să afli dacă un individ e mocan, uită-te în ochii lui, şi-o să vezi că nu rezistă şi-şi întoarce privirea. Fratele meu îi cunoaşte bine, că nu degeaba a fost camionagiu. Când eram mic, voiam să mă fac şi eu camionagiu, ca el. Se ducea la munte, la Ayacucho, de două ori pe săptămână, ca să se întoarcă a doua zi, şi asta timp de mai mulţi ani, dar nu-mi aduc aminte să fi venit acasă, măcar o dată, fără să tune şi să fulgere împotriva muntenilor. Băga în el câteva păhărele şi o pornea îndată să caute vreun muntean, să-l ia la scărmănat. El zice că-l prinseseră beat – şi aşa şi trebuie să fi fost, mi se pare imposibil

să fi pus cineva mâna pe el pe sec şi să-l vatăme în halul ăla. Într-o bună zi o să mă duc în Huancayo şi-o să aflu care-au fost şi-o să le iasă prin piele ce i-au făcut. Ascultă, a zis poliţistul, aici locuieşte familia Valdivieso? Da, i-am răspuns, dacă vă referiţi la familia Ricardo Valdivieso, şi-mi aduc aminte că mama m-a tras de chică şi m-a împins înăuntru şi s-a îndreptat speriată spre gabor, la care se uita neîncrezătoare şi i-a zis: „Sunt mai mulţi Ricardo Valdivieso pe lume şi nu trebuie să plătim noi pentru greşelile altora. Suntem săraci, dar cinstiţi, domnule poliţist, nu trebuie să luaţi în seamă ce-a zis ţâncul." Dar eu aveam peste zece ani, nu mai eram deloc ţânc. Curcanul a râs şi a zis: „Dar n-am venit pentru că Ricardo Valdivieso ar fi făcut ceva, ci pentru că acum se află la spital, mai crestat decât un cârnat pus la prăjit. A fost tăiat peste tot şi-a zis să-i anunţăm familia." „Vezi câţi bani mai sunt în sticla aia, mi-a zis mama. Trebuie să-i ducem nişte portocale." I-am cumpărat fructe, dar nu l-au ajutat cu nimic, nu i le-am putut da, era acoperit tot de bandaje, i se mai vedeau doar ochii. Poliţistul a stat de vorbă cu noi şi ne zicea, ce animal e! Ştiţi, doamnă, unde l-au ciopârţit? în Huancayo. Şi ştiţi unde a fost găsit? Pe lângă Chosica. Ce mai matahală! S-a urcat în camion şi s-a întors liniştit la Lima. Când au dat de el aici, lângă şosea, dormea la volan, eu cred că mai degrabă de beat ce era decât că fusese rănit. Şi dac-aţi vedea cum arată camionul, plin de sângele care a şiroit pe drum din matahala asta, scuzaţi-mă, doamnă, că vorbesc aşa, dar e o matahală fără pereche. Ştiţi ce i-a zis doctorul? Eşti încă beat, băiete, tu nu puteai veni din Huancayo în starea asta, ai fi dat în primire la jumătatea drumului, au băgat cuţitul în tine de peste treizeci de ori. Iar mama îi spunea „da, domnule poliţist, şi tată-su era tot aşa, o dată l-au adus acasă aproape mort, de-abia mai putea vorbi, dar el voia să mă duc să-i cumpăr tărie, şi cum nu era în stare să-şi ridice braţele de durere, a trebuit să-i ţin sticla de pisco la gură, vă daţi seama ce familie! Ricardo seamănă leit cu tată-su, ce ghinion! O să dispară într-o bună zi, ca tată-su, şi n-o să mai ştim pe unde umblă, nici ce face. În schimb tatăl ăstuia (şi mi-a dat un brânci cu mâna) era liniştit, un bărbat de casă, cu totul opus celuilalt. De la lucru acasă, iar la sfârşit de săptămână îmi întindea plicul cu bani, din care eu îi dădeam pentru ţigări şi autobuz, iar restul îl ţineam eu. Un bărbat cu totul deosebit de celălalt, domnule poliţist, şi rareori punea gura

pe băutură. Da' băiatul mai mare, adică ăsta care-i bandajat tot, nu-l putea înghiţi. Şi-l chinuia mai tot timpul. Când Ricardo, care mai era încă un băiat, ajungea târziu acasă, bietul de el începea să tremure, ştia că animalul ăsta o să vină beat şi c-o să ne ia la întrebări, unde-i domnul care zice că-i tatăl meu vitreg, ca să stau oleacă de vorbă cu el? Iar sărmanul meu bărbat se ascundea în bucătărie, până ce Ricardo dădea de el şi-l fugărea prin toată casa. Şi atâta l-a batjocorit, că şi ăsta, într-o bună zi, dus a fost. Dar pe bună dreptate." Curcanul râdea ca un porc, se distra, iar Ricardo se foia în pat, furios că nu putea deschide gura să-i spună mamă-sii să tacă şi să nu-l mai ponegrească atâta. Mama i-a dăruit o portocală curcanului, iar pe celelalte le-am dus acasă. Iar când s-a făcut bine, Ricardo mi-a zis: „întotdeauna să te fereşti de munteni, că-s cei mai mari trădători din lume. Niciodată nu te atacă pe faţă, fac treaba tocmai cum nu trebuie, pe la spate. Au aşteptat să mă îmbăt zdravăn, cu pisco pe care chiar ei mi l-au oferit, şi pe urmă s-au aruncat asupra mea. Iar acuma, că mi-au luat carnetul, nu mă mai pot duce la Huancayo să mă socotesc cu ei." Probabil că de aia mi-au căzut întotdeauna greu la stomac. Dar la şcoală erau puţini, doar vreo doi sau trei. Şi aveau obiceiurile noastre. În schimb când am intrat aici, am fost şocat de numărul mare de munteni. Sunt mai mulţi decât tipii de pe coastă. Parcă s-ar fi revărsat tot muntele aici, cu atâţia ţipi din Ayacucho, din Puno, din Ancash, din Cuzco, din Huancayo, fir-ar să fie, şi toţi mocani până-n măduva oaselor, ca bietul Cava. Sunt mai mulţi în secţie, dar la el se vede mai bine decât la oricare altul. Ce păr! Nu reuşesc să mă dumiresc cum de poate cineva să aibă părul într-un asemenea hal de sârmos. Da' cred că îi era ruşine. Voia să-l poarte lins şi-şi cumpăra nu ştiu ce fel de briantină cu care-şi dădea pe cap, ca părul să nu-i mai stea aşa de caraghios, probabil că-l durea braţul de cât se pieptăna şi se dădea cu porcăriile alea. Când ai fi zis gata, s-a lipit, se ridica un fir, pe urmă altul, apoi cincizeci de fire, o mie, mai ales pe la favoriţi, mai ales aici le creşte muntenilor părul, ca nişte ţepi şi tot aşa şi la spate, pe ceafă. Munteanul Cava era înnebunit, toţi se legau de părul lui şi de briantină care răspândea un miros greţos, de putregai. O să-mi aduc aminte cât oi trăi cum îl luau băieţii peste picior când venea cu capul lucind şi-l înconjurau toţi şi începeau să numere, unu, doi, trei, patru, în gura mare, şi

înainte să ajungem la zece, i se ridica tot părul, iar el se făcea verde, şi până ajungeam noi la cincizeci, nu mai era fir care să nu-i stea în sus, părul lui semăna cu o pălărie de spini. Asta-i înnebuneşte cel mai tare, claia de păr. Dar pe Cava mai mult decât pe alţii, măiculiţă, ce mai păr, aproape că nu-i se vede fruntea, îi creşte până la sprâncene, nu-i chiar aşa de plăcut să ai o astfel de claie, să fii un om fără frunte, şi ăsta era alt lucru care îl scotea din sărite. Odată l-au găsit răzându-şi fruntea, cred că negrul Vallano a dat de el. A intrat în dormitor şi a spus: „Veniţi repede, că munteanul Cava îşi taie părul de pe frunte, e ceva ce merită să fie văzut.” Ne-am dus fuga la grupul sanitar de lângă sala de cursuri, fiindcă tocmai aici se retrăsese, ca să nu-l vadă careva, şi l-am găsit pe muntean cu fruntea săpunită, ca la barbă, şi se rădea cu briciul, cu mare grijă, nu cumva să se taie. Şi cum să nu râzi de el! Parcă înnebunise de furie! Atunci s-a şi bătut cu Vallano, chiar acolo, la closet. Şi ce s-au mai încăierat, dar negrul era mai puternic, l-a caftit fără milă. Iar Jaguarul a zis: „Dacă el ţine atâta să-şi taie părul, de ce să nu-l ajutăm?” Nu cred c-a făcut bine, că doar munteanul făcea parte din Cerc, dar Jaguarul nu pierde niciun prilej ca să-şi bată joc de cineva. Şi atunci negrul Vallano, care era parcă neatins, deşi se bătuseră pe cinste, s-a repezit primul la muntean, pe urmă eu, şi când l-am prins bine, Jaguarul l-a frecat cu spuma care mai era pe pământuf, mânjindu-i toată fruntea păroasă şi jumătate din cap, şi a început să-l radă. Stai cuminte, muntene, că-ţi intră briciul în creier dacă te mişti. Munteanul Cava îşi încorda muşchii sub mâinile mele, dar nu se putea mişca şi se uita furios la Jaguar. Iar Jaguarul, hârşti, hârşti, i-a bărbierit jumătate de dovleac, ce bătaie de joc! Şi pe urmă munteanul s-a liniştit, iar Jaguarul l-a şters de spumă şi de păr şi brusc şi-a lipit mâna de faţa lui Cava: „Mâncă, muntene, nu-ţi fie scârbă, mâncă spumă gustoasă.” Ce-am mai râs după ce-a terminat şi s-a dus repede la oglindă să se vadă. Cred că niciodată n-am râs atâta ca atunci când l-am văzut pe Cava mergând în faţa noastră pe platou, ras pe jumătate de cap şi cu părul ridicat pe cealaltă jumătate, iar Poetul sărea în sus şi striga: „Iată-l pe ultimul mohican, raportaţi ofiţerului de serviciu”, şi toată lumea s-a apropiat de el, iar munteanul mergea înconjurat de cadeţi care-l arătau cu degetul, în curte l-au văzut şi doi subofiţeri care au început şi ei să râdă şi atunci munteanul n-a mai avut altceva de făcut decât să râdă

şi el. Iar mai târziu, când eram în formaţie, locotenentul Huarina a zis: „Ce dracu’ aveţi de râdeţi ca proastele? Brigadieri, la raport!” Iar brigadierii, nu-i nimic deosebit, domnule locotenent, efectiv complet, iar subofiţerii au zis: „Un cadet din prima secţie şi-a ras numai o juma’ de cap” şi Huarina a zis: „Vino aici, cadet.” Nimeni nu şi-a putut stăpâni râsul când munteanul a luat poziţie de drepţi în faţa lui Huarina, iar acesta i-a zis: „Scoate-ţi chipiul”, iar el şi l-a scos. „Linişte, a zis Huarina, cum vă permiteţi să râdeţi în formaţie?” Dar şi el se uita la capul munteanului de-abia stăpânindu-se. „Ia spune, ce ţi s-a întâmplat?” Iar munteanul, nimic, domnule locotenent, cum nimic, ce, crezi că un colegiu militar e circ? Nu, domnule locotenent, de ce ai capul aşa?, mi-am tăiat părul din cauza căldurii, domnule locotenent, şi atunci Huarina a izbucnit în râs şi i-a zis lui Cava: „Eşti ca o târfă, dar ăsta nu-i un colegiu pentru cocote, du-te la frizer să te tundă la zero, aşa o să scapi de călduri şi n-ai să capeţi învoire până n-o să ai părut după cum cere regulamentul.” Bietul muntean, nu era băiat rău, după aceea ne-am înţeles bine. La început nu-l puteam suferi, numai fiindcă-i muntean şi pentru ce a păţit Ricardo. Tot timpul mă legam de el. Când ne strângeam cei din Cerc şi trăgeam la sorţi care să-l ia în primire pe câte unul din IV şi ieşea munteanul, eu ziceam mai bine alegem pe altcineva, ăsta o să se lase prins şi ne pomenim cu ăia peste noi. Iar Cava tăcea, înghiţind-o. Iar mai târziu, când Cercul s-a desfiinţat şi Jaguarul ne-a propus: „Cercul a dispărut, dar dacă vreţi, înfiinţăm altul, numai noi patru”, eu i-am zis fără munteni, sunt nişte fricoşi, iar Jaguarul a zis: „Treaba asta trebuie lămurită o dată, fără glume din astea printre noi.” L-a chemat pe Cava şi i-a spus: „Boa ne-a zis că eşti un fricos şi că nu trebuie să faci parte din Cerc, trebuie să-i demonstrezi că s-a înşelat.” Iar munteanul a zis că bine. În noaptea aia ne-am dus toţi patru pe stadion, ne-am scos tresele, ca trecând prin curtea celor din IV şi V să nu se vadă că suntem câini şi să ne pună să le facem paturile. Aşa am reuşit să ne strecurăm şi am ajuns pe stadion şi Jaguarul ne-a zis: „Vă bateţi fără înjurături şi răcnete, dormitoarele celor din IV şi V sunt pline de nemernici la ora asta.” Iar Creţul a zis: „Ar fi mai bine să-şi scoată cămăşile, aşa nu şi le pot rupe, că mâine e control la ţinută.” Ne-am scos cămăşile, iar Jaguarul a zis: „începeţi când vreţi.” Eu ştiam că munteanul nu-i prea tare, dar nu mi-aş fi închipuit c-o să reziste

atâta. Ce-i drept e drept, muntenii ştiu să le încaseze, deşi nu dau impresia, pentru că-s scunzi. Şi Cava e scund, dar îndesat, trebuie să recunosc. N-are trup, parc-ar fi un pătrat, l-am studiat bine. Şi când îl pocneam, ai fi zis că nu-i făceam nimic, îndura fără să crâcnească. Dar e-un animal, un adevărat mocan, se agăţa de gâtul meu şi de brâu şi nu mă mai puteam desface de el, îi înmuiam capul şi spinarea ca să-l îndepărtez, dar se întorcea iar ca un taur, ce rezistenţă, Doamne! Ţi se făcea rău când îl vedeai cât e de greoi. Dar eu ştiam că muntenii habar n-au să-şi folosească picioarele. Numai ăia din Callao ştiu să-şi mişte picioarele cum trebuie, mai bine decât mâinile, probabil că ei au inventat bătaia cu picioarele, dar nu-i deloc uşor, nu oricine îşi saltă ambele picioare o dată şi le propteşte în mutra adversarului. Muntenii se bat doar cu mâinile. Nu ştiu să se folosească nici de cap, cum fac creolii, deşi îl au tare. Cred că ăia din Callao sunt cei mai mari bătăuşi din lume. Jaguarul zice că-i din Bellavista, dar eu cred că-i din Callao, oricum e aproape de Callao. Nu mai cunosc pe altcineva care să se servească şi de picioare şi cap ca el. Aproape că nu-şi foloseşte mâinile când se bate, tot timpul numai lovituri cu capul şi cu picioarele, n-aş vrea să mă bat vreodată cu Jaguarul. Mai bine să ne oprim, muntene, i-am zis. „Cum vrei tu, mi-a răspuns el, dar niciodată să nu mai spui că-s laş.” „Puneţi-vă cămăşile şi ştergeţi-vă pe faţă, a zis Creţul, vine cineva, cred că-s subofiţerii.” Dar nu erau subofiţeri, ci cadeţi din V. Şi erau când. „De ce n-aveţi chipie?” a întrebat unul. „Sunteţi din IV sau câini, nu vă mai ascundeţi.” Iar altul a strigat: „Drepţi şi scoateţi banii şi ţigările.” Eu eram foarte obosit, am stat cuminte în timp ce tipul ăla mă căuta prin buzunare. Dar cel care îl scotocea pe Creţ a zis: „Ăsta-i plin de bani şi de ţigări, o comoară!” Iar Jaguarul le-a zis, cu rânjetul lui: „Voi sunteţi foarte curajoşi fiindcă sunteţi din V, nu?” Iar unul a întrebat: „Ce zice câinele ăsta?” Nu li se vedeau feţele, pentru că era întuneric. Iar un alt tip a zis: „Vrei să mai repeţi ce-ai zis, câine?” Iar Jaguarul i-a zis:

„Dacă n-ai fi din V, domnule cadet, sunt sigur că n-ai îndrăzni să ne uşurezi de bani şi de ţigări.” Iar cadeţii au râs. L-au întrebat: „Eşti tare, după câte se pare, aşa-i?” „Da, le-a zis Jaguarul. Al dracului de tare. Şi mai cred că n-aţi îndrăzni să-mi băgaţi mâinile în buzunare dacă am fi pe stradă.” „Ce spui, ce spui? a zis unul. Voi auziţi ce-aud eu?” Iar altul a zis: „Dacă vrei,

cadet, îmi scot însemnele şi le arunc pe jos; şi dacă am chef, te scotocesc şi fără însemne, oriunde îmi cade bine.” „Nu, domnule cadet, a zis Jaguarul, nu cred c-ai avea curajul.” „Hai să vedem”, a spus cadetul. Şi şi-a scos vestonul şi însemnele şi imediat Jaguarul l-a culcat la pământ şi a început să-l calce cu picioarele aşa de tare, că tipul s-a apucat să strige: „Ce staţi, ajutaţi-mă!” Şi ceilalţi s-au năpustit asupra Jaguarului, iar Creţul a zis: „Asta zău că n-o mai rabd!” M-am aruncat şi eu peste grămadă, ce mai cafteală, nimeni nu vedea nimic, uneori mă trezeam cu nişte lovituri ca de bolovan şi mă gândeam: „Astea-s picioarele Jaguarului.” Şi-am stat unii peste alţii până s-a sunat stingerea şi-am şters-o toţi în fugă. În ce hal am putut să ne batem! În dormitor, când ne-am scos cămăşile, toţi patru eram aşa de plini de vânătăi, de sus până jos, că ne-am prăpădit de râs. Toată secţia s-a înghesuit în spălător şi ne îndemnau: „Spuneţi!” Iar Poetul ne-a pus pastă de dinţi pe faţă ca să se retragă umflăturile. Iar noaptea, Jaguarul ne-a zis: „A fost ca un fel de botez al noului Cerc.” Iar mai târziu eu m-am dus până la patul bietului Cava şi i-am spus: „Ascultă, de-acuma suntem prieteni.” Iar el mi-a zis: „Bineînţeles.”

Şi-au băut coca-cola fără să scoată o vorbă. Cu ochii lui vicleni, Paulino îi cerceta fără jenă. Tatăl lui Arana bea din sticlă, înghiţind cu sorbituri mici, puţin câte puţin; uneori rămânea cu sticla la gură şi cu privirea în gol. Reacţiona strâmbându-se şi apoi mai trăgea o înghiţitură. Alberto bea fără chef, acidul îi gâdila stomacul. Se străduia să păstreze tăcerea, se temea ca bărbatul să nu se lanseze iar în confidenţe. A privit în jur. Vigonia nu se vedea, probabil era pe stadion. Când cadeţii erau liberi, animalul se retrăgea în celălalt capăt al colegiului. În schimb, în timpul orelor venea cu paşi lenţi şi ritmaţi şi străbătea terenul acoperit de iarbă. Tatăl lui Arana a plătit sticlele şi i-a lăsat un bacşiş lui Paulino. Clădirea şcolii nu se vedea, luminile de pe platou nu fuseseră încă aprinse, iar ceaţa coborâse până la pământ.

— A suferit mult? a întrebat bărbatul. Sâmbătă, când l-au adus aici. Îl durea tare?

— Nu, domnule. Era leşinat. L-au urcat într-o maşină, pe bulevardul Progreso. Şi l-au dus direct la infirmerie.

— Ne-au anunţat de-abia sâmbătă după-amiază, a zis bărbatul, cu un glas ostenit. Pe la cinci. Era aproape o lună de când nu mai venise în permisie, iar mamă-sa dorea să treacă pe aici să-l vadă. Mereu îl pedepseau pentru câte ceva. Eu mă gândeam că asta îl obliga să înveţe mai bine. Ne-a sunat căpitanul Garrido. A fost ceva cumplit pentru noi, tinere. Am venit imediat, era cât pe-aci să fac şi un accident în Costanera. Şi nici măcar nu ne-au lăsat să stăm cu el. Asta nu s-ar fi întâmplat într-o clinică.

— Dacă vreţi, îl puteţi duce la altă clinică, unde nimeni n-ar îndrăzni să vă interzică aşa ceva.

— Doctorul spune că acum nu poate fi transportat. E într-o stare gravă, e-adevărat, de ce să ne ascundem pe după degete. Mamă-sa o să înnebunească. Ştii, e furioasă pe mine, din pricina poveştii de vineri, dar e nedreaptă. Aşa-s femeile, nu ştiu niciodată ce vor. Dacă am fost uneori mai sever cu băiatul, o făceam numai spre binele lui. Dar vineri nu s-a întâmplat nimic deosebit, o prostie. Şi-mi scoate ochii tot timpul.

— Arana nu mi-a povestit nimic, a spus Alberto. Cu toate că-mi vorbea mereu de problemele lui.

— Îţi spun eu că nu s-a petrecut nimic. A venit acasă pentru câteva ore, i-au dat o învoire, nu ştiu de ce. Nu mai ieşise de o lună. Şi cum a venit, a vrut să iasă în oraş. Era o lipsă de consideraţie, nu-i aşa? Ce maniere-s astea? Să vii acasă şi pe urmă să pleci imediat! l-am zis să stea cu mamă-sa, că şi aşa-i disperată când nu vine în învoire. Atâta tot, vezi şi dumneata că-i o prostie. Şi-acum ea zice că eu l-am tiranizat până la sfârşit, nu-i nedrept şi stupid?

— Probabil că soţia dumneavoastră e foarte nervoasă, a spus Alberto. E firesc. Un asemenea lucru…

— Da, da, a zis bărbatul. Nu-i chip s-o convingi să se odihnească. Stă la infirmerie tot timpul, aşteptându-l pe doctor. Dar degeaba, îţi închipui, de-abia ne spune câte ceva. Calm, mai aveţi puţină răbdare, domnilor, facem tot posibilul, o să vă ţinem la curent. Căpitanul e foarte amabil, vrea să ne liniştească, dar pune-te în situaţia noastră. E de necrezut, după trei ani, cum de i se mai poate întâmpla unui cadet un asemenea accident?

— Adică… a spus Alberto. Nu se ştie. Mai bine zis…

— Căpitanul ne-a explicat, a zis bărbatul. Am aflat totul. Ştii, militarii sunt partizanii sincerităţii. Albă sau neagră. Nu umblă cu ocolişuri.

— V-a spus totul cu de-amănuntul?

— Da, a zis tatăl. Mi s-a făcut părul măciucă. Se pare că puşca s-a lovit de ceva când a apăsat pe trăgaci. Îţi dai seama? În parte, vina e a colegiului. Ce fel de instrucţie vă asigură?

— V-a zis că el însuşi a tras? l-a întrerupt Alberto.

— A fost cam brutal când ne-a spus asta, a zis bărbatul. Nu trebuia s-o facă în faţa nevesti-mii. Femeile sunt slabe. Dar militarii nu prea ştiu să-şi ţină gura. Eu voiam ca fiul meu să fie aşa, ca o stâncă. Ştii ce ne-a spus? Că în armată greşelile se plătesc scump, da, chiar aşa ne-a spus. Şi ne-a dat explicaţii, că specialiştii au verificat arma, că totul funcţiona perfect, că vina-i doar a băiatului. Dar eu am îndoielile mele. Eu cred că glonţul a pornit-o spontan. În sfârşit, nu se poate şti. Militarii ştiu lucrurile astea mai bine decât oricine. De fapt, acum nu mai are nicio importanţă.

— V-a zis el toate astea? a insistat Alberto.

Tatăl lui Arana se uită la el.

— Da. De ce?

— Aşa, a răspuns Alberto. Noi n-am văzut. Eram pe deal.

— Scuzaţi-mă, a zis Paulino, dar trebuie să închid.

— Ar fi mai bine să mă întorc la infirmerie, a spus bărbatul. Poate că acuma ne lasă să-l vedem, măcar o clipă.

S-au ridicat, iar Paulino le-a făcut un semn de salut cu mâna. Au trecut din nou peste terenul cu iarbă. Tatăl lui Arana mergea cu mâinile la spate; îşi ridicase gulerul de la haină. „Sclavul nu mi-a vorbit niciodată despre el, se gândea Alberto. Nici despre mamă-sa.”

— Pot să vă cer un serviciu? a spus el. Aş vrea să-l văd pe Arana numai o clipă. Nu acuma. Mâine sau poimâine, când o să-i fie mai bine. Dumneavoastră aţi putea să mă duceţi în camera lui, spunând că sunt o rudă sau un prieten de familie.

— Da, a zis bărbatul. O să vedem. O să vorbesc cu căpitanul Garrido. Pare foarte corect. Poate puţin cam strict, ca toţi militarii. De fapt, asta-i e meseria.

— Da, a spus Alberto. Aşa sunt militarii.

— Ştii, a zis bărbatul. Băiatul nostru e foarte supărat pe mine. Îmi dau seama. O să vorbesc cu el şi dacă nu-i tâmpit o să

înţeleagă că totul a fost spre binele lui. O să vadă că numai mamă-sa şi nebuna aia bătrână de Adelina sunt răspunzătoare.

— E o mătuşă de-a lui, cred, a spus Alberto.

— Da, a afirmat bărbatul, înfuriat. Isterica aia! L-a crescut ca pe o fetiţă. Îi dăruia păpuşi şi-i făcea bucle. Dar pe mine nu mă poate duce nimeni de nas. Am văzut pozele pe care i le-au făcut în Chiclayo. Îl îmbrăcau cu fustiţe şi-i făceau cârlionţi. Băiatul meu! înţelegi? Au profitat de faptul că eu eram departe! Dar nu le-am lăsat să aibă ele ultimul cuvânt.

— Dumneavoastră călătoriţi mult, domnule?

— Nu, a răspuns bărbatul, brutal. N-am părăsit niciodată Lima. Nici nu mă ispiteşte. Dar când l-am recuperat, era răsfăţat, un neajutorat, nu era bun de nimic. Cine mă poate învinovăţi că am vrut să fac din el un bărbat adevărat? Asta-i o treabă de care să-mi fie ruşine?

— Sunt sigur că se va face bine în curând, a zis Alberto. Sigur!

— Poate c-am fost cam aspru, a continuat bărbatul. Din prea mare dragoste. Dar o dragoste bine înţeleasă. Mamă-sa şi nebuna aia de Adelina nu pot pricepe. Vrei să-ţi dau un sfat? Când o să ai copii, ţine-i departe de mamă. Nimic nu poate strica un copil mai rău decât femeile.

— Bine, a spus Alberto. Am şi ajuns.

— Ce se întâmplă aici? a zis bărbatul. De ce aleargă toată lumea?

— S-a sunat adunarea, a spus Alberto. Ca să ne încolonăm. Trebuie să mă duc.

— La revedere, a zis bărbatul. Şi-ţi mulţumesc că mi-ai ţinut de urât.

Alberto a luat-o la fugă. În curând l-a ajuns pe unul dintre cadeţii care trecuseră prin faţa lui. Era Urioste.

— Încă nu-i şapte, a spus Alberto.

— A murit Sclavul, a spus Urioste, gâfâind. Ne cheamă ca să ne anunţe.

II

De data asta, ziua mea de naştere a căzut într-o zi de sărbătoare. Mama mi-a zis: „Treci pe la naşul mai devreme, că uneori mai pleacă pe la ţară.” Şi mi-a dat un sol pentru autobuz. M-am dus acasă la naşul, care locuia foarte departe, în Bajo el Puente, dar n-am dat de el. Mi-a deschis nevastă-sa, care nu ne-a avut niciodată la inimă. A luat o faţă acră şi mi-a zis: „Bărbatul meu nu-i acasă. Şi nu cred să vină până diseară, aşa că nu-l aştepta.” M-am întors în Bellavista amărât, sperasem că naşul îmi va dărui cinci soli, ca în fiecare an. Mă gândeam să cumpăr o cutie de cretă pentru Tere, dar de data asta ca un dar adevărat, şi un caiet cu pătrăţele, de o sută de pagini, că i se terminase caietul de algebră. Sau mai bine să-i zic să mergem la film, şi cu mătuşă-sa, desigur. Chiar îmi făcusem socoteala că îmi ajungeau cinci soli pentru trei bilete la „Bellavista”, ba îmi mai şi rămâneau câţiva reali. Când am ajuns acasă, mama mi-a zis: „Naşul tău e un nenorocit, ca şi nevastă-sa. Cum îl ştiu de zgârcit, sunt convinsă că s-a prefăcut că-i plecat.” Iar eu m-am gândit că are dreptate. Atunci mama mi-a mai spus: „Ah, te-a căutat Tere. Zicea să treci pe la ea.” „Oh, da? i-am spus eu; ce ciudat, ce-o fi vrând?” Şi într-adevăr, nu ştiam de ce mă caută, era pentru prima oară că făcea un astfel de lucru şi m-am şi gândit la ceva. Dar nu la ceea ce se întâmplase de fapt. „A aflat că-i ziua mea şi vrea să mă felicite”, îmi spuneam eu. Am ajuns la ea într-o suflare. Am sunat la uşă şi mi-a deschis mătuşa. Am salutat-o şi cum m-a văzut, s-a răsucit pe călcâie şi s-a întors în bucătărie. Aşa mă trata mereu mătuşă-sa, ca pe un obiect. Am rămas o clipă în pragul uşii deschise, fără a îndrăzni să intru, dar a apărut ea zâmbind, trebuia s-o vezi. „Bună, mi-a zis, intră.” Eu i-am spus doar: „Bună!” şi-am început să zâmbesc fără să vreau. „Vino, mi-a spus. Hai la mine în cameră.” Eu am urmat-o foarte curios şi fără să mai zic nimic. În odaie la ea, a deschis un sertar şi s-a întors spre mine cu un pachet în mână, spunându-mi: „Uite, de ziua ta.” Eu i-am zis: „De unde ai aflat?” Iar ea mi-a răspuns: „Ştiu de anul trecut.” Eu nu ştiam ce să fac cu pachetul, care era foarte mare. În cele din urmă, m-am hotărât să-l deschid. A trebuit să-l desfac doar, că nu era legat. Era învelit într-o hârtie maro, aceeaşi din care folosea şi brutarul din colţul străzii, şi m-am gândit că poate s-a dus la el special ca să-i ceară. Am scos un pulover fără mâneci, aproape de aceeaşi

culoare ca şi hârtia, şi atunci am înţeles că ea se gândise anume la acest lucru şi, cum avea gust, a căutat ca puloverul şi ambalajul să se asorteze. Am pus hârtia pe jos, şi în timp ce mă uitam la pulover, i-am zis: „Ah, ce frumos este! Mulţumesc. E foarte frumos.” Tere clătina din cap şi părea mai mulţumită decât mine. „L-am tricotat la colegiu, mi-a zis ea; în orele de atelier. Le-am spus că-i pentru fratele meu.” Şi a izbucnit în râs. Asta însemna că pusese la cale totul cu mult timp înainte şi că deci se gândea la mine şi când nu eram cu ea, iar faptul că-mi face daruri dovedeşte că ţine la mine ceva mai mult decât la un prieten. Eu îi tot spuneam „mulţumesc mult, mulţumesc mult”, iar ea râdea şi-mi zicea: „îţi place? Zău? Atunci îmbracă-l.” Mi l-am pus şi, cum îmi venea puţin cam scurt, am tras repede de el, ca să nu-şi dea seama; ea n-a observat, era aşa de încântată, încât se felicita pe sine însăşi: „îţi vine foarte bine, deşi nu-ţi ştiam măsura, l-am făcut din ochi.” Mi-am scos puloverul şi l-am împachetat iar, dar nu puteam face pachetul; ea a venit lângă mine şi mi-a zis: „Lasă-l, ce urât l-ai împachetat, dă-mi voie.” Şi l-a împachetat chiar ea, fără să-i facă vreo cută, apoi mi l-a dat şi atunci mi-a zis: „Trebuie să te îmbrăţişez de ziua ta.” Şi m-a îmbrăţişat, am îmbrăţişat-o şi eu şi i-am simţit trupul câteva clipe, iar părul mi-a atins faţa şi atunci i-am auzit încă o dată râsul vesel. „Nu-ţi pare bine? De ce faci mutra asta?” m-a întrebat ea, iar eu am încercat să râd.

Primul care a intrat a fost locotenentul Gamboa. Îşi scosese chipiul pe coridor, încât n-a mai trebuit decât să ia poziţie de drepţi şi să-şi pocnească imediat călcâiele. Colonelul era aşezat la birou. În spatele lui, în întunericul care se întindea dincolo de fereastra mare, Gamboa ghici grilajul care închidea curtea colegiului, şoseaua şi marea. Câteva secunde mai târziu, se auziră paşi. Gamboa se retrase din dreptul uşii şi rămase în poziţie de drepţi. Au intrat căpitanul Garrido şi locotenentul Huarina. Şi ei îşi ţineau chipiul atârnând de centură, între primul şi al doilea inel de la curea. Colonelul era tot la birou, dar nu-şi ridicase privirea. Încăperea era elegantă, foarte curată, mobila părea lăcuită. Căpitanul Garrido s-a întors spre Gamboa; mandibulele lui zvâcneau armonios.

— Şi ceilalţi locotenenţi?

— Nu ştiu, domnule căpitan. Eu i-am anunţat pentru ora asta.

După câteva clipe au intrat Calzada şi Pitaluga. Colonelul s-a ridicat în picioare. Era mult mai scund decât toţi cei prezenţi şi exagerat de gras; avea aproape tot părul alb şi purta ochelari; prin lentile i se vedeau nişte ochi cenuşii, înfundaţi şi neîncrezători. I-a privit rând pe rând; ofiţerii continuau să stea drepţi.

— Pe loc repaus, a spus colonelul. Luaţi loc.

Locotenenţii au aşteptat până ce căpitanul Garrido şi-a ales locul. Erau mai multe jilţuri de piele dispuse în cerc; căpitanul l-a ales pe cel aflat lângă lampa cu picior. Locotenenţii s-au aşezat în jurul lui. Colonelul s-a apropiat. Ofiţerii l-au privit, puţin aplecaţi spre el, atenţi, serioşi, respectuoşi.

— Totu-i în ordine?

— Da, domnule colonel, a răspuns căpitanul. Acum e la capelă. Au venit şi câţiva membri ai familiei. Secţia întâi asigură garda de onoare. La douăsprezece o înlocuieşte secţia a doua. Apoi celelalte. S-au adus şi coroanele.

— Toate? a zis colonelul.

— Da, domnule colonel. Eu însumi am pus cartea dumneavoastră de vizită pe cea mai mare coroană. Au mai fost aduse şi aceea a ofiţerilor şi cea din partea Asociaţiei de părinţi. Şi câte o coroană din partea fiecărui an de studii. Rudele au trimis şi ele jerbe şi flori.

— Aţi vorbit cu preşedintele Asociaţiei de părinţi în legătură cu înmormântarea?

— Da, domnule colonel. De două ori. A spus că tot Comitetul Asociaţiei de părinţi va fi prezent.

— V-a pus întrebări? (Colonelul îşi încruntă fruntea.) Juanes ăsta îşi cam bagă nasul peste tot. Ce i-aţi spus?

— Nu i-am dat detalii. I-am explicat că a murit un cadet, fără a-i preciza împrejurările. Şi am menţionat că am comandat o coroană în numele Asociaţiei de părinţi şi că trebuie s-o plătească din fondurile lor.

— O să vină să ne ia la întrebări, a zis colonelul, arătându-şi pumnul. Toţi vor veni să pună întrebări. În situaţii din astea mereu apar intriganţi şi curioşi. Sunt convins că treaba asta va ajunge până la urechile ministrului.

Căpitanul şi locotenenţii îl ascultau fără să clipească. Colonelul ridicase tonul; ultimele cuvinte le-a rostit urlând.

— Toată povestea asta ne poate aduce prejudicii teribile, a adăugat. Colegiul are duşmani. Asta este marea lor ocazie. Pot profita de o prostie ca asta ca să calomnieze cât vor acest stabiliment şi, bineînţeles, pe mine. E bine să luăm măsuri de prevedere. De aceea v-am chemat.

Ofiţerii şi-au accentuat expresia de gravitate şi au dat din cap în semn că sunt de acord.

— Cine intră de serviciu mâine dimineaţă?

— Eu, domnule colonel, a spus locotenentul Pitaluga.

— Bine. La prima adunare în formaţie a cadeţilor, veţi citi un ordin de zi. Notaţi! Ofiţerii şi elevii deploră profund accidentul care a costat viaţa unui cadet. Specificaţi că s-a datorat unei greşeli care îi aparţine. Că nu e nicio îndoială în această privinţă. Că acest lucru trebuie să le servească drept lecţie, ca să respecte mai strict regulamentul şi instrucţiunile etc. O redactaţi în noaptea asta şi-mi aduceţi ciorna. O să-l corectez chiar eu. Cine-i locotenent la compania cadetului?

— Eu, domnule colonel, a spus Gamboa. La prima companie.

— Adunaţi secţiile înainte de înmormântare. Ţineţi-le un mic discurs. Regretăm sincer cele întâmplate, dar în armată nu se pot comite greşeli. Orice sentimentalism este criminal.

Dumneavoastră mai rămâneţi, ca să mai vorbim despre problema asta. Haideţi să lămurim mai întâi detaliile privitoare la înmormântare. V-aţi văzut cu familia, domnule Garrido?

— Da, domnule colonel. Sunt de acord ca înmormântarea să aibă loc la şase seara. Am vorbit cu tatăl. Mama e foarte afectată…

— Va merge numai anul V, l-a întrerupt colonelul. Recomandaţi cadeţilor discreţie absolută. Rufele murdare se spală în familie. Poimâine îi convoc în sala de festivităţi şi-o să le vorbesc şi eu. O prostioară oarecare poate dezlănţui un scandal. Ministrul va reacţiona urât când va afla, se va găsi cine să-i spună, ştiţi bine că-s înconjurat de duşmani. Bun, dar să luăm lucrurile pe rând. Domnule locotenent Huarina, vă revine sarcina să cereţi camioane de la Şcoala Militară. Dumneavoastră răspundeţi de deplasare. Şi de înapoierea camioanelor la ora convenită. Ne-am înţeles?

— Am înţeles, domnule colonel.

— Pitaluga, mergeţi la capelă. Fiţi amabil cu membrii familiei. Peste câteva clipe, o să mă duc şi eu să-i salut. Cadeţii din

garda de onoare să păstreze o disciplină desăvârşită. Nu voi tolera nici cea mai mică abatere în timpul priveghiului şi al înmormântării. Dumneavoastră răspundeţi. Vreau ca anul V să lase impresia că regretă enorm moartea cadetului. Asta face întotdeauna o impresie bună.

— N-aveţi nicio grijă în privinţa asta, domnule colonel, a spus Gamboa. Cadeţii din companie sunt foarte impresionaţi.

— Da? a zis colonelul, uitându-se la Gamboa mirat. De ce?

— Sunt foarte tineri, domnule colonel, a spus Gamboa. Cei mai mari au şaisprezece ani, doar câţiva şaptesprezece. Au trăit cu el aproape trei ani de zile. E firesc să fie impresionaţi.

— De ce? a insistat colonelul. Ce-au spus? Ce-au făcut? De unde ştiţi dumneavoastră că-s impresionaţi?

— Nu pot dormi, domnule colonel. Am trecut din secţie în secţie. Cadeţii stau treji în paturi şi vorbesc de Arana.

— În dormitoare nu e permis să se vorbească după ce s-a sunat stingerea! a strigat colonelul. Cum e posibil să nu ştiţi acest lucru, domnule Gamboa?

— Le-am ordonat să tacă, domnule colonel. Nu fac gălăgie, vorbesc în şoaptă. Se aude doar un murmur. Le-am ordonat subofiţerilor să treacă pe la dormitoare.

— Nu mă miră că se întâmplă accidente ca ăsta în anul V, a spus colonelul, arătându-şi din nou pumnul; dar pumnul lui e alb şi mic, nu inspiră respect: Chiar ofiţerii alimentează indisciplina.

Gamboa n-a răspuns.

— Vă puteţi retrage, a zis colonelul, adresându-se lui Calzada, Pitaluga şi Huarina. Vă recomand încă o dată discreţie absolută.

Ofiţerii s-au ridicat în picioare, şi-au pocnit călcâiele şi au ieşit. Paşii lor s-au pierdut pe coridor. Colonelul s-a aşezat pe jilţul pe care îl ocupase Huarina, dar s-a ridicat imediat şi a început să se plimbe prin încăpere.

— Bine, a spus el brusc, oprindu-se. Acuma vreau să ştiu ce s-a întâmplat. Cum a fost?

Căpitanul Garrido s-a uitat la Gamboa şi, dând din cap, i-a făcut semn să vorbească. Locotenentul s-a întors spre colonel.

— De fapt, domnule colonel, tot ceea ce ştiu figurează în raport. Eu conduceam înaintarea din celălalt capăt, din flancul drept. N-am văzut, nici n-am auzit nimic, până când am ajuns aproape de vârful dealului. Domnul căpitan îl ducea în braţe pe cadet.

— Şi subofiţerii? a întrebat colonelul. Ce făceau ei, în timp ce dumneavoastră conduceaţi înaintarea? Erau orbi şi surzi?

— Se aflau în ariergardă, domnule colonel, potrivit instrucţiunilor. Dar nici ei n-au remarcat nimic. A făcut o pauză şi a adăugat, respectuos: Am menţionat şi acest lucru în raport.

— Nu se poate! a strigat colonelul; mâinile i s-au ridicat în aer şi-au căzut pe pântecul proeminent, rămânând acolo, agăţate de centură. Făcea eforturi ca să se calmeze: E stupid să mi se spună că nimeni n-a văzut un om prăbuşindu-se rănit. Nu se poate să nu fi strigat. Erau zeci de cadeţi în jurul lui. Cineva trebuie să ştie...

— Nu, domnule colonel, a zis Gamboa. Distanţa dintre un om şi celălalt era foarte mare. Iar salturile se făceau în mare viteză. Cadetul a căzut sigur când se trăgea, iar tirul i-a acoperit strigătele, dacă într-adevăr o fi strigat. Pe terenul acela, iarba e mare şi, căzând, a rămas pe jumătate ascuns. Cei care veneau din urmă nu l-au văzut. Am interogat toată compania.

Colonelul s-a întors spre căpitan.

— Şi dumneavoastră eraţi plecat tot pe lună?

— Eu supravegheam progresia din spate, domnule colonel, a spus căpitanul Garrido, clipind; mandibulele lui zdrobeau cuvintele ca două pietre de moară. Vorbea făcând gesturi ample: Grupele avansau alternativ. Probabil cadetul a căzut rănit în momentul în care linia lui se arunca la pământ. La următorul semnal, n-a mai putut să se ridice şi a rămas acoperit de buruieni. Poate că era mai în urmă faţă de coloana lui şi de aceea ariergarda, la următorul salt, l-a lăsat în spate.

— Toate astea sună foarte bine, a zis colonelul. Acuma spuneţi-mi ce credeţi de fapt.

Căpitanul şi Gamboa se uitau unul la celălalt. S-a aşternut o linişte jenantă, pe care niciunul dintre ei nu se încumeta s-o destrame. În cele din urmă, căpitanul a vorbit cu glas şoptit:

— Poate că l-a rănit propria-i puşcă. Se uită la colonel: Adică în momentul în care s-a trântit la pământ se putea ca trăgaciul să se agaţe de trupul lui.

— Nu, a spus colonelul. Adineauri am vorbit cu doctorul. Nu e niciun dubiu, glonţul a venit din spate. I-a intrat prin ceafă. Dumneavoastră sunteţi destul de bătrân ca să ştiţi că puştile nu trag singure. Povestea asta-i bună ca s-o spunem familiei şi ca să evităm complicaţiile. Dar dumneavoastră sunteţi adevăraţii

responsabili. (Căpitanul şi locotenentul s-au îndreptat uşor în scaune.) Cum se efectua tragerea?

— Conform instrucţiunilor, domnule colonel, a zis Gamboa. Foc de acoperire, alternativ. Grupele de asalt se protejau una pe cealaltă. Tirul era perfect sincronizat. Înainte de a comanda foc, eu verificam dacă avangarda e bine acoperită, dacă toţi cadeţii sunt culcaţi la pământ. De aceea conduceam progresia din flancul drept, ca să am o vizibilitate mai mare. Nu erau nici măcar obstacole naturale. Permanent am putut controla terenul unde opera compania. Nu cred să fi comis vreo greşeală, domnule colonel.

— Am mai făcut acelaşi exerciţiu de cel puţin cinci ori în anul ăsta, domnule colonel, a spus căpitanul. Iar cei din anul V l-au făcut de peste cincisprezece ori de când sunt în colegiu. Ca să nu mai vorbim de faptul că au realizat campanii mai complicate, cu mai multe riscuri. Eu aleg exerciţiile, în conformitate cu programa elaborată de maior. N-am ordonat niciodată manevre care să nu figureze în programă.

— Ce mă interesează pe mine chestiile astea! a zis încet colonelul. Mă interesează să aflu ce eroare, ce confuzie a provocat moartea cadetului. Aici nu suntem într-o cazarmă, domnilor! Şi-a ridicat pumnul albicios: Dacă un soldat e secerat de glonţ, e îngropat şi gata! Dar ăştia sunt elevi, copii de familie, cu un asemenea caz putem da de bucluc. Şi dacă elevul ar fi fost fiu de general?

— Am o ipoteză, domnule colonel, a spus Gamboa. (Căpitanul s-a întors spre el, privindu-l cu invidie.) Azi după-amiază am verificat cu atenţie toate puştile. Cele mai multe sunt vechi şi nu prezintă mare siguranţă, domnule colonel, dumneavoastră cunoaşteţi bine situaţia. Unele au înălţătorul deviat, altele au ţeava pe dinăuntru uşor deteriorată. Aşa ceva nu este, desigur, de ajuns. Dar e posibil ca un cadet să schimbe poziţia înălţătorului fără să-şi dea seama şi să ochească prost. Glonţul poate urma atunci o traiectorie înclinată. Iar cadetul Arana, printr-o nefericită coincidenţă, a stat poate într-o poziţie proastă, neprotejat. În fine, e doar o ipoteză, domnule colonel.

— Glonţul n-a căzut din cer, a spus colonelul, mai liniştit, de parcă s-ar fi rezolvat ceva. Nu-mi spuneţi nimic nou, glonţul a scăpat de la cineva din ariergardă. Dar asemenea accidente nu se pot întâmpla aici! Chiar mâine duceţi toate armele la

armurier. Cele inutilizabile să fie înlocuite. Domnule căpitan, vă ocupaţi ca şi la celelalte companii să se facă o revizie. Dar nu acum; să mai lăsăm să treacă două-trei zile. Şi cu multă prudenţă: nu trebuie să transpire nici un cuvânt despre această problemă. E în joc prestigiul colegiului şi chiar al armatei. Din fericire, medicii au fost foarte înţelegători. O să facă un raport tehnic, fără ipoteze. Cel mai cuminte este să menţinem teza unei greşeli comise chiar de cadet. Trebuie înăbuşit în faşă orice zvon, orice comentariu. Ne-am înţeles?

— Domnule colonel, a zis căpitanul, dacă-mi permiteţi, aş susţine că această teză mi se pare mult mai verosimilă decât cea a unui foc din ariergardă.

— De ce? a spus colonelul. De ce mai verosimilă?

— Ba mai mult, domnule colonel, eu aş îndrăzni să afirm că glonţul a ieşit chiar din puşca elevului. Este imposibil ca, ochind în ţintele aflate la mai mulţi metri înălţime deasupra terenului, traiectoria unui glonţ să fie înclinată. Cadetul putea apăsa pe trăgaci fără voie, când a căzut peste puşcă. Am văzut cu propriii mei ochi cum cadeţii se aruncau într-un mod defectuos, fără tehnică. Iar cadetul Arana nu s-a distins niciodată în campanii.

— La urma urmei, orice e posibil, a spus colonelul, foarte liniştit. Totul e posibil pe lume. Dar dumneavoastră de ce râdeţi, domnule Gamboa?

— Nu râd, domnule colonel. Scuzaţi-mă, dar vi s-a părut.

— Aşa sper, a zis colonelul, bătându-se pe burtă şi zâmbind pentru prima oară. Iar asta să vă fie învăţătură de minte. Anul V şi mai ales întreaga companie întâi ne-a dat deseori de furcă. Acum câteva zile am exmatriculat un cadet care fura subiectele de la examene, spărgând geamuri, ca un gangster din filme. Iar acum povestea asta. Pe viitor să fiţi mai atenţi. Nu vă ameninţ, domnilor, vă rog să mă înţelegeţi bine. Dar am o misiune de îndeplinit. Şi dumneavoastră la fel. Trebuie s-o îndeplinim ca militari, ca peruani. Fără consideraţii inutile şi fără sentimentalisme! Depăşind toate obstacolele. Vă puteţi retrage, domnilor.

Căpitanul Garrido şi locotenentul Gamboa au ieşit. Colonelul i-a privit o clipă, cu o expresie solemnă, până ce uşa s-a închis în urma lor. Atunci s-a scărpinat pe burtă.

Într-o după-amiază, când mă întorceam de la şcoală, slăbănogul de Higueras mi-a zis: „Te deranjează dacă mergem într-alt loc? Prefer să nu mai pun piciorul în cârciuma asta.” I-am spus că mi-e indiferent şi m-a dus într-un bar, întunecos şi murdar, de pe bulevardul Sáenz Peña.

Printr-o uşă foarte mică, aflată lângă tejghea, se trecea într-un salon foarte mare. Higueras a stat de vorbă câteva clipe cu chinezul care servea; păreau să se cunoască bine. Slăbănogul i-a cerut două cinzeci şi când am terminat de băut, m-a întrebat foarte serios dacă sunt un bărbat adevărat, aşa cum e fratele meu. „Nu ştiu, i-am zis, cred că da. Dar de ce?” „îmi datorezi aproape douăzeci de soli, mi-a răspuns. Nu-i aşa?” Am simţit un fior trecându-mi prin şira spinării, uitasem cu totul de banii împrumutaţi şi mă gândeam, acuma o să mi-i ceară înapoi şi ce mă fac? Dar slăbănogul mi-a zis: „Nu ţi-am amintit de ei ca să ţi-i cer. Numai că eşti deja bărbat şi ai nevoie de bani. Eu pot să te împrumut cu cât îţi trebuie. Dar pentru asta trebuie mai întâi să-i procur. Vrei să m-ajuţi să fac rost de bani?” L-am întrebat ce anume trebuie să fac şi mi-a răspuns: „E periculos şi dacă ţi-e frică, n-am discutat nimic! Ştiu o casă, care acum e nelocuită. E a unor bogătani, au atâta bănet că pot umple nu ştiu câte camere cu el, aşa, ca Atahualpa, tu le ştii pe-astea mai bine decât mine.” „Adică să fur?” l-am întrebat. „Da, a spus slăbănogul. Deşi nu-mi place cuvântul ăsta. Oamenii ăştia sunt putred de bogaţi, în timp ce nici tu, nici eu n-avem nici măcar unde să ne-ntindem ca să murim. Ţi-e frică? Să nu crezi că vreau să te oblig. De unde crezi că făcea rost frate-tu de atâţia bani? Ceea ce trebuie să faci e-o treabă de nimic”. „Nu, i-am zis, iartă-mă, dar nu vreau.” Nu-mi era teamă, dar nu-mi revenisem încă din surpriză şi mă tot gândeam cum de nu mi-am dat niciodată seama că fratele meu şi slăbănogul Higueras sunt hoţi. Slăbănogul nu mi-a mai vorbit despre această afacere, a mai comandat două păhărele şi mi-a oferit o ţigară. Ca întotdeauna, mi-a spus bancuri. Era foarte amuzant, de fiecare dată venea cu alte anecdote colorate şi le spunea foarte bine, strâmbându-se şi schimbându-şi glasul. Când râdea, îşi deschidea gura atât de tare, încât i se vedeau măselele şi gâtlejul. Eu îl ascultam, râdeam şi eu, dar sigur a observat pe chipul meu că mă gândeam la altceva, fiindcă mi-a zis: „Ce-i cu tine? Te-a supărat ce ţi-am propus? Las-o baltă.” Eu i-am zis: „Şi dacă te prind într-

o bună zi?” El a devenit serios. „Turnătorii sunt nişte ticăloşi, mi-a răspuns. Şi pe deasupra mai hoţi decât oricine. Dar, în sfârşit, dacă mă prind, plătesc. Aşa-i viaţa.”

Eu voiam să mai vorbim despre această problemă şi l-am întrebat: „Şi dacă te prind, câţi ani ţi se dau?” „Nu ştiu, a spus el, depinde de banii pe care-i am la mine atunci.” Şi mi-a povestit că odată l-au prins pe fratele meu intrând într-o casă din La Perla. Un curcan care trecea atunci pe acolo şi-a scos pistolul şi l-a somat spunându-i: „Mergi spre comisariat la cinci metri în faţa mea sau te dobor c-un glonţ.” Iar fratele meu, cu un aplomb nemaipomenit, a izbucnit în râs şi i-a zis: „Eşti nebun? Intru aici fiindcă m-aşteaptă bucătăreasa în pat. Dacă vrei să vezi, n-ai decât să bagi mâna la mine în buzunar şi-o să vezi.” Şi zice că sticletele a cam şovăit, dar numai câteva clipe, că după aia, mânat de curiozitate, s-a apropiat. I-a proptit pistolul în ochi şi în timp ce-l scotocea prin buzunare, i-a zis: „Dacă te mişti un milimetru, îţi fac praf ochiul. Dacă n-o să mori, o să rămâi chior, aşa că stai cuminte.” Şi când a scos mâna, avea un teanc de bancnote. Fratele meu a început să râdă şi i-a zis: „Tu eşti corcitură, eu la fel, deci suntem fraţi. Păstrează banii şi lasă-mă s-o şterg. O să vin altă dată s-o văd pe bucătăreasă.” Iar curcanul i-a zis: „Mă duc să fac un pipi după zidul ăsta. Dacă mai eşti aici când mă întorc, te duc la comisariat pentru tentativă de corupere a autorităţii.” Şi slăbănogul mi-a mai povestit că odată era cât pe ce să-i agaţe pe amândoi. I-au surprins ieşind dintr-o casă şi un gabor a început să fluiere, iar ei fugeau pe acoperişuri. În cele din urmă, au sărit într-o grădină şi fratele meu şi-a scrântit piciorul şi i-a strigat: „Şterge-o, că eu îs terminat.” Dar slăbănogul n-a vrut să scape singur şi l-a târât până la o gură de canal, la un colţ de stradă. S-au băgat înăuntru şi-au stat înghesuiţi unul într-altul nu ştiu câte ceasuri, de-abia mai puteau să respire şi pe urmă au luat un taxi şi s-au întors în Callao.

După această întâlnire, nu l-am mai văzut pe slăbănogul Higueras mai multe zile şi m-am gândit: „L-au prins!” Dar o săptămână mai târziu l-am revăzut în piaţa Bellavista şi ne-am dus tot la chinez să bem un păhărel, să fumăm şi să stăm de vorbă. În acea zi nu s-a mai referit la subiectul ăsta, nici a doua zi, nici în zilele următoare. Eu învăţam în fiecare după-amiază cu Tere, dar n-am mai aşteptat-o la ieşirea de la şcoală, fiindcă n-

aveam bani. Nu mai îndrăzneam să-i cer slăbănogului de Higueras şi petreceam ceasuri întregi gândindu-mă cum să fac rost de câţiva soli. Odată ne-au cerut la colegiu să cumpărăm o carte şi i-am zis mamei. S-a înfuriat şi mi-a zis că face minuni ca să putem mânca şi că anul următor n-o să mai merg la şcoală; cum o să împlinesc treisprezece ani, trebuie să încep să muncesc. Îmi amintesc că într-o duminică m-am dus la naşul meu, fără să-i spun nimic mamei. Am făcut trei ceasuri până am ajuns la el, a trebuit să traversez toată Lima pe jos. Înainte de a suna la uşă, am aruncat o privire pe fereastră să văd dacă nu-l zăresc cumva; mi-era teamă să nu iasă tot nevastă-sa, ca data trecută, şi să mă împiedice să-l văd. N-a ieşit nevastă-sa, ci fie-sa, o slăbătură fără dinţi. Mi-a spus că tata e la munte şi că n-o să se întoarcă decât peste vreo zece zile. Aşa că n-am putut să-mi cumpăr cartea, dar colegii mi-o dădeau împrumut şi puteam astfel să-mi fac temele. Cel mai grav lucru era că nu mai puteam să mă duc s-o aştept pe Tere la ieşirea de la şcoală, eram deprimat. Într-o seară pe când învăţam şi mătuşă-sa plecase pentru o clipă în cealaltă cameră, ea mi-a zis: „Nu m-ai mai aşteptat.” Iar eu m-am înroşit şi i-am spus: „Mă gândeam să trec mâine. Ieşi tot la douăsprezece, nu?” Şi în acea seară m-am dus în piaţa Bellavista să-l caut pe slăbănogul de Higueras, dar nu l-am găsit. Mi-am zis că poate îl găsesc la barul de pe bulevardul Sáenz Peña şi m-am dus până acolo. Barul era plin de lume şi de fum, unii erau beţi şi răcneau. Când m-a văzut intrând, chinezul a ţipat la mine: „Şterge-o de aici, mucosule.” Iar eu i-am zis: „Trebuie să-l văd pe Higueras, e ceva urgent.” Chinezul m-a recunoscut atunci şi mi-a arătat uşa din fund. Salonul mare era şi mai ticsit decât cel de la intrare, din cauza fumului nu se putea vedea mai nimic, erau şi femei aşezate la mese sau pe genunchii unor ţipi, care le mângâiau şi le sărutau. Una dintre ele m-a apucat de obraz şi mi-a zis: „Ce cauţi aici, mormolocule?” Iar eu i-am zis: „Taci, târfă!” Şi ea a râs, iar beţivul care o ţinea în braţe mi-a zis: „Când ţi-oi scăpăra o labă! … De ce-o insulţi pe doamna?” Atunci a apărut slăbănogul. L-a luat pe beţivan de braţ şi l-a liniştit spunându-i: „E vărul meu şi cine se leagă de el are de-a face cu mine.” „Bine, ţârule, a spus individul, dar să nu le mai zică târfe la femeile mele. Trebuie educat acum, cât e mic.” Slăbănogul de Higueras mi-a pus o mână pe umăr şi m-a condus la o masă unde mai erau trei

bărbaţi. Nu cunoşteam pe niciunul; doi erau creoli, iar celălalt muntean. M-a prezentat drept prietenul lui şi a comandat un pahar pentru mine. Eu i-am spus că vreau să-i vorbesc între patru ochi. Ne-am dus la closet şi acolo i-am zis: „Slăbănogule, am nevoie de bani. Împrumută-mă cu doi soli.” El a râs şi mi i-a dat. Apoi mi-a spus: „Ascultă, mai ţii minte ce-am vorbit deunăzi? Ei, şi eu vreau să-mi faci un serviciu. Am nevoie de tine. Suntem prieteni şi trebuie să ne ajutăm. Numai o dată. Da?” Eu i-am răspuns: „Bine. Doar o dată şi o fac în schimbul a tot ce îţi datorez.” „De acord, mi-a zis. Şi dacă o să ne meargă bine, n-o să-ţi pară rău.” Ne-am întors la masă şi le-a zis celor trei ţipi: „Vă prezint un nou coleg.” Cei trei au râs, m-au îmbrăţişat şi s-au apucat să glumească. Între timp, au apărut două femei, dintre care una a început să se lipească de slăbănog. Voia să-l sărute, dar munteanul i-a zis: „Lasă-l în pace. De ce nu-l pupi mai degrabă pe puşti?” Iar ea a spus: „Cu multă plăcere.” Şi m-a sărutat pe gură, în vreme ce ceilalţi râdeau. Higueras a îndepărtat-o şi mi-a zis: „Acum du-te. Şi să nu mai treci pe aici. Aşteaptă-mă mâine seară la opt în piaţa Bellavista, lângă cinematograf.” M-am dus şi am încercat să mă gândesc numai la faptul că a doua zi urma s-o aştept pe Tere, dar nu puteam, eram foarte excitat din cauza istoriei cu slăbănogul de Higueras. Îmi trecea prin minte tot ce-i mai rău, c-or să ne prindă curcanii şi-or să mă trimită la şcoala de corecţie din La Perla, fiindcă sunt minor, iar Tere o să afle şi n-o să vrea să mai audă de mine.

Era mai rău decât dacă toată capela ar fi fost lăsată în întuneric. Semiobscuritatea intermitentă făcea umbre, înregistra fiecare mişcare şi o repeta pe pereţi şi pe podea, aruncând-o în ochii tuturor celor prezenţi, şi menţinea chipurile într-o penumbră lugubră, care le agrava seriozitatea, făcând-o ostilă, dacă nu cumva chiar sinistră. Iar pe deasupra mai era şi murmurul plângăcios, constant (un glas care bâiguie doar un cuvânt, cu acelaşi accent şi cu ultima silabă înlănţuită de prima), care ajungea la ei din spate, pătrundea în urechi ca un fir foarte fin şi-i scotea din sărite. Ar fi suportat mai uşor dacă femeia ar fi ţipat, dacă ar fi scos vaiete prelungi, dacă i-ar fi invocat pe Dumnezeu şi pe sfânta Fecioară, dacă şi-ar fi smuls părul din cap sau ar fi plâns, dar de când au intrat, conduşi de

subofiţerul Pezoa, care i-a împărţit în două coloane, lipiţi de zidurile capelei, de o parte şi de cealaltă a coşciugului, au auzit acelaşi murmur de femeie, venind din spate, de undeva de lângă uşă, unde se aflau băncile şi confesionalul. De-abia mult mai târziu, după ce Pezoa le-a ordonat „Prezentaaaţi arm'" – respectând ordinul fără a adopta o atitudine marţială şi fără zgomot, dar cu precizie –, au remarcat, dincolo de murmur, de mişcări şi de glasurile instantanee, prezenţa şi a altor persoane în capelă, în afară de femeia care se tânguia. Nu se puteau uita la ceas: stăteau în poziţie de drepţi, la jumătate de metru unul de celălalt, tăcuţi. Nu izbuteau decât să întoarcă uşor capul ca să se uite la coşciug, însă de-abia reuşeau să-i vadă suprafaţa neagră şi lustruită şi coroanele de flori albe. Niciuna dintre persoanele care se aflau în partea din faţă a capelei nu se apropiase de coşciug. Probabil că făcuseră acest lucru înainte de sosirea lor, iar acum încercau s-o consoleze pe femeie. Capelanul colegiului, cu o mină neobişnuit de tristă, trecuse de mai multe ori înspre altar; se întorcea până la uşă, amestecându-se, desigur, în grupul de persoane, apoi străbătea din nou naosul, cu privirea în jos, cu chipul tânăr şi sportiv contractat într-o expresie adecvată atmosferei. Cu toate că a trecut de mai multe ori pe lângă sicriu, nu s-a oprit nici măcar o dată să-l privească. Se aflau în capelă de o bună bucată de vreme; pe unii îi durea braţul din cauza greutăţii puştii. În plus, era cald: spaţiul era strâmt, toate lumânările de la altar erau aprinse, iar ei purtau uniformele de postav. Mulţi transpiraseră, dar stăteau nemişcaţi, cu călcâiele lipite, cu mâna stângă pe coapsă, cu cealaltă ţinând patul puştii, cu trupul drept. Totuşi această stare de gravitate era de dată recentă. Când, imediat după ce a deschis uşa de la dormitor cu pumnii, Urioste a adus vestea (un singur strigăt înăbuşit: „A murit Sclavul!") şi i-au văzut faţa congestionată de alergătură, nasul şi gura care îi tremurau, obrajii şi fruntea acoperită de sudoare, iar în spatele lui, peste umăr, au putut observa chipul palid al Poetului, cu pupilele dilatate, s-au făcut chiar câteva glume. Vocea inconfundabilă a Creţului a strigat, aproape îndată după lovitura în uşă: „Uff! mamă! Poate că s-a dus drept în infern!" Iar câţiva au izbucnit în hohote. Dar nu era râsul obişnuit, sălbatic, sarcastic, urletul vertical care urca, prindea consistenţă şi timp de câteva secunde trăia independent, scăpat din trupurile care îl

slobozeau, ci un râs foarte scurt şi impersonal, fără nuanţe, defensiv. Iar când Alberto a strigat: „Dacă mai aud vreo glumă, aveţi de-a face cu mine”, cuvintele lui s-au auzit limpede: o linişte densă a luat locul râsetelor. Nimeni nu i-a răspuns. Cadeţii stăteau în paturi sau în faţa dulapurilor, se uitau la pereţii degradaţi de umiditate, la gresia dislocată din podea, la cerul fără stele care se vedea prin ferestre, la batantele de la spălător care se mişcau. Nu spuneau nimic, de-abia dacă schimbau câte o privire între ei. Apoi au continuat să-şi facă ordine în dulapuri, să-şi aranjeze paturile, să aprindă câte o ţigară, să-şi frunzărească notiţele, să-şi cârpească uniformele de campanie. Încetul cu încetul, discuţiile s-au reînfiripat, deşi nu mai erau ca înainte: dispăruseră umorul şi ferocitatea şi chiar aluziile scabroase, cuvintele urâte. Vorbeau în şoaptă, ca după stingere, cu fraze cumpănite şi laconice, despre orice lucru, în afară de moartea Sclavului: îşi cereau aţă neagră, bucăţi de pânză, ţigări, notiţe, hârtie de scrisori, fiţuici pentru examene. Apoi, pe ocolite, luându-şi tot felul de măsuri de precauţie, evitând să atingă esenţialul, au făcut un schimb de întrebări – „la ce oră s-a întâmplat?” – şi au făcut consideraţii marginale – „locotenentul Huarina zicea c-or să-l mai opereze o dată, poate că s-a întâmplat în timpul operaţiei”; „oare ne-or duce la înmormântare?” Şi-au făcut apoi loc prudente manifestări emotive: „s-o mierleşti la vârsta asta, ce ghinion!”; „mai bine murea chiar acolo, pe loc, în timpul campaniei; e cumplit să agonizezi trei zile”; „mai erau doar două luni până să termine, asta da, baftă!” Erau omagii indirecte, variaţiuni pe aceeaşi temă şi mari intervale de linişte. Unii cadeţi stăteau tăcuţi şi se mulţumeau să dea doar din cap. Apoi răsună fluierul şi au ieşit din dormitor fără să se grăbească, în ordine. Au traversat curtea spre locul de adunare şi-au intrat cu calm în rânduri; nu mai protestau pentru ordinea în care se aşezau, îşi cedau locurile unul altuia, se aliniau cu mare grijă şi, la sfârşit, luau poziţie de drepţi din proprie iniţiativă, fără să mai aştepte comanda brigadierului. Şi tot aşa au mâncat, aproape fără să vorbească: simţeau că în foarte încăpătoarea sală de mese, ochii sutelor de cadeţi se întorceau spre ei şi auzeau din când în când glasuri care veneau de la mesele câinilor – „Ăştia sunt din prima, secţia lui” –, ba erau chiar şi degete îndreptate spre ei. Mestecau mâncarea fără chef, fără zel, fără plăcere. Iar la ieşire au

răspuns, monosilabic sau cu grosolănii tăioase, la întrebările cadeţilor din alte secţii sau din alţi ani, iritaţi de curiozitatea lor şfichiuitoare. Mai târziu, în dormitor, l-au înconjurat pe Arróspide, iar negrul Vallano i-a zis ceea ce simţeau cu toţii: „Du-te la locotenent şi spune-i că vrem să stăm de veghe.” Şi întorcându-se spre ceilalţi, a adăugat: „Cel puţin, aşa cred eu; cum era de la noi din secţie, mă gândesc că e de datoria noastră.” Şi nimeni n-a mai făcut băşcălie, unii au încuviinţat dând din cap, alţii au spus: „Bineînţeles, bineînţeles.” Iar brigadierul s-a dus să vorbească cu locotenentul şi s-a întors să le spună să se îmbrace cu uniformele de oraş, să-şi pună mănuşile şi să-şi lustruiască ghetele şi după o jumătate de oră să se încoloneze, cu puştile şi cu baionetele la ei, dar fără centiroanele albe, cu diagonală. Toţi au insistat ca Arróspide să se întoarcă la locotenent şi să-i spună că ei vor să stea la priveghi toată noaptea, dar locotenentul n-a fost de acord. Iar acum se aflau acolo, de o oră, în şovăitoarea penumbră din capelă, ascultând jeluirea monotonă a femeii şi trăgând cu coada ochiului înspre coşciugul singuratic din mijlocul naosului şi care părea gol.

Dar el era acolo. Au aflat cu adevărat că aşa este când a intrat în capelă locotenentul Pitaluga, precedat de scârţâitul pantofilor, care s-a suprapus peste tânguirea femeii şi le-a reţinut atenţia, în timp ce-l simţeau apropiindu-se din spate şi aveau să-l vadă, apărând, câte doi o dată, pe măsură ce înainta, trecea prin dreptul lor şi se îndepărta. Au rămas fascinaţi când au constatat că s-a dus direct la coşciug. Cu ochii aţintiţi în ceafa lui, l-au văzut oprindu-se aproape deasupra uneia dintre coroane, aplecându-şi puţin capul ca să vadă mai bine şi rămânând astfel o clipă, oarecum curbat, şi au fost străbătuţi de un cutremur trecător când l-au văzut mişcându-şi o mână, ducând-o la cap şi scoţându-şi chipiul; apoi s-a închinat repede, s-a îndreptat şi i-au văzut chipul şi ochii inexpresivi în vreme ce străbătea acelaşi drum, în direcţie opusă. Tot doi câte doi l-au văzut dispărând, i-au auzit paşii îndepărtându-se, apoi s-a ridicat din nou murmurul plângăcios al femeii invizibile.

Mai târziu, locotenentul Pitaluga s-a apropiat iar de cadeţi ca să le spună la ureche că pot coborî arma şi să le comande pe loc repaus. Aşa au făcut; dar în curând a mai apărut o mişcare, de-abia perceptibilă: cadeţii îşi frecau umărul şi, încetişor, pe

nesimţite, au micşorat distanţa care îi separa. Rândurile s-au strâns cu o uşoară rumoare, plină de respect şi care nu risipea severitatea ambianţei, ci o accentua. Apoi au auzit glasul locotenentului Pitaluga. Au înţeles imediat că vorbea cu femeia. Făcea, desigur, eforturi ca să vorbească încet, poate chiar suferea că nu izbuteşte. Cum avea o voce groasă şi, în plus, era trădat de o veche convingere care asocia virilitatea cu violenţa glasului omenesc, cuvintele lui erau un şuvoi de tonuri înalte şi joase, din care percepeau fragmente inteligibile, numele lui Arana, de exemplu, pe care l-au auzit de mai multe ori şi pe care la început de-abia l-au recunoscut, deoarece mortul era pentru ei Sclavul. Femeia nu părea să fie atentă la ofiţer; continua să se jeluiască, ceea ce probabil l-a derutat pe locotenentul Pitaluga, care din când în când se oprea şi numai după o lungă pauză îşi relua concertul.

„Ce spune Pitaluga?” a întrebat Arróspide, cu dinţii strânşi, fără să-şi mişte buzele. Era în fruntea unuia dintre şiruri. Vallano, aflat în spatele brigadierului, a repetat şi tot aşa a făcut şi Boa şi astfel întrebarea a ajuns la coada rândului. Ultimul cadet, cel care era mai aproape de băncile unde locotenentul Pitaluga îi vorbea femeii, a spus: „Povesteşte despre Sclav.” Şi a continuat să repete frazele pe care le auzea, fără a adăuga sau suprima ceva, transmiţând chiar şi bâlbele. Dar era uşor de reconstituit monologul locotenentului: „Un cadet strălucitor, stimat de ofiţeri şi de subofiţeri, un coleg model, un elev silitor şi remarcat de profesori; toţi deplâng dispariţia lui: pustiul şi tristeţea care domnesc în dormitoare; se încolona printre primii în formaţie; era disciplinat, milităros, avea ţinută, ar fi ajuns un excelent ofiţer; loial şi curajos; în timpul manevrelor, căuta primejdia, i se încredinţau misiuni dificile pe care le executa fără şovăire sau murmure; în viaţă se mai întâmplă şi nenorociri, trebuie să ne dominăm durerea; ofiţerii, profesorii şi cadeţii împărtăşesc durerea familiei; însuşi colonelul va veni să prezinte familiei sincere condoleanţe; va fi înmormântat cu onorurile cuvenite; colegii lui de an vor veni în uniformă de paradă şi cu armele; cei din secţia întâi îl vor conduce pe ultimul drum; e ca şi cum patria şi-ar fi pierdut unul dintre fii; răbdare şi resemnare; amintirea lui va intra în istoria colegiului; va trăi în inimile promoţiilor viitoare; familia nu trebuie să se îngrijească de nimic, administraţia colegiului va acoperi toate cheltuielile de

înmormântare; cum s-a întâmplat nenorocirea, s-au şi comandat coroanele, cea a colonelului director e cea mai mare.” Prin cureaua de transmisie improvizată, cadeţii au urmărit cuvintele locotenentului Pitaluga, continuând să asculte interminabilul murmur al femeii; din când în când, glasuri de bărbaţi îl întrerupeau pe Pitaluga.

Apoi a sosit colonelul. I-au recunoscut paşii de pescăruş, repezi şi foarte mici; Pitaluga şi ceilalţi au tăcut, tânguirea femeii a devenit mai domoală, mai depărtată. Fără să le ordone cineva, au luat poziţie de drepţi. N-au ridicat armele, dar au apropiat călcâiele, şi-au încordat muşchii, şi-au lipit mâinile de trup, de-a lungul vipuştii negre de la pantaloni. Au ascultat glăsciorul colonelului în poziţie de drepţi. Vorbea mai încet decât Pitaluga şi telefonul uman s-a întrerupt numai cei care erau în coadă au înţeles câte ceva din ce spunea. Nu-l vedeau, dar le era uşor să şi-l închipuie, aşa cum era şi la ceremonii, înălţându-se în faţa microfonului cu o privire mândră şi satisfăcută şi ridicându-şi mâinile, parcă pentru a arăta că nu are nimic scris. Şi acum vorbea, fără doar şi poate, tot despre sfintele valori ale spiritului, despre viaţa militară care îi face pe bărbaţi sănătoşi şi eficienţi şi despre disciplină, care era baza ordinii. Nu-l vedeau, dar îi ghiceau chipul de ceremonie, mâinile mici şi moi evoluând prin faţa ochilor înroşiţi ai femeii şi sprijinindu-se din când în când de catarama de la centura care înconjura burta enormă, picioarele depărtate, ca să suporte mai uşor greutatea corpului. Şi mai ghiceau şi tezele şi exemplele pe care le prezenta, defilarea de glorii eponime, de martiri ai independenţei şi ai războiului cu Chile, eroii etern tineri care şi-au vărsat sângele lor cu generozitate pentru patria aflată în primejdie. Când colonelul a amuţit, femeia încetase să se mai tânguie. A fost un moment insolit capela părea transformată. Unii cadeţi s-au privit jenaţi. Dar liniştea n-a durat mult. Curând, colonelul, urmat de locotenentul Pitaluga şi de un civil îmbrăcat în negru, s-a îndreptat spre sicriu, unde cei trei au rămas privind câteva clipe. Colonelul îşi ţinea mâinile încrucişate pe burtă; buza de jos o ascundea pe cea de sus, pleoapele îi erau întredeschise: aceasta era expresia rezervată evenimentelor grave. Locotenentul şi civilul au stat lângă el, ultimul ţinând o batistă albă în mână. Colonelul s-a întors spre Pitaluga, i-a spus ceva la ureche şi amândoi s-au apropiat de civil, care a dat din cap de

două sau de trei ori. Apoi s-au întors în partea din spate a capelei. Atunci femeia şi-a reînceput bocetul. Chiar şi după ce locotenentul le-a făcut semn să iasă în curte, unde aştepta secţia a doua ca să-i înlocuiască la gardă, cadeţii au continuat să audă jelania femeii.

Au ieşit unul după altul. Făceau stânga împrejur şi se îndreptau spre uşă, în vârful picioarelor. Aruncau priviri furişe spre bănci, cu speranţa de a descoperi femeia, dar îi împiedica un grup de bărbaţi – în afară de Pitaluga şi de colonel, mai erau trei –, care stăteau în picioare, foarte serioşi. Pe platou, în faţa capelei, se aflau cadeţii din secţia a doua, tot în uniformă şi cu puşti. Cei din prima secţie s-au încolonat câţiva metri mai încolo, lângă terenul viran. Băgându-şi capul printre cadeţii din fruntea celor două şiruri, brigadierul verifică dacă alinierea este corectă. Apoi s-au deplasat spre stânga, pentru a număra efectivul. Ei aşteptau nemişcaţi, vorbind în şoaptă despre femeie, despre colonel, despre înmormântare. După câteva minute au început să se întrebe dacă locotenentul Pitaluga nu uitase cumva de ei. Arróspide se tot deplasa când într-un sens, când în celălalt, de-a lungul formaţiei.

Când ofiţerul a ieşit din capelă, brigadierul a comandat drepţi şi s-a dus să-i dea raportul. Locotenentul i-a făcut semn să conducă secţia la dormitor, iar Arróspide a întors capul comandând înainte, marş, când din coadă s-a auzit o voce: „Lipseşte unul.” Locotenentul, brigadierul şi mai mulţi cadeţi şi-au întors privirea; alte glasuri repetau: „Da, lipseşte unul.” Locotenentul s-a apropiat. Arróspide a verificat iute şirurile şi, ca să fie mai sigur a numărat efectivul cu degetele. „Da, domnule locotenent, a spus el în cele din urmă; eram douăzeci şi nouă şi suntem douăzeci şi opt.” Atunci a strigat cineva: „Poetul lipseşte!” „Lipseşte cadetul Fernández, domnule locotenent”, a zis Arróspide. „A fost la capelă?” a întrebat Pitaluga. „Da, domnule locotenent, era în spatele meu.” „Numai să nu fi murit şi ăsta”, a murmurat Pitaluga, făcând un gest spre brigadier ca să-l urmeze.

L-au văzut îndată ce au intrat pe uşă. Era în mijlocul naosului – trupul lui masca sicriul, dar nu şi coroanele –, cu puşca lăsată puţin într-o parte, cu capul plecat. Locotenentul şi brigadierul s-au oprit în prag. „Ce caută aici cretinul ăsta? a spus ofiţerul, scoate-l imediat.” Arróspide a înaintat şi, trecând pe lângă

grupul de civili, privirea lui s-a încrucişat cu aceea a colonelului. L-a salutat cu o mişcare din cap, dar n-a văzut dacă i-a răspuns la salut, pentru că şi-a întors capul imediat. Alberto nu s-a urnit când Arróspide l-a luat de braţ. Brigadierul a uitat o clipă de misiunea lui, ca să arunce o privire spre coşciug: era acoperit şi în partea superioară cu scândură neagră şi lustruită, care se termina cu un geam întunecos prin care se distingeau vag un chip şi un chipiu. Faţa Sclavului, înfăşurată într-o eşarfă albă, părea umflată şi de culoarea granatului. Arróspide l-a scuturat pe Alberto. „S-au încolonat toţi, i-a zis, iar locotenentul te aşteaptă la uşă. Vrei să fii consemnat?" Alberto n-a răspuns: l-a urmat pe Arróspide ca un somnambul. Pe platou, s-a apropiat de ei locotenentul Pitaluga. „Haimana, i-a zis lui Alberto, îţi place chiar aşa de mult să te uiţi la faţa morţilor?" Alberto n-a răspuns nici de data asta; şi-a continuat drumul spre formaţie, unde şi-a reluat locul, supus, sub privirea colegilor. Mai mulţi dintre ei l-au întrebat ce s-a întâmplat. Dar el nu i-a băgat în seamă şi părea că nici nu şi-a dat seama de nimic, nici câteva minute mai târziu, când Vallano, care mergea lângă el, a zis cât glas destul de tare ca să audă întreaga secţie: „Poetul plânge"

III

Acum e sănătoasă, dar a rămas pentru totdeauna cu o labă strâmbă. Probabil că i s-a răsucit ceva pe dinăuntru, vreun oscior, vreun cartilagiu sau vreun muşchi, am încercat să-i îndrept laba, dar nu mai era chip, e tare ca un cârlig metalic, am tot tras degeaba, nimic nu s-a urnit. Iar Labărăsfăţată începea să scheaune şi să se zbată, aşa că am lăsat-o în pace. Acum aproape că s-a obişnuit. Merge puţin cam ciudat, lăsându-se uşor pe dreapta, nu mai poate fugi ca înainte, face câteva salturi şi se opreşte. E firesc să obosească mai repede, se ţine numai pe trei picioare, e o schiloadă. Şi pe deasupra s-a întâmplat să fie tocmai laba din faţă, pe care îşi sprijinea căpşorul, niciodată n-o să mai fie căţeluşa care a fost. Cei din secţie i-au schimbat şi numele, acum îi zic Labăruptă. Cred că negrului Vallano i-a venit ideea, el îşi petrece timpul căutând porecle celorlalţi. Toate se schimbă, ca Labărăsfăţată, de când sunt aici e pentru prima oară când se întâmplă atâtea lucruri în numai câteva zile. Îl descoperă pe munteanul Cava că şterpeleşte subiectele de la examenul de chimie, îl duc în faţa consiliului ofiţerilor şi-i smulg epoleţii. Acum probabil că e acasă la el, sărmanul, printre ai lui. Nu mai fusese exmatriculat niciunul din secţie, a căzut ghinionul pe noi, o nenorocire nu vine niciodată singură, aşa zice maică-mea şi văd că are dreptate. După aceea, Sclavul! Ce porcărie, şi nu numai din cauza glonţului în cap, dar l-au mai şi operat de nu ştiu câte ori, ca pe urmă să moară, nu cred să i se fi întâmplat cuiva ceva mai groaznic. Deşi nu vor să arate, toţi s-au schimbat din pricina acestor nenorociri, asemenea lucruri nu-mi scapă mie! Poate că în curând vor fi toate ca mai înainte, dar zilele astea secţia e cu totul altfel, până şi feţele băieţilor sunt altfel. Poetul, de exemplu, s-a schimbat fantastic, nimeni nu-l mai bate la cap, nu-i spune nimic, de parcă ar fi normal să-l vedem cu faţa aia plouată. Nu mai vorbeşte. Sunt peste patru zile de când i-a fost înmormântat tovarăşul, putea să-şi revină, dar nici gând, starea lui s-a înrăutăţit. În ziua în care a rămas lipit de sicriu, mi-am zis: „Pe ăsta l-a prăbuşit nenorocirea.” La drept vorbind, era prietenul lui. Cred că-i singurul prieten pe care Sclavul, adică Arana, l-a avut în colegiu. Dar numai în ultima vreme, înainte şi Poetul îl chinuia, îl sâcâia ca toată lumea. Ce s-a întâmplat ca dintr-o dată să ajungă împreună şi să nu se mai despartă? Îl

torturau îngrozitor, Creţul îi zicea Sclavului: „Ţi-ai găsit un soţ.” Şi chiar aşa părea. Se ţinea după Poet ca o umbră, însoţindu-l peste tot, privindu-l, vorbindu-i încetişor, ca nimeni să nu-l audă. Se duceau pe terenul viran să stea de vorbă în tihnă. Iar Poetul a început să-l apere pe Sclav când îl chinuiau. N-o făcea în faţa lui, fiindcă e foarte răutăcios. Cum începea cineva să se lege de Sclav, imediat Poetul îl lua peste picior pe cel care n-avea loc de prietenul lui şi mai mereu câştiga. Când atacă, Poetul e ca o fiară sau cel puţin aşa era. Acum nu mai vrea pe nimeni pe lângă el, nu mai face glume, umblă de unul singur şi-ai zice că doarme. La el se vede cel mai bine, înainte nu-i scăpa un prilej să ia în zeflemea pe oricine. Era o plăcere să-l vezi apărându-se când era atacat de cineva. „Poetule, fă-mi o poezie pentru ăsta”, i-a zis negrul Vallano, descheindu-şi şliţul. „Imediat ţi-o fac, a spus Poetul, dar stai să mă gândesc.” Şi după câteva clipe, a început să ne recite: „Ca să poţi vedea ce ţine / Acest negru în iţari, / Trebuie să te uiţi bine / Prin vreo zece ochelari.” Era dat dracului, ştia să facă lumea să râdă, pe mine m-a luat de mai multe ori la mişto şi-mi venea de fiecare dată să-l snopesc în bătaie. A făcut nişte poezii grozave despre Labărăsfăţată, am copiat una în caietul de literatură şi-o mai păstrez încă: „Căţeluşă răsfăţată, / Eşti nebună sau eşti proastă, / Cum de nu mai crăpi o dată / Când Boa ţi-o scapă toată?” Era cât pe ce să-l schilodesc în noaptea în care a sculat toată secţia şi-a intrat în spălător strigând: „uitaţi-vă ce face Boa cu Labărăsfăţată când e de planton.” Şi era gata să sară şi el la mine. Numai că nu ştie să se bată, când s-a încăierat cu Gallo, a rămas lipit de perete. Bietul băiat, e cam firav, ca de altfel toţi cei de pe coastă, e aşa de slab că mi-e milă de el când mai primeşte câte o scatoalcă. Nu-s prea mulţi albi în colegiu, Poetul ar fi unul dintre cei acceptabili. Ceilalţi sunt nişte complexaţi, poc, pac! hai, bălăneilor neputincioşi, păziţi-vă de corcituri, că vă fac să mieunaţi. În secţie sunt doar doi, nici Arróspide nu-i băiat rău, e un tocilar de groază, trei ani la rând brigadier, e ceva de capul lui. L-am văzut o dată pe Arróspide pe stradă, într-o limuzină roşie, îmbrăcat cu o cămaşă galbenă, am scos limba când l-am văzut aşa de bine înţolit, drace! ăsta-i un bălănel de bani gata, probabil locuieşte în Miraflores. Ciudat este că cei doi albi din secţie nu-şi vorbesc, Poetul şi Arróspide n-au fost niciodată prieteni, fiecare cu ale lui, le-o fi teamă oare să-şi povestească

întâmplări din lumea lor? Dacă aş fi avut parale şi limuzină roşie, n-aş fi intrat la Colegiul militar nici pentru luna de pe cer. La ce le ajută că au bani, dacă pe aici umblă ca orice alt pârlit? Odată Creţul i-a zis Poetului: „Ce cauţi tu aici? Ar fi trebuit să urmezi un colegiu de popi.” Creţul se interesează mereu de Poet, cine ştie? poate că-l invidiază şi că în sinea lui i-ar plăcea să fie poet ca el. Azi mi-a zis: „Ai observat că Poetul s-a ţicnit?” Şi aşa este. Nu fiindcă ar face ceva din ce fac nebunii, nu, ci pentru că nu mai face nimic. Stă toată ziua întins în pat, făcându-se că doarme sau dormind de-adevăratelea. Ca să-l încerce, Creţul s-a apropiat de el şi i-a cerut o istorioară, iar el i-a spus: „Nu mai fac istorioare, lasă-mă-n pace.” Ştiu că n-a mai scris nici scrisori, înainte căuta clienţi înnebunit, poate că acum are bani destui. Dimineaţa, când ne sculăm, Poetul e deja pe platou. Marţi, miercuri, joi, azi-dimineaţă, mereu primul la locul de adunare, cu faţa lui prelungă şi uitându-se Dumnezeu ştie la ce, visând cu ochii deschişi. Iar cei de la masa lui spun că nici nu mănâncă. „Nenorocirea l-a dat cu totul peste cap pe Poet, i-a spus Vallano lui Mendoza, lasă în farfurie mai mult de jumătate din porţia lui de mâncare şi n-o vinde, nu-i pasă, poate să i-o ia oricine, i-o dă fără să scoată o vorbă.” L-a dărâmat moartea colegului său. La albi totu-i aparenţă, chip de bărbat şi suflet de femeie, n-au tărie; ăsta s-a îmbolnăvit, el a resimţit cel mai puternic moartea ăluia, a lui Arana.

Oare o să vină sâmbăta asta? Colegiul militar e ceva deosebit, şi uniforma şi tot, dar ce îngrozitor trebuie să fie să nu ştii când poţi ieşi de-acolo! Teresa mergea pe sub arcadele din piaţa San Martin; cafenelele şi barurile erau pline de clienţi, aerul era saturat de toasturi, râsete şi bere, iar pe deasupra meselor de pe trotuar pluteau mici nori de fum. „Mi-a spus că n-o să se facă militar, se gândea Teresa. Şi dacă-şi schimbă gândul şi intră la şcoala din Chorrillos?” într-adevăr, cui i-ar putea surâde să se mărite cu un militar, ăştia îşi petrec viaţa în cazarmă, iar dacă e război, sunt primii care mor. Şi-apoi, îi mută mereu, e groaznic să trăieşti în provincie şi pe neaşteptate te trezeşti chiar în selvă, printre ţânţari şi sălbatici. Trecând pe lângă barul „Zela”, auzi vorbe care au alarmat-o, un grup de bărbaţi mai copţi au ridicat înspre ea paharele, ca un fascicul de spade, un tânăr a salutat-o şi a trebuit să evite un beţiv care se străduia să-i

blocheze drumul. „Dar nu, se gândi Teresa, n-o să fie militar, ci inginer. Numai că va trebui să-l aştept cinci ani. E timp, nu glumă! Şi dacă după aceea n-o să mai vrea să se însoare cu mine, o să fiu deja bătrână şi nimeni nu se mai îndrăgosteşte de babe.” în celelalte zile din săptămână, arcadele sunt aproape pustii. Când trecea la amiază pe lângă mesele singuratice şi chioşcurile de ziare, nu vedea decât lustragiii de la colţ şi vânzătorii ambulanţi. Ea se grăbea să ia tramvaiul ca să-şi mănânce repede prânzul acasă şi apoi să se întoarcă la timp la birou. Sâmbătă, însă, trecea mai încet pe sub arcadele zgomotoase şi pline de lume, uitându-se numai înainte, dar mulţumită în sinea ei: îi făcea plăcere că bărbaţii o complimentează, că nu mai trebuia să se întoarcă după-amiază la lucru. Totuşi, cu ani în urmă, sâmbăta era o zi de care se temea. Mamă-sa se plângea şi drăcuia mai abitir decât în celelalte zile, fiindcă tatăl nu se întorcea acasă decât noaptea târziu. Venea ca un uragan, beat turtă şi pradă mâniei. Cu ochii scânteind, cu glas tunător, cu mâinile neobişnuit de mari strânse-n pumni, se plimba prin casă ca un leu în cuşcă, clătinându-se, înjurând mizeria, răsturnând scaune şi lovind uşile până cădea pe jos, domolit şi istovit. Atunci îl dezbrăcau amândouă şi aruncau o pătură peste el: era prea greu ca să-l urce în pat. Uneori venea însoţit. Mamă-sa se năpustea ca o furie asupra intrusei, încercând cu mâinile ei neputincioase să-i zgârie faţa. Tatăl o lua pe Teresa pe genunchi şi-i spunea cu sălbatică bucurie: „Uită-te, asta-i mai ceva decât catch-ul.” Până într-o zi, când o femeie i-a spart mamei arcada cu o sticlă şi au trebuit s-o ducă la spital. De atunci, a devenit o fiinţă resemnată şi paşnică. Dacă tatăl venea cu vreo femeie, ridica din umeri şi, luând-o pe Teresa de mână, pleca de acasă. Se duceau în Bellavista, la mătuşa ei, şi se întorceau lunea. Casa era un infect cimitir de sticle, iar tatăl, cu pumnii strânşi, dormea într-o băltoacă de vomă, vorbind prin somn împotriva celor bogaţi şi a nedreptăţilor vieţii. „Era bun, se gândi Teresa. Muncea toată săptămâna ca un animal. Bea ca să uite că-i sărac. Dar mă iubea şi nu m-ar fi părăsit.” Tramvaiul de pe linia Lima-Chorrillos trecea pe lângă faţada roşiatică a penitenciarului, pe lângă hardughia alburie a Palatului de Justiţie şi deodată apăru o privelişte proaspătă, copaci înalţi cu coroana mişcătoare, bazine cu ape liniştite, cărări întortocheate străjuite de flori, iar în

mijlocul unui câmp circular, acoperit de iarbă, o casă încântătoare cu pereţii albi şi cu altoreliefuri, cu jaluzele şi cu multe uşi cu zăvoare de bronz reprezentând capete de oameni: parcul Los Garifos. „Dar nici mama nu era rea, se gândi Teresa. Numai că a suferit mult.” Când i-a murit tatăl, după o chinuitoare agonie la spital, mamă-sa a dus-o într-o seară până în uşa casei unde locuia mătuşa-sa, a îmbrăţişat-o şi i-a zis: „Nu suna până nu plec eu. Sunt sătulă de viaţa asta de câine. Acum mă duc să trăiesc pentru mine şi să mă ierte Dumnezeu. De tine se va îngriji mătuşă-ta.” Tramvaiul o lăsa mai aproape de casă decât omnibuzul. Dar de la staţia de tramvai trebuia să treacă prin mai multe locuri nesigure, pe unde mişunau bărbaţi zurlii şi zdrenţăroşi care îi adresau cuvinte insolente şi uneori încercau chiar s-o înşface. De data asta n-a sâcâit-o nimeni. N-a văzut decât două femei şi un câine: toţi trei scotoceau cu îndârjire prin nişte lăzi cu gunoaie, în mijlocul unor roiuri de muşte. Lăzile păreau goale. „O să spăl totul înainte de prânz”, se gândi ea. Acum mergea prin Lince, printre case scunde şi dărăpănate. „Ca să am după-amiaza liberă.”

De la colţul unde se afla casa ei văzu la oarecare depărtare o siluetă în uniformă de culoare închisă, cu chipiul alb, iar pe marginea trotuarului, un geamantan de piele. Surprinsă, remarcă imediat imobilitatea de manechin, se gândi la santinelele nemişcate de lângă grilajul palatului guvernamental. Dar aceia erau nişte voinici, îşi umflau pieptul şi-şi întindeau gâtul, mândri de cizmele lor lungi şi de căştile cu panaş; în schimb Alberto avea umerii lăsaţi, capul plecat, iar trupul subţiat parcă. Teresa îl salută, dar el n-o văzu. „Uniforma îi vine bine, se gândi Teresa. Şi ce tare îi strălucesc butonii ăia!

Ai zice că-i un cadet de la şcoala navală.” Alberto îşi ridică privirea când ea se afla doar la câţiva metri. Teresa zâmbi, iar el făcu un gest cu mâna. „Ce i s-o fi întâmplat?” se gândi Teresa. Alberto era de nerecunoscut, îmbătrânit. Pe chipul lui, între sprâncene, apăruse o cută adâncă, pleoapele semănau cu două pete negre, iar oasele pometilor păreau gata să-i străpungă pielea, care era foarte palidă. Avea privirea rătăcită, iar buzele vineţii.

— Ai venit de mult? a spus Teresa, scrutând faţa lui Alberto. Credeam c-o să vii de-abia după-amiază.

El nu răspunse. O privea cu ochi goi, dezorientaţi.

— Îţi vine foarte bine uniforma, a spus Teresa încetişor, după câteva secunde.

— Nu-mi place uniforma, a zis el, cu un zâmbet tainic. Mi-o scot cum ajung acasă. Dar azi n-am trecut prin Miraflores.

Vorbea fără să-şi mişte buzele, iar glasul îi era neutru, sec.

— Ce s-a întâmplat? a întrebat Teresa. De ce stai aşa? Ţi-e rău? Spune-mi, Alberto!

— Nu, a zis Alberto, întorcându-şi privirea. N-am nimic. Numai că nu vreau să mă duc acasă acum. Voiam să te văd.

Îşi trecu mâna peste frunte, iar cuta se şterse, dar numai pentru o clipă: Am necazuri.

Teresa aştepta, puţin înclinată spre el, şi-l privea cu tandreţe, ca să-l încurajeze să vorbească, dar Alberto îşi strânsese buzele şi îşi freca mâinile, uşor. Ea se simţi deodată neliniştită. Ce să spună, ce să facă pentru ca el să se arate încrezător, cum să-l încurajeze, ce-o să gândească pe urmă despre ea? Inima începu să-i bată foarte puternic. Mai şovăi o clipă. Pe neaşteptate, mai făcu un pas spre Alberto, şi-l luă de mână.

— Hai la mine, a spus. Rămâi cu noi la masă.

— La masă? a zis Alberto; îşi trecu iarăşi mâna peste frunte: Nu, n-o deranja pe mătuşă-ta. O să găsesc eu ceva de mâncare pe aici şi vin să te iau după aceea.

— Hai, hai, a insistat ea, luând geamantanul de jos. Nu fi bleg. Mătuşă-mea n-o să se supere. Vino cu mine.

Alberto a urmat-o. În faţa uşii, Teresa îi dădu drumul la mână; îşi muşcă buzele şi-i spuse în şoaptă: „Nu-mi place să te văd trist.” Privirea lui păru să se umanizeze, chipul îi zâmbea cu recunoştinţă şi se aplecă spre ea. S-au sărutat pe gură, foarte scurt. Teresa a bătut la uşă. Mătuşa nu-l recunoscu pe Alberto; ochii ei mici îl cercetară cu neîncredere, se opriră intrigaţi la uniforma lui, se iluminară când i-au descoperit chipul. Un zâmbet îi lărgi faţa grasă. Îşi şterse mâna pe fustă şi i-o întinse, în vreme ce din gura ei ţâşnea un torent de saluturi:

— Ce mai faceţi, domnule Alberto, ce mai faceţi? Ce plăcere! Intraţi, intraţi! Ce plăcere să vă văd! Nu v-am recunoscut în uniforma asta aşa de frumoasă pe care o purtaţi. Îmi tot ziceam, dar cine-o fi, cine-o fi? şi nici gând să fiu în stare să-mi dau seama. Ştiţi, mi-a scăzut vederea din cauza fumului de la bucătărie, şi pe urmă, bătrâneţea… Intraţi, domnule Alberto, ce plăcere să vă văd!

Cum am intrat, Teresa s-a adresat mătuşii:

— Alberto rămâne la noi la prânz.

— Hî? a zis mătuşa, ca lovită de trăsnet. Ce?!

— O să mănânce cu noi, a repetat Teresa.

Ochii ei o implorau pe femeie să nu se mai arate atât de miratâ, să facă un semn de aprobare. Dar mătuşa nu-şi mai revenea din uluială: ochii foarte larg deschişi, buza inferioară lăsată în jos, fruntea brăzdată de cute, ai fi crezut-o în extaz. În cele din urmă reacţionă şi cu o mutră acră, îi porunci Teresei:

— Vino încoa!

S-a întors şi, răsucindu-şi trupul în mers, ca o cămilă greoaie, a intrat în bucătărie. Teresa s-a luat după ea, a tras perdeaua şi şi-a dus repede un deget la buze, dar era inutil: mătuşa nu zicea nimic, se uita doar la ea cu furie şi-i arăta unghiile. Teresa i-a vorbit la ureche:

— Chinezul poate să-ţi dea pe credit până marţi. Nu spune nimic, că te-aude, îţi explic după. Trebuie să stea cu noi. Te rog, mătuşă, nu te supăra. Hai, du-te, sunt sigură c-o să-ţi dea.

— Idioato! urlă bătrâna, dar imediat coborî tonul şi-şi duse mâna la gură. Şopti: Idioato! Ai înnebunit, vrei să mă bagi în mormânt înfuriindu-mă întruna? De ani de zile chinezul nu-mi mai dă nimic pe credit. Îi datorăm bani şi nu mă pot arăta pe la el. Idioato!

— Roagă-l, a zis Teresa. Fă ceva!

— Dobitoaco! a exclamat mătuşa şi a coborât iar tonul. N-avem decât două farfurii. O să-i dai doar supă? Nici pâine n-avem!

— Hai, mătuşă, a insistat Teresa. Fă-o în numele a ceea ceti este mai scump pe lume!

Şi fără să mai aştepte răspunsul, s-a întors în odaie. Alberto luase loc. Îşi pusese geamantanul pe jos şi chipiul deasupra lui. Teresa s-a aşezat lângă el. A văzut că părul îi era îmbâcsit şi ciufulit. Perdeaua a fost dată la o parte şi a apărut mătuşa. Chipul femeii, îmbujorat încă de mânie, arbora un zâmbet larg.

— Vin imediat, domnule Alberto. Mă întorc repede. Ştiţi, trebuie să plec o clipă. O fulgeră cu privirea pe Teresa: Du-te şi te ocupă de bucătărie.

A ieşit trântind uşa.

— Ce ţi s-a întâmplat sâmbătă? a întrebat Teresa. De ce n-ai ieşit?

— A murit Arana, a spus Alberto. L-au înmormântat marţi.

— Ce? a zis ea. Arana, ăla de la colţ? A murit? Dar nu se poate! Adică Ricardo Arana?

— L-am privegheat la colegiu, a spus Alberto; glasul lui nu exprima niciun fel de emoţie, doar o oarecare oboseală; privirea părea din nou rătăcită: Nu l-au adus acasă. S-a întâmplat sâmbăta trecută. În timp ce eram la exerciţiile de campanie. Făceam practică de trageri. L-a lovit un glonţ în cap.

— Dar… a zis Teresa, când el a tăcut; era evident derutată: Eu nu-l cunoşteam prea bine. Dar îmi pare foarte rău. E îngrozitor. I-a pus o mână pe umăr: Era din aceeaşi secţie cu tine? De aceea eşti trist?

— În parte, da, a spus el cu greutate. Era prietenul meu. Şi-apoi…

— Da, da, a zis Teresa. Dar de ce te-ai schimbat aşa de mult? Ce ţi s-a mai întâmplat? S-a apropiat de el şi l-a sărutat pe obraz; Alberto nici măcar nu s-a clintit, iar ea s-a retras, dreaptă, roşie ca racul.

— Ţi se pare puţin? a spus Alberto. Ţi se pare puţin să moară aşa? Iar eu nici măcar n-am putut vorbi cu el. Credea că-s prietenul lui, iar eu… Ţi se pare puţin?

— De ce-mi vorbeşti pe tonul ăsta? a zis Teresa. Spune-mi adevărul, Alberto. De ce te-ai supărat pe mine? Ţi-a spus ceva despre mine?

— Nu-ţi pasă c-a murit Arana? a zis el. Nu vezi că-ţi vorbesc despre Sclav? De ce schimbi subiectul? Nu te gândeşti decât la tine, şi… N-a mai continuat, fiindcă auzindu-l strigând, ochii Teresei s-au umplut de lacrimi; buzele îi tremurau: îmi pare rău… a spus Alberto. Vorbesc prostii. Nu voiam să ţip – Numai că s-au întâmplat prea multe lucruri, sunt foarte zdruncinat. Nu plânge, te rog, Teresa!

O trase spre el, Teresa îşi sprijini capul de umărul lui şi rămaseră aşa câteva clipe. Apoi Alberto o sărută pe obraji, pe ochi şi, îndelung, pe gură.

— Bineînţeles că-mi pare rău, a spus Teresa. Sărmanul! Dar văzându-te aşa de abătut, mi-a fost teamă, am crezut că eşti supărat pe mine pentru cine ştie ce lucru. Iar când ai ridicat tonul, a fost cumplit, nu te-am mai văzut niciodată furios. Aveai nişte ochi!

— Teresa, a zis el. Eu voiam să-ţi spun ceva.

— Da, a zis ea; avea obrajii îmbujoraţi şi zâmbea foarte veselă. Spune-mi, vreau să ştiu totul despre tine.

El închise brusc gura, iar neliniştea de pe chipul lui se dizolvă într-un zâmbet dezarmant.

— Ce anume? a zis ea. Spune-mi, Alberto.

— Că te iubesc mult, a zis el.

Când s-a deschis uşa, s-au despărţit în grabă: geamantanul de piele s-a răsturnat, chipiul s-a rostogolit pe jos, iar Alberto s-a aplecat să-l ridice. Mătuşa îi zâmbea fericită. Ducea un pachet în braţe. În timp ce pregătea masa, ajutată de Teresa, aceasta îi trimitea sărutări în zbor lui Alberto, pe la spatele mătuşii. Apoi au vorbit despre vreme, despre vara care se apropia şi despre filmele bune. De-abia în timpul mesei, Teresa i-a dezvăluit mătuşii moartea lui Arana. Femeia a deplâns cu glas tare tragedia, s-a închinat de mai multe ori, i-a compătimit pe părinţi, mai ales pe biata mamă, şi a afirmat că Dumnezeu întotdeauna trimite cele mai cumplite nenorociri asupra celor mai bune familii, nimeni nu ştie de ce. La un moment dat, se părea c-o să izbucnească în plâns, dar şi-a frecat doar ochii uscaţi şi a strănutat. La sfârşitul mesei,

Alberto le-a anunţat că pleacă. În uşa dinspre stradă, Teresa l-a mai întrebat o dată:

— Sigur nu eşti supărat pe mine?

— Nu, jur că nu. De ce să mă supăr pe tine? Dar poate că n-o să ne mai vedem o bucată de vreme. Scrie-mi la colegiu în fiecare săptămână. O să-ţi explic totul după aceea.

Mai târziu, când Alberto dispăruse din raza ei vizuală, Teresa rămase pe gânduri. Ce înseamnă avertismentul ăsta, de ce-a plecat în felul ăsta? Şi atunci a avut o revelaţie: „S-a îndrăgostit de o altă fată şi n-a mai îndrăznit să-mi spună, pentru că l-am invitat la masă.”

Prima oară ne-am dus în La Perla. Slăbănogul de Higueras m-a întrebat dacă are vreo importanţă că mergem pe jos sau prefer să luăm omnibuzul. Am coborât pe bulevardul Progreso, vorbind despre orice, în afară de ceea ce urma să facem. Slăbănogul nu părea nervos, dimpotrivă, era mai liniştit ca de obicei, iar eu credeam că vrea să-mi dea curaj, mă simţeam bolnav de frică. Slăbănogul şi-a scos puloverul, zicea că-i e cald. Mie mi-era foarte frig, îmi tremura tot trupul şi m-am oprit de

trei ori ca să fac pipi. Când am ajuns în dreptul spitalului Carrión, dintre copaci s-a ivit un bărbat. Am făcut un salt şi-am strigat: „Slăbănogule, curcanii!” Era unul dintre tipii care se aflau cu o noapte mai înainte în cârciuma de pe Sáenz Peña împreună cu Higueras. El era foarte grav şi chiar că părea nervos. Vorbea cu slăbănogul în argou, nu înţelegeam mai nimic. Am continuat drumul şi după o vreme, slăbănogul a zis: „S-o tăiem pe-aici.” Am părăsit carosabilul şi-am luat-o peste câmp. Era întuneric şi mă împiedicam la tot pasul. Înainte de a ajunge în bulevardul Las Palmeras, slăbănogul a spus: „Putem să ne oprim aici ca să ne punem de acord.” Ne-am aşezat, iar slăbănogul mi-a explicat ce trebuie să fac. Mi-a spus despre casă că-i goală şi că ei mă vor ajuta să mă caţăr pe acoperiş. Trebuia apoi să cobor într-o grădină şi să intru în casă printr-o fereastră foarte mică, fără geamuri. Pe urmă să deschid una dintre ferestrele care dau în stradă, să ies şi să mă întorc în locul unde ne aflam atunci. Să-i aştept aici. Slăbănogul mi-a repetat de mai multe ori instrucţiunile şi mi-a indicat cu cea mai mare grijă în ce parte a grădinii se găsea ferestruica fără geamuri. Părea să ştie foarte bine casa, mi-a descris cu de-amănuntul încăperile. Eu nu i-am pus întrebări despre ce trebuia să fac, ci în legătură cu ce mi se putea întâmpla: „Eşti sigur că nu-i nimeni? Şi dacă sunt câini? Ce fac dacă mă prind?” Cu multă răbdare, slăbănogul mă liniştea de fiecare dată. După aceea s-a întors spre celălalt şi i-a spus: „Hai, Culepe.” Culepe s-a îndreptat spre bulevardul Las Palmeras şi după câteva clipe l-am pierdut din vedere. Atunci slăbănogul m-a întrebat: „Ţi-e frică?” „Da, i-am spus, dar puţin.” „Şi mie, mi-a răspuns. Nu-ţi face griji. La toţi ne e teamă.” După o vreme se auzi fluierând. Slăbănogul s-a ridicat şi mi-a spus: „Să mergem. Fluieratul ăsta înseamnă că nu e nimeni prin preajmă.” Eu am început să tremur şi i-am spus: „Slăbănogule, mai bine mă întorc în Bellavista.” „Nu fi prost, mi-a zis. Într-o jumătate de oră am terminat.” Ne-am dus până la bulevard şi aici a apărut iar Culepe. „Parc-ar fi un cimitir, ne-a spus. Nu-i nici măcar o pisică.” Era o casă mare, ca un castel, cufundată în întuneric. Am dat roată zidurilor până ce, în partea din spate, slăbănogul şi Culepe m-au urcat până am putut să mă prind de marginea acoperişului şi să mă caţăr. Când am ajuns sus, mi-a dispărut teama. Voiam să fac totul foarte repede. Am străbătut

acoperişul şi am văzut că pomul din grădină se afla foarte aproape de zid, după cum îmi spusese slăbănogul. Am putut coborî fără să fac zgomot şi fără să mă zgârii. Ferestruica fără geamuri era foarte mică şi m-am speriat văzând că are o plasă de sârmă. „M-a dus”, m-am gândit. Dar sârma era ruginită şi cum am împins-o, s-a făcut fărâme. M-am chinuit mult până m-am strecurat înăuntru, mi-am scrijelit spatele şi picioarele şi-am crezut o clipă c-o să rămân înţepenit, înăuntrul casei nu se zărea nimic. Mă loveam de mobile şi de pereţi şi cădeam în brânci. De fiecare dată când intram în vreo cameră credeam c-o să văd ferestrele care dau în stradă, dar nu era decât întuneric. Cum eram nervos, făceam mult zgomot şi nu mă puteam orienta. Minutele treceau, iar eu nu găseam ferestrele. La un moment dat m-am izbit de o masă şi-am răsturnat o vază sau ceva de genul ăsta, care s-a făcut ţăndări. Eram gata să plâng când am zărit într-un colţ câteva raze de lumină plăpândă, nu văzusem ferestrele fiindcă erau mascate de nişte perdele foarte groase. Am aruncat o privire afară şi-am constatat că acela era bulevardul Las Palmeras, dar nu l-am văzut pe slăbănog, nici pe Culepe; m-a cuprins o groază cumplită. M-am gândit: „Asta-i, a venit poliţia şi m-au lăsat singur.” Am stat câteva clipe uitându-mă dacă nu apar cumva. M-am simţit atunci foarte dezamăgit şi mi-am zis, ce mai contează acum, la urma urmei sunt minor şi nu-mi pot face altceva decât să mă ducă la o şcoală de corecţie. Am deschis fereastra şi-am sărit în stradă. Cum am ajuns jos, am auzit paşi şi glasul slăbănogului, care-mi zicea: „Bravo, băiete. Acuma du-te în iarbă şi nu te mişca de acolo.” Am luat-o la fugă, am traversat carosabilul şi m-am întins pe jos. Am început să mă gândesc la ce s-ar putea întâmpla dacă ar apărea curcanii pe neaşteptate. Uneori uitam unde mă aflu şi mi se părea că totul e un vis şi că sunt în pat şi-mi apărea chipul lui Tere, mă apucase un dor nebun s-o văd şi să-i vorbesc. Eram aşa de absorbit gândindu-mă la toate astea, că n-am simţit când s-au întors slăbănogul şi Culepe. Am luat-o peste câmp, spre Bellavista, fără a mai urca pe bulevardul Progreso. Slăbănogul luase mai multe lucruri. Ne-am oprit printre pomii din faţa spitalului Canion, unde slăbănogul şi Culepe au făcut mai multe pachete. S-au despărţit înainte de a intra în oraş. Culepe mi-a zis: „Ai trecut proba de foc, colega.” Slăbănogul mi-a dat câteva pachete pe care le-am ascuns pe sub îmbrăcăminte, ne-am

scuturat pantalonii şi ne-am curăţat pantofii, care erau plini de pământ. Apoi ne-am îndreptat spre piaţă, mergând în pas firesc. Slăbănogul îmi spunea bancuri, iar eu râdeam în hohote. M-a condus până la uşa casei şi aici mi-a zis: „Te-ai purtat ca un adevărat tovarăş. Ne vedem mâine şi-ţi dau partea ta.” Eu i-am spus că am nevoie urgentă de bani, chiar dacă n-o să fie cine ştie ce. Mi-a dat o bancnotă de zece soli. „Asta-i numai o parte, mi-a zis. Mâine o să-ţi mai dau, dacă în noaptea asta vând tot ce-am luat.” Eu nu mai avusesem niciodată atâţia bani. Mă gândeam la tot ce-aş putea face cu zece soli, mă ispiteau o mulţime de lucruri, dar nu mă hotărâm pentru niciunul; eram sigur doar că a doua zi aveam să cheltuiesc cinci reali la Lima. M-am gândit: „O să-i duc un cadou.” Am petrecut ceasuri întregi încercând să găsesc ceva care să meargă cât mai bine. Mă opream la cele mai neaşteptate lucruri, de la caiete şi cretă până la caramele sau chiar un canar. A doua zi dimineaţa când am plecat de la şcoală, încă nu mă hotărâsem. Atunci mi-am amintit că ea împrumutase odată o carte de la brutar, ca să citească. M-am dus la un chioşc de ziare şi am cumpărat trei cărţi: două de aventuri şi alta romantică. În tramvai mă simţeam foarte mulţumit şi-mi veneau în minte o mulţime de idei. Am aşteptat-o ca întotdeauna în prăvălia de pe strada Alfonso Ugarte, iar când a ieşit, m-am apropiat imediat. Ne-am dat mâna şi-am început să vorbim despre colegiul ei. Eu aveam cărţile sub braţ. Când am traversat piaţa Bolognesi, Tere, care trăgea cu coada ochiului la ele, mi-a zis: „Ai cărţi? Ce bine! Mi le împrumuţi şi mie să le citesc?” Eu i-am spus: „Le-am cumpărat ca să ţi le dăruiesc.” Iar ea a zis: „Adevărat?” „Bineînţeles, i-am răspuns. Ia-le!” Mi-a spus: „Mulţumesc mult” şi a început să le răsfoiască în timp ce mergeam. Am băgat de seamă că prima pe care a văzu t-o şi asupra căreia a zăbovit mai mult a fost cea romantică. M-am gândit: „Trebuia să-i cumpăr trei cărţi romantice, pe ea n-o interesează aventurile.” Iar pe bulevardul Arica mi-a zis: „După ce le citesc, ţi le împrumut.” I-am spus că bine. N-am vorbit o bucată de vreme. Pe neaşteptate, ea mi-a zis: „Ai un suflet tare bun.” Eu am râs şi i-am răspuns doar: „Să nu crezi aşa ceva!”

„Trebuia să-i fi spus şi poate că-mi dădea vreun sfat, tu crezi că ceea ce vreau să fac e rău şi că eu o să fiu singurul care o să

aibă de suferit? Sunt într-adevăr sigur? Dar cine poate fi sigur? Pe mine nu mă poţi duce, nemernicule, am văzut eu ce faţă ai, jur c-o s-o plăteşti scump. Dar trebuia oare să-i spun?" Alberto priveşte şi, spre surprinderea lui, descoperă înaintea ochilor vasta esplanadă acoperită de iarbă unde se aliniază cadeţii de la „Leoncio Prado" pe 28 Iulie, pentru defilare. Cum a ajuns pe Câmpul lui Marte? Esplanada pustie, aerul răcoros, briza, lumina crepusculară care cade peste oraş ca o ploaie cenuşie îi aduc aminte de colegiu. Se uită la ceas: de trei ore merge fără ţintă. „Să mă duc acasă, să mă culc, să chem doctorul, să iau o pastilă, să dorm o lună, să uit de toate, de numele meu, de Teresa, de colegiu, să fiu toată viaţa bolnav, numai să nu-mi mai aduc aminte de nimic." Se întoarce şi reface în sens invers drumul pe care îl străbătuse. Se opreşte lângă monumentul lui Jorge Chávez; în penumbră, triunghiul compact şi statuile sale avântându-se spre cer par din gudron. Un fluviu de maşini inundă bulevardul, iar el aşteaptă la colţ, alături de alţi trecători. Când fluviul se opreşte, iar persoanele care îl înconjoară traversează strada prin faţa unui zid de bare de protecţie, el rămâne pe loc, privind prosteşte lumina roşie a semaforului. „Dacă s-ar putea da timpul înapoi şi s-o luăm de la capăt, din noaptea aia, de pildă, să-i zic unde-i Jaguarul, nu este, ciao, şi ce-mi pasă mie că ţi s-a furat vestonul, fiecare se descurcă după cum poate, şi gata, şi-o să fiu liniştit, fără probleme, ascultând-o pe mama, Albertito, tatăl tău e neschimbat, toată ziua umblă cu femei deocheate, zi şi noapte numai cu fripturistele, e neschimbat." Acum e în staţia de omnibuz de pe bulevardul 28 Iulie şi a lăsat în urmă barul. Când a trecut pe lângă el, s-a uitat doar cu coada ochiului, dar încă mai persistă în amintire zgomotul, lumina orbitoare şi fumul care ajungeau până în stradă. Vine un omnibuz, lumea se urcă, conductorul îl întreabă „şi dumneavoastră?" şi cum Alberto îl priveşte indiferent, el ridică din umeri şi închide uşa. Alberto face stânga împrejur şi parcuige pentru a treia oară aceeaşi porţiune a bulevardului. Ajunge la uşa barului şi intră. Zgomotul îl încolţeşte din toate părţile, lumina îl orbeşte şi clipeşte de mai multe ori. Reuşeşte să ajungă la tejghea printre trupuri care miros a băutură şi tutun. Cere o carte de telefon. „Acum probabil că-l mănâncă încetul cu încetul, or fi început cu ochii, care sunt mai moi, trebuie să fi ajuns la gât, i-or fi devorat deja nasul, urechile, au

pătruns pe sub unghii ca nişte gângănii tropicale şi-i devorează carnea, ce mai banchet şi-or fi oferind! Trebuia să sun înainte ca ei să-nceapă să-l mănânce, înainte ca el să fie îngropat, înainte să moară, înainte." Vacarmul îl înnebuneşte, nu-l lasă să se concentreze suficient pentru a identifica printre coloanele de nume pe cel pe care îl caută. În sfârşit, îl găseşte. Ridică repede receptorul, dar când să facă numărul, rămâne cu mâna în aer, la câţiva milimetri de cadran; în urechile lui răsună acum un fluierat strident. Ochii înregistrează la un metru distanţă, în spatele tejghelei, o haină albă, cu reverele şifonate. Face numărul şi ascultă ţârâitul: un moment de linişte, un spasm sonor, un moment de linişte. Aruncă o privire în jur. Cineva, într-un ungher al barului, închină pentru o femeie, alţii răspund şi repetă un nume. Clopoţelul telefonului continuă să sune, la intervale identice. „Cine e la telefon?" spune o voce. Rămâne mut; gâtul lui e ca o bucată de gheaţă. Umbra albă din faţa lui se mişcă, se apropie. „Cu domnul locotenent Gamboa, vă rog", spune Alberto. „Whisky american, spune umbra, o porcărie. Whisky englezesc, whisky bun." „O clipă, spune vocea. Îl chem imediat". În spatele lui Alberto, bărbatul care a ridicat paharul s-a lansat într-un discurs. „O cheamă Leticia şi nu mi-e ruşine să spun c-o iubesc, băieţi. Căsătoria e ceva serios. Dar eu o iubesc şi de aceea mă însor cu fătuca, băieţi." „Whisky, insistă umbra. Scotch. Whisky bun. Scoţian, englezesc, tot aia e. Nu american, ci scoţian sau englezesc." „Alo", aude. Simte cum îl străbate un fior şi depărtează uşor receptorul de ureche. „Da, spune locotenentul Gamboa. Cine este?" „S-a terminat cu chefurile pentru totdeauna, băieţi. De-acum înainte o să fiu un bărbat serios cum altul nu-i. Şi-o să muncesc pe rupte ca să fac bani, s-o mulţumesc pe fătucă." „Domnul locotenent Gamboa?" întreabă Alberto. „Ţuică de Montesierpe, afirmă umbra, ţuică proastă. Ţuica Motocachi, ţuică bună." „Eu sunt. Cu cine vorbesc?" „Un cadet, răspunde Alberto. Un cadet din anul V." „Trăiască fătuca şi să-mi trăiască şi prietenii." „Ce doreşti?" „Cea mai bună ţuică din lume, după părerea mea, asigură umbra. Dar se corijează: Sau una dintre cele mai bune, domnule. Ţuica Motocachi." „Cum te cheamă?" spune Gamboa. „O să am zece copii. Toţi băieţi. Ca fiecare să poarte numele unuia dintre prietenii mei, băieţi. Pe-al meu la niciunul nu-l dau, numai numele voastre." „Arana a fost omorât, spune Alberto. Eu

ştiu de cine. Pot trece pe la dumneavoastră pe acasă?" „Cum te cheamă?" spune Gamboa. „Vrei să omori o balenă? Dă-i ţuică de Motocachi, domnule." „Sunt cadetul Alberto Fernández, domnule locotenent. Secţia întâi. Pot veni?" „Vino imediat, spune Gamboa. Strada Bolognesi, 327. Cartierul Barranco." Alberto închide telefonul.

Toţi sunt altfel poate şi eu, numai că nu-mi dau seama. Jaguarul s-a schimbat mult, e ceva de speriat. E tot timpul furios, nu se poate vorbi cu el, dacă te apropii să-l întrebi ceva, să-i ceri o ţigară, se enervează imediat, de parcă i-ai trage pantalonii în jos, şi te repede. Nu mai suportă nimic, îi sare ţandăra din te miri ce, poc, şi îndată îi vezi rânjetul ăla al lui de încăierare şi trebuie să-l calmezi, Jaguarule, ce te-a apucat, doar eu nu mă bag peste tine, nu te enerva, te aprinzi fără motiv. Şi în ciuda scuzelor, ridică mâna din orice, zilele astea i-am văzut pe mai mulţi ciomăgiţi de el. Şi aşa se poartă nu numai cu cei din secţie, ci şi cu Creţul şi cu mine, nici nu-ţi vine să crezi că ne tratează aşa şi pe noi, care suntem din Cerc. Dar Jaguarul s-a schimbat din pricina istoriei cu munteanul, de mult am mirosit eu chestia asta. Degeaba a încercat el să râdă, degeaba a vrut el să ne arate că puţin îi pasă, exmatricularea lui Cava l-a schimbat. N-am mai văzut niciodată asemenea izbucniri de mânie, faţa îi tremură caraghios, vorbeşte foarte urât, dau foc la tot, vă omor pe toţi, o să pun foc într-o noapte la blocul ofiţerilor, mi-ar plăcea să-l spintec pe colonel şi să-mi fac o cravată din maţele lui. Am impresia că a trecut o veşnicie de când nu ne-am mai adunat toţi trei care am mai rămas din Cerc, de când l-au arestat pe muntean şi-am încercat să descoperim turnătorul. Nu-i drept ce se petrece aici, munteanul cu alpacalele lui, cu sufletul dărâmat, iar turnătorul probabil că se scarpină pe burtă de mulţumire, îmi închipui că n-o să fie uşor să-l descoperim. Cine ştie? Poate că ofiţerii i-or fi dat bani să vorbească. Jaguarul zicea: „Două ore, nu mai mult, ca să afli cine e, ba chiar mai puţin, o oră e de ajuns; deschizi bine ochii şi descoperi turnătorii imediat, chiar aici." Poveşti, numai pe munteni îi ghiceşti cu văzul şi cu mirosul, în schimb nemernicii joacă tare. Asta l-o fi demoralizat, probabil. Dar ar fi trebuit măcar să stea alături de noi, că doar am fost mereu prietenii lui. Nu înţeleg ce urmăreşte de unul singur. E suficient ca unul dintre noi să se apropie de el, că imediat face o mutră de groaza

lumii, ai zice că acum sare la tine să te muşte, are într-adevăr o poreclă pe măsură, i se potriveşte cel mai bine. N-am de gând să mai fac vreun pas spre el, o să creadă că-l linguşesc, când de fapt eu încerc să-i vorbesc din prietenie. A fost o minune că nu ne-am luat ieri la bătaie, nu ştiu ce m-a reţinut, trebuia să-l opresc şi să-l pun la punct, nu mi-e frică de el. Când căpitanul ne-a dus în sala de festivităţi şi a început să vorbească despre Sclav, că greşelile se plătesc scump în armată, băgaţi-vă bine în cap că faceţi parte din forţele armate şi nu din efectivul unei grădini zoologice, dacă vreţi să nu păţiţi la fel, dacă am fi fost în război, acest cadet ar fi fost un trădător de patrie din pricina iresponsabilităţii lui, ce dracu', pe oricine l-ar scoate din ţâţâni văzându-i cum se înverşunează împotriva unui mort, Piraña, ce porcărie, opriţi-s-ar un glonte în cap! Dar nu numai eu eram furios, toţi eram la fel, era de ajuns să le vezi feţele. Şi eu i-am zis: „Jaguarule, nu-i normal să te iei aşa de un mort, ce-ar fi să-i facem niţică muzicuţă?" Iar el mi-a zis: „Mai bine tad, eşti un animal şi nu ştii să spui decât prostii. Şi pe viitor te rog să-mi vorbeşti numai când te-oi întreba eu ceva." Probabil că-i bolnav, asta nu-i purtare de om sănătos, e bolnav la cap, nebun de legat. Să nu-ţi închipui că am nevoie de tine, Jaguarule, m-am ţinut după tine ca să treacă timpul, dar acum nu-mi mai trebuie, mai e puţin şi se termină şi cu porcăria asta şi n-o să ne mai vedem la faţă. După ce ies din colegiul ăsta, nu vreau să mai văd pe nimeni de aici, în afară de Labărăsfăţată, poate o fur şi o înfiez.

Alberto merge pe străzile liniştite din Barranco, printre case mari, decolorate, datând de la începutul secolului, despărţite de stradă prin grădini întinse. Copacii, înalţi şi stufoşi, proiectează pe pavaj umbre care te trimit cu gândul la nişte păianjeni. Din când în când trece câte un tramvai ticsit de lume; oamenii privesc pe ferestre cu un aer de plictiseală. „Trebuia să-i spun totul, uite ce s-a întâmplat, era îndrăgostit de tine, taică-meu zi şi noapte cu lipitorile fripturiste după el, iar mama îşi duce crucea în spinare, spune rugăciuni numărând mătănii, se confesează iezuitului, Pluto şi Bebe discutând despre cum a fost la, ascultând discuri acasă la, dansând la, mătuşă-ta făcându-şi sânge rău în bucătărie, iar pe el îl mănâncă viermii, fiindcă voia să iasă ca să te vadă şi tată-su nu l-a lăsat, uite, ţi se pare

puţin?” A coborât din tramvai la staţia La Laguna. Sub arbori, pe iarbă, cupluri sau familii întregi stau în aerul răcoros al serii, iar ţânţarii bâzâie pe malul heleşteielor, în jurul bărcilor nemişcate. Alberto traversează parcul şi terenul de sport: luminile de pe bulevard răzbat până la balansoare şi la bara fixă; paralelele, toboganul, trapezele, scara de frânghie zac în întuneric. Merge spre piaţa luminată şi o ocoleşte: o ia spre faleza pe care o ghiceşte în fund, nu departe, în spatele unei case cu ziduri crem, mai înaltă decât celelalte şi scăldată în lumina piezişă a unui felinar. Ajuns pe faleză, se apropie de parapet şi priveşte: la Barranco, marea nu este ca la Perla, unde întotdeauna dă semne de viaţă, iar noaptea murmură cu mânie; e o mare liniştită, fără valuri, un lac. „Şi tu eşti vinovată, şi când ţi-am zis c-a murit, n-ai plâns, nici milă nu ţi-a fost. Şi tu eşti vinovată, şi dacă-ţi ziceam l-a omorât Jaguarul, ai fi zis sărmanul, un jaguar adevărat? nici măcar n-ai fi plâns, iar el era nebun după tine. Şi tu eşti de vină, dar nu te-a interesat decât faţa mea serioasă. Vina şi faţa mea! Picioare-de-Aur, care-i o lipitoare, are mai mult suflet decât tine.”

E o casă veche, cu două etaje şi balcoane care dau într-o grădină fără flori. O alee dreaptă leagă grilajul ruginit de uşa de intrare, o uşă veche şi ea, sculptată, cu desenele şterse, semănând cu nişte hieroglife. Alberto bate la uşă. Aşteaptă câteva secunde, vede soneria, pune degetul pe buton, dar îl îndepărtează repede. Aude paşi. Ia poziţie de drepţi.

— Intră, spune Gamboa şi se retrage din prag.

Alberto intră, aude zgomotul uşii închizându-se. Locotenentul trece pe lângă el şi înaintează pe un coridor lung, aflat în semiobscuritate. Alberto îl urmează în vârful picioarelor. Umărul lui Gamboa e foarte aproape de faţa cadetului; dacă ofiţerul s-ar opri brusc, s-ar ciocni. Dar locotenentul nu se opreşte; la capătul coridorului întinde o mână, deschide o uşă şi intră într-o încăpere. Alberto aşteaptă pe coridor. Gamboa a aprins lumina. Se află într-un salon. Pe pereţii verzi sunt tablouri cu rame aurite, de pe o masă, un bărbat se uită fix la Alberto, e o fotografie veche, cu cartonul îngălbenit, iar bărbatul poartă favoriţi, o barbă patriarhală şi mustăţi cu vârful răsucit.

— Ia loc, spune Gamboa, arătându-i un jilţ.

Alberto se aşază, iar trupul i se cufundă ca într-un vis. Atunci îşi aduce aminte că încă mai are chipiul pe cap. Şi-l scoate şi-şi

cere scuze, printre dinţi. Dar locotenentul nu-l aude, e cu spatele, închide uşa. Se întoarce, se aşază în faţa lui pe un scaun cu picioarele frumos lucrate şi-l priveşte.

— Alberto Fernández, spune Gamboa. Din secţia întâi, spui?

— Da, domnule locotenent. Alberto se trage mai în faţă, iar arcurile jilţului scârţâie scurt.

— Bine, spune Gamboa. Vorbeşte.

Alberto se uită în jos: covorul are desene albastre şi crem, o circumferinţă închide o alta mai mică în care se află alta. Le numără; douăsprezece circumferinţe şi un punct final, cenuşiu. Ridică privirea; în spatele locotenentului se află o comodă, cu faţa din marmură, iar mânerele de la sertare din metal.

— Aştept, cadet, spune Gamboa.

Alberto se uită din nou la covor.

— Moartea cadetului Arana n-a fost întâmplătoare, spune. A fost omorât. A fost o răzbunare, domnule locotenent.

Şi-a ridicat capul. Gamboa nu s-a mişcat; chipul lui e impasibil, nu trădează nici surpriză, nici curiozitate. Nu-i pune nici o întrebare. Îşi ţine mâinile sprijinite pe genunchi, picioarele depărtate. Alberto descoperă că scaunul pe care stă locotenentul are animale la capete: picioare teşite, gheare desfăcute.

— L-au omorât, adaugă el. Cercul a făcut-o. Îl urau. Toată secţia îl ura, fără vreun motiv anume, el nu se băga peste nimeni. Dar ei îl urau fiindcă nu-i plăceau glumele, nici bătaia. Îl înnebuneau, se legau tot timpul de el, iar acum l-au omorât.

— Linişteşte-te, spune Gamboa. Hai s-o luăm metodic. Şi vorbeşte cu toată încrederea.

— Da, domnule locotenent, spune Alberto. Ofiţerii nu ştiu nimic despre ceea ce se petrece în dormitoare. Toţi erau împotriva lui Arana, făceau orice era posibil ca el să fie consemnat, nu-l lăsau o clipă în pace. Acum s-au liniştit. Cercul a făcut-o, domnule locotenent.

— O clipă, spune Gamboa, iar Alberto se uită la el. De data aceasta, locotenentul s-a mişcat până la marginea scaunului şi şi-a sprijinit bărbia în palmă: Vrei să spui că un cadet din secţie a tras deliberat în cadetul Arana? Asta vrei să spui?

— Da, domnule locotenent.

— Înainte de a-mi spune numele acestei persoane, adaugă Gamboa cu calm, trebuie să te previn asupra unui lucru. O

acuzaţie de genul ăsta e foarte gravă. Presupun că-ţi dai seama de toate urmările pe care le poate avea povestea asta. Şi mai presupun că ştii foarte bine ce vrei să faci. Un astfel de denunţ nu este o joacă. Mă înţelegi?

— Da, domnule locotenent, spune Alberto. M-am gândit la asta. N-am vorbit cu dumneavoastră până acum pentru că mi-era frică. Dar acum nu-mi mai este.

Deschide gura ca să continue, dar n-o face. Chipul lui Gamboa, pe care Alberto îl priveşte fără să-şi coboare ochii, are trăsături regulate şi inspiră încredere. În câteva secunde, liniile prerise ale acestui chip dispar, pielea oacheşă a locotenentului se albeşte. Alberto închide ochii, vede pentru o clipă faţa palidă şi gălbuie a Sclavului, privirea lui sfioasă, buzele timide. Nu-i vede decât chipul, iar apoi, când deschide ochii şi-l recunoaşte iarăşi pe locotenentul Gamboa, îi revin în minte maidanul cu iarbă, vigonia, capela, patul gol din dormitor.

— Da, domnule locotenent. Îmi asum răspunderea. Jaguarul l-a omorât ca să-l răzbune pe Cava.

— Ce? spune Gamboa. A lăsat mâinile să-i cadă pe de lături, iar ochii se arată acum intrigaţi.

— Totul s-a întâmplat din cauza consemnului, domnule locotenent. Când cu povestea cu geamul. Pentru el a fost o lovitură cumplită, mai rău decât pentru oricine. Erau deja cincisprezece zile de când nu mai ieşise din colegiu. Mai întâi i-au furat pijamaua. Apoi săptămâna următoare l-aţi consemnat dumneavoastră pentru că mi-a suflat la examenul de chimie. Era disperat, trebuia să iasă, înţelegeţi, domnule locotenent?

— Nu, a zis Gamboa, nicio iotă.

— Vreau să spun că era îndrăgostit, domnule locotenent îi plăcea o fată. Sclavul n-avea prieteni, trebuie să se ţină seama de asta, el nu era cu nimeni. A petrecut trei ani în colegiu singur, fără a vorbi cu cineva. Toţi îl necăjeau Iar el voia să iasă ca s-o vadă pe fata aia. Nici nu vă puteţi închipui cât îl chinuiau tot timpul. Îi furau lucrurile, îi luau ţigările.

— Ţigările? a zis Gamboa.

— Toată lumea din colegiu fumează, spune Alberto, agresiv. Zilnic, un pachet de căciulă. Sau chiar mai mult. Ofiţerii habar n-au ce se întâmplă. Toţi se legau de Sclav, chiar şi eu. Dar mai târziu am devenit prietenul lui, singurul. Îmi vorbea despre toate problemele lui. Îl necăjeau pentru că-i era teamă de lovituri. Şi

n-o făceau în glumă, domnule locotenent. Făceau pipi pe el când dormea, îi tăiau uniforma ca să fie consemnat, scuipau în mâncarea lui, îl obligau să stea în rând tocmai la coadă, chiar dacă ajungea primul la încolonare.

— Cine? a întrebat Gamboa.

— Toţi, domnule locotenent.

— Linişteşte-te, cadet. Spune-mi totul în ordine.

— El nu era rău, îl întrerupe Alberto. Singurul lucru pe care nu-l suporta era să fie consemnat. Când era ţinut închis, parcă înnebunea. Trecuse o lună fără să iasă. Iar fata nu-i scria. Şi eu m-am purtat urât cu el, domnule locotenent. Foarte urât.

— Vorbeşte mai rar, spune Gamboa. Controlează-ţi nervii, cadet.

— Da, domnule locotenent. Vă aduceţi aminte că l-aţi consemnat pentru că mi-a azvârlit fiţuica la examen? Trebuia să se ducă cu fata lui la film. Mi-a dat un comision. Eu l-am trădat. Fata e acum iubita mea.

— Aha! a zis Gamboa. Acum încep să înţeleg.

— El nu ştia nimic, spune Alberto. Dar parcă înnebunise de dorul ei, voia s-o vadă şi să ştie de ce nu-i scrie. Consemnul din cauza geamului spart putea să dureze luni de zile. Niciodată nu l-aţi fi descoperit pe Cava, ofiţerii nu află niciodată nimic din ce se întâmplă în dormitoare dacă noi nu vrem, domnule locotenent. Iar el nu era ca noi ceilalţi, nu îndrăznea să treacă zidul.

— Zidul?

— Toţi trec zidul, chiar şi câinii. În fiecare noapte iese câte unul în oraş. Numai el nu, domnule locotenent. Niciodată n-a sărit zidul. De aceea s-a dus la Huarina, adică la domnul locotenent Huarina, şi l-a denunţat pe Cava. Nu fiindcă ar fi fost un turnător. Numai ca să iasă în oraş. Iar Cercul a aflat, sunt convins că l-au dibuit.

— Ce-i cu Cercul ăsta? a spus Gamboa.

— Sunt patru cadeţi din secţie, domnule locotenent. Mai bine zis trei, întrucât Cava nu mai e. Fură subiectele de la examene, fură uniforme şi apoi le vând. Fac negustorie. Şi vând totul mai scump, ţigări, băutură.

— Nu cumva delirezi?

— Tărie şi bere, domnule locotenent. Nu v-am mai spus că ofiţerii habar n-au de nimic? în colegiu se vinde orice, dar mai

scump decât în oraş. Noaptea. Şi uneori chiar şi în pauze. Când au aflat că a fost descoperit Cava, au devenit furioşi. Dar Arana nu era turnător, niciodată n-au fost turnători în dormitor. De aceea l-au omorât, ca să se răzbune.

— Cine l-a omorât?

— Jaguarul, domnule locotenent. Ceilalţi doi, Boa şi Creţul, sunt nişte brute, dar ei n-ar fi tras. Jaguarul a făcut-o.

— Cine e Jaguarul? a zis Gamboa. Eu nu-i cunosc pe cadeţi după porecle. Spune-mi numele lor.

Alberto i le-a spus şi apoi a continuat să vorbească, întrerupt din când în când de Gamboa, care îi cerea lămuriri, nume, date. Târziu, după un lung răstimp, Alberto a tăcut şi a rămas cu capul plecat. Locotenentul i-a arătat unde e baia. S-a dus şi s-a întors cu faţa şi cu părul umede. Gamboa era aşezat tot pe scaunul cu picioare de fiară şi avea o expresie meditativă. Alberto a rămas în picioare.

— Acum du-te acasă, a spus Gamboa. Mâine eu o să fiu de gardă. Nu intra în dormitor, vino direct la mine să mă vezi. Şi dă-mi cuvântul că n-o să mai vorbeşti deocamdată cu nimeni despre problema asta. Cu nimeni, nici măcar cu părinţii.

— Da, domnule locotenent, a zis Alberto. Vă dau cuvântul meu.

IV

A zis c-o să vină, dar n-a venit; îmi venea să-l omor. După-masă, m-am urcat în chioşc, după cum ne înţeleseserăm, şi l-am aşteptat până am obosit. Am fumat şi m-am gândit nu ştiu câtă vreme, uneori mă ridicam să mai trag cu ochiul prin geam, dar curtea era tot pustie. Nici Labărăsfăţată nu era, se ţine după mine tot timpul, dar nu şi când mi-ar fi plăcut s-o am lângă mine în chioşc, ca să-mi alung teama: latră, căţeluşă, şo pe duhurile rele. Atunci mi-a venit gândul: Creţul m-a trădat. Dar nu era aşa, mi-am dat seama după aceea. Se întunecase deja, dar eu mai stăteam încă într-un colţ al chioşcului, chinuit de gânduri; aşa că am coborât şi m-am întors la dormitor, aproape în fugă. Am ajuns în curte exact când sunau adunarea, dacă mai stăteam o clipă să-l aştept mă încondeiau cu şase puncte, dar el nu se gândise la asta, îmi venea să-l desfigurez. L-am văzut în capul rândului, şi-a întors ochii ca să nu mă privească. Îşi ţinea gura deschisă, parcă ar fi fost unul din nebunii ăia care vorbesc cu muştele pe stradă. Atunci am priceput de ce nu venise Creţul la chioşc: îi era frică. „De data asta se îngroaşă gluma, m-am gândit, mai bine-mi fac valiza, o să-mi câştig viaţa cum pot, înainte ca ei să-mi smulgă epoleţii, o s-o şterg eu, prin stadion, o iau şi pe Labărăsfăţată, nici n-or să-şi dea seama.” Brigadierul ne striga pe nume şi toţi spuneau prezent. Când l-au strigat pe Jaguar, mă mai trec încă fiori prin şira spinării, încă-mi mai tremură picioarele, m-am uitat la Creţ, iar el s-a întors spre mine şi m-a săgetat cu privirea, apoi s-au răsucit şi ceilalţi spre mine, iar eu a trebuit să găsesc putere de nu ştiu unde ca să mă stăpânesc. Iar brigadierul a tuşit şi a continuat lista. Pe urmă a început tămbălăul; cum am intrat în dormitor, toată secţia s-a repezit la Creţul şi la mine strigând: „Ce s-a întâmplat? Spuneţi, spuneţi!” Dar nimeni nu voia să creadă că nu ştim nimic, iar Creţul se scălâmbăia: „N-avem niciun amestec, credeţi-ne, nu mai insistaţi cu întrebările, ce dracu’.” Vino încoa, nu fugi tocmai acum, nu fi rea. Vezi că-s necăjit şi că am nevoie de tovărăşie. Pe urmă, când ceilalţi s-au dus la culcare, m-am apropiat de Creţ şi i-am spus: „Trădătorule, de ce n-ai venit la chioşc? Te-am aşteptat ceasuri întregi.” îi era şi mai frică, ţi se făcea rău să-l vezi, dar şi mai cumplit era că frica era molipsitoare. Să nu ne vadă cineva împreună, Boa, aşteaptă să adoarmă toţi, te trezesc eu peste o oră şi-ţi povestesc totul, Boa, du-te în pat, întinde-o

de aici, Boa. L-am înjurat şi i-am zis: „Dacă mă duci cu preşul, te omor.” M-am dus să mă culc şi la scurt timp s-a stins lumina şi l-am văzut pe negrul Vallano coborând din pat şi venind la mine. Era numai lapte şi miere, prefăcutul, foarte prietenos. Boa, eu sunt prietenul vostru, mie poţi să-mi spui ce s-a întâmplat, un lingău cu dinţi de şobolan. Cu toată negura din sufletul meu, mi-a venit să râd văzându-i aşa: a fost de ajuns să-i arăt pumnul şi să mă încrunt ca să plece în grabă. Vino, căţeluşă, fii bună cu mine, trec prin momente grele, stai aici. Îmi ziceam: dacă nu vine, mă duc eu la el şi-l cotonogesc. Dar a venit când toţi ceilalţi sforăiau. S-a apropiat uşurel şi mi-a zis: „Hai la spălător, să discutăm în tihnă.” Căţeaua s-a luat după mine, lingându-mi picioarele, are o limbă mereu caldă. Creţul făcea pipi, credeam că n-o să mai termine, credeam c-o face dinadins, aşa că l-am apucat de gât şi l-am zgâlţâit şi i-am zis: „Spune-mi o dată ce s-a întâmplat.”

Cât despre Jaguar, nimic nu mă miră, ştiam că nu are sentimente, era de aşteptat să vrea să ne bage pe toţi la apă. Zice că i-a spus: toţi o încurcă dacă eu păţesc ceva, nu mă miră. Dar nici Creţul nu ştie mare lucru, nu te mai mişca atâta, că mă zgârii pe burtă, mă aşteptam să-mi spună mai multe, dar după cele petrecute, nu-i mare lucru să ghiceşti. Spune că trăgeau la ţintă în chipiul unui câine şi că Jaguarul ochea de la douăzeci de metri cu toate pietrele pe care le arunca, iar câinele zicea: „Domnilor cadeţi, îmi faceţi praf chipiul.” Mi-aduc aminte că i-am văzut pe maidan, credeam că se duc să fumeze, altfel m-aş fi apropiat şi eu, îmi place mult să trag la ţintă, am ochiul mai bun decât Creţul şi Jaguarul. Zice că la un moment dat câinele începuse să protesteze peste măsură şi-atunci Jaguarul i-a spus: „Ţine-ţi pliscul, că dacă mai scoţi o vorbă îţi iau şliţul la ochi.” Şi zice că pe urmă el s-a întors spre Creţ şi, nitam-nisam, i-a spus: „Eu cred că dacă Poetul n-a venit la colegiu înseamnă că a dat ortul popii. Ăsta-i anul morţilor şi-am visat c-or să mai fie şi alte cadavre în secţie înainte de sfârşitul anului.” Creţul zice că parcă ü apucaseră năbădăile când l-a auzit vorbind aşa şi că-şi făceau semnul crucii când l-a văzut pe Gamboa. Nu i-a trecut prin minte că vine să-l caute pe Jaguar, nici eu nu m-aş fi gândit, asta ar fi fost culmea. Dar Creţul deschidea larg ochii şi zicea: „Nu mi-am închipuit nici că vine spre noi, Boa, nici nu mi-a dat prin cap. Mă gândeam doar la ce-a zis Jaguarul despre cadavre

şi despre Poet, când am văzut că se îndreaptă spre noi privindu-ne atent.” Căţeluşă, de ce ţi-e limba mereu caldă? Limba ta îmi aduce aminte de ventuzele pe care mi le punea mama ca să scoată răul din mine când mă îmbolnăveam. Spune că atunci când a ajuns la zece metri distanţă, câinele s-a ridicat, la fel şi Jaguarul, şi că el a luat poziţie de drepţi. „Mi-am dat seama pe loc, Boa, că nu venise din cauza câinelui, care era fără chipiu pe cap, se uita numai la noi doi, nu ne scăpa din privire, Boa.” Şi spune că le-a zis: „Bună ziua, cadeţi”, dar nu se mai uita la Creţ, ci la Jaguar şi că ăsta a dat drumul la piatra pe care o avea în mână. „Mergi la corpul de gardă, i-a zis; te prezinţi la ofiţerul de serviciu. Şi ia-ţi pijamaua, periuţa de dinţi, un prosop şi săpunul.” Creţul zice că el s-a îngălbenit, în timp ce Jaguarul era foarte calm, ba chiar l-a şi întrebat pe Gamboa, amuzat: „Eu, domnule locotenent? De ce, domnule locotenent?” Iar câinele râdea, dau eu, Doamne, de câinele ăsta. Iar Gamboa nu i-a răspuns, i-a zis doar: „Du-te imediat.” Mare păcat că Creţul nu ţine minte faţa câinelui ăluia: profitând de prezenţa locotenentului, şi-a luat chipiul şi a şters-o. Nu mă miră că Jaguarul i-a zis Creţului: „Jur că dacă e din cauza examenelor, mulţi au să regrete ziua în care s-au născut”, e în stare de aşa ceva. Iar Creţul zice că i-a răspuns: „Doar n-o să crezi că eu sau Boa suntem turnători!” Iar Jaguarul a spus: „Sper pentru binele vostru că n-aţi ciripit. Nu uitaţi că şi voi sunteţi băgaţi până-n gât în afacerea asta, la fel ca mine. Anunţă-l pe Boa. Şi pe toţi care au cumpărat subiectele. Pe toată lumea.” Restul îl ştiu, l-am văzut ieşind din dormitor, ţinea pijamaua de o mânecă şi o ţâra pe jos, iar periuţa între dinţi, ca pe o pipă. M-am mirat, fiindcă am crezut că se duce să facă baie, dar Jaguarul nu-i ca Vallano, care se spală în fiecare săptămână, în anul III îi ziceam „Acvaticul”. Ai o limbă foarte caldă, Labărăsfăţată, o limbă lungă şi fierbinte.

Când mama mi-a zis: „S-a terminat cu şcoala, hai la naşul să-ţi găsească ceva de lucru”, eu i-am răspuns: „Nu-ţi face griji, ştiu cum să câştig bani fără să renunţ la şcoală.” „Ce spui?” mi-a zis. Mi-am muşcat limba şi-am rămas cu gura deschisă. Mai târziu am întrebat-o dacă-l cunoaşte pe slăbănogul de Higueras. M-a privit foarte ciudat şi m-a întrebat: „Dar tu de unde-l ştii?” „Suntem prieteni, i-am spus. Şi uneori îi fac unele servicii.” Ea a

ridicat din umeri. „Eşti mare de-acum, mi-a zis. Treaba ta cum te descurci, eu nu vreau să ştiu nimic. Dar dacă n-aduci bani, te-apuci de lucru.” Atunci am înţeles că mama ştia cu ce se îndeletniceau slăbănogul de Higueras şi fratele meu. Eu mai fusesem cu slăbănogul şi-n alte case, întotdeauna noaptea şi de fiecare dată mă alegeam cu vreo douăzeci de soli. Slăbănogul îmi zicea: „O s-ajungi bogat cu mine.” îmi ţineam banii în caiete şi-am întrebat-o pe mama: „Ai nevoie de bani acum?” „Mereu am nevoie, mi-a răspuns. Dă-mi cât ai.” I-am dat toţi banii, în afară de doi soli. Eu nu cheltuiam decât ca să mă duc s-o aştept pe Tere în fiecare zi la ieşirea de la şcoală şi de asemenea pe ţigări, fiindcă în zilele alea m-am apucat de fumat pe punga mea. Un pachet de „Inca” îmi ajungea trei sau patru zile. O dată am aprins o ţigară în piaţa Bellavista, iar Tere m-a văzut din uşa casei ei. A venit lângă mine şi-am stat de vorbă, aşezaţi pe o bancă. Mi-a zis: „învaţă-mă să fumez.” Am aprins o ţigară şi i-am dat să tragă câteva fumuri. Nu ştia să înghită fumul, se îneca. A doua zi mi-a spus că i-a fost greaţă toată noaptea şi că n-o să mai fumeze. Îmi amintesc bine acele zile, au fost cele mai frumoase din acel an. Eram spre sfârşitul cursurilor, începuseră examenele, învăţam mai mult ca înainte şi eram nedespărţiţi. Când mătuşa ei nu era acasă sau dormea, ne ţineam de şotii, ne ciufuleam şi deveneam nervos de fiecare dată când mă atingea. O vedeam de două ori pe zi, eram mulţumit. Cum aveam bani, îi făceam mereu câte o surpriză. La căderea nopţii, mă duceam în piaţa Bellavista să mă întâlnesc cu slăbănogul, iar el îmi spunea: „Pregăteşte-te pentru cutare zi. Avem o afacere de milioane, aur curat.”

La început mergeam în trei: slăbănogul, eu şi munteanul Culepe. Mai târziu, când am dat o lovitură în Onantia, într-o casă de bogătani, ni s-au mai alăturat doi necunoscuţi. Dar de obicei lucram singuri. „Cu cât suntem mai puţind cuattt mai bine. Şi pentru împărţeală, şi pentru ciripit Daruneon nu se poate, când prânzul e bogat trebuie mai multe

Aproape întotdeauna intram în case goale. Slăbănogul le cunoştea pe toate, nu ştiu cum, îmi spunea cum să intru, prin acoperiş, pe horn sau pe fereastră. La început mi-era frică, apoi operam cu mare calm. O dată am intrat într-o casă din Chorrillos. Eu m-am strecurat printr-un geam de la garaj, pe care slăbănogul îl tăiase cu diamantul. Am străbătut jumătate

din casă pentru a deschide uşa dinspre stradă, am ieşit şi-am aşteptat la colţ; apoi am văzut că se aprinde o lumină la etaj şi că slăbănogul iese în fugă. Trecând pe lângă mine, m-a luat de mână şi mi-a zis: „Zboară, că altfel ne găbjesc.” Am fugit câteva zeci de metri, nu ştiu dacă ne-au urmărit sau nu, dar mi-a fost tare frică. Când slăbănogul mi-a spus „ia-o pe aici şi după ce dai colţul, mergi cu pas normal”, am crezut că m-am fript. Am făcut după cum mi-a zis şi-am avut noroc. M-am întors acasă pe jos, drumul a fost lung. Am ajuns mort de frig şi de oboseală, tremurând, sigur că pe slăbănog îl înhăţaseră sticleţii. Dar a doua zi mă aştepta în piaţă, prăpădindu-se de râs. „Ce păcăleala dracului! îmi zicea. Eu mă oprisem la o comodă, şi-n timp ce încercam s-o deschid, s-a făcut lumină, mi se făcuse rău de atâta lumină. Fir-ar să fie, mare-i Dumnezeu dacă am reuşit să scăpăm!”

— Şi mai ce? a spus Alberto.

— Asta-i tot, i-a răspuns caporalul. Numai că a început să sângereze, iar eu i-am zis: „Nu-ţi face griji.” Iar ticălosul ăla mi-a răspuns: „Nu-mi fac, domnule caporal, dar mă doare.” Şi atunci, cum toţi sunt prieteni, soldaţii au început să murmure: „îl doare, îl doare”. Eu nu l-am crezut, dar poate că aşa era. Ştii de ce, cadet? Din cauza părului, care era roşu. L-am trimis să se spele, ca să nu păteze podeaua de la dormitor. Dar nemernicul n-a vrut, e-un poponar, ca s-o spun pe şleau. A rămas culcat în pat şi i-am dat brânci, ca să se ridice, cadet, dar ceilalţi au început să strige: „Nu-l chinuiţi, domnule caporal, nu vedeţi că-l doare?”

— Şi pe urmă? a întrebat Alberto.

— Asta-i tot, domnule cadet, asta-i tot. A intrat sergentul şi-a întrebat: „Ce-i cu ăsta?” „A căzut, domnule sergent, i-am zis eu. Nu-i aşa c-ai căzut?” iar pederastul a zis: „Nu, dumneavoastră, domnule caporal, mi-aţi spart capul cu un retevei.” Iar ceilalţi bandiţi au strigat în cor: „Da, aşa-i, caporalul i-a spart capul.” Pederaşti! Sergentul m-a adus la corpul de gardă, iar pe animalul ăla l-a trimis la infirmerie. Şi pe mine mă ţin aici de patru zile. Numai cu pâine şi apă. Mi-e o foame de lup, cadet.

— Şi de ce i-ai spart capul? a întrebat Alberto.

— Oh! a zis caporalul, strâmbându-se cu dispreţ. Nu voiam decât să scoată mai degrabă gunoiul. Vrei să-ţi spun un lucru? Se fac multe nedreptăţi. Dacă locotenentul vede mizerie în

dormitor, îmi dă trei zile de regim special sau îmi înmoaie oasele. Dar dacă eu m-ating de un soldat, mă bagă la arest. Vrei să ştii adevărul, cadet? Nu e nimic mai neplăcut decât să fii caporal. Pe soldaţi îi bat ofiţerii, dar între ei, soldaţii sunt prieteni, mereu se-ajută unii pe alţii. În schimb peste gradaţi plouă din toate părţile. Ofiţerii dau cu piciorul în noi, iar soldaţii ne urăsc şi ne fac viaţa imposibilă. Eu mă simţeam mai bine, cadet, când eram simplu soldat.

Cele două celule se află în spatele corpului de gardă. Sunt încăperi întunecoase şi înalte, care comunică între ele printr-un grilaj, prin care Alberto şi caporalul pot sta de vorbă pe îndelete. În apropiere de tavan, fiecare celulă are câte o ferestruică, pe unde trec razele de lumină, un nenorocit de pat de campanie, o saltea de paie şi o pătură kaki.

— Cât timp o să stai aici, cadet? spune caporalul.

— Nu ştiu, răspunde Alberto.

Gamboa nu-i dăduse nicio explicaţie cu o noapte înainte, se mărginise să-i spună sec: „O să dormi aici. Prefer să nu mai treci pe la dormitor.” Era doar zece seara, Costanera şi curţile erau pustii, măturate de un vânt liniştit; consemnaţii erau prin dormitoare, iar cadeţii se întorceau de-abia la unsprezece. Îngrămădiţi pe o bancă pusă de-a lungul peretelui din spate al camerei de gardă, soldaţii vorbeau printre dinţi, nu i-au aruncat lui Alberto nici măcar o privire când a intrat în celulă. A stat câteva secunde în cea mai desăvârşită beznă, apoi a zărit într-un colţ patul de campanie. Şi-a lăsat geamantanul jos, şi-a scos vestonul, ghetele şi chipiul şi s-a strecurat sub pătură. Sforăituri animalice răzbăteau până la el. A adormit aproape imediat, dar s-a trezit de mai multe ori; sforăiturile continuau, puternice, neschimbate. Doar o dată cu primele revărsări ale zorilor l-a descoperit pe caporal în celula de alături: un bărbat înalt, cu faţa uscăţivă şi ascuţită ca o lamă de cuţit, care dormea încălţat cu jambierele şi cu chipiul pe cap. Ceva mai târziu, un soldat i-a adus o cafea caldă. Caporalul s-a trezit şi din pat i-a făcut un semn prietenesc. Când s-a dat deşteptarea, stăteau de vorbă.

Alberto se îndepărtează de grilaj şi se apropie de uşa celulei, care dă în camera de gardă: locotenentul Gamboa e aplecat peste locotenentul Ferrero şi-i vorbeşte în şoaptă. Soldaţii se freacă la ochi, se întind, îşi iau puştile şi se pregătesc să iasă din gardă. Prin uşă se văd începutul curţii exterioare şi pietrele albe

care împrejmuiesc monumentul eroului. Cam pe acolo se află probabil soldaţii care vor intra de serviciu împreună cu locotenentul Ferrero. Gamboa iese din gardă fără să se uite spre celulă. Alberto aude mai multe fluiere succesive şi înţelege că în curtea fiecărui an se formează rândurile. Caporalul e tot în pat, a închis iar ochii, dar nu mai sforăie. Când se aude defilarea batalioanelor spre sala de mese, caporalul şuieră încet, în ritmul paşilor. Alberto se uită la ceas. „Acum trebuie să fie cu Piraña, Teresita, i-au şi spus, acum vorbesc cu maiorul, au intrat la comandant, se duc la colonel, Teresita, toţi cinci vorbesc despre mine, or să cheme ziariştii, or să mă fotografieze, iar în prima zi de învoire or să mă linşeze şi mama o să înnebunească şi n-o să mai pot merge prin Miraflores fără să fiu arătat cu degetul şi va trebui să plec în străinătate, să-mi schimb numele, Teresita.” După câteva minute, fluierele s-au auzit din nou. Paşii cadeţilor care ies din sala de mese şi traversează terenul viran ca să se încoloneze pe platou ajung până la corpul de gardă ca un susur îndepărtat. În schimb marşul spre clase este un mare zgomot marţial, echilibrat şi exact, care descreşte treptat, până dispare. „Acum şi-au dat deja seama, Teresita, Poetul n-a venit, Arróspide a scris numele meu pe lista absenţilor, când vor afla, or să tragă la sorţi ca să se ştie cine mă ia la bătaie, vor face schimb de bileţele, iar tata va zice numele meu târât în noroi, pe pagina cu faptul divers a ziarelor, îi loveşti drept în inimă pe bunicul şi străbunicul tău, noi am fost întotdeauna şi în toate cei mai buni, iar tu te cufunzi în mocirlă, Teresita, ne ducem la New York şi nu ne mai întoarcem niciodată în Peru, acum au început orele şi probabil se uită la pupitrul meu.” Alberto face un pas înapoi când îl vede pe locotenentul Ferrero apropiindu-se de celulă. Uşa metalică se deschide în linişte.

— Cadet Fernández!

Era un locotenent foarte tânăr, care avea sub comanda sa o companie din anul III.

— Da, domnule locotenent.

— Mergi la secretariatul anului tău şi prezintă-te la căpitanul Garrido.

Alberto şi-a pus vestonul şi chipiul. Era o dimineaţă luminoasă, vântul aducea un miros de peşte şi sare. Nu auzise ploaia în timpul nopţii şi totuşi curtea era udă. Statuia eroului părea o plantă lugubră, impregnată de rouă. N-a văzut pe

nimeni pe platou, nici în curtea anului. Uşa secretariatului era deschisă. Şi-a aranjat centura peste veston şi şi-a trecut mâna peste ochi. Locotenentul Gamboa, în picioare, şi căpitanul Garrido, aşezat la birou, îl priveau. Căpitanul i-a făcut semn să între. Alberto a înaintat câţiva paşi şi apoi a luat poziţie de drepţi. Căpitanul l-a cercetat îndelung, din cap până-n picioare. Pitulate ca două abcese sub urechi, mandibulele ieşite în afară se aflau în repaus. Îşi ţinea gura închisă, dar dinţii lui de peşte piranha ieşeau printre buze, foarte albi. Căpitanul mişcă uşor capul.

— Bun, a zis. Hai să vedem, cadet, ce-i cu istoria asta?

Alberto a deschis gura, iar trupul i s-a înmuiat pe dinăuntru, ca şi cum aerul, învăluindu-l, i-ar fi dizolvat organele. Ce să spună? Căpitanul Garrido îşi ţinea mâinile pe birou, iar degetele, foarte nervoase, mototoleau nişte hârtii. Îl privea în ochi, Gamboa se afla lângă el, dar Alberto nu-l putea vedea. Obrajii îi ardeau, probabil că se înroşise.

— Ce mai aştepţi? a spus căpitanul. Ţi-a pierit graiul?

Alberto a lăsat capul în jos. L-au năpădit o intensă oboseală şi o subită neîncredere: înşelătoare şi fragile, cuvintele avansau până pe vârful buzelor, dar aici luau drumul înapoi sau mureau ca norii de fum. Glasul lui Gamboa îi întrerupse bâlbâială.

— Hai, cadet, a auzit el. Fă un efort şi linişteşte-te. Căpitanul aşteaptă. Repetă ce mi-ai spus sâmbătă. Vorbeşte fără teamă.

— Da, domnule căpitan, a spus Alberto. A tras aer în piept şi a vorbit: Cadetul Arana a fost ucis fiindcă a denunţat Cercul.

— L-ai văzut cu ochii tăi? a exclamat cu mânie căpitanul Garrido.

Alberto şi-a ridicat privirea: mandibulele intraseră în activitate, se mişcau sincron sub pielea verzuie.

— Nu, domnule căpitan, a spus. Dar…

— Dar ce? a strigat căpitanul. Cum îndrăzneşti să faci o asemenea afirmaţie fără dovezi concrete? Ştii ce înseamnă să acuzi pe cineva de asasinat? De ce-ai inventat istoria asta stupidă?

Fruntea căpitanului era umedă şi în fiecare ochi strălucea o luminiţă gălbuie. Mâinile lui, colerice, apăsau pe suprafaţa biroului; tâmplele îi zvâcneau. Deodată Alberto îşi recuperă aplombul: avu impresia că trupul lui se reîncarcă. Fără să

clipească, rezistă privirii căpitanului şi, după câteva secunde, îl văzu pe căpitan că îşi mută privirea.

— N-am inventat nimic, domnule căpitan, a spus el, iar glasul lui răsuna convingător. A repetat: Nimic, domnule căpitan. Cercul îl căuta pe cel din a cărui vină a fost exmatriculat Cava. Jaguarul voia să se răzbune cu orice preţ, el îi urăşte pe trădători mai mult decât orice altceva. Şi toţi îl urau pe cadetul Arana, îl tratau ca pe un sclav. Sunt sigur că Jaguarul l-a omorât, domnule căpitan. Dacă n-aş fi fost sigur, n-aş fi spus nimic.

— Un moment, Fernández, a zis Gamboa. Explică totul în ordine. Vino mai aproape. Ia loc, dacă vrei.

— Nu, a spus căpitanul, tăios, iar Gamboa s-a întors cu privirea spre el. Dar căpitanul Garrido se uita ţintă la Alberto: Stai unde eşti. Şi continuă.

Alberto a tuşit şi şi-a şters fruntea cu batista. A început să vorbească cu un glas reţinut, gâfâind, cu pauze lungi, dar pe măsură ce relata isprăvile Cercului şi povestea Sclavului, în care pe nesimţite au apărut implicaţi şi ceilalţi cadeţi, şi descria strategia utilizată în introducerea ţigărilor şi a băuturii, furtul şi vânzarea subiectelor de examen, chefurile la Paulino, trecerea zidului pe la stadion sau pe la „Perlita”, partidele de pocher din spălătoare, concursurile, răzbunările şi pariurile, viaţa secretă a secţiei sale se ivea în faţa căpitanului ca un personaj de coşmar; Garrido pălea tot mai tare, iar glasul lui Alberto dobândea dezinvoltură, fermitate, iar uneori devenea chiar agresiv.

— Şi ce legătură are asta? l-a întrerupt, o singură dată, căpitanul.

— Ca să mă credeţi, domnule căpitan, a spus Alberto. Ofiţerii nu pot şti ce se petrece în dormitoare. S-ar zice că-i o altă lume. Vă spun ca să credeţi tot ce se referă la Sclav.

Mai târziu când Alberto a tăcut, căpitanul Garrido a rămas mut câteva clipe, cercetând, rând pe rând, toate obiectele de pe birou. Mâinile lui se jucau, acum, cu nasturii de la cămaşă.

— Bine, a zis el pe neaşteptate. Vrei să spui că toată secţia trebuie exmatriculată. Unii că-s hoţi, alţii că-s beţivi, alţii că-s cartofori. Toţi sunt vinovaţi de câte ceva, foarte bine. Dar tu cine eşti?

— Toţi eram la fel, a spus Alberto. Numai Arana era diferit. De aceea nu se lipea nimeni de el. (Glasul îi slăbi.) Trebuie să mă credeţi, domnule căpitan. Cercul era în căutarea lui. Voiau să

afle cine l-a denunţat pe Cava. Doreau să se răzbune, domnule căpitan.

— Stai! a zis căpitanul, derutat. Toată povestea asta cade din start. Ce tot înşiri prostii?! Nimeni nu l-a denunţat pe cadetul Cava.

— Nu-s prostii, domnule căpitan, a spus Alberto. Întrebaţi-l pe domnul locotenent Huarina dacă Sclavul nu l-a denunţat pe Cava. El a fost singurul care l-a văzut ieşind din dormitor ca să fure subiectele; era de planton. Întrebaţi-l pe domnul locotenent Huarina.

— Ceea ce spui n-are nici cap, nici coadă. (Alberto a remarcat însă că nu mai este aşa de sigur pe sine; una dintre mâini îi atârna inutil în aer, iar dinţii păreau mai mari.) N-are niciun Dumnezeu.

— Pentru Jaguar a fost de parcă el însuşi ar fi fost acuzat, domnule căpitan, a spus Alberto. Era nebun de furie din cauza exmatriculării lui Cava. Cei din Cerc se întâlneau mereu. A fost o răzbunare. Eu îl cunosc pe Jaguar, e în stare…

— Gata, a zis căpitanul. Ceea ce spui e o copilărie. Acuzi un coleg de omor, dar n-ai dovezi. Nu m-ar surprinde să aflu că cel care vrea să se răzbune acum eşti tu. În armată nu se admit asemenea jocuri, cadet. Te pot costa scump.

— Domnule căpitan! a zis Alberto. În asaltul asupra dealului, Jaguarul se afla în spatele lui Arana.

Şi a tăcut. A vorbit fără să se gândească, iar acum se îndoia. A încercat cu febrilitate să reconstituie imagini de pe terenul din La Perla, colina înconjurată de semănături, dimineaţa acelei zile de sâmbătă, formaţia.

— Eşti sigur? a spus Gamboa.

— Da, domnule locotenent. Se afla în spatele lui Arana. Sunt sigur.

Căpitanul Garrido îi privea, ochii lui săreau de la unul la celălalt, neîncrezători, mânioşi. Mâinile erau acum împreună: una strânsă pumn, cealaltă o acoperea, încălzind-o.

— Asta nu înseamnă nimic, a spus el. Absolut nimic.

Au rămas tăcuţi toţi trei. Căpitanul s-a ridicat brusc în picioare şi a început să se plimbe prin încăpere, cu mâinile la spate. Gamboa se aşezase pe locul ocupat mai înainte de căpitan şi privea în perete. Părea că meditează.

— Cadet Fernández, a zis căpitanul. Se oprise în mijlocul încăperii, iar glasul îi era mai blând: Am să-ţi vorbesc ca de la bărbat la bărbat. Tu eşti tânăr şi impulsiv. Asta nu-i rău, poate fi chiar o virtute. Dar acum, dacă se ia în consideraţie fie şi numai a zecea parte din ceea ce mi-ai spus adineauri şi tot este de ajuns ca să-ţi aducă exmatricularea din colegiu. Asta ar însemna distrugerea ta şi o lovitură cumplită pentru părinţii tăi. Nu-i aşa?

— Da, domnule căpitan, a spus Alberto.

Locotenentul Gamboa îşi mişca un picior prin aer şi privea în jos.

— Moartea acestui cadet te-a afectat, a continuat căpitanul. Te înţeleg, era prietenul tău. Dar dacă ceea ce-mi spui ar fi adevărat măcar în parte, niciodată nu s-ar putea verifica. Niciodată pentru că se bazează pe o ipoteză. Se poate doar să constatăm anumite încălcări ale regulamentului. Vor fi câţiva exmatriculaţi. Tu vei fi unul dintre cei dintâi, bineînţeles. Sunt dispus să uit totul dacă-mi promiţi să nu mai sufli o vorbă despre povestea asta. (îşi duse repede o mână la obraz, dar o coborî, fără să-şi atingă chipul.) Da, e cel mai bine. Să îngropăm toate născocirile astea.

Locotenentul Gamboa îl urmărea cu ochii în jos şi-şi legăna piciorul în acelaşi ritm, dar acum vârful pantofului atingea podeaua.

— Ne-am înţeles? a zis căpitanul, iar pe chipul lui s-a insinuat un zâmbet.

— Nu, domnule căpitan, a spus Alberto.

— Nu m-ai înţeles, cadet?

— Nu vă pot promite, a zis Alberto. Arana a fost ucis.

— Atunci, a spus căpitanul, cu asprime în glas, îţi ordon să taci şi să nu mai vorbeşti prostii. Iar dacă nu-mi dai ascultare, ai să vezi tu cine sunt eu.

— Scuzaţi, domnule căpitan, a spus Gamboa.

— Când vorbesc, să nu mă mai întrerupi, domnule Gamboa.

— Îmi pare rău, domnule căpitan, a zis locotenentul, ridicându-se în picioare.

Era mai înalt decât căpitanul, iar acesta trebuia să-şi ridice puţin capul ca să-l privească în ochi.

— Domnule căpitan, cadetul Fernández are dreptul de a prezenta acest denunţ. Eu nu susţin că-i adevărat. Dar are dreptul să ceară o anchetă. Regulamentul e limpede.

— Mă învăţaţi dumneavoastră pe mine regulamentul, domnule Gamboa?

— Nu, bineînţeles că nu, domnule căpitan. Dar dacă dumneavoastră nu vreţi să-l luaţi în consideraţie, mă voi prezenta eu însumi la raport la domnul maior. E o chestiune gravă şi cred că trebuie să se facă o anchetă.

La puţină vreme după ultimul examen, am văzut-o pe Teresa cu două fete pe bulevardul Sáenz Peña. Aveau prosoape cu ele, iar eu am întrebat-o, de departe, unde se duce. Mi-a răspuns: „La plajă.” în acea zi am fost prost dispus, iar când mama mi-a cerut bani, i-am răspuns cu o grosolănie. Atunci ea a scos cureaua pe care o ţinea sub pat. Nu mă mai bătea de mult şi-am ameninţat-o: „Dacă m-atingi, nu-ţi mai dau niciun sfanţ.” Era un simplu avertisment, n-aş fi crezut să aibă efect. Am îngheţat văzând-o cum coboară cureaua pe care o ţinea în sus, o trânteşte pe jos şi-mi aruncă printre dinţi o vorbă de ruşine. A intrat în bucătărie fără să mai zică nimic altceva. A doua zi Teresa s-a dus din nou la plajă cu cele două fete şi tot aşa în zilele următoare. Într-o dimineaţă m-am luat după ele. Se duceau în Chucuito. S-au dezbrăcat pe plajă, aveau costumul de baie pe ele. Le aşteptau trei sau patru băieţi. Eu mă uitam doar la cel care sta de vorbă cu Teresa, l-am urmărit toată dimineaţa de pe parapet. Pe urmă şi-a pus fiecare rochia peste costumul de baie şi s-au întors în Bellavista. Eu i-am aşteptat pe băieţi. Doi dintre ei au plecat curând, dar cel care stătuse cu Teresa şi celălalt au rămas până aproape de ora trei. Au luat-o spre Punta, mergeau pe mijlocul carosabilului, târând prosoapele şi costumul de baie după ei. Când au ajuns pe o stradă pustie, am început să arunc cu pietre în ei. I-am atins pe amândoi, pe prietenul Teresei l-am lovit în plină faţă. S-a aplecat, a zis „ah” şi atunci o altă piatră i-a căzut în spate. Se uitau la mine uluiţi, în timp ce eu alergam spre ei, fără a le lăsa răgazul să reacţioneze. Unul a scăpat rupând-o la fugă şi strigând „un nebun”. Celălalt a rămas pe loc, iar eu m-am aruncat asupra lui. Mă mai încăierasem la scoală şi ştiam să mă bat foarte bine, încă de mic fratele meu mă învăţase să mă folosesc de picioare şi de cap. „Ăla care se aruncă nebuneşte e un om mort, îmi zicea el. Dacă te baţi prosteşte, ca o brută, trebuie să ai măcar putere să-ţi înghesui duşmanul şi să-i zbori garda dintr-un pumn.

Dacă nu, pierzi. Braţele şi picioarele obosesc tot lovind şi te plictiseşti, îţi dispare mânia şi în scurt timp îţi piere cheful să mai lupţi. Atunci, dacă celălalt e şiret şi te-a măsurat bine, va profita şi le încasezi." Frate-meu mi-a arătat cum să-i descurajez pe cei care se bat ca brutele, să-i istovesc şi să-i ţin la distanţă cu picioarele până prind un moment de neatenţie, când îi apuc de cămaşă şi le înfig o lovitură cu capul. Fratele meu m-a învăţat să folosesc capul, cum fac cei din Callao, nu cu fruntea, nici cu toată ţeasta, ci cu osul unde începe părul şi care-i foarte tare, şi să cobor mâinile în momentul în care dau lovitura de cap, ca să evit ca adversarul să ridice genunchiul şi să mi-l înfunde în stomac. „Nimic nu se compară cu o lovitură de cap; ajunge una bine plasată ca să-ţi zăpăceşti duşmanul." Dar de data asta eu m-am năpustit ca o brută la doi deodată şi i-am dovedit. Cel care fusese cu Teresa nici măcar nu s-a apărat, s-a prăbuşit pe jos plângând. Prietenul lui se oprise la vreo zece metri şi-mi striga: „Nu-l bate, rebegitule, nu-l bate", dar eu am continuat să-l umflu şi după ce căzuse. Apoi m-am luat de celălalt, care fugea ca scăpat din puşcă, dar l-am ajuns, i-am ars un pumn de a venit de-a rostogolul. Nu voia să se bată: cum îi dădeam drumul, o lua la fugă. M-am întors la primul, care se ştergea pe faţă. Mă gândeam să-i vorbesc, dar când m-am văzut în faţa lui, m-am înfuriat şi i-am mai scăpat un pumn. A început să ţipe ca un papagal. L-am apucat de cămaşă şi i-am zis: „Dacă te mai apropii de Teresa, te bat măr." L-am înjurat în fel şi chip şi i-am mai expediat un picior şi cred c-aş fi continuat să-l caftesc, dar am simţit că mă trage cineva de ureche. Era o femeie, care a început să mă lovească în cap şi să strige: „Sălbăticiile, fiară", iar celălalt a profitat de ocazie ca s-o şteargă, în cele din urmă, femeia mi-a dat drumul şi m-am întors în Bellavista. Eram ca înainte de încăierare, s-ar fi zis că nu mă răzbunasem. Niciodată nu mă mai simţisem aşa. Alteori, când n-o vedeam pe Teresa, sufeream sau voiam să fiu singur, dar acum mă copleşiseră şi mânia şi tristeţea. Mă simţeam înşelat, eram sigur că dacă află, Teresa o să mă urască. M-am dus în piaţa Bellavista, dar n-am intrat în casă. M-am întors şi m-am îndreptat spre barul de pe Sáenz Peña, unde am dat de slăbănogul Higueras: sta la tejghea şi vorbea cu chinezul. „Ce-i cu tine?" mi-a zis el. Eu niciodată nu vorbisem cu nimeni despre Tere, dar acum simţeam nevoia să mă spovedesc cuiva. I-am

povestit slăbănogului totul, de când am cunoscut-o pe Tere, cu patru ani în urmă, când s-a mutat lângă casa mea. Slăbănogul m-a ascultat foarte serios, n-a râs nici o clipă. Doar din când în când îl auzeam spunând: „Ca să vezi, amice!”, „Ei, drăcie!”, „Ce să-i faci!” Apoi mi-a zis: „Eşti îndrăgostit lulea. Când eu m-am îndrăgostit prima oară eram cam de vârsta ta, dar nu iubeam aşa de tare. Dragostea e tare păcătoasă. Te tâmpeşti şi nu te mai ocupi de tine însuţi. Lucrurile îşi schimbă sensul şi eşti în stare să faci cele mai mari prostii şi să te nenoroceşti într-un minut pentru tot restul vieţii. Asta, pentru bărbaţi. Femeile, nu, pentru că sunt foarte şmechere, se îndrăgostesc doar când le convine. Dacă un bărbat nu le bagă în seamă, le trece dragostea şi caută altul. Ca şi când nu s-ar fi întâmplat nimic. Dar nu-ţi face griji. Dacă-i adevărat că există Dumnezeu, atunci tot atât de adevărat este că astăzi o să te vindec. Am eu un leac bun pentru boli din astea.” Mi-a dat să beau tărie şi bere până s-a înserat, pe urmă m-a făcut să vomit: m-a apăsat pe burtă ca să mă ajute. Pe urmă m-a dus într-o tavernă din port, m-a pus să fac un duş în curte şi mi-a dat mâncăruri picante într-un salon plin de lume. Am luat un taxi şi am dat şoferului o adresă. M-a întrebat: „Ai mai fost vreodată la bordel?” I-am zis că nu. „Asta o să te vindece, mi-a spus. O să vezi. Numai să te lase înăuntru.” într-adevăr, când am ajuns, ne-a deschis o bătrână care îl cunoştea pe slăbănog, dar care s-a înfuriat când m-a văzut: „Ai înnebunit? Crezi c-o să te las să intri cu mucosul ăsta aici? Din cinci în cinci minute vine câte un informator şi bea bere în sănătatea mea.” Au început să vorbească cu glas tare. În cele din urmă, bătrâna a fost de acord să intru. „Aşa da, ne-a zis, mergeţi drept în cameră şi nu-mi ieşiţi de acolo până mâine dimineaţă.” Am trecut cu slăbănogul aşa de repede prin salonul de la parter, că nici n-am apucat să zăresc vreo figură măcar. Am urcat scara, iar bătrâna ne-a deschis o cameră. Am intrat şi înainte ca slăbănogul să aprindă lumina, bătrâna a zis: „îţi trimit o duzină de sticle de bere. Te primesc cu puştiul, dar trebuie să consumi pe măsură. Or să urce şi fetele îndată. Ţi-o trimit pe Sandra că ei îi plac ţâncii.” Camera era mare şi murdară. În mijlocul ei era un pat cu o cuvertură roşie, un bideu şi două oglinzi, una pe tavan, deasupra patului, cealaltă în dreptul patului. Peste tot erau desene cu bărbaţi şi femei goale, făcute cu creionul sau cu cuţitul. Apoi au intrat două femei care au

adus mai multe sticle de bere. Erau prietenele slăbănogului şi l-au sărutat; îl ciupeau, i se suiau pe genunchi şi ziceau cuvinte urâte. Una era slabă, o mulatră înaltă, cu un dinte de aur, iar cealaltă mai albă şi mai grasă. Mulatra arăta mai bine. Amândouă mă luau peste picior şi-i ziceau slăbănogului „corupător de minori”. Au început să bea bere şi pe urmă au deschis puţintel uşa ca să se audă muzica de la parter şi au dansat. La început eu am stat tăcut, dar după ce am băut, m-am înveselit. Când am dansat, tipa albă îmi apăsa capul pe sânii ei, care ieşeau din rochie. Slăbănogul se îmbătase şi i-a cerut mulatrei să ne dea un show: a dansat un mambo în slip. Slăbănogul s-a repezit brusc la ea şi a aruncat-o în pat. Tipa albă m-a luat de mână şi m-a dus în altă cameră. „E pentru prima oară?” m-a întrebat. Eu i-am spus că nu, dar şi-a dat seama că mint. A fost foarte mulţumită şi în timp ce se apropia de mine fără nimic pe ea, mi-a zis: „Poate c-ai să-mi porţi noroc.”

Locotenentul Gamboa a ieşit din camera lui şi a străbătut platoul cu paşi mari. A ajuns la clase când Pitaluga, ofiţerul de serviciu, fluiera: tocmai se terminase prima oră din acea dimineaţă. Cadeţii erau în clase: un vuiet ca de cutremur trăda prezenţa lor între zidurile cenuşii, un monstru sonor şi circular care plutea deasupra curţii. Gamboa a rămas o clipă lângă scară şi apoi s-a îndreptat spre Direcţia de studii. Subofiţerul Pezoa era acolo, mirosind un caiet cu botul lui enorm şi cercetându-l cu ochii lui mici, neîncrezători.

— Vino, Pezoa.

Subofiţerul l-a urmat netezindu-şi cu un deget mustaţa rară. Mergea cu picioarele foarte depărtate, de parcă ar fi fost de la cavalerie. Gamboa îl aprecia: era ager, vioi şi foarte eficient în campanii.

— După ore, aduni prima secţie. Cadeţii să-şi ia puştile de la rastel. Du-i pe stadion.

— Control la arme, domnule locotenent?

— Nu. Vreau să-i văd încolonaţi în formaţie de luptă. Spune-mi, Pezoa, la ultimele manevre, am schimbat cumva formaţia? Vreau să ştiu dacă înaintarea s-a desfăşurat conform ordinii normale: prima grupă în faţă, apoi a doua şi la sfârşit a treia.

— Nu, domnule locotenent, a spus subofiţerul. Invers. În instrucţiuni, căpitanul a ordonat ca în avangardă să-i punem pe cei mai mici.

— Aşa-i, a zis Gamboa. Bine. Te aştept pe stadion.

Subofiţerul a salutat şi a plecatGamboa s-a întors la dormitoare. Dimineaţa era tot luminoasă, umiditatea redusă. Briza mişca uşor buruienile de pe terenul viran; vigonia executa cu rapiditate curse circulare. În curând va veni vara; colegiul va rămâne pustiu, viaţa va deveni monotonă, înăbuşitoare; serviciile în gardă vor fi mai scurte, mai puţin rigide, se va putea duce la plajă de trei ori pe săptămână. Nevasta se va simţi mai bine; vor plimba copilul cu căruciorul. În plus, va avea şi timp de studiu. Opt luni nu înseamnă prea mult pentru a pregăti un examen. Se zice că nu-s decât douăzeci de locuri pentru gradul de căpitan. Iar ei sunt vreo două sute de candidaţi.

A ajuns la secretariat. Căpitanul stătea la birou şi n-a ridicat capul la intrarea lui. După o vreme, în timp ce răsfoia rapoartele de la manevre, Gamboa a auzit:

— Vorbiţi, domnule locotenent.

— Da, domnule căpitan.

— Ce credeţi dumneavoastră?

Căpitanul Garrido îl privea încruntat. Gamboa şovăi înainte de a răspunde.

— Nu ştiu, domnule căpitan, a spus. E foarte greu de ştiut. Am început ancheta. Poate iese ceva la iveală.

— Nu mă refer la asta, a spus căpitanul. Vorbesc despre consecinţe. V-aţi mai gândit?

— Da, a zis Gamboa. Se poate termina rău.

— Rău? Căpitanul zâmbi: Aţi uitat că eu răspund de acest batalion, că prima secţie se află sub comanda dumneavoastră? Orice s-ar întâmpla, necazurile vor cădea şi pe capul meu, şi pe capul dumneavoastră.

— M-am gândit şi la asta, domnule căpitan, a spus Gamboa. Aveţi dreptate. Şi să nu credeţi că mă încântă o asemenea idee.

— Când îţi vine rândul la promovare?

— Anul viitor.

— Şi mie, a spus căpitanul. Examenul va fi tare, de fiecare dată sunt tot mai puţine locuri vacante. Să vorbim limpede, domnule Gamboa. Şi eu şi dumneavoastră avem un dosar excelent. Nicio pată măcar. Şi-acum or să ne facă răspunzători

de toată istoria asta. Cadetul ăla simte sprijinul dumneavoastră. Vorbiţi cu el. Convingeţi-l. Cel mai bine e să uităm toată povestea asta.

Gamboa l-a privit în ochi pe căpitanul Garrido.

— Pot să vă vorbesc sincer, domnul căpitan?

— Asta fac şi eu, domnule Gamboa. Vă vorbesc ca prieten, nu ca superior.

Gamboa a pus rapoartele despre manevre pe o comodă şi a făcut câţiva paşi spre birou.

— Pe mine mă interesează avansarea ca şi pe dumneavoastră, domnule căpitan. Voi face tot posibilul pentru a obţine gradul. Eu nu voiam să fiu repartizat aici, mă înţelegeţi? Între băieţii ăştia nu mă simt în armată. Dar dacă am învăţat ceva la Şcoala Militară, aceasta este tocmai importanţa disciplinei. Fără disciplină, totul se strică, se duce de râpă. Ţara noastră este cum este fiindcă nu există disciplină, nici ordine. Singurul lucru care se menţine puternic şi sănătos e armata, datorită structurii şi organizării ei. Dacă e adevărat că băiatul ăla a fost omorât, dacă e adevărată povestea cu băuturile, cu vânzarea subiectelor şi cu toate celelalte, eu mă simt răspunzător, domnule căpitan. Cred că e obligaţia mea să descopăr care este adevărul în această poveste.

— Exageraţi, domnule Gamboa, a zis căpitanul, oarecum surprins. Începuse să se plimbe prin încăpere, ca în timpul întrevederii cu Alberto: Eu nu spun să închidem ochii la toate astea. Afacerea cu examenele şi cu băutura trebuie pedepsită, bineînţeles. Dar nu uitaţi că primul lucru care se învaţă în armată este să fii bărbat. Bărbaţii fumează, se îmbată, sar ziduri, fac dragoste. Cadeţii ştiu că dacă sunt prinşi vor fi exmatriculaţi. Am dat deja afară mai mulţi dintre ei. Cei care nu se lasă prinşi sunt şmecheri. Ca să devină bărbaţi, trebuie să înfrunte riscuri, să fie îndrăzneţi. Asta e armata, domnule Gamboa, nu numai disciplină. Este şi îndrăzneală, înseamnă şi spirit inventiv. Dar, în sfârşit, putem discuta despre asta şi mai târziu. Ceea ce mă frământă acum este restul. E o poveste cu totul idioată. Dar chiar şi aşa, dacă ajunge la urechile colonelului, poate să ne facă mult rău.

— Scuzaţi-mă, domnule căpitan, a spus Gamboa. Atâta timp cât eu nu-mi dau seama de lucrurile astea, cadeţii din compania mea pot face tot ce le trece prin minte, sunt de acord cu

dumneavoastră. Dar acum nu mai pot face pe neştiutorul, m-aş simţi complice. Acuma ştiu că e ceva care nu merge. Cadetul Fernández a venit să-mi spună pur şi simplu că toate cele trei secţii mi-au râs în nas tot timpul, că şi-au bătut joc de mine nestingheriţi.

— Au devenit bărbaţi, domnule Gamboa, a spus căpitanul. Au intrat aici adolescenţi, efeminaţi. Iar acum, uitaţi-vă la ei!

— Eu o să-i fac şi mai bărbaţi, a zis Gamboa. Când termin ancheta, o să-i duc în faţa consiliului ofiţerilor pe toţi cadeţii din compania mea, dacă va fi cazul.

Căpitanul s-a oprit.

— Parcă aţi fi un popă fanatic, i-a zis, ridicând tonul. Vreţi să vă distrugeţi cariera?

— Domnule căpitan, un militar nu-şi distruge cariera făcându-şi datoria.

— Bine, a spus căpitanul, reluându-şi plimbarea. Faceţi cum vreţi. Dar vă asigur că nu veţi ieşi bine din povestea asta. Şi, bineînţeles, nu contaţi cu nimic pe sprijinul meu.

— Desigur, domnule căpitan. Permiteţi!

Gamboa a salutat şi a ieşit. S-a dus în camera lui. Pe masă era fotografia unei femei. Data dinainte de căsătoria lor. O cunoscuse la o petrecere, când el mai era încă la Şcoala Militară. Fotografia fusese făcută la ţară, Gamboa nu-şi mai aducea aminte unde anume. Pe atunci, era mai subţirică şi purta părul lung. Zâmbea sub un copac, iar în spate se zărea un râu. Gamboa o privi câteva secunde, apoi continuă controlul rapoartelor şi al fişelor cu pedepsele. Apoi se uită peste carnetele de note. Cu puţin înainte de amiază, se întoarse în curte. Doi soldaţi măturau dormitorul secţiei întâi. Văzându-l, au luat poziţie de drepţi.

— Pe loc repaus, a spus Gamboa. Voi măturaţi în acest dormitor în fiecare zi?

— Eu, domnule locotenent, a spus unul dintre soldaţi. Arată apoi spre celălalt. El mătură în dormitorul de la a doua.

— Vino cu mine.

În curte, locotenentul s-a întors spre soldat şi, privindu-l în ochi, i-a zis:

— Ai încurcat-o, animalule.

Soldatul a luat automat poziţie de drepţi. A deschis puţin ochii. Era spân, cu o faţă de necioplit. N-a întrebat nimic, părea să accepte posibilitatea de a fi greşit.

— De ce n-ai făcut raport?

— Ba am făcut, domnule locotenent, a zis. Treizeci şi două de paturi. Treizeci şi două de dulapuri. Numai că am raportat domnului sergent.

— Nu vorbesc despre asta. Şi nu mai face pe prostul. De ce n-ai menţionat în raport nimic despre sticlele de băutură, despre ţigări, zaruri şi cărţi de joc?

Soldatul a deschis ochii şi mai tare, dar a păstrat tăcerea.

— În ce dulapuri? a spus Gamboa.

— Ce anume, domnule locotenent?

— În ce dulapuri sunt băuturi şi cărţi de joc?

— Nu ştiu, domnule locotenent. Poate că sunt în altă secţie.

— Dacă minţi, ai cincisprezece zile de arest, a zis Gamboa, în ce dulapuri sunt ţigări?

— Nu ştiu, domnule locotenent. Dar adăugă, coborându-şi ochii: Cred că în toate.

— Şi băutură?

— Cred că numai în câteva.

— Şi zaruri?

— Tot numai în câteva, cred.

— De ce n-ai spus nimic în raport?

— Eu n-am văzut nimic, domnule locotenent. Eu nu pot deschide dulapurile. Sunt încuiate, iar cheile sunt la cadeţi. Doar cred că există, dar eu n-am văzut.

— Şi în celelalte secţii e la fel?

— Cred că da, domnule locotenent. Numai că nu chiar aşa ca la prima secţie.

— Bine, a zis Gamboa. Azi după-amiază intru eu de serviciu. Tu şi ceilalţi soldaţi de la curăţenie vă prezentaţi la corpul de gardă la ora trei.

— Am înţeles, domnule locotenent, a spus soldatul.

V

Era clar că n-o să scape niciunul, ar fi fost curată vrăjitorie. Ne-au oprit pe toţi şi pe urmă ne-au dus la dormitor şi atunci am zis, careva s-a pus pe cântat, nu-mi vine să cred, dar e limpede ca lumina zilei, Jaguarul ne-a turnat. Ne-au pus să deschidem dulapurile, mi se urcase sângele la cap, „ţine-te de pereţi, amice, a zis Vallano, că ăsta-i sfârşitul lumii", şi avea dreptate. „Inspecţie la echipament, domnule subofiţer?" a întrebat Arróspide, săracul de el, avea o faţă ca de mortăciune. „Nu face pe şmecherul, a zis Pezoa, stai cuminte şi, te rog, ţine-ţi limba-n gură." Ce friguri m-au apucat, îmi veniseră mii de draci, iar băieţii umblau ca nişte somnambuli. Şi totul era ciudat, Gamboa se oprise în faţa unui dulap, la fel şi Şobolanul, iar locotenentul striga: „Atenţie, deschideţi dulapurile şi-atât, nu v-a zis nimeni să băgaţi mâna." Dar cine să se încumete, de-acum, gata, ne-au prins, dar avem cel puţin satisfacţia că pe el l-au prins înaintea noastră. Cine, dacă nu el, putea să ciripească despre sticle şi despre cărţile de joc? Dar totul rămâne încurcat, nu pricep ce-i cu povestea cu stadionul şi cu puştile. Să fi fost Gamboa prost dispus şi-a vrut să-şi verse focul scoţându-ne bojocii prin noroaie? Unii chiar râdeau de noi, te doare sufletul să vezi asemenea oameni, nişte ţipi fără inimă, care nu ştiu ce-i aia o nenorocire. La drept vorbind, chiar aveai de ce să râzi, Şobolanul începuse să se scufunde prin dulapuri, se băga cu totul şi cum era cam pitic, dispărea acoperit de îmbrăcăminte. Se punea în patru labe, lingăul dracului, ca să vadă Gamboa că el caută cum trebuie, scotocea prin buzunare, anunţa: „Aici sunt ţigări «Inca», drace, astea-s din alea bune, fleşcăitul ăsta fumează Chesterfield, oare se duceau la vreo petrecere? Ce sticloanţă!" Iar noi, livizi, bine că au găsit câte ceva în fiecare dulap, slavă Domnului! E clar, cei mai loviţi vom fi cei care avem sticle în dulap, a mea era aproape goală, iar eu i-am zis să noteze că-i aşa, dar necioplitul ăla mi-a zis ţine-ţi gura, idiotule. Cel care se bucura ca un porc era Gamboa, se vedea după cum întreba: „Câte ai zis?" „Două pachete de Inca, două cutii de chibrituri, domnule locotenent." Iar Gamboa scria, încet, prelungindu-şi plăcerea. „O sticlă pe jumătate plină cu ce?" „Cu ţuică, domnule locotenent. Marca Sol de Inca." De fiecare dată când se uita la mine, Creţul strângea din dinţi, da, amice, suntem în rahat până-n gât. Şi ţi se făcea milă să le vezi faţa la

ăilalţi, de unde dracu' le-o fi venit ideea să ne controleze dulapurile? Şi după ce au plecat Gamboa şi Şobolanul, Creţul a zis: „Asta trebuie să fie opera Jaguarului. A jurat că dacă păţeşte ceva ne trage pe toţi după el în rahat. E un ticălos şi-un turnător." N-ar fi trebuit să zică aşa ceva, fără dovezi, şi cu vorbele astea, chiar dacă ar fi adevărat.

Numai că nu pricep de ce ne-au dus pe stadion, cred că tot Jaguarul e de vină, sigur i-a povestit lui Gamboa „din când în când ne dăm la găini", iar locotenentul o fi zis „îi fac eu să scuipe şi bojocii din ei, dacă-s aşa de isteţi". Şobolanul a intrat în clasă, „vă încolonaţi repede, că v-am pregătit o surpriză". Iar noi am strigat: „Şobolanule!" Iar el ne-a zis „Din ordinul locotenentului. Vă încolonaţi şi mergeţi la dormitoare, în pas de marş. Sau vreţi să-l chem?" Ne-am încolonat şi ne-a dus la dormitor, iar în uşă ne-a zis: „Luaţi puştile, aveţi un minut la dispoziţie, brigadier, mi-i dai la raport pe ultimii trei", am obosit înjurându-l de mamă, dar nimeni nu bănuia despre ce-i vorba. În curte, cadeţii de la celelalte secţii se distrau pe socoteala noastră. Unde s-a mai pomenit aşa ceva, să facem exerciţii de manevră cu puştile pe stadion, în miezul zilei, i-o fi sărit vreo doagă lui Gamboa? Ne aştepta pe terenul de fotbal şi se uita cu pică la noi. „Stai! a zis Şobolanul; încolonarea pe grupe de manevră!" Toţi protestau, parcă era un coşmar, să faci manevre în ţinuta de ore şi înainte de masă! Mamă-sa se putea duce liniştită la păşune după cât am bălăcărit-o noi. Şi pe urmă, după trei ore de cursuri, aveam o oboseală în trup! Şi tocmai atunci a intervenit şi Gamboa, care a strigat cu vocea lui groasă: „încolonaţi-vă pe trei rânduri. Grupa trei în faţă, iar grupa întâi la spate." Iar Şobolanul, un lingău, ne tot grăbea: „Mai repede, molâilor, mai repede, că arde." Şi atunci Gamboa a zis: „Vă distanţaţi la zece metri unii de alţii, ca pentru un asalt." Poate c-o fi pericol de război, iar ministrul o fi ordonat să primim instrucţie militară intensivă. Noi o să plecăm ca subofiţeri sau ca ofiţeri, mi-ar plăcea să pătrund în Arica prin foc şi sânge, să înfig steaguri peruane peste tot, în tavane, la ferestre, pe străzi, la maşini, se zice că chiliencele sunt cele mai drăguţe femei din lume, aşa o fi? Nu cred să fie pericol de război, i-ar fi antrenat pe toţi, nu numai pe noi, din prima secţie. „Ce-i cu voi? a strigat Gamboa. Puşcaşii din prima şi a doua grupă, aţi surzit sau sunteţi idioţi?" Am zis la zece metri, nu la douăzeci. Cum se

numeşte negrul?" „Vallano, domnule locotenent", era să leşin de râs când am văzut ce faţă a făcut Vallano când i-a zis Gamboa negru. „Bine, a zis locotenentul, de ce te-ai plasat la douăzeci de metri, dacă eu am ordonat la zece metri?" „Eu nu sunt puşcaş, domnule locotenent, vedeţi, lipseşte unul." Pezoa e-un animal, nimănui nu i-ar fi dat prin minte să vorbească aşa. „Aha, a zis Gamboa, încondeiază-l cu şase puncte pe absent." „Nu se poate, domnule locotenent, absentul e deja mort." „E cadetul Arana", numai un animal poate vorbi aşa. Nimic nu ieşea bine, Gamboa era furios. „Bine, a zis. Să treacă pe acest post puşcaşul din linia a doua." Şi după o clipă a răcnit: „De ce dracu' nu mi se execută ordinul?" Iar noi ne-am uitat unii la alţii şi atunci Arróspide a luat poziţie de drepţi şi a zis: „Nici acest cadet nu-i prezent. Este Jaguarul." „Treci chiar dumneata acolo şi nu mai protesta, a spus Gamboa. Ordinele se execută fără şovăială şi fără murmure." Apoi ne-a ordonat să înaintăm de la o arcadă la alta, vă pregătiţi la fluierul meu, vă târâţi, alergaţi, vă trântiţi pe burtă, cu exerciţiile astea pierzi noţiunea timpului, uiţi şi de tine şi de toate, şi tocmai când ne încălzisem, Gamboa ne-a chemat să ne încolonăm pe trei rânduri şi ne-a dus la dormitor, el s-a căţărat pe un dulap, iar Şobolanul pe altul, cum e bondoc, l-au trecut toate năduşelile până a ajuns sus, şi ne-a ordonat: „Drepţi, fiecare rămâne unde e", şi atunci am ghicit, Jaguarul ne-a vândut ca să-şi scape pielea, nu există ţipi de încredere pe lumea asta, cine-ar fi crezut că tocmai el o să ne facă un aşa pocinog. „Deschideţi dulapurile şi faceţi un pas înapoi. Primul care pune mâna pe ceva e pierdut", de parcă ai fi scamator ca să poţi ascunde o sticlă în nasul locotenentului. După ce au luat într-un sac tot ce-au găsit, am rămas muţi, iar eu m-am aruncat în pat. Labărăsfăţată nu era în dormitor, era ora mesei şi sigur se dusese la bucătărie să caute resturi. E trist că nu-i aici căţeaua, s-o scarpin în cap, asta mă odihneşte şi mă calmează, ai zice că-i o fetiţă. Cam aşa trebuie să fie când te însori. Sunt amărât şi-atunci îmi vine nevestica şi se aşază lângă mine şi tace şi stă cuminţică, eu nu-i zic nimic, o ating, o scarpin, o gâdil şi ea râde, eu o ciupesc şi ea ţipă, o mângâi, mă joc cu mutrişoara ei, îi fac părul bucle, o ţin de nas şi-i dau drumul când începe să se sufoce, o apuc de gât şi de ţâţe, de spate, de umeri, de fund, de picioare, de buric, o sărut când se aşteaptă mai puţin şi-i spun vorbe dulci: „Micuţo, drăguţo,

puicuţo, târfulicea mea.” Şi atunci a răcnit unul: „Numai voi sunteţi de vină.” Iar eu am strigat: „Ce vrei să spui?” „Voi şi Jaguarul”, a zis Arróspide. Şi eu m-am dus atunci la el, dar mi s-au pus ceilalţi în drum. „Am zis că voi sunteţi de vină şi-o repet”, mi-a strigat băiatul; era aşa de furios, că-i curgea saliva din gură şi nici măcar nu-şi dădea seama. Şi le zicea „daţi-i drumul, că nu mi-e frică de el, cu două picioare l-am terminat, îl fac praf în doi timpi şi trei mişcări”, iar pe mine mă ţineau strâns ca să mă liniştesc. „Când lucrurile au luat o asemenea întorsătură, e mai bine să nu ne încăierăm”, a spus Vallano. „Trebuie să fim uniţi ca să facem faţă la ceea ce urmează.” „Arróspide, i-am zis, eşti cea mai mare lichea pe care am văzut-o vreodată; când se-mput lucrurile, arunci cu noroi în colegi.” „Nu-i adevărat, a spus Arróspide. Eu sunt cu voi şi împotriva locotenenţilor, şi dacă trebuie să vă ajut, vă ajut. Dar vina pentru ceea ce se întâmplă o purtaţi tu, Jaguarul şi cu Creţul, pentru că nu sunteţi curaţi. E ceva necurat la mijloc. Cum se face că de-abia l-au băgat pe Jaguar la bulău, şi Gamboa a şi aflat ce e în dulapuri?” Eu nu ştiam ce să-i răspund, iar Creţul era de partea lor. Toţi ziceau „da, Jaguarul a fost turnătorul” şi „răzbunarea e cea mai dulce”. Pe urmă au sunat adunarea pentru masă şi cred că-i pentru prima oară de când sunt în colegiu când n-am mâncat mai nimic, mi se oprea mâncarea în gât.

Când soldatul l-a văzut pe Gamboa apropiindu-se, s-a ridicat în picioare şi a scos cheia; s-a întors ca să descuie uşa, dar locotenentul l-a oprit cu un gest, i-a luat cheia din mână şi i-a zis: „Du-te la corpul de gardă şi lasă-mă singur cu cadetul.” Camera de arest pentru soldaţi se înalţă în spatele coteţului de păsări, între stadion şi zidul care înconjoară colegiul. E o construcţie din chirpici, strâmtă şi joasă. Întotdeauna e un soldat de pază la uşă, chiar şi atunci când celula e neocupată. Gamboa a aşteptat ca soldatul să se îndepărteze pe terenul de fotbal, în direcţia dormitoarelor. A deschis uşa.

Încăperea se afla în semiobscuritate: începuse să se întunece, iar singura fereastră de aici semăna cu o crăpătură. La început n-a văzut pe nimeni şi primul lui gând a fost că arestatul a evadat. Apoi l-a descoperit întins pe ţambal. S-a apropiat; stătea cu ochii închişi; dormea. I-a scrutat trăsăturile imobile, a încercat să şi-l amintească; inutil, chipul lui se confunda cu al

celorlalţi, deşi îi era vag familiar, nu din cauza liniei feţei, ci din pricina expresiei de maturitate timpurie: îşi ţinea maxilarele strânse, sprâncenele încruntate şi avea gropiţă în bărbie. Când se aflau în faţa unui superior, soldaţii şi cadeţii îşi înăspreau faţa. Dar cadetul ăsta nu ştia că el e aici. De altfel, chipul lui scăpa regulii generale: majoritatea cadeţilor aveau pielea de culoare închisă şi trăsăturile colţuroase. Gamboa vedea o faţă albă, părul şi sprâncenele păreau blonde. A întins mâna şi a pus-o pe umărul Jaguarului. A rămas surprins: gestul său era lipsit de energie; l-a atins uşor, cum îţi trezeşti un camarad. A simţit cum trupul Jaguarului se crispează sub mâna lui, braţul s-a retras din cauza violenţei cu care cadetul s-a sculat, dar pe urmă a auzit călcâiele lovindu-se: fusese recunoscut şi totul intra în normal.

— la loc, a zis Gamboa. Avem multe de discutat.

Jaguarul s-a aşezat. Acum, în penumbră, locotenentul îi vedea ochii, nu prea mari, dar strălucitori şi pătrunzători. Cadetul nu se mişca, nici nu vorbea, dar în rigiditatea şi în tăcerea lui era ceva neîmblânzit, care îi displăcu lui Gamboa.

— De ce-ai intrat la Colegiul Militar?

Nu obţinu răspuns. Mâinile Jaguarului se ţineau de stinghia patului; expresia chipului nu se schimbase, era tot severă şi liniştită.

— Te-au băgat aici cu forţa, aşa-i? a zis Gamboa.

— De ce, domnule locotenent?

Glasul lui corespundea întocmai ochilor. Cuvintele erau respectuoase şi rostite încet, articulându-le cu oarecare senzualitate, dar tonul trăda o secretă aroganţă.

— Vreau să ştiu, a spus Gamboa. De ce-ai venit la Colegiul Militar?

— Voiam să mă fac militar.

— Voiai? a zis Gamboa. Între timp ţi-ai schimbat gândul?

De data asta l-a simţit şovăind. Când un ofiţer îi întreabă despre proiectele lor, toţi cadeţii afirmă că vor să devină militari. Gamboa ştia totuşi că numai unii aveau să se prezinte la examenul de admitere la şcoala din Chorrillos.

— Încă nu ştiu, domnule locotenent, a răspuns Jaguarul, după câteva secunde. Ezită din nou: Poate mă prezint la Şcoala de Aviaţie.

Au mai trecut câteva clipe. Se priveau în ochi şi s-ar fi zis că fiecare aşteaptă ceva de la celălalt. Deodată Gamboa îl întrebă direct:

— Ştii de ce eşti la arest, nu-i aşa?

— Nu, domnule locotenent.

— Zău? Chiar crezi că n-ar fi motive?

— N-am făcut nimic, a afirmat Jaguarul.

— Ar fi de ajuns numai ce-am găsit în dulap, a spus Gamboa, încet. Ţigări, două sticle de ţuică, o colecţie de şperacle. Ţi se pare puţin?

Locotenentul îl cercetă atent, dar în zadar: Jaguarul rămase imperturbabil şi mut. Nu părea surprins, nici speriat.

— Ţigările, mai treacă meargă, a adăugat Gamboa. Înseamnă doar un consemn. În schimb băutura, nu. Cadetii se pot îmbăta în oraş, acasă. Dar aici nu e voie să bea nicio picătură de alcool. Făcu o pauză: Şi zarurile? Secţia întâi e un adevărat tripou. Şi şperaclele? Ce înseamnă asta? Hoţii! Câte dulapuri ai deschis, de cât timp îţi furi colegii?

— Eu? Pentru o clipă, Gamboa îşi pierdu cumpătul: Jaguarul se uita la el cu ironie. A repetat, fără să-şi coboare privirea: Eu?

— Da, a zis Gamboa; simţea că mânia pune stăpânire pe el: Cine dracu', dacă nu dumneata?

— Toţi, a spus Jaguarul. Tot colegiul.

— Minţi, a zis Gamboa. Eşti un las.

— Nu sunt laş, a spus Jaguarul. Vă înşelaţi, domnule locotenent.

— Un hoţ, a adăugat Gamboa. Un beţivan, un cartofor şi pe deasupra şi laş. Ştii că acum îmi pare rău că nu suntem civili?

— Vreţi să mă bateţi? a întrebat Jaguarul.

— Nu, a spus Gamboa. Te-aş lua de urechi şi te-aş duce la şcoala de corecţie. Acolo ar fi trebuit să te ducă părinţii tăi. Acum e prea târziu, ţi-ai făcut-o singur. Îţi aduci aminte de acum trei ani? Am dat ordin de desfiinţare a Cercului, de încetare a jocului de-a bandiţii. Mai ţii minte ce v-am zis în acea noapte?

— Nu, a spus Jaguarul. Nu mai ţin minte.

— Ba ţii minte, a zis Gamboa. Dar nu contează. Te credeai foarte şmecher, nu-i aşa? în armată, şmecherii ca tine, mai devreme sau mai târziu, sfârşesc rău. Te-ai strecurat totuşi multă vreme. Dar ţi-a sunat ceasul.

— De ce? a spus Jaguarul. N-am făcut nimic.

— Cercul! a zis Gamboa. Furt de subiecte, furt de echipament, ambuscade împotriva superiorilor, abuz de autoritate cu cadeţii din III. Ştii ce eşti? Un delincvent.

— Nu-i adevărat, a spus Jaguarul. N-am făcut nimic. Am făcut doar ceea ce fac toţi.

— Cine? a spus Gamboa. Cine a mai furat subiecte?

— Toţi, a zis Jaguarul. Cei care nu fură au bani ca să le cumpere. Dar toţi sunt amestecaţi în povestea asta.

— Nume, a spus Gamboa. Dă-mi câteva nume. Cine, din secţia întâi?

— O să fiu exmatriculat?

— Da. Şi poate să ţi se întâmple ceva şi mai grav.

— Bun, a zis Jaguarul, fără să-şi schimbe glasul. Toată secţia întâi a cumpărat subiecte.

— Da? a spus Gamboa. Şi cadetul Arana?

— Poftim?

— Arana, a repetat Gamboa. Cadetul Ricardo Arana.

— Nu, a zis Jaguarul. Cred că el n-a cumpărat niciodată. Era un tocilar. Dar toţi ceilalţi, da.

— De ce l-ai ucis pe Arana? a spus Gamboa. Răspunde!

Toată lumea ştie. De ce?

— Ce v-a venit? a zis Jaguarul. A clipit o singură dată.

— Răspunde la întrebarea mea.

— Dumneavoastră sunteţi un bărbat adevărat? a spus Jaguarul. Se ridicase în picioare. Glasul îi tremura: Dacă sunteţi într-adevăr bărbat, scoateţi-vă galoanele. Mie nu mi-e teamă de dumneavoastră.

Gamboa, iute ca un fulger, a întins braţul şi l-a apucat de gulerul de la cămaşă, în timp ce cu cealaltă mână îl lipea de perete. Înainte ca Jaguarul să înceapă să tuşească, Gamboa simţi o împunsătură în umăr: încercând să-l lovească, Jaguarul îi atinsese cotul, iar pumnul i se oprise la jumătatea drumului. Îl eliberă din strânsoare şi făcu un pas înapoi.

— Aş putea să te omor, i-a zis. Sunt în legitimă apărare. Sunt superiorul tău şi ai vrut să mă loveşti. Dar de tine se va ocupa Consiliul ofiţerilor.

— Daţi-vă jos galoanele, a spus Jaguarul. Poate că sunteţi mai puternic, dar nu mi-e teamă de dumneavoastră.

— De ce l-ai omorât pe Arana? a zis Gamboa. Nu mai face pe nebunul şi răspunde o dată.

— Eu n-am omorât pe nimeni. De ce spuneţi asta? Credeţi că sunt un ucigaş? De ce să-l fi omorât pe Sclav?

— Ai fost denunţat, a spus Gamboa. Eşti terminat.

— De cine? Se ridicase în picioare, dintr-un salt; ochii îi scânteiau ca doi tăciuni.

— Vezi? a spus Gamboa. Te-ai trădat.

— Cine a zis aşa ceva? a repetat Jaguarul. Pe ăsta chiar c-o să-l omor.

— Pe la spate, a spus Gamboa. Se afla în faţa ta, la douăzeci de metri. L-ai omorât prin vicleşug. Ştii cum se pedepseşte asta?

— Eu n-am omorât pe nimeni. Jur că nu, domnule locotenent.

— O să vedem, a zis Gamboa. E mai bine să mărturiseşti totul.

— N-am nimic de mărturisit, a strigat Jaguarul. Povestea cu subiectele de la examene, cea cu furturile sunt adevărate. Dar nu sunt singur. Toţi fac la fel. Numai că viermii plătesc ca alţii să fure în locul lor. Însă de omorât, n-am omorât pe nimeni. Vreau să ştiu cine v-a zis asta.

— O să afli, a spus Gamboa. Ţi-o va spune chiar el, în faţă.

A doua zi am ajuns acasă la ora nouă dimineaţa. Mama sta la uşă. M-a văzut venind, dar nu s-a clintit din loc. Eu i-am zis: „Am rămas la prietenul meu din Chucuito.” Nu mi-a răspuns. M-a privit ciudat, cu oarecare teamă, de parcă urma să-i fac ceva. Ochii ei mă despuiau cu totul şi nu mă simţeam în largul meu. Mă durea capul şi mi se uscase gâtul, dar nu îndrăzneam să mă duc la culcare în nasul ei. Nu ştiam ce să fac, deschideam caietele şi cărţile de şcoală, ca să fie, acum nu-mi mai erau de folos, băgăm mâna în sertarul în care-mi ţineam lucrurile, dar ea era tot timpul în spatele meu, urmărindu-mă. M-am întors şi i-am zis: „Ce s-a întâmplat, de ce mă tot priveşti aşa?” Şi atunci mi-a spus: „Eşti pierdut. Mai bine te-aş şti mort.” Şi a ieşit pe uşa dinspre stradă. A stat mult timp pe trepte, cu coatele pe genunchi, cu capul între mâini. Eu o pândeam din camera mea şi-i vedeam cămaşa plină de găuri şi de petice, gâtul brăzdat de cute, părul ciufulit. M-am apropiat încetişor şi i-am spus: „Dacă eşti supărată pe mine, iartă-mă.” M-a privit din nou: şi faţa îi era plină de riduri, dintr-o nară îi ieşeau nişte peri albi, prin gura deschisă se vedea că-i lipsesc mai mulţi dinţi. „Mai bine i-ai cere iertare lui Dumnezeu. Deşi nu ştiu dacă mai are vreun rost. Eşti

deja condamnat.” „Vrei să-ţi promit ceva?” am întrebat-o. Iar ea mi-a răspuns: „La ce bun? Ţi-e întipărită pe faţă pierzania. Mai bine culcă-te, ca să dormi după beţie.”

Nu m-am culcat, îmi trecuse somnul. După câtăva vreme am ieşit şi m-am dus pe plaja din Chucuito. De pe chei i-am văzut pe băieţii din ajun fumând întinşi pe pietre. Îşi puseseră îmbrăcămintea în două grămezi ca să-şi sprijine capul pe ele. Pe plajă erau mai mulţi băieţi; unii, care stăteau pe mal, aruncau în apă cu pietre care săreau ca nişte răţuşte. Ceva mai târziu, au sosit Teresa şi prietenele ei. S-au apropiat de băieţi şi le-au dat mâna. S-au dezbrăcat, s-au aşezat în cerc, iar el, ca şi când nu i-aş fi făcut nimic, a stat tot timpul lângă Teresa. În sfârşit, au intrat în apă. Teresa striga „îngheţ, mor de frig”, iar băiatul a luat apă în mâini şi a început s-o stropească. Ea striga şi mai tare, dar nu se supăra. Apoi s-au dus mai departe de valuri. Teresa înota mai bine decât el, lin, ca un adevărat peşte, el se maimuţărea şi se scufunda. Au ieşit şi s-au aşezat pe pietre. Teresa s-a întins, iar el i-a făcut pernă din îmbrăcămintea lui şi s-a aşezat alături, puţin într-o parte, încât s-o poată vedea în întregime. Eu nu-i vedeam Teresei decât braţele, ridicate spre soare. În schimb, lui îi vedeam spatele slab, coastele ieşite în afară şi picioarele strâmbe. Pe la douăsprezece au intrat din nou în apă. Acum băiatul făcea pe fricosul, iar ea îl stropea şi el striga. Apoi au înotat. Au făcut pluta şi s-au jucat de-a înecatul: el se scufunda, iar Teresa îşi flutura braţele strigând ajutor, dar era clar că o făcea în glumă. El apărea brusc, ca un dop de plută, cu părul lăsat pe ochi, şi scotea un strigăt ca Tarzan. Le puteam auzi râsul, care era foarte puternic. Când au ieşit, îi aşteptam lângă grămezile de haine. Nu ştiu unde se duseseră prietenele Teresei şi celălalt băiat, nici n-am fost atent la ei. Parcă toată lumea dispăruse. S-au apropiat, iar Teresa m-a văzut prima; el venea în urma ei, sărind şi făcând pe nebunul. Pe faţa ei n-a apărut nicio schimbare, nu părea nici mai mulţumită, nici mai tristă decât era. Nu mi-a dat mâna, mi-a zis doar: „Bună. Şi tu erai la plajă?” în acea clipă, băiatul s-a uitat la mine şi m-a recunoscut, fiindcă s-a oprit brusc, s-a dat înapoi, s-a aplecat, a luat o piatră şi m-a ochit, „îl cunoşti? l-a întrebat Teresa râzând. E vecinul meu.” „Face pe durul, a zis băiatul. O să-l pocesc, ca pe viitor să-i piară cheful.” Eu am făcut o greşeală de calcul, mai bine zis am uitat de pietre. Am sărit, dar

picioarele mi s-au cufundat în nisipul de pe plajă, n-am înaintat nici jumătate din distanţă, am căzut la un metru de el şi atunci băiatul s-a apropiat şi a slobozit piatra drept în obrazul meu. Mă simţeam de parcă mă bătuse soarele în cap, vedeam totul în alb şi aveam impresia că plutesc. Dar cred că n-a durat cine ştie cât. Când am deschis ochii, Teresa părea îngrozită, iar băiatul rămăsese cu gura căscată. A fost un prost, dacă ar fi ştiut să profite ar fi făcut din mine ce-ar fi vrut, dar cum îmi curgea sânge din rană, a stat nemişcat, aşteptând să vadă ce mi se întâmplă, iar eu m-am repezit la el, sărind peste Teresa. În lupta corp la corp, era pierdut, l-am zărit doar când am căzut jos, parcă era o zdreanţă, eu n-am încasat nici măcar un pumn. Nu ne-am tăvălit, eu m-am urcat imediat pe el, cărându-i pumni în faţă, pe care el şi-o acoperise cu mâinile. Am luat pe urmă nişte pietricele cu care l-am frecat pe cap şi pe frunte, iar când şi-a ferit mâinile, i le-am băgat în gură şi în ochi. Nu ne-am despărţit decât când a venit curcanul. M-a apucat de cămaşă şi a tras de mine, iar eu simţeam cum se rupe ceva.

Mi-a dat o palmă şi-atunci eu am aruncat o piatră în burta lui. A zis: „Drace, te nimicesc”, m-a ridicat ca pe un fulg şi mi-a tras câteva scatoalce. Pe urmă mi-a zis: „Uită-te ce-ai făcut, nenorocitule.” Băiatul sta întins pe jos şi se văicărea. Nişte femei şi nişte tipi, adunaţi în jurul lui, îl consolau. Toţi, foarte furioşi, îi spuneau curcanului: „l-a spart capul, e-un sălbatic, la şcoala de corecţie cu el.” Pe mine nu mă interesa nimic din ce ziceau femeile, dar între timp am văzut-o pe Teresa. Era roşie şi mă privea cu ură. „Ce rău şi ce brută eşti!” mi-a zis. Iar eu i-am zis: „Tu eşti de vină, că eşti o târfă.” Curcanul m-a plesnit peste gură şi a răcnit: „Nu jigni fata, lichea!” Ea se uita la mine foarte speriată, iar eu m-am răsucit pe călcâie; curcanul mi-a zis: „Uşurel, unde te duci?” Şi-am început să dau în el cu picioarele şi cu mâinile, orbeşte, dar a reuşit să mă scoată de pe plajă. La comisariat, un locotenent i-a ordonat omului: „Trage-i o săpunealã zdravănă şi dă-i drumul. În curând o să-l prindem din nou, pentru ceva mai ca lumea. Are mutră de muşteriu al penitenciarelor.” Curcanul m-a dus în curte, şi-a scos cureaua şi-a început să dea în mine cu sete. Eu fugeam, iar ceilalţi sticleţi se prăpădeau de râs văzând cum îl trec apele urmărindu-mă. Apoi a aruncat cureaua şi m-a înghesuit într-un colţ. S-au apropiat şi alţi gardieni şi i-au spus: „Dă-i drumul. Nu te poţi

pune acum cu pumnii pe un puştan.” Am plecat de acolo, dar nu m-am întors acasă. M-am dus să stau la slăbănogul de Higueras.

— Nu înţeleg nimic, a spus maiorul. Absolut nimic.

Era un bărbat obez şi aprins la faţă, cu o mustăcioară roşcată, care nu-i ajungea până la colţul buzelor. Citise raportul cu atenţie, de la început până la sfârşit, clipind întruna. Înainte de a-şi ridica privirea spre căpitanul Garrido, care sta în picioare, în faţa biroului, cu spatele la fereastra prin care se vedeau marea fumurie şi câmpurile din La Perla, a recitit câteva paragrafe din cele zece pagini bătute la maşină.

— Nu înţeleg, a repetat el. Explicaţi-mi dumneavoastră, domnule căpitan. Unul dintre noi a înnebunit şi cred că nu eu sunt acela. Ce se întâmplă cu locotenentul Gamboa?

— Nu ştiu, domnule maior. Sunt la fel de surprins ca şi dumneavoastră. Am vorbit cu el de mai multe ori despre problema asta. Am încercat să-i dovedesc că un asemenea raport n-are nici cap, nici coadă.

— Nici cap, nici coadă? a zis maiorul. Dumneavoastră nu trebuia să permiteţi să-i bage pe băieţii ăia la arest, nici ca raportul să fie redactat în asemenea termeni. Trebuie să înăbuşim în faşă afacerea asta. Imediat! Fără a mai pierde vreo clipă.

— Nimeni n-a aflat nimic, domnule maior. Cei doi cadeţi sunt izolaţi.

— Cheamă-l pe Gamboa, a spus maiorul. Să vină imediat.

Căpitanul a ieşit ca o furtună. Maiorul a luat din nou raportul în mână. În timp ce-l citea, încerca să muşte din mustaţa roşie, dar dinţii săi erau foarte mici şi nu reuşeau decât să-i zgârie sau să-i irite buzele. Cu unul dintre picioare bătea, nervos, în podea. După câteva secunde, căpitanul s-a întors, urmat de locotenent.

— Bună ziua, a spus maiorul, cu un glas pe care iritarea îl colora cu tonuri acute şi grave. Sunt foarte mirat, domnule Gamboa. Hai să vedem, dumneavoastră sunteţi un ofiţer deosebit, superiorii vă stimează. Cum de v-a venit ideea să faceţi raportul ăsta? V-aţi pierdut capul, domnule, e-o-adevărată bombă. O adevărată bombă!

— E-adevărat, domnule maior, a zis Gamboa. Căpitanul îl privea mestecând furios. Dar problema nu-i de competenţa

mea. Am anchetat totul în măsura în care am fost în stare. Numai Consiliul ofiţerilor...

— Ce? îl întrerupse maiorul. Credeţi c-o să se întrunească să examineze asta? vorbiţi prostii, domnule. „Leoncio Prado" este un colegiu, cum să permitem un asemenea scandal! De fapt, ceva în capul dumneavoastră nu mai funcţionează cum trebuie, domnule Gamboa. Chiar credeţi c-o să las raportul ăsta să ajungă la minister?

— Tocmai asta i-am spus şi eu locotenentului, domnule maior, a intervenit căpitanul. Dar el se încăpăţânează.

— Să vedem, a zis maiorul. Nu trebuie să ne pierdem controlul, calmul este un lucru capital în orice moment. Să vedem. Cine-i băiatul care a făcut denunţul?

— Fernández, domnule maior. Un cadet din secţia întâi.

— De ce l-ai băgat pe celălalt la arest fără să aştepţi ordine?

— Trebuia să încep ancheta, domnule maior. Ca să-l interoghez, era necesar să-l despart de cadeţi. Altfel, ştirea s-ar fi răspândit prin tot anul. Din prudenţă, n-am vrut să-i pun fată în faţă.

— Acuzaţia este idioată, absurdă, a izbucnit maiorul. Iar dumneavoastră n-ar fi trebuit să-i acordaţi nici cea mai mică importanţă. Sunt lucruri copilăreşti şi-atâta tot. Cum aţi putut să daţi credit acestei poveşti fantastice? Niciodată nu mi-aş fi închipuit că sunteţi atât de naiv, domnule Gamboa.

— E posibil să aveţi dreptate, domnule maior. Dar permiteţi-mi să fac o observaţie. Nici eu nu credeam că se fură subiectele de examen, că există bande de hoţi, că introduc în colegiu băutură şi cărţi de joc. Dar toate acestea le-am constatat personal, domnule maior.

— Asta-i altceva, a zis maiorul. Este evident că anul V nesocoteşte disciplina. Nu încape nicio îndoială. Dar în acest caz, dumneavoastră sunteţi răspunzători. Căpitanul Garrido şi locotenentul Gamboa; şi dumneavoastră o să aveţi necazuri! Băieţii şi-au bătut joc de dumneavoastră. Să vedem ce figură face colonelul când va afla ce se petrece în dormitoare. Nu pot face nimic, trebuie să-i prezint raportul şi să pun lucrurile la punct. Dar – maiorul a încercat din nou să-şi muşte mustaţa – povestea cealaltă este inadmisibilă şi absurdă. Băiatul ăla şi-a tras un glonţ în cap din greşeală. Asta-i o afacere clasată.

— Scuzaţi, domnule maior, a spus Gamboa. Nu s-a dovedit că el s-ar fi omorât!

— Nu? Maiorul îl fulgeră cu privirea pe Gamboa. Vreţi să vă arăt raportul despre accident?

— Domnul colonel ne-a explicat motivul acestui raport, domnule maior. Pentru a evita complicaţiile…

— Ah! a zis maiorul, cu un gest triumfător. Tocmai! Şi pentru a evita complicaţiile, dumneavoastră faceţi acum un raport plin de orori?!

— E altceva, domnule maior, a spus Gamboa, imperturbabil. Totul s-a schimbat. Înainte, ipoteza accidentului era cea mai verosimilă, mai bine zis singura. Doctorii au spus că glonţul a venit din spate. Dar eu şi ceilalţi ofiţeri ne închipuiam că e vorba de un glonţ rătăcit, de un accident. În aceste condiţii, nu avea importanţă dacă se atribuia greşeala chiar victimei, ca să nu facem rău instituţiei. De fapt, domnule maior, eu am crezut că Arana era de vină cel puţin în parte, fiind prost plasat, întârziindu-şi saltul. Ba chiar puteam accepta că glonţul a ieşit din propria lui puşcă. Dar totul se schimbă de când cineva afirmă că e vorba de o crimă. Acuzaţia nu este cu totul absurdă, domnule căpitan. Dispunerea cadeţilor…

— Prostii, a zis maiorul, mânios. Probabil că dumneavoastră citiţi romane, domnule Gamboa. Haideţi să rezolvăm buclucul ăsta o dată pentru totdeauna, gata cu discuţiile inutile. Mergeţi la corpul de gardă şi trimiteţi cadeţii la dormitor. Spuneţi-le că dacă scot o vorbă despre această chestiune, vor fi exmatriculaţi şi nu vor primi niciun fel de certificat de studii. Şi faceţi alt raport, omiţând tot ceea ce se referă la moartea cadetului Arana.

— Nu pot să fac aşa ceva, domnule maior, a spus Gamboa. Cadetul Fernández îşi menţine acuzaţiile. Atât cât am putut constata eu însumi, ceea ce spune e adevărat. Acuzatul se afla în spatele victimei în timpul manevrelor. Nu afirm nimic, domnule maior. Vreau doar să spun că, tehnic vorbind, denunţul e acceptabil. Numai Consiliul se poate pronunţa în această privinţă.

— Părerea dumneavoastră nu mă interesează, a spus maiorul, cu dispreţ. Vă dau un ordin. Păstraţi aceste fabulaţii pentru dumneavoastră şi executaţi ordinul. Sau vreţi să vă duc în faţa Consiliului? Ordinele nu se discută, domnule locotenent.

— Sunteţi liber să mă duceţi în faţa Consiliului, domnule maior, a zis Gamboa, calm. Dar n-o să refac raportul. Îmi pare rău. Şi trebuie să vă amintesc că sunteţi obligat să-l prezentaţi comandantului.

Maiorul a pălit pe neaşteptate. Uitând că nu mai e singur, încerca acum cu orice preţ să-şi prindă mustaţa între dinţi şi făcea grimase surprinzătoare. Se ridicase în picioare. Ochii îi erau violacei.

— Bine, a spus. Dumneavoastră nu mă cunoaşteţi, domnule Gamboa. Sunt îngăduitor doar cu cine se poartă bine cu mine. Dar sunt un duşman periculos, o să vă daţi singur seama. O să vă coste scump. Jur că o să mă ţineţi minte. Deocamdată, nu părăsiţi colegiul până nu se va lămuri totul. O să transmit raportul, dar o să fac şi un referat despre modul dumneavoastră de a vă comporta cu superiorii. Sunteţi liber.

— La ordinele dumneavoastră, domnule maior, a zis Gamboa şi a ieşit fără să se grăbească.

— E nebun, a spus maiorul. A înnebunit. Dar îl vindec eu.

— O să prezentaţi raportul, domnule maior? a întrebat căpitanul.

— Nu pot altfel. Maiorul s-a uitat la căpitan şi a părut surprins să dea de el acolo. Şi dumneavoastră aţi încurcat-o, domnule Garrido. Dosarul dumneavoastră va rămâne pătat.

— Domnule maior! a bâiguit căpitanul. Nu-i vina mea. Totul s-a întâmplat la compania întâi, a lui Gamboa. Celelalte merg perfect, ca pe roate, domnule maior. Întotdeauna mi-am făcut datoria în spiritul instrucţiunilor.

— Locotenentul Gamboa este subordonatul dumneavoastră, a răspuns maiorul, cu asprime în glas. Dacă un cadet vine să vă informeze ce se întâmplă în batalionul dumneavoastră înseamnă că dumneavoastră aţi fost tot timpul cu capul în nori. Ce fel de ofiţeri sunteţi? Nu puteţi impune disciplina unor copii de şcoală! Vă sfătuiesc să încercaţi să mai puneţi lucrurile la punct cu anul V. Vă puteţi retrage.

Căpitanul se întoarse şi de-abia când ajunse lângă uşă îşi aduse aminte că n-a salutat. Făcu stânga împrejur şi-şi pocni călcâiele: maiorul cerceta raportul, îşi mişca buzele, iar fruntea i se tot încreţea şi descreţea. Cu un pas hotărât, aproape în goană, căpitanul Garrido s-a îndreptat spre secretariatul anului

V. În curte, a suflat în fluier, cu toată puterea. După câteva clipe, subofiţerul Morte intra în biroul lui.

— Cheamă-i pe toţi ofiţerii şi subofiţerii anului, i-a zis căpitanul. Şi-a trecut mâna peste freneticele maxilare: Voi toţi sunteţi adevăraţii răspunzători şi-o să mi-o plătiţi scump, pe toţi dracii! E vina voastră şi numai a voastră. Ce stai aici cu gura căscată? Du-te şi fă ce ţi-am spus.

VI

Gamboa şovăi, nu se putea hotărî să deschidă uşa. Era îngrijorat. „O fi din cauza acestor încurcături, se gândi, sau din pricina scrisorii?” O primise cu câteva ceasuri în urmă: „Mi-e foarte dor de tine. Nu trebuia să fac călătoria asta.

Ţi-am zis eu c-ar fi mult mai bine să rămân în Lima! În avion nu mai reuşeam să-mi stăpânesc greaţa, toată lumea se uita la mine, iar mie mi-era rău. La aeroport m-au aşteptat Cristina şi bărbatul ei, care-i foarte simpatic şi bun, o să-ţi povestesc eu. M-au dus imediat acasă şi-au chemat doctorul. A zis că drumul mi-a făcut rău, dar că în rest totul e bine. Totuşi, cum mă durea capul şi-mi revenise greaţa, au chemat iar doctorul şi atunci a spus că-i mai bine să mă interneze la spital. Mă ţin sub observaţie. Mi-au făcut mai multe injecţii şi stau nemişcată, fără pernă şi asta mă cam deranjează, tu ştii că-mi place să dorm aproape aşezată. Mama şi Cristina stau toată ziua cu mine, iar cumnatul vine să mă vadă îndată ce iese de la lucru. Toţi sunt foarte buni cu mine, dar aş vrea să fii tu aici, numai aşa m-aş simţi cu totul în siguranţă. Acum mă simt ceva mai bine, dar mi-e foarte frică să nu pierd copilul. Medicul spune că prima oară e mai greu, dar că totul va merge bine. Sunt foarte nervoasă şi mă gândesc tot timpul la tine. Ai grijă de tine. Ţi-e dor de mine, nu-i aşa? Dar nu la fel de tare ca mie.” Când a citit-o, începuse să se simtă abătut. Când ajunsese la jumătatea scrisorii, se prezentase căpitanului în camera lui, cu o mutră acră, şi-i spusese: „Colonelul ştie deja totul. A ieşit pe placul dumitale. Comandantul zice să-l scoţi pe Fernández de la arest şi să-l duci la biroul colonelului. Chiar acum.” Gamboa nu era alarmat, dar simţea o lipsă totală de entuziasm, de parcă toată această afacere nu-l mai privea deloc pe el. Nu era în obiceiul lui să se lase învins de indiferenţă. Era prost dispus. A împăturit scrisoarea, a pus-o în geantă şi a deschis uşa. Alberto îl văzuse venind, desigur, prin grilaj, fiindcă îl aştepta în poziţie de drepţi. Celula era mai luminoasă decât cea ocupată de Jaguar, iar Gamboa observă că pantalonul kaki al lui Alberto era ridicol de scurt: era strâns pe picioare, ca un colant de balerin, şi numai jumătate dintre nasturii de la şliţ erau încheiaţi. În schimb cămaşa era prea largă: umerii îi căzeau, iar la spate se forma o cocoaşă mare.

— Ascultă, a zis Gamboa. Unde te-ai schimbat de uniforma de oraş?

— Chiar aici, domnule locotenent. Aveam uniforma de şcoală în geamantan. O duc sâmbăta acasă, la spălat.

Gamboa a văzut pe patul de campanie o sferă albă, chipiul, şi nişte puncte luminoase, nasturii de la veston.

— Nu cunoşti regulamentul? a spus, cu brutalitate. Uniforma de şcoală se spală în colegiu, nu poate fi scoasă în oraş. Şi ce-i cu uniforma asta? Parcă ai fi o paiaţă.

Chipul lui Alberto s-a umplut de nelinişte. A încercat cu o mână să încheie partea de sus a pantalonului, dar, deşi îşi sugea vizibil burta, n-a izbutit.

— Pantalonul s-a strâns, iar cămaşa a crescut, a zis Gamboa, cu ironie. Care dintre cele două e furată?

— Amândouă, domnule locotenent.

Gamboa a primit o mică lovitură: într-adevăr, căpitanul are dreptate, acest cadet îl consideră un aliat.

— Pe dracu', a zis, vorbind parcă pentru sine. Ştii că nici pe tine nu te poate salva nimeni? Eşti mai mânjit decât oricare altul. Vreau să-ţi spun un lucru. Nu mi-ai făcut un serviciu venind să-mi povesteşti problemele tale. De ce nu ţi-a dat prin minte să-i suni pe Huarina sau pe Pitaluga?

— Nu ştiu, domnule locotenent, a spus Alberto. Dar a adăugat repede: N-am încredere decât în dumneavoastră.

— Eu nu sunt prietenul tău, a zis Gamboa, nici complice, nici protector. Am făcut ce era de datoria mea să fac. Acum totul e în mâinile colonelului şi ale Consiliului ofiţerilor. Or să vadă ei ce-i de făcut cu tine. Hai cu mine, colonelul vrea să te vadă.

Alberto a pălit, pupilele i s-au dilatat.

— Ţi-e frică? a spus Gamboa.

Alberto n-a răspuns. Luase poziţie de drepţi şi clipea.

— Hai, a zis Gamboa.

Au traversat pista de ciment şi Alberto s-a mirat văzându-l pe Gamboa că nu răspunde la salutul soldaţilor din gardă. Era pentru prima oară când intra în această clădire.

Pe dinafară – ziduri înalte, cenuşii şi mucegăite – semăna cu celelalte localuri ale colegiului. Înăuntru, totul era diferit. Vestibulul, acoperit cu un covor gros, care amortiza zgomotul paşilor, era luminat artificial, cu o lumină foarte tare, aşa că Alberto a închis ochii, orbit. Pe pereţi erau tablouri; i s-a părut că

recunoaşte, în trecere, personaje care ilustrau cartea de istorie, surprinse în momentul suprem: Bolognesi, trăgând ultimul cartuş; San Martín, arborând un drapel; Alfonso Ugarte, aruncându-se în prăpastie; preşedintele Republicii, primind o medalie. După vestibul, urma o sală mare, pustie, bine luminată: pe pereţi atârnau din abundenţă trofee sportive şi diplome. Gamboa s-a îndreptat spre un colţ. Au luat liftul. Locotenentul a apăsat pe butonul de la patru, ultimul etaj, desigur. Alberto s-a gândit că-i absurd că în trei ani de zile n-a observat câte etaje are această clădire. Interzisă cadeţilor, monstru cenuşiu şi oarecum satanic, fiindcă aici se întocmeau listele cu consemnări şi tot aici îşi aveau vizuina autorităţile colegiului, clădirea administraţiei se afla tot atât de departe de dormitoare, în spiritul cadeţilor, ca şi palatul arhiepiscopal sau plaja Ancón.

— Intră, a spus Gamboa.

Coridorul era îngust, pereţii străluceau. Gamboa a împins o uşă. Alberto a văzut un birou, iar în spatele lui, lângă un portret al colonelului, un bărbat îmbrăcat în civil.

— Domnul colonel v-aşteaptă, i-a spus lui Gamboa. Puteţi intra, domnule locotenent.

— Stai aici, i-a zis Gamboa lui Alberto. O să te chemăm noi.

Alberto a luat loc, în faţa civilului. Bărbatul se uita peste nişte hârtii; ţinea în mână un creion, pe care îl agita în aer, urmărind parcă nişte ritmuri tainice. Era scund, cu un chip anonim şi bine îmbrăcat. Gulerul tare părea să-l jeneze, dădea tot timpul din cap, iar mărul lui Adam i se mişca pe sub pielea gâtului ca o mică sălbăticiune ameţită. Alberto a încercat să asculte ce se petrecea alături, dar nu auzea nimic. S-a închis în sine: Teresa îi zâmbea din staţia de la Colegiul Raimondi. Imaginea îl chinuia de când fusese luat caporalul din celula vecină. Îi apărea doar chipul fetei, proiectat pe fundalul zidurilor palide ale colegiului italian, pe trotuarul bulevardului Arequipa; trupul nu i-l distingea. Petrecuse mai multe ceasuri încercând să-şi amintească trupul în întregime. Imagina pentru ea rochii elegante, bijuterii, coafuri exotice. Pentru o clipă, simţi că se înroşeşte: „Mă joc de-a îmbrăcatul păpuşilor, ca fetele.” Degeaba căuta în geamantan şi prin buzunare: nu avea hârtie, nu putea să-i scrie. A redactat atunci scrisori imaginare, compoziţii pline de imagini grandilocvente, în care îi vorbea

despre Colegiul Militar, despre dragoste, despre moartea Sclavului, despre sentimentul de culpabilitate, despre viitor. Deodată, auzi o sonerie. Civilul vorbea la telefon; încuviinţa dând din cap, ca şi cum interlocutorul ar fi putut să-l vadă. A pus delicat receptorul în furcă şi s-a întors spre Fernández.

— Dumneata eşti cadetul Fernández? Intră în biroul domnului colonel, te rog.

S-a îndreptat spre uşă şi a bătut de trei ori. N-a primit răspuns. A împins uşa: încăperea era enormă, luminată cu tuburi fluorescente, ochii i-au fost iritaţi la contactul cu neaşteptata atmosferă albastră. La zece metri distantă a văzut trei ofiţeri, aşezaţi pe nişte jilţuri de piele. A aruncat o privire în jur: un birou, diplome, fanioane, tablouri, un lampadar. Pe jos nu era covor: parchetul strălucea, iar ghetele sale alunecau ca pe gheaţă. A mers foarte încet, se temea să nu patineze. Se uita în jos, şi-a ridicat capul doar când a văzut că sub ochii lui apar un picior înfăşurat într-un pantalon kaki şi un braţ de jilţ. A luat poziţie de drepţi.

— Fernández? s-a auzit glasul care răsuna sub cerul înnorat când cadeţii evoluau pe stadion, repetând exerciţiile pentru diferitele demonstraţii, glăsciorul şuierător care îi ţinea nemişcaţi în sala de festivităţi, vorbindu-le despre patriotism şi spirit de sacrificiu. Fernández şi mai cum?

— Fernández Temple, domnule colonel. Cadet Alberto Fernández Temple.

Colonelul îl scruta cu privirea; era bronzat şi bondoc, iar părul grizonat era lipit cu grijă de craniu.

— Ce eşti cu generalul Temple? a întrebat colonelul.

Alberto încerca să ghicească ce prevesteşte tonul; era rece, dar nu ameninţător.

— Nimic, domnule colonel. Cred că generalul Temple este din familia Temple din Piura. Eu sunt din Moquegua.

— Da, a zis colonelul. Eşti din provincie. S-a întors, iar Alberto, urmărindu-i privirea, l-a descoperit în celălalt jilţ pe comandantul Altuna. Ca mine şi ca majoritatea comandanţilor din armată. E-un adevăr, cei mai buni ofiţeri provin din provincie. Apropo, domnule Altuna, dumneavoastră de unde sunteţi?

— Eu sunt din Lima, domnule colonel. Dar mă consider provincial. Întreaga mea familie e din Ancash.

Alberto s-a uitat după Gamboa, dar nu l-a văzut. Locotenentul ocupa jilţul al cărui spătar se afla în faţa sa: Alberto nu vedea decât un braţ, piciorul nemişcat şi o gheată care bătea uşor în podea.

— Bine, cadet Fernández, a spus colonelul; glasul său căpătase o anumită gravitate. Acum să vorbim de lucruri mai serioase, mai actuale. Colonelul, lăsat până atunci pe spate, s-a tras spre marginea jilţului: pântecele apărea, sub capul lui, ca o făptură aparte. Eşti un cadet adevărat, o persoană cu judecată, inteligent, bine crescut? Hai să presupunem că aşa este. Vreau să spun că n-ai fi pus în mişcare toată suflarea ofiţerească din colegiu pentru ceva nesemnificativ. Şi, într-adevăr, raportul redactat de locotenentul Gamboa arată că această chestiune justifică intervenţia nu numai a ofiţerilor, ci chiar a ministrului, a justiţiei. După câte văd, acuzi un coleg de asasinat.

A tuşit scurt, cu oarecare eleganţă, şi a tăcut câteva clipe.

— Eu mi-am zis imediat: un cadet din anul V nu mai e un copil. În trei ani de Colegiu militar a avut timp suficient să devină bărbat. Iar un bărbat, o fiinţă raţională trebuie să deţină probe hotărâtoare, convingătoare, pentru a acuza pe cineva de crimă. Numai dacă nu şi-o fi pierdut cumva minţile. Sau dacă n-o fi vreun ignorant în chestiuni juridice. Un ignorant care nu ştie ce înseamnă o mărturie falsă, care nu ştie că orice calomnie e definită de cod ca o delincventă şi pedepsită de lege. Am citit raportul cu atenţie, după cum cerea această afacere. Dar, din nefericire, cadet, dovezile nu apar pe nicăieri. Atunci mi-am zis: cadetul e o persoană prudentă, şi-a luat măsuri de precauţie, nu vrea să ne arate dovezile decât în ultimă instanţă, mie personal, ca eu să le prezint în faţa Consiliului. Foarte bine, cadet. De aceea am ordonat să vii aici. Dă-mi dovezile.

Sub privirea lui Alberto, piciorul lovea podeaua, se ridica şi iar cădea, implacabil.

— Domnule colonel, a spus. Eu doar…

— Da, da, a zis colonelul. Eşti bărbat, un cadet din anul V al Colegiului militar „Leoncio Prado”. Ştii ce faci. Să vedem dovezile.

— Eu am spus tot ceea ce ştiam, domnule colonel. Jaguarul voia să se răzbune pe Arana, fiindcă acesta acuzase…

— Vorbim mai târziu şi despre asta, l-a întrerupt colonelul. Anecdotele sunt foarte interesante. Ipotezele ne demonstrează

că eşti înzestrat cu spirit creator, cu o imaginaţie captivantă. A tăcut şi a repetat, mulţumit de sine: Captivantă. Acum hai să vedem documentele. Dă-mi tot materialul juridic necesar.

— N-am dovezi, domnule colonel, a recunoscut Alberto; glasul lui era supus şi îi tremura; şi-a muşcat buzele, ca să-şi facă curaj: Eu am spus doar ceea ce ştiam. Dar sunt sigur că…

— Cum? a zis colonelul, cu un aer mirat. Vrei să mă faci să cred că n-ai dovezi concrete şi de necombătut? Ceva mai multă seriozitate, cadet, nu-i un moment potrivit ca să ne ţinem de glume. Chiar nu ai niciun document valabil, palpabil? Hai, hai să vedem.

— Domnule colonel, eu am crezut că e de datoria mea…

— Aha! a continuat colonelul. Carevasăzică e vorba de o glumă! îmi pare foarte bine. Ai dreptul să te amuzi, de altfel umorul e un semn de tinereţe, este foarte sănătos. Dar totul are o limită. Eşti la armată, cadet. Nu poţi să-ţi baţi joc de forţele armate, aşa, pur şi simplu. Dar nu numai în armată, închipuie-ţi că şi în viaţa civilă asemenea glume se plătesc scump. Dacă vrei să acuzi pe cineva de asasinat, trebuie să te bazezi pe ceva, cum să zic?, pe ceva temeinic. Adică pe probe temeinice. Iar tu nu ai niciun fel de dovadă, nici întemeiată, nici neîntemeiată, şi-mi vii aici cu o acuzaţie fantastică, gratuită, împroşcând cu noroi un coleg şi colegiul care te-a format. Nu ne face să credem că eşti un nerod, cadet. Ce crezi că suntem noi, hai? Imbecili, debili mintali – sau ce? Ştii că patru doctori şi o comisie de experţi în balistică au stabilit că glonţul care l-a costat viaţa pe nefericitul ăla de cadet a ieşit chiar din puşca lui? Nu ţi-a trecut prin minte să te gândeşti că superiorii tăi, care au mai multă experienţă şi mai multă responsabilitate decât tine, făcuseră o minuţioasă anchetă în legătură cu această moarte? Taci, lasă-mă să termin! Ţi-ai închipuit c-o să stăm cu mâinile în sân după acest accident, că n-o să cercetăm, n-o să verificăm, n-o să descoperim greşelile, ce cauză l-a provocat? Crezi că galoanele ne cad din cer? îţi închipui cumva că locotenenţii, căpitanii, comandantul, eu însumi suntem o adunătură de idioţi, care stau cu braţele încrucişate când moare un cadet în asemenea împrejurări? E ruşinos, cadet Fernández. Ruşinos, ca să nu zic mai mult. Gândeşte-te o clipă şi apoi răspunde-mi. Nu-i ruşinos?

— Da, domnule colonel, a spus Alberto şi pe loc s-a simţit mai uşurat.

— Păcat că nu te-ai gândit mai înainte, a zis colonelul. Păcat că a fost nevoie de intervenţia mea ca să înţelegi proporţiile unui capriciu de adolescent. Acuma să trecem la altceva, cadet. Fiindcă, fără să ştii, ai pus în mişcare o maşină infernală. Şi prima victimă o să fii chiar tu. Ai multă imaginaţie, nu-i aşa? Tocmai ne-ai dat o probă magistrală. Necazul este că povestea cu asasinatul nu e singura. Am aici şi alte mărturii ale fanteziei, ale inspiraţiei tale. Vreţi să-mi daţi foile alea, domnule comandant?

Alberto a văzut că Altuna se ridică în picioare. Era un bărbat înalt şi corpolent, foarte diferit de colonel. Cadeţii le ziceau Grasul şi Slabul. Comandantul Altuna era un personaj tăcut şi rezervat, rareori putea fi văzut prin dormitoare sau prin clase. S-a dus până la birou şi s-a întors cu un pumn de hârtii în mână. Pantofii îi scârţâiau de parcă ar fi fost ghetele cadeţilor. Colonelul a primit hârtiile şi le-a dus la ochi.

— Ştii ce-s astea, cadet?

— Nu, domnule colonel.

— Ba ştii, cadet. Uită-te la ele.

Alberto le-a luat şi de-abia după ce a citit câteva rânduri şi-a dat seama.

— Acum recunoşti aceste foi?

Alberto a văzut că piciorul se contractează. Lângă spătar a apărut un cap: locotenentul Gamboa îl privea. S-a înroşit violent.

— Bineînţeles că le recunoşti, a adăugat colonelul, cu veselie în glas. Sunt documente, probe temeinice. Hai să vedem, citeşte-ne ceva din ce zice acolo.

Alberto s-a gândit la botezul câinilor. Pentru prima oară, după trei ani, a fost cuprins de neputinţă şi a simţit umilinţa totală pe care o cunoscuse la intrarea în colegiu. Totuşi, acum era mai rău: cel puţin botezul îl împărţea cu ceilalţi.

— Ţi-am zis să citeşti, a repetat colonelul.

Alberto a citit, făcând mari eforturi. Glasul îi era slab, iar uneori i se stingea de-a dreptul: „Avea nişte picioare foarte lungi şi păroase şi nişte fese atât de mari, că semăna mai degrabă cu un animal decât cu o femeie, dar era târfa cea mai solicitată de dormitorul patru, fiindcă toţi vicioşii se duceau la ea.” A tăcut. Încordat, aştepta ca vocea colonelului să-i ordone să continue. Dar colonelul tăcea. Alberto a simţit o oboseală profundă. Ca la

concursurile din vizuina lui Paulino, umilinţa îl istovea fizic, îi înmuia muşchii, îi întuneca mintea.

— Dă-mi înapoi hârtiile, a spus colonelul.

Alberto i le-a înmânat. Colonelul a început să le răsfoiască, tacticos. Pe măsură ce-i treceau pe dinaintea ochilor, îşi mişca buzele şi murmura. Alberto auzea fragmente de titluri de care de-abia îşi mai aducea aminte, unele fuseseră scrise cu un an în urmă: „Lula, incorigibila fleoarţă”, „Femeia nebună şi măgarul”, „Dânsul şi dânsa”.

— Ştii ce-ar trebui să fac cu hârtiile astea? a spus colonelul. Ţinea ochii mijiţi, părea copleşit de o îndatorire penibilă şi inevitabilă. Glasul trăda plictiseală şi o oarecare amărăciune. Nici măcar nu-i nevoie de întrunirea Consiliului ofiţerilor, cadet. Ar trebui să te azvârl imediat în stradă, ca pe un degenerat ce eşti. Şi să-l chem pe tată-tu, să te ducă la o clinică; poate psihiatrii – psihiatrii, mă înţelegi? – vor reuşi să te lecuiască. Ăsta chiar că-i un scandal, cadet. Trebuie să ai un spirit rătăcit, pervertit, ca să te consacri scrierii unor asemenea lucruri. Trebuie să fii o scursură. Hârtiile astea dezonorează colegiul, ne dezonorează pe toţi. Ai ceva de spus? Vorbeşte, vorbeşte!

— Nu, domnule colonel.

— Normal, a zis colonelul. Ce mai poţi spune în faţa documentelor flagrante? Niciun cuvânt. Răspunde-mi cu sinceritate, ca de la bărbat la bărbat. Meriţi să fii exmatriculat, să te denunţăm familiei ca pervertit şi corupător? Da au ba?

— Da, domnule colonel.

— Aceste foi înseamnă distrugerea ta, cadet. Crezi că te-ar mai primi vreun colegiu după ce ai fi exmatriculat de aici ca vicios şi tarat? Distrugerea ta totală! Da sau nu?

— Da, domnule colonel.

— Ce-ai face tu în locul meu, cadet?

— Nu ştiu, domnule colonel.

— Eu da, cadet. Am o datorie de îndeplinit. Făcu o pauză. Chipul îşi pierdu expresia beligerantă, se îndulci. Tot trupul i se contractă şi, când se lăsă iarăşi în jilţ, pântecele îşi micşoră volumul, se umaniză. Colonelul îşi scărpina guşa, privirea îi rătăcea prin încăpere, părea să fie pradă unor gânduri contradictorii. Comandantul şi locotenentul stăteau nemişcaţi, în timp ce colonelul reflecta, Alberto îşi concentra atenţia asupra piciorului care îşi sprijinea călcâiul pe parchetul ceruit şi

rămăsese cu vârful în aer: aştepta cu nelinişte ca talpa pantofului să reînceapă să lovească ritmic podeaua.

— Cadet Fernández Temple, a zis colonelul, cu o voce gravă. Alberto ridică încet capul. Îţi pare rău?

— Da, domnule colonel, a răspuns Alberto, fără să şovăie.

— Eu sunt un om sensibil, a spus colonelul. Iar aceste hârtii mă umplu de ruşine. Constituie un afront incalificabil la adresa colegiului. Uită-te la mine, cadet. Tu ai o formaţie militară, nu eşti un oarecare. Poartă-te ca un bărbat. Înţelegi ce-ţi spun?

— Da, domnule colonel.

— Vei face tot posibilul ca să te îndrepţi? Te vei strădui să fii un cadet model?

— Da, domnule colonel.

— Om trăi şi om vedea, a spus colonelul. Eu fac o greşeală, datoria mea e să te arunc imediat în stradă. Dar nu pentru tine, ci pentru această instituţie care este sacră, pentru marea familie pe care o formăm noi toţi, cei din „Leoncio Prado", îţi acord o ultimă şansă. O să păstrez aceste hârtii şi te voi ţine sub observaţie. Dacă superiorii tăi îmi vor spune, la sfârşitul anului, că ai răspuns încrederii mele, dacă până atunci carnetul tău de cadet rămâne curat, o să ard aceste hârtii şi-o să dau uitării toată această scandaloasă istorie.

În caz contrar, dacă vei comite vreo infracţiune – una singură e de ajuns, mă înţelegi? –, o să aplic regulamentul fără cruţare. Ne-am înţeles?

— Am înţeles, domnule colonel. Alberto îşi coborî ochii şi adăugă: Vă mulţumesc, domnule colonel.

— Îţi dai seama ce fac pentru tine?

— Da, domnule colonel.

— Niciun cuvânt în plus. Întoarce-te la dormitor şi poartă-te cum se cuvine. Fii un adevărat cadet leonciopradin, disciplinat şi responsabil. Poţi pleca.

Alberto luă poziţie de drepţi şi făcu stânga împrejur. Se îndreptă spre uşă, dar după trei paşi fu oprit de glasul colonelului:

— O clipă, cadet. Se înţelege de la sine că vei păstra o desăvârşită tăcere asupra a ceea ce s-a discutat aici. Povestea cu hârtiile, ridicola scorneală cu asasinatul, tot. Şi nu mai bate câmpii. Data viitoare, înainte de a te juca de-a detectivul, gândeşte-te că eşti în armată, o instituţie unde superiorii au

grijă ca totul să fie anchetat cum trebuie şi sancţionat. Te poţi retrage.

Alberto şi-a pocnit din nou călcâiele şi a ieşit. Civilul nu i-a aruncat nici măcar o privire. În loc să ia liftul, a coborât pe scări; ca întreaga clădire, treptele păreau oglinzi.

Ajuns afară, în faţa monumentului eroului, şi-a adus aminte că lăsase la arest geamantanul şi uniforma de oraş. A luat-o spre corpul de gardă, mergând încet. Locotenentul de gardă i-a răspuns la salut.

— Am venit să-mi iau lucrurile, domnule locotenent.

— De ce? a răspuns ofiţerul. Eşti la arest din ordinul lui Gamboa.

— Mi s-a ordonat să mă întorc la dormitor.

— Nici vorbă, a zis locotenentul. Nu cunoşti regulamentul? Nu ieşi de aici până ce locotenentul Gamboa nu mă anunţă în scris. Du-te înăuntru.

— Am înţeles, domnule locotenent.

— Sergent! a spus ofiţerul. Pune-l cu cadetul adus de la arestul de lângă stadion. Am nevoie de spaţiu pentru soldaţii pedepsiţi de căpitanul Bezada. S-a scărpinat în cap. Ne transformăm în carceră. În carceră, chiar aşa!

Sergentul, un bărbat îndesat, cu trăsături de indian, a dat din cap. A descuiat uşa celulei şi a împins-o cu piciorul.

— Înăuntru, cadet, a zis. Şi a adăugat, în şoaptă: Stai liniştit. Când se schimbă garda, îţi arunc o ţigară.

Alberto a intrat. Jaguarul sta pe patul de campanie şi-l privea.

De data asta, slăbănogul de Higueras nu voia să se ducă, a mers împotriva voinţei sale, parcă bănuind că lucrurile aveau să se sfârşească prost. Cu câteva luni mai înainte, când Felie i-a trimis vorbă, „sau lucrezi cu mine sau nu-ţi mai calcă piciorul prin Callao, dacă ţii la mutra ta”, slăbănogul mi-a zis: „Gata, mă aşteptam la aşa ceva.” El lucrase cu Felie încă de mic; fratele meu şi slăbănogul fuseseră ucenicii lui. Mai târziu, Felie fusese prins şi băgat la răcoare, iar ei au continuat singuri. După cinci ani, Felie a ieşit şi şi-a făcut o altă bandă, dar slăbănogul l-a ocolit, până ce într-o bună zi doi mardeiaşi au dat de el la „Tezaurul portului” şi l-au dus cu de-a sila la Felie. Mi-a povestit că nu i-au făcut nimic şi că Felie l-a îmbrăţişat şi i-a zis: „Ţin la tine ca la un fiu.” Apoi s-au îmbătat şi s-au despărţit prieteni.

Slăbănogul nu voia să opereze în echipă, spunea că-i o afacere proastă, dar nu voia nici să şi-l facă duşman pe Felie. Aşa că mi-a spus: „Eu o să accept; la urma urmei, Felie e un om drept. Dar tu nu ai niciun motiv s-o faci. Dacă vrei un sfat, întoarce-te la mamă-ta şi reia-ţi studiile. Acum probabil că ai ceva bani puşi deoparte.” Eu n-aveam nicio leţcaie şi i-am spus-o. „Ştii ce eşti? mi-a răspuns, un fustangiu, un adevărat fustangiu. Ţi-ai cheltuit toate lovelele la bordel?” Eu i-am zis că da. „Mai ai multe de învăţat, mi-a spus; nu face să-ţi rişti pielea pentru nişte putori. Trebuia să ţii ceva şi pentru tine. Ei, te-ai hotărât?” I-am spus că rămân cu el. Chiar în noaptea aia ne-am dus la Felie, într-o cârciumă împuţită, ţinută de o babă chioară. Felie era un mulatru bătrân şi de-abia se înţelegea ce spune; mai tot timpul cerea câte un păhărel de tărie. Ceilalţi, încă cinci sau şase inşi, mulatri, corcituri, munteni, nu se uitau la slăbănog cu ochi buni. În schimb Felie se adresa numai slăbănogului când vorbea şi râdea în hohote la glumele lui. Pe mine de-abia mă băga în seamă. Am început să lucrăm cu ei şi la început totul mergea strună. Am curăţat case din Magdalena şi Punta, din San Isidro şi Orrantia, din Salvarrey şi Barranco, dar nu din Callao. Pe mine mă puneau de şase şi nu m-au lăsat niciodată să intru să le deschid uşa. La împărţeală, Felie îmi arunca o nimica toată, dar după aceea slăbănogul îmi dăruia din partea lui. Noi doi formam o echipă, iar ceilalţi ţipi din bandă stăteau cu ochii pe noi. Odată, într-un bordel, slăbănogul şi mulatrul Pancracio s-au încăierat pentru o curvă, iar Pancracio a scos cuţitul şi i-a crestat braţul prietenului meu. M-am înfuriat şi m-am năpustit asupra lui. A mai sărit un mulatru şi ne-am încăierat. Felie a făcut un semn şi ceilalţi s-au strâns roată în jurul nostru. Târfele ţipau. Mai întâi ne-am măsurat. La început, mulatrul mă provoca şi râdea, „eşti un şoarece, iar eu pisica”, aşa îmi spunea, dar i-am aplicat câteva lovituri cu capul şi-atunci ne-am încăierat de-adevăratelea. Felie mi-a oferit o înghiţitură şi mi-a zis: „îmi scot pălăria. Cine l-a învăţat pe guguştiucul ăsta să se bată?”

De atunci, mă luam la harţă cu mulatrii, cu corciturile şi cu mocanii lui Felie din orice. Uneori mă trânteau la pământ dintr-o singură lovitură de picior, alteori rezistam la bătaie şi-i mai scuturam şi eu niţel. De câte ori ne îmbătăm, ajungeam la încăierare. Şi-atâta ne-am bătut, că până la urmă ne-am împrietenit. Îmi dădeau de băut şi mă luau cu ei la bordel şi la

cinema, să văd filme de aventuri. Şi în ziua aia ne duseserăm la film, eu, Pancracio şi slăbănogul. La ieşire ne aştepta Felie, vesel ca orice chefliu. Ne-am dus într-o cârciumă şi aici ne-a spus: „E lovitura secolului.” Când ne-a povestit că-l chemase Cartofleanţă să-i propună o operaţiune, slăbănogul de Higueras l-a întrerupt: „Nu te-amesteca cu ăştia, Felie. O s-o sfârşim rău. Ăştia lucrează pe picior mare.” Felie nu l-a băgat în seamă şi a continuat să explice planul. Era foarte mândru că fusese chemat de Cartofleanţă, fiindcă avea o bandă mare şi toţi îl invidiau. Trăiau ca oamenii de treabă, în case ca lumea şi aveau maşini. Slăbănogul a vrut să vorbească, dar ceilalţi i-au spus să tacă. Era pentru a doua zi. Totul părea foarte uşor. După cum ne-a zis Felie, ne-am întâlnit la zece seara la râpa Armendâriz, unde ne aşteptau doi ţipi de-ai lui Cartofleanţă. Bine îmbrăcaţi şi cu mustaţă, fumau ţigări fine şi-ai fi zis că se duc la petrecere. Ne-am omorât timpul până la miezul nopţii, când, doi câte doi, am luat-o spre tramvai. Aici ne-am întâlnit cu alt tip din banda lui Cartofleanţă. „Totu-i gata, a spus. Nu e nimeni. Tocmai au plecat. Pornim chiar acum.” Felie m-a pus de şase la câţiva metri de casă, în spatele unui zid. L-am întrebat pe slăbănog: „Cine intră?” Mi-a spus: „Felie, eu şi tipii lui Cartofleanţă. Iar toţi ceilalţi stau de şase. Ăsta-i stilul lor. Asta se cheamă treabă sigură.” Acolo unde eram eu plasat nu mai era nimeni, nu se vedea nicio lumină prin case şi mă gândeam că totul avea să se termine repede. Dar în timp ce veneam, slăbănogul tăcuse tot drumul, iar pe faţă i se citea amărăciunea. Când am trecut pe lângă ea, Pancracio îmi arătase casa. Era enormă, iar Felie a zis: „Cred că aici sunt la bani să se îmbogăţească o armată.” S-a scurs destul timp. Când am auzit fluierăturile, împuşcăturile şi înjurăturile, m-am dus spre ei în fugă, dar mi-am dat seama că fuseseră traşi pe sfoară: la colţul străzii erau trei poliţişti. M-am întors şi-am luat-o la sănătoasa. În piaţa Marsano m-am urcat în tramvai, iar în Lima am luat un taxi. Când am ajuns la cârciumă, nu l-am găsit decât pe Pancracio. „Era o cursă, mi-a zis. Cartofleanţă a trimis poliţia. Cred că i-au prins pe toţi. Eu i-am văzut pe Felie şi pe slăbănog întinşi pe jos, îi ciomăgeau ăia. Cei patru ţipi ai lui Cartofleanţă se prăpădeau de râs, or s-o plătească ei într-o bună zi. Dar acum e mai bine să dispărem.” I-am spus că n-am nicio para chioară. Mi-a dat cinci soli şi mi-a

spus: „Schimbă cartierul şi nu mai da pe-aici. Eu mă car din Lima, schimb aerul pentru o vreme.”

În noaptea aia m-am dus pe maidanele din Bellavista şi-am dormit într-un şanţ. Mai bine zis, m-am trântit pe spate şi-am privit întunericul, mort de frig. Dis-de-dimineaţă, m-am dus în piaţa Bellavista. Nu mai trecusem pe aici de doi ani de zile. Totul era la fel, în afară de uşa de la casa mea, care fusese vopsită. Am bătut, dar n-a ieşit nimeni. Am bătut mai tare. Dinăuntru, cineva a strigat: „Puţină răbdare, ce naiba!” A ieşit un bărbat şi l-am întrebat de doamna Domitila. „Habar n-am cine-i asta, mi-a spus; aici locuieşte Pedro Caifás şi ăla sunt eu.” Lângă el a apărut o femeie, care a zis: „Doamna Domitila? O bătrână care trăia singură?” „Da, i-am zis; cred că da”. „A murit, a spus femeia; locuia aici înainte de a ne muta noi, dar mai demult.” Eu le-am mulţumit şi m-am dus în piaţă, unde am stat toată dimineaţa privind uşa de la casa Teresei, să văd dacă nu iese careva. Pe la douăsprezece a ieşit un băiat. M-am apropiat şi i-am zis: „Ştii cumva unde locuieşte acum doamna şi fata care stăteau înainte în casa ta?” „Habar n-am”, mi-a spus. M-am mai dus o dată la fosta mea casă şi am bătut la uşă. A ieşit femeia. Am întrebat-o: „Ştiţi unde e înmormântată doamna Domitila?” „Nu ştiu, mi-a zis. Nici n-am cunoscut-o. Eraţi rude?” Voiam să-i spun că mi-e mamă, dar m-am gândit că poate mă caută turnătorii şi i-am zis: „Nu, voiam doar să ştiu.”

— Bună, a zis Jaguarul.

Nu părea mirat că-l vede acolo. Sergentul închisese uşa, celula era acum în penumbră.

— Bună, a spus Alberto.

— Ai ţigări? a întrebat Jaguarul

Sta în pat, sprijinit cu spatele de perete; Alberto putea să-i distingă doar jumătate de faţă, aflată pe direcţia fasciculului de lumină care cobora pe fereastră; cealaltă jumătate era doar o pată.

— Nu, a spus Alberto. Îmi aduce sergentul una, mai târziu.

— De ce te-au băgat aici? a spus Jaguarul.

— Nu ştiu. Dar pe tine?

— Un turnător s-a dus cu vorbe la Gamboa.

— Cine? Ce anume?

— Ascultă! a zis Jaguarul, coborând tonul. Tu o să ieşi sigur de aici înaintea mea. Fă-mi un serviciu. Vino mai aproape, să nu ne-audă.

Alberto s-a apropiat. Acum era în picioare, la câţiva centimetri de Jaguar, genunchii li se atingeau.

— Spune-le lui Boa şi Creţului că în dormitor e un turnător. Vreau să afle despre cine e vorba. Ştii ce i-a zis lui Gamboa?

— Nu.

— De ce cred băieţii din secţie că sunt aici?

— Cred că din cauza furtului de subiecte.

— Da, a zis Jaguarul. Şi din pricina asta. I-a spus despre subiecte, despre Cerc, despre furtul de echipament, că jucăm cărţi pe bani, că aducem băutură. Tot. Trebuie să aflu cine a fost. Spune-le că şi ei o încurcă dacă nu-l descoperă. Şi tu, şi tot dormitorul. E unul din secţie, altcineva nu putea şti.

— Or să te exmatriculeze, a zis Alberto. Şi probabil c-or să te trimită la închisoare.

— Aşa mi-a zis şi Gamboa. Sigur or să-i sâcâie şi pe Creţul şi pe Boa, din cauza Cercului. Spune-le să afle şi să-mi arunce pe fereastră o hârtiuţă cu numele lui. Dacă mă exmatriculează, nu-i mai văd.

— Şi ce câştigi cu asta?

— Nimic, a spus Jaguarul. Pe mine m-au dat în gât. Dar trebuie să mă răzbun.

— Eşti un ticălos, Jaguarule, a zis Alberto. Mi-ar plăcea să te văd la puşcărie.

Jaguarul s-a mişcat uşor: era tot pe pat, dar drept, fără să mai stea rezemat de perete, şi-a răsucit capul câţiva centimetri, ca să-l poată cerceta mai bine pe Alberto. Acum tot chipul lui era vizibil.

— N-ai auzit ce-am zis?

— Nu striga, a spus Jaguarul. Vrei să vină locotenentul? Ce-ai păţit?

— Un ticălos, murmură Alberto. Un asasin. Tu l-ai omorât pe Sclav.

Alberto a făcut un pas înapoi şi s-a ghemuit, dar Jaguarul nu l-a atacat, nici măcar nu se clintise din loc. Alberto îi vedea ochii albaştri strălucind în penumbră.

— Aiureli, a spus Jaguarul, tot încet. E o calomnie. I s-a spus şi asta lui Gamboa, ca să mă dea în gât. Turnătorul e vreunul care

vrea să-mi facă rău, vreun neputincios, nu-ţi dai seama? Spune-mi, toţi din dormitor cred că eu l-am omorât pe Arana?

Alberto n-a răspuns.

— Nu se poate, a zis Jaguarul. Nimeni nu poate crede aşa ceva. Arana era un amărât, oricine îl putea trânti la pământ doar cu un bobârnac. De ce să-l omor?

— Era mult mai bun decât tine, i-a zis Alberto. Vorbeau în şoaptă. Efortul pe care îl făceau ca să nu ridice glasul le îngheţa cuvintele, care deveneau teatrale, forţate. Tu faci pe durul, da' eşti un amărât. Sclavul era un băiat bun, tu nu ştii ce-nseamnă asta. El era de treabă, nu se băga peste nimeni. Îl necăjeai tot timpul, zi şi noapte. Când a intrat aici, era un tip normal, dar atâta l-aţi bătut tu şi ceilalţi, că l-aţi abrutizat. Numai fiindcă nu ştia să se bată! Eşti un nenorocit, Jaguarule. Acuma o să fii exmatriculat. Ştii care va fi viaţa ta? Una de delincvent, mai devreme sau mai târziu tot la răcoare ajungi.

— Şi mama îmi spunea la fel. Alberto s-a mirat, nu se aştepta la confidenţe. Dar a înţeles că de fapt Jaguarul vorbeşte singur; glasul lui era înăbuşit, surd. Şi Gamboa tot aşa. Nu ştiu de ce vă interesează atâta viaţa mea. Dar eu nu eram singurul care se lega de Sclav. Toţi îl necăjeau, chiar şi tu, Poetule. În colegiu, toţi se leagă de toţi, cel care se lasă e pierdut. Nu-i vina mea. Dacă eu sunt lăsat în pace asta-i fiindcă sunt mai bărbat. Nu-i vina mea.

— Tu nu eşti mai bărbat decât ceilalţi, a spus Alberto. Eşti un asasin şi nu mi-e frică de tine. Când ieşim de aici, ai să vezi tu.

— Vrei bătaie? a zis Jaguarul.

— Da.

— Tu nu eşti în stare, a spus Jaguarul. Spune-mi drept, cei din dormitor sunt toţi porniţi împotriva mea?

— Nu, a zis Alberto. Doar eu. Şi nu mi-e frică de tine.

— Psst! nu ţipa! Dacă vrei, ne batem în oraş. Dar tu nu eşti de mine, te avertizez. Degeaba eşti furios. Nu i-am făcut nimic Sclavului. Îl ciocăneam doar. Nu din răutate, doar ca să mă mai distrez.

— Ce importanţă are asta? Tu îl înnebuneai, iar ceilalţi îl înnebuneau ca să te imite. Îi făceai viaţa imposibilă. Şi l-ai omorât.

— Nu striga, idiotule, că te-aud ăia. Nu l-am omorât eu. Când ies de-aici, o să-l descopăr eu pe turnător şi-o să-l fac să

recunoască în faţa tuturor că e o calomnie. O să vezi că-i o minciună.

— Nu-i minciună, a zis Alberto. Ştiu eu.

— Nu mai striga, animalule.

— Eşti un criminal.

— Pssst!

— Eu te-am denunţat, Jaguarule. Ştiu că tu l-ai omorât.

De data asta, Alberto nu s-a mai mişcat. Jaguarul s-a ghemuit în pat.

— Tu i-ai spus lui Gamboa? a zis Jaguarul, foarte încet.

— Da. I-am spus tot ce-ai făcut, tot ce se petrece în dormitor.

— De ce-ai făcut asta?

— Pentru c-aşa am avut eu chef.

— Hai să vedem dacă eşti într-adevăr bărbat, a spus Jaguarul, ridicându-se în picioare.

VII

Locotenentul Gamboa a ieşit din biroul colonelului, l-a salutat pe civil, a aşteptat liftul câteva clipe şi, pentru că întârzia, a luat-o pe scări, coborând treptele două câte două. În curte, a constatat că dimineaţa devenise mai luminoasă: cerul senin strălucea, pe linia orizontului se zăreau nişte nori albi, împietriţi deasupra mării care scânteia în soare. A mers repede spre dormitoarele anului V şi a intrat în secretariat. Căpitanul Garrido sta la birou, ţeapăn ca un porc spinos. Gamboa l-a salutat din uşă.

— Ei? a zis căpitanul, ridicându-se brusc în picioare.

— Colonelul vă transmite să ştergeţi raportul meu din registru, domnule căpitan.

Chipul căpitanului s-a destins, iar ochii, adumbriţi până atunci, au zâmbit uşuraţi.

— Desigur, a spus, dând o lovitură în masă. Nici măcar nu l-am trecut în registru. Ştiam eu! Cum a fost, domnule Gamboa?

— Cadetul şi-a retras denunţul, domnule căpitan. Colonelul a rupt raportul. Afacerea trebuie dată uitării; adică presupusul asasinat, domnule căpitan. Cât despre cealaltă problemă, colonelul a ordonat să se întărească disciplina.

— Asta-i tot? a zis căpitanul, râzând sincer. Apropiaţi-vă, domnule Gamboa. Priviţi!

I-a întins un teanc de hârtii, pline de cifre şi de nume.

— Vedeţi? în trei zile, mai multe hârtii decât în toată luna trecută. Şaizeci de consemnaţi, aproape o treime din efectivul anului, vă închipuiţi! Colonelul poate fi liniştit, o să-i dăm pe toţi pe brazdă. În ce priveşte examenele, s-au şi luat măsurile cuvenite. O să păstrez chiar eu subiectele la mine în cameră, până se susţine proba respectivă; să vină să le ia, dacă au curajul. Am dublat plantoanele şi patrulele. Subofiţerii vor cere rapoarte din oră în oră. Se va face controlul echipamentului de două ori pe săptămână şi la fel al armamentului. Credeţi c-or să mai facă pe nebunii?

— Sper că nu, domnule căpitan.

— Cine avea dreptate? a întrebat căpitanul, apropiindu-se, cu o expresie de triumf pe faţă. Dumneavoastră sau eu?

— Era de datoria mea, a spus Gamboa.

— Dumneavoastră vă încurcaţi în regulamente, a spus căpitanul. Nu vă critic, domnule Gamboa, dar în viaţă trebuie să

fim mai practici. Uneori e preferabil să uităm regulamentul şi să apelăm la bunul-simţ.

— Eu cred în regulament, a zis Gamboa. Trebuie să vă mărturisesc un lucru: le ştiu pe de rost. Şi să ştiţi că nu-mi pare rău de nimic.

— Vreţi să fumaţi? a spus căpitanul.

Gamboa a acceptat o ţigară. Căpitanul fuma ţigări tari, de import, care scoteau un fum dens şi fetid. Locotenentul şi-a mângâiat o clipă ţigara turtită, înainte de a o duce la gură.

— Toţi credem în regulament, a zis căpitanul. Dar trebuie să ştii să-l interpretezi. Noi, militarii, trebuie să fim, înainte de toate, realişti, trebuie să acţionăm în acord cu împrejurările. Nu trebuie să forţăm lucrurile ca să fie în consonantă cu legea, domnule Gamboa, ci dimpotrivă, să adaptăm legile la lucruri. Mâna căpitanului Garrido, inspirată, a fluturat prin aer. Dacă nu, viaţa ar fi imposibilă. Încăpăţânarea e un rău aliat. Ce-o să câştigaţi punându-vă obrazul pentru cadetul ăla? Nimic, absolut nimic, vă faceţi rău dumneavoastră. Dacă mi-aţi fi dat ascultare, rezultatul ar fi fost acelaşi, numai că n-ar mai fi apărut atâtea probleme. Să nu credeţi că mă bucur. Ştiţi cât vă stimez. Dar maiorul e furios şi-o să încerce să vă pună beţe-n roate. Colonelul trebuie să fie şi el foarte supărat.

— Aş! a zis Gamboa, indiferent. Ce-mi pot face? De altfel, puţin îmi pasă. Am conştiinţa curată.

— Cu o conştiinţă curată câştigi un loc în cer, a spus căpitanul, amabil, dar nu întotdeauna şi galoane. În orice caz, eu o să fac tot ce depinde de mine ca toate astea să nu vă afecteze. Bun, dar ce-i cu cei doi cocoşi?

— Colonelul a dat ordin să se întoarcă la dormitor.

— Mergeţi după ei. Daţi-le câteva sfaturi; şi să-şi ţină gura, dacă vor să aibă un trai liniştit. Nu cred să fie vreo problemă. Sunt mai interesaţi decât oricine să uite de această poveste. Totuşi, fiţi mai atent cu protejatul dumneavoastră, e cam insolent.

— Protejatul meu? a zis Gamboa. Până acum o săptămână, nici măcar nu ştiam că există.

Locotenentul a ieşit, fără a-i mai cere permisiunea căpitanului. Curtea din faţa dormitoarelor era pustie, dar în curând avea să vină amiaza şi cadeţii aveau să se întoarcă din clase ca un râu care creşte, vuieşte şi se revarsă, iar curtea se

va transforma într-un tumultuos haos. Gamboa a scos scrisoarea din portofel, a ţinut-o câteva secunde în mână, apoi a pus-o la loc, fără s-o deschidă. „Dacă o să fie băiat, s-a gândit, n-o să se facă militar.”

La corpul de gardă, locotenentul de serviciu citea un ziar, iar soldaţii, aşezaţi pe bănci, se uitau unii la alţii, cu ochii goi. Când a intrat Gamboa, s-au ridicat în picioare, ca nişte automate.

— Bună ziua.

— Bună ziua, locotenent. Gamboa îl tutuia pe tânărul locotenent, dar acesta, care servise sub ordinele lui, îl trata cu un anumit respect.

— Am venit după cei doi cadeţi din V.

— Da, a spus locotenentul. Zâmbea jovial, dar pe chip se citea oboseala gărzii de peste noapte. Unul dintre ei tocmai voia să plece, dar n-a vea ordin scris. Să-i aduc? Sunt în celula din dreapta.

— Împreună? a întrebat Gamboa.

— Da. Îmi trebuia celula de lângă stadion. Sunt mai mulţi soldaţi pedepsiţi. Trebuia să-i pun separat?

— Dă-mi cheia. Vreau să vorbesc cu ei.

Gamboa a deschis încet uşa de la arest, dar a intrat dintr-un salt, ca un îmblânzitor în cuşca fiarelor. A văzut două pachete de picioare balansându-e în conul de lumină care traversa fereastra şi a auzit gâfâitul precipitat al celor doi cadeţi; ochii săi nu se obişnuiau cu penumbra, de-abia putea deosebi două siluete şi conturul feţelor. A făcut un pas spre ei şi a strigat:

— Atenţiune!

Cei doi s-au ridicat în picioare, fără grabă.

— Când intră un superior, a spus Gamboa, subordonaţii iau poziţie de drepţi. Aţi uitat? Aveţi câte şase puncte fiecare. Ia-ţi mâna de la obraz şi stai drepţi, cadet.

— Nu poate, domnule locotenent, a spus Jaguarul.

Alberto şi-a retras mâna, dar imediat şi-a lipit palma de obraz. Gamboa l-a împins uşor spre lumină. Unul dintre pometi era foarte umflat, iar la nas şi la gură avea sânge închegat.

— Ia mâna, a zis Gamboa. Lasă-mă să văd.

Alberto şi-a coborât mâna, iar gura i s-a contractat. O mare pată violetă îi închidea ochiul; pleoapa, lăsată în jos, era o suprafaţă aspră şi parcă arsă. Gamboa a văzut că şi pe cămaşa

comando erau mai multe pete de sânge. Părul lui Alberto era îmbâcsit de sudoare şi de praf.

— Vino încoace.

Jaguarul s-a supus. Încăierarea lăsase urme puţine pe faţa lui, dar nările îi tremurau şi un firicel de salivă i se prelingea pe la colţul buzelor.

— Mergeţi la infirmerie, a spus Gamboa. Şi după aia vă aştept la mine în cameră. Trebuie să vorbesc cu amândoi.

Alberto şi Jaguarul au ieşit. Auzindu-le paşii, locotenentul de serviciu s-a întors spre ei. Zâmbetul care rătăcea pe chipul lui s-a transformat într-o expresie de uluială.

— Staţi! a strigat, derutat. Ce se întâmplă? Nu vă mişcaţi!

Soldaţii înaintaseră spre cadeţi şi se uitau la ei cu insistenţă.

— Lasă-i, a spus Gamboa. Şi întorcându-se către cadeţi, le-a ordonat: Mergeţi!

Alberto şi Jaguarul au părăsit clădirea corpului de gardă. Locotenenţii şi soldaţii i-au văzut îndepărtându-se în dimineaţa limpede, mergând umăr la umăr, cu capetele nemişcate. Nu-şi vorbeau, nu se priveau.

— I-a pocit faţa, a spus tânărul locotenent. Nu înţeleg.

— N-ai auzit nimic? a întrebat Gamboa.

— Nu, a răspuns locotenentul, încurcat. Şi nu m-am mişcat de aici. S-a adresat soldaţilor: Voi aţi auzit ceva?

Cele patru capete negre au negat.

— S-au bătut pe muteşte, a zis locotenentul; aprecia acum cele întâmplate cu un oarecare entuziasm sportiv. Eu i-aş fi pus la punct. Ce mod de a se încăiera, ce mai pereche de cocoşi! De ce s-au bătut?

— Prostii, a spus Gamboa. Nimic grav.

— Dar cum de-o fi putut ăla să le încaseze fără să strige? a zis locotenentul. L-a desfigurat. Blondul ar trebui băgat în echipa de box a colegiului. Sau e deja?

— Nu, a spus Gamboa. Cred că nu. Dar ai dreptate. Ar trebui băgat.

Toată ziua am rătăcit pe câmpuri; o femeie mi-a dat o bucată de pâine şi puţin lapte. La căderea nopţii, m-am culcat tot într-un şanţ, în apropiere de bulevardul Progreso. De data asta am dormit de-adevăratelea şi n-am mai deschis ochii decât când soarele era sus. Nu era nimeni prin apropiere, dar se auzeau

maşinile trecând pe bulevard. Îmi era foarte foame, aveam dureri de cap şi frisoane, ca înainte de gripă. M-am dus la Lima pe jos şi am ajuns în jur de ora douăsprezece pe Alfonso Ugarte. Teresa nu era printre fetele care ieşeau din şcoală. M-am învârtit prin centru, prin locuri foarte aglomerate, piaţa San Martín, strada Unión, bulevardul Grâu. După-amiază am ajuns în parcul Reserva, mort de oboseală. Apa de la ţâşnitoarele din parc m-a făcut să vomit. M-am întors pe iarbă, dar la câtăva vreme am văzut apropiindu-se un curcan care mi-a făcut un semn de departe. Am rupt-o la fugă, dar el nu s-a luat după mine. Se întunecase bine când am ajuns acasă la naşul meu, pe bulevardul Francisco Pizarro.

Îmi vâjâia capul, tremuram din tot trupul. Cum nu era iarnă, mi-am zis: „Asta-i, m-am îmbolnăvit.” înainte de a bate la uşă, m-am gândit: „O să iasă nevastă-sa şi-o să-mi spună că nu-i acasă. Atunci o să mă duc direct la comisariat. Cel puţin acolo îmi dau să mănânc”. Dar n-a ieşit ea, ci naşul. Mi-a deschis uşa şi se uita la mine, fără să mă recunoască. Şi nu erau decât doi ani de când nu mă mai văzuse. I-am spus cine sunt. El astupa uşa cu trupul; înăuntru era lumină, iar eu îi vedeam capul, rotund şi chel. „Tu? mi-a zis. Nu se poate, finule, credeam că şi tu ai murit.” M-a băgat înăuntru şi m-a întrebat: „Ce ai, băiete, ce-i cu tine?” Eu i-am zis: „Ştii, naşule, iartă-mă, dar sunt nemâncat de două zile.” M-a luat de braţ şi a chemat-o pe nevastă-sa. Mi-au dat supă, un biftec cu fasole şi o prăjitură. Apoi amândoi mi-au pus mai multe întrebări. Le-am îndrugat o poveste: „Am fugit de acasă ca să mă duc să muncesc în selvă cu un tip şi-am petrecut acolo doi ani, pe o plantaţie de cafea, pe urmă stăpânul ne-a dat afară, că-i mergea prost, şi-am ajuns la Lima fără nicio leţcaie.” Apoi i-am întrebat de mama şi el mi-a povestit că murise cu şase luni în urmă de un atac de inimă. „Am plătit eu înmormântarea, mi-a spus. Nu-ţi face griji. A fost destul de bine.” Şi a adăugat: „Deocamdată, în noaptea asta o să dormi în curtea din spate. Mâine o să vedem ce putem face pentru tine.” Femeia mi-a dat o pătură şi un pui de pernă. A doua zi, naşul m-a dus la prăvălie şi m-a pus să servesc la tejghea. Eram doar eu şi el. Nu-mi plătea nimic, dar aveam casă şi masă şi se purtau frumos, deşi mă puneau tot timpul la munci grele. Mă sculam înainte de şase şi trebuia să mătur toată casa, să pregătesc micul dejun şi să li-l duc la pat. Făceam

cumpărăturile la piaţă de pe o listă pe care mi-o dădea femeia, după aceea mă duceam la prăvălie; aici stăteam toată ziua, ca să vând. La început, sta la prăvălie şi naşul, dar pe urmă mă lăsa singur şi-mi cerea seara socotelile. Când mă întorceam acasă, le făceam mâncare – ea m-a învăţat să gătesc – şi după aceea mă duceam la culcare. Nu mă gândeam să plec, deşi mă săturasem de lipsa banilor. Trebuia să-i ciupesc pe clienţi la socoteală, cerând mai mult sau dându-le mai puţin rest, ca să-mi pot cumpăra pachetele de „Nacional" pe care le fumam pe ascuns. Mi-ar fi plăcut să mă mai duc şi eu din când în când pe ici, pe colo, dar teama de poliţie îmi punea frâu. Mai târziu, lucrurile s-au îmbunătăţit. Naşul a trebuit să facă un drum la munte şi a luat-o şi pe fie-sa. Când am aflat c-o să plece, pe mine m-a cuprins frica, mi-am adus aminte că nevastă-sa nu mă înghite. Totuşi de când trăiam cu ei, nu se băga peste mine, îmi vorbea doar când îmi cerea câte ceva. Din ziua în care naşul a plecat, ea s-a schimbat. Era amabilă cu mine, îmi povestea tot felul de chestii, râdea, iar seara, când venea la prăvălie şi eu începeam să-i prezint socotelile, îmi spunea: „Lasă, doar ştiu că nu eşti hoţ." într-o seară a sosit la prăvălie înainte de nouă. Părea foarte nervoasă. Cum am văzut-o intrând, mi-am dat seama de intenţiile ei. Avea toate gesturile, râsul şi privirea târfelor din bordelurile din Callao, când erau bete şi cu chef. Mi-am adus aminte de vremea în care mă alunga când veneam să-l caut pe naşul şi m-am gândit: „A venit ceasul răzbunării." Ea era urâtă, grasă şi mai înaltă decât mine. Mi-a spus: „Ascultă, închide prăvălia şi hai la film. Te invit eu." Ne-am dus la un cinematograf din centru, fiindcă ea zicea că acolo rulează un film foarte bun, dar eu ştiam că i-e teamă să nu fie văzută cu mine în cartier, deoarece naşul era ştiut de gelos. La cinematograf, era un film de groază, ea făcea pe speriata, mă lua de mâini şi se lipea de mine, mă atingea cu genunchiul. Uneori, ca din greşeală, îşi punea mâna pe piciorul meu şi o lăsa acolo. Îmi venea să râd. Făceam pe prostul şi nu-i răspundeam la avansuri. Probabil că era furioasă. După film, ne-am întors acasă pe jos şi ea a început să-mi vorbească de femei, mi-a povestit întâmplări necurate, fără să folosească vreun cuvânt urât, şi pe urmă m-a întrebat dacă nu avusesem iubite. I-am spus că nu, iar ea mi-a răspuns: „Mincinosule! Toţi bărbaţii sunt la fel." Se străduia să observ că mă tratează ca pe un bărbat,

îmi venea să-i zic: „Semeni cu o târfă din Happy Land pe care o cheamă Emma.” Ajunşi acasă, am întrebat-o dacă vrea să-i fac ceva de mâncare, ia ea mi-a spus: „Nu. Hai mai bine să ne distrăm. În casa asta nu te poţi distra niciodată. Deschide o sticlă de bere.” Şi a început să-l vorbească de rău pe naşul. Îl ura: e un avar, un bătrân idiot şi nu ştiu câte alte lucruri. A făcut în aşa fel ca eu să beau singur toată sticla. Voia să mă îmbete, să vadă dacă aşa o s-o bag în seamă. Apoi a dat drumul la radio şi mi-a zis: „O să te învăţ să dansezi.” Mă strângea în braţe cu toată puterea, iar eu o lăsam, dar continuam să fac pe prostul. În cele din urmă mi-a spus: „Te-a pupat vreodată vreo femeie?” I-am zis că nu. „Vrei să vezi cum e?” M-a înşfăcat şi a început să mă sărute pe gură. Era dezlănţuită, îmi băga limba ei scârboasă până-n amigdale şi mă ciupea. Apoi m-a dus de mână până în camera ei şi s-a dezbrăcat. Goală, nu mai părea aşa de urâtă, avea încă trupul pietros. S-a ruşinat că eu mă uitam la ea fără să mă apropii şi a stins lumina. M-a pus să dorm cu ea în fiecare zi, cât a fost plecat naşul. „Te iubesc, îmi spunea, mă faci foarte fericită.” Şi-şi petrecea ziua vorbindu-şi de rău bărbatul. Îmi dădea bani, mi-a cumpărat haine şi a aranjat să merg cu ei la film în fiecare săptămână. În întuneric, mă lua de mână fără ca naşul să observe. Când i-am spus că aş vrea să intru la Colegiul Militar „Leoncio Prado” şi că trebuie să-l convingă pe bărbată-su să-mi plătească înscrierea, mai să înnebunească. Îşi smulgea părul din cap şi mă făcea ingrat şi om fără inimă. Am ameninţat-o c-o să fug şi-atunci s-a înmuiat, într-o dimineaţă, naşul mi-a zis: „Ştii, băiete? Ne-am hotărât să facem din tine un om. O să te înscriem la examen la Colegiul Militar.”

— Nu te mişti, chiar dacă te arde, a spus infirmierul. Fiindcă dacă-ţi intră în ochi, o să-l vezi pe dracul.

Alberto a văzut apropiindu-se de faţa lui tifonul îmbibat într-o substanţă ocru şi a strâns din dinţi. O durere insuportabilă l-a străbătut ca un fior: a deschis gura şi a strigat. Apoi durerea s-a localizat pe faţă. Cu ochiul sănătos, îl vedea pe deasupra umărului infirmierului pe Jaguar: se uita la el cu indiferenţă, stând pe un scaun, în celălalt capăt al încăperii. Nasul absorbea mirosul de alcool şi iod, care îl ameţea. Îi venea să vomite. Infirmeria era albă, iar podeaua acoperită de gresie arunca spre tavan lumina albastră care venea de la tuburile de neon.

Infirmierul se retrăsese cu tifonul şi pregătea acum alt tampon, îmbibându-l în timp ce fluiera printre dinţi. Oare şi acum o să doară la fel? Când primise loviturile Jaguarului pe podeaua celulei, unde se răstumaseră pe tăcute, nu simţise nicio durere, numai umilinţă. Fiindcă la câteva minute după ce începuseră, se simţea învins: pumnii şi picioarele lui de-abia îl atingeau pe Jaguar, se opintea în el, dar trebuia să dea drumul imediat trupului dur şi uluitor de agil care ataca şi se retrăgea, mereu prezent şi imposibil de prins, apropiat şi absent. Cele mai cumplite erau loviturile de cap, el îşi ridica iute coatele, lovea cu genunchii, se încovoia; inutil: capul Jaguarului cădea ca un bolid peste braţele lui, despărţindu-le şi croindu-şi drum spre faţă, iar el, zăpăcit, se gândea la un ciocan, la o nicovală. Şi astfel s-a prăbuşit prima oară, ca să poată respira. Dar Jaguarul n-a aşteptat să se ridice, nici nu s-a oprit să vadă dacă a câştigat: s-a lăsat peste el şi a continuat să-l lovească, cu pumnii lui neosteniţi, până ce Alberto a reuşit să se scoale în picioare şi să se retragă într-un colţ al celulei. După câteva secunde căzuse iarăşi pe jos, Jaguarul se reinstalase deasupra lui şi pumnii se tot abăteau asupra lui Alberto, până când şi-a pierdut cunoştinţa. Când a deschis ochii, se afla în pat, lângă Jaguar, ascultându-i răsuflarea monotonă. Realitatea a început să prindă consistenţă din momentul în care în celulă a răsunat glasul lui Gamboa.

— Gata, a zis infirmierul. Acuma trebuie să aşteptăm să se usuce, pe urmă te bandajez. Stai cuminte, să nu dai pe acolo cu mâna murdară.

Fluierând încă printre dinţi, infirmierul a ieşit din încăpere. Jaguarul şi Alberto s-au privit. Se simţea ciudat de calm: îi dispăruseră şi arsura şi mânia. A încercat totuşi să vorbească pe un ton injurios:

— Ce te tot uiţi?

— Eşti un turnător, a spus Jaguarul. Ochii lui luminoşi îl priveau pe Alberto lipsiţi de expresie: Cel mai scârbos lucru la un bărbat. Nu e nimic mai josnic şi mai respingător. Un turnător! îmi faci greaţă!

— O să mă răzbun într-o zi, a zis Alberto. Te simţi foarte puternic, nu? Jur c-o să te fac să te târăşti la picioarele mele. Ştii ce eşti? Un pungaş! Locul tău e la puşcărie.

— Turnătorii ca tine, a continuat Jaguarul, fără să fíe atent la ce spunea Alberto, n-ar fi trebuit să se nască. Poate c-o s-o

încurc din cauza ta, dar eu o să le spun tuturor din secţie şi din colegiu cine-mi eşti. Ar fi trebuit să mori de ruşine după tot ce-ai făcut.

— Nu mi-e ruşine, a zis Alberto. Şi când o să ies din colegiu, o să mă duc la poliţie să le spun că eşti un criminal.

— Eşti nebun, a zis Jaguarul, pe acelaşi ton. Ştii foarte bine că n-am omorât pe nimeni. Toţi ştiu că Sclavul a murit într-un accident. Ştii foarte bine toate astea, tumătorule.

— Eşti foarte liniştit, nu? Fiindcă şi colonelul şi căpitanul şi toţi de-aici sunt ca tine, complicii tăi, o bandă de ticăloşi. Nu vor să vorbească despre afacerea asta. Dar eu o să spun întregii lumi că tu l-ai omorât pe Sclav.

Uşa încăperii s-a deschis. Infirmierul aducea în mână un bandaj nou şi un rulou de leucoplast. A bandajat toată faţa lui Alberto; îi rămăsese descoperit doar un ochi şi gura. Jaguarul a izbucnit în râs.

— Ce ai? a spus infirmierul. De ce râzi?

— Aşa, a zis Jaguarul.

— Cum aşa? Numai un bolnav mintal râde de unul singur, nu ştiai?

— Zău? a spus Jaguarul. Nu ştiam.

— Asta-i, i-a zis infirmierul lui Alberto. Acum treci tu.

Jaguarul s-a instalat pe scaunul pe care îl ocupase Alberto.

Infirmierul, fluierând cu şi mai mult entuziasm, a înmuiat un tampon de vată în iod. Jaguarul avea doar câteva zgârieturi pe frunte şi o uşoară umflătură la gât. Infirmierul începuse să-i cureţe faţa cu mare grijă. Acum fluiera cu furie.

— Fir-ai al dracului! a strigat Jaguarul, împingându-l pe infirmier cu ambele mâini. Indian scârbos! Animalule!

Alberto şi infirmierul au izbucnit în râs.

— Ai făcut-o dinadins, a zis Jaguarul, acoperindu-şi un ochi. Ticălosule!

— Dacă te-ai mişcat, a spus infirmierul, apropiindu-se. Ţi-am zis că dacă intră în ochi, ustură. L-a silit să-şi ridice capul. Ia mâna, să între aer; aşa nu te mai ustură.

Jaguarul şi-a retras mâna. Avea ochiul înroşit şi plin de lacrimi. Infirmierul l-a îngrijit cu atenţie. Nu mai fluiera, dar vârful limbii îi ieşise printre buze, ca o mică năpârcă rozalie. După ce l-a dezinfectat, i-a pus nişte plasturi. S-a spălat pe mâini şi-a zis:

— Gata! Semnaţi aici.

Alberto şi Jaguarul au semnat în registru şi au plecat. Ziua devenise şi mai luminoasă şi, dacă n-ar fi fost briza care sufla peste terenul cu iarbă, s-ar fi putut crede că vara îşi intrase pe deplin în drepturi. Cerul, senin, părea foarte înalt. Mergeau pe platoul de defilare. Totul era pustiu, dar trecând prin faţa sălii de mese au auzit glasurile cadeţilor şi melodia unui vals peruan. În faţa clădirii ofiţerilor s-au întâlnit cu locotenentul Huarina.

— Staţi! a zis ofiţerul. Ce înseamnă asta?

— Am căzut, domnule locotenent, a spus Alberto.

— Cu aşa feţe, nu mai ieşiţi în oraş cel puţin o lună.

Şi-au continuat drumul spre dormitoare fără să-şi vorbească. Uşa de la camera lui Gamboa era deschisă, dar n-au intrat. Au rămas în prag, uitându-se unul la altul.

— Ce-aştepţi de nu baţi la uşă? a zis Jaguarul într-un târziu. Gamboa e aliatul tău.

Alberto a bătut, o dată.

— Intraţi, a zis Gamboa.

Locotenentul sta întins şi ţinea în mâini o scrisoare, pe care a împăturit-o în grabă, de îndată ce i-a văzut. S-a ridicat în picioare, s-a dus la uşă şi a închis-o. Cu un gest brusc, le-a arătat patul.

— Luaţi loc.

Alberto şi Jaguarul s-au aşezat pe marginea patului. Gamboa şi-a tras scaunul şi l-a pus în faţa lor; stătea invers, cu braţele sprijinite pe spătar. Avea faţa umedă de parcă tocmai s-ar fi spălat, ochii păreau obosiţi, pantofii erau murdari şi avea cămaşa descheiată. Cu o mână lipită de obraz, iar cu cealaltă lovindu-şi genunchiul, i-a privit îndelung.

— Bine, a spus în cele din urmă, făcând un gest de nerăbdare. Ştiţi deja despre ce e vorba. Bănuiesc că nu mai e nevoie să vă spun ce trebuie să faceţi.

Părea obosit şi sastisit. Privirea îi era opacă, iar glasul resemnat.

— Habar n-am, domnule locotenent, a spus Jaguarul. Nu ştiu decât ce mi-aţi spus dumneavoastră ieri.

Locotenentul l-a întrebat din priviri pe Alberto.

— Nu i-am spus nimic, domnule locotenent.

Gamboa s-a ridicat în picioare. Era evident că nu se simte în largul lui, că întrevederea nu-i face plăcere.

— Cadetul Fernández a prezentat un denunţ împotriva ta, ştii deja în legătură cu ce. Autorităţile consideră că acuzaţia e lipsită de temei. Vorbea rar, căutând formule impersonale şi făcând economie de cuvinte; uneori gura i se crispa într-un rictus care îi prelungea buzele cu două mici cute. Nu trebuie să se mai vorbească despre această chestiune, nici aici, nici, bineînţeles, în altă parte. Ar fi dăunător şi neplăcut pentru colegiu. Din moment ce cazul a fost închis, voi vă integraţi de-acum în secţie şi veţi păstra o discreţie absolută. Cea mai mică imprudenţă va fi aspru pedepsită. Colonelul m-a însărcinat să vă previn asupra faptului că urmările oricărei indiscreţii vor cădea pe umerii voştri.

Jaguarul îl ascultase pe Gamboa cu capul plecat. Dar când ofiţerul a tăcut, a ridicat ochii spre el.

— Vedeţi, domnule locotenent? V-am zis eu! E o calomnie a acestui turnător. Şi a arătat spre Alberto cu dispreţ.

— Nu-i o calomnie, a spus Alberto. Eşti un criminal.

— Tăceţi! a zis Gamboa. Tăceţi, puşlamalelor!

Alberto şi Jaguarul s-au ridicat automat în picioare.

— Cadet Fernández, a spus Gamboa. Acum două ore, în faţa mea, ţi-ai retras toate acuzaţiile împotriva colegului tău. Nu mai poţi deschide discuţia despre acest lucru, altfel te paşte o pedeapsă exemplară. Pe care eu însumi mă angajez s-o pun în aplicare. Am impresia că am vorbit limpede.

— Domnule locotenent, a bâiguit Alberto. În faţa colonelului, eu nu ştiam, mai bine zis nu puteam face altceva. Nu-mi lăsase nicio sansă. De altfel...

— De altfel, l-a întrerupt Gamboa, tu nu poţi acuza pe nimeni, nu poţi fi judecătorul nimănui. Dacă eu aş fi directorul colegiului, acum ai fi pe drumuri. Şi sper ca pe viitor s-o sfârşeşti cu negoţul cu fiţuici pornografice, dacă vrei să termini anul liniştit.

— Da, domnule locotenent. Dar asta n-are nicio legătură. Eu...

— Tu ai retractat în faţa colonelului. Să nu mai deschizi gura. Gamboa s-a întors spre Jaguar. Cât despre tine, e posibil să n-ai nicio legătură cu moartea lui Arana. Dar faptele tale sunt foarte grave. Te asigur că n-o să mai ai prilejul să-ţi baţi joc de ofiţeri. Te ţin din scurt. Acum plecaţi şi nu uitaţi ce v-am spus.

Alberto şi Jaguarul au ieşit. Gamboa a închis uşa în urma lor. De pe culoar, se auzeau în depărtare glasurile şi muzica din sala de mese; o marinera luase locul valsului. Au coborât spre

platou. Nu mai bătea vântul; iarba de pe maidan era nemişcată şi dreaptă. Au luat-o spre dormitorul lor, mergând încet.

— Ofiţerii sunt nişte ticăloşi, a spus Alberto, fără să se uite la Jaguar. Toţi, chiar şi Gamboa. Credeam că el e altfel.

— Au descoperit afacerea cu istorioarele? a zis Jaguarul.

— Da.

— Te-ai prăjit!

— Nu, a spus Alberto. M-au şantajat. Dacă îmi retrag acuzaţia împotriva ta, ei fac uitată chestia cu povestioarele. Aşa mi-a dat de înţeles colonelul. E de necrezut cât pot fi de josnici.

Jaguarul a izbucnit în râs.

— Eşti nebun? a zis. De când îmi iau ofiţerii apărarea?

— Nu pe tine, ci pe ei se apără. Nu vor să aibă necazuri. Sunt nişte oameni de nimic. Ce-i interesează pe ei c-a murit Sclavul?

— Asta aşa e, a recunoscut Jaguarul. Se zice că nu i-au lăsat familia să-l vadă când era la infirmerie. Îţi dai seama? Să fii pe moarte şi să nu vezi decât locotenenţi şi doctori. Sunt nişte nenorociţi.

— Nici ţie nu-ţi pasă c-a murit Sclavul, a spus Alberto. Voiai doar să te răzbuni pe el fiindcă l-a pârât pe Cava.

— Ce? a zis Jaguarul, oprindu-se şi uitându-se în ochii lui Alberto. Ce anume?

— Cum ce anume?

— Sclavul l-a denunţat pe munteanul Cava? Pe sub bandaje, pupilele Jaguarului scânteiau.

— Nu fi curvă, a zis Alberto. Nu te mai preface!

— Pe dracu, nu mă prefac. Nu ştiam că l-a denunţat pe Cava. Mai bine c-a murit. Ar trebui să crape toţi turnătorii.

Alberto nu-l vedea bine cu singurul său ochi şi nici nu putea să măsoare distanţa. A întins mâna ca să-l apuce de piept, dar n-a întâlnit decât aerul.

— Jură că nu ştiai că Sclavul l-a denunţat pe Cava. Jură pe mamă-ta. Spune să moară maică-mea dacă ştiam. Jură!

— Mama mea e moartă, a spus Jaguarul, dar nu ştiam.

— Jură, dacă eşti bărbat.

— Jur că nu ştiam.

— Am crezut că ştiai şi că de aia l-ai omorât, a spus Alberto. Dacă într-adevăr nu ştiai înseamnă că m-am înşelat. Scuză-mă, Jaguarule.

— E prea târziu pentru văicăreli, a zis Jaguarul. Dar încearcă să nu mai fi turnător niciodată. E cel mai josnic lucru din câte există.

VIII

Au intrat după masa de prânz, ca o inundaţie. Alberto i-a simţit apropiindu-se: au năvălit pe maidan însoţiţi de zgomotul făcut de iarba călcată în picioare, au bătut pasul pe platou ca nişte tobe nebune, în curtea anului a izbucnit brusc un incendiu gălăgios, sute de ghete izbeau îngrozitor pavajul. Deodată, când tumultul a atins paroxismul, cele două batante ale uşii s-au deschis larg, iar în pragul dormitorului s-au ivit trupuri şi chipuri cunoscute. A auzit cum mai multe glasuri rosteau instantaneu numele lui şi al Jaguarului. Marea de cadeţi pătrundea în dormitor şi se scinda în două valuri grăbite care alergau, unul spre el, celălalt spre fundul dormitorului, unde se găsea Jaguarul. Vallano era în fruntea grupului de cadeţi care se apropiau de el, toţi gesticulau, iar curiozitatea scânteia în ochii lor: el se simţea electrizat în faţa atâtor priviri şi întrebări simultane. Pentru o clipă, a avut impresia c-or să-l linşeze. A încercat să zâmbească, dar era inutil: nu puteau observa, bandajul îi acoperea aproape toată faţa. Îi ziceau: „Dracula!” „Monstrule!” „Frankenstein”, „Rita Hayworth”. A urmat o ploaie de întrebări. El simula o voce groasă şi greoaie, de parcă bandajul l-ar sufoca. „Am avut un accident, a murmurat. De-abia azi-dimineaţă am ieşit din spital.” „Fii atent, c-o să devii mai urât decât erai”, îi zicea Vallano, prieteneşte; alţii profetizau: „O să-ţi pierzi un ochi, în loc de Poetul, o să-ţi zicem Chiorul.” Nu-i cereau explicaţii, nimeni nu l-a iscodit cu detalii despre accident, se angajase un turneu tacit, toţi se întreceau să-i găsească o poreclă, să facă glume plastice şi crude. „M-a agăţat o maşină, a spus Alberto. M-a aruncat pe brânci pe bulevardul 2 de Mayo.” Dar grupul care îl înconjura începuse deja să se mişte, unii se duceau spre paturi, alţii se apropiau şi râdeau în hohote de bandajul lui. Brusc, cineva a strigat: „Pun pariu că totu-i o minciună, Jaguarul şi Poetul s-au mângâiat cu pumnii.” Un râs enorm a zguduit dormitorul. Alberto s-a gândit cu gratitudine la infirmier: bandajul care îi ascundea faţa era un aliat, nimeni nu-i putea citi adevărul pe faţă. Sta întins în pat. Cu singurul lui ochi liber, îi putea cuprinde doar pe Vallano, aflat lângă el, pe Arróspide şi pe Montes, îi vedea ca prin ceaţă. Dar îi ghicea pe ceilalţi, auzea glasurile care glumeau pe socoteala lui şi a Jaguarului, fără convingere, dar cu mult umor. „Jaguarule, ce i-ai făcut Poetului?” zicea unul. Altul îl întreba: „Poetule, nu-i

aşa că tu te baţi cu unghiile, ca femeile?” Alberto se străduia să distingă acum, în vacarm, glasul Jaguarului, dar nu izbutea. Nu putea nici să-l vadă: dulapurile, vergelele de la paturi, trupurile colegilor blocau drumul. Glumele continuau; se detaşa glasul lui Vallano, un venin şuierător şi perfid; negrul era inspirat, răspândea valuri de muşcături şi umor.

Deodată, glasul Jaguarului a răsunat în dormitor: „Gata cu flecăreala!” Imediat, hărmălaia s-a potolit, se mai auzeau doar chicote înăbuşite, timide. Cu sigurul său ochi – pleoapa i se închidea şi deschidea vertiginos –, Alberto a zărit un trup care s-a deplasat pe lângă patul lui Vallano, şi-a sprijinit mâinile de patul de sus şi a făcut o flexiune: bustul, şoldurile şi picioarele s-au ridicat cu uşurinţă, trupul se înălţa acum pe dulap şi dispăruse din raza lui vizuală; mai putea vedea doar picioarele lungi şi ciorapii albaştri lăsaţi brambura peste ghetele de culoarea ciocolatei, ca scândura dulapului. Ceilalţi nu observaseră încă nimic, râsetele continuau, fugare, înfundate. Auzind cuvintele tunătoare ale lui Arróspide, nu s-a gândit că se întâmplă ceva excepţional, dar trupul său a înţeles: era încordat, umărul se tot îndesa în zid, începuse să-l doară. Arróspide a repetat, urlând: „Gata, Jaguarule! Gata cu strigătele, Jaguarule. O clipă!” Se făcuse o linişte desăvârşită, acum toată secţia se întorsese cu privirea spre brigadier, dar Alberto nu-i putea vedea ochii: bandajele îl împiedicau să-şi ridice capul, cu ochiul lui de ciclop zărea doar două ghete nemişcate, întunericul de sub pleoape şi iarăşi ghetele. Iar Arróspide a repetat de mai multe ori, exasperat: „Stai, Jaguare! O clipă, Jaguarule!” Alberto a auzit mişcări de trupuri: cadeţii care stăteau culcaţi în paturi se ridicau în capul oaselor, întindeau gâtul spre dulapul lui Vallano.

— Ce este? a zis Jaguarul, într-un târziu. Ce ai, Arróspide, ce te-a apucat?

Stând nemişcat pe locul lui, Alberto se uita la cadeţii din apropiere: ochii lor erau ca două pendule, se mişcau de sus în jos, de la un capăt la celălalt al dormitorului, de la Arróspide la Jaguar.

— O să-ţi explicăm, a strigat Arróspide. Avem multe de discutat. În primul rând, s-a terminat cu strigătele. Ai înţeles, Jaguarule? În dormitorul ăsta s-au petrecut multe de când te-a trimis Gamboa la bulău.

— Nu-mi place să mi se vorbească pe tonul ăsta, a răspuns Jaguarul sigur de sine, dar cu jumătate de glas; dacă ceilalţi cadeţi n-ar fi tăcut, cuvintele lui s-ar fi auzit cu greutate. Dacă vrei să vorbeşti cu mine, mai bine te dai jos de pe dulap şi vii încoace. Ca un om bine crescut.

— Nu-s un om bine crescut, a răcnit Arróspide.

„E furios, s-a gândit Alberto. E negru de furie. Nu vreau să se bată cu Jaguarul, ci să-l facă de râs în faţa tuturor.”

— Ba eşti un om bine crescut, a spus Jaguarul. Se înţelege de la sine. Toţi miraflorinii ca tine sunt bine crescuţi.

— Acum îţi vorbesc ca brigadier, Jaguarule. Nu încerca să provoci o bătaie, nu fi laş, Jaguarule. Dar, de fapt, cum ţi-e voia. Acum însă avem de discutat. Pe aici s-au petrecut lucruri foarte ciudate, mă înţelegi? Ştii ce s-a întâmplat după ce te-au băgat la bulău? Ţi-o poate spune oricine. Locotenenţii şi subofiţerii au înnebunit dintr-o dată. Au venit în dormitor, au deschis dulapurile, au luat cărţile de joc, sticlele, şperaclele. A plouat cu observaţii în dosarele noastre şi cu consemnări.

Aproape toată secţia trebuie să aştepte o bună bucată de vreme până să mai iasă în oraş, Jaguarule.

— Şi? a zis Jaguarul. Ce amestec am eu în toate astea?

— Mai şi întrebi?

— Da, a spus Jaguarul, liniştit. Mai şi întreb.

— Tu le-ai spus Creţului şi lui Boa că dacă ţi se face vreo figură, bagi la apă toată secţia. Şi ai făcut-o, Jaguarule. Ştii ce eşti? Un turnător! Ai făcut rău la toată lumea. Eşti un turnător, un vândut. În numele tuturor, îţi spun că nici măcar nu meriţi să te pocim. Eşti un ordinar, Jaguarule. Şi nimănui nu-i mai este teamă de tine. M-ai auzit?

Alberto s-a aplecat uşor într-o parte şi şi-a lăsat capul pe spate; aşa putea să-l vadă: pe dulap Arróspide părea mai înalt; avea părul ciufulit; braţele şi picioarele, foarte lungi, îl făceau şi mai slab. Sta cu picioarele depărtate, cu ochii larg deschişi şi isterici şi cu pumnii strânşi. Ce aştepta Jaguarul? Alberto percepea din nou lumea din jur printr-o negură intermitentă: ochiul îi clipea încontinuu.

— Vrei să spui că eu sunt turnător, a zis Jaguarul. Nu-i aşa? Spune, Arróspide. Asta vrei să spui, că sunt un turnător?

— Am şi spus-o, a strigat Arróspide. Şi nu numai eu. Toţi, tot dormitorul, Jaguarule. Eşti un turnător.

Imediat s-au auzit paşi grăbiţi, cineva alerga prin centrul dormitorului, printre dulapuri şi cadeţii nemişcaţi şi s-a oprit tocmai în unghiul pe care ochiul său îl putea cuprinde. Era Boa.

— Dă-te jos, coboară, fricosule, a strigat Boa. Dă-te jos.

Era lângă dulap, cu claia de păr mişcându-se ca un panaş, la câţiva centimetri de ghetele pe jumătate ascunse de ciorapii albaştri. „Ştiu, se gândea Alberto. O să-l apuce de picioare şi-o să-l tragă în jos.” Dar Boa nu ridica braţele, se mărginea să-l provoace.

— Dă-te jos, dă-te jos!

— Pleacă de aici, Boa, a zis Arróspide, fără să se uite la el. Nu vorbesc cu tine. Cară-te! Nu uita că şi tu te-ai îndoit de Jaguar.

— Jaguarule, a spus Boa, privindu-l pe Arróspide cu ochii injectaţi, nu-l crede. M-am îndoit o clipă, dar acum nu.

Spune-i că totul e o minciună şi c-o să-l omori. Coboară de-acolo, Arróspide, dacă eşti bărbat.

„E prietenul lui, se gândea Alberto. Eu n-am avut niciodată curajul să-l apăr în felul ăsta pe Sclav.”

— Eşti un turnător, Jaguarule, a afirmat Arróspide. Ţi-o repet: turnător de ultima speţă.

— Asta-i părerea lui, Jaguarule, a strigat Boa. Să nu-l crezi, Jaguarule. Nimeni nu crede că eşti turnător, niciunul n-ar îndrăzni. Spune-i că nu-i adevărat şi arde-l la moacă.

Alberto se întinsese în pat, cu capul sprijinit de vergele. Ochiul lui era ca un rug, trebuia să-l ţină închis aproape tot timpul; când l-a deschis, picioarele lui Arróspide şi claia rebelă de pe capul lui Boa păreau să fie în apropiere.

— Lasă-l în pace, Boa, a zis Jaguarul; glasul lui era tot calm, tonul coborât. N-am nevoie de nimeni ca să mă apere.

— Băieţi, a răcnit Arróspide. Îl vedeţi? El a fost. Nu are curajul să nege. E un turnător şi un laş. Mă auzi, Jaguarule? Ţi-am zis că eşti un turnător şi un laş.

„Ce mai aşteaptă?” se gândea Alberto. De câteva clipe, pe sub bandaj apăruse o durere care îi cuprinsese apoi toată faţa. Dar nu prea îşi da seama; era absorbit şi aştepta, neliniştit, ca gura Jaguarului să se deschidă şi să arunce numele lui în dormitor, cum se aruncă un os la câini, şi ca toţi să se întoarcă spre el, uluiţi şi mânioşi. Dar Jaguarul spunea acum, ironic:

— Cine mai e de partea miraflorinului ăstuia? Nu fiţi laşi, ce dracu’, vreau să ştiu cine mai e împotriva mea!

— Nimeni, Jaguarule, a strigat Boa. Nu-l băga în seamă. Nu vezi că face pe grozavul?

— Toţi, a răspuns Arróspide. Uită-te la faţa lor şi o să-ţi dai singur seama, Jaguarule. Toţi te dispreţuiesc.

— Nu văd decât feţe de fricoşi, a zis Jaguarul. Doar atât. Feţe de fătălăi, de laşi.

„N-are curaj, se gândea Alberto. I-e frică să mă acuze."

— Tumătorule! a strigat Arróspide. Tumătorule! Tumătorule!

— Gata! a zis Jaguarul. Mi se face rău când văd cât sunteţi de laşi. De ce nu mai strigă nimeni? Nu vă fie teamă!

— Strigaţi, băieţi! a spus Arróspide. Spuneţi-i în faţă ce este. Spuneţi-i!

„N-or să strige, se gândea Alberto. Nimeni n-o să îndrăznească." Arróspide interpreta partitura, „turnător, turnător", frenetic, iar din diferite puncte ale dormitorului, aliaţi anonimi îi ţineau isonul, repetând cuvântul cu jumătate de glas şi de-abia deschizând gura. Murmurul se extindea ca la orele de franceză, iar Alberto începuse să identifice unele accente, vocea ca de flaut a lui Vallano, glasul melodios al lui Quiñones şi alte voci care se distingeau în cor, acum puternic şi general. S-a ridicat şi a aruncat o privire în jur: gurile se deschideau şi se închideau identic. Era fascinat de acest spectacol şi brusc i-a dispărut teama că numele lui va exploda în aerul din dormitor şi că toată ura pe care o revărsau cadeţii contra Jaguarului se va întoarce împotriva lui. Chiar şi gura lui, cu toate bandajele complicate, a început să murmure, încetişor: „turnător, turnător". După aceea a închis ochiul, convertit într-un abces de foc, şi n-a mai văzut ce s-a întâmplat, până ce tumultul a devenit vacarm: izbituri şi busculade zguduiau dulapurile, paturile scârţâiau, înjurăturile spăigeau ritmul şi uniformitatea corului. Şi totuşi nu Jaguarul dăduse tonul. Mai târziu a aflat că Boa începuse: l-a luat pe Arróspide de picioare şi l-a tras jos. De-abia atunci a intervenit Jaguarul, pomind-o brusc în fugă din celălalt capăt al dormitorului şi nimeni nu l-a oprit, dar toţi repetau refrenul şi o făceau şi mai tare când el îi privea în ochi. L-au lăsat să ajungă până unde erau Arróspide şi Boa, rostogolindu-se pe podea, cu jumătate din trup băgaţi sub patul lui Montes, şi au rămas nemişcaţi şi când Jaguarul, fără să se aplece, a început să dea cu piciorul în brigadier, sălbatic, ca într-un sac de nisip. Pe urmă Alberto îşi aminteşte de nişte strigăte

şi, pe neaşteptate, de nişte paşi în fugă, îndreptându-se spre mijlocul dormitorului. El se întinsese în pat, ca să evite loviturile, cu braţele ridicate ca un scut de apărare. De aici, protejat de pat, a văzut cum cadeţii din secţie se năpusteau în rafale asupra Jaguarului, un ciorchine îl urnea din loc, îl depărta de Arróspide şi de Boa, îl trântea jos, între cele două şiruri de paturi şi, în vreme ce vacarmul creştea vertiginos, Alberto distingea, în înghesuiala de trupuri, chipurile lui

Vallano şi Mesa, ale lui Valdivia şi Romero şi îi auzea îndemnându-se reciproc: „Frige-i-o mai tare!" „Turnător scârbos!" „Trebuie să scoatem untul din el!" „Se crede cel mai tare, laşul dracului!" Iar el se gândea: „Or să-l omoare. Şi pe Boa." Dar n-a durat prea mult. La scurt timp, în dormitor a răsunat fluierul, s-a auzit glasul subofiţerului cerând numele ultimilor trei de la fiecare secţie, iar agitaţia şi încăierarea au încetat ca prin minune. Alberto a ieşit în fugă şi a ajuns printre primii la formaţie. Apoi s-a întors, încercând să-i vadă pe Arróspide, pe Jaguar şi pe Boa, dar nu erau în coloană. Cineva i-a spus: „S-au dus la spălător. E mai bine să nu li se vadă faţa până nu se spală. Şi cu asta lucrurile sunt clare."

Locotenentul Gamboa a ieşit din camera lui şi s-a oprit o clipă pe culoar ca să-şi şteargă fruntea cu batista. Era transpirat. Tocmai terminase de scris o scrisoare către nevastă-sa şi acum se ducea la corpul de gardă s-o înmâneze locotenentului de serviciu, ca să i-o trimită cu poşta de dimineaţă. Ajuns pe platou, aproape fără să vrea, s-a îndreptat spre „La Perlita". De pe maidanul buruienos l-a văzut pe Paulino desfăcând cu degetele lui murdare pâinile pe care avea să le vândă în recreaţii, umplute cu cămaţi. De ce nu s-a luat nicio măsură împotriva lui Paulino, deşi e menţionată în raport contrabanda cu ţigări şi băutură cu care se îndeletnicea Altoiul? Oare Paulino este adevăratul concesionar al „Perlitei" sau un simplu paravan? Dezgustat, şi-a alungat din minte aceste gânduri. S-a uitat la ceas: peste două ore îşi va termina serviciul şi va fi liber douăzeci şi patru de ore. Unde să se ducă? Nu-l încânta ideea să se închidă de unul singur în casa din Barranco; va fi îngrijorat, pradă neliniştii. Putea să se ducă în vizită la vreuna din rude, era primit mereu cu bucurie şi i se reproşa că nu vine mai des. Seara poate se duce la film, la cinematografele din Barranco se

dau mai tot timpul filme de război sau cu gangsteri. Când era cadet, el şi Rosa se duceau la cinema în fiecare duminică, la matineu şi la spectacolul de la şase şi uneori vedeau acelaşi film de două ori. El râdea de fată, care suferea la melodramele mexicane şi-i căuta mâna în întuneric, de parcă i-ar fi cerut s-o apere, dar acea atingere subită îl răscolea şi îl însufleţea în taină.

De atunci, trecuseră opt ani. Până acum câteva săptămâni, nu-şi rememorase niciodată trecutul, îşi ocupa timpul liber făcând planuri pentru viitor. Obiectivele sale se realizaseră până acum, nimeni nu-i suflase postul pe care îl obţinuse la absolvirea Şcolii Militare. De ce, de când au intervenit aceste probleme recente, se gândea constant la tinereţea sa cu o oarecare amărăciune?

— Cu ce vă servesc, domnule locotenent? a zis Paulino, făcând o plecăciune.

— O coca-cola.

Gustul dulce şi acidulat al băuturii i-a făcut greaţă. Merită oare să consacri atâtea ore ca să înveţi pe dinafară pagini aride, să depui tot atâta stăruinţă în studierea codurilor şi a regulamentelor ca şi la cursurile de strategie, logistică şi geografie militară? „Ordinea şi disciplina înseamnă justiţie – recită Gamboa, cu un zâmbet amar pe buze – şi sunt instrumente indispensabile ale unei vieţi colective raţionale. Ordinea şi disciplina se obţin prin adecvarea realităţii la legi.” Căpitanul Montero i-a obligat să-şi bage în cap până şi prefeţele regulamentelor. Îi ziceau „Avocăţelul”, fiindcă era un fanatic adept al citatelor juridice. „Un excelent profesor, se gândea Gamboa. Şi un mare ofiţer. O fi putrezind tot în garnizoana din Borja?” Când s-a întors de la şcoala din Chorrillos, Gamboa imita gesturile căpitanului Montero. Fusese detaşat în Ayacucho şi curând îşi câştigase o faimă de ofiţer sever. Colegii îi ziceau „Procurorul”, iar trupa îl poreclise „Domnul Febră”. Îi luau peste picior rigoarea, dar el ştia că în fond îl admirau, într-o anumită măsură. Compania lui era cea mai bine instruită, cea mai disciplinată. Nici măcar nu era nevoie să-şi pedepsească soldaţii: după un antrenament rigid şi câteva avertismente, totul începea să meargă ca pe roate. A impune disciplina fusese până acum pentru Gamboa tot aşa de uşor cu a i se supune. Crezuse că la Colegiul militar va fi la fel. Acum avea îndoieli. Cum să mai

crezi orbeşte în superiori, după cele întâmplate? Singurul lucru de bun-simţ ar fi poate să facă la fel ca şi ceilalţi. Fără doar şi poate, căpitanul Garrido are dreptate: regulamentele trebuie interpretate cu capul, înainte de orice trebuie să ai grijă de propria ta securitate, de viitorul tău. Şi-a adus aminte că la scurt timp după ce fusese numit la „Leoncio Prado" a avut un incident cu un caporal. Era un muntean insolent, care-i râdea în nas în timp ce el îl certa. Gamboa i-a dat o palmă, iar caporalul i-a zis printre dinţi: „Dacă aş fi fost cadet, nu m-aţi fi plesnit, domnule locotenent." La urma urmei, nu era chiar aşa greu de cap caporalul ăla.

Şi-a plătit coca-cola şi s-a întors pe platoul de defilare. Dimineaţă predase patru noi rapoarte despre furtul subiectelor de examene, despre descoperirea sticlelor de băutură, despre partidele de cărţi din dormitoare şi despre săritul zidurilor. Teoretic, mai bine de jumătate dintre cadeţii secţiei întâi ar trebui duşi în faţa Consiliului ofiţerilor. Toţi erau pasibili de pedepse aspre, unii chiar de a fi exmatriculaţi. Rapoartele lui se refereau doar la prima secţie. O inspecţie în celelalte dormitoare ar fi fost inutilă: cadeţii au avut timp destul să distrugă sau să ascundă cărţile de joc şi sticlele. În rapoarte, Gamboa n-a strecurat nici măcar o aluzie la celelalte companii: de ele să se ocupe ofiţerii lor. Căpitanul Garrido a citit rapoartele în faţa sa, cu un aer distrat. Apoi l-a întrebat:

— Pentru ce-s rapoartele astea, domnule Gamboa?

— Cum pentru ce, domnule căpitan? Nu înţeleg.

— Afacerea e clasată. Au fost date toate dispoziţiile privitoare la acest caz.

— E lichidat cazul cadetului Fernández, domnule căpitan.

Dar nu şi restul.

Căpitanul a făcut un gest de lehamite. A luat iar rapoartele în mână şi le-a revăzut; mandibulele lui îşi continuau, neostenite, masticaţia gratuită şi spectaculoasă.

— Eu vă întreb, domnule Gamboa, la ce servesc hârtiile astea! Mi-aţi prezentat deja un raport oral. De ce să mai şi scrieţi toate astea? E deja consemnată aproape toată secţia întâi. De fapt, ce urmăriţi?

— Dacă se întruneşte Consiliul ofiţerilor, se vor cere rapoarte scrise, domnule căpitan.

— Aaa! a zis căpitanul. Nu vă mai iese din cap ideea cu Consiliul, văd eu! Vreţi să pedepsim pentru indisciplină întregul an?

— Eu fac rapoarte doar despre compania mea, domnule căpitan. Celelalte nu mă privesc pe mine.

— Bine, a spus căpitanul. Mi-aţi dat deja rapoartele. Acuma uitaţi această afacere şi lăsaţi-o în seama mea. Mă ocup eu de toate.

Gamboa s-a retras. Din acel moment, obida care îl urmărea s-a agravat. Acum era hotărât să nu se mai ocupe de povestea asta, să nu mai aibă nici o iniţiativă. „Ce mi-ar prinde bine în noaptea asta ar fi o beţie pe cinste”, se gândea. A mers până la corpul de gardă şi i-a înmânat scrisoarea ofiţerului de serviciu. I-a cerut s-o expedieze recomandată. A ieşit din clădirea corpului de gardă şi l-a văzut, în uşa de la administraţie, pe comandantul Altuna. Îi făcea semn să se apropie.

— Bună, Gamboa, i-a zis. Veniţi, vă conduc.

Comandantul se purtase întotdeauna foarte cordial cu

Gamboa, deşi relaţiile lor erau strict cele de serviciu. Au înaintat spre popotă.

— Trebuie să vă dau o veste proastă, Gamboa. Comandantul mergea cu mâinile la spate. E o informaţie cu caracter personal, ca între prieteni. Înţelegeţi ce vreau să spun, nu-i aşa?

— Am înţeles, domnule comandant.

— Maiorul e foarte pornit împotriva dumneavoastră, Gamboa. La fel şi colonelul. După mine, asta n-are importanţă. Dar asta-i altă treabă. Vă sfătuiesc să mergeţi grabnic la minister. Au cerut transferul dumneavoastră urgent. Mă tem că lucrurile-s avansate, n-aveţi prea mult timp la dispoziţie. Dosarul vă susţine. Dar în asemenea cazuri, relaţiile sunt foarte utile, ştiţi dumneavoastră mai bine decât mine.

„N-o să-i facă nicio plăcere să plece acum din Lima, se gândea Gamboa. Oricum, va trebui s-o las o vreme aici, cu familia ei. Până găsesc o casă, o servitoare.”

— Vă mulţumesc mult, domnule comandant, a zis. Nu ştiţi cumva unde mă pot muta?

— Nu m-ar mira să fie vreo garnizoană din selvă. Sau de pe podişuri. În perioada asta a anului nu se prea fac schimbări, există posturi vacante doar în garnizoanele dificile. Aşa că nu pierdeţi timpul. Poate obţineţi un oraş important, să zicem

Arequipa sau Trujillo. Ah, şi nu uitaţi că ce v-am spus e confidenţial, ca între prieteni. N-aş vrea să am neplăceri.

— Fiţi fără grijă, domnule comandant, l-a întrerupt Gamboa. Şi încă o dată, multe mulţumiri.

Alberto l-a văzut ieşind din dormitor: Jaguarul a traversat culoarul, indiferent la privirile ranchiunoase sau batjocoritoare ale cadeţilor care, în paturile lor, fumau chiştoace scuturând scrumul pe bucăţi de hârtie sau în cutii de chibrituri goale; mergând încet, fără să se uite la nimeni, dar cu privirea departe, a ajuns la uşă, a deschis-o cu o mână şi apoi a trântit-o cu putere. Zărind chipul Jaguarului printre două dulapuri, Alberto se întrebase, încă o dată, cum de era posibil ca această faţă să rămână impasibilă după cele întâmplate. Mai şchiopăta încă, uşor. În ziua incidentului, Urioste a afirmat în sala de mese: „Eu l-am lăsat şchiop.” Dar a doua zi dimineaţa, acest privilegiu era revendicat nu numai de Vallano, ci şi de Núñez, de Revilla şi chiar de sfrijitul de García. Dezbăteau cu aprindere această problemă, în nasul Jaguarului, de parcă ar fi vorbit despre cineva absent. În schimb Boa avea gura umflată şi o zgârietură profundă şi sângerândă, încercuindu-i gâtul. Alberto îl căuta cu privirea: sta culcat în pat, iar Lăbărăsfăţată, întinsă peste trupul lui, îi lingea rana cu limba ei mare şi roşiatică.

„Ciudat, se gândea Alberto, e că nu vorbeşte nici cu Boa. Înţeleg să nu se mai apropie de Creţ, care în ziua aia a dat bir cu fugiţii, dar Boa şi-a pus obrazul în joc, s-a lăsat chelfănit pentru el. E un nerecunoscător. De altfel, şi secţia părea să fi uitat de intervenţia lui Boa. Vorbeau cu el, glumeau ca şi înainte, îi dădeau ţigara când se fuma în grup. „Ciudat, se gândea Alberto, e că nimeni n-a dat tonul pentru a-l pune la respect. Şi e mai bine decât dacă s-ar fi ajuns la vreo înţelegere în acest sens.” în acea zi, Alberto l-a ţinut sub observaţie, de departe, în timpul recreaţiilor. Jaguarul a părăsit curtea din jurul şcolii şi s-a îndreptat spre terenul cu iarbă, cu mâinile în buzunare, lovind pietricelele cu picioarele. Boa s-a apropiat şi a început să meargă alături de el. Au stat de vorbă, desigur: Boa dădea din cap şi îşi agita pumnii. Apoi s-a îndepărtat. În următoarea pauză, Jaguarul a făcut acelaşi lucru. De data asta, s-a apropiat de el Creţul, dar cum a ajuns lângă el, Jaguarul l-a împins şi Creţul s-a întors în clasă, roşu ca racul. La ore, cadeţii vorbeau, se insultau, se scuipau, se bombardau cu proiectile din hârtie, îi

întrerupeau pe profesori scoţând nechezături, răgete, grohăituri, miorlăituri, lătrături: viaţa revenise la normal. Dar toţi ştiau că între ei se află un exilat. Cu braţele încrucişate peste pupitru, cu ochii albaştri aţintiţi la tablă, Jaguarul îşi petrecea timpul fără a deschide gura, fără a lua notiţe, fără a întoarce capul spre vreun coleg. „Ai zice că el ne ţine pe noi la respect, se gândea Alberto, că el e cel care pedepseşte secţia.” Din acea zi, Alberto se aştepta ca Jaguarul să vină să-i ceară explicaţii, să-l oblige să dezvăluie celorlalţi cele întâmplate. Ba chiar se gândise la tot ce avea să le spună celor din secţie pentru a-şi justifica denunţul. Dar Jaguarul îl ignora, ca şi pe ceilalţi. Atunci Alberto a bănuit că Jaguarul pregăteşte o răzbunare exemplară.

S-a sculat şi a ieşit din dormitor. Curtea era plină de cadeţi. Era o oră ambiguă, nehotărâtă, în care seara şi noaptea se echilibrează, se neutralizează oarecum. Penumbra degrada perspectiva asupra dormitoarelor, respecta profilul cadeţilor înfofoliţi în vestoane groase, dar le ştergea trăsăturile, răspândea aceeaşi culoare cenuşie peste curte, peste ziduri, peste platoul de defilare aproape alb şi peste maidanul pustiu. Strălucirea ipocrită falsifica şi mişcarea, zgomotul: toţi păreau că merg mai grăbiţi sau mai încet în lumina muribundă şi că vorbesc printre dinţi, că murmură şi strigă, iar când două trupuri se întâlneau, parcă se mângâiau, parcă se încăierau. Alberto s-a îndreptat spre maidan, ridicându-şi gulerul de la veston. Nu se auzea zgomotul valurilor, probabil că marea era liniştită. Când dădea peste un trup întins în iarbă, întreba: „Jaguarule?” Nu i se răspundea sau era întâmpinat cu înjurături: „Nu-s Jaguarul, dar dacă eşti în căutarea unui retevei, uite ici unul. Come on.” S-a dus până la W.C.-ul din clădirea şcolii. Din pragul localului cufundat în întuneric – câteva puncte roşii străluceau deasupra closetelor –, a strigat: „Jaguarule!” Nu i-a răspuns nimeni, dar a înţeles că toţi se uitau la el: luminiţele roşii rămaseră nemişcate. S-a întors pe maidan şi a luat-o spre closetele de lângă „La Perlita”: nimeni nu le folosea noaptea, pentru că pe aici mişunau şobolanii. Din uşă, a văzut un punct luminos şi o siluetă.

— Jaguarule?!

— Ce-i?

Alberto a intrat şi a aprins un băţ de chibrit. Jaguarul sta în picioare, îşi aranja cureaua; nu mai era nimeni. A aruncat băţul carbonizat.

— Vreau să vorbesc cu tine.

— N-avem nimic de vorbit, a zis Jaguarul. Cară-te!

— De ce nu le-ai spus că eu i-am denunţat la Gamboa?

Jaguarul a izbucnit într-un râs dispreţuitor şi lipsit de veselie, pe care Alberto nu-l mai auzise dinainte de cele întâmplate. În întuneric, a auzit cursa vertiginoasă a unor picioruşe minuscule. „Râsul lui a speriat şobolanii”, s-a gândit.

— Crezi că toţi îs ca tine? a spus Jaguarul. Te înşeli! Eu nu-s turnător, nici nu discut cu turnătorii. Pleacă de-aici!

— Îi laşi să creadă că tu ai făcut-o? Alberto s-a pomenit vorbindu-i cu respect, aproape cordial. De ce?

— Eu i-am învăţat pe toţi ăştia să devină bărbaţi, a zis Jaguarul. Crezi că-mi pasă? Din partea mea, pot să se ducă la dracu’ cu toţii. Nu mă interesează ce gândesc ei. Nici tu. Cară-te!

— Jaguarule, a zis Alberto, te-am căutat ca să-ţi spun că-mi pare rău pentru tot ce s-a întâmplat. Îmi pare tare rău.

— O să-ncepi să bâzâi acum? a spus Jaguarul. Mai bine nu mai vorbi cu mine. Ţi-am zis că nu vreau să am de-a face cu tine.

— N-o lua chiar aşa, a spus Alberto. Vreau să fiu prietenul tău. O să le spun că eu am făcut-o, nu tu. Să fim prieteni.

— Nu vreau să fiu prieten cu tine, a zis Jaguarul. Eşti un nenorocit de turnător şi-mi faci greaţă. Cară-te de-aici!

De data aceasta, Alberto s-a supus. Nu s-a mai întors în dormitor. A stat întins în iarba de pe maidan până a sunat fluierul ca să se ducă la masă.

Epilog

...en cada linaje el deterioro ejerce su dominio.
Carlos Germán Belli
(... şi peste fiecare neam, ruina pune stăpânire.)

Când locotenentul Gamboa a ajuns la secretariatul anului V, căpitanul Garrido punea un caiet într-un dulap; sta cu spatele, iar presiunea cravatei, prea strâns legată, îi acoperea gâtul de riduri. Gamboa a spus „bună ziua” şi căpitanul s-a întors.

— Bună, Gamboa, a spus el zâmbind. Gata de plecare?

— Da, domnule căpitan. Locotenentul a intrat în încăpere. Purta uniforma de oraş; şi-a scos chipiul: o cută fină îi brăzda fruntea, tâmplele şi ceafa, ca un cerc perfect. Adineauri mi-am luat rămas-bun de la colonel, de la comandant şi de la maior. N-aţi mai rămas decât dumneavoastră.

— Pe când călătoria?

— Mâine dis-de-dimineaţă. Dar mai am multe lucruri de făcut.

— E deja cald, a spus căpitanul. Vara asta o să fie groaznic, o să ne coacem. A izbucnit în râs. De fapt, ce-ţi pasă dumitale! Pe podişuri, vară sau iarnă, tot aia e.

— Dacă nu vă place căldura, a glumit Gamboa, putem face schimb. Eu rămân în locul dumneavoastră, iar dumneavoastră mergeţi la Juliaca.

— Nici pentru tot aurul din lume, a zis căpitanul, luându-l de braţ. Vino, te invit la un păhărel.

Au ieşit. La intrarea unui dormitor, un cadet purtând însemnele purpurii ale plantonului, număra un maldăr de efecte.

— Cadetul ăsta de ce nu-i la ore? a întrebat Gamboa.

— Văd că v-a intrat în sânge, a spus căpitanul, vesel. Ce vă mai pasă acum ce fac cadeţii?

— Aveţi dreptate. A devenit aproape un viciu.

Au intrat la popotă şi căpitanul a cerut o bere. A turnat chiar el în pahare. Au ciocnit.

— N-am fost niciodată la Puno, a zis căpitanul. Dar cred că nu-i rău. Din Juliaca se poate merge cu trenul sau cu maşina. Ai putea face plimbări, din când în când, şi la Arequipa.

— Da, a spus Gamboa. O să mă obişnuiesc.

— Îmi pare tare rău pentru dumneata, a zis căpitanul. Deşi n-o să-ţi vină a crede, eu te stimez, Gamboa. Adu-ţi aminte că te-am prevenit. Ştii probabil proverbul „cine se culcă cu mucoşi se scoală dimineaţa ud”. Şi, în plus, pe viitor nu uita că în armată se dau lecţii despre regulament numai subordonaţilor, nu şi superiorilor.

— Nu-mi place să fiu compătimit, domnule căpitan. Eu nu m-am făcut militar ca să duc o viaţă uşoară. Garnizoana din Juliaca sau colegiul militar, mi-e totuna.

— Cu atât mai bine. Bun, să nu mai discutăm. Noroc! Au băut berea care mai rămăsese în pahare şi căpitanul le-a umplut din nou. Prin fereastră se vedea maidanul, iarba părea mai înaltă şi luminoasă. Vigonia a trecut de câteva ori: alerga foarte agitată, privind în toate părţile, cu ochi inteligenţi.

— Din cauza căldurii, a spus căpitanul, arătând cu degetul înspre animal. Nu se obişnuieşte. Vara trecută aproape că înnebunise.

— O să văd multe vigonii, a zis Gamboa. Şi poate c-o să învăţ şi quechua.

— Ai colegi la Juliaca?

— Muñoz. El e singurul.

— Măgarul de Muñoz? E băiat de treabă. Un beţivan terminat.

— Vreau să vă cer un serviciu, domnule căpitan.

— Bineînţeles, dragă, spune şi s-a făcut.

— E vorba de un cadet. Trebuie să vorbesc cu el între patru ochi, pe stradă. Îl puteţi învoi?

— Cât timp?

— Cel mult o jumătate de oră.

— Ah, a zis căpitanul, cu un zâmbet maliţios. Aha!

— E o problemă personală.

— Înţeleg. Vrei să-l baţi?

— Nu ştiu, a spus Gamboa, zâmbind. Poate.

— Pe Fernández? a zis căpitanul cu jumătate de glas. Nu merită. Sunt căi mai bune de a-l pune la punct. Mă ocup eu de el.

— Nu-i vorba de el, a spus Gamboa. De celălalt. Oricum, nu-i mai puteţi face nimic.

— Nimic? a zis căpitanul, foarte serios. Şi dacă pierde anul? Vi se pare puţin?

— E prea târziu, a spus Gamboa. Ieri au terminat examenele.

— Oh, a zis căpitanul. Asta nu înseamnă mare lucru. Cataloagele încă n-au fost completate.

— Vorbiţi serios?

Căpitanul îşi recăpătă imediat buna dispoziţie.

— Glumesc, Gamboa, a zis el râzând, nu te speria. N-o să comit nicio nedreptate. Ia-l pe cadetul ăla şi fă cu el ce doreşti.

Dar, zău, nu te atinge de faţa lui; nu vreau să mai dau de bucluc.

— Mulţumesc, domnule căpitan. Gamboa îşi puse chipiul. Acum trebuie să plec. Pe curând, sper.

Şi-au dat mâna. Gamboa s-a dus până la clase, a vorbit cu un subofiţer şi s-a înapoiat la corpul de gardă, unde îşi lăsase geamantanul. Locotenentul de serviciu i-a ieşit în întâmpinare.

— A venit o telegramă pentru tine, Gamboa.

A deschis-o şi a citit-o repede. Apoi a pus-o în buzunar. S-a aşezat pe bancă – soldaţii s-au ridicat în picioare şi l-au lăsat singur – şi a rămas nemişcat, cu privirea pierdută.

— Veşti proaste? l-a întrebat ofiţerul de serviciu.

— Nu, nu, a zis Gamboa. Treburi de familie. Locotenentul a ordonat unui soldat să le facă nişte cafea şi l-a întrebat pe Gamboa dacă vrea o ceaşcă; acesta a primit.

O clipă mai târziu, în uşa corpului de gardă a apărut Jaguarul. Gamboa şi-a băut cafeaua dintr-o înghiţitură şi s-a ridicat.

— Cadetul merge cu mine pentru câteva minute, a spus el ofiţerului de gardă. Are învoire de la căpitan.

Şi-a luat geamantanul şi a ieşit în bulevardul Costanera. Mergea pe terenul nivelat, chiar pe marginea prăpastiei. Jaguarul îl urma la câţiva paşi. Au înaintat până la bulevardul Las Palmeras. Când au pierdut din vedere colegiul, Gamboa şi-a lăsat geamantanul jos. A scos o hârtie din buzunar.

— Ce înseamnă foaia asta?

— Totu-i foarte limpede acolo, domnule locotenent, a răspuns Jaguarul. Nu mai am nimic de spus.

— Eu nu mai sunt ofiţer al colegiului, a zis Gamboa. De ce mi te-ai adresat mie? De ce nu te-ai prezentat la căpitanul anului?

— Nu vreau să am de-a face cu căpitanul, a spus Jaguarul.

Era puţin cam palid, iar ochii evitau privirea lui Gamboa.

Nu era nimeni prin preajmă. Zgomotul mării se auzea foarte aproape. Gamboa şi-a şters fruntea şi a lăsat chipiul pe spate: brazda fină a apărut sub cozoroc mai roşie şi mai profundă decât celelalte cute de pe frunte.

— De ce-ai scris asta? a repetat el. De ce-ai făcut-o?

— Asta nu vă priveşte, a zis Jaguarul cu un glas moale şi docil. Singurul lucru pe care trebuie să-l faceţi este să mă duceţi la colonel. Doar atât.

— Crezi că lucrurile or să se aranjeze aşa de simplu ca prima oară? a spus Gamboa. Aşa crezi? Sau vrei să te distrezi pe socoteala mea?

— Nu-s imbecil, a zis Jaguarul şi a făcut un gest de dispreţ. Dar mie nu mi-e teamă de nimeni, domnule locotenent, să ştiţi, nici de colonel, nici de altcineva. Eu i-am apărat de cei din IV când au intrat aici. Mureau de frica botezului, tremurau ca nişte babe, eu i-am învătat să fie bărbaţi. Dar la primul prilej mi-au întors spatele. Sunt... ştiţi ce sunt? Nişte nemernici, o adunătură de trădători, asta sunt. Toţi. Sunt sătul de colegiu, domnule locotenent.

— Ajunge cu poveştile, a spus Gamboa. Fii sincer. De ce ai scris hârtia asta?

— Ei cred că eu sunt un turnător, a zis Jaguarul. Înţelegeţi ce vă spun? Nici măcar n-au încercat să afle adevărul, nimic, cum li s-au deschis dulapurile, nerecunoscătorii ăştia mi-au întors spatele. Aţi văzut pereţii din spălător? „Jaguarul turnător”, „Jaguarul omul ofiţerilor”, peste tot. Iar eu am făcut-o pentru ei, asta-i nenorocirea. Ce puteam eu câştiga? Spuneţi-mi, domnule locotenent! Nimic, nu-i aşa? Am făcut totul pentru secţie. Nu mai vreau să stau niciun minut cu ei. Ei erau familia mea, de aia acum mă dezgustă şi mai tare.

— Nu-i adevărat, a zis Gamboa; minţi. Dacă te interesează atâta părerea colegilor, cum de preferi să se afle că eşti un asasin?

— Nu pentru că mă interesează părerea lor, a zis Jaguarul înăbuşit. Nerecunoştinţa lor, asta mă îmbolnăveşte.

— Atâta doar? a zis Gamboa, cu un zâmbet batjocoritor. Îţi cer pentru ultima oară să fii sincer. De ce nu le-ai spus că cel care i-a denunţat a fost cadetul Fernández?

Tot trupul Jaguarului părea că se încordează, ca surprins parcă de o împunsătură neaşteptată în măruntaie.

— Dar cazul lui e diferit, a spus el, cu o voce aspră, articulând cuvintele cu greutate. Nu-i acelaşi lucru, domnule locotenent. Ceilalţi m-au trădat numai din laşitate. El voia să-l răzbune pe Sclav. E un turnător, iar lucrul ăsta e totdeauna jalnic la un bărbat; dar el avea de răzbunat un prieten, nu vedeţi diferenţa, domnule locotenent?

— Cară-te, a spus Gamboa. Nu mai sunt dispus să pierd timpul cu tine. Nu mă interesează ideile tale despre lealitate şi răzbunare.

— Nu pot dormi, a bâiguit Jaguarul. Ăsta-i adevărul, domnule locotenent, vă jur pe ce am mai sfânt. Eu nu ştiam ce înseamnă să trăieşti strivit de alţii. Nu vă înfuriaţi şi încercaţi să mă înţelegeţi, nu vă cer mare lucru. Toţi spun: „Gamboa este ofiţerul cel mai al dracului, dar singurul drept.” De ce nu ascultaţi ce vă spun?

— Ba da, a zis Gamboa. Acuma chiar că te ascult. De ce l-ai omorât pe băiatul ăla? De ce mi-ai scris hârtia asta?

— Fiindcă mă înşelasem asupra celorlalţi, domnule locotenent; eu voiam să-i scap de un asemenea tip. Gândiţi-vă la tot ce s-a întâmplat şi o să vedeţi că oricine se înşală. A provocat exmatricularea lui Cava numai ca să poată ieşi în oraş câteva ceasuri, nu l-a interesat că-şi distruge un coleg obţinând o învoire. Asta ar îmbolnăvi pe oricare.

— De ce ţi-ai schimbat acum părerea? a spus locotenentul. De ce nu mi-ai povestit adevărul când te-am interogat?

— Nu mi-am schimbat părerea, a zis Jaguarul. Numai că – şovăi o clipă şi făcu, parcă pentru sine, un semn de asentiment – acum îl înţeleg mai bine pe Sclav. Pentru el nu eram colegi, ci duşmani. Nu v-am spus că nu ştiam ce înseamnă să trăieşti strivit? Toţi îl băteam, ăsta-i adevărul curat, până oboseam, iar eu mai mult decât ceilalţi. Nu-i pot uita faţa, domnule locotenent. Vă jur că în fond nu ştiu cum de-am făcut-o. Eu mă gândisem să-l iau la cafteală, să-l bag în sperieţi. Dar în dimineaţa aia l-am văzut acolo, în faţa mea, cu capul ridicat, şi l-am ochit. Eu voiam să răzbun întreaga secţie, cum puteam eu să bănuiesc că ceilalţi sunt mai răi decât el, domnule locotenent? Cred că cel mai bine pentru mine e să fiu băgat la puşcărie. Toţi mi-au zis c-aşa o s-o sfârşesc, şi maică-mea, şi dumneavoastră. Acum vă puteţi face această plăcere, domnule locotenent.

— Nu mi-l pot aminti, a zis Gamboa, iar Jaguarul l-a privit derutat. Vreau să spun că nu-mi aduc aminte de viaţa lui de cadet. Pe ceilalţi îi văd încă, ţin minte comportamentul lor la manevre, modul în care îşi poartă uniforma. Dar pe Arana, nu. Şi a fost trei ani în compania mea.

— Nu-mi daţi sfaturi, a spus Jaguarul, confuz. Nu-mi spuneţi nimic, vă implor. Nu-mi place ca…

— Nu vorbeam cu tine, a zis Gamboa. Fii fără grijă, n-am de gând să-ţi dau niciun sfat. Du-te. Întoarce-te la colegiu. N-ai învoire decât pentru o jumătate de oră.

— Domnule locotenent, a spus Jaguarul, care, rămas cu gura deschisă, după o clipă a repetat: Domnule locotenent!

— Cazul Arana e închis, a zis Gamboa. Armata nu vrea să mai audă niciun cuvânt despre treaba asta. Şi nimic n-o poate face să-şi schimbe hotărârea. Mai uşor ar fi să-l învii pe cadetul Arana decât să convingi armata că s-a comis o greşeală.

— N-o să mă duceţi la colonel? a întrebat Jaguarul. N-or să vă mai trimită la Juliaca, domnule locotenent. Nu-mi faceţi figura asta, credeţi că nu-mi dau seama c-aţi ajuns într-o situaţie neplăcută din cauza acestei afaceri? Duceţi-mă la colonel!

— Ştii ce înseamnă obiective inutile? a spus Gamboa, iar Jaguarul a murmurat: „Ce-aţi spus?” O să înţelegi! Când un duşman e dezarmat şi s-a predat, un combatant cu simţul răspunderii nu poate trage în el. Nu numai din motive de ordin moral, ci şi militar; pentru a face economie. Nici în război nu trebuie să existe morţi inutili. Mă înţelegi? Du-te la colegiu şi încearcă în viitor să tragi învăţăminte din moartea cadetului Arana.

A rupt hârtia pe care o avea în mână şi a aruncat-o pe jos.

— Du-te, a adăugat. Se apropie ora mesei.

— Dumneavoastră nu vă întoarceţi, domnule locotenent?

— Nu, a spus Gamboa. Dar poate ne mai întâlnim într-o bună zi. La revedere!

Şi-a luat geamantanul şi s-a îndepărtat pe bulevardul Las Palmeras, în direcţia Bellavista. Jaguarul a stat o vreme uitându-se după el. Apoi a adunat hârtiile de la picioarele lui. Gamboa le rupsese în două. Punându-le cap la cap, se puteau citi cu uşurinţă. A fost mirat când a văzut că mai erau două bucăţi, în afara celor din foaia de caiet pe care scrisese: „Domnule locotenent Gamboa, eu l-am omorât pe Sclav. Puteţi înainta un raport şi să mă duceţi la colonel.” Celelalte două jumătăţi erau o telegramă: „Acum două ore s-a născut fetiţa. Rosa se simte foarte bine. Felicitări. Urmează scrisoare. Andrés”. A rupt hârtiile în bucăţi mici şi le-a răspândit pe măsură ce înainta spre faleză. Când a trecut pe lângă o casă, s-a oprit: era o clădire mare, cu o

curte întinsă. Aici furase pentru prima oară. Şi-a continuat drumul până a ajuns pe Costanera. Privea marea, la picioarele lui; era mai puţin cenuşie decât de obicei; valurile se loveau de mal şi mureau aproape imediat.

O lumină albă şi pătrunzătoare părea că ţâşneşte din acoperişurile caselor şi se ridica vertical spre cerul limpede. Dacă se uita fix la una din faţadele cu ferestre largi, care absorbeau soarele şi-l trimiteau înapoi ca pe nişte bureţi multicolori, Alberto avea senzaţia că ochii or să-i explodeze de atâtea reflexe. Pe sub cămaşa uşoară, de mătase, trupul îi era plin de transpiraţie. În fiecare clipă trebuia să-şi şteargă faţa cu prosopul. Bulevardul era pustiu, iar asta i se păru ciudat; în general, la ora asta începea defilarea maşinilor spre plajă.

S-a uitat la ceas: n-a văzut ora, ochii i-au rămas încântaţi de sclipirea fascinantă a acelor, a remontoarului, a cadranului, a brăţării aurite. Era un ceas foarte frumos, din aur curat, în seara precedentă, Pluto îi spusese în parcul Salazar: „Parcă ar fi un cronometru.” El i-a răspuns: „Dar e un cronometru. De ce crezi că are patru ace şi două remontoare? Ca să nu mai vorbim de faptul că e antiacvatic şi antişoc.” Nu le venea să-l creadă şi atunci el şi-a scos ceasul şi i-a zis Marcelei: „Trânteşte-l, dacă vreţi să vedeţi.” Ea nu îndrăznea, scotea nişte ţipete scurte şi distonante. Pluto, Helena, Emilio, Bebe, Paco o îndemnau să-l arunce. „Zău, chiar să-l trântesc?” „Da, îi zicea Alberto; hai, aruncă-l o dată!” Când i-a dat drumul, toţi au amuţit, şapte perechi de ochi avizi ardeau de nerăbdare să vadă ceasul fărâmându-se în mii de bucăţi.

Dar s-a mulţumit să facă doar un mic salt, apoi Alberto l-a cules de pe jos: era intact, fără nicio zgârietură, şi funcţiona. Apoi l-a băgat chiar el într-o minusculă fântână din parc, ca să le arate că e etanş. Alberto a zâmbit. Se gândea: „Azi o să intru cu el la mână în apă la Herradura.” Tată-su, când i l-a dăruit în noaptea de Crăciun, îi spusese: „Pentru notele bune obţinute la examene. În sfârşit, începi să faci cinste numelui. Nu cred ca vreunul dintre prietenii tăi să aibă un asemenea ceas. Poţi să te fuduleşti cu el.” Într-adevăr, în seara trecută, ceasul fusese subiectul principal al discuţiei din parc. „Tata cunoaşte bine viaţa”, se gândea Alberto.

A luat-o pe bulevardul Primavera. Se simţea mulţumit, plin de voie bună, mergând printre casele cu grădini stufoase, scăldat de strălucirea trotuarelor; era amuzat de spectacolul de umbre agăţătoare şi de lumini care escaladau trunchiurile copacilor sau se mişcau pe ramuri. „Vara e nemaipomenită, se gândea. Mâine e luni, dar pentru mine va fi ca şi azi. O să mă scol la nouă, vin s-o iau pe Marcela şi ne ducem la plajă. După-amiază la film, iar seara în parc. La fel marţi, miercuri, joi, în fiecare zi, până se termină vara. Şi după aia nu va trebui să mă mai întorc la colegiu, ci să-mi fac bagajele. Sunt convins că o să mă simt minunat în Statele Unite.” Se mai uită o dată la ceas: nouă şi jumătate. Dacă la ora asta soarele străluceşte aşa, cum o să fie la douăsprezece? „O zi fantastică pentru plajă”, se gândea. În mâna dreaptă îşi ducea slipul, înfăşurat într-un prosop verde cu dungi albe. Se înţelesese cu Pluto să treacă să-l ia pe la zece; era însă prea devreme. Înainte de a intra la colegiul militar, ajungea întotdeauna târziu la reuniunile din cartier. Acum era exact invers, de parcă ar fi vrut să recupereze timpul pierdut. Şi când te gândeşti că petrecuse două veri închis în casă, fără să vadă pe nimeni! Totuşi, cartierul era foarte aproape, ar fi putut să iasă în fiecare dimineaţă, să ajungă la colţul dintre strada Colón şi Diego Ferré, să schimbe câteva cuvinte cu prietenii. „Bună. Anul ăsta n-am putut să vă văd din cauza internatului. Am trei luni de vacanţă pe care vreau să le petrec cu voi, fără să mă mai gândesc la consemnări, la militari, la dormitoare.” Dar ce mai contează trecutul, dimineaţa desfăşura acum în jur o realitate luminoasă şi protectoare, amintirile neplăcute erau de zăpadă, căldura din jur le topea.

Minciună, amintirea colegiului îi mai trezea încă inevitabila senzaţie sumbră şi ostilă în faţa căreia spiritul său se crispa ca o mimoză în contact cu pielea umană. Numai că indispoziţia era din ce în ce mai scurtă, un minuscul bob de nisip în ochi, şi iarăşi se simţea bine. Cu două luni în urmă, dacă îi apărea în minte colegiul „Leoncio Prado”, proasta dispoziţie dura, confuzia şi scârba îl asediau toată ziua. Acum îşi putea aminti multe lucruri de parcă ar fi vorba de episoade dintr-un film. Treceau zile întregi fără să-şi mai aducă aminte de chipul Sclavului.

După ce a traversat bulevardul Petit Thouars, s-a oprit în dreptul celei de a doua case şi a fluierat. Grădina de la intrare gemea de flori, iarba umedă strălucea. „Cobor îndată!” a strigat

un glas de fată. S-a uitat în jur: nu era nimeni, Marcela o fi pe scară. O să-l invite înăuntru? Alberto avea de gând să-i propună să facă o plimbare până la zece. Să meargă spre tramvai, pe sub copacii de pe bulevard. Ar putea s-o sărute. Marcela a apărut în fundul grădinii: purta pantaloni şi pe deasupra o bluză cu dungi negre şi grena. Venea spre el zâmbind; Alberto se gândea: „Ce frumoasă e!” Ochii şi părul negru îi contrastau cu pielea, foarte albă.

— Bună, a spus Marcela. Ai venit mai devreme.

— Dacă vrei, plec, a zis el.

Se simţea sigur pe sine. La început, mai ales în zilele de după petrecerea la care i-a făcut Marcelei declaraţia de dragoste, se simţea stânjenit în lumea copilăriei sale, după întunecoasa paranteză de trei ani care îl smulsese de lângă lucrurile frumoase. Acum era însă mereu dezinvolt şi putea să glumească încontinuu, să-i privească pe ceilalţi ca de la egal la egal şi uneori chiar cu o anumită superioritate.

— Prostule, a spus ea.

— Facem o plimbare? Pluto n-o să vină mai înainte de o jumătate de oră.

— Da, a zis Marcela. Hai! Şi-a dus un deget la tâmplă. Ce voia să spună? Părinţii mei dorm încă. Azi-noapte au fost la un chef în Ancón. S-au întors foarte târziu. Iar eu am plecat din parc înainte de nouă!

Când s-au îndepărtat câţiva metri de casă, Alberto a luat-o de mână.

— Ai văzut ce soare e? a zis el. E grozav pentru plajă.

— Trebuie să-ţi spun un lucru, a zis Marcela.

Alberto a privit-o: avea un zâmbet încântător de maliţios şi un năsuc impertinent. S-a gândit: „E foarte drăguţă.”

— Ce anume?

— Aseară am cunoscut-o pe iubita ta.

Era o glumă? încă nu se adaptase pe deplin, când cineva făcea vreo aluzie pe care toţi cei din cartier o înţelegeau, el se simţea pierdut, bâjbâind în întuneric. Îi era imposibil să-şi ia revanşa: cum să facă cu ei glumele din dormitor? îl asalta o imagine de coşmar: Jaguarul şi Boa îl scuipau pe Sclav, legat de un pat.

— Pe cine? a zis el, prudent.

— Pe Teresa, a spus Marcela. Aia care stă în Lince.

Căldura, de care uitase, îşi făcu simţită prezenţa pe neaşteptate, ca un lucru ofensiv şi foarte puternic. Avea impresia că se sufocă.

— Pe Teresa, spui?

Marcela a izbucnit în râs.

— De ce crezi că te-am întrebat unde locuieşte? Vorbea pe un ton triumfal, era foarte mândră de isprava ei. M-a dus Pluto cu maşina, după parc.

— La ea acasă? se bâlbâi Alberto.

— Da, a spus Marcela; ochii ei negri ardeau. Ştii ce-am făcut? Am bătut la uşă şi a ieşit chiar ea. Am întrebat-o dacă acolo locuieşte doamna Grellot, ştii cine e, nu? Vecina mea. A tăcut o clipă. Am avut destul timp s-o studiez.

El schiţă un zâmbet. Spuse, cu jumătate de gură, „eşti o nebună", dar proasta dispoziţie îl copleşi din nou. Se simţea umilit.

— Spune-mi, a zis Marcela, cu o voce foarte dulce şi perversă, chiar ai fost îndrăgostit de fata asta?

— Nu, a spus Alberto. Bineînţeles că nu. E o afacere din vremea colegiului militar.

— E urâtă, a exclamat Marcela, brusc iritată. O metisă hidoasă.

În ciuda tulburării sale, Alberto se simţea măgulit. „E nebună după mine, se gândea. Crapă de gelozie." A spus:

— Ştii bine că-s îndrăgostit de tine. N-am fost niciodată îndrăgostit de nimeni aşa cum sunt îndrăgostit de tine.

Marcela i-a strâns mâna, iar el s-a oprit în loc. A întins un braţ ca s-o ia pe după umăr şi s-o tragă spre sine, dar ea a opus rezistenţă: şi-a întors faţa, ochii ei temători căutau în jur. Nu era nici ţipenie. Alberto de-abia i-a atins buzele. Şi-au reluat drumul.

— Ce ţi-a spus? a întrebat Alberto.

— Ea? Marcela a izbucnit într-un hohot de râs sănătos, lichid. Nimic. Mi-a spus că acolo locuieşte doamna nu ştiu cum. Un nume foarte rar, nu-l mai ţin minte. Pluto se prăpădea de râs. A început să zică nişte chestii din maşină, iar ea a închis uşa. Atâta tot. N-ai mai văzut-o, nu?

— Nu, a zis Alberto. Bineînţeles că nu.

— Ia spune-mi, şi tu te plimbai cu ea prin parcul Salazar?

— Nici măcar n-am avut timp. Am văzut-o doar de câteva ori, acasă la ea sau în Lima. Niciodată în Miraflores.

— Şi de ce te-ai certat cu ea? a întrebat Marcela.

Îl luase pe neaşteptate: Alberto deschisese gura, dar nu spunea nimic. Cum să-i explice Marcelei ceva ce nici el nu înţelegea prea bine? Teresa făcea parte din cei trei ani de colegiu militar, era unul dintre cadavrele pe care nu trebuia să le reînvie.

— Oh, a spus. Când am ieşit din colegiu, mi-am dat seama că nu-mi place. N-am mai văzut-o.

Ajunseseră la linia tramvaiului. Au coborât pe bulevardul Reducto. El o ţinea cu braţul pe după umăr: sub mâna lui, zvâcnea o piele catifelată, călduţă, care trebuia atinsă cu grijă, de parcă ar fi fost gata să se sfărâme. De ce i-o fi povestit

Marcelei istoria cu Teresa? Toţi băieţii din cartier vorbeau de iubitele lor, chiar şi Marcela avusese un prieten din San Isidro; nu voia să treacă drept începător. Faptul că venea de la colegiul „Leoncio Prado” îi conferea oarecare prestigiu în cartier, era privit ca un fiu risipitor, ca unul care se întoarce la căminul său după ce a trăit o mare aventură. Ce s-ar fi întâmplat dacă în acea noapte nu i-ar fi găsit acolo, la colţul de pe Diego Ferré, pe băieţii din cartier?

— O fantomă, spusese Pluto. Da, domnule, o fantomă.

Bebe îl îmbrăţişase, Helena îi zâmbea, Tico îl prezentase necunoscuţilor, Molly i-a spus „nu ne-am mai văzut de trei ani, ne-a uitat”, Emilio l-a făcut „ingrat” şi l-a bătut cu afecţiune pe spate.

— O fantomă, a repetat Pluto. Nu vă e frică?

El era în costum civil, uniforma se odihnea pe spătarul unui scaun, chipiul se rostogolise pe jos, mamă-sa era plecată, casa pustie îl scotea din minţi, avea chef să fumeze, era liber doar de două ceasuri şi începuse deja să fie dezorientat de posibilităţile infinite de a-şi ocupa timpul care se deschidea în faţa lui. „O să mă duc să-mi cumpăr ţigări, s-a gândit; şi după aceea, la Teresa.” Dar după ce a ieşit şi a cumpărat ţigări, nu s-a urcat în omnibuz, ci a hoinărit multă vreme pe străzile din Miraflores, cum ar fi făcut un turist sau un vagabond: pe bulevardul Larco, pe faleză, pe strada Diagonal, prin parcul Salazar şi deodată acolo a dat peste Bebe, Pluto şi Helena, un cerc de chipuri zâmbitoare care i-au urat bun venit.

— Ai venit la ţanc, a zis Molly. Aveam nevoie de un bărbat pentru plimbarea la Chosica. Acum ni s-a completat efectivul, opt perechi.

Au stat de vorbă până s-a înserat şi au căzut de acord ca a doua zi să meargă la plajă în grup. Când s-a despărţit de ei, Alberto a luat-o spre casă, mergând încet, absorbit de noile griji. Marcela (care Marcela? n-o mai văzuse niciodată, locuia pe bulevardul Primavera, era nouă în Miraflores) îi spusese: „Dar vii oricum, nu?" El nu avea decât un vechi slip de baie, trebuia s-o convingă pe mamă-sa să-i cumpere altul, chiar mâine, la prima oră, cu care să se înnoiască pe plaja Herradura.

— Nu-i aşa că-i formidabil? a zis Pluto. O fantomă în carne şi oase.

— Da, a spus locotenentul Huarina. Dar du-te repede la domnul căpitan.

„Acum nu-mi mai poate face nimic, se gândi Alberto. Ne-au dat deja livretele. O să-i zic în faţă ce cred despre el." Dar nu i-a spus, a luat poziţie de drepţi şi l-a salutat respectuos. Căpitanul îi zâmbea, ochii lui cercetau uniforma de paradă. „E ultima oară când mi-o mai pun", se gândea Alberto. Dar nu se simţea încântat de perspectiva de a părăsi colegiul pentru totdeauna.

— E bine, a zis căpitanul. Şterge-ţi praful de pe pantofi şi prezintă-te la biroul colonelului, imediat.

A urcat scările cu presimţirea unei catastrofe. Civilul l-a întrebat cum îl cheamă şi s-a grăbit să-i deschidă uşa. Colonelul era aşezat la birou. Şi acum l-a impresionat strălucirea parchetului, a pereţilor şi a lucrurilor; până şi pielea şi părul colonelului păreau date cu ceară.

— Vino, vino, cadet, a spus colonelul.

Alberto era tot neliniştit. Ce se ascundea sub acest ton afectuos, sub această privire amabilă? Colonelul l-a felicitat pentru rezultatele de la examene. „Ai văzut? i-a zis; cu puţin efort, se obţin multe recompense. Calificativele tale sunt excelente." Alberto nu scotea nici un cuvânt, primea elogiile nemişcat, aşteptând la pândă. „În armată, afirma colonelul, mai devreme sau mai târziu dreptatea se impune. E ceva inerent sistemului, probabil că ţi-ai dat seama din propria-ţi experienţă. Hai să recapitulăm, cadet Fernández: ai fost pe punctul de a-ţi distruge viaţa, de a păta un nume onorabil, o tradiţie de familie ilustră. Dar armata ţi-a dat o ultimă şansă. Nu regret că am avut

încredere în tine. Dă-mi mâna, cadet.” Alberto a atins un pumn de carne moale, flască. „Te-ai îndreptat, a adăugat colonelul. Da, te-ai îndreptat. De aceea te-am chemat. Spune-mi, care-ţi sunt planurile de viitor?”

Alberto i-a spus că doreşte să devină inginer. „Bine, a zis colonelul. Foarte bine. Patria are nevoie de tehnicieni. Faci foarte bine, e o profesie utilă. Îţi doresc mult noroc.” Atunci Alberto i-a zâmbit cu timiditate şi i-a spus: „Nu ştiu cum să vă mulţumesc, domnule colonel. Multe, multe mulţumiri.” „Acum te poţi retrage, i-a spus colonelul. Ah, şi nu uita să te înscrii în Asociaţia foştilor elevi. E bine ca foştii noştri cadeţi să păstreze legătura cu colegiul. Toţi formăm o mare familie.” Directorul s-a ridicat în picioare, l-a condus până la uşă şi de-abia aici şi-a adus aminte de ceva anume. „Asta-i, a zis, descriind cu mâna un traseu aerian. Era să uit un detaliu.” Alberto a luat poziţie de drepţi.

— Îţi mai aduci aminte de nişte fiţuici? Ştii la ce mă refer, o afacere urâtă!

Alberto a coborât capul şi a murmurat:

— Da, domnule colonel.

— Mi-am ţinut cuvântul, a zis colonelul. Sunt un om de onoare. Nimic nu-ţi va umbri viitorul. Am distrus acele documente.

Alberto i-a mulţumit cu efuziune şi s-a îndepărtat salutându-l reverenţios; colonelul îi zâmbea din pragul biroului.

— O fantomă, insista Pluto. Respiră şi dă din coadă.

— Gata, ajunge, a zis Bebe. Toţi suntem încântaţi de întoarcerea lui Alberto. Dar lasă-ne să vorbim.

— Trebuie să ne înţelegem în legătură cu plimbarea, a spus Molly.

— Desigur, a zis Emilio, chiar acum.

— La plimbare cu o fantomă, a spus Pluto. Formidabil!

Alberto se întorcea acasă îngândurat, năucit. Iarna muribundă se despărţea de Miraflores cu o ceaţă care se instalase brusc la o înălţime medie, între pământ şi vârful copacilor de pe bulevardul Larco: când l-a traversat, luminile felinarelor deveniseră mai slabe, ceaţa se lăsase acum peste tot, învăluind şi dizolvând obiectele, persoanele, amintirile – chipul lui Arana şi cel al Jaguarului, dormitoarele, consemnele îşi pierdeau din actualitate, în schimb un grup – uitat – de băieţi şi fete îi

revenea în memorie, el sta de vorbă cu aceste imagini de vis în micul pătrat acoperit cu iarbă de la colţul străzii Diego Ferré, ai fi zis că nimic nu se schimbase, limbajul şi gesturile îi erau familiare, timpul trecuse fără cutremure, viaţa părea armonioasă şi suportabilă, dulce şi excitantă ca ochii fetei necunoscute care glumise cu el cordial, o fată micuţă şi încântătoare, cu glasul cristalin şi cu părul negru. Nimeni nu se mirase că-l vede acolo din nou, transformat într-un adult; toţi crescuseră, ca bărbaţi şi femei păreau mai înfipţi în lume, dar atmosfera nu se schimbase, Alberto regăsise îndeletnicirile de odinioară, sportul şi petrecerile, filmele, plaja, dragostea, umor de bun gust, maliţie rafinată. Camera lui zăcea în întuneric; stând în pat, întins pe spate. Alberto visa cu ochii deschişi. Au fost de ajuns doar câteva secunde ca lumea pe care o părăsise să-i deschidă porţile şi să-l reprimească în sânul ei, fără să-i ceară socoteală, ca şi cum locul pe care îl ocupase printre ei îi fusese păstrat cu îndârjire timp de trei ani. Îşi recuperase viitorul.

— Nu-ţi era ruşine? a spus Marcela.

— De ce să-mi fie ruşine?

— Să te plimbi cu ea pe stradă.

Simţi că-i năvăleşte sângele în obraji. Cum să-i explice nu numai că nu-i era ruşine, ci că se simţea chiar mândru să se arate în faţa întregii lumi cu Teresa? Cum să-i explice că singurul lucru de care îi era ruşine în acea vreme era tocmai faptul că nu era ca Teresa, adică cineva din Lince sau din Bajo el Puente, că la „Leoncio Prado” condiţia sa de miraflorin era mai degrabă umilitoare?

— Nu, a spus. Nu-mi era ruşine.

— Atunci înseamnă că o iubeai, a zis Marcela. Te urăsc!

El i-a strâns mâna; şoldul fetei s-a lipit de al său şi Alberto, prin acest scurt contact, s-a simţit străbătut de dorinţă. S-a oprit.

— Nu, a spus ea. Aici nu, Alberto!

Dar n-a rezistat, iar el a putut s-o sărute îndelung pe gură. Când s-au depărtat, Marcela avea faţa aprinsă şi ochii în flăcări.

— Şi părinţii tăi? a zis ea.

— Părinţii mei?

— Ce ziceau despre ea?

— Nimic. Habar n-aveau.

Erau acum pe bulevardul Ricardo Palma. Mergeau prin mijloc, pe sub copaci înalţi, care umbreau calea pe alocuri. Trecătorii erau rari, iar sub un cort se adăpostise o florăreasă. Alberto a eliberat umărul Marcelei şi a prins-o de mână. În depărtare, un şir neîntrerupt de maşini pătrundeau pe bulevardul Larco. „Se duc la plajă”, s-a gândit Alberto.

— Dar de mine ştiu? a spus Marcela.

— Da, a răspuns el. Şi sunt încântaţi. Tata spune că eşti foarte drăguţă.

— Iar mamă-ta?

— Şi ea.

— Adevărat?

— Da, bineînţeles. Ştii ce mi-a zis tata ieri? Că înainte de plecarea mea să te invit la plimbare, într-o duminică, la plajele din Sud. Părinţii mei, tu şi cu mine.

— S-a făcut, a zis ea. Dar mi-ai mai spus.

— Ah! Şi-am să vin în fiecare an acasă şi-o să-mi petrec aici vacanţele în întregime. Trei luni pe an. De altfel, studiile nu durează prea mult. În Statele Unite nu-i ca aici, totiil e mai rapid, mai perfecţionat.

— Ai promis că nu mai vorbeşti despre asta, Alberto, a protestat ea. Te urăsc.

— Iartă-mă, a spus el. Nu mi-am dat seama. Ştii că părinţii mei se înţeleg acum foarte bine?

— Da, mi-ai mai spus. Şi tată-tu nu mai iese niciodată? El e vinovat de toate. Nu înţeleg cum de-l suportă maică-ta.

— Acum e mai cuminte, a spus Alberto. Sunt în căutarea unei alte case, mai confortabile. Dar uneori tata mai scapă şi apare de-abia a doua zi. E de nelecuit.

— Tu nu eşti ca el, nu?

— Nu, a zis Alberto. Eu sunt foarte serios.

Ea îl privi cu tandreţe. Alberto se gândi: „O să învăţ bine ca să ajung un bun inginer. Când mă întorc, o să lucrez cu tata, o să am o maşină decapotabilă, o casă mare cu piscină. Mă însor cu Marcela şi-o să fiu un don Juan. O să mă duc în fiecare sâmbătă să dansez la Grill Bolívar şi-o să călătoresc mult. Peste câţiva ani, cu greu o să-mi mai amintesc c-am trecut prin «Leoncio Prado».”

— Ce-i cu tine? a spus Marcela. La ce te gândeşti?

Erau la colţul bulevardului Larco; în jurul lor, numai lume; femeile purtau bluze şi fuste de culori deschise, pantofi albi, pălării de pai, ochelari de soare. În maşinile decapotabile se vedeau bărbaţi şi femei în costume de baie, discutând şi râzând.

— La nimic, a spus Alberto. Nu-mi face plăcere să-mi aduc aminte de colegiul militar.

— De ce?

— Eram tot timpul pedepsit. Nu era prea plăcut.

— Ieri, a spus ea, tata m-a întrebat de ce te-au dat la colegiul ăsta.

— Ca să mă îndrept, a zis Alberto. Tata a zis că pot să-mi bat joc de popi, dar nu şi de militari.

— Tatăl tău e un eretic.

Au urcat pe bulevardul Arequipa. În dreptul străzii Dos de Mayo, cineva striga la ei dintr-o maşină roşie: „Hei, hei, Alberto, Marcela!” Ei au reuşit să vadă un băiat care îi saluta cu mâna. I-au răspuns la salut.

— Ştiai? a zis Marcela. S-a certat cu Ursula.

— Da? Nu ştiam.

Marcela i-a dat detalii despre ruptură. El n-o urmărea cu atenţie şi fără să vrea a început să se gândească la locotenentul Gamboa. „Probabil că-i tot în zona podişurilor. S-a purtat frumos cu mine şi de aceea l-au mutat din Lima. Şi asta din cauză că am dat înapoi. Probabil c-o să piardă şi avansarea în grad şi-o să rămână mulţi ani locotenent. Numai pentru că a crezut în mine.”

— Mă asculţi sau nu? a spus Marcela.

— Sigur că da, a zis Alberto. Şi pe urmă?

— I-a dat telefon de mai multe ori, dar ea îndată ce-i recunoştea glasul, punea receptorul în furcă. Bine lucrat, nu ţi se pare?

— Bineînţeles, a zis el. Foarte bine lucrat.

— Şi tu ai face la fel?

— Nu, a spus Alberto. Niciodată.

— Nu te cred, a zis Marcela. Toţi bărbaţii sunt nişte ticăloşi.

Se aflau acum pe bulevardul Primavera. În depărtare, au zărit maşina lui Pluto. De pe şosea, acesta le făcea semne ameninţătoare. Purta o cămaşă de un galben ţipător, pantaloni kaki suflecaţi până deasupra gleznei, mocasini şi ciorapi crem.

— Sunteţi nişte neruşinaţi, le-a strigat. Nişte neruşinaţi!

— Nu-i drăguţ? a zis Marcela. Îl ador!

A alergat spre Pluto, iar acesta, teatral, se făcea că o strânge de gât. Marcela râdea; râsul ei părea un izvor, răcorea dimineaţa însorită. Alberto i-a zâmbit lui Pluto, iar acesta l-a bătut afectuos pe umăr.

— Am crezut că ai răpit-o, frate, a spus Pluto.

— O clipă, a zis Marcela. Mă duc să-mi iau costumul de baie.

— Grăbeşte-te sau te lăsăm acasă, a spus Pluto.

— Da, a zis Alberto, zoreşte-te, că altfel rămâi acasă.

— Şi ea ce ţi-a spus? a întrebat slăbănogul de Higueras.

Ea rămăsese nemişcată şi uluită. Uitând o clipă de tulburarea ei, el s-a gândit: „încă mă mai ţine minte.” în lumina cenuşie care cobora uşor, ca o ploaie fină, peste această stradă, largă şi dreaptă, din Lince, totul părea gri: după-amiaza, casele vechi, trecătorii care se apropiau sau se îndepărtau cu paşi liniştiţi, stâlpii identici, trotuarele inegale, praful plutind în aer.

— Nimic. Se uita cu nişte ochi speriaţi, de parcă îi era frică de mine.

— Nu cred, a spus slăbănogul de Higueras. Pe-asta n-o cred. Trebuia să-ţi spună ceva. Cel puţin bună ziua sau ce s-a întâmplat cu tine sau ce mai faci; în sfârşit, ceva.

Nu, nu-i spusese nimic până când el n-a început să vorbească din nou. Primele lui cuvinte, când a abordat-o, fuseseră precipitate, imperative: „Teresa, mă recunoşti? Ce mai faci?” Jaguarul zâmbea, ca să-i arate că nu-i nimic surprinzător în această întâlnire, că e vorba de un episod banal, obişnuit şi fără mister. Dar acest zâmbet îl costa un mare efort, iar în burtă îşi făcuse loc – precum ciupercile cu siluetă albă şi cu pălăria gălbuie, care apar pe neaşteptate pe lemnul umed – o insolită indispoziţie, care îi invada acum picioarele, nerăbdătoare să facă un pas înapoi, înainte sau în lături, mâinile care voiau să se ascundă în buzunare sau să mângâie propria-i faţă; şi, ciudat, în inima lui se adăpostea o teamă animalică, de parcă aceste impulsuri, devenind fapte, ar fi declanşat o catastrofă.

— Şi tu ce-ai făcut? a zis slăbănogul de Higueras.

— I-am mai zis o dată: „Bună, Teresa! Nu mă mai ţii minte?”

Şi atunci ea a spus:

— Sigur că da. Însă nu te recunoscusem.

El a respirat. Teresa îi zâmbea, i-a întins mâna. Contactul a fost foarte scurt, de-abia a simţit atingerea degetelor fetei, dar

tot trupul lui s-a liniştit şi-au dispărut indispoziţia, agitaţia din membre şi teama.

— Un adevărat suspans! a spus slăbănogul Higueras.

El se afla la un colţ de stradă, uitându-se distrat în jur, în vreme ce vânzătorul de îngheţată îi pregătea un cornet dublu cu ciocolată şi vanilie; la distanţă de câţiva paşi, tramvaiul de pe linia Lima-Chorrillos se oprea cu un scurt scrâşnet chiar în dreptul tonetei de lemn, lumea care aştepta pe refugiul de ciment înainta şi se înghesuia în faţa uşii metalice, blocând coborârea; pasagerii care coborau trebuiau să-şi facă loc împingând. Teresa a apărut în uşă, o precedau două femei încărcate cu pachete: în mijlocul acelei mulţimi, părea o fată în primejdie. Vânzătorul de îngheţată i-a întins cornetul, el l-a luat cu mâna, a apăsat, ceva s-a desprins şi, sub ochii lui, bulgărele de îngheţată i-a căzut pe pantofi, „ei, drăcie, a zis vânzătorul, dumneata eşti de vină, eu nu-ţi mai dau alta”. A lovit aerul cu piciorul şi îngheţata a aterizat la câţiva metri mai încolo. S-a răsucit, a intrat pe o stradă, dar după câteva clipe s-a oprit şi a întors capul: pe după colţ, dispărea ultimul vagon al tramvaiului. A revenit şi a văzut-o în depărtare pe Teresa, mergând singură. S-a luat după ea, ascunzându-se pe după trecători. Se gândea: „în curând o să între într-o casă şi n-o s-o mai văd.” S-a hotărât: „Ocolesc pâlcul ăsta de case; dacă mă întâlnesc cu ea la colţ, o abordez.” A început să fugă, mai întâi încet, apoi ca un nebun; când a dat colţul, s-a ciocnit cu un bărbat, care, de pe jos, l-a înjurat de mamă. Când s-a oprit, gâfâia şi era transpirat. Şi-a şters fruntea cu mâna şi, printre degete, ochii săi au constatat că Teresa venea spre el.

— Şi altceva?

— Am stat de vorbă, a zis Jaguarul. Am discutat…

— Mult timp? a spus slăbănogul. Cât timp?

— Nu ştiu, a zis Jaguarul. Cred că puţin. Am condus-o până acasă.

Ea mergea pe partea dinăuntru a trotuarului, el spre bordură. Teresa înainta încet, din când în când se întorcea spre el ca să-l privească, iar el a descoperit că ochii ei erau mai siguri decât înainte şi uneori chiar îndrăzneţi, privirea mai luminoasă.

— Au trecut aproape cinci ani, nu? spusese Teresa. Poate chiar mai mult.

— Şase, a zis Jaguarul; a coborât puţin glasul: Şi trei luni.

— Viaţa trece repede, a zis Teresa. În curând o să fim bătrâni.

A izbucnit în râs, iar Jaguarul s-a gândit: „A devenit femeie.”

— Şi mamă-ta? a zis ea.

— Nu ştiai? A murit.

— Asta era o ocazie minunată, a spus slăbănogul de Higueras. Ea cum a reacţionat?

— S-a oprit, a răspuns Jaguarul; avea o ţigară în gură şi privea conul de fum dens pe care-l scotea; cu una dintre mâini bătea tactul în masa murdară. A zis: „Ce păcat! Sărmana!”

— Atunci trebuia s-o săruţi şi să-i spui ceva, a zis slăbănogul de Higueras. Era momentul potrivit.

— Da, a spus Jaguarul. Săraca!

Au continuat drumul tăcuţi. El îşi ţinea mâinile în buzunar şi-o privea cu coada ochiului. Deodată, i-a spus:

— Voiam să-ţi vorbesc. Vreau să spun, cu ani în urmă. Dar nu ştiam unde stai.

— Ah! a zis slăbănogul Higueras. Ai avut curajul!

— Da, a spus Jaguarul; privea fumul cu un aer feroce. Da!

— Da, a zis Teresa. De când ne-am mutat, n-am mai dat prin Bellavista. De-atunci a trecut vreme, nu glumă!

— Voiam să-ţi cer iertare, a spus Jaguarul. Mă refer la povestea de pe plajă, ştii tu.

Ea n-a spus nimic, dar l-a privit în ochi, surprinsă. Jaguarul a coborât capul şi a şoptit:

— Adică iertare pentru că te-am jignit.

— Uitasem cu totul, a spus Teresa. A fost o copilărie, mai bine nu te mai gândi la asta. De altfel, după ce te-a luat poliţistul, mi-a părut tare rău. Ah, da, într-adevăr-se uita la faţa ei, însă Jaguarul a înţeles că de fapt nu vedea decât trecutul, care se desfăcea în memoria ei ca un evantai –, în seara acelei zile m-am dus acasă la tine şi i-am povestit totul mamei tale. Ea s-a dus după tine la comisariat, unde i s-a spus că ţi-au dat drumul. Şi-a petrecut toată noaptea la noi plângând. Ce s-a întâmplat? De ce nu te-ai mai întors acasă?

— Şi ăsta era un prilej bun, a zis Higueras. Terminase de băut ţuica, dar mai ţinea încă paharul în aer, lângă gură, între două degete. Un bun prilej sentimental, după părerea mea.

— I-am povestit totul, a zis Jaguarul.

— Cum adică totul? a spus slăbănogul Higueras. Că ai venit să mă cauţi ca un câine al nimănui, i-ai povestit că ai ajuns un hoţ şi un amator de bordeluri?

— Da, a spus Jaguarul. I-am zis despre toate furturile, adică despre cele de care îmi mai aduceam aminte. Totul, în afară de trucurile cu cadourile, dar ea a ghicit pe loc.

— Tu erai! a zis Teresa. Toate pachetele alea erau deci trimise de tine!

— Ah! a spus slăbănogul de Higueras. Îţi cheltuiai jumătate din câştig la bordel, iar cealaltă jumătate cumpărându-i cadouri. Halal băiat!

— Nu, a zis Jaguarul. La bordel nu cheltuiam mare lucru, femeile nu-mi luau bani.

— De ce-ai făcut asta? a întrebat Teresa.

Jaguarul n-a răspuns: scosese mâinile din buzunare şi se juca acum cu degetele.

— Erai îndrăgostit de mine? a spus Teresa; el a privit-o, dar ea nu s-a înroşit; expresia ei era liniştită şi uşor intrigată.

— Da, a zis Jaguarul. De aia m-am bătut cu băiatul ăla de pe plajă.

— Erai gelos? a spus Teresa. În glasul ei era ceva care l-a surprins: o prezenţă indefinită, o fiinţă neaşteptat de independentă şi mândră.

— Da, a zis Jaguarul. De aia te-am insultat. M-ai iertat?

— Da, a spus Teresa. Dar trebuia să te întorci acasă. De ce nu m-ai mai căutat?

— Mi-era ruşine, a zis Jaguarul. Dar te-am căutat o dată, când l-au prins pe slăbănog.

— I-ai vorbit şi de mine! a spus slăbănogul de Higueras, umflându-se în pene. Atunci înseamnă că i-ai spus într-adevăr totul?

— Şi nu mai stăteai acolo, a spus Jaguarul. Locuiau alţi oameni în casa ta. La fel şi într-a mea.

— Eu m-am gândit mereu la tine, a zis Teresa. Şi a adăugat, plină de înţelepciune: Ştii, pe băiatul ăla pe care l-ai bătut pe plajă nu l-am mai văzut niciodată.

— Niciodată? a zis Jaguarul.

— Niciodată, a spus Teresa. N-a mai dat pe la plajă. A izbucnit în hohote de râs; părea că uitase de povestea cu furturile şi cu

bordelurile; ochii îi zâmbeau nepăsători şi veseli. Sigur s-a speriat. S-o fi gândit c-o să-l iei iar la bătaie.

— Îl uram, a zis Jaguarul.

— Mai ţii minte cum veneai să mă aştepţi la ieşirea de la şcoală? a spus Teresa.

Jaguarul a dat din cap în semn că da. Mergea foarte aproape de Teresa şi, uneori, braţul său se atingea de ea.

— Fetele credeau că eşti iubitul meu, a zis Teresa. Te porecliseră „Bătrânul”. Erai aşa de serios tot timpul…

— Dar tu? a spus Jaguarul.

— Da, a zis slăbănogul de Higueras. Aşa-i! Ea ce făcuse în toată vremea asta?

— N-a terminat şcoala, a spus Jaguarul. A intrat ca secretară la un birou. Acum lucrează tot acolo.

— Şi mai ce? a zis slăbănogul de Higueras. Câţi armăsari i-au dat târcoale, câţi iubiţi a avut?

— Am ieşit cu un băiat, a spus Teresa. Poate te duci şi-l iei şi pe ăsta la bătaie.

Au izbucnit în râs amândoi. Făcuseră mai multe tururi în jurul casei. S-au oprit pentru o clipă la colţ, apoi, fără ca vreunul să spună ceva, şi-au continuat plimbarea.

— Ei, drăcie! a zis slăbănogul. Deci de aici lucrurile au început să ia o întorsătură favorabilă. Ţi-a mai povestit şi altceva?

— Băiatul ăla a lăsat-o cu buzele umflate, a spus Jaguarul. N-a mai căutat-o. Într-o zi l-a văzut plimbându-se de mână cu o fată bine, de familie avută, înţelegi? zicea că în noaptea aia n-a mai putut dormi şi că se gândise să se călugărească.

Slăbănogul de Higueras a râs cu hohote. Mai isprăvise un pahar de tărie şi i-a făcut semn băiatului care servea să i-l mai umple o dată.

— Era îndrăgostită de tine, n-ai ce zice, a spus slăbănogul de Higueras. Dacă n-ar fi fost, nu ţi-ar fi povestit niciodată lucrurile astea. Fiindcă femeile sunt îngrozitor de vanitoase.

Şi tu ce-ai făcut?

— Îmi pare bine că te-a părăsit, a spus Jaguarul. Bine a făcut. Ca să ştii cum mă simţeam eu când tu te duceai la plajă cu tipul pe care l-am scărmănat.

— Şi ea? Şi ea? a zis slăbănogul.

— Eşti rău, a spus Teresa.

Apoi s-a prefăcut că-l loveşte. Dar n-a coborât mâna pe care o ridicase în glumă, a ţinut-o în aer, în vreme ce ochii ei au devenit brusc grăitori, îl sfidau cu o fericită insolenţă. Jaguarul a prins-o de mâna cu care îl ameninţa. Teresa s-a lăsat trasă spre el, şi-a sprijinit faţa de pieptul lui şi l-a îmbrăţişat cu mâna liberă.

— Era pentru prima oară când o sărutam, a zis Jaguarul. Am sărutat-o de mai multe ori; pe gură, vreau să zic. Dar şi ea m-a sărutat.

— Se-nţelege, colega, a spus slăbănogul. Desigur, se înţelege de la sine. Şi după cât timp v-aţi căsătorit?

— La scurtă vreme, a zis Jaguarul. După cincisprezece zile.

— Ce grabă! a spus slăbănogul. Ţinea din nou paharul cu ţuică în mână şi-l învârtea cu îndemânare: lichidul transparent ajungea până la marginea paharului şi apoi se retrăgea.

— A doua zi, a venit să mă aştepte la agenţie. Ne-am plimbat o vreme şi pe urmă ne-am dus la film. În seara aia mi-a spus că-i povestise mătuşă-sii totul şi că aia se înfuriase la culme. Nu voia să mă mai vadă.

— Ce tupeu! a spus slăbănogul de Higueras. Storsese jumătate de lămâie direct în gură şi acum apropia de buze paharul cu o privire în care licărea lăcomia. Şi ce-ai făcut?

— Am cerut un avans de la bancă. Administratorul e un om de treabă. Mi-a dat opt zile de concediu. Mi-a zis: „îmi place să văd cum se sinucide lumea. Insoară-te şi gata, dar lunea viitoare să fii aici, la opt fix.”

— Zi-mi ceva şi de ciocănitoarea de mătuşă-sa, a spus slăbănogul de Higueras. Până la urmă, te-ai dus s-o vezi?

— Mai târziu, a zis Jaguarul. În aceeaşi seară, când Teresa mi-a povestit întâmplarea cu mătuşă-sa, am întrebat-o dacă vrea să se mărite cu mine.

— Da, a spus Teresa. Eu vreau. Dar ce facem cu mătuşa?

— Ducă-se dracului, a zis Jaguarul.

— Jură-mi c-ai zis chiar aşa, a spus slăbănogul de Higueras.

— Da, a zis Jaguarul.

— Să nu vorbeşti urât în faţa mea, a spus Teresa.

— E o fată foarte simpatică, a zis slăbănogul de Higueras. Din ce-mi povesteşti, văd că-i simpatică. Nu trebuia să zici aşa despre mătuşă-sa.

— Acum mă împac bine cu ea, a spus Jaguarul. Dar când ne-am dus s-o vedem, după ce ne-am căsătorit, mi-a tras o palmă.

— Trebuie să fie o femeie straşnică, a spus slăbănogul de Higueras. Unde te-ai însurat?

— În Huacho. Popa nu voia să ne căsătorească, fiindcă nu se făcuseră strigările şi nu ştiu ce alte lucruri. Am trecut prin clipe grele.

— Îmi închipui, cred şi eu, a zis slăbănogul de Higueras.

— Dar dumneata nu vezi c-am răpit-o? a spus Jaguarul. Nu vezi că rămân fără bani? Cum vrei să mai aştept încă opt zile?

Uşa de la sacristie era deschisă şi Jaguarul a zărit în spatele capului chel al preotului o bucată din zidul bisericii; pe tencuiala murdară şi crăpată se distingeau mai multe ex-voto-uri de argint. Preotul îşi ţinea braţele încrucişate pe piept, mâinile se încălzeau la subsuori ca într-un cuib; avea ochi de şmecher şi totodată de om bun. Teresa sta lângă Jaguar, cu gura neliniştită, cu privirea speriată. La un moment dat, a izbucnit în plâns.

— Când am văzut-o plângând, m-a apucat furia, a spus Jaguarul. L-am luat de gât pe popă!

— Nu se poate! a zis slăbănogul. Chiar de gât?

— Da! a spus Jaguarul. Era gata să se sufoce, îi ieşiseră ochii din cap.

— Ştiţi cât costă? a zis preotul, frecându-şi gâtul.

— Mulţumesc părinte, a spus Teresa. Mulţumesc foarte mult, părinte!

— Cât? a zis Jaguarul.

— Cât ai? a întrebat preotul.

— Trei sute de soli, a spus Jaguarul.

— Jumătate, a zis preotul. Nu pentru mine, ci pentru săracii mei.

— Şi ne-a cununat, a spus Jaguarul. A fost de treabă. A cumpărat o sticlă de vin din banii lui şi-am băut-o în sacristie. Teresa s-a cam ameţit.

— Şi mătuşă-sa? a spus slăbănogul. Vorbeşte-mi despre ea, te rog.

— Ne-am întors la Lima a doua zi şi ne-am dus s-o vedem. I-am spus că ne-am căsătorit şi i-am arătat certificatul pe care ni-l dăduse popa. Atunci mi-a tras o palmă. Teresa s-a înfuriat şi i-a zis eşti o egoistă şi aşa şi pe dincolo. În cele din urmă, s-au pus amândouă pe bocit. Bătrâna zicea c-o lăsăm singură şi c-o să

moară ca un câine. I-am promis c-o s-o luăm să stea cu noi. Atunci s-a liniştit şi a chemat vecinii şi le-a zis că trebuie să sărbătorească împreună căsătoria noastră. Nu-i o femeie rea, puţin cam cicălitoare, dar nu se bagă într-ale mele.

— Eu n-aş putea trăi cu o bătrână, a spus slăbănogul de Higueras, abandonând brusc povestea Jaguarului. Când eram mic, locuiam cu bunica, o nebună. Îşi petrecea ziua vorbind de una singură şi urmărind nişte găini pe care numai ea le vedea. Mă umplea de groază. De câte ori văd o bătrână, îmi aduc aminte de bunica. N-aş putea sta cu o bătrână, toate-s cam sărite de pe fix.

— Şi-acuma ce-o să faci? a zis Jaguarul.

— Eu? a spus slăbănogul de Higueras. Nu ştiu. Mai întâi, o să trag o beţie zdravănă. Pe urmă, oi vedea eu! Vreau să hoinăresc o vreme. N-am mai văzut strada de mult.

— Dacă vrei, a spus Jaguarul, hai la mine. Pentru o vreme.

— Mulţumesc, a zis slăbănogul de Higueras, râzând. Dacă mă gândesc bine, cred că nu. Ţi-am zis că nu pot trăi cu babele. Şi-apoi nevastă-ta probabil că nu mă are la suflet. Mai bine să nu ştie c-am ieşit. O să trec într-o zi să te caut la agenţia unde lucrezi, să te iau la un păhărel. Mie îmi place să stau de vorbă cu prietenii. Dar nu ne putem vedea prea des; tu ai devenit un om serios, nu eşti genul meu.

— Rămâi tot în branşă? a spus Jaguarul.

— Vrei să zici dacă o să mă ţin tot de hoţii? Slăbănogul de Higueras făcu o grimasă. Bănuiesc că da. Şi ştii de ce? Pentru că, după cum zicea Culepe, capra trage la munte. Dar acum ar fi mai bine să mă car din Lima.

— Eu sunt prietenul tău, a zis Jaguarul. Spune-mi dacă te pot ajuta cu ceva.

— Poţi, a zis slăbănogul. Plăteşte păhărelele astea. Sunt lefter.